

ព្រះ
ត្រៃបិដកបាលី

និង

សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ

វិនយបិដក

មហាវគ្គ ចតុត្ថភាគ

៤

បាចិត្តិយកណ្ត បាដិទេសនិយកណ្ត
សេខិយកណ្ត និង អធិករណសមថកណ្ត

លោះពុទ្ធហើកទី ២

ពុទ្ធសាសនចល្បន្ទ ភ្នំពេញ

ក.ស ២៤៩៥

វិទ្យាប័ណ្ណ បណ្ឌិត

ចក្ខុភាគ

៤

ព្រះបណ្ឌិត ព្រះស្រី ព្រះស្រី ព្រះស្រី
សេនាបតី ព្រះបណ្ឌិត ព្រះបណ្ឌិត ព្រះបណ្ឌិត

គ. ស. ២២៧៨

ធម្មសិក្ខាបទី

(១) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវនំ អនាថបិណ្ឌិកស្សី អាហមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ជទុត្តិយា ភិក្ខុ វសេយ្យាយោ
បលំពុទ្ធនំ ជេវ ភិក្ខុ ទុដ្ឋាយេន្និ ។ អថទោ ជទុត្តិ-
យានំ ភិក្ខុនំ ឯតនហោសិ តេជ នុ ទោ មយំ
ទទាយេន ឥដេវ វស្សំ វសេយ្យាមាតិ ។ អថទោ
ជទុត្តិយា ភិក្ខុ ជេវ ភិក្ខុ វនុយ្យទដ្ឋ សេយ្យំ
កម្មេន្និ យស្ស សន្តានោ វរិស្សតិ សោ បក្ក-
មិស្សតិភិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្និ ទ័យន្និ វិចារេន្និ តាដំ ហិ ឆាម ជទុ-
ត្តិយា ភិក្ខុ ជេវ ភិក្ខុ អនុយ្យទដ្ឋ សេយ្យំ កម្មេស្ស-
ន្និភិ ។ អថទោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ
អាហេទេសុំ ។ មេ ។ សន្នំ កិវ ឡុដ្ឋេ ភិក្ខុវេ ជេវ
ភិក្ខុ វនុយ្យទដ្ឋ សេយ្យំ កម្មេជាតិ ។ សន្នំ ភគវ-
តិ ។ វិចារហិ ពុទ្ធា ភគវា តាដំ ហិ ឆាម ឡុដ្ឋេ

សិក្ខាបទទី ៦

[១] សម័យោនា ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភារ កាលននីវេវិត្ត
ជេតវេ បេសំសាថបិណ្ឌិកស្សី ជិតត្រិសិសាវត្ថិ ។ ត្រាខោឯន ពួក
ព្រះភិក្ខុ ចៀតចៀនយកទំវេកល្អ ។ ភ្នំនិភិតុចាសំទំនិទ្បាយឱ
ត្រាតាចន្ទាទៅ ។ លំដាប់នោះ ពួកព្រះភិក្ខុ ភិក្ខុជា យើង
ទំនិទ្បាយទៅវិស្សកុនិទីនេះ ដោយពុយដូចម្តេច ។ លំដាប់
នោះ ពួកព្រះភិក្ខុចូលទៅដេកច្រៀតភិក្ខុចាសំទំនិទ្បាយដោយ
ភិតភ័យ ភិតភ័យ មានសេចក្តីចង្រៀតចង្រៀល ភិតភ័យនឹងចៀសចេញទៅ ។
ភិតភ័យទំនិទ្បាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិត ។ មេ ។ ភិតភ័យទំនិទ្បាយនោះ
កំរាលទោស កំរងៀល បន្ថយភ្នំបំបាត់ ពួកព្រះភិក្ខុមិនសប្បិទីន
ចូលទៅដេកច្រៀតពួកភិក្ខុចាសំសារ ។ ទើបភិតភ័យនោះចាំគ្នា
ព្រាបចូលដំណើរនេះនោះព្រះវិហារព្រះភារ ។ មេ ។ ព្រះអង្គក្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិតភ័យទំនិទ្បាយ ពួកអ្នករាល់គ្នាចូលទៅដេកច្រៀតភិត
ចាសំទំនិទ្បាយ ភិតមែនឬ ។ ពួកព្រះភិក្ខុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់
អម្ពត្រាស ការនោះភិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភារ ទ្រង់
កំរងៀលថា ខ្ញុំទោយបុសេទំនិទ្បាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹកចូលទៅដេក

មោឃបុរិសា ថេរ ភិក្ខុ អនុប្បទន្ធសេយ្យំ កាម្យេ-
 ស្ស្រេ ធនំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ វា មសាធាយ
 ។ បេ ។ វេ ។ បដ ភិក្ខុវេ វេ មំ សិក្ខាបដំ ទុដ្ឋិ-
 សេយ្យាដ យោ បដ ភិក្ខុ សន្និកោ វិហារេ ជាតំ
 បុត្តបកតំ ភិក្ខុំ អនុប្បទន្ធសេយ្យំ កាម្យេយ្យ យស្ស
 សន្តាទោ ភវិស្សតិ សោ បក្កមិស្សតិ វិហារេ បដ-
 យំ ករិត្យា អនត្តំ ទាតិភ្នំយន្តិ ។

(២) យោ ចនាតិ យោ យានិសា ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេ មស្មី អតេ អចិម្យោតោ
 ភិក្ខុតិ ។ សន្និកោ ធាម វិហារេ សន្និស្ស ធិន្តា
 ហោតិ បរិច្ចតោ ។ ជាតាតិ ធាម វុឡាតិ ជាតាតិ
 តិសាទោតិ ជាតាតិ សម្ពេទ ធិញ្ចតិ ជាតាតិ ។
 អនុប្បទន្ធាតិ អនុប្បវិសិត្យា ។ សេយ្យំ កាម្យេយ្យាតិ
 មញ្ជស្ស វា ពិវេស្ស វា បរិសន្តស្ស វា ចិក្ខុមន្តស្ស វា
 ឧបទាម សេយ្យំ សន្តាតិ វា សន្តាមេតិ វា រាមត្តិ
 ទុក្កវេស្ស អភិចិសំធនំ វា អភិចិបដ្ឋតិ វា រាមត្តិ

ប្រៀតប្រៀតកុកុកុតាសំ លោមទ្យំយ នៃមោឃបុរិសា ចំនិទ្ធកយ អំពើដែល
 អ្នកចំនិទ្ធកយ ធ្វើនេះ មិនចាំបាច់ ជ្រះថ្លាដល់ភ្នែកបុគ្គលដែលមិនចាំបាច់ ជ្រះថ្លា
 នោះទេ ។ បេ ។ ខ្លួនភិក្ខុចំនិទ្ធកយ អ្នកចំនិទ្ធកយ កប្បិសំ ដែលទ្រង់ធ្វើ
 សំគុបទនេះ យ៉ាងនេះ គឺកុណា មួយដំរី រាំយំ ចូល ទៅ ប្រៀតប្រៀត ភិក្ខុ
 ដែលចូល ទៅ នៅ មុន ហើយ សម្រេច ទ្រង់ ជេក ក្នុង វិហារ របស់ សិក្ខុ ដោយ
 គំរាម គំរាម មាន សេចក្តី ចង្អៀត ចង្អៀត គំរាម ខាង ទិស ចៀស ចេញ ទៅ
 ត្រូវ អំបក់ ប៉ុន្តែ យ៉ាង គ្រោះ ធ្វើ ម្ល៉េះ សេចក្តី ប្រៀត ប្រៀត នោះ ឯង ទ្រង់ ជា បច្ច័យ
 មិន មែន ចេញ ទៅ ទេ ។

(២) ត្រង់ ភាស្យថា ភិក្ខុណា មួយ មាន សេចក្តី ដូច គ្នា ក្នុង សិក្ខា បដិទ
 វៃ បុណ្ណ ភិក្ខុ ។ វិហារ ដែល គេ ប្រើ គេ មិន ដល់ សិក្ខុ ហៅ ថា វិហារ របស់
 សិក្ខុ ។ ដែល ហៅ ថា ដំរី គឺ ភិក្ខុ ដំរី ថា ភិក្ខុ ខ្លះ ចាស់ ដំរី ថា ភិក្ខុ ខ្លះ ឈឺ ដំរី
 ថា វិហារ ទេ មិន ប្រើ បាន ទ្រង់ ហើយ ។ ភាស្យ ថា ចូល ទៅ ប្រៀត ប្រៀត ភិក្ខុ ចូល ទៅ
 ប្រៀត ដែក ។ ភាស្យ ថា សម្រេច ទ្រង់ ជេក សេចក្តី ថា ភិក្ខុ គ្រាល
 ឯង ភិក្ខុ ប្រើ គេ ទ្រង់ គ្រាល ភិក្ខុ ទ្រង់ ជេក ក្នុង ទ្រង់ ចាស់ វិសិ គ្រិ ភិក្ខុ វៃ គំរី ភិក្ខុ
 វៃ ភិក្ខុ ចូល ទៅ ភិក្ខុ ចេញ បក្តី ត្រូវ អំបក់ ក្នុង ភិក្ខុ មួយ សន្តិ ភិក្ខុ

។ មហាវិក្ខិទំ ភាស្យ ថា វិហារ មហាវិក្ខិយ វិហារ ។

ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯតនេវ បច្ចយំ កាវត្វា អនុញ្ញាត្តំ
ន អញ្ញោ កោចំ បច្ចយោ ហោតិ អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
កម្មេត្តំ ។

[៣] សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញី អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ
កម្មេត្តិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សង្ឃិកេ វេទនំកោ
អនុប្បទដ្ឋ សេយ្យំ កម្មេត្តិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ សង្ឃិកេ បុគ្គលំកសញ្ញី អនុប្បទដ្ឋ
សេយ្យំ កម្មេត្តិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មន្ទស្ស
វ បីវស្ស វ បរិសទ្ធស្ស វ ធិត្តបទ្ធស្ស វ ឧប-
ចារំ បមេត្វា សេយ្យំ សន្តរតិ វ សន្តរាបេតិ វ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អភិច័សីនតិ វ អភិច័បដ្ឋតិ
វ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វិហារស្ស ឧបចារ វ ឧ-
បដ្ឋានសាលាយំ វ មណ្ឌប វ វុត្តម្បលេ វ អន្លោ-
កាសេ វ សេយ្យំ សន្តរតិ វ សន្តរាបេតិ វ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អភិច័សីនតិ វ អភិច័បដ្ឋតិ វ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គលំកសញ្ញី សង្ឃិកសញ្ញី

ដេកសន្តិភ័ក្តិ (លើទំរង់នោះ) ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ តាមរយៈ
ព្រោះប្តីប្តីសេចក្តី(ច្រើន)តទងនឹងជាបច្ច័យ មិនមែនហេតុផលវេទ
សេចក្តីថា គ្មានហេតុផលនឹងប្តីយដែលត្រូវតែការចូលទៅដេក(ច្រើន)ប្រើ
នោះឡើយ ។

[៣] វិហារបេសំសង្ឃិ ភិក្ខុសំគាលំថា វិហារបេសំសង្ឃិមេ
ហើយចូលទៅដេក(ច្រើន) ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ វិហារបេសំសង្ឃិ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃិយ ហើយចូលទៅដេក(ច្រើន) ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយ ។ វិហារបេសំសង្ឃិ ភិក្ខុសំគាលំថាបេសំបុគ្គលវិញ ហើយ
ចូលទៅដេក(ច្រើន) ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រាលឯនីក្តិ
ប្រើគេឱ្យត្រាលក្តិ ខ្ញុំទំរង់ រឿយលឺតទងបច្ច័យនៃក្តិ នៃកំណើត
នៃភិក្ខុចូលទៅក្តិ ចេញមកក្តិ ត្រូវអាមត្តិខ្ញុំក្តិ ។ ភិក្ខុអន្តិយសន្តិភ័ក្តិ
ដេកសន្តិភ័ក្តិ ត្រូវអាមត្តិខ្ញុំក្តិ ។ ភិក្ខុត្រាលឯនីក្តិ ប្រើគេឱ្យត្រាលក្តិ ខ្ញុំ
ទំរង់ គន្តិទមចារវិនិហារក្តិ គន្តិទមចារវិនិហារក្តិ(២) គន្តិមណ្ឌបក្តិ ទៀប
គល់រាយក្តិ គន្តិចំរាយក្តិ ត្រូវអាមត្តិខ្ញុំក្តិ ។ ភិក្ខុអន្តិយសន្តិភ័ក្តិ ដេក
សន្តិភ័ក្តិ ត្រូវអាមត្តិខ្ញុំក្តិ ។ វិហារបេសំបុគ្គល ភិក្ខុសំគាលំថាបេសំសង្ឃិ

• រឿងនេះសាលាសម្រាប់បម្រើ តែគន្តិកថាថា ចានីយំសាលាសម្រាប់ចានំ ឬចានានំ ។

អាមត្តិ ទុក្ខាដស្ស ។ មុត្តលំភេត វេមតិភោ អាមត្តិ
ទុក្ខាដស្ស ។ មុត្តលំភេត មុត្តលំភេតសញ្ញា អញ្ញស្ស
មុត្តលំភេត អាមត្តិ ទុក្ខាដស្ស ។ អត្តនោ មុត្តលំភេត
អនាមត្តិ ។

[៤] អនាមត្តិ ចំណាយ ចរិសតិ សីគេន វា
ឧទ្ទោន វា ចំណាយ ចរិសតិ អាមនាសុ ឧម្មត្ត-
តស្ស អាទិភេត្តិកស្សានិ ។

ស្នេសំប្បចនំ ឱដ្ឋិតំ ។

ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រៃ
អាមត្តិទុក្ខដ ។ វិហាររបស់បុគ្គល ភិក្ខុសំគាល់ថាបស់បុគ្គលដែល
ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ព្រោះវិហារនោះ ជាបស់បុគ្គល វិហារ ឯភិក្ខុ
ដទៃ ។ ភិក្ខុមិនត្រៃអាមត្តិ ព្រោះវិហារ ជាបស់បុគ្គល វិហារ
របស់ខ្លួនឯង ។

[៤] អាមត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលមានជម្ងឺចូលទៅក្តី ដល់ភិក្ខុ
ដែលត្រៃត្រីដាក់បុគ្គលទៀតទៀត ហើយចូលទៅក្តី ដល់ភិក្ខុមានសេចក្តី
អនុរាជក្តី ដល់ភិក្ខុធនក្តី ដល់ភិក្ខុដ៏បច្ចាញ់ក្តី ។

សិក្ខាបទទី ៦ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[៨] គេន សមយេន តុន្តា កត្តា សាវត្ថិ-
យំ វិហារតិ នេនវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
គេន ខេ បន សមយេន សត្តាសាវត្ថិយោ កិក្ខុ
អត្តាភំ បច្ចុន្តិមំ មហាវិហារំ បដិសន្ធិរោន្តិ ឥន
មយំ វស្សុំ វស្សុំស្សាមាតិ ។ អន្តសំសុ ខេ
នព្វត្ថិយោ កិក្ខុ សត្តាសាវត្ថិយេ កិក្ខុ វិហារំ ប-
ដិសន្ធិរោន្តិ ធិស្វាន វិវាហាសុ ឥមេ អារុសោ
សត្តាសាវត្ថិយោ កិក្ខុ វិហារំ បដិសន្ធិរោន្តិ ហន្ត
នេ^(១)វុដ្ឋិវេស្សាមាតិ ។ ដកកេ វិវាហាសុ អា-
កមេថារុសោ យាវ បដិសន្ធិរោន្តិ បដិសន្ធិនេ វុដ្ឋិ-
វេស្សាមាតិ ។ អថខា នព្វត្ថិយោ កិក្ខុ សត្តា
សាវត្ថិយេ កិក្ខុ ឯតនរោន្តិ ទុដ្ឋេថារុសោ អត្តាភំ
វិហារោ ខាមុណាតីតិ ។ នន្ទ អារុសោ បដិកកេវេ

សិក្ខាបទទី ៧

[៧] សម័យនោ ព្រះព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅវិញដក
ខេ យសំអនាថបិណ្ឌិកសេន្តិ ជំនក្រិសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ពួកសត្ត-
សាវត្ថិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ១៧ ប្ល) នាំគ្នាជួសជុលវិហារធំៗ មាននៅ
ក្នុងបច្ចុន្តិវិហារសេដាយនិកត្តាថា យើងទាំងឡាយនឹងទៅដាំវស្សាក្នុងទី
នេះ ។ ពួកនព្វត្ថិយកិក្ខុ (កិក្ខុមានពួក ៦ ប្ល) បានឃើញពួកសត្តសេ-
វត្ថិយកិក្ខុនាំគ្នាជួសជុលវិហារ លុះឃើញហើយបាននិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា
ម្ចាស់អារុសោ ពួកសត្តសាវត្ថិយកិក្ខុនេះនាំគ្នាជួសជុលវិហារ បើដូច្នោះ
យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើឲ្យកិក្ខុទាំងនោះឲ្យស្រេចញាត ។ នព្វត្ថិយកិក្ខុពួក
ខ្លះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោ សូមលោកទាំងឡាយបង្កើតដាំ
ឲ្យសត្តសាវត្ថិយកិក្ខុទាំងឡាយជួសជុលវិហារចូលសិន លុះជួសជុលស្រេច
ហើយ យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើកិក្ខុទាំងនោះឲ្យស្រេចញាត ។ គ្រានោះ
ពួកនព្វត្ថិយកិក្ខុបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួកសត្តសេវត្ថិយកិក្ខុថា ម្ចាស់
អារុសោ ពួកលោកទូទាំងនោះឲ្យស្រេចញាត វិហារត្រូវបានពួកយើង
ទេ ។ ពួកសត្តសាវត្ថិយកិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អារុសោ វិហារដូចម្តេច

១ តេជី យេវា ។

អាចិក្កុំវត្ថុំ មយេត្ត អត្តា បដិសន្ធិវយ្យោមាតិ ។
 នន្ទ អាវុសោ សន្និកោ វិហារោតិ ។ អាវុសោ
 សន្និកោ វិហារោតិ ។ ឧដ្ឋេថាវុសោ មម្ហាតិ
 វិហារោ មាបុណាតិតិ ។ មហាលុកោ អាវុសោ
 វិហារោ ត្តម្ហិមិ វសថ មយមិ វសិស្សោមាតិ ។
 ឧដ្ឋេថាវុសោ មម្ហាតិ វិហារោ មាបុណាតិតិ កុមិតា
 អនត្តមនា កិកយំ កយោត្តា ចិក្កុឡិដ្ឋិ ។ នោ
 ចិក្កុឡិយេមាថា រោនន្តិ ។ កិក្ខុ ឧវមាហំសុ កិស្ស
 តុម្ហេ អាវុសោ រោនថាតិ ។ វសេ អាវុសោ នទុត្តិយា
 កិក្ខុ កុមិតា អនត្តមនា អម្ហេ សន្និកោ វិហារោ
 ចិក្កុឡិដ្ឋិ ។ យេ នោ កិក្ខុ អប្បុច្ឆា ។ បេ ។
 នោ ឧដ្ឋោយន្តិ ចិយន្តិ វិហារេន្តិ តាដិ ហិ ធាប

កិក្ខុវេលាកម្មន៍ ប្រាប់យើងជាមុនសិន យើងទាំងឡាយនឹងបានជួសជុល
 វិហារដទៃទៀតវិញ ។ ពួកទុក្ខិយភិក្ខុស្រូវថា ម្ចាស់អាវុសោ ត្រឡប់
 វិហារនោះជាយសសិទ្ធិទេវីនិ ។ ពួកសក្កសេវត្តិយភិក្ខុនិយាយគបថា
 គេអាវុសោ វិហារនោះយសសិទ្ធិ ។ ពួកទុក្ខិយភិក្ខុស្រូវថា ម្ចាស់
 អាវុសោ ពួកវេលាកម្មន៍នាំគ្នាទៀសចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើង
 នេះ ។ ពួកសក្កសេវត្តិយភិក្ខុនិយាយថា ម្ចាស់អាវុសោ វិហារជា
 វិហារធំ ពួកវេលាកម្មន៍នាំគ្នាបាន ពួកយើងក៏នាំគ្នាបាន ។ ពួកទុក្ខិយ
 ភិក្ខុនិយាយនៅវេលាទៀតថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកវេលាកម្មន៍នាំគ្នាទៀស
 ចេញទៅ វិហារត្រូវបានពួកយើងនេះ ហើយមានចិត្តកម្រិតទាំងឡើង
 នាំគ្នាចប់កត្រាភក្តិចេញទៅ ។ ពួកសក្កសេវត្តិយភិក្ខុនោះ កាល
 ត្រូវពួកទុក្ខិយភិក្ខុ កត្រាភក្តិចេញទៅ ក៏នាំគ្នាយំ ។ ទើបភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ (ភិក្ខុវិមោកភិក្ខុវិទូក្នុងនោះ) បាននាំគ្នាស្រយាំនិទន
 ថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកអ្វី បានជាពួកវេលាកម្មន៍ ។ ពួកសក្កសេ
 វត្តិយភិក្ខុនិយាយគបថា ម្ចាស់អាវុសោ ទុក្ខិយភិក្ខុវិនិទន លទចិត្ត
 កម្រិតទាំងឡាយល្អឮពួកយើងចេញទៅវិហារយសសិទ្ធិ ។ ក៏
 ទាំងឡាយលាជាអ្នកនាសេចក្តីប្រាប់ពីរ ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះគឺពាលោកោស ភិវេជ្ជិល បន្តបន្តិចថា ពួកទុក្ខិយភិក្ខុមិនសមប

ធាតុក្តិយា កិក្ខុ កុម្មារី អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃ-
 កា វិហារា ធិត្តុវ្យាស្សន្តិ ។ អថទោ តេ កិក្ខុ
 កករតា ឯតមន្តំ អាណាចេសុំ ។ អថទា កករ
 ធាតុក្តិយេ កិក្ខុ បដិបុត្តិ សង្ឃ កិក្ខុ កុម្មារី កិក្ខុវេ
 កុម្មារី អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃកា វិហារា ធិត្តុ-
 វ្យាសនិ ។ សង្ឃ កករតិ ។ វិហារិ កុម្មារី
 កករ កុម្មារី ហិ តាម កុម្មារី តោយ បុរសា
 កុម្មារី អនត្តមនា កិក្ខុ សង្ឃកា វិហារា
 ធិត្តុវ្យាស្សន តេតំ តោយ បុរសា អប្បសន្ទាឯ
 កំ ចសាធាយ ។ បេ ។ ឯវត្ត មន កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សិក្ខុវេ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បន កិក្ខុ កិក្ខុ កុម្មារី
 អនត្តមនា សង្ឃកា វិហារា ធិត្តុវ្យាស្សន កំ ធិត្តុ-
 វ្យាសេយ្យ កំ ចាតិក្តិយន្តិ ។

ខ្ញុំនឹងបានចិត្តក្រោធនឹងខ្ញុំនឹងបានកិក្ខុកុម្មារីវិហារា របស់សង្ឃ
 សោរ ។ ទើបកុម្មារីនោះក្រាបបូលដំណើរនោះ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ត្រៃមោឃន៍ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សូត្រកត្តិយ
 កិក្ខុវេ ខ្មាសកិក្ខុកុម្មារីវិហារ ព្រះ អ្នកកំរងឡាយមានចិត្តក្រោធនឹង
 ខ្ញុំនឹងបានចិត្តក្រោធនឹងខ្ញុំនឹងបានកិក្ខុកុម្មារីវិហារ របស់សង្ឃ មែនឬទេ ។
 ពួកព្រះភ្នែកកិក្ខុក្រាបបូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និរដ្ឋិលថា ម្ចាស់មោឃបុរសកំរង
 ឡាយ អ្នកកំរងឡាយមិនសមបើនឹងបានចិត្តក្រោធនឹងខ្ញុំនឹងបានកិក្ខុកុម្មារី
 ឡាយ ទេព្រះភាគរបស់សង្ឃសោរ ខ្មាសមោឃបុរសកំរងឡាយ វិហារ
 ដែលអ្នកកំរងឡាយធ្វើនេះមិនមែនជាទ្រង់ដ្ឋិល ដល់បុគ្គលកំរងឡាយដែល
 មិនបានដ្ឋិលទេ ។ បេ ។ ខ្មាសកិក្ខុកុម្មារីវិហារ អ្នកកំរងឡាយកប្ប
 សំវែនដ្ឋិលទ្រង់សិក្ខាបទនេះយោងនេះថា កិក្ខុវេ កុម្មារី មួយមានចិត្តក្រោធនឹង
 ខ្ញុំនឹងបានចិត្ត ហើយខ្ញុំនឹងបានកិក្ខុ ប្រើទ្រង់បានកិក្ខុ ទេព្រះភាគ
 វិហាររបស់សង្ឃ ត្រៃមោឃបុរស ។

(៦) យោ មនាតិ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តរ អធិប្បរោត
 កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុតិ អញ្ញំ កិក្ខុតិ ។ កុប្បិកោ
 អនត្តមយោតិ អនត្តិកោ អាហារិកោ ចំលដានោ ។

(៧) សង្ឃិកោ ធាម វិហារោ សង្ឃស្ស ធិញ្ញា
 យោតិ បរិច្ចត្តោ ។ ធិញ្ញាធម្មយោតិ តត្ត ធម្មតោ
 មមុតំ ធិញ្ញាធម្មតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។ មមុទេ
 ធម្មតោ តតិ ធិញ្ញាធម្មតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។
 វិសេនេ ធម្មយោតេ តម្បុកេមិ ធារេ អតិញ្ញាមេតិ
 អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។ ធិញ្ញាធម្មយោតិ អញ្ញំ
 អាណាមេសិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។ សតី អា-
 ណាតោ តម្បុកេមិ ធារេ អតិញ្ញាមេតិ អាមត្តិ
 ចាចិភ្នំយស្ស ។

(៨) សង្ឃិកេ សង្ឃិកសញ្ញំ កុប្បិកោ អនត្ត-
 មយោ ធិញ្ញាធម្មតិ វា ធិញ្ញាធម្មតិ វា អាមត្តិ ចាចិភ្នំ-
 យស្ស ។ សង្ឃិកេ វេមតិកោ កុប្បិកោ អនត្តមយោ
 ធិញ្ញាធម្មតិ វា ធិញ្ញាធម្មតិ វា អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។

(៦) ត្រីវិភាគយោ កិក្ខុណាមួយ មានសចក្ខីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខា-
 បទទី១ ខែបាណ្ឌវកក្កដា ។ ពាក្យថា ធិនិក្ខុ ធិនិក្ខុដវៃ ។
 ពាក្យថា មានចក្ខុក្រាមទាំង សេចក្តីថា មានចក្ខុមិនត្រឹមត្រូវ មានចក្ខុ
 ដែលពោសក់ចាត់បង់ មានចក្ខុវិនិច្ឆ័យ ។

(៧) វិហារដែលគេបញ្ជូនចេញទៅដល់សង្ឃ ឈ្មោះថា វិហារ
 របស់សង្ឃ ។ ពាក្យថា ទន្ទិកញ្ញាធិនិ គឺកិច្ចការយកកិច្ចសិប្ប
 ហើយទន្ទិកញ្ញាទៅដល់វិហារ ត្រូវអាមត្តិចាចិភ្នំយ ។ កិច្ចការ
 យកកិច្ចសិប្បហើយទន្ទិកញ្ញាទៅដល់ក្រៅ គឺត្រូវអាមត្តិចាចិភ្នំយ ។
 ទុកថា កិច្ចសិប្បកិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយនោះ ច្រើន តែគេយកចេញ
 យោធម្មយ គឺត្រូវអាមត្តិចាចិភ្នំយតែមួយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេ
 ទ្រទន្ទិកញ្ញា នោះគឺបញ្ជប់អ្នកដទៃ (កិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយ) គឺត្រូវអាមត្តិ
 ចាចិភ្នំយ ។ កិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយ អ្នកទទួលបញ្ចប់ទៅទន្ទិកញ្ញា
 កិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយច្រើន គឺត្រូវអាមត្តិចាចិភ្នំយតែមួយ ។

(៨) វិហាររបស់សង្ឃ កិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយរបស់សង្ឃដែល ហើយ
 មានចក្ខុក្រាមទាំងទន្ទិកញ្ញាធិនិ ប្រើគេទ្រទន្ទិកញ្ញា ត្រូវអាមត្តិ
 ចាចិភ្នំយ ។ វិហាររបស់សង្ឃ កិច្ចសិប្បកម្មទាំងឡាយ ហើយមានចក្ខុ
 ក្រាមទាំងទន្ទិកញ្ញាធិនិ ប្រើគេទ្រទន្ទិកញ្ញា ត្រូវអាមត្តិចាចិភ្នំយ ។

(៤) អធិបត្តិ អលដ្ឋី ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ
 វា ឧស្ស បរិក្ការំ ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ វា
 ឧម្ពុត្តតំ ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ វា ឧស្ស បរិក្ការំ
 ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ វា អណ្ណាធនារតំ វា
 កលហោតារតំ វា វិវាធនារតំ វា កស្សនារតំ
 វា សធម្ម អធិការណារតំ វា ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យា-
 មេតិ វា ឧស្ស បរិក្ការំ ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ
 វា អន្តេសិកំ វា សុទ្ធិបារិកំ វា ឧ សុទ្ធាវត្តំ
 ធិក្កន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ វា ឧស្ស បរិក្ការំ ធិក្ក-
 ន្យាតិ វា ធិក្កន្យាមេតិ វា ឧម្ពុត្តតស្ស អាធិកម្ម-
 តស្សាតិ ។

សព្ទមស្តុបទំ ចិន្ទំ ។

(៤) អធិបត្តិមិមានវេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញ
 ឲ្យភិក្ខុអលដ្ឋី វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញឲ្យបរិក្ការ
 របស់ភិក្ខុអលដ្ឋីនោះ វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញ
 ឲ្យភិក្ខុត្រួត វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញឲ្យបរិក្ការ
 របស់ភិក្ខុត្រួតនោះ វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញឲ្យភិក្ខុ
 ជាអ្នកធ្វើទូរសេចក្តីបដិសេធកិ អ្នកធ្វើទូរសេចក្តីប្រកួតប្រកាត់កិ អ្នកធ្វើទូរ
 សេចក្តីទាស់ទែងកិ អ្នកធ្វើទូរពាក្យទ្រទ្រង់នាមវេសិក្កវេសនីតាញឯង^(១) អ្នកធ្វើ
 ទូរអធិការណ៍កម្មសិក្ខកិ វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញ
 ឲ្យបរិក្ការរបស់ភិក្ខុនោះទាញ វេសិក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យ
 ទង់ពាញឲ្យអន្តេសិក ឬសុទ្ធិបារិក ដែលប្រើត្រង់មិទត្រមត្រូវ វេសិ-
 ក្កវេសនីតាញឯង ប្រើគេឲ្យទង់ពាញឲ្យបរិក្ការរបស់អន្តេសិកឬ
 សុទ្ធិបារិកដែលប្រើត្រង់មិទត្រមត្រូវនោះ វេសិក្កត្រួត វេសិក្កដើម
 ចក្ខុកិ ។

សំព្វទទំ ពិ ធម៌ ។

• ពោលពាក្យដាច់គ្នាទៅ វិ ឬខ្ញុំលាយសរសើរក៏ស្រ្តីខ្ញុំនៃប្រិយជាដើម ។ ធីយន្តិយថា ។

អង្គបណ្ឌិត

[១១] គេន សមយេន ទុន្ទោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ពេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ គេន
ចោ បន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ
ឧបវេហសក្កដិយា ឯកោ ហេត្វា វិហារតិ ឯកោ
ឧបវ ។ ឧបវមោ ភិក្ខុ អាហាទូចានតំ មញ្ញំ សហសា
អភិទិស្សតិ ។ មញ្ញចានា បតិទ្វា ហេត្វិមស្ស ភិក្ខុចោ
មន្តុកេ វាវត្តាសិ ។ សោ ភិក្ខុ វិស្សមកាសិ ។
ភិក្ខុ ឧបទាវិទ្វា តំ ភិក្ខុំ ឯតទាវតំ តិស្ស ភំ
អាវុសោ វិស្សមកាសិ ។ អថចោ សោ ភិក្ខុ
ភិក្ខុំ ឯ ឯតមត្តំ អាណចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិទ្វា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ចិយន្តិ វិចារេន្តិ
កតំ ហិ ចាម ភិក្ខុ សង្ឃិកេ វិហារេ ឧបវេហា-
សក្កដិយា អាហាទូចានតំ មញ្ញំ សហសា អភិទិ-
ស្សតិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្តំ
អាណចេសិ ។ អថចោ ភគវា តំ ភិក្ខុំ បដិប្បន្តិ

សិក្ខាបទទី ៨

[១១] សម័យនា ព្រះពុទ្ធបិណ្ឌិតព្រះភាគ ពាលភទិវាវត្ត
ដេតវេ បេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជីកក្រុនិសាវត្តិ ។ ត្រាវនាវេន ភិក្ខុមប្ប
ទ ប្បទៅថ្នាក់វាវិក្រាម ទ ប្បទៅថ្នាក់វាវិណិ ក្នុងវិហារបេសំសង្ឃ ។
ភិក្ខុដែលនៅវាវិណិសង្ឃិយចុះ ដោយហេតុសន្តិក្រិវិល មានដើមត្រាវ
តែសិក្ខុក (ដោយបណ្តារភាស្ត) ។ ដើមត្រ (នោះ) ក៏ប្តូរគ្នាភ្នំចុះ
មកទន្ទឹមព្រលភិក្ខុក្នុងវាវិក្រាម ។ ភិក្ខុនោះប្តូរស្រែកសំឡេង
ឡើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានសុខស្រួលភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា ច្បាសអាវុ-
សោ ហេតុអ្វីក៏លោភស្រែក ។ ភិក្ខុនោះប្តូរស្រែកសំឡេងដល់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាសិច ។ បេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលថាស តំវេទិយ បន្តិចបន្តួចថា ភិក្ខុមិនសម
បីទិវមកអង្គុយចុះ ដោយហេតុសន្តិក្រិវិល មានដើមត្រាវតែសិក្ខុក
(ដោយបណ្តារភាស្ត) លើថ្នាក់ក្នុងវិហារបេសំសង្ឃនោះ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចាំគ្នាត្រាមទូលបំណើទុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ត្រាវនា ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរភិក្ខុនោះថា ច្បាសភិក្ខុ ពួកអ្នកជំន

បុគ្គលិកសញ្ញា អញ្ញស្ស បុគ្គលិក អាចត្តិ ធុត្តនស្ស ។
អត្តនោ បុគ្គលិក អនាចត្តិ ។

(១៤) អនាចត្តិ អវហាសកុដិយា សីសយដ្ឋាយ
ហេដ្ឋា អបរិភោគំ ហោតិ បទាសញ្ញាតំ ហោតិ បដាលំ
ធិញ្ញា ហោតំ ភស្មី បំភោ កណ្ណាតិ វា លក្ខេតំ វា
ឧបុគ្គកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតំ ។

អង្គសំបូរចំ ទៀង ។

ភ័ក្ត្រសំខាល់ជាងរបស់បុគ្គលដែល ត្រូវអាចត្តិទុក្ខ ព្រោះវិហារនោ
ធារបស់បុគ្គលនៃភ័ក្ត្រដទៃ វិហាររបស់អ ។ ភ័ក្ត្រមិនត្រូវអាចត្តិ ព្រោះ
វិហារនោរបស់ខ្លួន វិហាររបស់ខ្លួនឯង ។

(១៥) កាចក្កមិននាម ផលភ័ក្ត្រដែលអន្តរាយ ចូរផលសន្តិកាលីត្រៃ
ភ្នំ តាំងភ្នំ ដែលអន្តរាយទុកាលីទីដែលមិនមែនជាក់ លើវិចារដែល
ដើរទង្គិចក្បាលវិដែលមិនបានប្រើប្រាស់ភាគីក្រាមទ្រូងទីនោះ ទីដែល
គេត្រាលនីតរាជយនាម លើត្រៃ ឬតាំងនោះ ដែលរាជាក់និទ្ទិះហើយ
ផលភ័ក្ត្រដែលលះនៅលើត្រៃ ឬតាំងនោះ ហើយកាន់យក ចូរចូរចូរចូរ
ផលភ័ក្ត្រអ ផលភ័ក្ត្រដើមបញ្ញាតិ ។

សិក្ខាទទំ ៩ ០៧ ។

និមិត្តសញ្ញា

(១៨) គេង សមយេន តុន្តោ កកកំ កោសម្ពិយំ
វិហារិ យោសិពារមេ ។ គេង ទោ បទ សមយេន
អាយស្មតោ ធន្នស្ស ឧបដ្ឋាកោ មហាមត្តោ អាយស្ម-
តោ ធន្នស្ស វិហារំ កាការមតិ ។ អដទោ អាយស្ម
ធន្តោ កកបរិយោសិតំ វិហារំ បុទប្បុធំ ធានារមសិ^(១)
បុទប្បុធំ លិម្ពារមសិ^(២) អតិការិកោ^(៣) វិហារោ មរិម-
តិ ។ អដទោ អាយស្ម ធន្តោ តិលាញ កដ្ឋញ សង្ក-
ឡន្តោ អញ្ញកស្ស ព្រាហ្មណស្ស យវទត្ថំ ទ្ធសេសិ ។
អដទោ សោ ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយតំ ទិយតិ វិចារមតិ
កដំ ហិ នាម កដ្ឋន្តា អញ្ញកំ យវទត្ថំ ទ្ធសេស្សន្តិ-
តិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស ព្រាហ្មណស្ស
ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិចារមតិ ។ យេ ភេ
ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ យេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារមតិ
កដំ ហិ នាម អាយស្ម ធន្តោ កកបរិយោសិតំ

១ ឧ.ម.ធារមតិ ។ ២ លិម្ពារមតិ ។ ៣ អតិការិកោ ។

សិក្ខាបទទី ៩

(១៩) សមយេនាះ ព្រះក្មេងដំរាងព្រះកាក កាលនឹងទៅក្នុង
យោសិពារមេ ជិតក្រីកោសម្ពិ ។ ព្រះនាះឯង មហាមត្តោ មហាមត្តោ
របស់ឧត្តកុដំរាងអាយុ បានឱ្យគេធ្វើវិហារព្រះនៃឧត្តកុដំរាងអាយុ ។
លំដាប់នោះ ឧត្តកុដំរាងអាយុ បានឱ្យគេប្រក់ទឹកចូលវិហារដែល
គេធ្វើស្រចៃហើយនោះញយ ។ វិហារនោះច្របូសកណ្ត គំបុកំលំបុ-
មក ។ ព្រះនាះ ឧត្តកុដំរាងអាយុ ក៏ដក្ខន្ធយកស្មៅខ្ពង់ឈើពោះធ្ម
(វិហារវិគ) បៀតបៀនស្រស្រវរបស់ព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ ឱ្យចូលទៅ
ទៅ ។ ទើបព្រាហ្មណ៍នោះពោលទោស គំរង្សិល ចន្ទុបដ្ឋិវង់ថា
លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ មិនសមបើខ្ញុំមកបៀតបៀនស្រស្រវរបស់យើង
ឱ្យចូលទៅទោសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពាក្យរបស់ព្រាហ្មណ៍
នោះ ពោលទោស គំរង្សិល ចន្ទុបដ្ឋិវង់ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាជ្ញាភិច ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស
គំរង្សិល ចន្ទុបដ្ឋិវង់ថា ឧត្តកុដំរាងអាយុ មិនគួរទំនិញគេប្រក់រឿយ ។

វិហារំ បុទប្ប្បំ ធានាបេស្សនំ បុទប្ប្បំ លិម្សាបេស្សនំ
 អតិការិកា វិហារោ បរិបតិទំ ។ ឧបទោ ភេ ភិក្ខុ
 ភតវតោ ឯតមត្តំ ពោរោសេសុំ ។ មេ ។ សទ្ធិំ កិរ ភ្នំ
 ធន្ធិ កាតបរិយោសិតំ វិហារំ បុទប្ប្បំ ធានាបេសំ
 បុទប្ប្បំ លិម្សាបេសិ អតិការិកា វិហារោ បរិបតិទំ ។
 សទ្ធិំ ភតវតំ ។ វិភាហិ តុន្នោ កតវំ កាដំ ហិ ធាម
 ភ្នំ មោយបុរិស កាតបរិយោសិតំ វិហារំ បុទប្ប្បំ ធា-
 នាបេស្សសិ បុទប្ប្បំ លិម្សាបេស្សសិ អតិការិកា
 វិហារោ បរិបតិ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្ធាតំ ក
 បសាធាយ ។ មេ ។ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ លិក្ខា-
 បទំ ឧទ្ធិសេយ្យាដ មហាស្មតំ បទ ភិក្ខុវា វិហារំ
 ការយមាទេន យាវ ឡារកាសា អក្កន្យដ្ឋបថាយ
 អាណោកសទ្ធិបរិកម្មាយ ភ្នំភ្នំធន្ធិស្ស បរិយាយំ

បុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារវិជយនោភិស្រចេហិយ ទាល់តែវិហារនោះ
 ធ្លុង់ហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមេតាសោះ ។ ភិក្ខុអប្បកុលាលោកនាំគ្នា
 ក្រាបទូលដំណើរនុះចំពោះព្រះវិហារព្រះភោគ ។ មេ ។ ព្រះវិហារ
 ព្រះភោគក្រាស់ស្មៅថា ខ្លាលន្ទ ពួក អ្នកឯងឱ្យគេប្រក់រឿយ ។ ឧទិ
 បុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារវិជយនោភិស្រចេហិយ ទាល់តែវិហារ
 នោះធ្លុង់ហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមេតាសោះ ។ ឧទិភិក្ខុក្រាបទូលដំ
 សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុមេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំណែនព្រះភោគ
 ទ្រង់តែងរៀបថា វិនោយបុរេ អ្នកឯងមិនសមបើឧទិឱ្យគេប្រក់រឿយ ។
 ឧទិបុគ្គលាបរិយ ។ ឧវិហារវិជយនោភិស្រចេហិយ ទាល់តែវិហារនោះ
 ធ្លុង់ហួសកំណត់ បាក់រលំចុះមេតាសោះ ម្ចាស់មោយបុរេ អំពើវិជយនោភិ
 ទេវតានាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់បុគ្គលវិជយនោភិស្រចេហិយ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអប្សិស្រចេហិយនូវសំពត្តបទនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុកាលឱ្យគេធ្វើវិហារធំ អប្សិលា (លាបច្បុកឆ្ងាយ ។ បាទ) កំណត់ទី
 មានទុកសេតិមវិសេស្តិកទ្វារ^(១) (ឧទិសន្តិកបង្គំ) ដើម្បីទុកប្រើប្រាស់
 នូវទ្វារ ឧទិដើម្បីចាក់មន្ទិលសន្តិកបង្គំ ឯដំបូលភិក្ខុក្រវាយកុក

* ក្នុងឧបាសម្ព័ន្ធនេះ មានទំព័រមួយចំនួន ក្នុងនោះមានព្រះពុទ្ធជា
 កំណត់ជ្រើសសន្តិកទ្វារតាំងពីសិប្បមាណ ក្នុងមហាធម្មដ្ឋកថា លទ្ធិកថាសោតន្តបិដក
 កំណត់ភោគ ភិក្ខុធម្មសោត ពិវារធម្មកថា ពិវារធម្មកថា ។

ជាទេពស្ស ទ្វេ មាតុ អធិដ្ឋហិត្តា តតិយំ មត្តំ អាណា-
យេត្តា បក្កមិត្តំ ។ បរិយាយេន ជាទេពស្ស ទ្វេ
បរិយាយេ អធិដ្ឋហិត្តា តតិយំ បរិយាយំ អាណាយេត្តា
បក្កមិត្តំ ។

[១៧] តតោ ចេ ធុត្តំ អបហិតិចិ បិតោ អធិដ្ឋ-
ហាយ្យតំ ឥដ្ឋកាយ ជាទេពស្ស ឥដ្ឋកិដ្ឋកាយ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សិលាយ ជាទេពស្ស សិលាយ
សិលាយ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សុតាយ ជាទេពស្ស
បិណ្ណា បិណ្ណា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តំណេន ជា-
ទេពស្ស កាវេជ្យ កាវេជ្យ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ យណ្ណេន
ជាទេពស្ស យណ្ណា យណ្ណា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៨] អតិរេកទ្ធិត្តិបរិយាយេ អតិរេកសញ្ញំ អ-
ធិដ្ឋាតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរេកទ្ធិត្តិបរិយាយេ
វេយ្យតំ អធិដ្ឋាតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរេក-
ទ្ធិត្តិបរិយាយេ ឧទកសញ្ញំ អធិដ្ឋាតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឧទកទ្ធិត្តិបរិយាយេ អតិរេកសញ្ញំ អាមត្តិ

ត្រូវប្រក់ខ្លួនឯងបានត្រឹមត្រូវ ដល់ត្រាចំបីត្រូវបង្ហាញឲ្យឃើញ
ចេញទៅ ។ កាលភ័ក្ត្រប្រើឲ្យគេប្រក់មួយដាន់ចុះហើយ ត្រូវប្រក់ខ្លួនឯង
បានត្រឹមត្រូវដាន់ ដល់ដាន់ចំបីត្រូវបង្ហាញឲ្យឃើញចេញទៅ ។

[១៧] ត្រង់ភាស្ត្រ បើភ័ក្ត្រប្រក់ឲ្យច្រើនលើសជាតិកំណត់នោះទៅ
ខុសឈរនៅក្នុងវិវេកនៃសញ្ញាបំណាំ សេចក្តីថា កាលភ័ក្ត្រប្រើឲ្យប្រក់
ដោយភ្លឺ ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ គ្រប់ៗវេទនាភ្លឺ ។ កាលភ័ក្ត្រ
ឲ្យប្រក់ដោយថ្ម ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ គ្រប់ៗវេទនា ។ កាលភ័ក្ត្រ
ប្រើឲ្យប្រក់ដោយកំបោ ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ គ្រប់ៗ ដុំកំបោ ។
កាលភ័ក្ត្រប្រើឲ្យប្រក់ដោយស្មៅ ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយគ្រប់ៗ គណ្តប ។
កាលភ័ក្ត្រប្រើឲ្យប្រក់ដោយស្លឹកឈើ ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ គ្រប់ៗ
សន្លឹក ។

[១៨] វិហារប្រក់លើសកំណត់ពីរដាន់ ភ័ក្ត្រសំភាល់ថា
លើសវេទនាហើយនៅក្នុងវេទនា ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ ។ វិហារប្រក់
លើសកំណត់ពីរដាន់ ភ័ក្ត្រសន្សំយហើយនៅក្នុងវេទនា ត្រូវអាមត្តិ
ប្រក់ចិត្តិយ ។ វិហារប្រក់លើសកំណត់ពីរដាន់ ភ័ក្ត្រសំភាល់ថាខ្លះ
វិញ ហើយនៅក្នុងវេទនា ត្រូវអាមត្តិប្រក់ចិត្តិយ ។ វិហារប្រក់មិនដាន់ដល់ពីរ
ដាន់ ភ័ក្ត្រសំភាល់លើស ហើយ(នៅក្នុងវេទនា) ត្រូវអាមត្តិប្រក់ ។

ពារិវិជ្ជយកល្ហា ភូតតាវន្តស្ស វេសសិក្ខមវស្ស អនាបត្តិកោ

ទុក្ខាដស្ស ។ ឧទកា ផ្គុំត្តិបរិយាយេ វេសតិវេសា អាបត្តិ

ទុក្ខាដស្ស ។ ឧទកា ផ្គុំត្តិបរិយាយេ ឧទកាសញ្ញា

អនាបត្តិ ។

[១៧] អនាបត្តិ ផ្គុំត្តិបរិយាយេ ឧទកា ផ្គុំត្តិបរិ-
យាយេ លេណោ កុហាយ តិណាតុដិកាយ អញ្ញា-
ស្សត្តាយ អត្តុនា ននេន វាសាការំ វេយេត្វា សត្វត្ថ
អនាបត្តិ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកម្មកស្ស ពតិ ។

វេសសិក្ខមវ ឧដ្ឋិចំ ។

ពារិវិជ្ជយកល្ហា ភូតតាវន្ត សិក្ខាបទទី ៧ វារិវេលមិវេស្តិវាចន្តិ

វិហារប្លូត(ចក្កមិនទាន់ដល់តិច្ឆានំ ភិក្ខុសន្សិយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

វិហារប្លូត(ចក្កមិនទាន់ដល់តិច្ឆានំ ភិក្ខុសិគាល់ជាមិនទាន់ដល់មែន មិន

ត្រូវអាបត្តិ ។

[១៧] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលប្លូត(ចក្កវិហារត្រឹមតិច្ឆានំ
ដល់ភិក្ខុដែលប្លូត(ចក្កវិហារមិនដល់តិច្ឆានំ ដល់ភិក្ខុដែលប្លូត(ចក្ក
លេណ (ទីកូន) កុហា កុដិ(ចក្កវេយេស្ស ធ្វើដើម្បី(ចេយោជនំដល់
អ្នកដទៃ ធ្វើដោយ(ទ្រព្យរបស់ខ្លួន ចិសេនាសនៈទាំងឡាយ រៀនសូត្រ
តែកុដិសម្រាប់ទៅរបស់ខ្លួន ដល់ភិក្ខុទ្ធក ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ចប់ ។

ទស្សនសិក្ខាបទី

[២០] គេន សមយេន តុន្តោ ភកវា អាណុវិយំ
វិហារិ អត្តាឡាវ ចេតិយេ ។ គេន ទោ បន
សមយេន អាណុវិកា ភិក្ខុ វាសន្នំ តារោន្តា ជាតំ
សប្បាលាកំ ទនកំ តិណាម្បំ មត្តិកម្បំ សិក្ខុន្តិចំ
សិក្ខាចេន្តិចំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អច្ឆិទ្ធា ។ យេ ។
ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កងំ ហិ ចាម
អាណុវិកា ភិក្ខុ ជាតំ សប្បាលាកំ ទនកំ តិណាម្បំ
មត្តិកម្បំ សិក្ខុស្សន្តិចំ សិក្ខាមេស្សន្តិចំ ។ អដេទា
ភេ ភិក្ខុ ភកវាតា ឯតមត្តំ អាណេចសុំ ។ យេ ។
សច្ចំ កាវ តុន្តោ ភិក្ខុវា ជាតំ សប្បាលាកំ ទនកំ
តិណាម្បំ មត្តិកម្បំ សិក្ខុន្តិចំ សិក្ខាមេស្សន្តិចំ ។
សច្ចំ ភកវាតិ ។ វិកាហិ តុន្តោ ភកវា កងំ ហិ
ចាម តុន្តោ មោយបុរិសា ជាតំ សប្បាលាកំ ទនកំ
តិណាម្បំ មត្តិកម្បំ សិក្ខុស្សន្តិចំ សិក្ខាមេស្សន្តិចំ

សិក្ខាបទទី ១០

[២០] សមយេនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
អត្តាឡាវចតិយ ទៀបស្រុកភាឡាវី ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុស្រុកភាឡាវីចំន
ឡាយកាលធ្វើខ្ញុំវេទន្ត (កម្មទើបតែកសាងថ្មី) ដឹងថាទំកមានសក្ក
កំស្រោចឯងនេះ ប្រើគេឱ្យស្រាចនេះ ខ្ញុំស្រាចនេះ ខ្ញុំដីនេះ ។ ភិក្ខុ
ចំនឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាចិត្ត ។ យេ ។ ភិក្ខុចំនឡាយនោះ
គោលទោស កំរង្រិល ចន្តុបង្កប់ថា ពួកភិក្ខុស្រុកភាឡាវីដឹងថាទំក
មានសក្កហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងនេះ ប្រើគេឱ្យស្រាចនេះ
ខ្ញុំស្រាចនេះ ខ្ញុំដីនេះសោះឡើយ ។ ទើបភិក្ខុចំននោះចាំគ្នាគ្រាបទូលជំរើរ
នុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ យេ ។ ព្រះអង្គគ្រាសំសួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចំនឡាយ ពូថា អ្នកចំនឡាយដឹងថាទំកមានសក្ក ហើយស្រោចឯងនេះ
ប្រើគេឱ្យស្រាចនេះ ខ្ញុំស្រាចនេះ ខ្ញុំដីនេះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចំននោះ
គ្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរសចំនឡាយ ពួកអ្នកឯង
ដឹងថាទំកមានសក្កហើយមិនសមបើនឹងយកមកស្រោចឯងនេះ ប្រើគេឱ្យ
ស្រាចនេះ ខ្ញុំស្រាចនេះ ខ្ញុំដីនេះទេ នៃមោយបុរសចំនឡាយ គំរើរដែល

ចេតិ មោឃបុរិសា អប្បសន្តានំ វា មសា នាយ មសន្តានំ
វា កិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ មន កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាមនំ ឧត្តិសយ្យាថ យោ មន កិក្ខុ ជាតំ
សប្បណាតំ ឧទតំ តំណំ វា មត្តិកំ វា សិក្ខាយ្យ
វា សិក្ខាមេយ្យ វា បាចិត្តិយត្ថំ ។

[២១] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុវេ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថ អចិយ្យោតោ
កិក្ខុវេ ។ ជាតំ តាម សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ញំ វា
តស្ស អាហោចត្ថំ ។

[២២] សិក្ខាយ្យាតិ សយំ សិក្ខាតំ អាមត្តំ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។ សិក្ខាមេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាមេតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ សតី អាណាត្តោ ពហុកំចិ សិក្ខាតំ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សប្បណាតោ សប្បណាតោ សញ្ញិ
តំណំ វា មត្តិកំ វា សិក្ខាតំ វា សិក្ខាមេតិ វា អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ សប្បណាតោ វេទតិកោ តំណំ វា
មត្តិកំ វា សិក្ខាតំ វា សិក្ខាមេតិ វា អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
សប្បណាតោ អប្បណាតោសញ្ញិ តំណំ វា មត្តិកំ

អ្នកធ្វើនេះមិនចាំបាច់ប្រើប្រាស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមិនចាត់ចែងផ្ទះផ្ទះ ឬ
មួយញ្ចាត់បុគ្គលដែលផ្ទះផ្ទះហើយ ឲ្យរំលឹកវាផ្ទះផ្ទះឲ្យរំលឹកមិនបានទេ
។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឲ្យរំលឹកសំគាល់
នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុវេទឡាយដឹងថាទឹកមានសក្ខីហើយស្រាចងក្តី ច្រើ
តឲ្យស្រាចក្តី ឲ្យស្មៅឬដី ស្រែកាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១] ត្រីភក្សថា កិក្ខុវេទឡាយ មានសេចក្តីដូចគ្នាគ្នា
សិក្ខាមេតិ ។ វិទ្យាណិកកណ្ត ។ កិក្ខុវេទឡាយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃ
ប្រាប់ដល់កិក្ខុវេទឡាយ ឈ្មោះថា កិក្ខុវេទ ។

[២២] ត្រីភក្សថា ស្រាចងក្តី គឺកិក្ខុវេទឡាយខ្លួនឯង ស្រែ
កាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភក្សថា ប្រើត្រីភក្សស្រាច គឺកិក្ខុវេទឡាយអ្នកដទៃ
ឲ្យស្រាច ស្រែកាមត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុវេទឡាយ ហើយអ្នកទទួល
បន្តបំពេញស្រាចច្រើនផង កិក្ខុវេទឡាយប្រើស្រែកាមត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)
មានសក្ខី កិក្ខុវេទឡាយ (ទឹក) មានសក្ខីមែន ហើយស្រាចងក្តី
ប្រើត្រីភក្សស្រាចក្តី ឲ្យស្មៅឬដី ស្រែកាមត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក)មានសក្ខី
កិក្ខុវេទឡាយសេចក្តីសន្សំ ហើយស្រាចងក្តី ប្រើត្រីភក្សស្រាចក្តី
ឲ្យស្មៅឬដី ស្រែកាមត្តិបាចិត្តិយ ។ (ទឹក) មានសក្ខី កិក្ខុវេទឡាយ
មានសក្ខីវិញ ហើយស្រាចងក្តី ប្រើត្រីភក្សស្រាចក្តី ឲ្យស្មៅឬដី

វា សិញ្ចតំ វា សិញ្ចុយេតំ វា អបាចត្ថំ ។ អប្បាលាកេ
សប្បាលាកសញ្ញំ អាបត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បាលាកេ
វេទតិកោ អាបត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បាលាកេ អប្បា-
លាកសញ្ញំ អបាចត្ថំ ។

(២៣) អបាចត្ថំ អសញ្ញំ អសតិយា អដា-
ចន្តស្ស ឧត្តត្តសស្ស អាទិកម្មិកស្សានំ ។

សេសិប្បចទំ ឱទ្ធិនំ ។
ពូតពាចន្តេ ទុតិយោ ។

មិនត្រូវតាចត្ថអ្វីឡើយ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំសំគាល់ថា មានសត្វ
ត្រូវតាចត្ថទុក្ខដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវ
តាចត្ថទុក្ខដ ។ (ទឹក) មិនមានសត្វ ក៏កុំសំគាល់ថា មិនមានសត្វ
មិនត្រូវតាចត្ថអ្វីឡើយ ។

(២៣) តាចត្ថមិនមាន ដល់ក៏កុំមិនក្លែង ដល់ក៏កុំមិនមានស្មារតី
ដល់ក៏កុំមិនជឿ ដល់ក៏កុំគួរ ដល់ក៏កុំមើលឆ្កាត់ ។

សិប្បចទទី ១០ ចប់ ។
ពូតពាចន្តេ ២ ចប់ ។

ឱវាទវិគ្គយស្ស បរមសិក្ខាបទំ

[២២] ភេទ សមយេន ពុន្ទោ ភក្កា សាវគ្គិយំ
វិហាតំ យេនេន អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាភាមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន យេន ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា
ណាភិទោ ហោន្តំ ចិវមិណ្ឌិកាសេនាសនកិណាទប្បទូ
យភេសន្តបរិក្ការាទំ ។ អថទោ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ
ឯសនយោសិ ឯសាហិ ទោ អាវុសោ យេន ភិក្ខុ
ភិក្ខុនិយោ ឱវទន្តា ណាភិទោ ហោន្តំ ចិវមិណ្ឌិកាសេ
នាសនកិណាទប្បទូយភេសន្តបរិក្ការាទំ ហន្តាវសោ
មយំមិ ភិក្ខុនិយោ ឱវទនាមាតិ ។ អថទោ ធាតុនិយោ
ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ ឧបសន្តមិក្ខា ឯសនភេទំ ឯស អន្តមិ
កតិណិយោ ឧបសន្តមថ មយំមិ ឱវទិស្សាមាតិ ។ អថទោ
តា ភិក្ខុនិយោ យេន ធាតុនិយោ ភិក្ខុ ភេទុបសន្តមិសុ
ឧបសន្តមិក្ខា ធាតុនិយោ ភិក្ខុ អភិវិនិក្ខា ឯសមន្ត
និសិទិសុ ។ អថទោ ធាតុនិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយោ បរិក្ខ
យេវ ធម្មិ កថំ កត្វា និវសិ តិវច្ឆានកថាយ វិគិណមេត្វា

ឱវាទវិគ្គ សិក្ខាបទទី ១

[២២] សម័យពោះ ព្រហ្មេនិមាទព្រះភាគ ភាលនិវេនវិក្កុរេនវេ
បេសំអនាថមិណ្ឌិកសេនិ ជីតក្រិណិសាវត្ថិ ។ ត្រាតោវេន ភិក្ខុជាវេន
ភំនិទ្បយទ្បន្តាភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ចំណុបុត សេនាសនៈ
និវេនេសជ្ជមិក្ខាដោបច្ចិយផលមនុស្សឈិ ។ សំដាប់ពោះ ភូតភូតិយ
ភិក្ខុនិទំនិទ្បយយំនិទំនិទ្បយ មាលអាវុសោ វេទ្បុវេនភិក្ខុជាវេន ភំនិទ្បយ
ទ្បន្តាភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ចំណុបុត សេនាសនៈនិវេនេសជ្ជមិក្ខាដោបច្ចិយ
ផលមនុស្សឈិ មាលអាវុសោភំនិទ្បយ មេដ្ឋុពោះ យេនិភំនិទ្បយ
ភិក្ខុនិទំនិទ្បយភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ។ វេលាពោះ ភូតភូតិយភិក្ខុនិទំនិទ្បយ
ភិក្ខុនិទំនិទ្បយហើយពុនិយាយយំនិទំនិទ្បយ មាលប្បុស្រិភំនិទ្បយ
ភូតភាវិច្ឆុមកាភក្កុយេនិ ។ និវេនេន ។ ត្រាតោ ភិក្ខុនិទំនិទ្បយ
នោ ភិក្ខុនិទំនិទ្បយភិក្ខុនិទំនិទ្បយ លុះចូលទៅផលវហើយពុន
ដោយបន្តិភូតិយភិក្ខុនិទំនិទ្បយហើយអន្តិយកុនិទំនិទ្បយ ។ ភូតភូតិយ
ភិក្ខុនិទំនិទ្បយភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ផលភិក្ខុនិទំនិទ្បយ ហើយភិក្ខុនិទំនិទ្បយ
កុនិទំនិទ្បយ ។ ពេលភូតភូតិទ្បព្រហ្មេនិទ្បយ ដោយពាក្យថា

ឧបាយកលស្តី កង្កែប កង្កែបយោគី ។ អដ្ឋទោ តា
 កិក្ខុវិយោ យេន កកវា គេតុបសង្កម្ភិស្ត ឧបសង្កម្ភិស្ត
 កកវង្គ អភិវាទេត្វា ឯកមង្គ អង្គស្ត ។ ឯកមង្គ បិតា
 ទោ តា កិក្ខុវិយោ កកវា ឯកមង្គ កង្កែបយោ
 ឱវាទោ ឥន្ទោ អហោសីតិ ។ កក្កោ កង្កោ ឱវាទោ ឥន្ទោ
 កក្កស្តិ អយ្យោ ឧត្តត្តិយា បរិក្ខំ យេវ ធម្មំ កាតំ កក្កា
 ធិវសំ តិវច្ឆាធកថាយ វិគីនាមេត្វា ឧបាយកលស្តី ។
 អដ្ឋទោ កកវា តា កិក្ខុវិយោ ធម្មិយា កថាយ សុទ្ធ-
 ស្សសំ សមាធម៌សំ សមុត្តដេសិ សម្មហំសេសំ ។
 អដ្ឋទោ តា កិក្ខុវិយោ កកវា ធម្មិយា កថាយ
 សុទ្ធស្សតា សមាធម៌តា សមុត្តដេសិ សម្មហំសិកា
 ឧបាយកលស្តី កកវង្គ អភិវាទេត្វា ឯកមង្គ កក្កា
 បង្កមិស្ត ។ អដ្ឋទោ កកវា ឯកមង្គ ចំនាទេ ឯកមង្គ
 បករណេ កិក្ខុសង្ឃ សង្ឃតាមេត្វា ឧត្តត្តិយេ កិក្ខុ
 បដិប្បដំ សង្ឃំ កក ឧប្បដំ កិក្ខុវេ កិក្ខុវិចំ បរិក្ខំ
 យេវ ធម្មំ កាតំ កក្កា ធិវសំ តិវច្ឆាធកថាយ

ម្ចាស់ប្តូរស្រីទាំងឡាយ ពួកនាងចូរទៅវិញចុះ ។ គ្រាពោះកំភួនីទាំងឡាយ
 នោះចូលទៅតាមព្រៃដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយបានថ្វាយ
 បង្គំព្រះដីមានព្រះភាគហើយឈរក្នុងទីដីសមគួរ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់សួរពួកកំភួនីនោះ ដែលឈរក្នុងទីដីសមគួរហើយពុទ្ធជីកាយានី
 នេះថា ម្ចាស់កំភួនីទាំងឡាយ ទេវី(នោះ)បានបរិបូណ៌សម្រេចហើយឬ ។
 កំភួនីទាំងឡាយចូលថា បតីគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទេវី(នោះ)នឹងបរិបូណ៌
 សម្រេចមកណា ព្រោះលោកម្ចាស់ពុទ្ធិយទាំងឡាយធ្វើធម៌កថាគៃ
 បង្គំបង្គំប្តូរល្អក្នុង ហើយពោលនិព្វានកថាឱ្យកន្លងអស់ ទ្រង់ប្តូរក៏បញ្ចូ
 ងព្រះអង្គទាំងឡាយឱ្យត្រឡប់មកវិញ ។ គ្រាពោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ពន្យល់កំភួនីទាំងឡាយនោះឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាច
 ហាន ឱ្យរឹករយាវហើយធម៌កថា ។ សំដៅនោះ កំភួនីទាំងឡាយនោះ
 លុះព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យ
 កាចហាន ឱ្យរឹករយាវហើយធម៌កថាហើយគឺគ្រាកថាភាសនាថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្យល្អស្រេចវិញទៅ ។ ព្រោះដីមាន
 នេះ ដំណើរនោះ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ប្រជុំកំភួនីសិរិយហើយត្រាស់សួរ
 បញ្ជាក់ពុទ្ធិយកំភួនីទាំងឡាយថា ម្ចាស់កំភួនីទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំង
 ឡាយធ្វើធម៌កថាដល់កំភួនីទាំងឡាយនិចណាស់ ពោលគឺនិព្វានកថា

វិភិទានេត្វា ឧប្បេក្ខេតាតិ ។ សង្ខំ កតវាតិ ។
 វិភាហិ ពុត្តា កតវា កតំ ហិ បាម តុម្ពេ មោយ-
 បុរិសា ភិក្ខុនិមំ បរិក្ខំយេវ ធម្មំ កតំ កត្វា
 និវសំ ភិក្ខុនិមំ បរិក្ខំយេវ ធម្មំ កតំ កត្វា
 ធម្មំ មោយបុរិសា អច្យសញ្ញំ វា បសាទាយ
 បសញ្ញំ វា គិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វិភាហិត្វា ធម្មំ
 កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមាទ្តសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុលោកនកំ សឌ្ឍន្តិកំ វិញ បទ ភិក្ខុវេ សឌ្ឍន្តិកត្វា
 ចវមំ ភិក្ខុ យាចិកត្វា ។ យាចិត្វា ព្យុត្តេ ភិក្ខុបា
 បដិទលេន សឌ្ឍេ ញាមតត្វា សុណកតុ មេ កន្ត
 សឌ្ឍេ យទិ សឌ្ឍស្ស បត្តកាលំ សឌ្ឍេ វត្តប្រាមំ
 ភិក្ខុំ ភិក្ខុលោកនកំ សឌ្ឍន្តយ្យ ។ វិសា ញត្តិ ។

ឱកត្តនិវសំ ។ ថ្ងៃ ហើយក៏បញ្ជូនភិក្ខុនិវាសនៈឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ភិក
 វិមេត្ត ។ ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុពុំចង់ឱ្យយកប្រាមទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ត្រឡប់ទៅវិញ ។ ព្រះពុទ្ធជ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់និរដ្ឋិលថា ម្ចាស់មោយ-
 បុរសពុំចង់ឱ្យយក ពួកអ្នកឯងមិនសប្បើនិរដ្ឋិលថា ដល់ភិក្ខុនិវាសនៈ
 និវាសនៈ ពោលតែនិវាសនៈថាឱ្យកត្តនិវសំ ។ ថ្ងៃ ហើយបញ្ជូនភិក្ខុនិ
 វាសនៈឱ្យត្រឡប់ទៅវិញសោះ នៃមោយបុរសពុំចង់ឱ្យយក អំពើ
 ដែលអ្នកកល់គ្នាធ្វើនេះ មិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកលាមកមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ទេ ឬមួយនាំបុគ្គលអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យរំលឹកតែជ្រះថ្លាឡើងមិនបាន
 ។ មេ ។ លុះព្រះជ័យព្រះភាគទ្រង់និរដ្ឋិលហើយ ក៏ទ្រង់ផ្ដើមកថា
 ត្រាស់ហៅភិក្ខុពុំចង់ឱ្យយកដោយព្រះពុទ្ធជ៏កថា ម្ចាស់ភិក្ខុពុំចង់ឱ្យយក
 គង់គង់អនុញ្ញាតឱ្យសង្ឃសន្មតភិក្ខុ ឱ្យជាអ្នកឱ្យទេវតាដល់ភិក្ខុនិ ម្ចាស់
 ភិក្ខុពុំចង់ឱ្យយក សង្ឃត្រសេន្តភិក្ខុ ឱ្យជាអ្នកឱ្យទេវតាដល់ភិក្ខុនិ យ៉ាងនេះ
 សង្ឃត្រសេន្តភិក្ខុ (នោះ) ជាមុនសិន ។ លុះអាកាសច្បាច់ហើយ
 ភិក្ខុអ្នកប្រាសាទគង់គង់ប្រញាប់សង្ឃឱ្យដឹងថា បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន
 សុខព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ បើសម្ដីភិក្ខុនេះមានកាលដ៏សមគួរដល់សង្ឃរហើយ
 សង្ឃប្រើសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ ឈ្មោះនេះឱ្យជាអ្នកឱ្យទេវតាដល់ភិក្ខុនិ ។ នេះជាកថា
 ព្រាហ្មណ៍សង្ឃឱ្យដឹង ។ បពិត្រព្រះសង្ឃដ៏ចម្រើន សូមព្រះសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ

ចប់ដំណើរការលោក ទេវតា យុវសិរិវិញ្ញាណ បញ្ញា

សុណាតុ មេ កន្ត្រៃ សង្ខារ សង្ខារ ឥត្តញ្ញមំ កំត្តុំ
 កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ សង្ខារំ ។ យស្ស យស្សតោ មេតិ
 ឥត្តញ្ញមស្ស កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ សង្ខារំ ។ សោ
 តុណ្ណាស្ស យស្ស ធម្មតិ សោ កាលេយ្យ ។
 ធម្មតិយម្បិ ឯតមត្តំ វិទាមិ ។ មេ ។ ធម្មតិយម្បិ ឯតមត្តំ
 វិទាមិ ។ សុណាតុ មេ កន្ត្រៃ សង្ខារ សង្ខារ
 ឥត្តញ្ញមំ កំត្តុំ កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ សង្ខារំ ។ យស្ស
 យស្សតោ មេតិ ឥត្តញ្ញមស្ស កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ ចោរា
 ណំ កំត្តុំ សង្ខារំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ធម្មតិ
 សោ កាលេយ្យ ។ សង្ខារោ សង្ខារោ ឥត្តញ្ញមោ
 កំត្តុំ កំត្តុំ ចោរាណំ កំត្តុំ ។ មេតិ សង្ខារោ តស្ស
 តុណ្ណំ ។ ឯតមត្តំ ចាយាយមិតិ ។ អដិទោ កត្តកំ
 ធម្មតិយេ កំត្តុំ អនេតិយាយាយេ វិភាហិតា
 ធម្មតាយ ។ មេ ។ ឯតមត្តំ មេតិ កំត្តុំ ឥត្ត
 សិក្ខាមនំ ធម្មតិយេ យោ មេតិ កំត្តុំ អសង្ខារោ

ចប់ដំណើរការលោក ទេវតា យុវសិរិវិញ្ញាណ បញ្ញា

សង្ខារសង្ខារកំត្តុំ ឈ្មោះនៃធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ ។ កាលសម្មតិកំត្តុំ
 ឈ្មោះនៃធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ សម្មតិកំត្តុំ លោកជំទាវ
 កាយុអង្គណា លោកជំទាវកាយុអង្គនោះឈ្មោះស្រៀមទៅ មិនគួរដល់
 លោកជំទាវកាយុអង្គណា លោកជំទាវកាយុអង្គនោះឈ្មោះស្រៀមទៅ ។
 ធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ ឥត្តញ្ញមំ ។ មេ ។ ធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ
 ឥត្តញ្ញមំ ។ ចេតិកាសង្ខារឥត្តញ្ញមំ ។ សូមសង្ខារឥត្តញ្ញមំ
 សង្ខារសង្ខារកំត្តុំ ឈ្មោះនៃធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ ។ កាលសម្មតិកំត្តុំ
 ឈ្មោះនៃធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ គួរដល់លោកជំទាវកាយុអង្គណា
 លោកជំទាវកាយុអង្គនោះឈ្មោះស្រៀមទៅ មិនគួរដល់លោកជំទាវកាយុ
 អង្គណា លោកជំទាវកាយុអង្គនោះឈ្មោះស្រៀមទៅ ។ កំត្តុំ ឈ្មោះនៃ
 សង្ខារសង្ខារកំត្តុំ ឈ្មោះនៃធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ ។ សម្មតិកំត្តុំ
 ដល់សង្ខារ ហេតុនោះបានជាសង្ខារស្រៀមទៅ ។ ធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ
 ដោយកាយស្រៀមទៅយ៉ាងនេះ ។ ត្រាខាង ព្រះដំទាវព្រះភាគ
 ទ្រង់និយម្បិធម្មតិយេ កំត្តុំ ចាយាយមិតិ ។ មេ ។ មេ ។
 ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កំត្តុំ ចាយាយមិតិ គួរចាយាយមិតិ
 ទ្រង់និយម្បិធម្មតិយេ ឥត្តញ្ញមំ ។ មេ ។ មេ ។ មេ ។

កំភ្លុចយោ ឱវនិយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។ ឯវត្តិចំ កតវតា
កំភ្លុច សំគ្គាបធំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[២៨] តេជ ទោ បទ សមយេន យេន កំភ្លុ
សម្មតា កំភ្លុចយោ ឱវនិយ្យ តថេវ លាភិយោ ហោន្តិ
ចីវរិបិណ្ណាចាតសេនាស ទតិលានិយ្យច្បយកេសន្តិយិក្ខា
កធំ ។ អថេវា ធាត្តិយាធំ កំភ្លុច ឯវត្តិយាសិ
ឯវត្តិយា ទោ អវុសោ យេន កំភ្លុ សម្មតា កំភ្លុចយោ
ឱវនិយ្យ តថេវ លាភិយោ ហោន្តិ ចីវរិបិណ្ណាចាតសេនាស-
នតិលានិយ្យច្បយកេសន្តិយិក្ខាកធំ ហត្ថាវុសោ មយំបិ
ធំស្សិមំ កត្តា អញ្ញាមញ្ញំ កំភ្លុចោវនិកំ សម្មតិក្ខា
កំភ្លុចយោ ឱវនិយ្យ ។ អថេវា ធាត្តិយា កំភ្លុ ធំស្សិមំ
កត្តា អញ្ញាមញ្ញំ កំភ្លុចោវនិកំ សម្មតិក្ខា កំភ្លុចយោ
ឧបសន្តិមិក្ខា ឯវត្តិយាធំ មយំបិ កតិលិយោ សម្មតា
អញ្ញ ឧបសន្តិមិក្ខា មយំបិ ឱវនិយ្យ ។ អថេវា
តា កំភ្លុចយោ យេន ធាត្តិយា កំភ្លុ តេឧបសន្តិមិក្ខា
ឧបសន្តិមិក្ខា ធាត្តិយេ កំភ្លុ អតិវនិយ្យ ឯវត្តិយា
ធំសិទិស្ស ។ អថេវា ធាត្តិយា កំភ្លុ កំភ្លុចិបំ

ហើយទៅប្រដៅក្នុងកំភ្លុ (គ្រវិកាបក្ខិបក្ខិយ ។ សំគ្គាបទេនៈព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគច្រើនបញ្ញត្តិហើយ ផល់កំភ្លុទាំងឡាយដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

[២៨] សម្តីយនោះចំនី កំភ្លុជាដោះទាំងឡាយដែលសន្សំបាន
សម្មតាហើយក៏ទៅប្រដៅកំភ្លុទាំងឡាយក៏បានចិវ ចិណ្ណាបុក សេនា-
សនៈទំនិកេសន្តិយិក្ខាជាបច្ច័យផល់កំភ្លុយ៉ាងនោះដដែល ។ គ្រាពោះ
ធាត្តិយកំភ្លុទាំងឡាយ បានគិតគ្នាថា អវុសោ ឥឡូវនេះ កំភ្លុជាដោះ
ទាំងឡាយ ដែលសន្សំបានសម្មតាហើយ ក៏ទៅប្រដៅកំភ្លុទាំងឡាយ
បានចិវ ចិណ្ណាបុក សេនាសនៈទំនិកេសន្តិយិក្ខា ជាបច្ច័យផល់
កំភ្លុយ៉ាងនោះដដែល អវុសោ បើដូច្នោះ មានកេត្តិយេនិ
ទៅកាន់ទំនាតសីមា ហើយសន្មតាទៅវិញ្ញាទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅ
កំភ្លុ រួចប្រដៅកំភ្លុ ។ គ្រាពោះ ពួកធាត្តិយកំភ្លុទាំងឡាយទៅកាន់
ទំនាតសីមា ហើយសន្មតាទៅវិញ្ញាទៅមក ឲ្យជាអ្នកប្រដៅកំភ្លុ ហើយ
ពួកទៅកេត្តិយកំភ្លុទាំងឡាយពោលយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ចូលស្រីទាំងឡាយ
សន្សំបានសម្មតាហើយហើយ នាងទាំងឡាយ ចូលមកកេត្តិយេនិ
ចុះ យើងទំនិកេសន្តិយិក្ខា ។ ចើបកំភ្លុទាំងឡាយនោះចូលទៅក
ធាត្តិយកំភ្លុទាំងឡាយ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំធាត្តិយកំភ្លុទាំង
ឡាយហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ គ្រាពោះ ធាត្តិយកំភ្លុទាំងឡាយ

[២៧] ឱវេទយ្យាតិ អដ្ឋយំ កុរុនម្មេហំ ឱវេទតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញោ ធម្មោ ឱវេទតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ ឯកោតោ ឧបសម្បន្តំ ឱវេទតិ
 អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

[២៨] ភេទ សម្មតេន កិក្ខុនា បរិវេណំ សម្មន្តិក្ខា
 ចាចិយំ បរិកោជនិយំ ឧបដ្ឋាបេត្តា អាសនំ មញ្ញាបេត្តា
 ទុតិយំ កហេត្តា និសិទ្ធិតត្ថំ ។ កិក្ខុនិយំ កត្ត កត្តា កំ
 កិក្ខុំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ និសិទ្ធិតត្ថំ ។ ភេទ
 សម្មតេន^(១) កិក្ខុនា បុច្ឆិកត្តា សមក្កត្ត កតិចិយោតិ ។
 សចេ សមក្កត្តាយ្យាតិ កណ្តិ វត្តន្តិ កតិចិយោ អដ្ឋ
 កុរុនម្មាតិ ។ សចេ វត្តន្តិ អយ្យាតិ កណ្តិ ឯសោ
 កតិចិយោ ឱវេទោតិ និយ្យាទេត្តោ ។ សចេ ន
 វត្តន្តិ អយ្យាតិ កណ្តិ ឱសារេត្តា វស្សសត្តប-
 សម្បត្តាយ កិក្ខុនិយោ តទហុបសម្បន្តស្ស កិក្ខុនោ
 អភិវាទនំ បុច្ឆន្តិ អញ្ញលំកត្តំ សាមិចិកត្តំ កាតត្ថំ
 អយំ ធម្មោ សក្កត្តា កុរុត្តា មាទេត្តា ប្រាជ្ញា យាវេវិ

១ ឱ. ប. បេត្តេ គយំ បារោ ១ យោតិ ។

[២៧] គ្រីពាក្យថា ប្រាថា ឱវេទយ្យាតិ អដ្ឋយំ កុរុនម្មេហំ គ្រីពាក្យ
 ចាចិត្តិយ ។ កិក្ខុប្រាថា ដោយធម៌វេទ គ្រីពាក្យក្នុង ។ កិក្ខុប្រាថា កិក្ខុ
 ដែលបាន ឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់សិក្សានៃមួយចំណែក គ្រីពាក្យក្នុង ។

[២៨] កិក្ខុដែលសិក្សាសន្តិភាព បានប្រាសចេញពីវេទ រួច
 គ្រីពាក្យទឹកដាច់ទឹក ប្រើប្រាស់នៃវេទ កាលនោះទុក ហើយនាំយក
 កិក្ខុជាតំបើកទៅអង្គុយនៅចុះ ។ កិក្ខុនាំទិវ្យាយ ធម្មត្រីពាក្យនោះ
 ហើយថ្វាយចង្កូន្តិកិក្ខុនោះ រួចអង្គុយនៅក្នុងវិធីសមគ្ម ។ កិក្ខុដែលសិក្សា
 សន្តិភាព បានប្រាសចេញពីវេទ ហើយនាំទិវ្យាយ ពួកនាង
 ព្រមព្រៀងនាំហើយ ។ បើកិក្ខុនាំទិវ្យាយពោល លោកម្ចាស់
 យើងនាំទិវ្យាយព្រមព្រៀងនាំហើយ កិក្ខុប្រាសចេញពីវេទ
 ទិវ្យាយ គុរុមិចំចាំស្តាប់គំហក់ហើយ ។ បើកិក្ខុនាំទិវ្យាយពោល
 គបថា បរិក្រលោកម្ចាស់ ចាំស្តាប់គំហក់ហើយ កិក្ខុប្រាសចេញពីវេទ
 ដោយពាក្យថា ម្ចាស់នាំទិវ្យាយ នេះហើយជាទី ។ បើកិក្ខុ
 នាំទិវ្យាយពោលថា គុរុមិចំចាំស្តាប់ លោកម្ចាស់ កិក្ខុប្រាសចេញពីវេទ
 ប្រាប់កិក្ខុថា កិក្ខុឧបសម្បទា ហើយបានមួយរយវស្សា គ្រីពាក្យកិក្ខុនោះ
 ក្នុង បុច្ឆន្តិកត្ត អញ្ញលំកត្តិ សាមិចិកត្តិ កាតត្ថិ (សូម្បី) ឧបសម្បទា
 ហើយក្នុងវេទនោះ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុគ្រីពាក្យ បានប្រាសចេញពីវេទ

អនតិក្កមនិយោ ។ ៣ កិក្ខុនិយោ អតិក្ខុកោ អាវិសេ
 វស្សំ វស្សំ អយម្យំ ធម្មោ សក្កត្វា កុក្កត្វា
 មាណេត្វា បូជេត្វា យាវិជី អនតិក្កមនិយោ ។ អនុត្តិ-
 មាសំ កិក្ខុនិយោ កិក្ខុសង្ឃតោ ទេ ធម្មោ បច្ចុស្សិសិកត្វា
 ឧបាសថបុត្តកត្វា ទុក្ខបសង្កមនត្វា អយម្យំ ធម្មោ
 សក្កត្វា កុក្កត្វា មាណេត្វា បូជេត្វា យាវិជី អនតិក្កម-
 និយោ ។ វស្សំ វស្សាយ កិក្ខុនិយោ ឧកោសង្ឃ
 តិហំ មាណេតិ បរិវេត្តំ ធម្មោ កំ សុភេតិ កំ បរិសង្កាយ
 កំ អយម្យំ ធម្មោ សក្កត្វា កុក្កត្វា មាណេត្វា
 បូជេត្វា យាវិជី អនតិក្កមនិយោ ។ កុក្កម្មំ អនុត្តិ-
 បច្ចុយ កិក្ខុនិយោ ឧកោសង្ឃ បក្ខុហនតំ ចរិកត្តំ
 អយម្យំ ធម្មោ សក្កត្វា កុក្កត្វា មាណេត្វា បូជេត្វា
 យាវិជី អនតិក្កមនិយោ ។ ទេ វស្សានំ ធម្ម-
 ធម្មេសុ សំគិត្តិសិក្ខាយ សិក្ខុមាណាយ ឧកោសង្ឃ
 ឧបសម្បទា បរិយេសិកត្វា អយម្យំ ធម្មោ សក្កត្វា
 កុក្កត្វា មាណេត្វា បូជេត្វា យាវិជី អនតិក្កមនិយោ ។
 ៣ កិក្ខុនិយោ កោតិ បរិយាយេន កិក្ខុ អក្កោសិកត្វា

កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុនិមិត្តិយោ ទៅចាំស្រ្តីក្នុងអាវិសេ
 វស្សានិក្ខុ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិក្ខុធ្វើឲ្យឈ្នះការពារកំណប់កំណូប កុំប្រ-
 ព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុនិក្ខុធ្វើដូច្នោះដូច្នោះប្រការ កិក្ខុ
 សាកស្មេត្តិយោស្រី ១ ការចូលទៅទទួលទាំង ១ អំពីកិក្ខុសង្ឃគ្រប់ ។
 កន្លង ។ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិក្ខុធ្វើឲ្យឈ្នះការពារកំណប់កំណូប កុំប្រព្រឹត្ត
 កន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុនិក្ខុទៅចាំស្រ្តីចុះហើយ ក្របកំណា
 ក្នុងឧកោសង្ឃ ដោយហេតុព្រួយ គឺដោយយើងក្តី ដោយព្រួយ
 ដោយភ្លឺសក្តិ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិក្ខុធ្វើឲ្យឈ្នះការពារកំណប់កំណូប
 កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុនិក្ខុត្រូវតែប្រកែក (ជាសកេតិច្ឆា)
 ហើយត្រូវប្រព្រឹត្តបក្ខុមាតិកក្នុងឧកោសង្ឃ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិក្ខុធ្វើ
 ឲ្យឈ្នះការពារកំណប់កំណូប កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។ កិក្ខុនិក្ខុ
 វស្សានិក្ខុ បសម្បទាក្នុងឧកោសង្ឃដល់សិក្ខុមាណេតិ ដែលមានសិក្ខុសិក្ខុ
 ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ៦ អស់ចាំស្រ្តីហើយ នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិក្ខុធ្វើ
 ឲ្យឈ្នះការពារកំណប់កំណូប កុំប្រព្រឹត្តកន្លងដរាបអស់មួយជីវិត ។
 កិក្ខុនិមិត្តិយោ មិនត្រូវប្រទេស្តិសាភិក្ខុដោយបរិយាយណាមួយឡើយ

បរិភោគសំភារៈ អយម្យំ ធម្មោ សក្កតំ ធម្មតត្ថា
 មារទត្ថា បូជេត្ថា យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោ ។ អន្តរាគម
 ទិវេតា កិក្ខុចំ កិក្ខុសុ វចនបថោ អនោវេតា កិក្ខុចំ
 កិក្ខុចិសុ វចនបថោ អយម្យំ ធម្មោ សក្កតំ ធម្មតត្ថា
 មារទត្ថា បូជេត្ថា យាវជីវំ អនតិក្កមនិយោតិ ។
 សរេ សមគ្គម្ហាយ្យាតិ ភណ្ឌំ^(១) អញ្ញំ ធម្មំ ភណ្ឌំ
 អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សរេ វគ្គម្ហាយ្យាតិ ភណ្ឌំ^(២) អន្ត
 កុដម្មេ ភណ្ឌំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ទិវាចំ អ-
 ចិយ្យាទេត្ថា អញ្ញំ ធម្មំ ភណ្ឌំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[២៧] អនម្មកម្មេ អនម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុចិសធម្មំ
 វត្តសញ្ញំ ទិវនតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនម្មកម្មេ
 អនម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុចិសធម្មំ វេមតិកោរ ទិវនតំ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនម្មកម្មេ អនម្មកម្ម-
 សញ្ញំ វត្តំ កិក្ខុចិសធម្មំ សមគ្គសញ្ញំ ទិវនតំ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

១-២ វ. ឧ. ភណ្ឌំ ។

នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុនិទ្រូវធ្វើឲ្យល្អ គោរពបំណងបូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនិវេទន
 គសំមួយជីវិត ។ ពួកកិក្ខុនិមិត្តនិទ្រូវស្តីប្រដៅពួកកិក្ខុឡើយ ពួកកិក្ខុនិទ្រូវ
 ស្តីប្រដៅដល់ពួកកិក្ខុនិទ្រូវ តាំងអំពីថ្ងៃនេះជាដើម នេះជាធម៌ដែលកិក្ខុ-
 និទ្រូវធ្វើឲ្យល្អ គោរពបំណងបូជា កុំប្រព្រឹត្តកម្មនិវេទនគសំមួយជីវិត ។
 បើកិក្ខុនិទ្រូវច្បាយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំនិទ្រូយព្រម-
 ព្រៀងគ្នាហើយ កិក្ខុពោលធម៌ដទៃទៀត និទ្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ បើកិក្ខុ
 ចាំនិទ្រូយពោលថា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងខ្ញុំចាំនិទ្រូយបែកគ្នាជាពួក
 កិក្ខុចៅកិក្ខុពោលនូវគុណ្ណិយ ៨ ដដែល និទ្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កិក្ខុនិទ្រូវប្រ-
 គល់ទៅឲ្យដល់កិក្ខុនិទ្រូវ ត្រឡប់ពោលធម៌ដទៃទៀត និទ្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[២៧] កម្មនិវេទនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មនិវេទនជាធម៌មែន
 កិក្ខុនិវេទនបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាជាពួកមែន ហើយប្រដៅ និទ្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ កម្មនិវេទនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មនិវេទនជាធម៌
 មែន កិក្ខុនិវេទនបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ ហើយប្រដៅ និទ្រូវអាបត្តិ
 ទុក្ខដ ។ កម្មនិវេទនជាធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មនិវេទនជាធម៌មែន
 កិក្ខុនិវេទនបែកគ្នាជាពួក កិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ
 និទ្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

[៣០] អនុម្បតិយោ វេមតំកោ វត្តំ ភិក្ខុនិសង្ក័យំ
វត្តសញ្ញំ ឱវនតិ ។ ឃេ ។ វេមតំកោ ឱវនតិ ។ ឃេ ។
សមគ្គសញ្ញំ ឱវនតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។

[៣១] អនុម្បតិយោ ធម្មកម្មសញ្ញំ វត្តំ ភិក្ខុនិ-
សង្ក័យំ វត្តសញ្ញំ ឱវនតិ ។ ឃេ ។ វេមតំកោ ឱវនតិ ។ ឃេ ។
សមគ្គសញ្ញំ ឱវនតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។

[៣២] អនុម្បតិយោ អនុម្បតិយសញ្ញំ សមត្តំ
ភិក្ខុនិសង្ក័យំ វត្តសញ្ញំ ឱវនតិ ។ ឃេ ។ វេមតំកោ ឱវនតិ
។ ឃេ ។ សមគ្គសញ្ញំ ឱវនតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។

[៣៣] អនុម្បតិយោ វេមតំកោ សមត្តំ ភិក្ខុនិ-
សង្ក័យំ វត្តសញ្ញំ ឱវនតិ ។ ឃេ ។ វេមតំកោ ឱវនតិ
។ ឃេ ។ សមគ្គសញ្ញំ ឱវនតិ អាមត្តិ ចាចិភ្នំយស្ស ។

[៣៤] ភិក្ខុសង្ឃិយក្កនិកម្មមិនជាធម៌ ភិក្ខុនិសង្ក័យំ បេក្ខាជាត្ថក
ភិក្ខុសំគាល់ថាជាត្ថកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយហើយ
ប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គ
បាចិភ្នំយ ។

[៣៥] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មជាធម៌ ភិក្ខុនិសង្ក័យ
បេក្ខាជាត្ថក ភិក្ខុសំគាល់ថាជាត្ថកមែន ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃិយហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គបាចិភ្នំយ ។

[៣៦] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនមែនជាធម៌មែន
ភិក្ខុនិសង្ក័យព្រមព្រៀងគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបេក្ខាជាត្ថកវិញ ហើយប្រដៅ
។ ឃេ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀង
គ្នា ហើយប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គបាចិភ្នំយ ។

[៣៧] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ឃិយ ភិក្ខុនិសង្ក័យព្រមព្រៀង
គ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាបេក្ខាជាត្ថកវិញ ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុ
សង្ឃិយ ហើយប្រដៅ ។ ឃេ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាព្រមព្រៀងគ្នា ហើយ
ប្រដៅ ត្រូវតាមគ្គបាចិភ្នំយ ។

(៣៥) ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច
ជំនាញ រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ
។ បេ ។ សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣៧) ធម្មការខ្មែរ វេយ្យាករណ៍ សមត្ថកិច្ច
រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ ។ បេ ។
សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៤០) ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច
រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មការខ្មែរ
ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ
អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថ
កិច្ចជំនាញ សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ។

(៣៥) ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច
ជំនាញ រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ
។ បេ ។ សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៣៧) ធម្មការខ្មែរ វេយ្យាករណ៍ សមត្ថកិច្ច
រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ ។ បេ ។
សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(៤០) ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច
រដ្ឋសញ្ញា ឱវនតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មការខ្មែរ
ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថកិច្ច វេយ្យាករណ៍ ឱវនតិ
អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មការខ្មែរ ធម្មការខ្មែរសញ្ញា សមត្ថ
កិច្ចជំនាញ សមត្ថកិច្ច ឱវនតិ អាចត្តិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(២២) ភេទ សមយេន ពុទ្ធា កកក សាវត្ថិយ
វិហារិ ជេតវន អបាជមិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ ភេទ
ទោ ថន សមយេន ថេរ កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឱវន្ត
បរិយាយេន ។ ភេទ ទោ ថន សមយេន អាយស្មតោ
ច្ចុឡបន្តកស្ស បរិយាយោ ហោតិ កិក្ខុនិយោ ឱវន្ត ។
កិក្ខុនិយោ ឯវមាហំសុ ទណំ អដ្ឋ ឱវនោ វេត្ត
កវិស្សតិ គត្តោវនោ ទណំ អយ្យោ ច្ចុឡបន្តកោ
បុនប្បុរំ កណិស្សតិកិ ។ អថទោ តា កិក្ខុនិយោ
យេចាយស្មា ច្ចុឡបន្តកោ តេទុបសន្តមីសុ ទុបសន្ត
មិត្តា អាយស្មន្តំ ច្ចុឡបន្តកំ អភិវនេត្តា ឯកមន្តំ
និសីទីសុ ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ តា កិក្ខុនិយោ
អាយស្មា ច្ចុឡបន្តកោ ឯតទរោច សមត្តត្ថ ភតិចិ-
យោតិ ។ សមត្តត្តាយ្យាតិ ។ វន្តន្តិ កកិចិយោ អដ្ឋ
កុទត្តាតិ ។ វន្តន្តិ អយ្យាតិ ។ ឯសោ កកិចិយោ
ឱវនោតិ ចិយ្យាទេត្តា វនំ ទោន បុនប្បុរំ អភាសំ

សិក្ខាបទទី ២

(២២) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅវត្តជេត-
វន របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង កិក្ខុថា
ថេរទាំងឡាយប្រដៅពួកកិក្ខុនិយោវេនជាសំគាប់ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះច្ចុឡបន្តកដ៏មានអាយុក្រៅទៅប្រដៅកិក្ខុនិយោ ។ ពួកកិក្ខុនិ-
យោយេត្តាថា ថ្ងៃនេះទេវតាទាំងនឹងមិនសម្រេចបរិច្ចារិទេ លោកម្ចាស់
ច្ចុឡបន្តកនឹងនឹងពោលនូវទោននោះឯងដដែល ។ ឧទ្ធរហ្ម័ន ។ កិក្ខុនិ-
យោនោះនាំគ្នាចូលទៅក្រុងព្រះច្ចុឡបន្តកដ៏មានអាយុ លុះទៅដល់ហើយ
ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះច្ចុឡបន្តកដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមរម្យ ។
ឯព្រះច្ចុឡបន្តកដ៏មានអាយុ បាននិយាយនឹងកិក្ខុនិយោនោះ ដែលអង្គុយ
នៅហើយក្នុងទីដ៏សមរម្យដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
ពួកនាងព្រមព្រៀងគ្នាហើយឬ ។ ពួកកិក្ខុនិយោថា ព្រមព្រៀងគ្នា
ហើយ លោកម្ចាស់ ។ ព្រះច្ចុឡបន្តកសូមថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
គរុមេដ ចាំស្តាប់ហើយឬ ។ ពួកកិក្ខុនិយោថា ចាំស្តាប់ហើយ លោក
ម្ចាស់ ។ ព្រះច្ចុឡបន្តកប្រាប់ថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ នេះហើយជាទេវតា
ហើយបានពោលនូវទោននោះដដែលថា

អនិច្ចតសោ អប្បមន្តិកោ
 ធុនំបោ មោធិបដេសុសិក្ខុកោ
 សោកា ន កវន្តំ តានិបោ
 ឧបសន្តស្ស សនា សតិមនោតំ ។

[៤៣] កិក្ខុនិយោ ឃ័រមាហំសុ ននុ អវោច្ឆត្តា
 ធានិ អន្ត ឧវាណោ ឥន្ទោ កវិស្សតិ តត្តោវនាចំ
 ឧនាចំ អយ្យោ ច្ចន្យបន្តកោ បុនប្បនំ កលាស្ស-
 តិតិ ។ អស្សោសិ ទោ អាយស្មា ច្ចន្យបន្តកោ តាសំ
 កិក្ខុនិយំ ឥមំ តតាសល្លាមំ ។ អដទោ អាយស្មា
 ច្ចន្យបន្តកោ វេហាសំ អក្កក្កត្តា អាការសេ អន្តលំន្តេ
 ចន្តមតិមំ តិដ្ឋតិមំ ធិសំធិតិមំ សេយ្យំចំ តត្បេតិ
 ច្ចនាយតិមំ ចដ្ឋលតិមំ អន្តវាយតិមំ តត្តោវ ឧនាចំ
 កលាតិ អញ្ញត្ត ពហុំ តុន្តវចនំ ។ កិក្ខុនិយោ
 ឃ័រមាហំសុ អន្តវយំ វត ភោ អក្កតំ វត ភោ ន វត
 បោ ឥតោ បុត្ត ឧវាណោ ឃ័រ ឥន្ទោ ក្ខតបុត្តោ យថា
 អយ្យស្ស ច្ចន្យបន្តកស្សតិ ។ អដទោ អាយស្មា

សេចក្តីសោកចំនិទ្យាយ វេយ្យមិទ្ធិមាធិសំបុត្តិវេយ្យមាធិ
 អនិច្ចតមិទ្ធិប្រមាទ សិក្ខានៅក្នុងផ្លូវវិទ្ធិមាធិ (ធិអារហន្ត-
 ញាណ) មិទ្ធិញ្ញាបំភ័រ (ដោយវេយ្យមិទ្ធិ) មាធិ
 ចិក្ខុស្តបំ (ចាកកិលេស) វេយ្យមាធិស្តាភេ ជាទិច្ច ។

[៤៣] កិក្ខុនិយោ បុនប្បនំ យោយត្ថាយាវិទ្ធិនេថា យេនិចំ
 ទ្យាយបុនប្បនំ យោយត្ថាយាវិទ្ធិនេថា វេហាវិច្ឆេនេវេវ អនិច្ចតិមិទ្ធិ
 សម្រេចបិច្ឆុលិទេ វេហាត្ថម្ភាសំច្ចុច្ចបន្តក អនិច្ចតិពោលនូវទោនានេ
 ឯនិវេយ្យក្នុងកាលវេយ្យវិច្ឆេ ។ ព្រះច្ចុច្ចបន្តកដ៏មានអាយុបុនប្ប
 ពាក្យនិយាយចេញទេរបស់កិក្ខុនិយោនោះហើយ ។ ព្រោះ
 ព្រះច្ចុច្ចបន្តកដ៏មានអាយុហោះទៅកានិវេហសស្តានហើយច្រើមខ្លះ ឈរ
 ខ្លះ អនិយខ្លះ វេកខ្លះ បន្តិយវិជ្ជុនិខ្លះ បញ្ចញ្ញត្តិភ្នំនិខ្លះ បំបាក់
 ខ្លះទៅខ្លះ ហើយពោលទោនាមទៀតអនិច្ចតិក្នុងចន្តវិទ្ធិជាច្រើនដង
 ព្រមទាំងកាលវេយ្យទេ ។ កិក្ខុនិយោបុនប្បនំ យោយត្ថាយាវិទ្ធិនេថា
 ម្ភាស្តាយេនិចំនិទ្យាយ សេចក្តីស្តារ្យ (នេះ) ចំនិទ្យាយពេកលាសំ
 ម្ភាស្តាយេនិចំនិទ្យាយ ហេតុមិទ្ធិមាធិតិ ។ ហើយ ឧវាទវេយ្យ
 សម្រេចបិច្ឆុលិ ដូចជាឧវាទវេយ្យសំលោកម្ភាសំច្ចុច្ចបន្តកយ៉ាងនេះ កាលពី
 ដើមយេនិមិទ្ធិបុនប្បនំ (ស្តបំ) ទេ ។ លំដាប់នោះព្រះច្ចុច្ចបន្តកដ៏មានអាយុ

ឯវត្ស បទ កំត្រា ដប់ សិក្ខាបទ ទុក្ខិយសម្បត្តិ
សម្មតាប ១០ កំត្រា អន្តរាគមន៍ សុរិយេ កំត្រា ធម្ម
ទុរិយេ ចាត់ត្រាយ ៗ

(៤៤) សម្មតា ចាម ញត្តិ ឧត្តរាគមន៍ កម្ម
សម្មតា ។ អន្តរាគមន៍ សុរិយេ ឧត្តរាគមន៍ សុរិយេ ។
កំត្រា ធម្ម ចាម ឧត្តរាគមន៍ ឧបសម្ព័ន្ធ ។ ទុ-
រិយេ ឧត្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ កំត្រា ធម្ម ឧត្តរាគមន៍ កំ
ត្រាយ ។

(៤៥) អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ សញ្ញា ទុរិយេ អាមត្តិ
ចាត់ត្រាយ ។ អន្តរាគមន៍ វេទនិកោ ទុរិយេ អាមត្តិ
ចាត់ត្រាយ ។ អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ សញ្ញា ទុរិយេ
អាមត្តិ ចាត់ត្រាយ ។ ឯកោ ឧបសម្ព័ន្ធ^(១) ទុរិយេ
អាមត្តិ ទុក្ខិយ ។ អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ សញ្ញា អាមត្តិ
ទុក្ខិយ ។ អន្តរាគមន៍ វេទនិកោ អាមត្តិ ទុក្ខិ-
យ ។ អន្តរាគមន៍ អន្តរាគមន៍ សញ្ញា អាមត្តិ ។

១ យោធា ឯកោ ឧបសម្ព័ន្ធជាតិ ជា ធម្មតា ។

តាមភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កម្មសំដែង ទុក្ខិយសម្បត្តិ
ចាត់ត្រាយ កំត្រា ឧត្តរាគមន៍ បានសម្មតា ហើយ កាលបើព្រះភាគ
អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅប្រាជ្ញ កំត្រា ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។

(៤៦) វេទនិកោ កំត្រា បានសម្មតា គឺសង្ឃសម្មតា ដោយ
ញត្តិ ឧត្តរាគមន៍ ។ ត្រូវតាមត្រូវ ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍ ហើយ សេចក្តី
ព្រះភាគ ធម្មតា ហើយ ។ ភ្នាក់ងារ វេទនិកោ ឧបសម្ព័ន្ធ កំត្រា
ចាត់ត្រាយ ហើយ ។ កំត្រា វេទនិកោ ។ កំត្រា ចៅ ហើយ សេចក្តី
កំត្រា ចៅ កំត្រា ដោយ កំត្រា ដោយ កំត្រា ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។

(៤៧) ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍ ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់ អន្តរាគមន៍
ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ (កំត្រា) ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។ ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍
ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់ អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ ត្រូវតាមត្រូវ
ចាត់ត្រាយ ។ ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍ ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់ អន្តរាគមន៍
ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។ កំត្រា ចៅ កំត្រា វេទនិកោ
ឧបសម្ព័ន្ធ ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់ អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ
ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។ ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍ ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់
អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។ ព្រះភាគ អន្តរាគមន៍
ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់ អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ ត្រូវតាមត្រូវ
ចាត់ត្រាយ ។ កំត្រា ចៅ កំត្រា វេទនិកោ ឧបសម្ព័ន្ធ ហើយ កំត្រា គឺសំគាល់
អន្តរាគមន៍ ហើយ ចៅ ប្រាជ្ញ ត្រូវតាមត្រូវ ចាត់ត្រាយ ។

(៤៦) អនាថត្តិ ទុទ្ទេសំ ទេត្តោ បវេទ្ពំ ទេត្តោ
 ទិសារហំ អយ្យតិ វុច្ចនាតោ ទសារតិ បញ្ញំ ឫទ្ធិតិ
 បញ្ញំ បុរាជ្ជំ ករេតតំ អញ្ញាស្សត្តាយ កលាន្តំ កិក្ខុវិយោ
 សុណាន្តំ សិក្ខុមាតាយ សាមណេវិយោ ទុច្ឆត្តកស្ស
 អាណិកម្ម្និកស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ ឆិដ្ឋិតំ ។

(៤៦) អនាថត្តិមនោ ផលកិក្ខុវិយោសំផេនិយោបុរិសេនុមិទ្ធិប្រិប
 ផលកិក្ខុវិយោសំផេនិយោអនុមិទ្ធិប្រិប ផលកិក្ខុវិយោកិក្ខុវិយោ
 ថា លោកត្តាសំចូរស្រិតទៅកិក្ខុវិយោ ផលកិក្ខុវិយោកិក្ខុវិយោ
 ហើយទ្រិយដោះ ផលកិក្ខុវិយោសំផេនិយោអនុមិទ្ធិប្រិប ហើយកិក្ខុ
 ចូលស្តាប់ផេនិយោ ផលកិក្ខុវិយោអនុមិទ្ធិប្រិបសិក្ខុមាតាយផលសាមណេវិ ផលកិក្ខុ
 ក្នុង ផលកិក្ខុវិយោបញ្ញតិ ។

សិក្ខាបទំ ២ បថំ ។

ធម៌យសិក្ខាបទ

[៤៧] តេជ សមយេន កុរុណា កកវា សន្តោសុ
វិហារតិ កាថិលវត្តុស្មី ធិត្រាតារាមេ ។ តេជ ចោ បន
សមយេន ធញត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសង្ក-
មិត្តា ធញត្តិយា ភិក្ខុធិយោ ឱវនន្តិ ។ ភិក្ខុធិយោ
ធញត្តិយា ភិក្ខុធិយោ វតននេវេត្ថំ វេជ អយ្យេ ឱវនន្តិ
កម៌ស្សាមាតំ ។ យម្បិ^(១) មយំ អយ្យេ កច្ចយ្យម
ឱវនស្ស កាវណា អយ្យា ធញត្តិយា និវេជ អម្មេ
ឱវនន្តិភិ ។ ភិក្ខុធិយោ ឧជ្ឈាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ
កតំ ហិ នាម ធញត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា ភិក្ខុធិយោ ឱវនន្តិភិ ។ វេជោ កា
ភិក្ខុធិយោ ភិក្ខុធិ វតមត្តំ អាហារេចស្សំ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អម្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ
កតំ ហិ នាម ធញត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
ឧបសង្កមិត្តា ភិក្ខុធិយោ ឱវនន្តិភិ ។ មេ ។ សច្ចំ កថ

។ វ.ន. បំ ហិ ។

សិក្ខាបទទី ៣

[៤៧] សម័យនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាធិបតី ពាលគន្លំនៅចំគ្រា-
ពាក្យ ដឹងត្រឹមត្រូវចំពោះសុ កុដិវេទនាឈ្មោះសេក្ខៈ ។ គ្រាពោះឯង
ធញត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ចូលទៅកាន់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រែដៅធញ-
ត្តិយភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបាននិយាយបច្ចុប្បន្នធញត្តិយភិក្ខុ-
នីយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ ពួកនាងចូរមក យើងនឹងទៅចូល
ទៅទ (ជាមួយគ្នា) ។ ធញត្តិយភិក្ខុនីនិយាយថា ម្ចាស់នាងទាំងឡាយ
យើងទាំងឡាយ នាំគ្នាទៅគ្រោះហេតុខ្មែរទេវត្តិអ្វី ផ្សិតធញត្តិយភិក្ខុ
នាស់ទាំងឡាយមកប្រែដៅពួកយើងក្នុងលំនៅនេះហើយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយនាំគ្នាពាលទោស និងរៀល បន្ទះបង្កាប់ថា ពួកធញត្តិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងចូលដល់លំនៅភិក្ខុនីហើយប្រែដៅភិក្ខុទាំងឡាយទេ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុនីម្នាក់នោះប្រាប់ដំណើរនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
លា ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាស្រឡាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ពាលទោស និងរៀល បន្ទះបង្កាប់ថា ពួកធញត្តិយភិក្ខុ មិនគួរចូល
ដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនី ហើយប្រែដៅភិក្ខុនី ។ មេ ។ ព្រះដ៏
មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកជា អ្នកទាំងឡាយ

កុម្ម កិក្ខុវេ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ទុបសង្កមិត្តា កិក្ខុនិយោ
 ឡវេជាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិសហិ តុន្តោ ភគវា
 កម៌ ហិ បាម តុម្ហ មោយបុរិសា កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ
 ទុបសង្កមិត្តា កិក្ខុនិយោ ឡវេស្សដ ទេតំ មោយបុរិ-
 សា អប្បសន្ធានំ វា មសាទាយ ។ មេ ។ វេត្ត
 បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុនិសេយ្យដ យោ
 បទ កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ទុបសង្កមិត្តា កិក្ខុនិយោ
 ឡវេធយ្យ ពោធិ៍និយមលោក ។ វេត្តនំ ភគវតា កិក្ខុនំ
 សិក្ខាបទំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៤៨] គេន ទេ បទ សមយេន មហាបជាបតិ
 ភោតមិ តិណនា ហោតិ ។ ថេក កិក្ខុ យេន
 មហាបជាបតិ ភោតមិ គេនុបសង្កមិត្តសុ ទុបសង្កមិត្តា
 មហាបជាបតិ ភោតមិ វេត្តនំ ភគវតំ កត្តំ គេ ភោត-
 មិ ទុមចំយំ កត្តំ យាបនិយមលោក ។ ន មេ អយ្យ

ប្រដៅកិក្ខុនំ ព័ន្ធកុយ ចូលដល់លំនៅកិក្ខុនំ ពិតមែន ។ ពួកគេត្រូវ
 កិក្ខុលេច កិក្ខុខ្លះមេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់និរដ្ឋេយ្យថា នៃមោយបុរសព័ន្ធកុយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរ
 នឹងទៅប្រដៅកិក្ខុនំ ព័ន្ធកុយ ចូលដល់លំនៅកិក្ខុនំទេ នៃមោយបុរស
 ព័ន្ធកុយ អំពីវេយ្យាស្តឯងធ្វើនេះ មិនទាន់ច្រើនដល់ច្បុក្ខលាវល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុព័ន្ធកុយ អ្នកព័ន្ធកុយគប្បី
 រស់នៅឡើយនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅ
 របស់កិក្ខុនិ ហើយប្រដៅកិក្ខុនំ ព័ន្ធកុយ ត្រូវតែបញ្ជាចិត្តិយ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសិក្ខាបទនេះ ដល់កិក្ខុព័ន្ធកុយ យ៉ាងនេះ ។

[៤៩] សម័យនោះឯង ព្រះមហាបជាបតិភោតមិកិក្ខុនំ មានដើម្បី ។
 កិក្ខុជាដោះ ព័ន្ធកុយ ចូលទៅកាន់លំនៅព្រះមហាបជាបតិភោតមិកិក្ខុនំ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយសួរព្រះមហាបជាបតិភោតមិកិក្ខុនំ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ព្រះនាងភោតមិ សរិយេន្តព្រះនាងស្រីអកត្រីបានវេ
 ប្បទេ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅបានស្រួលវេប្បទេ ។ ព្រះមហាបជាបតិភោតមិ
 កិក្ខុនិគបថា លោកម្ចាស់ សរិយេន្តនុំមិនអាចអត់ត្រីបានទេ នុំមិនអាច

ទមន្តិយំ ឧ យាមន្តិយំ វស្សយ្យា ធម្មំ ធនេសេដានំ ។
 ឧ ភាវ ភតិធិ កប្បតិ កិក្កុទ្ធមស្សយំ ឧបសន្តិមិត្តា
 កិក្កុទ្ធិយា ធម្មំ ធនេសេត្តិ កុក្កុទ្ធាយត្តា ឧ ធនេសេ-
 សុំ ។ អដទោ ភកវា បុត្តញ្ញាសមយំ ធិវាសេត្តា
 បត្តិវិវាទាយ យេ ឧ មហាបជាបតិ ភោតមិ តេ-
 ទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្តា បញ្ញត្តេ ភាសេ ធិសំធិ ។ ធិ-
 សន្តិ ទោ ភកវា មហាបជាបតិ ភោតមិ វិគទរោ ឧ
 កត្តិ តេ ភោតមិ ទមន្តិយំ កត្តិ យាមន្តិយន្តិ ។ បុត្តោ
 មេ កន្តេ យេវ កិក្កុ អាត្តា ធម្មំ ធនេសេន្តិ តេ ឧ
 មេ ជាសុ ហោតិ វសានំ ប ឧ ភកវា បដិក្កុត្តិ
 កុក្កុទ្ធាយត្តា ឧ ធនេសេន្តិ តេ ឧ មេ ឧ ជាសុ
 ហោតិ ។ អដទោ ភកវា មហាបជាបតិ ភោតមិ
 ធម្មិយា កថាយ សទ្ធិស្សត្តា សមាធមេត្តា សមុត្ត-
 ដេត្តា សម្បហំសេត្តា ឧត្តាយាសនា បញ្ញាមិ ។

ប្រិត្តិក្កោ ទៅ បុន ស្រួល ។ បតិ ត្រៃវា កម្ពស់ ចំនី ឡាយ ហើយ ចុះ
 សូម ក្នុង វា កម្ពស់ ចំនី ធម្មិ ឡាយ ។ កិក្កុ ចំនី ទោ ធិ យាយ ថា
 ម្នាល ភាវ កិរិយា ដែល កិក្កុ ចូល មក កាន់ លំនៅ របស់ កិក្កុ ហើយ សំដែង
 ធម្មិ ដល់ កិក្កុ មិន គួរ ឡើយ ហើយ មាន សេចក្តី សន្សំ យ (យ៉ាង នេះ)
 ក៏ មិន ហ៊ាន សំដែង ធម្មិ ឡើយ ។ ត្រៃវា ព្រះ វិហារ ព្រះ ភាគ ទ្រង់
 ស្ងៀម ស្ងួន ហើយ ប្រដាប់ ដោយ ពុទ្ធិ វិទ្យា វិញ ហើយ
 ទ្រង់ ពុទ្ធិ វិញ ទៅ កាន់ លំនៅ របស់ ព្រះ មហា បជា បតិ ភោតមិ លុះ ដល់
 ហើយ ទ្រង់ គង់ លើ ភាសនៈ ដែល តែង តាំង ទុក ។ ព្រះ វិហារ ព្រះ ភាគ
 ទ្រង់ គង់ ហើយ ទ្រង់ ត្រាស់ សួរ ព្រះ មហា បជា បតិ ភោតមិ យ៉ាង នេះ ថា
 ព្រះ វា ភោតមិ សិរិយេ ឧ ព្រះ វា ល្មម គតិ ប្រា បុន វេ បុ ល្មម ឲ្យ
 ប្រិត្តិក្កោ ទៅ បុន ស្រួល វេ បុ ។ ព្រះ វា ទូល កថា បតិ ត្រៃ ព្រះ អង្គ ដ៏ ចំរើន
 កាល មុន កិក្កុ ថា វេ ចំនី ឡាយ មក សំដែង ធម្មិ ដល់ ព្រះ អង្គ ហេតុ នោះ
 ព្រះ អង្គ មាន សេចក្តី សប្បាយ ក៏ ឡាយ នេះ ព្រះ វិហារ ព្រះ ភាគ ទ្រង់
 ហាម យាត់ ហើយ ព្រោះ ហេតុ នោះ កិក្កុ ថា វេ ចំនី ឡាយ មាន សេចក្តី
 ភូច ក្រែង ទើប មិន ហ៊ាន សំដែង សេចក្តី មិន សប្បាយ មាន ដល់ ព្រះ អង្គ
 ព្រោះ ហេតុ នោះ ឯង ។ លំដាប់ នោះ ព្រះ វិហារ ព្រះ ភាគ ទ្រង់ តាម លំ
 ព្រះ មហា បជា បតិ ភោតមិ ឡាយ ឃើញ ឲ្យ កាន់ យក ឲ្យ កាច ហ៊ាន ឲ្យ កែ
 ឈរ ដោយ ធម្មិ ថា ហើយ ទ្រង់ ក្រាប ចាក ភាសនៈ ទៀត ចេញ ទៅ ។

អដទោ ភក្កវា ឯតស្មី ចំណាទ ឯតស្មី បក្កវណ ធម៌
 កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុណាបាមិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសន្តមិត្តា កិលាទំ កិក្ខុទិំ ទវនិគ្គំ
 វេរញ្ច បទ កិក្ខុវេ កំ ឯត្តាបទំ ឧត្តិសយ្យាថ
 យោ បទ កិក្ខុ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ឧបសន្តមិត្តា
 កិក្ខុនិយោ ឧវនយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិទ្គិយំ
 តត្តាយំ សមយោ កិលាទា យោភិ កិក្ខុទិំ អយំ
 តត្ត សមយោភិ ។

[៤៧] យោ បទាភិ យោ យោនិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុភិ ។ បេ ។ អយំ កំ ឯត្តស្មី អានុ អនិប្បតោ
 កិក្ខុភិ ។ កិក្ខុទ្ធចបស្សយោ^(១) ធាម យត្ត កិក្ខុនិយោ
 ឯកវត្តអ្សំ វសន្តិ ។ ឧបសន្តមិត្តាភិ តត្ត កត្តា ។
 កិក្ខុនិយោ ធាម ឧកតោសង្ឃេ ឧបសម្បត្តា ។ ទវ-
 នេយ្យាភិ អដ្ឋហិ តវុនម្មេហិ ទវនិគ្គំ អាបត្តិ ចាចិទ្គិ-
 យស្ស ។ អញ្ញត្រិ សមយោភិ វេរញ្ចា សមយំ ។
 កិលាទា ធាម កិក្ខុទិំ ទ ឯសន្តាភិ ឧវនាយ វា
 សំវាសាយ វា កត្តំ ។

១ កិក្ខុទ្ធចបស្សយំ ធាម ។

ព្រះវិហារនេះ ដំណើរនេះ ព្រះវិហារព្រះភាគទ្រង់សំដែងធម៌ដ៏
 ហើយទ្រង់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកគ្រាសំពៅ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ តថាគត
 អនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុទ្ធចបស្សយំដល់លំនៅរបស់កិក្ខុនិ ហើយប្រដៅកិក្ខុនិដែលមានជម្ងឺ
 បាទ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសំដែងឡើងខ្ញុំស្តាប់បទ
 នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ ចូលដល់លំនៅរបស់កិក្ខុនិ ហើយប្រដៅ
 ខ្ញុំកិក្ខុនិ ត្រូវពេញចិត្តប្រដៅ រៀនវិទ្យាសាស្ត្រសម័យ ឯសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ គឺកិក្ខុនិមានជម្ងឺ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៤៧] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃបុគ្គលិកកណ្តា ។ កិក្ខុនិទាំងឡាយនៅក្នុងទិណា សូម្បីអស់ពី ១
 ទីនោះហៅថាទីនៅរបស់កិក្ខុនិ ។ ពាក្យថា ចូលដល់ គឺទៅក្នុងទីនោះ ។
 ពួកស្រីដែលបានឧបសម្បត្តា ក្នុងសង្ឃកិច្ចវិទ្យាណេត ហៅថា កិក្ខុនិ ។
 ពាក្យថា ប្រដៅ គឺកិក្ខុប្រដៅដោយឥរុចមិដ ត្រូវពេញចិត្តប្រដៅ ។
 ពាក្យថា រៀនវិទ្យាសាស្ត្រសម័យ គឺលើកវិទ្យាសាស្ត្រសម័យ ។
 កិក្ខុនិមិនអាចទៅចូលទៅទីទួលទៅនៅម្តេចសង្ឃកម្មបាទ ហៅថាមានជម្ងឺ ។

[៥០] ឧបសម្បជ្ជាយ ឧបសម្បជ្ជសញ្ញំ ភិក្ខុទ្ធច្ប-
 ស្សយំ ឧបសម្បជ្ជិត្យា អញ្ញត្រិ សមយា ឧវេនតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជាយ វេមតំកោ ភិក្ខុទ្ធច្បស្ស-
 យំ ឧបសម្បជ្ជិត្យា អញ្ញត្រិ សមយា ឧវេនតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បជ្ជាយ អនុបសម្បជ្ជសញ្ញំ
 ភិក្ខុទ្ធច្បស្សយំ ឧបសម្បជ្ជិត្យា អញ្ញត្រិ សមយា ឧវេនតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រិ ធម្មេន ឧវេនតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ ឯកតោ ឧបសម្បជ្ជំ ឧវេនតិ អាបត្តិ
 ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ ឧបសម្បជ្ជសញ្ញំ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ វេមតំកោ
 អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អនុបសម្បជ្ជាយ អនុបសម្បជ្ជ-
 សញ្ញំ អនាបត្តិ ។

[៥១] ភិក្ខុសំគាល់ភិក្ខុនិវេលបាន ឧបសម្បជ្ជាយ ហើយថាបាន ឧប-
 សម្បជ្ជាយ ហើយចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនិវេល ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
 ចាចិត្តិយ វៀរវេលនៃទានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងភិក្ខុនិវេលបាន
 ឧបសម្បជ្ជាយ ចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនិវេល ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិ
 ចាចិត្តិយ វៀរវេលនៃទានសម័យ ។ ភិក្ខុនិវេលបាន ឧបសម្បជ្ជាយ ភិក្ខុសំគាល់
 ថាមិនទាន់បាន ឧបសម្បជ្ជាយ ហើយចូលទៅដល់លំនៅរបស់ភិក្ខុនិវេល ហើយ
 ប្រដៅ ត្រូវអាបត្តិចាចិត្តិយ វៀរវេលនៃទានសម័យ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនិ
 វេល ឧបសម្បជ្ជាយ (ក្រៅពីភិក្ខុនិវេល) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនិវេលបាន
 ឧបសម្បជ្ជាយ ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងភិក្ខុនិវេលបាន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុសំគាល់ភិក្ខុ
 និវេលបាន បាន ឧបសម្បជ្ជាយ បាន ឧបសម្បជ្ជាយ ហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
 ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងភិក្ខុនិវេលបាន បាន ឧបសម្បជ្ជាយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។
 ភិក្ខុសំគាល់ភិក្ខុនិវេលបាន បាន ឧបសម្បជ្ជាយ បាន ឧបសម្បជ្ជាយ បាន ឧបសម្បជ្ជាយ
 បាន មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។

[៥៦] អនាបត្តិ សមយេ ទន្ទេសំ នេត្តោ ចរិបុត្តំ
 នេត្តោ ទសារេហិ អយ្យាតំ វុទ្ធិហានោ ទសារេតិ
 បញ្ញំ បុច្ឆតំ បញ្ញំ បុដ្ឋោ ករេថតិ អញ្ញាស្សត្ថាយ កណ្តំ
 កិក្ខុនិយោ សុណាត្តិ សិក្ខុមាណាយ សាមណេវិយា
 ឧម្ពុត្តកស្ស អាទិកម្មិតស្សតិ ។

ឥតិយសិក្ខាបទំ ខិដ្ឋិធំ ។

[៥៧] ភាបក្កិមិមមានផលកិក្ខុវិសេសប្រដៅកិក្ខុនិក្ខនិសម័យ ផលកិក្ខុ
 វិសេសវិផនិបាទ្យវិទនុមិច្ឆិប្រិប្រិ ផលកិក្ខុវិសេសវិផនិអដ្ឋកថាវិទនុមិ
 ច្រិប្រិ ផលកិក្ខុវិសេសកិក្ខុនិពាលថាវាលាកម្មាសំបូរស្រិតទៅកិក្ខុនិស្រិត
 ផលកិក្ខុវិសេសកិក្ខុនិស្រិតស្រិតហិយាទ្ធិយាដោះ ផលកិក្ខុវិសេសវិផនិ
 ដើម្បីអ្នកដទៃហិយកិក្ខុនិច្ចលស្តាប់ផន ផលកិក្ខុវិសេសប្រដៅធម៌ផលកិក្ខុ
 មាណុផលសាមណេវិ ផលកិក្ខុធម៌ ផលកិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ។

សិក្ខាបទំ ៣ ចប់ ។

បញ្ចក្ខណ៍សិក្ខាបទី

[៥២] តេជ សមយេន ទុន្ទោ កតវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវិន អនាថបិណ្ណំកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឱវន្តា
ណាភិលោ ហោន្តិ វិវិចិណ្ណានាតសេធាសនកិលាទ-
ញ្ញុយសេសន្តបរិក្ខានំ ។ ធាន្តិយា កិក្ខុ ឃីវ
វនេន្តិ^(១) ន ពហុកតា ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ
ឱវន្តិកុំ អាមិសហេតុ ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ
ឱវន្តិកុំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បវិទ្ធា ។ មេ ។ តេ
ឧន្តាយន្តិ វិយន្តិ វិចារនេន្តិ កេថ ហិ ធាម
ធាន្តិយា កិក្ខុ ឃីវ វក្ខុន្តិ ន ពហុកតា ថេរា
កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឱវន្តិកុំ អាមិសហេតុ ថេរា កិក្ខុ
កិក្ខុនិយោ ឱវន្តិកុំ ។ មេ ។ សច្ចំ កំរ គុម្មេ កិក្ខុវ
ឃីវ វនេថ ន ពហុកតា ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិ-
យោ ឱវន្តិកុំ អាមិសហេតុ ថេរា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ

១ ឧ.ម. វិវិចិ ។

សិក្ខាបទ ទី ៤

[៥២] សមីយេនោះ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជំបានព្រះភាគ គង់នៅវត្តជេតវិន
របស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋី ជីកក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រោះនោះឯង ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី តែងបានខ្ញុំចិវ ចំណុចាត សេធាសនៈនិវិភេ-
សជ្ជបរិក្ខារជាបច្ច័យដល់មនុស្សឃីវ ។ ពួកធាន្តិយកិក្ខុ និយាយគ្នាយ៉ាង
នេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ មិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅ
ពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុវត
អាមិស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ មេ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលទោស និរន្ទ្រិល មន្តិបដ្ឋាបថា ថ្វីឡើយ ពួក
ធាន្តិយកិក្ខុមកនិយាយយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវយកចិត្ត
ទុកដាក់នឹងប្រដៅពួកភិក្ខុនីឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី
ព្រោះហេតុវតអាមិស ។ មេ ។ ព្រះនិទានព្រះភាគព្រាស់ស្តេចថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយនិយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំង
ឡាយមិនសូវយកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀនប្រដៅពួកភិក្ខុនីប៉ុន្មានទេ ភិក្ខុជា
ថេរៈទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុនី ព្រោះហេតុវតអាមិស ពិភវមន្តិ ។

ឧទ្ទិសំ ។ សង្ខំ កកវតិ ។ វិកាយោ តុន្តោ កកវា
 កកថំ ហិ បាម តុប្បូ មោយចុកិសា ឯវំ វត្តថ
 ច ពហុតតា ដេវា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិសំ មេតំ
 អាមិសហោតុ ដេវា កិក្ខុ កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិសំ មេតំ
 មោយចុកិសា អប្បសន្តានំ វា មសាធាយ ។ បេ ។
 ឯវំត្ថា បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សំគ្គាមនំ ឧទ្ទិសេយ្យាដ
 យោ បទ កិក្ខុ ឯវំ វទេយ្យ អាមិសហោតុ កិក្ខុ
 កិក្ខុនិយោ ឧទ្ទិសំ ចាចិត្តិយន្តិ ។

(៥៣) យោ មហានិ យោ យាមិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ មចិយ្យតោ កិក្ខុតិ ។
 អាមិសហោតុតិ ចិវហោតុ បិណ្ណាចាតហោតុ សេនាសន-
 ហោតុ តំលានប្បកូយកេសន្ទិមវិក្ខុវហោតុ សន្តិវហោតុ
 តុក្កាវហោតុ មាណវហោតុ វន្ទុវហោតុ ប្លដវហោតុ ។

(៥៤) ឯវំ វទេយ្យតិ ឧបសម្បន្តំ សម្បេន សម្មតំ
 កិក្ខុវោវាទតំ អវណ្ណំ កក្កុកាមោ អយសំ កក្កុ-
 កាមោ មន្តកក្កុកាមោ ឯវំ វទេតិ ចិវហោតុ

ពួកពួកគ្នាដ៏ក្រៃលែង ឬមន្តិយមន្តិយ ពិភមិម ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គិរិវៀលថា នៃមោយចុកិសាទាំងឡាយ ក៏ថ្មី
 ឡើយ ពួកអ្នកឯងមកពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយមិនសូវ
 យកចិត្តទុកដាក់នឹងប្រៀបប្រដៅពួកភិក្ខុឡើយ ភិក្ខុជាថេរៈទាំងឡាយ
 ប្រដៅពួកភិក្ខុ ព្រោះហេតុតែតាមិស នៃមោយចុកិសាទាំងឡាយ អំពី
 វេលាអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែនទាន់ច្បាស់ដូចអ្នកទាំងឡាយដែលមិន
 ទាន់ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំ-
 វែងឡើងទូលំទូលាយនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយពោលយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយប្រដៅពួកភិក្ខុ ព្រោះហេតុតែតាមិស ត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។

(៥៥) ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុ-
 បទទី១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ពាក្យថា ព្រោះហេតុតែតាមិស សេចក្តីថា
 ព្រោះហេតុតែចិវ បិណ្ណាចាត សេនាសនៈ កេសដ្ឋបិក្ខុជាបច្ច័យដល់
 បុស្សរាជ ត្រីវិសុក្ការ សេចក្តីខារោ សេចក្តីកម្រោះ ភិក្ខុយាច្ឆាយន្តិ
 នឹងភិក្ខុយាច្ឆាយ ។

(៥៦) ពាក្យថា ពោលយ៉ាងនេះ សេចក្តីថា ភិក្ខុណាប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងធ្វើទូលំទូលាយ ប្រាថ្នាដើម្បីនឹងធ្វើបង្កប់យស ប្រាថ្នា
 ដើម្បីនឹងធ្វើទូលំទូលាយសេចក្តីបង្កប់យស ចំពោះបេសម្បន្តដែលសង្ឃសន្ត

ចំណូលចេញហេតុ សេចក្តីសេចក្តីហេតុ កិលានិទ្ទេព្វយកេ-
សន្តិបរិក្ការហេតុ សន្តិហេតុ កុស្តហេតុ មាណ-
សហេតុ វដ្តហេតុ ប្រដិហេតុ ឧបទ្ទេតិ កណ្តិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៥៤] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ឃី វនេតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតិកោ ឃី វនេតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ
ឃី វនេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៥៥] ឧបសម្បជ្ជំ សង្ខេទ អសម្មតំ កិក្កោ-
វនេតិ អវណ្ណំ កក្កោមោ អយសំ កក្កោមោ
ម្ពត្តកក្កោមោ ឃី វនេតិ ចិវហេតុ ចំណូលចេញហេតុ
សេចក្តីសេចក្តីហេតុ កិលានិទ្ទេព្វយកេសន្តិបរិក្ការហេតុ
សន្តិហេតុ កុស្តហេតុ មាណសហេតុ វដ្តហេតុ ប្រដិ-
ហេតុ ឧបទ្ទេតិ កណ្តិ អាមត្តិ ធុក្កជស្ស ។

[៥៦] អនុបសម្បជ្ជំ សង្ខេទ សម្មតំ វា អសម្ម-
តំ វា កិក្កោវនេតិ អវណ្ណំ កក្កោមោ អយសំ
កក្កោមោ ម្ពត្តកក្កោមោ ឃី វនេតិ ចិវហេតុ

ឱព្វាអ្នកប្រដៅកិក្កោ ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយថា កិក្កោប្រដៅកិក្កោ
៖ព្រះហេតុតិវិវា ចំណូលចេញ សេចក្តីសេចក្តីហេតុ កេសន្តិបរិក្ការ ជាចម្បយ
ដល់មនុស្សឈឺ រឿនសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាបអាន កិយា
ថ្វាយបង្គំ នឹងកិយាយថា (កិក្កោនោះ) ត្រូវតាមត្តិប្រដៅ ។

[៥៧] កម្មជាធម៌ កិក្កោសំគាល់ថា កម្មជាធម៌មន ហើយពោល
យ៉ាងនេះ ត្រូវតាមត្តិប្រដៅ ។ កម្មជាធម៌ កិក្កោសំគាល់ ហើយពោល
យ៉ាងនេះ ត្រូវតាមត្តិប្រដៅ ។ កម្មជាធម៌ កិក្កោសំគាល់ថា កម្មមិនមែន
ជាធម៌វិញ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមត្តិប្រដៅ ។

[៥៨] កិក្កោណាប្រដៅដើម្បីធ្វើការក្នុងខ្សែល ប្រដៅដើម្បីធ្វើ
បង្កាប់យស ប្រដៅដើម្បីធ្វើការសេចក្តីបង្កាប់បង្កាន់ចំពោះឧបសម្បជ្ជំដែល
សង្ឃមិនបានសន្មតឱព្វាអ្នកប្រដៅកិក្កោ ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺនិយាយ
ថា កិក្កោប្រដៅកិក្កោ ព្រះហេតុតិវិវា ចំណូលចេញ សេចក្តីសេចក្តីហេតុ កេសន្តិ
បរិក្ការជាចម្បយដល់មនុស្សឈឺ រឿនសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តី
រាបអាន កិយាថ្វាយបង្គំ នឹងកិយាយថា (កិក្កោនោះ) ត្រូវតាមត្តិប្រដៅ ។

[៥៩] កិក្កោណាប្រដៅដើម្បីធ្វើការក្នុងខ្សែល ប្រដៅដើម្បី
ធ្វើបង្កាប់យស ប្រដៅដើម្បីធ្វើការសេចក្តីបង្កាប់បង្កាន់ចំពោះឧបសម្បជ្ជំ
បុគ្គលដែលសង្ឃមិនបានសន្មត មិនបានសន្មត ឱព្វាអ្នកប្រដៅកិក្កោ

ចំណូតាតហេតុ សេនាសនហេតុ កំលានប្បច្ចយកេ-
សដ្ឋបរិក្ការហេតុ សន្តារហេតុ កុក្ការហេតុ មាណ-
ហេតុ វដ្តហេតុ ប្លង់ហេតុ ឱវនតិក ភណតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៥៦] អនុកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខ-
ជស្ស ។ អនុកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
អនុកម្មេ អនុកម្មសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

[៥៧] អនាចារិកា បតាតិយា ចិវិហេតុ ចំណូតាត-
ហេតុ សេនាសនហេតុ កំលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ការ-
ហេតុ សន្តារហេតុ កុក្ការហេតុ មាណហេតុ វដ្ត-
ហេតុ ប្លង់ហេតុ ឱវនតិក ភណតិ ទុក្ខកម្មស្ស
អាទិកម្មកស្សាតិ ។

ចក្កសិក្ខាបទ ទីបី ។

ហើយពោលយ៉ាងនេះ គឺពោលថា ភិក្ខុប្រដៅភិក្ខុនិ ព្រោះហេតុតែចិវិ
ចំណូតាត សេនាសនៈ កេសដ្ឋបរិក្ការ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿង
សក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់រាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ ទិវិកិរិយាបូជា
(ភិក្ខុនោះ) ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[៥៨] កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំភាល់ថា កម្មជាធម៌ ត្រូវតាមភិ-
ក្ខុក្នុង ។ កម្មមិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ កម្ម
មិនមែនជាធម៌ ភិក្ខុសំភាល់ថា កម្មមិនមែនជាធម៌ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

[៥៩] អាបត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុដែលពោលចំពោះភិក្ខុផងគ្នាដែល
ជាអ្នកប្រដៅភិក្ខុនិ ព្រោះហេតុតែចិវិ ចំណូតាត សេនាសនៈ កេសដ្ឋ-
បរិក្ការ ជាបច្ច័យដល់មនុស្សឈឺ គ្រឿងសក្ការៈ សេចក្តីគោរព សេចក្តីរាប់
រាន កិរិយាថ្វាយបង្គំ ទិវិកិរិយាបូជារជាយប្រក្រតិ ដល់ភិក្ខុក្នុង
ដល់ភិក្ខុដ៏មហោស្រព្វ ។

សិក្ខាបទ ៤ រយ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២០] តេជ សមយេន ទុក្ខោ ភក្កវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវារេន អនាថបិណ្ណិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ អញ្ញា-
តាស្សា វិសិទាយ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ អញ្ញាតាបិ ភិក្ខុនិ
ធស្សា វិសិទាយ បិណ្ណាយ ចរតិ ។ អថទោ សោ
ភិក្ខុ ភំ ភិក្ខុនិ ឯតទារោច ក្ខន្ធ ភតិទំ អនុកស្មី
ឱកាសេ ភិក្ខុា ធិយតីតិ ។ សាបិ វិវាហា ក្ខន្ធ
អយ្យ អនុកស្មី ឱកាសេ ភិក្ខុា ធិយតីតិ ។ តេ
អភិណ្ណាធស្សនេន សន្និដ្ឋា អហោសំ ។ តេជ ទោ បន
សមយេន សន្និស្ស ចិវំ កាធិយតិ ។ អថទោ សា
ភិក្ខុនិ ឱវាទំ ក្ខន្ធ យេន សោ ភិក្ខុ តេទុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
ឯកមន្តំ បិទំ ទោ តំ ភិក្ខុនិ សោ ភិក្ខុ ឯតទារោច អយំ
មេ ភតិទំ ចិវាប្បចិវិសោ សាធិយេស្សសីតិ ។ អាម អយ្យ

សិក្ខាបទី ៥

[២០] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគន្លឹះនៅក្នុ
រេតវេន របស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋី ជំនក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ភិក្ខុមួយ
មួយក្រាប់ទៅបិណ្ណបាត តាមផ្លូវច្រកមួយ ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។ មានភិក្ខុ
មួយមួយទៀតក៏ក្រាប់ទៅបិណ្ណបាតតាមផ្លូវច្រកនោះដែរ ។ ទើបភិក្ខុនោះ
និយាយនឹងភិក្ខុនិទោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង នាងចូរទៅក្នុងឧកាស
ឯលោះ គេប្រគេនភិក្ខុ ។ ឯភិក្ខុនិទោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រ
លោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់ចូរទៅក្នុងឧកាសឯលោះចុះ គេប្រគេនចង្ហិន ។
ភិក្ខុនិភិក្ខុនិទោះបានស្គាល់គ្នា ព្រោះបានឃើញគ្នាញឹកញាយ ។ គ្រា
នោះឯង សន្សំកំពុងចែកចិវិត្តា ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនិទោះកាលទៅទទួល
ទំលាក់ចូលទៅគេភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយដូច្នោះយប់ភិក្ខុនោះហើយ
បានបំភៅក្នុងទីដីសមគួរ ។ ភិក្ខុនោះបាននិយាយនឹងភិក្ខុនិដែលបំភៅ
នៅក្នុងទីដីសមគួរនោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់នាង ចំណែកចិវិត្តានេះចសយើង
នាងនឹងត្រូវការដែរចុះ ។ ភិក្ខុនិទោះឆ្លើយថា កុណាកាលកម្ចាស់

ឧត្តរាចារឹក្ខិត ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភស្តុ ភិក្ខុនិយា
 ចិវ អនាសិ ។ សោយិ ទោ ភិក្ខុ ឧត្តរាចារឹក យោតិ ។
 ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ឯតទរោនំ ករោហិណាចិ តេ អាវុសោ
 ចិវន្តិ ។ អថទោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អារោ-
 ចេសិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ មេ ។ តេ
 ឧត្តរាចារឹក្ខិត ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហិ បាម ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 និយា ចិវ ឧស្សតិកិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិវ ត្តំ ភិក្ខុ ភិក្ខុ-
 និយា ចិវ អនាសិកិ ។ សច្ចំ ភគវតិ ។ ញាតិកា
 តេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវតិ ។
 អញ្ញាតិកា មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាបាតិ
 មជ្ជំ វ អប្បជ្ជំ វ សច្ចំ វ អសច្ចំ វ កាថំ
 ហិ បាម ត្តំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុនិយា
 ចិវ ឧស្សសិ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វ
 បសាទាយ ។ មេ ។ ឯវត្ត បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខា-
 ចនំ ឧត្តសេយ្យន យោ បន ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ

ភិក្ខុកុំរោ មានចិវតាសំហាយ ។ ភិក្ខុនោឱចិវវេលភិក្ខុនិទានេ ។ ចំណែក
 ភិក្ខុនោជាអ្នកមានចិវវេលភិក្ខុនិទានេ ។ ភិក្ខុចានិទាយបាននិយាយនឹងភិក្ខុ
 នោះយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរធ្វើចិវវេលសំអ្នកក្នុងកាលវេលានោះ
 ចុះ ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុចានិទាយ ។ ភិក្ខុចានិទាយ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រថុណ្ន ។ មេ ។ ភិក្ខុចានិទាយនោះកំពាល
 ចោស អិរដៀល បន្តបន្តបន្ត ភិក្ខុមិនសម្បទានិទិទ្ធចិវវេលភិក្ខុនិទ
 ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ពួកអ្នកឯងបានឱ
 ចិវវេលភិក្ខុនិ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបចូលគបថា សូមច្រវៃ
 មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ភិក្ខុនិទានជាញាតិរបស់អ្នកឯងចូរមិនមែនញាតិទេ ។ ភិក្ខុនោះចូលថា
 សូមច្រវៃមេត្តាប្រោស ភិក្ខុនិទានមិនជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ត្រាស់ថា នែមោឃបុរស ប្រសមិនមែនជាញាតិ វមែនមិនមែនឱ
 កម្មវិសមគុប្បមិនសមគុ ល្អិតល្អនិមិត្តល្អចេសំស្រីវេលមិនមែនជា
 ញាតិទេ នែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនិទិទ្ធចិវវេលភិក្ខុនិមិនមែនញាតិទេ
 នែមោឃបុរស កំរើវេលអ្នកឯងធ្វើមេមែនមិនមែននាំឱ្យជ្រៃជ្រាវដល់ពួកបុគ្គល
 វេលមិនទាន់ជ្រៃជ្រាវទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចានិទាយ អ្នកចានិ
 ទាយគប្បីសំដឹងឡើងឱ្យសិក្ខាបទនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុកុំរោ មួយឱ្យចិវ

ភិក្ខុវិយា ចីវរំ ធនេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្តាចំ
កកវតា ភិក្ខុចំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២០) គេច ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ កុក្ក-
ទ្គាយន្តា ភិក្ខុចំ ចារិដ្ឋកំ ចីវរំ ធនេន្តំ ។ ភិក្ខុវិយា
ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារន្តំ កាដំ ហិ ចាម អយ្យ
អម្ពាគំ ចារិដ្ឋកំ ចីវរំ ធនេយ្យន្តិតិ ។ អស្សាសុំ
ទោ ភិក្ខុ តាសំ ភិក្ខុចំ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ
វិចារន្តំ ។ អថទោ គេ ភិក្ខុ កកវតា ឯតមត្តំ
អាហេទេសុំ ។ អថទោ កកវ ឯតស្មី ឯនាទេ ឯតស្មី
បតារណេ ធម្មំ កាដំ កត្តា ភិក្ខុ វាមន្តេសិ អប្ប-
ជាធាមិ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ចារិដ្ឋកំ ធាតុំ ភិក្ខុស្ស
ភិក្ខុវិយា សិក្ខាមាយ សាមណោស្ស សាមណ-
វិយា អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ កមេសំ បញ្ចន្តំ ចារិដ្ឋកំ
ធាតុំ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យថ
យោ បទ ភិក្ខុ អញ្ញាតិកាយ ភិក្ខុវិយា ចីវរំ ធនេយ្យ
អញ្ញត្រិ ចារិដ្ឋកា ចាចិត្តិយន្តំ ។

ផលភិក្ខុវិយាផលមិនមែនជាញាតិ (គ្រហមភិក្ខុបុគ្គលិយ ។ សិក្ខាបទនេ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយផលភិក្ខុទាំងឡាយយោងនេះ ។

(២១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយសង្ឃឹយមិនហានផ្លូវផ្លូវ
ចិវរិនិភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយពោលពោស គំរេងៀល បន្ត
បង្ហាបំថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយមិនសមបំណិនមិនហានផ្លូវចិវរិនិភិក្ខុ
យេនិសោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកភិក្ខុនោះពោលពោស គំរេងៀល
បន្តបង្ហាបំហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះនាំគ្នាគ្រាបចូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មិកថាហើយទ្រង់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកគ្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្លូវចិវរិនិសហធម្មិកទាំង ៨ គឺ ភិក្ខុ
១ ភិក្ខុទី ១ សិក្ខាមា ១ សាមណោ ១ សាមណា ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
ឡាយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុផ្លូវចិវរិនិសហធម្មិកទាំង ៩ នេះបាន
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មិកសំដែនរៀនឲ្យសិក្ខាបទនេយោង
នេះថា ភិក្ខុណាមួយឲ្យចិវរផលភិក្ខុមិនមែនជាញាតិ (គ្រហមភិក្ខុបុគ្គលិយ
រៀវត្រផ្លូវផ្លូវនោះ ។

(៦៦) យោ មទាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុភិ ។ មេ ។ អយំ ឥឝស្មី អន្តរ អដិប្បតោ
 ភិក្ខុភិ ។ អញ្ញាតិកា ធាម មាតិកា វ មិទិកោ
 វ យាវ សក្កមា មិទាមហាយុតា អសម្ពុត្តា^(១) ។
 ភិក្ខុនិ ធាម ឧកតោសន្នេ ឧបសម្ពុត្តា ។ ចិវំ ធាម
 ធម្មំ ចិវំ មញ្ញាតិ ចិវំ វិកប្បនុបតំ មច្ឆិម្មំ^(២) ។
 អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកាតិ មេត្តា ចារិដ្ឋកំ ទេតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

(៦៧) អញ្ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ ចិវំ ទេតិ
 អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ មេតិកោ ចិវំ ទេតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញំ ចិវំ
 ទេតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឯកតោ ឧបសម្ពុត្តាយ ចិវំ ទេតិ អញ្ញាតិ ចារិដ្ឋកា
 អាមត្តិ ទុក្ខាស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញំ

១ អសម្ពុត្តាភិ ពាយា ទិស្សា ។ ២ វិកប្បនុបតិ ។

(៦៦) ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនភាគ
 សុត្តបទទី ១ នៃបាណិកកណ្ណ ។ ភិក្ខុនិដែលមិនទាន់សម្ពុត្តា
 ឱ្យគ្រូមកអំពីចំណែកទានិមាត្រី អំពីចំណែកទានិមាត្រី អធិបតី
 ភ្នំនៃជំនួនដីតាងគំរប់ ៧ ហៅថាមិនមែនជាញាតិ ។ ស្រីដែលទាន
 ឧបសម្ពុត្តាហើយក្នុងសង្ឃិកាចំណែក ហៅថា ភិក្ខុនី ។ បណ្តា
 ចិវំ ៦ យ៉ាងចិវិកណាមួយ យ៉ាងក្នុងបំផុតមិនមែនស្រីក្នុងប្រទេស ហៅថា
 ចិវំ ។ ពាក្យថា វៀរលេងតែផ្ទះផ្តេន្តា សេចក្តីថា ភិក្ខុឲ្យ (ចិវំដល់
 ភិក្ខុនិមិនមែនញាតិ) ត្រូវតាមភ្នំចាចិត្តិយ លើកលែងតែផ្ទះផ្តេន្តា ។

(៦៧) ភិក្ខុនិមិនមែនញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ ហើយ
 ឲ្យចិវំ ត្រូវតាមភ្នំចាចិត្តិយ វៀរលេងតែផ្ទះផ្តេន្តា ។ ភិក្ខុនិមិន
 មែនជាញាតិ ភិក្ខុសង្ឃិយ ហើយឲ្យចិវំ ត្រូវតាមភ្នំចាចិត្តិយ វៀរ
 លេងតែផ្ទះផ្តេន្តា ។ ភិក្ខុនិមិនមែនជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាញាតិ
 ហើយឲ្យចិវំ ត្រូវតាមភ្នំចាចិត្តិយ វៀរលេងតែផ្ទះផ្តេន្តា ។ ភិក្ខុឲ្យចិវំ
 ដល់ភិក្ខុនិដែលទាន់ឧបសម្ពុត្តាអំពីសង្ឃិកាចំណែក ត្រូវតាមភ្នំចាចិត្តិយ
 វៀរលេងតែផ្ទះផ្តេន្តា ។ ភិក្ខុនិជាញាតិ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនញាតិ

អាចត្តិ ឧត្តរាជស្ស ។ ញាតិកាយ វេទនិកោ អាចត្តិ
ឧត្តរាជស្ស ។ ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញា អាចត្តិ ។

[៦៤] អាចត្តិ ញាតិកាយ ជាដ្ឋាន បរិភោគ
វា វិបុល វិបុលេន វា បរិភ័ កិក្ខុដិ វិស្សាសំ កណ្ណាតិ
ការកាលំតំ កណ្ណាតិ ធិរិ វេទនា អញ្ញំ បរិក្ខារំ
ទេតំ សិក្ខាមាយ សាមណេរិយា ឧប្បត្តកស្ស
អាជិកម្មិកស្សាតិ ។

បដិបត្តិបិដក ឧទ្ទិសំ ។

ត្រៃវេទនិក្ខេបំ ។ ភិក្ខុនិកាយាតិ ភិក្ខុសង្ឃាយ ត្រៃវេទនិក្ខេបំ ។
ភិក្ខុនិកាយាតិ ភិក្ខុសំគាលំថាថាញាតិ មិនត្រៃវេទនិក្ខេបំ ។

[៦៤] អាចត្តិមិនមាន ផលភិក្ខុដែលឲ្យចិវិផលភិក្ខុនិកាយាតិ ផល
ភិក្ខុដែលផ្លូវផ្លូវចិវិវេទនា ផលភិក្ខុដែលផ្លូវយកចិវិមានដំឡែងច្រើនដោយចិវិ
មានដំឡែងចិ ចូចិវិមានដំឡែងចិដោយចិវិមានដំឡែងច្រើន ផលភិក្ខុ
ដែលភិក្ខុនិកាយាតិយកចិវិរបស់ខ្លួនដោយសេចក្តីស្ម័គ្រស្មាល ផលភិក្ខុដែល
ភិក្ខុនិកាយាតិយកចិវិរបស់ខ្លួន ផលភិក្ខុដែលឲ្យបិក្ខុដេវទៅវិលនិវត
ចិវិ ផលភិក្ខុដែលឲ្យចិវិផលសិក្ខុមាតាឬផលសាមណេរិ ផលភិក្ខុត្រួត
ផលភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបិដក ៥៧ ។

ធម្មិសិក្ខាបទី

[២៥] តេន សមយេន ពុន្ទោ ភគវា សាវគ្គិយេ
វិហារតិ ធម្មវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាម ។ តេន
ទោ បន សមយេន អាយស្មា ទនាយិ បដ្ឋោ ហោតិ
ចិវត្តាម្មំ កាតុំ ។ អញ្ញាភក កិក្កុដិ យេនាយស្មា
ទនាយិ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា អាយស្មុន្តំ ទនាយិ
ឯតនរាវេន សាទុ តេ កន្តេ អាយ្យោ ចិវំ សិទ្ធេត្វតិ ។
អថទោ អាយស្មា ទនាយិ តស្ស កិក្កុដិយា ចិវំ សិទ្ធេ-
ត្វា សុវត្តំ សុបក្កត្តកាតំ តត្វា មាជ្ឈេ បដិភាសាចិត្តំ
វុដ្ឋាយេត្វា សំហវិត្វា ទិក្ខុចិ ។ អថទោ សា កិក្កុដិ
យេនាយស្មា ទនាយិ តេនុបសង្កមិ ទុបសង្កមិត្វា
អាយស្មុន្តំ ទនាយិ ឯតនរាវេន កតិ^(១) តេ កន្តេ ចិវ-
រុន្តំ ។ ហន្ត កតិចិ ឥមំ ចិវំ យថាសំហមំ ហវិត្វា
ទិក្ខុចិត្វា យនា កិក្កុដិសដ្ឋេន ទិវាទំ អាតច្ឆតិ
តនា ឥមំ ចិវំ ចារុចិត្វា កិក្កុដិសធម្មស្ស បិដ្ឋិនោ
ចិដ្ឋិនោ អាតច្ឆាតិ ។ អថទោ សា កិក្កុដិ តំ ចិវំ

១ កតិ ធម្មិយិ បាយិ ។ ១. ១. ១៣៧ ។

សិក្ខាបទី ៦

[៦៥] សមយោនោ ព្រះកុដ្ឋដំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុ
រេនទោរបស់កថាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋិ ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះនាងឯង ។ ទាយិ
ដំមានកាយុជាអ្នកប្រសប់ធ្វើចិវត្តេ ។ មានភិក្ខុនិទ្ទេបចូលទៅកាន់វិវិល
។ ទាយិដំមានកាយុទៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយទី១ ។ ទាយិ
ដំមានកាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដំចិវិទេ សូមលោកម្ចាស់ដេរ
ចិវិទ្ធារុដ្ឋជន ។ ព្រះនាង ។ ទាយិដំមានកាយុកំដៅចិវិ ហើយធ្វើកិប្ប
ជ្រលក់កំបោកដំលូរចេញច្រូតទូរ^(១) ព្រង់កណ្តាលចិវិ រស្រចេហើយបព័
ទុកទិវិកុនិទោ ។ ព្រះនាង ភិក្ខុនិទោទៅកាន់លំនៅ ។ ទាយិដំមាន
កាយុ លុះទៅដល់ហើយបាននិយាយទី១ ។ ទាយិដំមានកាយុយ៉ាងនេះថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ចិវិរបស់លោកម្ចាស់នាវុច្ឆេម្តទៅ ។ ។ ទាយិភ្នើយ
ថា ម្ចាស់ប្អូនស្រី ហំ នាវិច្ឆេនាយកចិវិនេះទៅចាំដំប្តូរហើយទុក កាល-
ណាភិក្ខុនិសធម្មមកទទួលទង្គ ចូរដំលូកចិវិនេះដើរទៅភាមាគ្រាយ ។

១ កតិចិត្តិ ពុទ្ធបរាណសម្មាសម្ពុទ្ធិ ធ្វើសក្ការៈត្រា មានទាយិលាយគោយន៍ត្រូវសិក្សា
កាតិចិត្តិរបស់ខ្លួន ព្រង់កណ្តាលចិវិ ។

យេនាសំហង់ ហរិត្យា ចិត្តិយំត្យា យេនា កិក្ខុចិសធម្មា
 ទរាជំ អាគន្ធតិ ឥនា កំ ចិវំ ធារុចិត្យា កិក្ខុចិសធម្មស្ស
 ចិដ្ឋិកោ ចិដ្ឋិកោ អាគន្ធតិ ។ មទុស្សា ទន្ធស្សយន្តិ
 ចិយន្តិ វិចារេន្តិ យាវចិដ្ឋិកា ឥមា កិក្ខុចិយោ កុត្តិ-
 កា អហិកាយោ យត្រ ហិ ធាម ចិវេ បដិកា-
 លាចិដ្ឋំ វិដ្ឋាយេស្សន្តិ ។ កិក្ខុចិយោ ឯវាហាសុ
 កស្សិទំ កន្ធន្តំ ។ អយ្យស្ស ទនាយិស្សាតិ ។ យេចិ
 តេ ចិដ្ឋិកា មុត្តកា អហិកា រតសំមិ ឯវា ឯ
 សោកេយ្យ កំ មទ អយ្យស្ស ទនាយិស្សាតិ ។ អចចោ
 តា កិក្ខុចិយោ កិក្ខុចំ ឯតមត្តំ អាហារេសុ ។ យេ
 តេ កិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តេ ទន្ធស្សយន្តិ ចិយន្តិ
 វិចារេន្តិ កតំ ហិ ធាម អាយស្សា ទនាយិ កិក្ខុចិយោ
 ចិវំ សិទ្ធស្សាតិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិវ ត្តំ ទនាយិ កិក្ខុ-
 ចិយោ ចិវំ សិទ្ធស្សាតិ ។ សច្ចំ កតវាតិ ។ ញាតិកា

កិក្ខុចិសធម្ម ក្នុងកាលណោះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុចិសធម្មនាំយកចិវេនោះ
 ទៅតាំងផ្គត់ហើយទុក កាលណាកិក្ខុចិសធម្មមកទទួលទោសនឹងដំណាប់
 ចិវេនោះដើរទៅតាមក្រោយ ។ កិក្ខុចិសធម្ម ក្នុងកាលណោះ ។
 មទុស្សាចំនិទ្ធករយោលទោស គិរិចៀល បន្តបង្កប់ថា កិក្ខុចិសធម្ម
 នេះជាស្រីគ្មានកោតញញើត ជាស្រីអ្នកលេង គ្មានអៀនខ្មាស មិន
 សមបើនឹងគូរគូរក្នុងចិវេនោះ ។ កិក្ខុចិសធម្មនាំយកទោសនាំ
 យ៉ាងនេះថា នេះជាភារិវេសស្រីអ្នកលា ។ កិក្ខុចិសធម្មនាំយក
 នេះថាភារិវេសស្រីលាគម្លាស់ទៅយំ ។ គូរកិក្ខុចិសធម្មនាំយក
 ដល់ចំនិទ្ធករយោលជាអ្នកគ្មានសេចក្តីកោតញញើត ជាអ្នកលេង ជាអ្នក
 គ្មានសេចក្តីអៀនខ្មាស គម្លានសភាពយ៉ាងនេះគឺនឹងមិនល្អដល់ដល់ចំនិ
 ទ្ធករយោលនោះ នឹងពាលទៅថ្វីដល់លោកម្លាស់ទៅយំ ។ គូរកិក្ខុចិសធម្ម
 នាំគ្នាប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិក្ខុចំនិទ្ធករយោល ។ កិក្ខុចំនិទ្ធករយោលជាអ្នក
 មានសេចក្តីប្រាថ្នាអំពី ។ មេ ។ កិក្ខុចំនិទ្ធករយោលទោលពាលទោស គិរិ-
 ចៀល បន្តបង្កប់ថា ទោយំនឹងមានអាយុមិនគួរនឹងដើរចិវេស្រីកិក្ខុចិសធម្ម
 ។ មេ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទោយំ ពួកអ្នកនឹងដើរ
 ចិវេនៃកិក្ខុចិ ពិតវែមឬ ។ ទោយំកិក្ខុចិសធម្មថា សូមទ្រង់មត្តាប្រាស
 ពិតវែម ។ ព្រះដីមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា នៃទោយំ កិក្ខុចិសធម្មជាញាតិ

ភេត ឆោយំ អញ្ញាតិកាតិ ។ អញ្ញាតិកា ភគវាតិ ។
 អញ្ញាតិកោ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ទ ជាចាតុ
 ចង្ក្របំ វា អប្បចង្ក្របំ វា ចាសាទិកំ វា អប្បសាទិកំ
 វា កតំ ហិ ចាម ភ្នំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ
 កិក្កុទិយា ចិវំ សិទ្ធិស្សសិ នេតំ មោយបុរិស អប្ប-
 សន្នាធំ វា បសាទាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្កុវ
 តំ សិក្ខាបទំ ធុត្តិសេយ្យាដ យោ បទ កិក្កុ
 អញ្ញាតិកាយ កិក្កុទិយា ចិវំ សិទ្ធិស្ស វា សិក្ខា-
 បេយ្យ វា ចាតុត្តយក្ខំ ។

(bb) យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មិ អត្ថេ អនិប្បេតា
 កិក្កុតិ ។ អញ្ញាតិកា ចាម មាតិសោ វា បិគិសោ វា
 យាវ សត្តមា បិគាមហយុតា អសម្ពុត្តា^(១) ។ កិក្កុទិ
 ចាម ឧកតោសដ្ឋេ ឧបសម្បន្នា ។ ចិវំ ចាម
 ចង្ក្រ ចិវារំ អញ្ញាតិ ចិវំ វិកេប្បទុបតំ បង្កិមំ ។
 សិទ្ធិស្សតិ សយំ សិទ្ធិតំ អាវាបេ អាវាបេ អាវាបត្តិ

១ អសម្ពុត្តាសិប្ប ធាយេ ទិស្សតិ ។

របស់អ្នកឯង ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ តាយភិក្កុទ្ធលោ ធម្មច្រី
 មេត្តាប្រាស មិនមែនជាញាតិទេ ។ ព្រះជំទាវព្រះភាគត្រាស់ថា
 នៃមោយបុរេ ប្រសវែលមិនមែនជាញាតិ វែមនិមិនស្គាល់កម្មជ័សមន្តក្តី
 មិនសមន្តក្តី កម្មជាទីជ្រះជ្រាបក្តី មិនជាទីជ្រះជ្រាបក្តី របស់ស្រ្តីដែលមិនមែន
 ជាញាតិទេ នៃមោយបុរេ អ្នកឯងមិនសមន្តក្តីដើរចិវ្យកិក្កុទិមិន
 មែនញាតិទេ នៃមោយបុរេ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនទាន់ជ្រះជ្រាប
 ដល់បុគ្គលដែលមិនទាន់ជ្រះជ្រាបទេ ។ បេ ។ ខ្នាតភិក្កុទិទ្ធលោ
 អ្នកតិទ្ធលោគប្បិសវែលវិទ្យនិទ្ធុសិក្ខាបទទេយោវិទេយោ ភិក្កុណាម្មយ
 ដេវេនិប្បប្រិធម្មវេទ្ធុចិវ្យកិក្កុទិមិនមែនញាតិ (ភិក្កុទោ) ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។

(bb) ព្រះជំទាវថា ភិក្កុណាម្មយ មានសេចក្តីដូចភាគនិសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃប្រាជីនកណ្ត ។ ភិក្កុទិដែលមិនបានជាប់តវិទ្ធុត្តាមកអំពីចិវ្យណាត
 ភាគហោត្តិ អំពីចិវ្យណាតភាគនិសិក្ខាបទអំពីគុដ្ឋនិសិក្ខាបទ ដ ហៅ
 ថាមិនមែនញាតិ ។ ស្រីដែលបានឧបសម្បទាហើយក្នុងសិទ្ធិតិវិចិវ្យណាត
 ហៅថា ភិក្កុទិ ។ បណ្តាចិវ្យ ៦ យោវិចិវ្យណាម្មយ យោវិចិវ្យបុគ្គលម
 កែប្បទាន ហៅថា ចិវ្យ ។ ពាក្យថា ដេវេនិ គឺភិក្កុវេទ្ធុយទ្ធុឯង

សត្តមសិក្ខាបទ

[៦៧] តេជ សមយេន គុរុតា ពកវា សាវត្ថិយំ
វិហារិនិ វេនវេនេ អនាថបិណ្ឌិតិស្ស រណមេ ។ តេជ
ចោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ កិក្ខុធិហិ
សន្និ សំវិទាយ ឯកទ្ធានមត្តំ បដិបទ្ធនំ ។ មនុស្ស
ទដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ យេថ មយំ សច្ច-
យាបតិកា^(១) រណាណិយ ឯវេវេម សមណា សត្យ-
បុត្តិយា កិក្ខុធិហិ សន្និ អាហិណ្ឌុន្តិកិ ។ អស្សាសុ
ចោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ទដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ
វិហារេន្តានំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។
តេ ទដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ កតំ ហិ ធាម
ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ កិក្ខុធិហិ សន្និ សំវិទាយ ឯកទ្ធានមត្តំ
បដិបទ្ធិស្សន្តិកិ ។ យេ ។ សច្ចំ កិក្ខុ គុរុតា កិក្ខុរេ
កិក្ខុធិហិ សន្និ សំវិទាយ ឯកទ្ធានមត្តំ បដិបទ្ធិយាតិ ។
សច្ចំ ពកវាតិ ។ វិហារិ គុរុតា ពកវា តេជំ ហិ ធាម

១ ឧ. ប. ស. ៦៧ ៧ ។

សិក្ខាបទទី ៧

[៦៧] សមយេនាឯន ព្រះសព្វញ្ញត្ថុដ៏មានជាតិ កាលគង
នៅក្នុងជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ទៀចក្រិកសាវត្ថិ ។ សមយ
នោះឯន ធម្មត្ថិយកិក្ខុតាំងឡាយ បបួលកិក្ខុនិរដីទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយជា-
មួយគ្នា ។ មនុស្សតាំងឡាយពាលរោស កិរដៀល ចន្ទុបដ្ឋិវេហិ យើង
តាំងឡាយមានប្តីច្រពន្ធដើរទៅយ៉ាងណា សមណៈតាំងឡាយនេះ ជា-
កូនទៅព្រះពុទ្ធជាសក្យបុត្រដើរទៅមួយអន្លើជាយកិក្ខុតាំងឡាយ យ៉ាង
នោះឯន ។ កិក្ខុតាំងឡាយបានពួកស្យមនុស្សតាំងឡាយពាលរោស
កិរដៀល ចន្ទុបដ្ឋិវេហិយ ។ កិក្ខុតាំងឡាយណាមានសច្ចកិច្ចាញ
តិច ។ យេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយនោះពាលរោស កិរដៀល ចន្ទុបដ្ឋិវេ
ហិ មិនសមបីចេញត្រឹមកិក្ខុតាំងឡាយ បបួលកិក្ខុនិរដីទៅកាន់ផ្លូវត្រាយ
មួយជាមួយគ្នាទេ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ
ក្លាហានតាំងឡាយ បបួលកិក្ខុនិរដីទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយជាមួយគ្នា ពិត
មែនឬ ។ ធម្មត្ថិយកិក្ខុតាំងឡាយក្រាបទូលថា ចតិក្រិក្រដ៏មានព្រ
ភាគ ការនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់មីមានជាតិទ្រង់កិរដៀល
ថា ម្ចាស់មោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនគួរនឹងបបួលកិក្ខុនិ

តុម្លៃ ហោយបុរិសា ភិក្ខុនិយោ សន្តិ សំវិទាយ ឯកត្តា-
 ធម៌កំ បដិបទ្ធិស្ស័យ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញា
 កំ មសាធាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ កំត្តុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាម យោ បទ កំត្តុ កំត្តុនិយោ
 សន្តិ សំវិទាយ ឯកត្តាធម៌កំ បដិបទ្ធិស្ស័យ អន្តមសោ
 កាមន្តរាម្យំ ចាជិត្តយន្តិ ។ ឯវត្ថុនំ កតវតា កំត្តុនំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ចោតិ ។

(៧០) គេន មោ បទ សេវយេន សម្មហុណ ភិក្ខុ ច
 ភិក្ខុនិយោ ច សាគេតា សារត្តិ អន្តាធម៌កំប្បដិបទ្ធិ
 ហោន្តិ ។ អថទោ តា ភិក្ខុនិយោ តេ ភិក្ខុ បស្សិតា
 វេតនេតំ មយំមិ អយ្យេហំ សន្តិ កមិស្សាមាតិ ។ ឧ
 កតំ កប្បតំ កំត្តុនិយោ សន្តិ សំវិទាយ ឯកត្តា-
 ធម៌កំ បដិបទ្ធិតុ តុម្លៃ កំ បឋមំ កច្ឆជ មយំ ក
 កមិស្សាមាតិ ។ អយ្យា កន្ត អត្តបុរិសា អយ្យា
 វ បឋមំ កច្ឆន្តតិ ។ អថទោ តាសំ កំត្តុនិយោ
 បញ្ញា កច្ឆន្តនំ អន្តកមត្តេ ចោក អន្តិទិសុ ថេ

ដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយដាមួយគ្នាទេ ម្ចាស់នាយបុរសទាំងឡាយ ការ
 នេះមិនមែនជាគ្រូប្រឹក្សាដល់ផលផលមិនទាន់ប្រឹក្សាទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំវិទ្យាឡើងវិញសិក្ខាបទនេះយោងទៅ
 ភិក្ខុលាមួយបច្ចុប្បន្នភិក្ខុនិយោដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយដាមួយគ្នា ដោយហោច
 ទៅសូម្បីកាន់ទិដាលវ្យុកនៃស្រុក១ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវតាមភិក្ខុចិត្តិយ ។ សិក្ខា-
 បទនេះព្រះដ៏មានព្រះភាសាញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៧១) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងភិក្ខុទាំងឡាយច្រើនរូប ដើរទៅ
 កាន់ផ្លូវត្រាយរំពីគ្រុនិសាគេទៅកាន់គ្រុនិសាភិក្ខុ ។ កាលនោះ ភិក្ខុ-
 ទាំងឡាយនោះ ឃើញពួកភិក្ខុនោះហើយ បានពោលពាក្យនេះថា
 យើងទាំងឡាយនឹងទៅដាច់យន្តិណ្ឌេណម្ចាស់ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
 នោះឆ្លើយថា ម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងក៏មិនប្រយោជន៍ដល់ទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
 មួយដាមួយគ្នាមិនគួរទេ នាទីទាំងឡាយទៅមុនៗ យើងទាំងឡាយ
 នឹងទៅមុន ។ ភិក្ខុទាំងនោះឆ្លើយថា ចក្រិក្រាលាភិក្ខុនិយោ លោក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយជាបុរសដ៏ប្រសើរ គួរឲ្យលោកម្ចាស់ទាំងឡាយនិមន្តទៅ
 មុន ។ កាលភិក្ខុទាំងនោះដើរទៅដាច់ទិដាលវ្យុកនៃភិក្ខុទាំងឡាយដល់
 ពាក់កណ្តាលផ្លូវ ទៅទាំងឡាយគឺដល់ភិក្ខុមយត (បាត្រនិទិចិវ) ផង

ទ្វេសេស្សញ្ច(១) ។ អថទោ តា កិក្កុណិយោ សារិក្ខិ
 កត្តា កិក្កុណិយំ ឯកមត្តំ អាណោចេស្សំ ។ កិក្កុណិយោ
 កិក្កុណំ ឯកមត្តំ អាណោចេស្សំ ។ កិក្កុ គតវតោ ឯក-
 មត្តំ អាណោចេស្សំ ។ អថទោ ពកវា ឯកស្មី ឯណាទេ
 ឯកស្មី ធម្មករណោ ធម្មិ តថ កត្តា កិក្កុ អាមន្តេសិ
 អនុជាបាមិ កិក្កុវ សន្តកមនិយោ មត្តេ សាសន្តសម្មតោ
 សម្មជិកយោ កិក្កុណិយោ សន្តិ សំវិទាយ ឯកត្តាធមត្តំ
 បដិបទ្ធិកុ ឯកញ្ច បទ កិក្កុវ សមិ សិក្កុបទិ
 ទុទ្ទិសយ្យាថ យោ បទ កិក្កុ កិក្កុណិយោ សន្តិ
 សំវិទាយ ឯកត្តាធមត្តំ បដិបទ្ធិយ្យ អន្តមសោ តា-
 មន្តម្យិ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ
 សមយោ សន្តកមនិយោ ហោតិ មត្តោ សាសន្តសម្មតោ
 សម្មជិកយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។

(៧១) យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ សមស្មី អត្ត អចិប្បតោ
 កិក្កុតិ ។ កិក្កុណិ ធម ទុកតោសង្ឃេ ទុបសម្មញ្ញា ។

១ ឧ.ម. អប្បិសុ ០ ទ្វេសេស្ស ០ ។

(ប្រទ្បស្តថ (កំបោធិវត្តិសេវានិក្ខេ) កុណិកាលនោះឯង ។ ទើបកិក្កុ
 ចាំនោះទៅដល់ក្រុងសារិក្ខិ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកកិក្កុ ។ ពួកកិក្កុ
 ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់ពួកកិក្កុ ។ ពួកកិក្កុត្រាបទូលសេចក្តីនេះពោះព្រះជីវាម
 ព្រះភាគ ។ ព្រោះទីនោះទេ ដំណើរនេះ ទើបព្រះជីវាមព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ធ្វើគម្ពីកថាហៅកិក្កុចាំនិ ឡាយមកហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្កុចាំនិ ឡាយ
 គថាគម្ពីកត្រា ឲ្យអ្នកចាំនិ ឡាយបបួលកិក្កុនិដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រាយជា
 មួយគ្នា ក្នុងផ្លូវដែលគួរនិដើរទៅហើយ ហេតុនេះពួកដែលគេសន្មតថា
 ប្រកបដោយសេចក្តីរឿន ប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ម្ចាស់កិក្កុចាំនិ
 ឡាយ អ្នកចាំនិ ឡាយឡើយសំវិទនិ ឡើយសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្កុ
 ណាមួយបបួលកិក្កុនិដើរទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយជាមួយគ្នា ដោយហេតុនេះ
 សូម្បីទៅកាន់ទីដែលទីកន្លែងស្រុក ១ កិក្កុនោះត្រូវតាមគ្នាបាចិត្តិយ រឿរ
 លែងវិភាគសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺផ្លូវដែលគួរនិដើរទៅ
 ដោយចាតុនិគ្នាជាពួក ១ ដែលគេសន្មតថាប្រកបដោយសេចក្តីរឿន ១
 ដែលប្រកបដោយភ័យចំពោះមុខ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

(៧២) ទ្រង់តាមថា កិក្កុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំគ្នានិសិក្ខាបទទី ១
 នៃបាណិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា កិក្កុនិ គឺស្រីដែលបាទុបសម្មតោ

សន្តិភ័យ ឯកកោ ។ សំវិទ្យាយាតិ តត្ថាម ភតិធំ តត្ថាម
 អយ្យ តត្ថាម អយ្យ តត្ថាម ភតិធំ អន្ត វា ហិយ្យោ វា
 បរ វា តត្ថាមាតិ សំវិទ្យាយាតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។
 អន្តមសោ តាមន្តរម្បិក ធុត្តដស្សតេ តាមេ តា-
 មន្តរេ^(១) អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ អតាមតេ អរាត្រា
 អន្សយោជន អន្សយោជន អាបត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។
 អត្រាត្រិ សមយាតិ វៈបត្រា សមយំ ។ សន្តតេជនិយោ
 វាម មត្តោ ឧ សត្តា យោតិ វិទា សន្តេឧ តន្តំ ។
 សាសន្តំ វាម តស្មិ មត្តោ វោរាជំ ធិវិជ្ជោកាសោ
 ធិស្សតិ គុត្តោកាសោ ធិស្សតិ វិទោកាសោ ធិស្សតិ
 ធិសិទ្ធាកាសោ ធិស្សតិ ធិបន្ទោកាសោ ធិស្សតិ ។
 សម្មជិកយំ វាម តស្មិ មត្តោ វោរាជំ មនុស្សោ ហតា

១ ១ ម តាមន្តរ តាមន្តរ ។

ក្នុងគោកសន្ធិ ។ តាក្យថា ជាមួយគ្នា សេចក្តីថា ពួកជាមួយគ្នា ។
 តាក្យថា បបួល ធិបបួលគ្នាថា ម្ចាស់នាង យើងចាំនិទ្យាយនិទ្យា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ យើងចាំនិទ្យាយនិទ្យា បពិត្រលោកម្ចាស់ យើងចាំនិ
 ទ្យាយនិទ្យា ម្ចាស់នាង យើងចាំនិទ្យាយនិទ្យា យើងចាំនិទ្យាយនិទ្យា
 ក្នុងថ្ងៃនេះ ឬក្នុងថ្ងៃស្អែក ក្នុងថ្ងៃនាវស្អែក ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។ តាក្យ
 ថា ដោយហោចៅសូម្បីពេលនេះជាលទ្ធិក្រៃស្រក ១ សេចក្តីថា (កិច្ច
 បបួលកិច្ចនិទ្យាជាមួយគ្នាទៅ) ក្នុងចំណោមនៃស្រក ក្នុងស្រកនាម
 ធម្មយល្លមនាមហិរេវេសំ (និទ្យាយនិទ្យាយ) ត្រូវតាមត្រូវចិត្តិយ ។
 (កិច្ចបបួលកិច្ចនិទ្យាជាមួយគ្នាទៅ) ក្នុងព្រៃដែលមិនមែនស្រក ត្រូវតាមត្រូវ
 ចិត្តិយត្រូវ ។ កន្លះយោជនំ ។ តាក្យថា រៀនលើសនាមសម័យ
 សេចក្តីថា លើកទុកនៃនាមសម័យ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវដែលគួរនិទ្យា
 ដោយនាមនិកាយពួក ធិផ្លូវដែលបុគ្គលនៃនាមនិកាយនៃនាមនិទ្យាយ ។
 ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយសេចក្តីភ្លឺស ធិកន្លែងដែលចោរភាស្រីយ
 នៅក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលចោរហិរេវេសាមហារក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
 ចោរយោនេក៏ប្រាកដ កន្លែងដែលចោរអន្តិយក៏ប្រាកដ កន្លែងដែល
 ចោរដកក៏ប្រាកដ ក្នុងថ្ងៃនេះ ។ ដែលហៅថា ផ្លូវប្រកបដោយ
 ភ័យចំពោះមុខ ធិផ្លូវនាវដែលចោរចាំនិទ្យាយ សម្រាប់មនុស្សក៏ប្រាកដ

និស្សន្ទិ វិសុត្តា និស្សន្ទិ អាភោជិតា និស្សន្ទិ ។ សប្ប-
ដិភយំ តត្ថា អប្បដិភយំ មស្សិត្តា^(១) ទុយ្យោជេតត្ថា
កច្ចដ ភតិចិយោតិ ។

(៧២) សំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី ឯកញ្ជានមត្តំ
បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តាម្បិ អញ្ញត្រិ សមយា
អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ វេមតិកោ ឯ-
កញ្ជានមត្តំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្តាម្បិ អញ្ញត្រិ
សមយា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ អសំវិទ-
ហិតសញ្ញី ឯកញ្ជានមត្តំ បដិបដ្ឋតិ អន្តមសោ តាមន្ត-
ាម្បិ អញ្ញត្រិ សមយា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ
សំវិទហិតំ ភិក្ខុចំ ឬ សំវិទហិតិ អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។
អសំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញី អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។
អសំវិទហិតេ វេមតិកោ អាមត្តំ ទុក្កដស្ស ។ អសំ-
វិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញី អនាមត្តិ ។

១. ឬ. ឡើយ ។ ឧ. ឡើយ ។

ប្តង់មនុស្សកិច្ចាភដ ភយដិមនុស្សកិច្ចាភដ ។ ភិក្ខុដើរទៅកាន់ផ្លូវដែល
ប្រកបដោយគំរយចំពោះមុខ ហើយឃើញផ្លូវមិនប្រកបដោយគំរយចំពោះ
មុខវិញ ត្រូវបញ្ជូនភិក្ខុដើរទៅ ដោយភាស្សដា គ្មាននាវីចាំទិស្សយ
នាវីចាំទិស្សយច្បាស់ទុះ ។

(៧២) ភិក្ខុបប្បលត្តាហើយសំគាល់ថា បប្បលមែន ដើរទៅកាន់ផ្លូវ
គ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ១ ត្រូវកា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺនៃភាពសម័យ ។ ភិក្ខុសន្សឹមក្នុងការដែលបាន
បប្បលត្តា ហើយដើរទៅកាន់ផ្លូវគ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅ
កាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ១ ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺនៃភាព
សម័យ ។ ភិក្ខុបប្បលត្តា ហើយសំគាល់ថាមិនបានបប្បល ដើរទៅកាន់ផ្លូវ
គ្មាយមួយ ដោយហោចទៅសូម្បីទៅកាន់ទីជាចន្លោះនៃស្រុក ១ ត្រូវកា-
បត្តិបាចិត្តិយ រៀនលឺនៃភាពសម័យ ។ ភិក្ខុបប្បល តែភិក្ខុមិនមែន
បប្បល (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនបានបប្បលត្តា ហើយ
សំគាល់ថាបានបប្បល ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសន្សឹមក្នុងការដែល
មិនបានបប្បល ត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបប្បល
ក្នុងការដែលមិនបានបប្បល មិនត្រូវកាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[៧៣] អនាមត្តំ សមយេ អសំវិទហិត្វា កច្ចុដ្ឋិ
កិត្តុច្ឆិ សំវិទហតិ កិត្តុ ០ សំវិទហតិ វិសង្កេតេន
កច្ចុដ្ឋិ រាបណសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

សក្កខសិក្ខាវិ ធិដ្ឋិតំ ។

[៧៣] កាបក្កិមិខាន ផលកិត្តុដែលមានសម័យ ផលកិត្តុដែល
មិនបានបបួលកិត្តុនិហយដើរទៅ ផលកិត្តុដែលកិត្តុនិបបួល កែកិត្តុមិខ
បានបបួល ផលកិត្តុនិមិត្តុនិដែលទៅដោយខុសសារក្កិត ផលកិត្តុដែលទៅ
(ជាមួយនឹងកិត្តុនិ)ដោយមានសច្ចក្កិអន្តរាយ ផលកិត្តុក្កិត ផលកិត្តុជា ខាង
ដើមបក្កិតិ ។

សិក្ខាវិទិ ៧៣ ។

អង្គជម្រកសិក្ខាបទ

[៧៤] គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិ-
យំ វិហារនិ ជេតវេន អនាថចិណ្ឌិកស្ស អាកមេ ។
គេន ទោ បទ សមយេន ធញត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុ-
ធិហិ សុដ្ឋិ សវិពាយ ឯកនាវំ អភិរូហន្តំ ។ មនុស្ស
ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារចន្តំ យាថវ មយំ សច្ចជាប-
តិកា ឯកនាវាយ កិក្ខុម ឯវេវមិម សមណា
សត្សុប្បត្តិយា កិក្ខុធិហិ សុដ្ឋិ សវិពាយ ឯកនាវាយ
កិក្ខុន្តិកំ ។ អស្សាសុំ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាធិ
ទុដ្ឋាយន្តាធិ ទ័យន្តាធិ វិចារចន្តាធិ ។ យេ តេ កិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ទ័យន្តំ វិចារចន្តំ
កតំ ហិ ឆាម ធញត្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុធិហិ សុដ្ឋិ
សវិពាយ ឯកនាវំ អភិរូហិ សុដ្ឋិកំ ។ អថ ទោ
តេ កិក្ខុ ភគវតា ឯកមន្តំ វារោចេសុំ ។ អថ-
ទោ ភគវា ធញត្តិយា កិក្ខុ មជ្ជបុច្ឆិ សុដ្ឋិ តិវ
ទុដ្ឋេ កិក្ខុវេ កិក្ខុធិហិ សុដ្ឋិ សវិពាយ ឯកនាវំ

សិក្ខាបទទី ៨

[៧៥] សម័យនាះ ព្រះកុដ្ឋដំមានព្រះភិក កាលគង់នៅក្នុងជេត-
វេ របស់អនាថចិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀបគ្រឿងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ធញត្តិយកិក្ខុទាំងឡាយបបួលពួកកិក្ខុនិវ្រៀតនិវ្រាត ជាមួយគ្នា ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយភាលទោស តិរវៀល បន្តបង្កាប់ថា យើងទាំងឡាយមានប្តី
ប្រពន្ធដែរលេងលើទូក យ៉ាងណា សមណៈទាំងឡាយនេះជាកូនចៅព្រះ
ពុទ្ធយោសក្សបុត្របបួលពួកកិក្ខុនិវ្រាតលេងលើទូក ជាមួយគ្នា យ៉ាងនោះ
ឯង ។ កិក្ខុទាំងឡាយបានឮមនុស្សទាំងឡាយនោះ ភាលទោស តិរវៀល
បន្តបង្កាប់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក ។ បេ ។
កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ភាលទោស តិរវៀល បន្តបង្កាប់ថា ធញត្តិយកិក្ខុ
ទាំងឡាយមិនគួរលេងលើទូកកិក្ខុនិវ្រាតនិវ្រាត ជាមួយគ្នាទេ ។ ទើប
កិក្ខុទាំងឡាយនោះក្រាបបួលសេចក្តីនិវ្រាតព្រះដំមានព្រះភិក ។ ព្រះ
ដំមានព្រះភិកនោះស្រឡាញ់ព្រះធញត្តិយកិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងរាល់
នោះថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពូជាអ្នកទាំងឡាយបបួលពួកកិក្ខុនិវ្រាតនិវ្រាត

អភិរូហជាតិ ។ សង្ខំ កតកតិ ។ វិសេហិ ពុន្ទោ កតក
 កតិ ហិ ឆាម កុម្មោ មោឃបុរិសា កិក្ខុដិហិ
 សង្ខំ សំវិធាយ ឯកតាវំ អភិរូហិស្សាថ ទេតិ
 មោឃបុរិសា អប្បសន្ទាធំ កំ ចសាធាយ ។ មេ ។
 ឯវត្ស បទ កិក្ខុវ ឥមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាថ
 យោ បទ កិក្ខុ កិក្ខុដិយា សង្ខំ សំវិធាយ ឯកតាវំ
 អភិរូហេយ្យ ឧត្តិស្រ្តមិដិ^(១) កំ អនោកមិដិ កំ
 ចាចិត្តិយង្គិ ។ ឯវត្សំ កតកតា កិក្ខុធំ សិក្ខា-
 បដំ ចត្តាត្តំ ហោតិ ។

[៧៥] រតន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា
 កិក្ខុ ធិ កិក្ខុដិយោ ធិ សាគោតា សាវត្តិ អន្តា-
 ធិមត្តប្បដិបន្ទា ហោតិ ។ អន្តាមត្ត ធិ ឧត្តិកត្តា^(២)
 ហោតិ ។ អដទោ តា កិក្ខុដិយោ រត កិក្ខុ ឯកតាវំ
 មយំមិ អយ្យហិ សង្ខំ ឧត្តិស្សាអាតិ ។ ធិ កតិដិ
 កម្យតិ កិក្ខុដិយោ សង្ខំ សំវិធាយ ឯកតាវំ អភិ-
 រូហិតុំ កុម្មោ កំ បរេមំ ឧត្តាថ មយំ កំ ឧត្តិស្សាមាតិ ។

១ ឧត្តិកត្តិ ធិ យេ ។ ២ ឧ. ឧ. ព័ក្ខា ។

ជាមួយគ្នា ពិសេស ។ ចក្ខុវិស័យកុំចំនិទ្យាយត្រាបចូលថា មតិគ្រ
 ព្រះដំមានព្រះភោគ ការពារាវិសេស ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដំមានព្រះភោគ
 ទ្រង់តិរច្រៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរិសាចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយមិនគួរនឹង
 ចម្រើនច្បាប់កុំចំនិទ្យាយដំនិទ្យាយ ១ ជាមួយគ្នា ។ ម្ចាស់មោឃបុរិសាចំនិទ្យាយ
 ការនេះមិនមែនចំនិទ្យាយដំនិទ្យាយ ដល់ដទៃដែលមិនចាន់ដ្រះថ្លាទេ ។ មេ ។
 ម្ចាស់កុំចំនិទ្យាយ អ្នកចំនិទ្យាយកម្មសំវិធានឡើងទៅសិក្ខាបទនេះយោង
 នេះថា កិក្ខុណាមួយបច្ចុប្បន្នកុំចំនិទ្យាយ ១ ជាមួយគ្នា ទៅត្រាសទិក្ខុ
 ទៅបរាណាយចំនិទ្យាយ (កិក្ខុនោះ) ត្រូវរាយកុំចំនិទ្យាយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះ
 ដំមានព្រះភោគទ្រង់ចត្តាត្តិហើយដល់កិក្ខុចំនិទ្យាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៦] សមីមាទោធិង កិក្ខុវិសិកុំចំនិទ្យាយត្រាបច្ចុប្ប ដើរទៅ
 កាន់ដូរឆ្ងាយអំពីគ្រងសារកតាទៅកាន់គ្រងសាវត្តិ ។ កុំចំនិទ្យាយ
 ដូរមានស្នឹង ១ ដែលគេតែងតែចូល ។ ទើបកិក្ខុចំនិទ្យាយនោះទ្វាន
 រោលពាក្យនេះនឹងកិក្ខុចំនិទ្យាយនោះថា យើងចំនិទ្យាយនឹងត្រង់មួយ
 អន្លើដោយលោកម្ចាស់ចំនិទ្យាយវិសេស ។ កិក្ខុចំនិទ្យាយនោះឆ្ងាយថា ម្ចាស់
 នាង ការដែលកិក្ខុបច្ចុប្បន្នកុំចំនិទ្យាយ ១ ជាមួយគ្នា មិនគួរទេ (មើ
 ដូច្នោះ) នាងចំនិទ្យាយត្រង់វាមុន ។ យើងចំនិទ្យាយនឹងត្រង់ទៅមុន ។

អយ្យោ កន្តេ អក្កុយុវសា អយ្យោ វ បឋមំ ទុក្ខានុតិ ។
 អដាទា តាសំ កិក្កុច្ឆិទំ មច្ឆា ទុក្ខានុតិ ចោរា
 អច្ឆិទ្ធិស្ស ទេវ ធូសេស្សត្វ ។ អដាទា តា កិក្កុច្ឆិយោ
 សាវត្ថិ កត្វា កិក្កុច្ឆិទំ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។
 កិក្កុច្ឆិយោ កិក្កុច្ឆិទំ ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ កិក្កុ
 កករតា ឯតមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ អដាទា កករ
 ឯតស្សិ ចំណេ ឯតស្សិ មករណោ ទង្គិ កមំ កេត្វា
 កិក្កុ អាមន្តេសិ អនុដាទាមិ កិក្កុវ តិវិយទ្ការណាយ
 កិក្កុច្ឆិយោ សទ្ធិ សិវិទាយ ឯតមត្ថំ អកិក្កុរោតិ ឯត្វា
 បទ កិក្កុវ ឯតំ សិក្កុបទំ ទុក្ខិសេយ្យាវ យោ បទ
 កិក្កុ កិក្កុច្ឆិយោ សទ្ធិ សិវិទាយ ឯតមត្ថំ អកិក្កុរោយ្យ
 ទុក្ខត្ថាមិទំ ក អនោតាមិទំ ក អន្តាត្រ តិវិយទ្ការណាយ
 ចាចិក្កុយន្តិ ។

[៧៦] យោ បទាតិ យោ យាទិសា ។ មេ ។
 កិក្កុតិ ។ មេ ។ អយំ កេស្សិ អត្តេ អនិឃ្យតោ
 កិក្កុតិ ។ កិក្កុច្ឆិ ទាម ទុក្ខតោសង្ខេ ឧបសម្បត្តា ។
 សទ្ធិទំ ឯតតោ ។ សិវិទាយាតិ អកិក្កុរោម កករិទំ

កិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយវ្វិយថា បរិក្រាណកមិចិវេន លោកម្ចាស់ទំនិទ្ធកយ
 ជាបុរសដ៏ប្រសើរ លោកម្ចាស់ទំនិទ្ធកយច្បុរ្វនិទៅមុខចុះ ។ ភាសកិក្កុ
 ចិទំនិទ្ធកយនោះច្បុរ្វនិទៅទាំងក្រោយ ចោរទំនិទ្ធកយក៏ដំណើរមក
 (ច្រក្រិទិចិវេ) ដំនី ប្រុស្តធីត្តិភាសាលោះ ។ លុះកិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយនោះ
 ទៅដល់ក្រុងសាវត្ថិហើយ ក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ ។ ពួក
 កិក្កុច្ឆិក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ ។ ពួកកិក្កុក៏ក្រាបទូលសេចក្តីនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទំនាទនេះ ដំណើរនេះ ទើបព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្ម៌កថាហៅកិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយមក ហើយក្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ គឺគតតទុក្ខាភិក្កុបបូលកិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ ១ ជា
 មួយនោះដ៏ធម្ម៌ទ្រង់ទង្គិ ម្ចាស់កិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ ក្នុងទំនិទ្ធកយកម្សិសិវិទិដិ
 ធ្វើនិទ្ធកសិក្កុបទនេះហើយនេះថា កិក្កុលកមួយបបូលកិក្កុច្ឆិទំនិទ្ធកយ ១
 ជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទិកក្កិ ទៅបណ្តោយទិកក្កិ (កិក្កុខោះ) គ្រិសាចក្កិ
 បាចិក្កុយ ព្រៀរលនិកៃការច្រងទង្គិ ។

[៧៦] គ្រិសិតាភ្នុថា កិក្កុលកមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្កុ
 ចទទិទ ខៃបាតិកកកក ។ មេ ។ ដែលហៅថា កិក្កុ
 ១ បសម្បត្តក្នុងសំណាក្តីទាកតោសន្ធិ^(១) ។ ភាស្យថា ជាមួយគ្នា កិក្កុ
 ជាមួយ ។ ភាស្យថា បបូល គឺបបូលគ្នាថា ម្ចាស់នាង យើងទំនិទ្ធកយ

១ នង្សិវិទ្ធត ពិកិក្កុសង្ស ១ កិក្កុច្ឆិទំ ១ ។

អភ័រូហាម អយ្យ អភ័រូហាម អយ្យ អភ័រូហាម កតិច៌
 អដ្ឋ វា ហិរយ្យា វា បរា វា អភ័រូហាមាតិ សំវិទហតិ
 អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ កិក្កុយោ អភ័រូហ្ម កិក្កុ
 អភ័រូហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិក្កុស្មិ អភ័រូហ្ម
 កិក្កុយោ អភ័រូហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧតតោ(១)
 វា អភ័រូហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧត្តតាមិច៌
 ឧត្តតាមិច៌ ។ អនោតាមិច៌ ឧត្តតាមិច៌ ។
 អញ្ញត្រិ តិរិយទ្ធកាយោតិ វេយ្យា តិរិយទ្ធកាយ(២) ។
 ត្តត្តដស្សតេ តាមេ តាមទ្ធក តាមទ្ធក អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អតាមាត អញ្ញ អញ្ញយោជិ
 អញ្ញយោជិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៧៧] សំវិទហតិ សំវិទហតសញ្ញា ឯកសាវ
 អភ័រូហតិ ឧត្តតាមិច៌ វា អនោតាមិច៌ វា អញ្ញត្រិ
 តិរិយទ្ធកាយោ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហតិ
 តេ វេយ្យាតោ ឯកសាវ អភ័រូហតិ ឧត្តតាមិច៌ វា

១ ឧ. ប. ១៣ ។ ២ ឧ. តិរិយទ្ធកាយ ។

និទ្ទេសិទ្ធក បតិស្រោកម្ចាស់ យេនិចំនិទ្ទេសនិទ្ទេសិទ្ធក បតិស្រ
 លោកម្ចាស់ យេនិចំនិទ្ទេសនិទ្ទេសិទ្ធក ម្ចាស់នា យេនិចំនិទ្ទេស
 និទ្ទេសិទ្ធក យេនិចំនិទ្ទេសនិទ្ទេសិទ្ធក ក្នុងវិថ្វនេះ បុគ្គលិយស្តក
 ក្នុងវិថ្វនាស្តក ត្រូវអាមត្តិទ្ធក ។ កាលកិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធក កិក្កុនិទ្ទេស
 និទ្ទេស ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ កាលកិក្កុនិទ្ទេស កិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធក
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធកស្មិ ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ កាល វេទិត្រាសទ័ក សេចក្តីថា ភាវវេទិត្រាសទ័ក ។
 កាល វេទិត្រាសទ័ក សេចក្តីថា ភាវវេទិត្រាសទ័ក ។
 កាល វេទិត្រាសទ័ក សេចក្តីថា ភាវវេទិត្រាសទ័ក ។
 (កិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធក) វេទិត្រាសទ័ក មាណស្តក វេទិត្រាសទ័ក
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ត្រូវវេទិត្រាសទ័ក ។ (កិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធក)
 វេទិត្រាសទ័ក ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ត្រូវវេទិត្រាសទ័ក ។

[៧៨] កាលវេទិត្រាសទ័ក កិក្កុនិទ្ទេសិទ្ធក បុគ្គលិយ
 ក្នុងវេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក
 ក្នុងវេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក វេទិត្រាសទ័ក

អនោតាមិទំ វា អញ្ញាត្រិ តិវយន្តរណាយ អាបន្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញា
 ឯកទាវ អភិរហិតំ ទុទ្ធក្កាមិទំ វា អនោតាមិទំ វា
 អញ្ញាត្រិ តិវយន្តរណាយ អាបន្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ
 សំវិទហិតំ ភិក្ខុទំ ឧ សំវិទហិតំ អាបន្តិ ទុក្កដស្ស ។
 អសំវិទហិតេ សំវិទហិតសញ្ញា អាបន្តិ ទុក្កដស្ស ។
 អសំវិទហិតេ វេមតិកោ អាបន្តិ ទុក្កដស្ស ។ អសំ-
 វិទហិតេ អសំវិទហិតសញ្ញា អបាយន្តិ ។

[៧៨] អបាយន្តិ តិវយន្តរណាយ វាសំវិទហិតា
 អភិរហិតំ ភិក្ខុទំ សំវិទហិតំ ភិក្ខុ ឧ សំវិទហិតំ
 វិសង្កេតន អភិរហិតំ អាបទាស្ស ទុក្កត្តកស្ស អាធិ-
 កម្មត្តកស្សាតំ ។

អដ្ឋមសំព្វបទំ ចិន្តិ ។

ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាចក្តីបាច់ក្តីយ រៀវលេងតែធួនទទឹង ។
 ការដែលបានបបួលគ្នា ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានបបួលគ្នា ហើយឡើងវិញ
 ទូកជាមួយគ្នា ទៅប្រាសទឹកក្តី ទៅបណ្តោយទឹកក្តី ត្រូវអាចក្តីបាច់ក្តីយ
 រៀវលេងតែធួនទទឹង ។ ភិក្ខុបបួល ភិក្ខុមិនបានបបួល ត្រូវអាចក្តីទុក្កដ ។
 មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុសំគាល់ថា បានបបួលគ្នាហើយ ត្រូវអាចក្តី
 ទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ តែភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សិយ ត្រូវអាចក្តី
 ទុក្កដ ។ មិនបានបបួលគ្នាទេ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានបបួលគ្នាមែន
 មិនត្រូវអាចក្តី ។

[៧៨] អាចក្តីមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលធួនទទឹង ដល់ភិក្ខុដែល
 មិនបានបបួលភិក្ខុម៉ឺហើយឡើងវិញទូក ដល់ភិក្ខុដែលមិនបានបបួលភិក្ខុមី
 តែភិក្ខុមីបបួល ដល់ភិក្ខុដែលឡើងវិញទូកជាមួយនឹងភិក្ខុមីដោយទុស
 សន្តិក្ខត្តា ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុធួន ដល់ភិក្ខុជា
 ទាវវេមបក្ខត្តិ ។

វិមលីក្ខបទំ

[៧៧] តេជ សមយេន តុន្តោ ភកវំ វជនហេ
វិហរតិ វេជ្ជុវេន កលន្តករិកាម ។ តេជ ។ ទ
បន សមយេន ធុល្លនន្តា ភិក្ខុនិ អញ្ញកស្សុ កុ
លស្ស កុល្យមិកា^(១) ហោតិ ជិច្ចកត្តិកា ។ តេជ ម
កហមតិយ ដេវ ភិក្ខុ ជិមន្តិកា ហោន្តិ ។ អថទោ
ធុល្លនន្តា ភិក្ខុនិ បុព្វន្តសមយំ ជិវសេត្វា បត្តិចរិ-
ហនាយ យេន តំ កុលំ នេធិបសន្តមិ ធមសន្តមិគ្វា
តំ កហមតិ ឯតនេវេន ភិមិទំ កហមតិ បហុតំ
ទាននិយំ ភោជនិយំ បជិយន្តន្តិ ។ ដេវ អយា
អយ្យ ជិមន្តិកាតិ ។ តេ បន ។ តេ កហមតិ
ដេវតិ ។ អយ្យ ហេវិធុន្តោ អយ្យ មហាមោក្ខល្លាហោ
អយ្យ មហាកត្តានោ អយ្យ មហានោដ្ឋិកា អយ្យ
មហាកប្បិដោ អយ្យ មហាធុន្តា អយ្យ អធុន្តោ
អយ្យ ហេតា អយ្យ ឧកាលំ អយ្យ អាណន្តោ
អយ្យ ភហុលោតិ ។ តំ បន តុំ កហមតិ

១. វ. ពុល្លិកា ។

សិក្ខាបទទី ៧

[៧៧] សម័យនា ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលនិវេស
វិក្កវេជ្ជុវេន ជាគលន្តករិកាមស្តាន ទៀបក្រិច្ចវេនតិ ។ សម័យនា
ឯន ភិក្ខុនិវេន្តាធុល្លនន្តា ជាជិក្ខុនរបស់ក្រិច្ចល ។ ជាភិក្ខុនិប្រកប
ដោយខំចិត្ត ។ ចំណែកកហមតិនោះគឺជាទិមន្តកុក្កុដាវេរេវេ
ដនី ។ ត្រានោះឯន ភិក្ខុនិវេន្តាធុល្លនន្តា ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ដោយ
ទាននិយំ ភោជនិយំ កុលំវេនព្រិក ហើយចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះចូល
ទៅដល់ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកហមតិខាងលើ ម្ចាស់កហមតិ
ទាននិយំ ភោជនិយំ បជិយន្តន្តិ ប្រមាណៈ ត្រិច្ចនេះ គេចាត់ចែងដើម្បី ។
កហមតិធ្វើយថា បតិគ្រិលាកម្ចាស់ ខ្ញុំបានទិមន្តព្រះចេះទាំងព្រាយ
បកតាង ។ ភិក្ខុនិវេន្តាធុល្លនន្តាស្តាប់ ម្ចាស់កហមតិ ព្រះចេះ
តំនោះ គឺព្រះចេះណាខ្លះ ។ កហមតិធ្វើយថា ព្រះហឺបុក្ខ ជា
ម្ចាស់ ព្រះហេតុល្លាន ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកត្តានោះ ជាម្ចាស់ ព្រះមហា-
នោដ្ឋិកា ជាម្ចាស់ ព្រះមហាកប្បិទ ជាម្ចាស់ ព្រះមហាធុន្ត ជាម្ចាស់ ព្រះ
អធុន្ត ជាម្ចាស់ ព្រះហេតា ជាម្ចាស់ ព្រះឧកាលំ ជាម្ចាស់ ព្រះ
អាណន្ត ជាម្ចាស់ ព្រះភហុល ជាម្ចាស់ ។ ភិក្ខុនិវេន្តាធុល្លនន្តាធ្វើយ
ថា ម្ចាស់កហមតិ កាលព្រះចេះមហានិមន្តព្រះសិលោទៅទៅ

មហាបាតេ តិដ្ឋនាទេ ចេតាកេ ធិបាណ្ណសីតិ ។ គេ មន
 តេ អាយ្យ មហាបាតេ ។ អាយ្យ ទេវទត្តា អាយ្យ
 គោកាលំគោ អាយ្យ កតមោរតតិស្សគោ អាយ្យ
 មណ្ឌុរេវយា បុត្តា អាយ្យ សមុទ្ពនត្តោតិ ។ អយត្ថ-
 រហំ^(១) មុល្លទន្ទាយ ភិក្ខុធិយា អន្តរា កថា វិប្បកតា ។
 អថ ខេរា^(២) ភិក្ខុ បរិសិស្ស ។ សច្ចំ មហាបាតេ ខេ
 តយា ភហបតិ ធិមន្តតាតិ ។ ឥនាទេ ខេ ភំ អយ្យ
 ចេតាកេ អកាសិ ឥនាធិ មហាបាតេតិ គេហវេតា^(៣) ព
 ធិក្កឡិ ធិត្ថកត្តត្ថា ឧបទ្ធិទ្ធិ^(៤) ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិហារេច្ឆំ កតំ
 ហិ នាម ទេវទត្តា ជាតំ ភិក្ខុធិបរិចារិកំ ធិណ្ឌុ-
 បាតំ កុញ្ញស្សតិកំ ។ យេ ។ សច្ចំ កំរ ភំ ទេវទត្ត
 ជាតំ ភិក្ខុធិបរិចារិកំ ធិណ្ឌុបាតំ កុញ្ញសីតិ ។

១ ម. អយំ រហំ ។ ២ ម. អថ ខេ រហំ ។ ៣ ម. ច. យវេតា ។ ៤ ច្បង្កិ ។

ហេតុដូចម្តេចក៏អ្នកទៅនិពន្ធក្នុងក្នុងភិក្ខុវិញ ។ គេបាចក៏សួរថា បតិក្រ
 លោកម្ចាស់ ព្រះថេរៈមហាបាតេធិប្រសិរពាំងនោះ មានព្រះនាមដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទាយថា លោកម្ចាស់ទេវទត្ត លោកម្ចាស់
 គោកាលិក លោកម្ចាស់កតមោរតតិស្សកៈ លោកម្ចាស់មណ្ឌុរេវិច្ឆក្រ
 លោកម្ចាស់សមុទ្ពន្ត ។ កាលភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទារក៏ពុំដឹងនិយាយពាក្យ
 ទេមិនចាន់អស់ទៅឡើយ ។ ស្រាប់តែភិក្ខុថាថេរៈពាំងឡាយចូលមកក្នុង
 ពេលនោះ ។ ភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទាសួរថា ម្ចាស់ភហបតិ ព្រះថេរៈមហា-
 បាតេធិប្រសិរពាំងឡាយអ្នកបាននិមន្តហើយ ពិភវមនុ ។ គេបាចក៏ឆ្លើយ
 ថា បតិក្រលោកម្ចាស់ ដទ្បុរៈនេះ លោកម្ចាស់បានធ្វើនូវព្រះថេរៈមហា-
 បាតេធិប្រសិរពាំងឡាយថាជាគូនគ្រូ លោកម្ចាស់ត្រឡប់ធ្វើក្នុងភិក្ខុជា
 គូនគ្រូថាជាមហាបាតេធិប្រសិរពាំងវិញ (ជាដូច្នោះហើយ) ក៏បាចទាញ
 ភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទារទញ្ញាភិក្ខុផ្លូវ ធិត្ថកត្ត (គឺចង្កាន់ដែលផ្គត់ផ្គង់ជាទិ)
 ក៏ផ្តាច់បង់ទេញ ដំណប់ឲ្យគេទៅទៀតផង ។ ភិក្ខុពាំងឡាយណាបាន
 រទេចត្រឡប់តិច ។ យេ ។ ភិក្ខុពាំងឡាយនោះគោលគោល ក៏រដ្រិល
 ចន្តបង្គាប់ថា ទេវទត្តបានដឹងហើយ មិនខ្លាចនឹងទាន់វណ្ណបុគ្គលដែល
 ភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទារ ។ យេ ។ ព្រះគង្គិត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទេវទត្ត
 ត្រូវបានដឹងហើយបានវណ្ណបុគ្គលដែលភិក្ខុនិយ្យានុល្លទន្ទារ ពិភវមនុ ។

សព្វំ ភក្កវតិ ។ វិសេហំ ឡត្តោ ភក្កវតិ ភក្កំ ហិ ធាម
 ភ្នំ មោឃបុរិស ជាធំ កំភ្នុនិបរិទាចិកំ មិណ្ឌាទាតំ
 កុញ្ញិស្សសំ ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសា-
 ធាយ ។ បេ ។ វរាត្ថុ បទ កិក្កាវេ ឥមំ សិក្កាបធំ
 ឧទ្ទិសេយ្យាធំ យោ បទ កិក្កុ ជាធំ កំភ្នុនិបរិទាចិកំ
 មិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញេយ្យ ចាចិភ្នំយន្តំ ។ វរាត្ថុធំ ភក្កវតា
 កិក្កុធំ សិក្កាបធំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

[៨៦] ភេទ ទោ បទ សមយេន អញ្ញត្តោ កិក្កុ
 ភក្កវតា បទុដិគោ ញាតិកុលំ អតមាសិ ។ បទុស្ស
 ចិស្សចិ ភក្កុត្តោ ភក្កតោតិ សត្តុធំ ភក្កំ អតិសុ ។
 តស្ស កុលស្ស កុលុបំភោ កិក្កុធំ ភេ បទុស្ស
 វតទរោច ទេធ អាវុសោ អយ្យស្ស ភក្កុធំ ។ អថទោ
 សោ កិក្កុ ភក្កវតា បទុភ្នំធំ ជាធំ កំភ្នុនិបរិទាចិកំ
 មិណ្ឌាទាតំ កុញ្ញុធំ កុញ្ញុយន្តោ ឧប្បដិក្កហោសិ
 ធាសកុំ មិណ្ឌាយ វរាត្ថុ ចិក្កុត្តោ វហោសិ ។

ទេវត្តក្រាបទូលថា បតិក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះតុដ្ឋថា
 ខ្លាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ក៏ដើរថា ខែមោឃបុរិស អ្នកឯងដ៏ដើរហើយ
 មិនគួរនឹងនាមបិណ្ឌ បានដែលភិក្កុនិបាតវិចារិទេ ខ្លាលមោឃបុរិស ការនេះ
 មិនមែនទាំងឡាយព្រះថ្វាដែលផលដែលមិនទាន់ព្រះថ្វាទេ ។ បេ ។ ខ្លាលភិក្កុ
 ព័ន្ធហយ អ្នកព័ន្ធហយប្បវិស័យទៀនខ្លួនសិក្កាបនេះយោធិវនេះថា
 ភិក្កុលាមួយ កាលដ៏ដើរហើយនាមបិណ្ឌ បានដែលភិក្កុនិបាតវិចារិ ត្រូវ
 កាបក្កុទុចិក្កុយ ។ សិក្កាបនេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្ត ហើយផល
 ភិក្កុព័ន្ធហយយោធិវនេះ ។

[៨៧] សម័យនោះឯង មានភិក្កុទ្រុប្បាចញ្ញតិក្រិក្កវដ្តក្រិក្កវដ្តប្បូស
 ហើយទៅកាន់ត្រកូលញាតិ ។ មនុស្សព័ន្ធហយនិយាយគ្នាថា លោកម្ចាស់
 ដ៏ចំរើនទាន់មន្តមកយូរហើយ (ថាដូច្នោះហើយ) ក៏នាំគ្នាធ្វើចង្កៀងច្រ-
 អេនដោយភារេ ។ មានភិក្កុនិបាតវិចារិក្កុលនោះបាននិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងមនុស្សព័ន្ធហយនោះថា ខ្លាលអាវុសោ អ្នកព័ន្ធហយចូរ
 ទ្យុចង្កៀងផលលោកខ្លាស់ចុះ ។ ភិក្កុខាមោទសេចក្តីសន្សំយថា ការដ៏ដើរ
 ហើយបរិភោគបិណ្ឌ បានដែលភិក្កុនិបាតវិចារិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាម
 ហើយ (សន្សំយស្ត្រេយហើយ) ក៏ចិនទូល (បិណ្ឌ បាននោះ) ហើយមិន
 អាចនឹងក្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបានទៀតទេ ក៏គត់បង្កៀងក្នុងគោលនោះឯង ។

អដាទា សោ ភិក្ខុ អាហមំ គន្ធា ភិក្ខុនំ ឯតមន្តំ
 អាហោទេសិ ។ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមន្តំ អាហោទេសិ ។
 អដាទា កតវា ឯតស្មី ឯហោទេ ឯតស្មី មករណា
 ទម្មី កតំ កត្វា ភិក្ខុ អាមទ្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
 បុទ្ធេ ភិហិសមារម្ភេ ជាទំ ភិក្ខុនំ ឯហិចាចិតំ ឯល្អាចាតំ
 កុញ្ញតំ ឯវត្តំ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្ត-
 សេយ្យដ យោ បទ ភិក្ខុ ជាទំ ភិក្ខុនំ ឯហិចាចិតំ
 ឯល្អាចាតំ កុញ្ញយ្យ អញ្ញត្រិ បុទ្ធេ ភិហិសមារម្ភា
 ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៨០] យោ ចចាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ រយំ ឥមស្មី អន្តេ អដិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ជាបាតិ ជាម សាមំ វា ជាបាតិ
 អញ្ញា វា តស្ស អាហោទន្តិ សា វា អាហោទេតិ ។
 ភិក្ខុនំ ជាម ឧកតោសាធុ ឧបសម្បត្តា ។ ហិចាចេតិ
 ជាម បុទ្ធេ អនាតុកាខាទំ អកតុកាខាទំ អយ្យោ
 កាលាតោ អយ្យោ តហុស្សតោ អយ្យោ សុត្តន្តិ-
 តោ អយ្យោ វិទយទរោ អយ្យោ ធម្មកថិតោ ធម្ម

បើបិក្ខុនារេវេហាម ហើយប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្នុង
 ភិក្ខុក៏ប្រាប់ចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិទាននេះ
 ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មក ហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលចង្ហាន់មានគ្រហស្ថ
 ប្រាណជាមុនហើយ គឺជាធម្មញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលដឹងនាំបណ្តាបុគ្គលដែល
 ភិក្ខុនិចារតំចេតិបាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គឺឲ្យសំរែន
 ឡើងខ្ពស់សុភាចននេះយ៉ាងនេះថា កតុណាម្មយកាលមិនហើយនាំបណ្តា-
 បុគ្គលដែលភិក្ខុនិចារតំចេតិ ត្រូវតាមភិក្ខុចិត្តិយ វៀរលេងតែចង្ហាន់ដែល
 គ្រហស្ថបាទប្រាណជាមុន ។

[៨១] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាម្មយ នានសេចក្តីដូចគ្នាភិក្ខុសិក្ខាបទ
 ច័ន្ទ ខែបុណ្ណិកកណ្តុំ ។ ដែលហៅថា ចិន គឺភិក្ខុដឹងដឹងក្តី ដទទាំងឡាយ
 ដទដឹងហើយប្រាប់ដល់ភិក្ខុនារេតិ ភិក្ខុនិចារតំប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា
 ភិក្ខុនិ ភិស្តិដែលបានបសម្បត្តិសំណាក់កតោសម្ប ។ ដែល
 ហៅថា ចាតំចេតិ (គឺភិក្ខុនិចារតំប្រាប់ដល់ដទ) ដែលមិនចង់ឲ្យ មិន
 ចង់ធ្វើទានក្នុងកាលមុនថា លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកតោល លោកម្ចាស់នេះ
 ជាអ្នកស្ម័គ្រ លោកម្ចាស់នេះ ជាអ្នកចេះព្រះសូត្រ លោកម្ចាស់នេះ
 ទ្រទ្រង់វិទ្យ លោកម្ចាស់នេះជាអ្នកចិត អ្នកទាំងឡាយចូល (ចង្ហាន់)

អយ្យស្ស តតោ អយ្យស្សាតិ វិសា បរិចារិត្ត
 តាម ។ បដិសេធាតោ តាម បក្កុន្តំ ភោជនាមំ អញ្ញាតិ
 ភោជនំ ។ អញ្ញាតិ បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណាតិ វេយ្យា
 តិហិសមាម្ពំ ។ តិហិសមាម្ពាណោ តាម ញាតតោ ៧
 ហោត្តិ បរិចារិត ៧ វគ្គតិប្បដិយត្តា ៧ ។ អញ្ញាតិ
 បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណា កុញ្ញិស្សាមិទិ បដិសេធាតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ
 ចាទិទ្គិយស្ស ។

[៧២] បរិចារិតេ បរិចារិតសត្តំ កុញ្ញតិ អញ្ញាតិ
 បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណា អាមត្តិ ចាទិទ្គិយស្ស ។ បរិចារិតេ
 តេ វេមតិកោ កុញ្ញតិ អញ្ញាតិ បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណា
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិចារិតេ អបរិចារិតសត្តំ
 កុញ្ញតិ អញ្ញាតិ បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណា អាមត្តិ ។
 វិសាតោ ឧបសម្បត្តាយ បរិចារិតំ កុញ្ញតិ អញ្ញា-
 តិ បុព្វេ តិហិសមាម្ពាណា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

ផលវាលកម្មាសំអន្តិទេ ច្ចាត្តិ (ចង្ហាន់) ផលវាលកម្មាសំនេះ ភិក្ខុនិទេ
 ហៅថា ចាន់ចែក ។ ដែលហៅថា បដិសេធាតោ បានផលភោជនចាំបាច់
 ភោជនណាមួយ ។ ពាក្យថា វៀរវេនិកេចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថត្រាត្រា
 ជាមុន សេចក្តីថា លើកទុកវេនិកេចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថត្រាត្រាជាមុន ។ ដែល
 ហៅថាគ្រហស្ថត្រាត្រា នឹងទទួលបានច្បាប់ចម្លងដែលគ្រហស្ថត្រាត្រា
 ណា ចង្ហាន់ដែលគេកាត់ចែកជាប្រិកតិក្ខុ ។ ភិក្ខុទទួលបដិសេធាតោ
 និកថា អញ្ញាតិទានំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេនិកេចង្ហាន់ ដែល
 គ្រហស្ថត្រាត្រាជាមុន ។ ភិក្ខុត្រៃភាបត្តិចម្លង គ្រប់ ។ តែដែល
 លេបចូល ។

[៧២] ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនិទេចាន់ចែក ភិក្ខុសំគាល់ថា ភិក្ខុនិទេចាន់ចែក
 ហើយទានំ ត្រៃភាបត្តិចម្លង វៀរវេនិកេចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថត្រា-
 ត្រាជាមុន ។ ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនិទេចាន់ចែក ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ហើយ
 ទានំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេនិកេចង្ហាន់ដែលគ្រហស្ថត្រាត្រាជាមុន ។
 ចង្ហាន់ដែលភិក្ខុនិទេចាន់ចែក ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានចាន់ចែកទេ នឹងចង្ហាន់
 ដែលគ្រហស្ថត្រាត្រាជាមុន ហើយទានំ មិនត្រៃភាបត្តិទេយ្យ ។
 ភិក្ខុទានំភោជន ដែលភិក្ខុនិទេចាន់ចែក មេសម្បត្តិកុណិកោភាសន្តិយបានចាន់ចែក
 ត្រៃភាបត្តិទុក្ខដ វៀរវេនិកេភោជនដែលគ្រហស្ថត្រាត្រាទៀនជាមុន ។

អប្បិច្ឆាចិត្តេ បរិច្ឆាចិត្តសញ្ញា អាមត្តិ ធុត្តនិស្ស ។
អប្បិច្ឆាចិត្តេ បរិច្ឆាចិត្តសញ្ញា អាមត្តិ ធុត្តនិស្ស ។ អប្បិច្ឆា
ចិត្តេ អប្បិច្ឆាចិត្តសញ្ញា អនាមិក ។

[៧៣] អនាមិក^(១) គឺហិសនាមម្ដ រិក្ខុមាណ
បរិច្ឆាចិត្ត សាមណេរិ បរិច្ឆាចិត្ត ចតុ កោដនាធិ
បរិច្ឆា សព្វត្ថ អនាមិក ធុត្តនិស្ស អាមិកម្ម-
កស្សាតិ ។

សម្រាប់សិស្សានុសិស្ស ។

១ ឧ. ប. អនាមិក បុព្វ ។

ភិក្ខុសំគាល់ភោជនដែលភិក្ខុមិនបានចាត់ចែងថា បានចាត់ចែងនៅក្រៅ
ក្រៅអាមត្តិធុត្តនិស្ស ។ ភិក្ខុសម្បជ្ឈយក្នុងភោជនដែលភិក្ខុមិនបានចាត់ចែង
ក្រៅអាមត្តិធុត្តនិស្ស ។ ភិក្ខុសំគាល់ភោជន ដែលភិក្ខុមិនបានចាត់ចែងថា
មិនបានចាត់ចែង មិនក្រៅអាមត្តិ ។

[៧៣] អាមត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលបានភោជន ដែលត្រឹមត្រូវ
ប្រាកដឡើយជាមុន ដល់ភិក្ខុដែលបានភោជន ដែលសិក្ខុមាណាចាត់ចែង
ដល់ភិក្ខុដែលបានភោជន ដែលសាមណេរិចាត់ចែង អាមត្តិមិនមាន
ដល់ភិក្ខុដែលបានភោជនចាំបាច់ក្នុងក្រៅភោជន ៥ យ៉ាង ដល់ភិក្ខុក្នុង
ដល់ភិក្ខុជា ខាងដើមអាមត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ១ ៣៦ ។

ទស្សនវិញ្ញាបន្ន

[៧៤] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សារត្ថយំ
វិហារតិ ជេតវិទេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស បុរាណ-
ទុតិយេកា ភិក្ខុនិស្ស បព្វដិកា ហោតិ ។ សា
ភិក្ខុនិ^(១) អាយស្មតោ ឧទាយិស្ស សន្តិកេ អភិក្ខុណំ
អភគប្បតិ ។ អាយស្មចិ ឧទាយិ កស្សា ភិក្ខុនិយា
សន្តិកេ អភិក្ខុណំ គប្បតិ ។ តេជ ទោ បទ សម-
យេន អាយស្មា ឧទាយិ កស្សា ភិក្ខុនិយោ សន្តិ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសន្តំ កាឃ្យសិ ។ យេ ភ
ភិក្ខុ អម្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តិ វិចារបន្តិ
កថំ ហិ ធាម អាយស្មា ឧទាយិ ភិក្ខុនិយោ សន្តិ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសន្តំ កាឃ្យស្សតិ
។ បេ ។ សន្តំ កំវ ភ្នំ ឧទាយិ ភិក្ខុនិយោ សន្តិ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ចិសន្តំ កាឃ្យសិ ។ សន្តំ

១ ទ. ឃ. ហេតុកេសុ ឧ ទិស្សតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[៧៥] សម័យោនា ព្រះពុទ្ធវិទានព្រះភាគ កាលេនិទៅក្ក
ជេតនន ចេសំអនាថបិណ្ឌិកសេន្តិ ទៀបក្រុងសារត្ថិ ។ សម័យោនាឯន
ស្រ្តីកំភូតិដើមរបស់ទេពាយិជំនានអាយុ បួសក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនិច័ត
ខ្យាយ ។ ភិក្ខុនិទានវគ្គមកក្នុងសំណាក់ទេពាយិជំនានអាយុរឿយៗ ។
ចំណែកទានទេពាយិជំនានអាយុ តែនិទៅក្នុងសំណាក់ភិក្ខុនិទានរឿយៗ ។
ព្រះនាម ទេពាយិជំនានអាយុម្នាក់ឯង អន្តិយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនិទានវគ្គម្នាក់ឯង ។ ភិក្ខុនិខ្យាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច
។ បេ ។ ភិក្ខុចំនីខ្យាយ ពោរពាលទោស កំរងៀល បន្តបន្តាប់ថា ចុះហេតុ-
អ្វី បានជាទេពាយិជំនានអាយុម្នាក់ឯងសម្រេចការអន្តិយក្នុងទីស្ងាត់ ជា-
មួយនឹងភិក្ខុនិម្នាក់ឯង ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ទេពាយិភិក្ខុ
ពូចា អ្នកឯងតែម្នាក់ឯងសម្រេចការអន្តិយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនិម្នាក់
ម្នាក់ឯង ពិតមែនឬ ។ ទេពាយិភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះវិទានព្រះភាគ

ភក្តាភិ ។ វិភារហិ តុន្តោ ភក្តា ភក្តេ ហិ ធាម ភ្នំ
មោយ បុរិស ភិក្ខុនិយា សន្តិ ឯតោ ឯកាយ រហោ
និសន្តិ តេយ្យស្សសិ ខេត្ត មោយ បុរិស អប្បសន្តានំ
វា បសាធាយ បសន្តានំ វា ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
ឯវត្ថា បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាថ
យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុនិយា សន្តិ ឯតោ ឯកាយ
រហោ និសន្តិ តេយ្យស្ស ចាចិត្តិយន្តិ ។

[៨៥] យោ បទាភិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
ភិក្ខុភិ ។ បេ ។ អយំ ភិមស្មិ អត្តេ អនិប្បតោ
ភិក្ខុភិ ។ ភិក្ខុនិ ធាម ឧត្តោសាស្សំ ឧបសម្បត្តា ។
សន្តិ ឯតោ ។ ឯតោ ឯកាយាភិ ភិក្ខុ ថេ
ហោភិ ភិក្ខុនិ ច ។ រហោ ធាម ចត្តស្ស រហោ
សោតស្ស រហោ ។ ចត្តស្ស រហោ ធាម ន សន្តា
ហោភិ អត្តនិ វា និទិយមាទេ ភម្មកំ វា ឧត្តិមិយ-
មាទេ សីសំ វា ឧត្តិមិយមាទេ បស្ស័តុ ។ សោតស្ស
រហោ ធាម ន សន្តា ហោភិ បកតិកថា សោតុ ។
និសន្តិ តេយ្យស្សាភិ ភិក្ខុនិយា និសិទ្ធាយ ភិក្ខុ

និសមេ ។ ព្រះកុម្មុនិមោធិព្រះភាគ (ទ្រង់គំរេង) លាថា ម្ចាស់មោយ-
បុរស អ្នកឯងវិភារភក្តា មិនអ្នកនឹងសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
ភិក្ខុនិវេហ្មកំឯងទេ ខែមោយបុរស ការទះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លា ជល់ក្នុងជន
ដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឬទាំងទាំងឡាយដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិភារគេជ្រះ
ថ្លាត្រៃលើទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុនិទិទ្ធាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិវ្វិដង
រៀនចូរសិក្សាបទៈនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយសម្រេចការអង្គុយក្នុងទី
ស្ងាត់ ជាមួយនឹងភិក្ខុនិវេហ្មកំ (ភិក្ខុនោះ) (ត្រៃភាបត្តិប្រាមិក្ខិយ ។

[៨៥] ត្រៃវិភារក្សថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្សាបទ
ទី ១ នៃបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ភិក្ខុនិ និស្រីដែលបានឧបសម្បត
ក្នុងសំណាក់ឧត្តោសាស្សំ ។ ពាក្យថា ជាមួយ នឹងនិទិជាមួយ ។ ពាក្យថា
វិភារភក្តា ភិក្ខុនិភិក្ខុនិ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ និទិភិក្ខុនិវេហ្ម ១
ទីភិក្ខុនិវេហ្ម ១ ។ ដែលហៅថា ទីភិក្ខុនិវេហ្ម និទិដែលគេ
មិនវិភារក្តី ញាតិបិក្ខុមក្តី ឯកណ្តាលក្តី ក៏មិនអាចនឹងមើលឃើញបាន ។
ដែលហៅថា ទីភិក្ខុនិវេហ្ម និទិដែលគេមិនអាចមើលឃើញស្តាប់ពាក្យពោល
ជាប្រក្រតីបាន ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ សេចក្តីថា កាលភិក្ខុនិអង្គុយ

ឧបសិទ្ធិ វា ហោតិ ឧបសិទ្ធិ វា អាចត្តិ ចាចិត្តិ
យស្ស ។ កំភុ ឧបសិទ្ធិ កិក្ខុនិ ឧបសិទ្ធិ វា ហោតិ
ឧបសិទ្ធិ វា អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ វា
ឧបសិទ្ធិ ហោតិ ឧភោ វា ឧបសិទ្ធិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៨៦] រហោ រហោសញ្ញី ឯកោ ឯកាយ
ឧសង្កំ កម្មេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ រហោ
រេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ ឧសង្កំ កម្មេតិ អាចត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ រហោ អាហោសញ្ញី ឯកោ ឯកាយ
ឧសង្កំ កម្មេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាហោ
រហោសញ្ញី អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។ អាហោ រេមតិកោ
អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។ រហោ អាហោសញ្ញី អាចត្តិ ។

[៨៧] អចាមត្តិ យោ កោចំ វិញ បុរិសោ^(១)
ធុតិយា ហោតិ កិដ្ឋតិ ឯ ឧសិទ្ធិ អាហោរេត្តោ
អញ្ញាវហោតិ ឧសិទ្ធិ ឧត្តក្កស្ស អាចិត្តិក្កស្សានិ ។

សេសសិក្ខាទំ តិដ្ឋិ ។
ឧបសិទ្ធិ តិកិយោ ។

១ ឧ. ឧ. បុរិសោ ឧត្តិ ។

កំភុអន្តិយដិត្តិ ដេកដិត្តិ ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ កាលតិកុអន្តិយ
កំភុអន្តិយដិត្តិ ដេកដិត្តិ ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ ដេកដិត្តិ
(តិកុអន្តិយដិត្តិ) អន្តិយកំ ដេកដិត្តិ (តិកុអន្តិយដិត្តិ) ដេកដិត្តិ
ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។

[៨៨] ទិស្វតំ កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ ហើយអន្តិយជាមួយនិទំ
កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ ហើយអន្តិយជាមួយនិទំ ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ ទិស្វតំ កិក្ខុនិសំគាលំ
ហើយអន្តិយជាមួយនិទំកិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។
ទិស្វតំ កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ ហើយអន្តិយជាមួយនិទំកិក្ខុនិសំគាលំ
ថាទិស្វតំ ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ ទិស្វតំ កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ
ត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ ត្រាអាចត្តិ
ចាចិត្តិយ ។ ទិស្វតំ កិក្ខុនិសំគាលំថាទិស្វតំ មិនត្រាអាចត្តិចាចិត្តិយ ។

[៨៩] កាលតិកុអន្តិយ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ
សេចក្តីនៅជាតិ តាមនិទំ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ
មានបំណងនូវទិស្វតំ ហើយ (អន្តិយ) ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ
តាមការប្តូរដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ដេកដិត្តិ ។

សិក្ខាទិ ១១ ចប់ ។
ទិស្វតំ តិកិយោ ៣ ចប់ ។

ចប់ឆ្នាំយកស្តោ វិសេស្ស ទំនាត់

ន ស្ស្សាចំ

អសប្បត្តត្ថតា ទមស្សយ

អាមិសនាខេន សិទ្ធិតិ

អត្តាចំ នាវិ កុញ្ញេយ្យ

ឯកោ ឯកាយ តេ ធនាតិ ។

ចប់ឆ្នាំយកស្តោ វិសេស្ស ទំនាត់

ចំនួនសិក្ខាបទនៃកថាខុទ្ទកនិកាយ ១០ គឺ

អសម្មតសិក្ខាបទ (កិក្កុរោភ័នសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋកសិក្ខាបទ ១

ទបស្សយសិក្ខាបទ (កិក្កុរោបស្សយ) ១ តមិសសិក្ខាបទ ១

ពានសិក្ខាបទ (ចិរិយានសិក្ខាបទ) ១ សិក្ខានសិក្ខាបទ (ចិរិ-

សិក្ខានសិក្ខាបទ) ១ អដ្ឋានសិក្ខាបទ (សិរិពានសិក្ខាបទ) ១

នាវគិរិយានសិក្ខាបទ ១ កុញ្ញានសិក្ខាបទ (ចរិយានសិក្ខាបទ) ១

ឯកោឯកាយសិក្ខាបទ (កហានិសដ្ឋសិក្ខាបទ) ១ ។

កោដិនិត្តស្ស បរិមសិក្ខាបទំ

[៥៨] តេន សមយេន តុន្នោ កតកា សាវត្ថិយំ
វិហាតំ ជេតវិន អនាថបំណុកេស្ស អាណមេ ។ តេន
ទោ បន សមយេន សាវត្ថិយា អវិទូរេ អញ្ញាតាស្ស
បូកស្ស អាវសថបិណ្ណោ បញ្ញត្តោ ហោតិ ។ ធាត្ថិយា
កិក្ខុ បុព្វណ្ណសមយំ និវាសេត្វា បត្តិវិមាណាយ
សាវត្ថិ^(១) បិណ្ណាយ បរិសិក្ខា បំណុំ អលតមាណា អាវ-
សថំ អតមំសុ ។ មទុស្សា និរស្សាបិ កទុត្តា អា-
តតាតិ សន្តត្ថំ បរិវិសិសុ ។ អដិទោ ធាត្ថិយា
កិក្ខុ ទុតិយំបិ និវសំ តតិយំបិ និវសំ បុព្វណ្ណ-
សមយំ និវាសេត្វា បត្តិវិមាណាយ សាវត្ថិ^(២) បិណ្ណា-
យ បរិសិក្ខា បំណុំ អលតមាណា អាវសថំ កត្វា
កុញ្ញិសុ ។ អដិទោ ធាត្ថិយានំ កិក្ខុនំ ឯតនាហោ-
សិ តិ មយំ កវិស្សាម អាណមំ កតា^(៣) កិយ្យោ-
បំ និទេវ អាតទ្ធាត្ថំ កវិស្សត្តិកំ ។ តត្រាវ អនុវសិត្វា

១.២ សាវត្ថិយ្យំបិ វិស្សតិ ។ ក ខ. ឃ. កត្វា ។

កោដិនិត្ត បរិមសិក្ខាបទ

[៥៨] សម័យោនោ ព្រហ្មទុតិមោនព្រហ្មោ កាលននំទៅ
ក្តោជេតវេ បេសំអនាថបំណុកេសេដ្ឋិ ទៀបក្រិសិសាវត្ថិ ។ សម័យ
នោឯនិ មានក្នុងន ១ ក្នុង ទៅជិតក្រិសិសាវត្ថិ បាននាំគ្នាពាក់គេង
ចំណុកក្នុងផ្ទះសំណាក់បូរោណីនា ។ ធាត្ថិយកិក្ខុចាំនិទ្យាយនាំគ្នាស្ងៀក
ស្ងៀរហើយប្រាប់ដោយបាត្រនិទិចិវិអតិព្រឹក ចូលទៅបំណុកក្នុង
ក្រិសិសាវត្ថិ ផលមិនបានបំណុកបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់បូរោណីនា
(នោះ) ។ មនុស្សចាំនិទ្យាយនិយាយគ្នាថា លោកខ្លាស់ចាំនិទ្យាយ
នាខនិមន្តមកយូរណាស់ហើយ (ចាំផ្ទះច្រើនហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្វរសង្ឃោយ
នោះ ។ កាលនោះឯនិ ធាត្ថិយកិក្ខុចាំនិទ្យាយ នាំគ្នាស្ងៀកស្ងៀរ
ហើយប្រាប់ដោយបាត្រនិទិចិវិអតិព្រឹក ចូលទៅកាន់ក្រិសិសាវត្ថិដើម្បី
បំណុក ផលមិនបានក៏នាំគ្នាទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់បូរោណីនា(នោះ)
ហើយនាត់ ក្នុងវិថីចាំនិទ្យាយនិ ក្នុងវិថីចាំនិទ្យាយនិ ។ ទើបធាត្ថិ-
យកិក្ខុចាំនិទ្យាយមានសេចក្តីត្រិះរិះផ្ទុះច្នៃថា យើងចាំនិទ្យាយទៅកាកម
ថ្មីអ្វី យើងគួររកមកក្នុងផ្ទះសំណាក់បូរោណីនានេះប៉ុណ្ណោះបានហើយ ។
ធាត្ថិយកិក្ខុចាំនិទ្យាយនៅហើយនៅទៀត ក្នុងផ្ទះសំណាក់នោះឯនិ

អនុសិទ្ធិ អារស៍ថប័ណ្ណំ កុញ្ញត្ថិ ។ ធីត្ថិហេ អប-
 សន្តត្ថិ ។ មនុស្សា ទុដ្ឋិយត្ថិ ទិយត្ថិ វិហារត្ថិ តតិ
 ហិ ធាម សមណា សក្យបុត្តិយា អនុសិទ្ធិ អនុសិទ្ធិ
 អារស៍ថប័ណ្ណំ កុញ្ញស្សត្ថិ ធីយេសាញា អារស៍ថប័ណ្ណំ
 មញ្ញត្តោ សត្វេសាញា អារស៍ថប័ណ្ណំ មញ្ញត្តោតិ ។
 អស្សោសំ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ បទុស្សនំ ទុដ្ឋិយត្ថានំ
 ទិយត្ថានំ វិហារត្ថានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា
 ។ មេ ។ ភេ ទុដ្ឋិយត្ថិ ទិយត្ថិ វិហារត្ថិ តតិ
 ហិ ធាម ចន្ទត្ថិយា ភិក្ខុ អនុសិទ្ធិ អនុសិទ្ធិ
 អារស៍ថប័ណ្ណំ កុញ្ញស្សត្ថិ ។ មេ ។ សត្វំ តតិ
 តុញ្ញ ភិក្ខុវេ អនុសិទ្ធិ អនុសិទ្ធិ អារស៍ថប័ណ្ណំ
 កុញ្ញជាតិ ។ សត្វំ តតិភតិ ។ វិហារំ តុញ្ញ
 តតិ តតិ ហិ ធាម តុញ្ញ មោយបុសា អនុសិទ្ធិ
 អនុសិទ្ធិ អារស៍ថប័ណ្ណំ កុញ្ញស្សត្ថិ ទេតំ មោ-
 យបុសា អប្បសន្តានំ វា មសាតាយ មសន្តានំ
 វា ភិយ្យកាភំយ ។ មេ ។ វិញ្ញ មន ភិក្ខុវេ

តំនាធានំវិហារស៍ថប័ណ្ណំ បាត (គិប័ណ្ណំ ធានក្ខតិវុសំណា គិប័ណ្ណំ ធាន
 នោះ) ។ ភិយ្យតំនិទ្ធកយភិប្រិសចេញាវេ ។ មនុស្សតំនិទ្ធកយភោស
 វោស តំនិទ្ធកយ បន្តបន្តិបំថា សមណា តំនិទ្ធកយជាតុនាវេ ព្រះតុទ្ធជា
 សក្យបុត្រមិទ្ធិនិវេវេ ត្រៃត្រីធានំ អារស៍ថប័ណ្ណំ បាត អារស៍ថប័ណ្ណំ
 បាតមិនមែនដទៃតំនិទ្ធកយភោស វោស អារស៍ថប័ណ្ណំ បាត
 ដទៃតំនិទ្ធកយភោស តំនិទ្ធកយ តំនិទ្ធកយ ។ ភិក្ខុតំនិទ្ធកយ បាត
 មនុស្សតំនិទ្ធកយ ភោស វោស តំនិទ្ធកយ បន្តបន្តិបំ (ឬ ប្រា) ហិយ ។
 ភិក្ខុតំនិទ្ធកយ ណា ធានាសចក្ខី ប្រាថា វា មេ ។ ភិក្ខុតំនិទ្ធកយ ភោស
 ភោស វោស តំនិទ្ធកយ បន្តបន្តិបំថា តុត្ថយភិក្ខុតំនិទ្ធកយ មិនត្រូវ
 នៅត្រៃត្រីធានំ អារស៍ថប័ណ្ណំ បាត វោស ។ មេ ។ ព្រះអង្គ ត្រាស់សួរថា
 ប្រាសភិក្ខុតំនិទ្ធកយ តុត្ថយភិក្ខុតំនិទ្ធកយ នៅត្រៃត្រី ធានំ អារស៍ថ-
 ប័ណ្ណំ បាត ពិតមែន ។ តុត្ថយភិក្ខុតំនិទ្ធកយ ត្រាបទូលថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គ ព្រះភាគ ភិក្ខុវេ ។ ព្រះតុទ្ធជា ម្ចាស់ដំបូង ព្រះភាគ ទ្រង់
 តំនិទ្ធកយ ប្រាស មោយបុស តំនិទ្ធកយ អ្នកតំនិទ្ធកយ មិនត្រូវ
 នៅត្រៃត្រីធានំ អារស៍ថប័ណ្ណំ បាត ទេ ម្ចាស់ មោយបុស តំនិទ្ធកយ ការងារ
 មិនមែនតំនិទ្ធកយ ព្រះតុទ្ធជា តំនិទ្ធកយ មិនមែន តំនិទ្ធកយ
 ព្រះតុទ្ធជា ហើយ ឱវាវិភិក្ខុ ព្រះតុទ្ធជា ទៀត ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតំនិទ្ធកយ

សំ ឥត្តាមធំ ឧត្តិសេយ្យថ ឯកោ អាស្រមិល្លោ
កុញ្ញតត្ថោ ភក្ខា ទេ ឧត្តិ^(១) កុញ្ញយ្យ តាចិក្ខិយធំ ។
ឯវត្ថុធំ ភក្ខតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាមធំ មត្តត្ថំ ហោតិ ។

(៨៧) តេជ ទោ មធ សមយេជ អាយស្មា សាវ័-
បុត្តោ តោសាលសុ ជេជេនសុ សាវ័ត្ថំ តត្ថត្តោ យេន
កត្តាភោ អាសជា តេទុបសង្កមិ ។ មនុស្ស ជិវស្ស-
មិ ថេហ អាគតេនិ សត្តត្ថំ បរិសីសុ ។ អថទោ
អាយស្មតោ សាវ័បុត្តស្ស កុត្តាវិស្ស ទរោ អាតាដោ
ឧប្បដ្ឋិ ។ យាសត្ថំ តត្តា អាសជា មត្តមិភុ ។ អថ-
ទោ តេ មនុស្ស ទុតិយិមិ ជិវសិ អាយស្មត្ថំ សាវ័បុត្តំ
ឯតទរោធំ កុញ្ញថ ភត្តតិ ។ អថទោ អាយស្មា
សាវ័បុត្តោ ភក្ខតា មធិត្តត្ថំ អនុសិទ្ធា អនុសិទ្ធា
អាសមិល្លោ កុញ្ញតត្ថំ កុញ្ញត្ថាយត្ថោ ម មធិត្តហេសិ
ជិត្តកត្តា អហោសិ ។ អថទោ អាយស្មា សាវ័បុត្តោ
សាវ័ត្ថំ តត្តា ភិក្ខុធំ ឯតមត្ថំ អាហេចេសិ ។ ភិក្ខុ

១. ឧ. ប. ៣១ ។

ន្តតំនិទ្ធកយធម្មិសំវេនិវិទ្យិវិសិក្ខាមទេយេនិទេថា អាហារក្ខន្ធម្មៈ
សំណាតំបូរេនិទា ភិក្ខុត្រូវបានបានក្នុង មេតានិទ្ធករសិក្ខាភិក្ខុ
នោះទៅ ត្រូវតាមក្នុងប្រាជ្ញា ។ សិក្ខាមទេយេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាន
បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

(៨៧) សមីយនោះឯង ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានកាយុនិមន្តទៅក្រុងសា-
វ័ត្តក្នុងកោសលធម្ម បានចូលទៅកាន់ផ្ទះសំណាក់បូរេនិទា ។
មនុស្សទាំងឡាយនិយាយគ្នាថា ព្រះបរិទាននិមន្តមកយូរណាស់
ហើយ (ថាចូលហើយ) ក៏នាំគ្នាអង្គុះសរសេរយោគាត ។ លំដាប់
នោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានកាយុនិមន្តចូលហើយ ក៏មានអាតាបដាខ្លះ ។
រលាកមិនអាចនិទ្រៀសចេញពីផ្ទះសំណាក់បូរេនិទានោះទៅបាន ។
ទើបមនុស្សទាំងឡាយនោះ បានពោលពាក្យនេះនឹងព្រះសាវ័បុត្តដ៏មាន
កាយុនិវិជ្ជជាតិថា បពិត្រព្រះបរិទិវារិទ អូសូមលោកនិមន្ត
បានចុះ ។ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានកាយុនិមន្តសេចក្តីសន្សំយថា ការដែល
នៅក្រៅក្រុងបានបិណ្ឌប្រាក្ខន្ធម្មសំណាក់បូរេនិទា ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានហាមហើយ ហើយមិនទទួលបិណ្ឌប្រាក្ខ ក៏អត់ប្រឹងក្នុង
លោកនោះ ។ គ្រ.នោះ ព្រះសាវ័បុត្តដ៏មានកាយុនិមន្តទៅកាន់ក្រុងសាវ័ត្ត
ហើយដំណាលសេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ក្រាបចូលសេចក្តីនេះនោះ

គតវតតា ឯតមត្តំ អាហោទេសំ ។ អថចោ គតវា ឯតស្ស
ចំនានេ ឯតស្ស បតវលោ ទម្មី គតំ គត្វា កំគ្គ
អាមន្តេសំ អនុជានាមិ កំគ្គេវ តិលានេ កំគ្គេវ
អនុសំគ្គា អនុសំគ្គា អាវសថបិណ្ណំ កុញ្ញត្តំ ឯត្វ
បន កំគ្គេវ វមំ សិគ្គាបនំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ អតិលានេ
កំគ្គេវ ឯតោ អាវសថបិណ្ណោ កុញ្ញត្តោ គតោ
ទេ ទត្តំ កុញ្ញេយ្យ ចារិត្តិយត្តំ ។

(៧០) អតិលានោ តាម សក្កោតិ គត្វា អាវសថា
បត្តមិត្តំ ។ តិលានោ តាម ទ សក្កោតិ គត្វា
អាវសថា បត្តមិត្តំ ។ អាវសថបិណ្ណោ តាម បត្តមិត្តំ
ភោជនាធំ អត្តាវតំ ភោជនំ សាលាយ^(១) វា មណ្ឌាប
វា រុត្តម្បលេ វា អដ្ឋោតាសេ វា អនោទិស្ស យាវនត្តោ
បត្តត្តោ យោតិ ។ អតិលានេ កំគ្គេវ សតិ
កុញ្ញត្តោ គតោ ទេ ទត្តំ កុញ្ញស្សាមិត្តំ មជ្ជិស្សាមិត្តំ
អាមត្តំ ទុត្តជស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តំ
ចារិត្តិយស្ស ។

១ I. សាលាមំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះនិព្វាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ច្រើនធ្វើធម្មិកថាហោរិកុតាំងឱ្យយបកកុនិពលនោះ ហើយក្រាស់
ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឱ្យយ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុមានជម្ងឺអាស្រ័យនៅ
រឿយ ។ បានរោជនកុនិពលនាពុទ្ធិ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឱ្យយ អ្នកតាំង
ឱ្យយនប្បិសវជនរឿនឱ្យសិក្ខាបទនេះយំនិរនេះថា បិណ្ណបាតកុនិពលនា
កិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវបានវត្តម្តង បើបានឱ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ
ត្រូវតាមកិក្ខុចិត្តិយ ។

(៧០) កិក្ខុដែលអាចជម្ងឺច្រៀសចេញពីកេរ្តិ៍នាមនាមទៅបាន
ហៅថា មិនមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុដែលមិនអាចជម្ងឺច្រៀសចេញពីកេរ្តិ៍នាម
នោះទៅបាន ហៅថា មានជម្ងឺ ។ ដែលហៅថា បិណ្ណបាតកុនិពលនា
បានដល់ភោជនតាំងថយំនី ភោជនណាមួយ ដែលគេភាគីកេរ្តិ៍កុនិពល-
លាភី កុនិមល្លបត្តិ ច្រៀបដល់ឈើក្តី កុនិច័តលក្តី មិនចំពោះបុគ្គលណា
គេភាគីកេរ្តិ៍កំណត់លម្អម្នាក់ (គឺប្រាជ្ញា) ។ កិក្ខុមិនមានជម្ងឺត្រូវ
បានវត្តម្តង បើចូលឱ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ ដោយគិតថាអញ
នឹងបាន ត្រូវតាមកិក្ខុចិត្តិយ ។ កិក្ខុត្រូវតាមកិក្ខុចិត្តិយ គឺប្រទេសដែល
លេបចូលទៅ ។

[៧១] អតិលាទេ^(១) អតិលាទសញ្ញា ឥន្ទុត្តរ^(២) អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាទេ វេមតិកោ ឥន្ទុត្តរំ អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាទេ តិលាទសញ្ញា ឥន្ទុត្តរំ អាវសថបិណ្ឌំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិលាទេ អតិលាទសញ្ញា អាបត្តិ ឥន្ទុត្តរំ ។ តិលាទេ វេមតិកោ អាបត្តិ ឥន្ទុត្តរំ ។ តិលាទេ តិលាទសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៧២] អនាបត្តិ តិលាទស្ស អតិលាទេ សកី កុញ្ញតិ ឧច្ឆេត្តា វា អាគច្ឆេត្តា វា កុញ្ញតិ សាមិកោ ជិមន្តេត្តា កោទេត្តំ ឌុំទិស្ស បញ្ញាត្តោ ហោតិ ន យោវទេត្តោ បញ្ញាត្តោ ហោតិ បញ្ញា កោជនាទិ វេមត្តា សព្វត្ថំ អនាបត្តិ ឧច្ឆេត្តកស្ស អាទិកម្មិត្តកស្សតិ ។

ពាក្យសិរាចរំ ធិត្តិកំ ។

១ ១. អតិលាទេ ។ ២ ១. ឧ. ឥន្ទុត្តរំ ។

[៧១] ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ ហើយបរិភោគការសថបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតមានសេចក្តីសន្សើយ ហើយបរិភោគការសថបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមានជម្ងឺ ហើយនាមការសថបិណ្ឌបាត ឲ្យលើសពីកំណត់នោះទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសន្សើយ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ គិតសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៧២] អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺ ដល់ភិក្ខុមិនមានជម្ងឺនាមកែលម្អ ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅភិក្ខុ ដើរមកភិក្ខុ ហើយនាម^(១) ដល់ភិក្ខុដែលដេញដោលសំពាទ្រមិនមែនឲ្យនាម ដល់ភិក្ខុដែលនាមបិណ្ឌបាតដែលគេកាត់កែចំពោះ ដល់ភិក្ខុដែលនាមបិណ្ឌបាតដែលគេកាត់កែមិនដល់ប្រយោជន៍ អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុព្រោះនាមភោជនគំរិល្លន គ្រៅពីភោជនថយទិ ដល់ភិក្ខុគេ ដល់ភិក្ខុជាទាតិវាមីបញ្ញាតិ ។

សិប្បបទទី ១ ចប់ ។

១ ពានដល់ភិក្ខុមានជម្ងឺនាមកែលម្អ គឺ គ្រៅស្រែក គឺ ចម្ងាយដុំទៅមួយថ្ងៃមកចម្ងាយថ្ងៃ ថ្ងៃទីមួយទៅនាមខ្លួន ថ្ងៃទីពីរគ្រឿងបំបាក់ក្រចាន់ខ្លួនទៀត ។

ទុតិយសំក្កាបទំ

[៧៣] តេជ សមយេន ទុន្ទោ ភគវំ ភជគហោ
វិហារតំ វេជ្ជវរោ កាលទុក្ខតំកំមេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន ទេវទន្ទោ បរិហិទលោកសត្តារោ^(១)
សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញសិ ។
មទុស្សា ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ ហិ
នាម សមណា សក្យធុន្តិយា កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សន្តំ កស្ស សម្មន្តំ ន មចាមំ
កស្ស សាទុំ^(២) ន កុញ្ញសិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ
តេសំ មទុស្សនំ ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចា-
រេន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ កាដំ ហិ នាម ទេវ-
ទន្ទោ សបរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្សនិ ។ មេ ។ សចំ ភិក្ខុ តំ ទេវទន្ត ស-
បរិសោ កុលេសុ វិញ្ញាបេត្តា វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញសិ ។

១ ១. ម. បរិហិទលោកសត្តារោ ។ ២ កន្លង់ វេជ្ជវរោ វេជ្ជវរោ វិស្សនំ ។

សំក្កាបទទំ ២

[៧៣] សមយេនា ព្រះកុទ្ធវិហារព្រះភារ កាលភន្តិទេវ
វេជ្ជវរោ ជាភលទុក្ខតំកំមេ ទៀបក្រុងដ្រិតិ ។ សមយេនាឯក
ទេវទន្ត មានណាសុត្តារោសបស្សន្តេហ្មេ ព្រមទាំងបរិសេស្សកំតំនាដើរ
សូមរឿយ ។ កុដិក្រក្រស្រាយហើយនាង ។ មទុស្សនំទិយន្តាយកំពាល
ទោស កិះដៀល បន្តបង្កប់នា សមណៈទាំងទ្រាយដ៏ច្រើនទៅព្រះកុទ្ធ
បុត្រសក្យរាជ មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុដិក្រក្រស្រាយហើយនាង
សោរ (ធម្មភាមទុស្ស) អ្នកណាមួយដែលមិនចាប់ចិត្តនឹងគោដនល្អ
អ្នកណាមួយដែលមិនត្រូវចិត្តនឹងគោដនដ៏ល្អត្រូវបាន ។ កិះដ្តាំទិយន្ត
ទានទុស្សនំនិរោទេពាលទោស កិះដៀល បន្តបង្កប់(ដូច្នោះ)
ហើយ ។ កិះដ្តាំទិយន្តណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លាភិច ។ មេ ។ កិះដ្តាំ
ទាំងទ្រាយនារពាលទោស កិះដៀល បន្តបង្កប់នា ទេវទន្តក្រមទាំង
បរិសេស្ស មិនគួរនឹងនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុដិក្រក្រស្រាយហើយនាង
សោរ ។ មេ ។ ព្រះអង្គគ្រាស់សូរោ មូលទេវទន្ត ពូជក្រុងក្រមទាំងបរិ-
សេស្សនាំគ្នាដើរសូមរឿយ ។ កុដិក្រក្រស្រាយហើយនាង ពិតមនុស្ស ។

សង្ខំ កតតំ ។ វិការហំ ពុទ្ធា កតតំ កតំ ហំ
 ធាម ភំ ហោយធុរិស សមរិសោ គុលេសុ វិញ្ញា-
 មេត្តា វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញិស្សសំ ទេតំ ហោយធុរិស
 អប្បសន្តំ វំ មសាធាយ មសន្តំ វំ កិយ្យោ-
 កាវិយ ។ មេ ។ ឃវត្ត មទ កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យម គណភោជនេ ចាចិត្តិយន្តំ ។ ឃវត្តំ
 កតតំ កិក្ខវេ សិក្ខាបទំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៤] ភេទ ចោ មទ សមរិយទ មទុស្សា កិ-
 ណាទេ កិក្ខុ កត្តេទុ ទិមទ្កេន្តំ ។ កិក្ខុ កុក្កុញ្ញាយន្តា
 ធាចិកសេន្តំ មទិត្តន្តំ កតតំ គណភោជន្តំ ។
 កតតំ ឃវត្ត វណេទេសុ ។ អទចោ កតតំ
 ឃវត្ត ទិណាទេ ឃវត្ត មគរណេ ធម្មិ កតតំ
 កត្តា កិក្ខុ អាមទ្កេសំ អទុជាធាមិ កិក្ខវេ កិណា-
 ទេទ កិក្ខុធា គណភោជនំ កុញ្ញត្តំ ឃវត្ត មទ
 កិក្ខវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យម គណភោជនេ

ទៅទុក្ខក្រាមទូលថា បតិក្រិព្រះដំមានព្រះភាគ ពំគរិមទ ។ ព្រះកុទ្ធដា
 ម្ចាស់ដំមានព្រះភាគទ្រង់តិរម្យលថា ម្ចាស់ហោយបុរស អ្នកឯកព្រមពំគ
 បរិសទ្យ បំនក្ខន្តិវិថីសូមរឿយ ។ ក្នុងក្រិក្ខុលពំគិទ្យយេហើយធានាទ
 ម្ចាស់ហោយបុរស ការទេមទំមទទាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដល់មិនទាន់
 ជ្រះថ្លាទិដិមទទាំជនពំគិទ្យយេដល់ជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យវិទិនតែជ្រះថ្លាត្រិ
 លែងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុពំគិទ្យយេ អ្នកពំគិទ្យយេឃប្បិសំវដធិឡើង
 ខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុធានំគណភោជន ត្រូវតាមក្ខិត្តបិក្ខិយ ។
 សិក្ខាបទនេះ ព្រះដំមានព្រះភាគទានបញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុពំគិទ្យយ
 យ៉ាងនេះ ។

[៧៥] សមិយានេនេន មទុស្សាពំគិទ្យយេនិមន្តពួកកិក្ខុវេសមាទ
 ដមិ ហោយកត្ត ។ ពួកកិក្ខុសនិវ្វិយមិនទទួលហោយឥតថា គណភោជន
 ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ហោយហើយ ។ ទើបពួកកិក្ខុក្រាមទូលសេចក្តីខ្ញុំ
 ចំពោះព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ព្រោះទិពាទទេ វិណិវារនេ ព្រះដំមានព្រះ
 ភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ប្តីដមិកថា ទៅកិក្ខុពំគិទ្យយេមកក្នុងពេលវេលាហើយ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុពំគិទ្យយេ អថកតតត្តកត្តឲ្យកិក្ខុធានដមិធានំគណ
 ភោជនទាន ម្ចាស់កិក្ខុពំគិទ្យយេ អ្នកពំគិទ្យយេឃប្បិសំវដធិឡើងខ្ញុំ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវតាមក្ខិត្តបិក្ខិយ ព្រោះធានំគណភោជន

អញ្ញាត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
តិណាទសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្ថុធំ
កកវតា កិក្ខុធំ សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តិ យោតិ ។

[៧៩] ទេព ទោ ថេ សមយេន អនុស្សា
ចិវតានសមយេ សចិវតត្ថំ បដិយានត្ថា កិក្ខុ ធំ-
មន្ត្រិ ភោជន្តា ចិវេន អន្តរេនស្សាមាតិ ។ កិក្ខុ
កក្កត្តាយត្ថា ចាចិវសេន្តិ បដិក្ខត្តំ កកវតា ក-
ណភោជន្តិ ។ ចិវ មត្តំ ឧប្បដ្ឋតិ ។ កកវតា
ឯកមត្តំ អាហារេសុំ ។ អនុជាចាចិ កិក្ខុវេ ចិវ-
តានសមយេ តណភោជធំ កុញ្ញត្ថំ ឯវត្ថុ បធ
កិក្ខុវេ វេសិ សិក្ខាបធំ ឧត្តិសេយ្យថ តណភោជ
អញ្ញាត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ តិណាទ-
សមយោ ចិវតានសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
ឯវត្ថុធំ កកវតា កិក្ខុធំ សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តិ យោតិ ។

វៀរលនីតិមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានដើម្បី នេះជាសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះ ។ សិក្សាបទនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់កិក្ខុចាំទ្បាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៩] សម័យនោះឯង មនុស្សចាំទ្បាយ ពាក់កែតិចត្តិ
ព្រមចាំទ្បាយ ក្នុងសម័យចិវតាន ហើយនិងមនុស្សចាំទ្បាយថា យើង
ចាំទ្បាយនឹងនិមន្តរណាម្នាក់សុំចាំទ្បាយឲ្យបាន រួចហើយនឹងច្រក
ចិវឲ្យស្រៀកដណ្តប់ ។ កិក្ខុចាំទ្បាយ សន្សំយ៉ាងទទួលដោយគិតថា
គណៈភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចិវកែតិចត្តិ
ដល់កិក្ខុដោយស្តួចស្តើង ។ កិក្ខុចាំទ្បាយត្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាសថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ
គង់គណៈអនុញ្ញាតឲ្យអ្នកចាំទ្បាយនោះគណៈភោជនបានក្នុងសម័យវិចិវ-
តាន ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយគប្បីស្រែងឲ្យនិមន្តសិក្សាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រាបទ្តិច្ចាចិត្តិយ ព្រោះហេតុគណៈភោជន វៀរ
លនីតិមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះគឺ សម័យដែល
មានដើម្បី សម័យដែលឲ្យចិវទ នេះជាសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះ ។
សិក្សាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់កិក្ខុចាំទ្បាយ
យ៉ាងនេះ ។

[៧៦] តេជ ទោ បទ សមយេន មនុស្សា ចិវកា-
 រតេ ភិក្ខុ ភាន្តន ចំមន្តន្តំ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយាយន្តា
 ណាចិវសេន្តំ បដិក្ខុត្តំ ភកវតា កណារោជន្តំ ។
 ភកវតា ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ
 ចិវកាសមយេ កណារោជនំ កុញ្ញត្តំ ឯវត្តា បទ
 ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាដ កណារោជនេ
 អញ្ញត្រិ សមយោ ទាចិក្ខុយំ ។ តត្តាយំ សមយោ
 តិលានសមយោ ចិវកាសមយោ ចិវកាសមយោ
 អយំ តត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្តនំ ភកវតា ភិក្ខុនំ
 សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៧៧] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ ម-
 នុស្សហិ សម្មិ អដ្ឋានំ តន្តន្តំ ។ អដទោ តេ ភិក្ខុ
 តេ មនុស្ស ឯតនកេន្តំ មុញ្ញត្តំ អាវសា អាតមេ-
 ដ ចិល្ហាយ ចិស្សាមាតិ ។ តេ ឯវត្តាយំសុ ឥធរ
 ភន្ត កុញ្ញតាតិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុយាយន្តា ន បដិក្ខុណាចិ

[៧៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និងមន្តពូកកិច្ចដែល
 ជាអ្នកធ្វើចិវ ដោយចម្លែង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ សន្ស័យមិនទទួល
 ដោយគិតថា គណារោជន ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគមនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងគណារោ-
 ជនបាន ក្នុងសម័យដែលធ្វើចិវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ដើម្បីសំដែងខ្សែនិស្សិតសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាចត្រូវបានកិច្ច
 ព្រះនាមគណារោជន រៀនរាល់នៃមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ គឺសម័យដែលមានដើម្បី សម័យដែលនៃប្រភេទចិវទ
 សម័យដែលធ្វើចិវទ នេះគឺសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិដោយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅកាន់ផ្លូវត្រាយមួយអាទិ៍
 ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯភិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
 ទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវសា អ្នកទាំងឡាយចូរមន្តីរិយំទំ រំពោច យើង
 ទាំងឡាយនឹងត្រូវបានដើម្បីបំណុលបាន ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន សូមលោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 និងមន្តពូកកិច្ចទាំងនោះចុះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសន្ស័យមិនទទួលដោយគិតថា

បដិក្ខិត្តំ ភក្កវតា កណ្តោភោជនីយំ ។ ភក្កវតោ ឯត-
 មត្តំ អាណេស្កំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ អន្ធាន-
 កម្មនសមយេ កណ្តោភោជនំ កុញ្ញត្តំ ឯវត្ស បទ
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យេន កណ្តោភោជនេ
 អញ្ញាត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ កត្តាយំ សមយោ
 កិណទិសមយោ ចីវរានសមយោ ចីវរានសមយោ
 អន្ធានកម្មនសមយោ អយំ កត្តុ សមយោតិ ។ ឯវត្ថានំ
 ភក្កវតា កិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ ចញ្ញត្តំ យោតិ ។

[៧៨] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ មនុស្ស-
 ហិ សន្និ យាវយ កុច្ឆន្តិ ។ អថទោ តេ កិក្ខុ
 តេ មនុស្ស ឯតនកេនុំ មុហុត្តំ អាវុសោ តិវ
 ចារី^(១) ឧបទេន ចិណ្ណាយ ចរិស្សាមាតិ ។ តេ
 ឯវតាហំសុ ឥនេវ កន្តេ កុញ្ញជាតិ ។ កិក្ខុ
 កុញ្ញាយន្តា ទ បដិកុណានំ បដិក្ខិត្តំ ភក្កវតា

• ឧ. ម. យោគុទេសុ អយំ ចាហោ ឧ យោតិ ។

កណ្តោភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាប
 ទូលសេចក្តីខ្ពះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ តថាគរអនុញ្ញាតឲ្យកិក្ខុទាំងឡាយ កណ្តោភោជន ក្នុងសម័យដែល
 មើលឮឆ្ងាយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីស្រែចំរើនឲ្យដ៏ឆ្ងៃ
 សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវតែបត្តិប្រាប្បិយ ព្រោះនោះកណ្តោ-
 ភោជន រៀបរយតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ
 សម័យដែលមានជម្ងឺ ១ សម័យដែលគេប្រទេសចរ ១ សម័យដែល
 ធ្វើខ្លួនចរ ១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខា-
 បទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់
 កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយទៅដោយទូកមួយអង្គ
 ដោយមនុស្សទាំងឡាយ ។ ឯកិក្ខុទាំងនោះនិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្ស
 ទាំងនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ចូរអបទូកទៀបឆ្នេរមួយរំពេច
 សិន យើងទាំងឡាយនឹងត្រឡប់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ មនុស្សទាំង-
 ឡាយនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា បរិក្ខណេកដ៏ចំរើន សូមលោកម្ចាស់
 ទាំងឡាយនាវាចង្អិនក្នុងទីនេះចុះ ។ កិក្ខុទាំងឡាយសង្ស័យមិនហ៊ាន
 ទទួលដោយគិតថា កណ្តោភោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។

គណកោដន្តិ ។ កកវតា ឃតមត្តំ អាពោស្សំ ។
 អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ជាភិក្ខុវេសមយេ គណកោ-
 ដនិ ពុត្តិកុំ ឃវត្ត បទ ភិក្ខុវេ វេមិ សិក្ខាបទំ
 ទុទ្ធិសេយ្យាធម គណកោដនិ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិ-
 យំ ។ គត្តាយំ សមយោ គិណាធសមយោ ធិវតានស-
 មយោ ធិវតាសមយោ អត្តានកមទសមយោ ជាភិ-
 ក្ខុវេសមយោ អយំ គត្ត សមយោតិ ។ ឃវត្តមិ
 កកវតា ភិក្ខុវេ សិក្ខាបទំ មញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៧៧] តេទ ទោ បទ សមយេទ ធិសាស្ស វស្សំ
 វត្តា ភិក្ខុ រាជតហំ អាគច្ឆន្តិ កកវត្តំ ទស្សនាយ ។
 មនុស្សា ជាតាវេន្តតេ ភិក្ខុ បស្សិត្តា កត្តេទ ធិ-
 មច្ឆន្តិ ។ ភិក្ខុ កក្កត្តាយត្តា ចាចិវសេច្ឆិ មធិត្តិក្តិ
 កកវតា គណកោដន្តិ ។ កកវតា ឃតមត្តំ អាពោ-
 ស្សំ ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ មហាសមយេ គណកោដនិ

ភិក្ខុតាំងឡាយ ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អន្តិក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគម្ពុញ្ញាភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភាចនក្នុងសម័យឡើងដំបូងបំផុត ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ឃ្យសំដែងឡើងនៅក្នុងពេលនោះ យ៉ាងនោះថា ភិក្ខុត្រូវតាមភិក្ខុបទំក្នុង
 ព្រះពាន់គណកោដនិ រៀនសូត្រមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា-
 បទនោះគឺ សម័យដែលមានជំនុំ ១ សម័យដែលគេប្រែនូវជំនុំ ១
 សម័យដែលធ្វើជំនុំ ១ សម័យដែលទៅកាន់ជំនុំឡាយ ១ សម័យដែល
 ឡើងដំបូង ១ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[៧៨] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយ នៅចាំស្សត្តនិវាស
 តាំងឡាយ លុះចេញស្សត្តនិវាស គឺតាំងខ្លាមកឯក្រុងក្នុងគ្រឹះដ៏ឃ្លីកាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ក្នុងមនុស្សយើងភិក្ខុតាំងឡាយមកពីជួសីមា^(*)
 ផ្សេងៗគ្នា ហើយក៏មិនម្តងទាន់ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយសង្ស័យមិនទទួល
 ដោយនិរតិ គណកោដនិព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនហោយហើយ ។ ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអន្តិ
 ក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគម្ពុញ្ញាភិក្ខុតាំងឡាយនោះ

* រាជអាណាចក្រដ៏ទៃ ប្រទេសដ៏ទៃ ដែកដ៏ទៃ ។

កុញ្ញតំ ឯវត្តា ធម៌ កិច្ចាវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិ-
 សេយ្យាថ គណកោជនេ អញ្ញាត្រិ សមយោ ខានិក្កិយំ ។
 តត្ថាយំ សមយោ កំលានសមយោ ជីវតានសមយោ
 ជីវការសមយោ អន្ធានកមនសមយោ វាតាកិរុហន-
 សមយោ មហាសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។
 ឯវត្តាទំ កកវតា កិក្ខុទំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១០០] តេជ ទោ ធម៌ សមយេន អញ្ញា មាគ-
 ជស្ស សេនិយស្ស តិម្ពិសារស្ស ញាតិសារណម៉ាកោ
 អាជីវកស្ស បទ្ធាតោ ហោតិ ។ វេជទោ សោ
 អាជីវកោ យេន វាជា មាគតោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ
 តេជសង្កមំ ឧបសង្កមិក្ខា វាជានំ មាគតំ សេនិយំ
 តិម្ពិសារំ ឯវត្តនកេច ឥញ្ញាមហំ មហារាជ សត្វទា-
 សណ្ឌំតំ កត្តិ^(១) កាតុត្តំ ។ សទេ ត្វំ កន្លេ តុទ្ធប្បមុទំ
 កិក្ខុសង្ឃំ ចមមំ កោដេយ្យាសិ ឯវំ តេជយ្យមិទំ ។

១ ឧ. ម សព្វធាសាស្ត្រកថ្តំ ។

គណកោដិកុក្ខមហាសម័យបាទ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ភយ្យិសំវេនិវេទិកុក្ខសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុត្រូវតែបញ្ជាចិត្តិយ
 ព្រោះនាងគណកោជន រៀនលើកិច្ចាវេសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ គឺ សម័យដែលមានធម៌^១ សម័យដែលគ្របដណ្តប់ពីរ^១
 សម័យដែលធ្វើទូរិវិរ^១ សម័យដែលទៅកាន់ផ្លូវត្រាយ^១ សម័យ
 ដែលទៀងទាត់ទូក^១ សម័យដែលមានកិក្ខុច្រើន^១ នេះជាសម័យក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ជាត្រូវហើយ
 ដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០១] សម័យនោះឯង (មានបុរសម្នាក់) ត្រូវជាញាតិសារលោ-
 ហិតរបស់ព្រះបាទមាគជសេនិយតិម្ពិសារាជ បានបួសក្នុងសំណាក់អាជី-
 វិកទាំងឡាយ ។ សំណាក់នោះ អាជីវិកនោះចូលទៅតាមព្រះបាទ
 មាគជសេនិយតិម្ពិសារាជ ហើយបានទូលតាមនេះចំពោះព្រះបាទ
 មាគជសេនិយតិម្ពិសារាជថា បពិត្រមហារាជ គាត្រាប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើ
 ទូរិកក្ខុជាអប្រិបបុសណ្ឌសុទ្ធ^(១) ។ ព្រះបាទមាគជសេនិយតិម្ពិសា-
 រាជត្រាស់ថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើន បើលោកនិមន្តកិក្ខុសិក្ខុមានព្រះពុទ្ធ
 ជាប្រធាននាខំមុនសិន (ទើប) យើងត្រូវធ្វើយ៉ាងនេះ(បាទ) ។

១ និរោធិ៍កុក្ខុកុក្ខុវេសិមិញ្ញាទិដ្ឋិ ត្រិពិព្រិកុក្ខុសាសតា ។

អដទោ សោ អាជីវតោ ភិក្ខុនំ សង្កកេ ទ្ធនំ
 ចាហោសិ អជិវសេនុ មេ ភិក្ខុ ស្វាគាយ ភក្កន្តំ ។
 ភិក្ខុ កុក្កុយន្តា ចាជិវសេនុំ បដិក្កត្តំ ភក្កតា
 ភណ្ណកោជន្តំ ។ អដទោ សោ អាជីវតោ យេន
 ភក្កវ ភេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា ភក្កតា សង្កិ
 សម្មោជិ សម្មោនជិយំ កថំ សារណិយំ វិភិសាវោ
 ឯកមន្តំ អដ្ឋាសំ ។ ឯកមន្តំ បិតោ ទោ សោ អាជិ
 វតោ ភក្កន្តំ ឯកនិវេទ ភវិបិ កោតោ បព្វជិតោ
 អហិបិ បព្វជិតោ អហានិ បព្វជិតោ បព្វជិតស្ស ចិណ្ណំ
 បដិក្កហោតុំ អជិវសេនុ មេ ភវិ តោតោ ស្វាគាយ
 ភក្កំ សង្កិ ភិក្ខុសង្ខេយតិ ។ អជិវសេសិ ភក្កវ
 ភុណ្ណិកាវេន ។ អដទោ សោ អាជីវតោ ភក្កតោ
 អជិវសនំ វិនិត្តា បក្កាមិ ។ អដទោ ភក្កវ ឯកស្សិ
 ជិណ្ណេ ឯកស្សិ បក្ការណោ នម្មិ កថំ តត្តា ភិក្ខុ
 អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ សមណភក្កសមយេ ភ
 ណ្ណកោជនំ កុញ្ញតុំ វេវេញ បទ ភិក្ខុវេ ភវំ សិក្ខាបដំ

អាជីវតោភិក្ខុវិប្រិយាវិប្រិយាវក្កន្តិសំណាភិក្ខុវាជិវ្យាយ កុតិពលវោរោថា
 ភិក្ខុវាជិវ្យាយសូមទទួលចម្លែងរបស់ខ្ញុំដើម្បីភក្កភិក្ខុវាជិវ្យាយ ។ ភិក្ខុ
 វាជិវ្យាយសង្ខេយមិនទទួលដោយភិក្កវ ភណ្ណកោជនព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ហាមហើយ ។ គ្រានោះ អាជីវតោរោ ចូលទៅតាមព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ផល់ហើយក៏ពោលពាក្យដទៃកំចាត់ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលបុគ្គលគប្បីរករយ ដែលបុគ្គលគប្បីរកស្រែច
 ហើយ ក៏ស្នូតនៅក្នុងដីសមន្ត ។ អាជីវតោរោលុះស្នូតនៅក្នុងដីសមន្ត
 ហើយ ក៏បានក្រាបទូលពាក្យនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះភា
 គមជិវិវេទជាអកម្មស ខ្ញុំព្រះវង្សក៏ជាអកម្មសដែរ អកម្មសក្ខុទទួលដុំបាយ
 របស់អកម្មសជនិត្តា ព្រះភាគមជិវិវេទ សូមទទួលចម្លែងរបស់ខ្ញុំព្រះ
 អង្គិដើម្បីភក្កភិក្ខុវាជិវ្យាយ មួយអង្វើដោយភិក្ខុសង្ខេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់ទទួលដោយគុណ្ណិកាវេ ។ អាជីវតោរោជិវិវេទសំដៅព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទទួលនិមន្តហើយក៏ទៀសចេញទៅក្នុងពេលវោរោ ។ ព្រោះនិមន្ត
 នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើដំបូងថាហៅភិក្ខុវាជិវ្យាយ
 មកជួបដុំក្នុងពេលវោរោហើយគ្រាសំដៅ ខ្លាបភិក្ខុវាជិវ្យាយ គឺជាភក
 កុញ្ញាភក្កភិក្ខុវាជិវ្យាយភណ្ណកោជនក្នុងសម័យនៃសមណភក្កបាទ ខ្លាបភិក្ខុ
 វាជិវ្យាយ អ្នកគាំវិវ្យាយគប្បីរកស្រែដើរទៀតទូរសិក្ខាបទនេះហើយនេះថា

ទុដ្ឋិសេយ្យាដ គណកោដិទេ អញ្ញត្រិ សមយោ
 ចាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ គិលានសមយោ
 ចិវិណនសមយោ ចិវិការសមយោ អញ្ញានតមនសម-
 យោ ចាវកិរមនសមយោ មហាសមយោ សមណ-
 កត្តសមយោ អយំ តត្ត សមយោតិ ។

[១១១] គណកោដិទេ ជាម យក្ខ ចត្តារោ កិក្ខុ
 បញ្ញត្តិ កោដិចាចំ អញ្ញត្រេទេ កោដិទេទេ ចិមត្តិកា
 កុញ្ញត្តិ ឯកំ គណកោដិទេ ជាម ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ
 វេយ្យា សមយំ ។ គិលានសមយោ ជាម អន្តមសោ
 ចាជាមិ ជាសិកា ហោត្តិ ។ គិលានសមយោតិ កុញ្ញ-
 តត្តំ ។ ចិវិណនសមយោ ជាម អន្តតេ កមិវិទេ វស្សា-
 នស្ស បច្ឆិមោ មាសោ អន្តតេ កមិវិទេ បញ្ច មាសា ។
 ចិវិណនសមយោតិ កុញ្ញតត្តំ ។ ចិវិការសមយោ ជាម

កិក្ខុត្រិកាបក្ខិបាចិត្តិយ ព្រោះតាំងគណកោដិទេ រៀនរាល់គោដិសម័យ ។
 ឯសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះគឺ សម័យដែលមានជម្ងឺទ សម័យដែលគេប្រ-
 កាន់ចាំទេ សម័យដែលធ្វើឲ្យចិវិទេ សម័យដែលដំរើឲ្យយោទ សម័យ
 ដែលទ្រង់ជិះថ្មកទ សម័យដែលមានកិក្ខុច្រិនអន្តិទ សម័យនៃសមណ-
 កត្តទ នេះជាសម័យក្នុងសិក្សាបទនោះ ។

[១១១] ដែលហៅថា គណកោដិទេ គឺកិក្ខុប្រយោជន៍មន្ត្រិ
 ឈ្មោះកោដិទេទាំងដប់ ដោយកោដិទេណាមួយ ហើយតាំងកោដិទេណា
 កោដិទេខ្លះ ហៅថា គណកោដិទេ ។ ពាក្យថា រៀនរាល់គោដិសម័យ
 គឺសិក្សាក្នុងគោដិសម័យ (គឺហេតុដែលគួរនឹងតាំងបាន) ។ ដែលហៅថា
 សម័យមានជម្ងឺ ដោយហេតុទៅស្នេហ៍នៃជំងឺទាំងឡាយដែលបែក
 (ចាក់ក្តៅក៏ហៅថាមានជម្ងឺ) ។ កិក្ខុជំងឺទាំងឡាយសម័យឃើញគុ
 ហើយគប្បីបានគណកោដិទេបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលគេប្រកាន់
 ចាំ គឺជាពាលបើកិក្ខុប៉ាន់បានក្រាលកបិទេ (សម័យនៃចិវិទេ) បាន
 ត្រឹមត្រូវទេ គឺទេវាវាទិចុន្តនៃស្សនេដ្ឋេស្តិ^(១) បើកិក្ខុបានក្រាលកបិទេ
 (សម័យនៃចិវិទេ) បានជ្រៅទេ^(២) ។ កិក្ខុជំងឺទាំងឡាយសម័យនៃចិវិទេ
 ហើយគប្បីបានគណកោដិទេបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលធ្វើឲ្យចិវិ

• ជំងឺទេវា ១ ព្រះវិស្ណុ ព្រះព្រហ្ម ព្រះព្រហ្មាណិក្ខិវិទេវាណិក្ខិ ។ ២ ជំងឺទេវា ១ ព្រះវិស្ណុ ព្រះព្រហ្ម ព្រះព្រហ្មាណិក្ខិវិទេវាណិក្ខិ ។

ជីវិត តយ័រមាណេ ។ ចរិតការសមយោគី កុញ្ញិតត្ថំ ។
 អន្តរាគមនសមយោ ធាម អន្តរយោជនំ តមិស្សាមិទិ
 កុញ្ញិតត្ថំ ។ តច្ចន្តេន កុញ្ញិតត្ថំ ។ អាគរេន កុញ្ញិ-
 តត្ថំ ។ ចារិតិរ្យមនសមយោ ធាម ធាវំ អភិរុហិស្សាមិទិ
 កុញ្ញិតត្ថំ ។ អារុដ្ឋេន កុញ្ញិតត្ថំ ។ ទិរុដ្ឋេន កុញ្ញិ-
 តត្ថំ ។ មហាសមយោ ធាម យេត្ត ទ្វេ តយោ ភិក្ខុ
 ចិណ្ណាយ ចរិត្យា យារេន្តំ បនុត្តេ អាគារ ទ យារេន្តំ ។
 មហាសមយោគី កុញ្ញិតត្ថំ ។ សមណកត្តសមយោ
 ធាម យោ កោចិ បរិត្តាជតិសមាចន្តោ កត្តំ ក.ក.
 តំ ។ សមណកត្តសមយោគី កុញ្ញិតត្ថំ ។ អញ្ញត្រិ ស-
 មយោ កុញ្ញិតស្សាមិទិ បដិក្កណ្ណាតិ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។
 អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តំ ចាចិក្កិយស្ស ។

ភិកាលវដលភិក្ខុកំពុទ្ធដើរវិ ។ ភិក្ខុដឹងថាមានសម័យជាដើមច្នៃច្រើនហើយ
 គប្បីនាខំគណៈកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យដែលដើរផ្លូវត្រូវ
 ភិក្ខុដឹងថាអញ្ញនឹងដើរផ្លូវត្រូវប្រមាណកម្មយោជនំ ហើយគប្បីនាខំ
 គណៈកោដនបាន ។ កាលភិក្ខុកំពុទ្ធដើរវិ ក៏គប្បីនាខំគណៈកោដន
 បាន ។ កាលភិក្ខុមកវិញ ក៏គប្បីនាខំគណៈកោដនបាន ។ ដែលហៅថា
 សម័យទៀងដំរិះខ្វក ភិក្ខុដឹងថាអញ្ញនឹងទៀងដំរិះខ្វក ហើយគប្បីនាខំ
 គណៈកោដនបាន ។ ភិក្ខុទៀងដំរិះខ្វកហើយគប្បីនាខំគណៈកោដនបាន ។
 កាលភិក្ខុចុះអំពីខ្វកហើយគប្បីនាខំគណៈកោដនបាន ។ ដែលហៅថា
 សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គ ភិក្ខុដឹងថាសម័យដែលភិក្ខុទាំងខ្វកយកវិច្ឆិកា
 ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយបាននាខំត្រូវក្នុងទំណា ដែលភិក្ខុមួយអង្គមកទៀត
 ត្រូវជាប្អូនអង្គ នាខំមិនខ្ពស់ ។ ភិក្ខុដឹងថា សម័យមានភិក្ខុច្រើនអង្គដូច្នោះ
 ហើយគប្បីនាខំគណៈកោដនបាន ។ ដែលហៅថា សម័យនៃសមណកត្ត
 ដឹងគណៈកម្មដែលរាប់បញ្ចូលក្នុងភ្នាក់ងារកម្ម (គ្រៅព្រៃពុទ្ធសាសនា)
 ធ្វើកត្ត ។ ភិក្ខុដឹងថា សម័យនៃសមណកត្តហើយគប្បីនាខំគណៈកោដន
 បាន ។ ភិក្ខុទទួលគណៈកោដនដោយគិតថា អញ្ញនឹងបរិភោគ គ្រៅអាចភ្នំ
 ខ្ពស់ រឿវលើវិគតានសម័យ ។ ភិក្ខុគ្រៅអាចភ្នំបាចិក្កិយ គ្រប់ៗពីរ
 ដែលលេចចូលក្នុង ។

[១០២] គណៈភោជនេ គណៈភោជនសញ្ញំ អញ្ញ-
 ក្រិ សមយោ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ គណ-
 ភោជនេ វេមតិកោ អញ្ញក្រិ សមយោ កុញ្ញតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ គណៈភោជនេ ឧគណៈភោជនសញ្ញំ
 អញ្ញក្រិ សមយោ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ គណៈភោជនសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ឧគណៈភោជនេ ឧគណៈភោជនសញ្ញំ អបាបត្តិ ។

[១០៣] អបាបត្តិ សមយេ ទ្វេ តាយា វិគរតា
 កុញ្ញតិ វិល្លាសយេ ចរិត្តា វិគរតា សង្ខិបតិក្ខា
 កុញ្ញតិ វិល្លាសេ សណាគភៈត្ត បត្តិកោ ទុបោស-
 ថិកោ ចាចិតិកោ ធម្ម ភោជនាចិ វេមត្តា សព្វត្ត
 អបាបត្តិ ទុក្ខត្តស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ វិនិច្ឆ័យ ។

[១០៤] គណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ជាគណៈភោជនមេ ហើយ
 ហោភោគ ក្រិកាបត្តិចិត្តិយ វៀវលនិកែមានសម័យ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយ
 ក្នុងគណៈភោជនហើយទាន់ ក្រិកាបត្តិចិត្តិយ វៀវលនិកែមាន
 សម័យ ។ ភិក្ខុសំគាល់ក្នុងគណៈភោជនថា មិនមែនគណៈភោជនហើយ
 ទាន់ ក្រិកាបត្តិចិត្តិយ វៀវលនិកែមានសម័យ ។ មិនមែនគណៈភោជន
 ភិក្ខុសំគាល់ជាគណៈភោជន ក្រិកាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនគណៈភោជន
 ភិក្ខុសង្ឃិយ ក្រិកាបត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនគណៈភោជន ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មិនមែនគណៈភោជន មិនក្រិកាបត្តិ ។

[១០៥] អាបត្តិមិនមាន ផលភិក្ខុបានសម័យ ផលភិក្ខុទាំង
 ខ្សោយចំប្រចំអង្គិផលទាន់ជាមួយគ្នា ផលភិក្ខុទាំងខ្សោយផលក្រិកាបត្តិ
 ដើម្បីបំណុលបានហើយប្រដុំគ្នាទាន់ក្នុងទិដ្ឋជាមួយគ្នា ផលភិក្ខុផលទាន់
 វិល្លាសេ សណាគភៈត្ត បត្តិកោ ទុបោសថិកោ ចាចិតិកោ អាបត្តិ
 មិនមាន ផលភិក្ខុផលទាន់ភោជនចាចិត្តិក្រិកាបត្តិ ៧ យោទិ ផល
 ភិក្ខុក្នុង ផលភិក្ខុជាធានីដើមបញ្ញាត្តិ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[១០៤] តេជ សមយេន ឡុត្តោ ភគវា វេសាលិយំ
វិហារតិ មហារិទេ ក្សត្រាតារសាលាយំ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន វេសាលិយំ បណ្ឌិតានំ ភត្តានំ ភត្ត-
បដិចានំ អនិដ្ឋិតា ហោតិ ។ អថទោ អញ្ញាតស្ស
នលិទ្ធស្ស កម្មការស្ស ឯតនហោសិ ន ទោ ឥនំ
ឡុកំ កវិស្សតិ យថាយិមេ^(១) មនុស្សា សក្កតំ ភត្តំ
ករេន្តិ យទ្ធិ^(២) ពាហំថិ ភត្តំ ករយ្យន្តិ ។ អថទោ សោ
នលិទ្ធា កម្មការេ យេន កិរិយតិកោ វតទុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិទ្វា តំ កិរិយតិកំ ឯតនវោច ឥច្ឆាមហំ
អយ្យបុត្ត ទុទ្ធិប្បមុទស្ស ភិទ្ធិសធម្មស្ស ភត្តំ កាតុំ
នេហិ មេ វេតនន្តំ ។ សោមិ ទោ កិរិយតិកោ សន្តោ
ហោតិ បសន្តោ ។ អថទោ សោ កិរិយតិកោ តស្ស
នលិទ្ធស្ស កម្មការស្ស អនិវាតំ^(៣) វេតនំ^(៤) អនាសិ ។
អថទោ សោ នលិទ្ធា កម្មការេ យេន ភគវា
តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិទ្វា ភគវតំ អនិវាមេត្វា

១ ឧ. យថាយិមេ ។ ២ ឧ. ម. យំ ទុតិហំ ។ ៣ ឧ. ម. ភត្តតិហំ ។ ៤ វេតនន្តិមិ ពាហោ

សិក្ខាបទទី ៣

[១០៥] សម័យានោ ព្រះពុទ្ធដំហានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង-
ការសាលា ក្នុងមហារិទេ ក្សត្រាតារសាលា ។ សម័យានោឯន ក្រុន
វេសាលិគពនេចានំវិចិត្តក្កដំ ក្នុងមហារិទ្ធសាលាវាទានំ ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការងារកំចាត់មនុស្សចាស់គ្រានោះសច្ច័ត្រិវិវារដូច្នោះថា មនុស្សកំចា-
ត់មនុស្សនោះធ្វើកត្តាដោយភារេត តាទាំងនឹងយ៉ាងយោ (១០៤) នេះមិនមែន
ជាដោយចម្រើយ ម៉ែដូច្នោះហេតុអញ្ញត្រិវិវារក្នុងនឹងនៃវិវារ ។ ឯអ្នក
ធ្វើការងារដែលជាមនុស្សចាស់គ្រានោះ ចូលទៅកបុរសេរ ឈ្មោះកិរិយតិក
លុះចូលទៅហើយក៏បាននិយាយភាគ្យនេះនឹងបុរសេរ ឈ្មោះកិរិយតិកនោះថា
មតិគមយ្យបុត្រ ខ្ញុំប្រាថ្នាដើម្បីធ្វើកត្តាដល់កិរិយតិកនោះព្រះពុទ្ធជាប្រធាន
សូមអ្នកឱ្យថ្លៃឈ្នួលមកខ្ញុំចុះ ។ បុរសេរឈ្មោះកិរិយតិកនោះឯង ក៏ជាមនុស្ស
មានសច្ច័ត្រិវិវារដែរ ។ ឯបុរសេរឈ្មោះកិរិយតិកនោះ បានឱ្យថ្លៃឈ្នួល
ធ្វើគ្រាន់ចើងដល់អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សចាស់គ្រានោះ ។ គ្រានោះ
អ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សចាស់គ្រានោះចូលទៅកាលព្រះដំហានព្រះ
ភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដំហានព្រះភាគហើយអង្គុយនៅ

ឯកមន្ត ឆ័សិធិ ។ ឯកមន្ត ចិសិទ្ធា ទោ សោ
 ទលំទ្ធា កម្មការោ កតវន្តំ ឯកទរោច អធិវសេតុ
 មេ កន្ត កតវា ស្វាតនាយ កត្តំ សន្តិ កិក្ខុសង្ខេ-
 ទាតិ ។ មហា ទោ អាវុសោ កិក្ខុសង្ខេ ជាទាហ័តិ ។
 ហោតុ កន្ត ចហាកិក្ខុសង្ខេ តហ មេ ទនក
 មដិយត្តា ពនវមិស្សកេន^(១) មេយ្យា បវិប្បវេស្សន្តិ-
 តិ ។ បដំវសេសិ កតវា តុណ្ណិការោ ។ មថទោ
 សោ ទលំទ្ធា កម្មការោ កតវន្តោ អធិវសេតំ
 វិធិត្វា ទុដ្ឋាយាសទា កតវន្តំ អភិវទេត្វា មទត្តំណំ
 កត្វា បញ្ញាមិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិក្ខុ ទលំម្លេង
 តិ កម្មការោ ស្វាតនាយ កុដ្ឋប្បមុទោ កិក្ខុសង្ខេ
 ធិមន្តិកោ ពនវមិស្សកេន មេយ្យា បវិប្បវេស្សន្តិ-
 តិ ។ តោ កាលស្សេវ បិណ្ណាយ ចវិទ្ធា កុញ្ញិសុ ។ អស្សោសុំ
 ទោ មទុស្សា ទលំទ្ធិង តិវ កម្មការោ កុដ្ឋប្បមុទោ
 កិក្ខុសង្ខេ ធិមន្តិកោតិ ។ តេ ទលំទុស្ស កម្ម-
 ការស្ស បហុតិ ទានធិយំ កោធិធិយំ អភិហវិសុ ។

* ១. ម. ពនវមិស្សេន ។

កុដ្ឋិធិសមគ្គ ។ បុរសអ្នកធ្វើការងារដែលជាមនុស្សទំលក្រខោះ ល្អ
 អង្គុយនៅក្នុងជីវិតសមគ្គហើយ គឺត្រាចទូលភាគរួចចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភោគសូមទូលកត្តាបស់
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ដើម្បីកត្តាវិប្បវេស្តកម្មយអធ្វើដោយភិក្ខុសង្ឃ ។ ព្រះអង្គ
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាវុសោ ភិក្ខុសង្ឃច្រើនណាស់ អ្នកចូរដើម្បីចុះ ។
 បុរសគំនិតត្រាចទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុសង្ឃច្រើនក៏ច្រើនចុះ
 (ព្រោះ) ផ្លែព្រៃមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គបានចាត់ចែងដោយ
 រឿងដំរីទាំងឡាយនឹងបិប្បណិដោយបបរលាយដោយផ្លែព្រៃ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភោគច្រើនទូលនិមន្តដោយកុណ្ណិកា ។ ត្រាខោះ បុរស
 អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតចាត់ចែងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភោគទូលនិមន្ត
 ហើយ គឺត្រាចភោគសន្តិវិប្បវេស្តព្រះដ៏មានព្រះភោគធ្វើប្រទស្សណ
 ហើយច្រៀសចេញទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានដំណឹងថា ពួកវា ភិក្ខុសង្ឃ
 បានព្រះពុទ្ធជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតបាននិមន្តហើយដើម្បីកត្តា-
 វិប្បវេស្ត រឿងដំរីទាំងឡាយនឹងបិប្បណិដោយបបរលាយដោយ
 ផ្លែព្រៃ ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាចទៅ ដើម្បីបិណ្ណបុរសហើយបានទាំងអំពី
 ត្រីក ។ មនុស្សទាំងឡាយបានដំណឹងថា ពួកវា ភិក្ខុសង្ឃមានព្រះពុទ្ធ
 ជាប្រធាន អ្នកធ្វើការងារដ៏គំនិតបាននិមន្តហើយ ។ មនុស្សទាំងនោះ

អដ្ឋោ សោ ធនិវ្កោ កម្មតារោ តស្ស វត្តិយា
 អន្តរយេន ចណីតំ ទាននិយំ កោជនិយំ មដិយាណាមត្វា
 កតវតោ កាលំ អាហោមេសិ^(១) កាលោ កន្ត ជិដ្ឋិតំ
 កត្តន្តិ ។ អដ្ឋោ កតវា បុត្តន្តាសមយំ ជិសិសេត្វា មត្ត-
 ចិវិមាណយេ យេន តស្ស ធិបិទ្ធស្ស កម្មតារស្ស ជិវ-
 សនំ តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា មញ្ញក្កេ អាសនេ ជិ-
 សិទិ សន្តិ ភិក្ខុសង្កេត ។ អដ្ឋោ សោ ធនិវ្កោ កម្ម-
 តារោ កន្ត ភិក្ខុ បដិសតិ ។ ភិក្ខុ វិវាហំសុ ចោតំ
 អាវុសោ ធម៌ា ចោតំ អាវុសោ ធម៌ិតំ ។ មា ខោ
 តុម្ព កន្ត អយំ ធនិវ្កោ កម្មតារោតិ ចោតំ ចោតំ
 មដិក្កណ្ឌិត្ត មហ្មតំ មេ ទាននិយំ កោជនិយំ មដិយត្តំ
 មដិក្កណ្ឌាជ កន្ត យាវនត្តន្តិ ។ ឧ ខោ មយំ អាវុសោ
 វតិកាវណា ចោតំ ចោតំ មដិក្កណ្ឌាម អវិច មយំ
 កាលស្សេវ មិណ្ឌាយ ចរិត្វា កុញ្ញិម្ហា តេន មយំ

១ អាហោមេសិបិ ពាណិ ។

តំយកទានិយោកោជនិយោ មានប្រមាណច្រើនទៅ ដើម្បីអ្នកធ្វើការងារដើ-
 កំសតំ (នោះ) ។ លុះព្រឹកឡើង ទើបអ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះ
 ទ្រុមទុស្សកាក់តែងទានិយោកោជនិយោដ៏ទុក្ខម ហើយឱ្យគេត្រាបទូលនូវ
 កត្តកាលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កាលគួរ
 ហើយ កត្តសម្រេចហើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ស្ងៀមស្ងៀម ហើយប្រដាប់ដោយពាក្យគន្លឹងចីវិអំពីព្រឹក ចូរហើយយាទិចូល
 ទៅកាន់លំនៅអ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏គង់
 លើសាល ដែលកោតកំភវិក្ខុយ មួយអង្គដោយភិក្ខុសង្កេត ។ ទើប
 អ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះក៏អង្គុសភិក្ខុទាំងឡាយក្នុងពេលកត្ត ។ ពួក
 ភិក្ខុពាលយានីនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ អ្នកចូរឱ្យតែបង្គំចរហើយ ម្ចាស់
 អាវុសោ អ្នកចូរឱ្យតែបង្គំចរហើយ ។ អ្នកធ្វើការងារដឹកសត់នោះឆ្លើយថា
 បពិត្រលោកទាំងឡាយដ៏ចម្រើន លោកទាំងឡាយសូមកុំទូលនូវតែបង្គំចរ
 ដោយគិតថា អ្នកធ្វើការងារនេះជាមនុស្សកំសត់ឡើយ (ព្រោះ) ទានិយោ
 កោជនិយោមានប្រមាណច្រើន ខ្ញុំព្រះករុណាឱ្យគេកាក់តែងហើយ បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ សូមលោកទាំងឡាយទទួល(នាម)ត្រាតែវត្ត ។
 ពួកភិក្ខុឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងទាំងឡាយទទួលតែបង្គំចរ ព្រោះតែ
 ហេតុនេះ ក៏មិនមែនទេ មកពីយើងទាំងឡាយត្រាច់ទៅដើម្បីបិណ្ឌបារ

យោគំ យោគំ បដិក្កុណ្ណាមាតិ ។ អដោ យោ ធនិកណ្ណោ
 កក្កុណ្ណោ ឧដ្ឋាយនិ ចិយនិ វិចារេនិ ធនំ ហិ ធាម
 កក្កុណ្ណា មយា និបទ្គិសា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ឧ យាហំ
 បដិកណ្ណោ យោជន្តំ ធាតុវ្តិ ។ អស្សេន្សំ ទោ ភិក្ខុ
 វស្ស ធនិកុស្ស កក្កុណ្ណស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ចិយន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ ទេ ភិក្ខុ អញ្ញត្រា ។ មេ ។ ទេ
 ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិចារេន្តំ ធនំ ហិ ធាម ភិក្ខុ
 អញ្ញត្រិ និបទ្គិសា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ។ មេ ។
 សទ្ធិ ភិក្ខុវ ភិក្ខុវ ភិក្ខុ អញ្ញត្រិ និបទ្គិសា អញ្ញត្រិ
 កុញ្ញិស្សន្តិ^(១) ។ សទ្ធិ កក្កុណ្ណិ ។ វិចារិ តុធន្ត
 កក្កុ ធនំ ហិ ធាម ទេ ភិក្ខុវ មោយមុសិសា
 អញ្ញត្រិ និបទ្គិសា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ទេនំ ភិក្ខុវ
 អញ្ញសន្តានំ កំ បសាទាយ បសន្តានំ កំ ភិក្ខុកោភិយ
 ។ មេ ។ វេវា បទ ភិក្ខុវ វិមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាថ

១ ។ ឧ. កុញ្ញវ្តិ ។

ធានំភានិកំពិព្រឹកេហ្មេយ ហេតុនោ ចានជាយេនិ ភានំ ឡាយ វទ្ធករិក
 បន្តិច ។ ម្នាក់ ។ លំដាប់នោះ អ្នកធ្វើការនឹងកំសត់នោះពាលេហោស
 គំដៀល បន្តិចបន្តិច មិនសមហេលាក ភានំ ឡាយ ដឹង មិន ខ្ញុំ បាន ខំ មន្ត
 ហើយ មិន គួរ មិន បាន កុំ មិន វិទេសោ ។ ឬ ខ្ញុំ មិន អាច ដើម្បី ប្រគេន ឲ្យ បាន
 វ្តែក ឆេមិក ។ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ អ្នក ធ្វើ ការ នឹង កំសត់ នោះ ពាលេហោស
 គំដៀល បន្តិចបន្តិច (ដូច្នោះ) ហើយ ។ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ ណា មាន
 សេចក្តី ប្រាថ្នា គំដ ។ មេ ។ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ នោះ ពាលេហោស គំដៀល
 បន្តិចបន្តិច ពួក ភិក្ខុ ដែល គេ បាន ខំ មន្ត កុំ វិដិវិទេហើយ មិន គួរ មិន បាន
 កុំ មិន វិទេសោ ។ មេ ។ ព្រះ អង្គ ត្រាស់ សួរ ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ
 គួរ ហ៊ាន កុំ កុំ ជន គេ បាន ខំ មន្ត កុំ វិដិវិទេហើយ គ្រឿង បាន កុំ វិដិវិទេ
 ពិសេធម្ម ។ ពួក ភិក្ខុ ត្រា បទ្ធករិក មតិ គ្រិ ព្រះ វិចារេ ព្រះ កាក ភិក
 វេន ។ ព្រះ កុដ្ឋ មាន ព្រះ កាក ទ្រង់ គំដៀល ថា ម្ចាស់ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ
 ហោយ បុរស ភានំ នោះ គេ បាន ខំ មន្ត កុំ វិដិវិទេហើយ មិន គួរ មិន បាន កុំ
 មិន វិទេ ម្ចាស់ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ ការ ទេ មិន គាំ ឲ្យ ជ្រះ ថ្លា ដល់ ដន ភានំ
 ឡាយ ដែល មិន គាំ ជ្រះ ថ្លា ឬ មិន គាំ ឡាយ ដែល ជ្រះ ថ្លា ហើយ ឲ្យ វិសិក
 ត្រិ ជ្រះ ថ្លា ឡើង តំ ។ មេ ។ ម្ចាស់ ភិក្ខុ ភានំ ឡាយ អ្នក ភានំ ឡាយ
 ដើម្បី សំដៅ ឡើង ខ្ញុំ សិក្ខា បទ នោះ យ៉ាង នេះ ថា ភិក្ខុ ត្រិ ភា បក្ខិ បា ចិ កិ យ

បាឃ្យរកោជនេ ចាចិត្តិយន្តិ ។ វិវាណំ ភគវតោ ភិក្ខុនំ
សិក្ខាបដំ បញ្ញន្តំ ហោតិ ។

[១០៥] នេន ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ ភិក្ខុ
តិលានោ ហោតិ ។ អញ្ញាតោ ភិក្ខុ ចំណូចាតិ អាធាយ
យេន សោ ភិក្ខុ នេនុបសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា តំ ភិក្ខុ
វតនេវេន កុញ្ញាហិ អាវុសាតិ ។ អលិ អាវុសា អត្ថិ
មេ អត្ថប្បត្តាសាតិ ។ ភស្ស ភិក្ខុនោ ចំណូចាតោ
ឧស្សរ អាហារិយិត្ត ។ សោ ភិក្ខុ ន ចិត្តបំ
កុញ្ញំ ។ ភគវតោ វតមត្តំ អាហារេសុំ ។ អនិទោ
ភគវិ វតស្មី វិទានេ វតស្មី មគិរណោ ចម្ពី
តមំ តត្តា ភិក្ខុ អាមទ្តេសិ អនុជាចាមិ ភិក្ខុវេ
តិលានេន ភិក្ខុនា បាឃ្យរកោជនំ កុញ្ញតុំ វិវាណុ បទ
ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាជ បាឃ្យរកោជនេ
អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ

ព្រៃនានំបម្បរកោជនំ^១ (គឺកោជនវេលវេននិមន្តនា តិក្រាយ) សិក្ខាបទ
នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តហើយដល់ភិក្ខុជាធិប្បាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៥] សម្មយោនាងិ មានភិក្ខុទួលមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុទួល
ទៀតកាន់យកបង្កាន់បិណ្ឌ បាតចូលទៅក្នុងភិក្ខុនោះ លុះចូលទៅហើយបាន
ចិញ្ចឹមពាក្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា ម្ចាស់អាវុសា លោកចូរនាមំ ។ ភិក្ខុ
មានជម្ងឺឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសា កុំឡើយ ចង្អាន់វេលវេនគេប្រើសិទ្ធិខ្ញុំបាន
ហើយ ។ បិណ្ឌបាតវេលវេននាំយកមកប្រើគេភិក្ខុនោះអត្ថិពលវិជ្ជាភក ។
ភិក្ខុមានជម្ងឺនោះបានមិនបានដោយស្រួលសោះ ។ ភិក្ខុជាធិប្បាយក្រាប
ចូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទំហាននេះ ដំណើរនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថាហៅភិក្ខុជាធិប្បាយមក ក្នុងពេល
នោះហើយក្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុជាធិប្បាយ គេជាភកអន្តញ្ញាតឱ្យភិក្ខុនាម
ជម្ងឺបានបម្បរកោជនបាត ម្ចាស់ភិក្ខុជាធិប្បាយ អ្នកជាធិប្បាយគប្បីសំ-
វែងឡើងខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ព្រៃនានំ
បម្បរកោជនំ វៀរវេលវេនវេនសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ

* ព្រៃហិក្ខុនោះទួលនិមន្តនាចំពោះដទៃយ៉ាង កោជនេណាម្បយក្នុងទិដ្ឋិលោក ហើយ
ត្រឡប់ទៅចាន់ក្នុងទិដ្ឋិលោកវិញ ឬទួលនិមន្តនាចំក្នុងទិដ្ឋិលោក ហើយត្រឡប់មកចាន់ក្នុងទិ
ដ្ឋិលោកវិញ ។

កិលានសមយោ អយំ ឆត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កតវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១០៦] ភេទ ទោ មន សមយេន មនុស្សា
ចិវណានសមយេ សចិវកត្តំ បដិយោនេត្តា ភិក្ខុ
និមន្តន្តិ កោដេត្តា ចិវរេន អត្តារេ ប្បហានិ ។ ភិក្ខុ
កុក្កុប្បាយត្តា វាជិវសេន្តិ បដិកុត្តំ កតវតា បរម្បរ-
កោដនន្តិ ។ ចិវំ បរិក្ខំ ទុប្បជ្ជនិ ។ កតវតោ ឯវបត្តំ
អាណេនសុំ ។ អនុណិវាមិ ភិក្ខុវេ ចិវណានសមយេ
បរម្បរកោដនំ កុប្បនុំ ឯវត្ថុ មន ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខា-
បទំ ទុដ្ឋិសេយ្យេន បរម្បរកោដនេ អញ្ញត្តិ សមយោ
វាជិត្តិយំ ។ ឆត្តាយំ សមយោ កិលានសមយោ ចិវ-
ណានសមយោ អយំ ឆត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កត-
វតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១០៧] ភេទ ទោ មន សមយេន មនុស្សា ចិវ-
កតវតោ ភិក្ខុ កត្តេន និមន្តន្តិ ។ ភិក្ខុ កុក្កុប្បាយត្តា

សម័យវេសលភិក្ខុមានជម្ងឺ នេជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៦] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ ភាគរំភើបក្តីព្រម
ទាំងពីរក្នុងសម័យនៃបិវតាន ហើយនិមន្តភិក្ខុទាំងឡាយថា ពួកយើងនឹង
និមន្តរាល់កត្តាសំទីទាំងឡាយទាំង ប្រាំបី(បិវតាន)ចិវត្ថុស្រ្តីកដណ្តប់ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយសន្សំយមិនទទួលដោយគិតថា បរម្បរកោដនព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ។ ចិវកំភើបទៀតដល់ភិក្ខុដោយស្នូចស្នើសុំ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះគង្គ
ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគវអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុទាំងឡាយបរម្បរកោដន
ក្នុងសម័យនៃបិវតានបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយនប្បិវា-
វដ៏និទៀតខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុត្រូវរកបត្តិបាចិត្តិយ ព្រោះនាវ
បរម្បរកោដន រៀរលេងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ
គឺ សម័យវេសលភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម័យនៃបិវតាន ១ នេជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ញត្តិហើយដល់
ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១០៧] សម័យនោះឯង មនុស្សទាំងឡាយ និមន្តពួកភិក្ខុដ៏អ្នក
ធ្វើដំរើឱ្យនាវបត្តិយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយសន្សំយមិនទទួលដោយគិតថា

នាថវិសេន្តិ បដិស្តុត្តំ ភក្កវតា បរម្យកោដជន្តិ ។
 ភក្កវតា ឯតមន្តំ អាហោស្សំ ។ អនុជាបាមិ កំគូវ
 វិវកាវសមយេ បរម្យកោដជំ កុត្តិកុំ ឯវត្ត មន
 កំគូវ ឥមិ សំគូបជំ ទុន្តិសយ្យាថ បរម្យកោដជេ
 អញ្ញត្រិ សមយា នាថិក្កិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ តិលា-
 ជសមយោ វិវកាវសមយោ វិវកាវសមយោ អយំ
 តត្ត សមយោនិ ។ ឯវត្តជំ ភក្កវតា កំគូវ
 សំគូបជំ មញ្ញត្តំ យោនិ ។

[១១៥] អថទោ ភក្កវ បុព្វសមយេ វិវ-
 សេត្តា មន្តវិវតាធាយ អាយស្សតា អាជន្ត
 មញ្ញសមយោជ យេន អញ្ញត្តិ ក្កាវ តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិត្តា មញ្ញត្តេ អាសយេ ជិសិទិ ។ អថទោ
 តេ មនុស្សា ភក្កវតោ ថ វាយស្សតោ ថ អាជន្តស្ស
 កោដជំ អនិស្ស ។ វាយស្ស អាជន្តា កុត្តិក្កាយតោ
 ជ មជ្ជិក្កាតិ ។ កណ្ណិយា អាជន្តាតិ ។ អលំ

បរម្យកោដជេព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់យាមហើយ ។ កំគុវនិទ្យាយ
 ក្រាបចូលសេន្តិមុខំពោះព្រះដំមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់
 កំគុវនិទ្យាយ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យកំគុវនិទ្យាយបរម្យកោដជេ ក្នុងសម័យជាចំ
 រៀនចំវិវាទ ម្ចាស់កំគុវនិទ្យាយ អ្នកនិទ្យាយកម្មសំវែងរឿននូវ
 សំគូបទនេះយ៉ាងនេះថា កំគុវក្រាបកំគុវនិទ្យាយ ព្រោះនាងបរម្យកោដជេ
 រៀនវិវាទនៃសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសំគូបទនោះគឺ សម័យ
 ដែលកំគុវនិទ្យាយ ១ សម័យនៃវិវាទ ១ សម័យនៃរឿនចំវិវាទ ១ នេះជា
 សម័យក្នុងសំគូបទនោះ ។ សំគូបទនោះ ព្រះដំមានព្រះភាគបាន
 បញ្ញត្តិហើយដល់កំគុវនិទ្យាយយ៉ាងនេះ ។

[១១៦] ត្រាវនា ពេលបុព្វសម័យ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់
 ស្ងៀកស្ងៀមហើយប្រដាប់ដោយពុទ្ធិនិវិចារ មានព្រះអាខន្ធដំមានអាយុ
 ជាបច្ចុសមណៈ ព្រះអង្គទ្រង់យាងចូលទៅកាន់ត្រិកូល ១ លុះចូលទៅ
 ហើយក៏ទ្រង់និវេសនាសន្តិវេលាគេកាន់ភិក្ខុវាយ ។ ទើបមនុស្សនិវេ
 ទ្យាយនោះបានថ្វាយកោដជេដល់ព្រះដំមានព្រះភាគផង ដល់ព្រះអាខន្ធ
 ដំមានអាយុផង ។ ព្រះអាខន្ធដំមានអាយុស្រីវ័យ មិនហ៊ានទទួល ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់អាខន្ធ អ្នកទទួលចុះ ។ ព្រះអាខន្ធត្រាបចូលថា

កតតំ អត្ថំ មេ ភត្តប្បញ្ញាសាតិ ។ ភោជហានទុ
 វិកាប្បញ្ញា កណ្ណាហិតិ ។ អដទោ កតតំ ឯតស្មី
 ធិណានេ ឯតស្មី បកាណោ ធម្មិ កតតំ កត្តា កំត្ត
 អាបន្តសិ អនុជាតាមិ កំត្តតេ ភត្តប្បញ្ញាសំ^(១) វិកាប្បញ្ញា
 បាម្យរកោជំ កុញ្ញតំ បាត្វ បទ កំត្តតេ វិកាប្ប-
 កត្តំ មយ្ហំ ភត្តប្បញ្ញាសំ ភត្តប្បញ្ញា ធម្មតិ ។

(១០៧) បាម្យរកោជំ ជាម បញ្ចុំ ភោជនាធិ
 អត្តាភោជ ភោជន ធិមន្ទិះតា តំ បេប្បា អត្តា
 បញ្ចុំ ភោជនាធិ អត្តាភាវំ ភោជនំ កុញ្ញតិ ឯតំ
 បាម្យរកោជំ ជាម ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ បេប្បា
 សមយំ ។ តិលានសមយោ ជាម ធិ សញ្ញាតិ
 ឯតាសនេ ធិសិញ្ញា យាវន្តំ កុញ្ញតំ ។ តិលាន-
 សមយោតិ កុញ្ញតតំ ។ ចិវនានសមយោ ជាម អនត្តកេ

១ ១. ធិ. យេន្តកេសុ អយំ បាវោ ន បោតិ ។

សូមច្រើនមេត្តាប្រាស ត្រង់មិនគួរ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គមានចង្ហាន់គេបម្រើ
 ខឹងប្រកែហើយ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ញាតិអនុ បើដូច្នោះ
 អ្នកចូរគំណត់ (ចង្ហាន់នោះផលកំចាត់ទៀត) ហើយចូលយក
 (ចង្ហាន់នេះ) ចុះ ។ ព្រោះខ្ញុំបាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះបិតាព្រះភាគ
 ទ្រង់ធ្វើបើកថាហៅកំចាត់ទ្បាយមក ក្នុងនាមនោះ ហើយត្រាស់ថា
 ញាតិកំចាត់ទ្បាយ គឺជាអនុញ្ញាត ឲ្យកំចាត់ទ្បាយចង្ហាន់ដែលគេ
 បម្រើដើម្បីខ្លួនផលកំចាត់ទៀត ហើយទាន់បាម្យរកោជនបាម ញាតិកុ
 តំទ្បាយ ក៏អនុញ្ញាតឲ្យយកទៅយកទ្បាយយកទៅ ខ្ញុំឲ្យទ្បាយក្នុងដែល
 គេបម្រើដើម្បីខ្ញុំផលកំចាត់ទ្បាយនេះ ។

(១០៧) ដែលហៅថា បាម្យរកោជន គឺ(កំចាត់)ដែលគេចំខ្លួន
 ដោយភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ហើយក្រុំភោជននាវបេរ
 ធាន់ភោជន ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ ទៅទំដឹង ភោជននេះហៅថា
 បាម្យរកោជន ។ ពាក្យថា ក្រុំវាមានសម័យ គឺស្រីកុមារតែមាន
 សម័យ (គឺហៅផលកុមារនិងនាងបាម) ។ ដែលហៅថា សម័យ
 ដែលកំចាត់មានដូច្នោះ គឺកំចាត់អាចនឹងអង្គុយទាន់វេលាសម័យ
 មួយ ។ កំចាត់ដឹងខ្លួនមានសម័យឈឺថ្នាក់ហើយគប្បីទាន់(បាម្យរកោជន
 បាម) ។ ដែលហៅថា សម័យនៃចិវនាន គឺបើកំចាត់ទាន់(កាល

កម្រិត វស្សានិកាយ បដិដ្ឋាន មាសោ អត្ថកេ កម្រិត
 បញ្ច មាសា ។ ចីវរគោសមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។
 ចីវរគោសមយោ តាម ចីវរ តវិយមារេ ។ ចីវរគោ-
 សមយោតិ កុញ្ញតត្ថំ ។ អញ្ញត្រិ សមយោ កុញ្ញស្សា-
 មិត្តំ បដិក្កណ្ណាតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ អដ្ឋោហារ
 អដ្ឋោហារ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១១១] បាឡារកោជនេ បាឡារកោជនសញ្ញំ អញ្ញត្រិ
 សមយោ កុញ្ញតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បាឡារ-
 កោជនេ វេមតិកោ អញ្ញត្រិ សមយោ កុញ្ញតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ បាឡារកោជនេ នបាឡារកោជនសញ្ញំ
 អញ្ញត្រិ សមយោ កុញ្ញតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 នបាឡារកោជនេ បាឡារកោជនសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
 នបាឡារកោជនេ វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
 នបាឡារកោជនេ នបាឡារកោជនសញ្ញំ អនាមត្តិ ។

កម្រិត សម័យចិវរគោមាតិក ១ ខែ គឺវិចារិច្ចុស្តវៃវស្សានិកាយ
 បើក្នុងក្រាបកម្រិត សម័យចិវរគោមាតិក ១ ខែ ។ ក្នុងក្រាប
 ជាសម័យចិវរគោមាតិក(បាឡារកោជនបាទ) ។ វេលាហៅថា
 សម័យជាចិវរគោមាតិក គឺកាលវេលាក្នុងក្រាបចិវរ ។ ក្នុងក្រាបជាសម័យ
 ជាចិវរគោមាតិក(បាឡារកោជនបាទ) ។ ក្នុងក្រាប(បាឡារកោជន)
 ដោយនិច្ច អញ្ញតិដ្ឋានំ ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង វៀរវេលាវិគោសម័យ ។
 ក្នុងត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង ត្រូវ ។ វេលាវេលា ។

[១១២] ក្នុងក្រាប ក្នុងបាឡារកោជនជា បាឡារកោជនវិមន
 ហើយដានំ ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង វៀរវេលាវិគោសម័យ ។ ក្នុង
 កោសលក្នុងសង្ឃាយក្នុងបាឡារកោជន ហើយដានំ ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង
 វៀរវេលាវិគោសម័យ ។ ក្នុងក្រាប ក្នុងបាឡារកោជនជា មិនមែន
 បាឡារកោជន ហើយដានំ ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង វៀរវេលាវិគោសម័យ ។
 មិនមែនបាឡារកោជន ក្នុងក្រាបជាបាឡារកោជន ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង ។
 មិនមែនបាឡារកោជន ក្នុងកោសលក្នុងសង្ឃាយ ត្រូវកាបក្កុទ្ធក្នុង ។
 មិនមែនបាឡារកោជន ក្នុងក្រាបជាមិនមែនជាបាឡារកោជន មិនត្រូវ
 កាបក្កុទ្ធក្នុង ។

(១០១) អនាមិកា សមយោ វិគយោត្តា កុញ្ញតិ
 ទ្វេ គយោ ធិមន្តនេ ឋានតោ កុញ្ញតិ ធិមន្តនេ
 ចាតិយា កុញ្ញតិ សកលេន កាមេន ធិមន្តិកោ
 តស្មី តាម យត្ថ កត្តចំ កុញ្ញតិ សកលេន
 ប្រគេន ធិមន្តិកោ តស្មី ប្រគេ យត្ថ កត្តចំ កុញ្ញតិ
 ធិមន្តិយមាថោ ភិក្ខុំ គយោស្សាមិតិ កលាតិ ធិមន្ត-
 កត្តេ សលាតកត្តេ មត្តិកេ ទុច្ចាសថិកេ ចាតិ-
 មនិកេ បញ្ច កោជនាធិ មេត្តា សត្វត្ថ អនាមិកា
 ឧប្បត្តកស្ស អាតិកម្មិកាស្សាតិ ។

គតិយសិក្ខាបទ ទី១១ ។

(១១១) អនាមិកា ធិមន្តនេ ឋានតោ កុញ្ញតិ ធិមន្តនេ
 សមយោ ធិមន្តនេ ឋានតោ កុញ្ញតិ ធិមន្តនេ
 ចាតិយា កុញ្ញតិ សកលេន កាមេន ធិមន្តិកោ
 តស្មី តាម យត្ថ កត្តចំ កុញ្ញតិ សកលេន
 ប្រគេន ធិមន្តិកោ តស្មី ប្រគេ យត្ថ កត្តចំ កុញ្ញតិ
 ធិមន្តិយមាថោ ភិក្ខុំ គយោស្សាមិតិ កលាតិ ធិមន្ត-
 កត្តេ សលាតកត្តេ មត្តិកេ ទុច្ចាសថិកេ ចាតិ-
 មនិកេ បញ្ច កោជនាធិ មេត្តា សត្វត្ថ អនាមិកា
 ឧប្បត្តកស្ស អាតិកម្មិកាស្សាតិ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ០១ ។

ធម្មត្ថសិក្ខាបទ

[១១២] គេធន សមយេន តុន្តោ កតពំ សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវេន អនាថចិណ្ឌិកេស្ស អាហមេ ។ គេធន
ទោ បន សមយេន កាលាមាតា ទុទាសិកា សទ្ធា
ហោតំ ថសទ្ធា ។ កាលា កាមនោ អញ្ញាស្ស
បុរិសស្ស ទិញា ហោតំ ។ អថទោ កាលា មាតុយំ
អគមាសំ កេនចិវេន កាលាយេន ។ អថទោ
កាលាយ សាមិកោ កាលាយ សទ្ធិនេ ម្នំ
ទាយេសិ អភិច្ឆតុ កាលា ឥញ្ញមិ កាលាយ
អាគតត្ថំ ។ អថទោ កាលាមាតា ទុទាសិកា តិស្ថិ
វិយ វិគ្គហាត្ថំ ឥទ្ធិត្ថំ បូរំ បដិ ។ បន្តេ បូរំ អញ្ញា
ចិណ្ឌិកា ភិក្ខុ កាលាមាតាយ ទុទាសិកាយ ទិវេ
សំ ទាវិសិ ។ អថទោ កាលាមាតា ទុទាសិកា តស្ស
ភិក្ខុនោ បូរំ ទាយេសិ ។ សោ ទិក្ខមិត្តា អញ្ញាស្ស
អាចំត្តិ ។ តស្សមិ បូរំ ទាយេសិ ។ សោ ទិក្ខមិត្តា
អញ្ញាស្ស រាចិក្ខុ ។ តស្សមិ បូរំ ទាយេសិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

[១១២] សមយោនោ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះកាគ កាលនទំទៅ
វត្តជេតនេ របស់នាថចិណ្ឌិកេសេដ្ឋំ ទើបត្រីសាវត្ថិ ។ ព្រះនោះឯង
ទុទាសិកាជាមាតារបស់នាថកាលា ជាស្រ្តីមានសទ្ធាផ្ទះថ្ម ។ (ទុទាសិ-
កានោះ) បានឲ្យនាថកាលាជាកូន ទៅបុរសទនាត់ ទៅភិក្ខុស្រីកក្កុច ។
ព្រះនោះ នាថកាលា បានទៅចុះមាតា ដោយភិក្ខុអ្វីមួយដែលខ្លួន
ត្រិះត្រី ។ ទើបប្តីនាថកាលា ច្រើនប្រើទៅភិក្ខុសំណាក់នាថកាលា ថា
នាថកាលាចូរមក អញ្ជូនឲ្យនាថកាលាត្រឡប់មកវិញ ។ កាលនោះ
ទុទាសិកាជាមាតារបស់នាថកាលា គិតថា ការទៅដោយវិធាន ដូចម្តេច
ទំលើក (គិតដូច្នោះហើយ) នាថកិច្ចអនិ ។ ដល់ទិក្ខុនាថកិក្ខុមក
ត្រាច់ប៉ុណ្ណាបាន ១ អន្តិច្ចលទៅកាន់លំនៅរបស់ទុទាសិកាជាមាតានាថ
កាលា ។ ទើបទុទាសិកា ជាមាតារបស់នាថកាលា ឲ្យគេប្រគេនទំ
ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុទៀត ។ (មាតារបស់នាថ
កាលា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់
ភិក្ខុវិទ ។ (មាតារបស់នាថកាលា) ឲ្យគេប្រគេនទំដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។

យដាបដិយត្តំ ឬវំ ឃរិក្ខយំ អគមាសំ ។ ទុតិយម្បិ ទោ កាលាយ សាមីកា កាលាយ សុត្តិកោ ទុតំ ចារោសិ អនុត្តត្ថុ កាលា ឥត្តាមិ កាលាយ អនត្តត្ថំ ។ ទុតិយម្បិ ទោ កាលាមាតា ទុចាសិកា កិស្សិ វិយ វិត្តហត្ថំ កុត្តត្ថំ ឬវំ បដិ ។ បក្កេ ឬវំ អនាគរោ មិណ្ឌាចារិកោ ភិក្ខុ កាលាមា- តាយ ទុចាសិកាយ ធម៌សងំ ចារិសិ ។ អថទោ កាលាយាតា ទុចាសិកា តស្ស កិក្ខុខោ ឬវំ ទាយេសិ ។ សោ ធិក្ខុមិត្តា អញ្ញាស្ស រាជិត្តិ ។ តស្សាមិ ឬវំ ទាយេសិ ។ សោ ធិក្ខុមិត្តា អញ្ញាស្ស រាជិត្តិ ។ តស្សាមិ ឬវំ ទាយេសិ ។ យទាយដិ- យត្តំ ឬវំ ឃរិក្ខយំ អគមាសំ ។ ទុតិយម្បិ ទោ កាលាយ សាមីកា កាលាយ សុត្តិកោ ទុតំ ចារោសិ អនុត្តត្ថុ កាលា ឥត្តាមិ កាលាយ រាគតំ សរេ កាលា យាតមិស្សតិ^(១) អហំ អញ្ញំ បដាបតិ រាទស្សាមិតិ ។ ទុតិយម្បិ ទោ កាលាមាតា ទុចាសិកា កិស្សិ វិយ វិត្តហត្ថំ

១ ១. ម. ទុតិយម្បិ ។

ធិវេលា អគមាសំ កាលា ទោ ចាតិវេលាយាយិ ណា កិស្សំ ត្នា ទសេ ។ ស្វាមីរបស់នាវិកាលា ក៏ប្រើប្រាស់ ក្នុងសំណាក់នាវិកាលា ជាតំបំបំផង ជា នាវិកាលា ចូរមកវិញ អញ្ញាចន់ឲ្យនាវិកាលា ក្រឡប់ មកវិញ ។ ឧទាសិកា ជា មាតា របស់នាវិកាលា គិតថា ការទៅដោយ វែងទៅដូចម្តេចនឹងកើត (គិតជូរឆ្ងាយហើយ) ក៏ចិញ្ចឹមនិយម្បិ ជាតំបំបំ ផង ។ កាលទុតិយ មានភិក្ខុ ១ អង្គ អ្នកត្រាច់ទៅ ដើម្បីចំណុះ ទាន ចូល ទៅកាន់សំនោរបស់ឧទាសិកា ជា មាតា នាវិកាលា ។ ទើបឧទាសិកា ចាតា របស់នាវិកាលា ឲ្យទៅប្រគេននិយម្បិ ក៏កុះខាង ។ កិក្ខុខាង ទេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯទៀត ។ (ឧទាសិកា) ឲ្យទៅប្រគេននិយម្បិ ក៏កុះខាង ទៀត ។ កិក្ខុខាងទេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុឯទៀត ។ (ឧទាសិកា) ឲ្យទៅ ប្រគេននិយម្បិ ក៏កុះខាងទៀត ។ ធិវេលា ឧទាសិកា ទោ ចាតិវេលាយាយិ ព្រះបណ្ឌិត ក៏ប្រើប្រាស់ ក្នុងសំណាក់នាវិកាលា ជាតំបំបំផង ជា នាវិកាលា ចូរមកវិញ អញ្ញា ចន់ឲ្យនាវិកាលា ក្រឡប់មកវិញ ជា មាតា នាវិកាលា មិនក្រឡប់មកវិញទេ អញ្ញា ចន់ឲ្យនាវិកាលា ក្រឡប់មកវិញ ហើយ ។ ឧទាសិកា ជា មាតា របស់នាវិ កាលា គិតថា ការទៅដោយវែងទៅដូចម្តេចនឹងកើត (គិតជូរឆ្ងាយហើយ)

តិស្សន្តរយំ កាលណា រោទន័តិ ។ អថទា. កាលណា ធា
 ទុចាសិកា ភគវតោ វតមន្តំ អាភោចេសិ ។ អថទា
 ភគវិ កាលណា ធាតំ ទុចាសិកា ធម្មិយា កតាយ
 សទ្ធស្សត្តា សមាធិបត្តា សមុត្តដេត្តា សម្មហិសត្តា
 ទុដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។

[១១៧] គេ ទា បទ សមយេន អញ្ញតរោ
 សត្តា រាជិកយា មនិយាលោកំ កន្តុកាលោ ហោតិ ។
 អញ្ញតរោ បិណ្ណចារិកោ ភិក្ខុ តំ សត្តំ បិណ្ណាយ
 ចារិសិ ។ អញ្ញតរោ ទុចាសកោ ភស្ស ភិក្ខុ ចា
 សត្តំ ធាយេសិ ។ សោ ធិត្តមិក្ខា អញ្ញស្ស អាចិក្ខំ ។
 ភស្សបិ សត្តំ ធាយេសិ ។ សោ ធិត្តមិក្ខា អញ្ញស្ស
 អាចិក្ខំ ។ ភស្សបិ សត្តំ ធាយេសិ ។ យថាបដិយន្តំ
 ចាដេយ្យ បរិក្ខយំ អភមាសិ ។ អថទា សោ ទុចា-
 សកោ គេ បទុស្ស វតទរោច អដ្ឋុល្ហា វយ្យា

នាវិកាលការខ្លះ ហេតុអ្វីបានជាយំ ។ ទុចាសិកាជាមាតារបស់នាវិ
 កាលណា គឺគ្រាបចូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងពេលនោះ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ទុចាសិកាជាមាតារបស់នាវិ
 កាលនាឡើយញត្រឹម ឲ្យកាន់យកព្រឹម ឲ្យវស្សាច់ ឲ្យរីករាយ ដោយ
 ក្នុងដីកាដីប្រកបដោយផល ហើយគ្រាកពាកសាសន.យានិទៅវិញ ។

[១១៧] សម័យនោះឯង នានក្ខណៈខ្លះ ទ ក្នុងនោះសេចក្តីប្រាថ្នា
 មើម្បីឲ្យអំពីគ្រឿងនៃគ្រឹះព្រះសាសនាបដិយាលោក(១) ។
 បានក៏ក្នុងគ្រាចាំទៅ មើម្បីបិណ្ណបាតមួយផ្លូវ ចូលទៅក្នុងក្រុមនោះ
 មើម្បីចំណុះ ។ នាវិទុចាសកោក៏បានឲ្យគ្រែគេសម្រួលដល់ភិក្ខុ
 នោះ ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុដទៃទៀត ។ ទុចាសកោនោះឲ្យគេ
 ប្រគេនសម្រួលដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។ ភិក្ខុនោះចេញទៅប្រាប់ដល់ភិក្ខុ
 ដទៃទៀត ។ ទុចាសកោនោះឲ្យគេប្រគេនសម្រួលដល់ភិក្ខុនោះទៀត ។
 ស្បៀងវិថលទុចាសកោនោះបានចាត់ចែងហើយ ទាំងប៉ុន្មានក៏អស់គ្នាន
 សល់ ។ ទើបទុចាសកោនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា
 បពិត្រអ្នកប្តូរសំព័ន្ធប្រសូមអ្នកប្តូរសំព័ន្ធគ្រឿងនេះ ទៅថ្ងៃសិន (ព្រះនាម)

១ គឺប្រទេសវិទិសាវាសិណ្ឌុចំនៀងកង្ការបុណ្ណ ។

អាតមេធិ យថាបដិយត្តំ ជាដេយ្យំ ។ យ្យាចំ ឯច្ចំ
 ជាដេយ្យំ បដិយារទស្សាមីតិ ។ តាយ្យុ(១) សន្តា
 អាតមេតុំ ចយោតោ សន្តាតិ រកចំសុ ។ អដិទោ
 ភស្ស ឧបាសកភស្ស ជាដេយ្យំ បដិយារទេត្វា បច្ឆា
 ធម្មទុក្ខស្ស ខោរា អច្ឆិដ្ឋីសុ ។ បដុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ
 ម័យន្តំ វិចារទន្តំ កដំ ចា ខាម សមណា សក្យ-
 បុត្តិយា ន បត្តំ ជាតិក្ខា បដិក្កហោស្សន្តំ អយំ វេរបសំ
 ដត្វា បច្ឆា ឥច្ឆន្តា តោវេរិ អច្ឆិខ្លាតិ ។ អស្សាសុ
 ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សាចំ ឧដ្ឋាយន្តាចំ ម័យន្តាចំ
 វិចារទន្តាចំ ។ អដិទោ តេ កិក្ខុ ធម្មវេរិ ឯតមត្តិ
 រាណេយេសុ ។ អដិទោ ភក្ខវា ឯតម្មី ឯតាណ ឯតម្មី
 បករណេ ធម្មី តាចំ តត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសំ តេធម៌
 កិក្ខុវេ កិក្ខុចំ សំត្វាបដំ បញ្ញារមេស្សាមី ធម្ម អត្ត-
 វាស បដិច្ច សង្ឃសុដ្ឋកាយ សង្ឃវាសុកាយ ។ មេ ។

១ ឧ. ធម្ម ។

ស្ស្យំ គីវសន្តំ ឧទាចា គីវធម៌ ហើយ គង្គិប្បិខាន ខ្ញុំប្រាគនដល់លោកម្ចាស់
 គង្គិប្បិយអស់នៅហើយ ខ្ញុំនឹងចាត់ចែងស្ស្យ័ន (ប្តីទៀត) ។ មនុស្ស
 គង្គិទោត្រើយថា បតិក្រិម្មកម្ចាស់ យើងមិនអាចនឹងរើវាបានទេ
 (ប្រោះ) ក្នុងរទេះចំគ្រាចៅហ្វាយ (ថាប្តីប្រោះហើយ) កំនាំភ្នាចៅ ។ កាល
 ឧបាសកនោះចាត់ចែងស្ស្យ័នហើយតំរូវត្រាយគេ ចៅគង្គិប្បិយ
 កំដរល្អិតមយក (របស់ទ្រព្យ) ក្នុងគោលនោះ ។ មនុស្សគង្គិប្បិយ
 កំរាលភោគ កំរឿយ បន្តបង្ហាត់ថា អមណា-គង្គិប្បិយវាសក្យ-
 បុត្រ ចំឧបាចន៍និងមិនដឹងខ្ញុំប្រមាណហើយ រទេះសោះ ឧបាសក
 នេះប្រគេសដូរដល់សមណៈគង្គិទោះ ហើយនៅទាល់ទានត្រាយ
 ចៅគង្គិប្បិយ កំដរល្អិតមយក (របស់ទ្រព្យ) ។ កិក្ខុគង្គិប្បិយ
 បានលុបមនុស្សគង្គិប្បិយនោះកាលរោស កំរឿយ បន្តបង្ហាត់
 (ប្តីប្រោះ) ហើយ ។ យើងក្នុងកំដរនោះត្រាចូលសេចក្តីនិរំរោះព្រះដីនាទ
 ព្រះភាគ ។ ព្រោះនឹងខាងនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដីនាទព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ធ្វើម្នាក់ថា យោកិក្ខុគង្គិប្បិយបេក ក្នុងគោលនោះហើយត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុគង្គិប្បិយ យើងប្តីប្រោះ គង្គិទេសនិងបង្ហាត់ស្តីតាមដល់កិក្ខុគង្គិ
 ប្បិយ ព្រោះហេតុយ៉ាងនោះប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺដើម្បីការប្រកែក
 ដល់សិទ្ធិ ដើម្បីទៅសច្ចៈបដិសេធ ។ មេ ។ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ

បដិគ្គហេតត្វានិ ទ្វេតយោបត្តប្បា បដិគ្គហេតត្វា ។
 តតោ ពេ ឧត្តរំ បដិគ្គណ្ណោយ្យានំ តធុត្តិ^(១) បដិគ្គណ្ណាតិ
 អាមត្តិ វាចិគ្គិយស្ស ។ ដ្ឋិតិបត្តប្បម បដិគ្គហេតត្វា តតោ
 ជិត្តមន្តេម កិរុត្តំ មស្សិត្វា អាចិគ្គតត្វំ វាធុត្តិ បយា
 ដ្ឋិតិបត្តប្បម បដិគ្គហេតត្វា តតោ ហេ តត្ថ បដិគ្គណ្ណានិ ។
 ស។ច បស្សិត្វា វាចិគ្គានិ វាចត្តំ ធុត្តិយស្ស ។
 ស។ច អាចិគ្គានិ បដិគ្គណ្ណាតិ អាមត្តិ ធុត្តិយស្ស ។

[១១៩] តតោ ជីហារិត្វា កិក្ខហិ ស្សត្តិ សិរិក-
 ដិកត្តិ បដិគ្គបទំ ជីហារិត្វា សិរិកតិកត្តំ ។ មហិ
 តត្ថ សារិទិសិ មយេ តត្ថ វាចុធម្មតា ។ វតិវ-
 កដ្ឋិតិបត្តប្បម វតិវកសត្តិ បដិគ្គណ្ណាតិ អាមត្តិ
 វាចិគ្គិយស្ស ។ វតិវកដ្ឋិតិបត្តប្បម វេនតិវកោ វ-
 ដិគ្គណ្ណាតិ អាមត្តិ វាចិគ្គិយស្ស ។ វតិវកដ្ឋិតិបត្តប្បម
 ឧធនកសត្តិ បដិគ្គណ្ណាតិ អាមត្តិ វាចិគ្គិយស្ស ។

១១. ម. ធុត្តិ ។

សេចក្តីថា ធម្មទទួលយកជាមត្រិមពេញពីបើបាត្រ ។ ពាក្យថា បើទទួល
 ឲ្យហួសពីកំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា កិក្ខទទួលឲ្យស្មើសលុបពីកំណត់
 នោះទៅ ត្រូវតែបញ្ចុចិត្តិយ ។ (បើ) កិក្ខទទួល (ឧប្បសដ្ឋ) កំណត់
 ពេញពីបើបាត្រហើយពេញពីទីនោះមកឃើញកិក្ខ (ឯទៀត) ត្រូវប្រាប់ថា
 ក្នុងទីនោះនេះទទួល (ឧប្បសដ្ឋ) ពេញពីបើបាត្រមកហើយ លោកកុំទៅ
 ទទួលក្នុងទីនោះទៀត ។ បើកិក្ខឃើញហើយមិនប្រាប់ ត្រូវតែបញ្ចុក្កដ ។
 បើប្រាប់ហើយ កិក្ខនៅទៅទទួល ត្រូវតែបញ្ចុក្កដ ។

[១១៩] ត្រង់ពាក្យថា ត្រូវនាំពេញពីទីនោះហើយចែកមួយអង្គ
 ហើយកិក្ខទទួល សេចក្តីថា ក្នុងពេលដែលត្រូវបំបែកត្រូវនាំយក
 (ឧប្បសដ្ឋ) នោះមកចែកគ្នា ។ ពាក្យថា ការចែកឧប្បសដ្ឋនេះជាសាមី-
 ជំគ្នាស្មើគ្នាបទនោះ សេចក្តីថា ការចែកឧប្បសដ្ឋនេះជាទំនៀមដ៏
 សមគួរក្នុងស្ថាបនានោះ ។ កិក្ខសំគាល់ក្នុងឧប្បសដ្ឋដ៏ច្រើនជាងកំណត់
 ពេញពីបើបាត្រ ជាច្រើនជាងមុន ហើយទទួល ត្រូវតែបញ្ចុចិត្តិយ ។
 កិក្ខបង្រៀមក្នុងឧប្បសដ្ឋដ៏ច្រើនជាងកំណត់ពេញពីបើបាត្រ ហើយទទួល
 ត្រូវតែបញ្ចុក្កដ ។ កិក្ខសំគាល់ក្នុងឧប្បសដ្ឋដ៏ច្រើនជាងកំណត់
 ពេញពីបើបាត្រ ជាទុរទៅវិញហើយទទួល ត្រូវតែបញ្ចុចិត្តិយ ។

ឧទក ទ្វិភ័យបន្តប្តូរ អនិរត្តសញ្ញា អនាមិក្ខ ធុត្តសញ្ញា ។
 ឧទក ទ្វិភ័យបន្តប្តូរ វេទនិកោ អនាមិក្ខ ធុត្តសញ្ញា ។
 ឧទក ទ្វិភ័យបន្តប្តូរ ឧទកសញ្ញា អនាមិក្ខ ។

[១១៦] អនាមិក្ខ ទ្វិភ័យបន្តប្តូរ មនិក្ខណ្ណាតិ
 ឧទក ទ្វិភ័យបន្តប្តូរ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ។

ចក្ខុវិញ្ញាណក្ខន្ធ ខំខំ ។

កិច្ចសំគាល់ក្នុងចំណុចដែលមិនទាញកំណត់ពីរបីបាត្រ ជាលើសទៅ
 វិញ ត្រូវតាមតួខ្ពង ។ កិច្ចសំគាល់ក្នុងចំណុចដែលមិនទាញកំ
 បីបាត្រ ត្រូវតាមតួខ្ពង ។ កិច្ចសំគាល់ក្នុងចំណុចដែលមិនទាញ
 ពីរបីបាត្រ ជាមិនទាញមែន មិនត្រូវតាមតួ ។

[១១៦] ភាវេយ្យត្តាយ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ
 ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ
 ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ
 ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ
 ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ
 ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ
 ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ
 ១ មហិណ្ណកត្តាយ ១ ភាវេយ្យត្តាយ ១ មនិក្ខណ្ណាតិ ១ មហិណ្ណកត្តាយ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

(១១៧) គេន សមយេន តុម្ហា ភក្កក សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ គេន
ទោ បន សមយេន អញ្ញនរោ ព្រាហ្មណោ ភិក្ខុ
ធិមន្តត្វា ភោជេសំ ។ ភិក្ខុ កុត្តារី បរិវិតា ញាតំកុ-
លានំ ភត្តា វិភកេច្ច កុត្តិសុ វិភកេច្ច បិណ្ឌាចានំ
អាទាយ អភមំសុ ។ អដទោ សោ ព្រាហ្មណោ បដិ-
វិស្សកេ វិភកេវេច ភិក្ខុ មយា អយ្យា សន្តប្បិតា
វដ កុម្មេចិ សន្តប្បេស្សមិតំ ។ គេ វិវាមាហំសុ កិ
ត្ថំ អយ្យ អម្មេ សន្តប្បេស្សសិ យេចិ ភយោ ធិមន្តត្វា
ភេចិ អញ្ញកំ យរាធិ អាភត្តា វិភកេច្ច កុត្តិសុ វិ-
ភកេច្ច បិណ្ឌាចានំ អាទាយ អភមំសុតិ ។ អដទោ
សោ ព្រាហ្មណោ ឧជ្ឈាយតិ ជ័យតិ វិហារេតំ គេន
ហិ ធាម ភត្តត្វា អញ្ញកំ យរេ កុត្តិកា អញ្ញត្រិ
កុត្តិស្សន្តំ ន ចាវា បដិគលោ យាវត្ថុ ធាតុន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ៥

(១១៧) សម័យោនោ ព្រះតុន្តំពានព្រះភាគ ពាលគន៍នៅក្នុ
ជេតវេន បេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀចក្រិសសាវត្ថិ ។ ព្រាហ្មនេវនំ ពាន
ព្រាហ្មណំ ម្នាក់និមន្តភិក្ខុទាំងឡាយឱ្យបាន ។ ភូតភិក្ខុបានហើយបាន
ហាមភក្កហើយ តំពេកាន់ត្រកូលញាតិទាំងឡាយ ភិក្ខុភូតខ្លះនិយម
ភិក្ខុភូតខ្លះកាន់យកបិណ្ឌាចារាវេ ។ ព្រាហ្មនោ ព្រាហ្មណំ ពោបុន
ពោលពាក្យនេះនឹងភូតដឹងថាអ្នកស្ម័គ្រស្មាលថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងឡាយខ្ញុំបានប្រគេនចម្រើនបានបរិបូណ៌ហើយ សូមអ្នកទាំងឡាយ
អញ្ជើញមក ខ្ញុំនឹងអភិសម្ភារពលគ្នាទៀត ។ អ្នកស្ម័គ្រស្មាលទាំងនោះ
គោលយំនិរទេថា បពិត្រអ្នកម្ចាស់ អ្នកនឹងអភិសាយនិទាំងឡាយឱ្យផ្អែក
ដូចម្តេចបាន អម្បាលភិក្ខុទាំងឡាយណា ដែលអ្នកនិមន្តមកហើយ ភិក្ខុ
ទាំងនោះមកកាន់ដូចគ្នាយើង ខ្លះបាន ខ្លះកាន់យកបិណ្ឌាចារាវេហើយទៅ ។
ដើមព្រាហ្មណំ ពោបុនពោលគោស តិរេដ្ឋិល បន្តបន្តិចថា លោកដ៏ចំរើន
ទាំងឡាយមិនសមនឹងបានក្នុងដូចយើងទាំងឡាយហើយទៅ គាប់ក្នុងទីដ៏វៃ
ទៀតសោះ ហាក់ដូចជាខ្ញុំមិនអាចដើម្បីប្រគេនលោកបានឱ្យផ្អែកបាន ។

អស្សោស្សំ ទោ ភិក្ខុ ភស្ស ព្រាហ្មណស្ស ទុដ្ឋា-
 យទ្គស្ស មិយទ្គស្ស វិចារេទ្គស្ស ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
 អប្បព្រា ។ បេ ។ ភេ ទុដ្ឋាយទ្គំ មិយទ្គំ វិចារេទ្គំ កេដំ
 ហិ ទាម ភិក្ខុ កុត្តារិ បវាវិតា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ
 ។ បេ ។ សច្ចំ ភិក្ខុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កុត្តារិ បវាវិតា អញ្ញ-
 ត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ។ សច្ចំ ភក្កវតិ ។ វិចារហិ តុន្តោ កត្ក
 កេដំ ហិ ទាម ភេ ភិក្ខុវេ មោយបុរិសា កុត្តារិ បវា-
 វិតា អញ្ញត្រិ កុញ្ញិស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសទ្ធាធំ ក
 បសាទាយ បសទ្ធាធំ ក ភិយ្យកាកយ ។ បេ ។
 ឯវត្តា បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ
 យោ បទ ភិក្ខុ កុត្តារិ បវាវិតា ទានធិយំ ក
 កោដធិយំ ក ទានេយ្យ ក កុន្តោយ្យ ក ចាចិត្តិ-
 យទ្គំ ។ ឯវត្តំ ភក្កវតា ភិក្ខុធំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

ពួកភិក្ខុព្រាហ្មណ៍នោះពាលទោស និងៀល បន្តបង្កើត(ដូច្នោះ)
 ហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាគឺថ ។ បេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះពាលទោស និងៀល បន្តបង្កើតថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះហើយហាមកត្តាហើយ មិនគួរនឹងទៅចាន់ក្នុងទីដទៃទៀតសោះ
 ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុទាំងឡាយ
 នោះហើយហាមកត្តាហើយ ពួកទៅចាន់ក្នុងទីដទៃទៀត ពិតមែនឬ ។
 ពួកភិក្ខុត្រាចម្រើនថា បតិគ្រិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់នៃព្រះភាគទ្រង់និរដៀលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហោយបុរស
 ទាំងនោះ នោះហើយហាមកត្តាហើយ ហេតុម្តែក៏ទៅចាន់ក្នុងទីដទៃ
 ទៀត ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ការទេបំបែកទាំងឡាយដូច្នោះដល់ពួកដទៃដែល
 មិនចាន់ដូច្នោះ ឬចាន់ពួកដទៃដែលដូច្នោះហើយឲ្យរំលឹកគ្រិព្រះពុទ្ធតាម
 ទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីបំរើដល់
 ទៀតខ្លួនសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយនោះហើយហាមកត្តាហើយ
 ចំណាស់ក្តី បរិភោគក្តី ខ្លួនវាទើយ ឬភោជនីយាហារ ត្រិភាបក្តី
 បាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាចិត្តាហើយ ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១១៥] គេច ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ តិលា-
 ណំ ភិក្ខុនំ បណ្ឌិតេ បិណ្ឌនាគេ ធិហរន្តំ ។ តិលាណ
 ម ធិត្តរុបំ កុញ្ញន្តំ ។ តាមិ ភិក្ខុ ធន្តន្តំ ។ អាស្សសិ
 ទោ ភគវំ ទុត្តាសន្តំ មហាសន្តំ តាកោរាសន្តំ ស្ម-
 ត្វាន អាយស្មន្តំ អាមន្តំ អាមន្តសិ ភិក្ខុ ទោ សោ
 អាមន្ត ទុត្តាសន្តោ មហាសន្តោ តាកោរាសន្តោតិ ។
 អដទោ អាយស្ម អាមន្តោ ភគវនោ ឯតមន្តំ អាព-
 ទេសំ ។ កុញ្ញេយ្យំ បទានន្ត ភិក្ខុ តិលាណតិវន្តន្តំ ។
 ម កុញ្ញេយ្យំ ភគវនំ ។ អដទោ ភគវំ ឯតស្មី ធិនាម
 ឯតស្មី បករណោ ធម្មិ កមំ កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តសិ
 អនុជាយាមិ ភិក្ខុវេ តិលាណស្ស ម អតិលាណស្ស ម
 អតិវន្តំ កុញ្ញតិ វិវាហ បទ ភិក្ខុវេ អតិវន្តំ តាកត្តិ
 អលមេតិ សទ្ធាន្តំ ។ វិវាហ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

[១១៥] សមយេនាវេន ភិក្ខុតាំងឡាយ តាំងយកទូរិបិណ្ឌបាតដ៏
 ទុក្ខដៅឲ្យពួកភិក្ខុឈរ ។ ពួកភិក្ខុឈរជាប់មិនបានដោយស្រួល ។ ពួក
 ភិក្ខុទាំងឡាយចោលចំណុចគេដ៏ទុក្ខមតាំងនោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបាទព្រ
 សំឡេងទ្វាំង សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវវៃវៃពួក លុះព្រះហឫទ័យជ្រង
 ហៅព្រះរាជទូដ៏មានអាយុហើយត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាមន្ត សំឡេងទ្វាំង
 សំឡេងធំ សំឡេងកញ្ជ្រៀវវៃវៃពួក សំឡេងនោះ ជាសំឡេងអ្វីហ្ន៎ ។
 គ្រាោះ ព្រះរាជទូដ៏មានអាយុត្រាបទូលសេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាមន្ត ពួកភិក្ខុជាប់រាជទូដ៏សល់
 អំពីភិក្ខុឈរ គិតមែនឬ ។ ព្រះរាជទូត្រាបទូលថា បពិត្រព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ពួកភិក្ខុមិនបានទេ ។ ព្រោះទិពាទនេះ បណ្ឌិតនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើធម្មិតថា ហោភិក្ខុតាំងឡាយមក ក្នុង
 ពេលនោះហើយត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ គឺជាគរអនុញ្ញាតឲ្យ
 ភិក្ខុទាំងឡាយរាជទូដ៏សល់អំពីភិក្ខុឈរភ្នំ ភិក្ខុមិនឈរភ្នំ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ភិក្ខុត្រូវធ្វើរាជទូដ៏សល់ (អំពីភិក្ខុឈរ) ដោយពាក្យយ៉ាងនេះថា រាជទូ
 តាំងអស់នេះសមគួរហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 ធម្មិសំផែនៈឡើងទូរិបិណ្ឌបាតនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយបានហើយ

ចៅត្រីកោណ ហោងខ័ន្តស្ស ចក្ខុសិក្ខាបទស្ស អប្បញ្ញត្តិ

ទុដ្ឋិសេឃ្យោ យោ បទ ភិក្ខុ កុត្តារី មហាវិគោ អនតិវត្តំ

ចាននិយំ វា កោជនិយំ វា ចានេយ្យំ វា កុរោយ្យំ វា

ចាតិវត្តំ ។

[១០៧] យោ បទាតិ យោ យោនិសោ ។ ចេ ។

ភិក្ខុតិ ។ ចេ ។ អយំ វេទស្សី អន្ត អនិច្ចរោ ភិក្ខុ

តិ ។ កុត្តារី ឆាប ចក្ខុដ្ឋំ គោជនិយំ អញ្ញតិវ កោជនិ

អន្តមសោ ក្យសត្តេនបិ កុត្តំ ហោតិ ។ មហាវិគោ ឆាប

អសនំ មញ្ញាយតិ កោជនំ មញ្ញាយតិ ហន្តុចាសេ

វិគោ អភិហាតិ បដិក្ខោចា មញ្ញាយតិ ។ អនតិវត្តំ

ចាតិវត្តយកណ្តា កោនិខេត្ត សិក្ខាបទទី ៨ សេដ្ឋិបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់

បុទពាមរោជនេហិយំ ទំពារស្សីតិ ធានតិ ឆ្លុវោ វនិយោហា ឬសោជនិ-
យោហារវេលជាអនតិវត្តំ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធមក្ស ទំនិមិមិវេន
សេដ្ឋិភិក្ខុស្សី ត្រៃវេលមិទំបុទធ្វើវិធម ។

[១០៧] ត្រៃវេលក្សវា ភិក្ខុស្សី ធានសេដ្ឋិវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម
វិទ្ធិវេលមិទំបុទធ្វើវិធម ។ បេ ។ វេលេហៅថា ធានេហិយ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម
សេដ្ឋិវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម ថេយ្យោហោចេហៅសម្បត្តិវេលមិទំបុទធ្វើវិធម ។
វេលេហៅថា ពាមរោជនេ (ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម) ភិក្ខុវត្ថុវេល
មិទំបុទធ្វើវិធម គោជនិយំ (ប្រេនេទៀត) កោចេហៅកុត្តារី ។ គេបញ្ជើ
កោជនមគចេហៅ ១ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម ២ វេលេហៅថា ធានេហិយ ។

១ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ
វេលេហៅថា ធានេហិយ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ
២ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ
វេលេហៅថា ធានេហិយ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ
៣ ភិក្ខុវត្ថុវេលមិទំបុទធ្វើវិធម គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ
វេលេហៅថា ធានេហិយ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ គោជនិយំ

នាម អកប្បិយកតំ ហោតិ អប្បដិក្កហិតកតំ ហោតិ

អនុច្ឆារិតកតំ ហោតិ អហត្ថចារសេ កតំ ហោតិ អ.

កុត្តាវិបា កតំ ហោតិ កុត្តាវិបា បរិវិទេន អាសនា

វុដ្ឋិទេន កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ ហោតិ

ន ភិណ្ណាចារិតវុត្តំ ហោតិ ឯតំ អននិវុត្តំ នាម ។ អតិវុត្តំ

នាម កប្បិយកតំ ហោតិ បដិក្កហិតកតំ ហោតិ

បានដល់វត្ថុដែលមិនបានធ្វើវិធមកម្ម (ដោយអាគារវិយោសិ) គឺរបស់ដែល
 គេមិនបានធ្វើឱ្យជាកុត្តរ ១ របស់ដែលគេមិនបានទទួលហើយធ្វើឱ្យជា
 របស់គួរ ១ របស់ដែលគេមិនបានលើកឡើង (ឬ) មិនបានបង្ហាញឱ្យទៅ
 ជិតដើម្បីឱ្យគេធ្វើឱ្យជា របស់គួរ ១ គេមិនប៉ះពាល់ដល់ភស្តុតាង
 ហើយធ្វើ ១ គេមិនទាន់បានដាច់ហើយធ្វើ ១ គេមិនទាន់ហើយបានហាម
 កោដនហើយ ក្រែកចាកអាសនៈហើយធ្វើ ១ របស់ដែលគេមិន
 កោលថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ១ នឹងវត្ថុដែលមិនមែនជារបស់
 សរសៃគេកុណី វត្ថុទាំងពីរយ៉ាងនេះហៅថា អនតិវុត្ត ១ ដែលហៅថា
 អតិវុត្តនោះ បានដល់វត្ថុដែលបានធ្វើវិធមកម្ម (ដោយអាគារវិយោសិ)

- ២ ភិក្ខុកាន់យកវត្ថុមកដើម្បីឱ្យគេធ្វើវិធមកម្ម ក្នុងកិច្ចការធ្វើវិធមកម្មនោះបិទនៅ
 ក្នុងក្រែកចាកភាស ហើយធ្វើវិធមកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
 - ៤ ភិក្ខុសាក្យមធ្យេវិធមកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ តែភិក្ខុមធ្យេវិធមកម្មនោះនិង
 មិនទាន់បានកាដេទៅឡើយ យំយាធ្វើវិធមកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
 - ៦ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិធមកម្មបានដាច់ហើយ ហាមកោដនហើយ ក្រែកចាកអាសនៈហើយ ទៅ
 ធ្វើវិធមកម្មឡាតថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
 - ៧ ភិក្ខុអ្នកធ្វើវិធមកម្ម មិនបានបញ្ចេញវិធមកម្មថា របស់ទាំងអស់នេះគួរហើយ ។
- និងកោដ ៥ យ៉ាង កោដនកាត្រយវិនិយមន្តសរសៃគេកុណី ។ វត្ថុដែលមិនគួរដល់
 ការកែវិធមកម្មទាំង ៧ យ៉ាងនេះ កោដនដែលមិនមែនសរសៃគេកុណី ទាំងពីរចំណែក
 នេះ ហៅថា អនតិវុត្តភោជន ។

ទុណ្ណវិភក្តតំ ហោតំ ហត្ថុចារសេ គតំ ហោតំ កុត្តាវិថា
 គតំ ហោតិ កុត្តាវិថា បវរំគន រាសនា អវុដ្ឋិគេន
 គតំ ហោតិ អសមេតំ សទ្ធិត្ថំ វត្តំ ហោតិ តិលាចា-
 តិវត្តំ ហោតិ វតំ អតិវត្តំ ធាម ។ ទាននិយំ ធាម
 បញ្ច ភោជនាធិ យមតាសិកំ សត្តាហតាសិកំ
 យវជីវិកំ មមេត្តា អវសសំ ទាននិយំ ធាម ។
 ភោជនិយំ ធាម បញ្ច ភោជនាធិ ទិណចា តុត្តាសោ
 សត្ត បច្ឆោ មំសំ ។ ទានិប្បូមិ កុត្តិស្សមិទិ
 បដិកុត្តិកតិ អាមត្តិ ទុក្ខិយស្ស ។ អរដ្ឋាហារេ អរដ្ឋា-
 ហារេ អាមត្តិ ទានិវត្តិយស្ស ។

[១២១] អនតិវត្ត អនតិវត្តសញ្ញំ ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា ទានតំ វា កុត្តតិ វា អាមត្តិ
 ទានិវត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត វេមតិកោ ទាននិយំ វា
 ភោជនិយំ វា ទានតំ វា កុត្តតិ វា អាមត្តិ ទា-
 និវត្តិយស្ស ។ អនតិវត្ត អតិវត្តសញ្ញំ ទាននិយំ វា

គី របស់ដែលគេធ្វើឲ្យជាវត្ថុ ។ របស់ដែលគេចុះចូលហើយធ្វើ
 ឲ្យជារបស់គួរ ។ របស់ដែលគេកុំលើកឡើង ឬបាត់បង្គោលទៅនឹង ដើម្បី
 ធ្វើឲ្យជារបស់គួរ ។ គេកុំលើកឡើងហេតុបាសហើយធ្វើ ។ គេកុំទាន់ចូលហើយ
 ចើបធ្វើ ។ របស់ដែលគេកុំទាន់ហើយហាមភោជនហើយ មិនទាន់ក្រែក
 ពាកសន្ទហើយធ្វើ ។ របស់ដែលគេកុំលោបថា របស់អស់ទាំងនេះគួរ
 ហើយ ។ នឹងរបស់ដែលសល់អំពីគេកុំឃើ កុំទាន់វិញ្ញាណនេះ ហៅថា
 អតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ទាននិយាយហារ បានដល់របស់ទាំងអស់
 រៀបរយនៃភោជន៍យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមតាសិក សត្តាហតាសិក
 យវជីវិកេចញ ហៅថា ទាននិយាយហារ ។ ដែលហៅថា ភោជនិយាយហារ
 ទោះបានដល់ភោជន៍យ៉ាង និបាយ ទំស្រស់ ទំក្រិច គ្រិសាច់ ។
 គេកុំចូលដោយគិតថា អញនឹងទំពារស៊ី អញនឹងបរិភោគ ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខ ។ គេកុំត្រូវទាន់ចិត្តយ គ្រប់ៗ វា ដែលលេបចូល ។

[១២២] ទាននិយាយភោជនិយាយ ជាអនតិវត្ត គេកុំសំគាល់ថាថា
 អនតិវត្តនៃមែន ហើយទំពារស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ឲ្យទាននិយាយហារ ឬភោជន៍-
 យាយ ត្រូវអាមត្តិទាន់ចិត្តយ ។ គេកុំស្រឡាញ់ទាននិយាយភោជនិយាយហារ
 ជាអនតិវត្ត ហើយទំពារស៊ីក្តី បរិភោគក្តី ឲ្យទាននិយាយហារ ឬភោជន៍យាយ
 ត្រូវអាមត្តិទាន់ចិត្តយ ។ គេកុំសំគាល់ក្នុងទាននិយាយភោជនិយាយហារ ជាអនតិវត្ត

កោដិយំ វា ទានតំ វា កុញ្ញតំ វា អាបត្តិ ទានតំ យស្ស ។ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវដីវកំ អាហារត្តាយ បដិក្កណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោហារ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ អនតិវត្ថុសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អតិវត្ថុ អតិវត្ថុសញ្ញំ អនាបត្តិ ។

(១២១) អនាបត្តិ អតិវត្ថុ កាលយេត្តា កុញ្ញតំ អតិវត្ថុ កាលយេត្តា កុញ្ញស្សាមីតិ បដិក្កណាតិ អត្តស្សត្តាយ ហរន្តោ កច្ចតំ ភិលានស្ស សេសនំ កុញ្ញតំ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវដីវកំ សតិ បច្ចាយេ ហិកុញ្ញតំ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិក្កម្មកស្សតិ ។

បន្តបញ្ចប់ ខ្ញុំអំ ។

ជាអតិវត្ថុទៅវិញ ហើយទំពារស្តីក្តី បរិភោគក្តី ខ្លូរខាងយាហារេ កោដិយាហារ ត្រូវអាបត្តិច្បាប់ក្តី ។ កិកុទទួលរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវដីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កិកុត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ គ្រប់ ។ ការដែលលេបចូល ។ កិកុសំគាល់កុដ ខាងយកោដិយាហារដែលជាអតិវត្ថុ ជាអតិវត្ថុទៅវិញ ត្រូវអាបត្តិ ទុក្ខដ ។ កិកុមានសេចក្តីសន្សំយក្តីខាងយកោដិយាហារដែលជា អតិវត្ថុ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ កិកុសំគាល់កុដខាងយកោដិយាហារ ដែលជាអតិវត្ថុ ជាអតិវត្ថុពិតបែន មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(១២២) ភាបត្តិមិទទានំ ដល់កិកុដែលទិក្ខុត្រូវទិយកម្មហើយទានំ ដល់កិកុដែលទទួលរបស់ជាយតិកថា អញ្ជើងទិក្ខុត្រូវទិយកម្មហើយ ទានំ ដល់កិកុដែលទាយករបស់ទៅដើម្បីកិកុដទៃ ដល់កិកុដែលទានំ របស់ដ៏សេសសល់អំពីកិកុឈឺ ដល់កិកុដែលទានំរបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវដីវិកដោយមានហេតុ ដល់កិកុត្រូវ ដល់កិកុជា ខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សំបូរទទឹងចប់ ។

ឆ្លងសិក្ខាបទី

(១២២) តេជ សមយេន ពុទ្ធា គតវា សា-
វត្ថុយំ វិហារតិ ផេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណ-
មេ ។ តេជ ទោ ចន សមយេន ទ្វេ ភិក្ខុ
កោសលេស្ស ជនបទេស្ស សាវត្ថិ អន្ទានមគ្គប្បដិបត្តា
ហេតុន្តិ ។ ឯកោ ភិក្ខុ អនាថាវ អាចារិ ។ ទុតិយោ
ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុំ ឯតនវេន នា អាវុសោ ឯវុបំ
អកាសិ នេតិ កប្បត្ថិ ។ សោ តស្មី ឧប-
នន្ទិ ។ អថចោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថិ អនមស្ស ។ តេជ
ទោ ចន សមយេន សាវត្ថុយំ អញ្ញាតស្ស បូតស្ស
សង្ឃកត្តំ ហោតិ ។ ទុតិយោ ភិក្ខុ កុត្តាវ បវា-
តោ ហោតិ ។ ឧបនន្ទោ ភិក្ខុ ញាតិកុលំ កត្តា
បិណ្ឌចាតំ អនាយ យេន សោ ភិក្ខុ តេទុបសង្កមិ
ឧបសង្កមិត្តា តំ ភិក្ខុំ ឯតនវេន កុញ្ញាហិ អា-
វុសាតិ ។ អលំ អាវុសោ បរិបុណ្ណាម្ពិតិ ។ សុទ្ធកោ
អាវុសោ បិណ្ឌចាតោ កុញ្ញាហិតិ ។ អថទោ សោ

សិក្ខាបទទី ២

(១២២) កាលណោ ព្រៃពុទ្ធជីមានព្រៃគោត កាលគង់នៅវត្ត-
ថេរកន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ភ្នែកត្រងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
មានភិក្ខុភិក្ខុវេទីផ្លូវត្រងសាវត្ថិក្នុងកោសលជនបទ ។ ភិក្ខុ ១ រូប
ប្រព្រឹត្តអនាថា ។ ភិក្ខុជាតំបំពិបាននិយាយពាក្យនេះ (យាតំ) ភិក្ខុនោះ
ថា ខ្ញុំលរោគជំងឺមានអាយុ រោគកុំប្តូរអំពើយ៉ាងនេះ អំពើដែលលោក
ធ្វើនេះមិនគួរទេ ។ ភិក្ខុដែលប្រព្រឹត្តអនាថានោះក៏ចង់ចៀវនឹងភិក្ខុអ្នក
យាតំនោះ ។ គ្រានោះ ភិក្ខុចង់នោះបានទៅកាន់ត្រងសាវត្ថិ ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុត្រងសាវត្ថិមានប្រជុំជនមួយក្នុង (ភ្នំ) សង្ឃកត្ត ។ ភិក្ខុ
ជាតំបំពិបាននាស់សង្ឃកត្តរួចហើយហាមកត្តហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ចៀវ
ទៅកាន់ត្រងសាវត្ថិហើយទទួលបិណ្ឌបាន រួចហើយក៏ចូលទៅភិក្ខុ
ដែលហាមកត្តនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុ
អ្នកហាមកត្តនោះថា ខ្ញុំលរោគជំងឺមានអាយុ រោគច្បឆាន់ (ចង្កាន់
នេះ) ចុះ ។ ភិក្ខុអ្នកហាមកត្តក៏ប្រកែកថា ភិក្ខុអាវុសោ ខ្ញុំឆាន់បរិបូណ៌
ហើយ ។ ភិក្ខុដែលចង់ចៀវក៏អង្វរថា ខ្ញុំលអាវុសោ បិណ្ឌបាន(នេះ)ល្អ
លោកចូរឆាន់ទៅ ។ កាលបើភិក្ខុអ្នកចង់ចៀវនោះជម្រុលភ្នំនិរោត

ភិក្ខុ ភេទ ភិក្ខុនា ធិប្បិទ្យយមាដោ តំ បិណ្ឌាណា-
 តំ កុញ្ញិ^(១) ។ ឧបទន្ទា^(២) ភិក្ខុ តំ ភិក្ខុ ឯតនរោច
 ត្វំ ហិ ឆាម អាវុសា បំ វត្តតំ មញ្ញសិ យំ ត្វំ
 កុញ្ញាវី បវរិតា អនតិវត្តំ ភោជនំ កុញ្ញសីតិ ។ ឧ-
 ទុ អាវុសា អាចិត្តិតទ្ធី ។ ឧទុ អាវុសា បុដ្ឋិតទ្ធី ។
 អថេចា សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណាទេសិ ។
 យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ បេ ។ ភេ ឧដ្ឋិយន្តិ
 មិយន្តិ វិចារេន្តិ តតំ ហិ ឆាម ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 កុញ្ញាវី បវរិតំ អនតិវត្តន ភោជនេន អភិហដ្ឋិ
 បវរស្សតិ ។ បេ ។ សដ្ឋំ តិវ ត្វំ ភិក្ខុ ភិក្ខុ
 កុញ្ញាវី បវរិតំ អនតិវត្តន ភោជនេន អភិហដ្ឋិ
 បវរស្សតិ ។ សដ្ឋំ ភគវតិ ។ វិគរហិ តុន្ទា
 ភគវ តតំ ហិ ឆាម ត្វំ មោឃបុរិស ភិក្ខុ កុញ្ញាវី
 បវរិតំ អនតិវត្តន ភោជនេន អភិហដ្ឋិ បវរស្សសិ
 ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ

១ ១. ម. កុញ្ញំ ។ ២ ១. ម. បេន្ទា ។

ភិក្ខុកហមកត្តានា (ត្រាមិនបាទ) ភិក្ខុនំបិណ្ឌ បាតនាមេវ ។ ភិក្ខុវេល
 បនិព្រៀតិវោលពាក្យនេះនឹងភិក្ខុអកហមកត្តានាថា ម្ចាស់អាវុសា
 លោកសំណាមកថ្មំថាបុគ្គលវេលនៃក្រវិកស្តីជាបុគ្គ តិបូរលោកនាម្លែង
 ហើយហមកត្តាហើយ ម្តេចឡើយភិក្ខុនៃតានអនតិវត្តភោជន ។ ភិក្ខុអក
 ហមកត្តានាមេវថា ម្ចាស់អាវុសា ហេតុម្តេច លោកមិនប្រាប់(ខ្ញុំ)ផង ។
 ភិក្ខុអកនិព្រៀតិវធីយថា ហេតុម្តេច លោកមិនសួរ(ខ្ញុំ)ជាមុន ។ ភិក្ខុអក
 ហមកត្តានាភិក្ខុណា លរឿននុំប្រាប់ភិក្ខុជាដ៏ឡាយក្នុងខណៈនោះ ។
 ភិក្ខុភិក្ខុណាវេលមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ បេ ។ ភិក្ខុជាដ៏នាភិក្ខុ
 ភោស តិវេជ្ជិល បន្តិចប្តីបំថា ភិក្ខុមិនសួរនឹងនាំភិក្ខុវាហើយហេ-
 លោកបន្តិភិក្ខុវេលនាម្លែងហើយហមកត្តាហើយ ឲ្យតាននុំអនតិវត្តភោជន
 (ដូច្នោះ) លោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ត្វថា អ្នកឯង
 បាននាំភិក្ខុទៅហេតុម្តេចភិក្ខុវេលនាម្លែងហើយ ហេតុភោជនហើយ ឲ្យ
 តានអនតិវត្តភោជន ឯតិវេនបូ ។ ភិក្ខុនាម្រាបទូលថា សូមប្រើមេត្តា
 ព្រៀស ឯតិវេន ។ ព្រះករុណាមានព្រះភាគ ទ្រង់តិវេជ្ជិលថា
 ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនសួរនឹងនាំភិក្ខុទៅហេតុម្តេចភិក្ខុវេលនាម្លែង
 ហើយហមកត្តាហើយ ឲ្យតានអនតិវត្តភោជនទេ នៃមោឃបុរិស អំពើ
 ដែលអ្នកឯងធ្វើខ្លះមិនមែននាំឲ្យជ្រេថ្លា ដល់ពួកផងវេលមិនទាន់ជ្រេថ្លា

បសន្នាធំ កំ កិយ្យភាវយេ ។ បេ ។ ឯវត្ស បន
 កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ ធម្មិសេយ្យាជ យោ បន កិក្ខុ
 កិក្ខុ កុត្តាវី បវាវិតំ អនតិវត្តន ទានជីយេន វា ភោជនិ-
 យេន កំ អភិហដ្ឋិ បវាវេយ្យ ហន្ត កិក្ខុ ទាន វា កុញ
 វតិ ជាធំ អាសាធាយេក្ខោ កុត្តស្មី ទានតិយេនិ ។

[១២៣] យោ បជាតិ យោ យាដិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី រក្ខេ អនិប្បេតោ
 កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុនិ អញ្ញំ កិក្ខុ ។ កុត្តាវី បាម
 បញ្ចន្តំ ភោជនាធំ អញ្ញាវិ ភោជនំ អន្តមសោ កុ-
 សត្តេនមិ កុត្តំ ហោតិ ។ បវាវិតោ បាម អសាធំ
 បញ្ញាយតិ ភោជនំ បញ្ញាយតិ ហត្ថបាសេ បិតោ
 អភិហាវតិ បដិក្ខេតោ បញ្ញាយតិ ។ អនតិវត្តំ បាម
 អកប្បិយកតិ ហោតិ អប្បជិត្តហិកកតំ ហោតិ
 អនុញាវិតកតិ ហោតិ អហត្ថបាសេ កតិ ហោតិ

ប្តេជំពុគដនវែវលដ្រិដ្ឋាស្រាបំហើយ ឱវិវិកិវិកដ្រិដ្ឋាវទ្ធវិទេ ។ បេ ។
 យលកិកុតំនិច្ចាយ អកតំនិច្ចាយធម្មិសំវែវនិធម្មិទិធម្មិសិក្ខាបទនេះយ៉ាង
 នេះថា កិក្ខុណាមួយ កាលដឹងហើយវិភាគទាននាំកិក្ខុ ទៅបរិវេណ
 បង្ខំកិក្ខុដែលទាន់ហើយហាមកក្កហើយ ឱវចំពារស្មីក្តិ បរិភោគក្តិ ឱវ
 ធនកិក្ខុភោជន ដោយពាក្យថា ឱកិក្ខុ អកច្ចុវិពារស្មីក្តិ បរិភោគក្តិ
 ដូច្នេះ ដំបូកកិក្ខុទៅទាន់ហើយ ត្រូវតាមក្តិបាចិត្តិយ ។

[១២៤] ត្រីនិពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាដ៏សិក្ខា-
 បទធំ ១ ឱវបាចិត្តិកក្តិ ។ ពាក្យថា កិក្ខុ កិក្ខុដទៃ ។ ដែលហៅថា
 ទាន់ហើយ កិក្ខុបានទាន់ដូចភោជនធំ ៥ យ៉ាង ភោជនណាមួយ
 ដោយហោចទៅសូម្បីតែប៉ុនចុងស្បូវក្តី ។ ដែលហៅថា ហាមកក្ក
 (គឺហាមប្រគល់ដោយអង្គ ៥ យ៉ាង) កិក្ខុកំពុងទាម ១ គេយកភោជន
 គេប្រគេនឱ្យ ១ គេបរិភោគវិសិហត្តបាស ១ គេបង្ហូរខោដំបងក
 ចំពោះ ១ កិក្ខុហាមភោជន ១ ។ ដែលហៅថា ធនកិក្ខុ បាមដល់វិក្ខុ
 ដែលមិនបានធម្មិទេយកម្មដោយ (ភាពរព័យ៉ាង) គឺរបស់ដែលគេមិន
 បានធ្វើឱ្យវាតែគួរ ១ របស់ដែលកិក្ខុមិនបានទទួលហើយធ្វើឱ្យវារបស់
 គួរ ១ របស់ដែលកិក្ខុមិនបានឃើញឡើយ (ប្តូរមិនបានឃើញទទួលទៅជិត
 ដើម្បីធ្វើឱ្យវារបស់គួរ) ១ កិក្ខុមិនស្ថិតនៅទាន់កុដិហត្តបាសហើយធ្វើ ១

អកុត្តារិយា កតំ ហោតិ កុត្តារិយា បរិវិតទ អាសនា
 វុដ្ឋិភេទ កតំ ហោតិ អលមេតំ សព្វន្តំ អវុត្តំ ហោតិ
 ទ កំលាទាតិវត្តំ ហោតិ ឯតំ អទតិវត្តំ បាម ។
 ទាននិយំ បាម បញ្ច ភោជនាទិ យាមកាលំកំ
 សត្តាហកាលិកំ យាវនីវិកំ វេយ្យា អវសេសំ ទាន-
 និយំ បាម ។ ភោជនិយំ បាម បញ្ច ភោជនាទិ
 ទុនទោ កុម្មាសោ សត្តុ មាត្រា មំសំ ។ អភិហាដ្ឋំ
 បរិវេយ្យតំ យាវតតំ វន្តសិ ទាវតតំ កណ្ណាហិតិ ។
 ជាទាតិ បាម សាមំ វិ ជាទាតិ អញ្ញា វិ តស្ស
 អាហេទន្តំ សោ វិ អាហេទតំ ។ អាសានទាហេត្វានិ
 ឥមិទា ឥមំ ចោទេស្សមិ សាវេស្សមិ បដិចោទេស្សមិ
 បដិសាវេស្សមិ មន្តិ ករិស្សមិទិ អភិហាតិ អាបត្តិ
 ទុត្តជស្ស ។ តស្ស វចេទេ ទានិស្សមិ កុត្តិស្សមិទិ

ភិក្ខុមិនបាននាំហើយធ្វើទ ភិក្ខុនាំហើយ យាមភោជនហើយ ត្រែក
 បរិភោគសនាំហើយធ្វើទ មេសវែលភិក្ខុមិនពោលថា មេសវែលភិក្ខុនេះ
 គួរហើយទ នឹងត្រូវដែលមិនមែនជាមេសវែលអំពីភិក្ខុឈឺ តែចាំនិយាយ
 នេះហៅថា អនតិវត្ត ។ ដែលហៅថា ទាននិយ(នោះ) បានដល់ភិក្ខុចាំនិ
 កសំ លើកលែងភោជនចាំនិយាយនឹងភិក្ខុជាយាមកាលិក សត្តាហកា-
 លំកនិយាយវិកេចញ្ច ហៅថា ទាននិយ ។ ដែលហៅថា ភោជនិយ បាន
 ដល់ភោជនវាយន្តិបាយទ ទំស្រស់ទ ទំក្រៀមទ ត្រីទ សាច់ទ ។
 ពាក្យថា នាំភិក្ខុទៅបរិវេណ (នោះ) គឺភិក្ខុនិយាយថា លោកចង់បាន
 ប៉ុន្មាន ទំមន្តយកប៉ុណ្ណោះចុះ ។ ដែលហៅថា ជីនិ (នោះ) គឺភិក្ខុជីនិ
 ទូឯង ឬពួកជនដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុអ្នកចោទនោះ ឬភិក្ខុអ្នកហាមភោជន
 នោះប្រាប់ ។ ពាក្យថា វិចារេទាស (នោះ) គឺ ភិក្ខុនាំយក
 (ទាននិយឬភោជនិយ) ទៅដោយគិតថា អញនឹងចោទនឹងលើកភិក្ខុនេះ
 ដោយភ្នែកនោះ អញនឹងចោទចំពោះនឹងលើកចំពោះភិក្ខុនេះ ដោយភ្នែក
 នេះ អញនឹងធ្វើភិក្ខុនេះឱ្យកាប់មុខ ដោយភ្នែកនេះ ក្រៅតាមភិក្ខុក្នុង ។
 ភិក្ខុអ្នកហាមភោជនទទួលដោយគិតថា អញនឹងចំពោះភ្នែក នឹងនាំ

បដិក្កណ្ណាតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោ-
ហារ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ភោជនបរិយាសានេ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៤៤] បរិវិតេ បរិវិតសញ្ញិ អនតិក្កន្ធន ទាននិ-
យេន វា ភោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បរិវតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ បរិវិតេ វេមតិកោ អនតិក្កន្ធន
ទាននិយេន វា ភោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បរិវតិ
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិវិតេ អប្បវិវិតសញ្ញិ^(១) អនតិ-
ក្កន្ធន ទាននិយេន វា ភោជនិយេន វា អភិហដ្ឋំ បរិវតិ
អនាមត្តិ ។ យាមកាលំកំ សត្តាហកាលំកំ យាវជីវិតំ
អាហារត្ថាយ អភិហារតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឧស្ស
វចនេន ទានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិទិ បដិក្កណ្ណាតិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោហារ អាមត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ អប្បវិវិត^(២) បរិវិតសញ្ញិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
អប្បវិវិត^(៣) វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្ប-
វិវិត^(៤) អប្បវិវិតសញ្ញិ^(៥) អនាមត្តិ ។

១.២-៣-៤-៥ ៥ ២ អប្បវិវិត ។

តាមពាក្យរបស់លោកអ្នកចោទ (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ ត្រូវទណ្ឌដែលលេប ។ លុះភិក្ខុនោះនាំទំនៀមទៅ ភិក្ខុអ្នកបង្ខំ
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។

[១៤៥] ភិក្ខុហារភោជនេហិយ ភិក្ខុអនោទសំគាលំវាហាយ
ហិយ ភិក្ខុទានិយបូភោជនិយដែលជាអនតិក្កន្ធតៅបង្ខំ(ភិក្ខុនោះ)ទ្យនានំ
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុហារភោជនេហិយ ភិក្ខុអនោទមានសេចក្តី
សន្សំវិយ ភិក្ខុទានិយបូភោជនិយដែលជាអនតិក្កន្ធតៅបង្ខំទ្យនានំ ត្រូវអា-
មត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុហារភោជនេហិយ ភិក្ខុអនោទសំគាលំវាមិនបានហាយ
ភិក្ខុទានិយបូភោជនិយដែលជាអនតិក្កន្ធតៅបង្ខំទ្យនានំ មិនត្រូវអាមត្តិ ។
ភិក្ខុអនោទបន្តិទរបស់ដែលជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវជីវិត
សើម្បីជាអាហារ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុអនហារភោជនទទួលក្នុងពិធីនោះ
ដោយគិតថា អញ្ជូនទិវតារស្មី ទិវិតានំ តាមពាក្យរបស់លោកអ្នក
ចោទនោះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុនោះត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ពលំ ។ ទណ្ឌ
ដែលលេប ។ ភិក្ខុមិនហារភោជនេ គេភិក្ខុអនោទសំគាលំវាហាយ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនហារភោជនេ ភិក្ខុអនោទសន្សំវិយ ត្រូវ
អាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុមិនទាន់ហាយភោជន ភិក្ខុអនោទសំគាលំវា
មិនទាន់ហាយវេម មិនត្រូវអាមត្តិ ។

វិយោគីណ មហាវិក្ក

[១២៩] អបាយន្តិ អតិវិក្កំ ការាត្វា ធនិ អតិវិក្កំ
ការាមេត្វា កុញ្ញាហិតិ ធនិ វេញ្ញស្សត្វាយ ហារត្វា
តត្វាហិតិ ធនិ កំលានស្ស សេសកំ ធនិ យាមតា
លិកំ សត្តាហតាលិកំ យាវជីវិកំ សតិ បទូយេ
បរិកុញ្ញាតិ ធនិ ឧប្បត្តតស្ស វាជិត្តតស្សតិ ។

ធម្មបទទី ៩៦៦ ។

វិយោគីណ មហាវិក្ក

[១៣០] អាបន្តិមិទមាន ផលកិក្កុវដលទ្យកិក្កុផលិត្តាថ្វើវិទយកម្ម
ហើយទ្យ ផលកិក្កុវដលទ្យដោយពាក្យថា លោកចូរទ្យករត្វើទ្យវាវិទយ-
កម្មហើយនិមន្តទាន់ចុះ ផលកិក្កុវដលទ្យដោយពាក្យថា លោកចូរទ្យ
(ឧទធិយភាជនិយាហារនេ) ទៅដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃចុះ ផល
កិក្កុវដលទ្យរបស់ដ៏សល់អំពីភិក្កុយិ ផលកិក្កុវដលទ្យរបស់ជាយាមកាលិក
សត្តាហតាលិក យាវជីវិក ហោយពាក្យថា វាលឃើមានលោកចូរលោក
ទាន់ចុះ ផលកិក្កុត្ត ផលកិក្កុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខបទទី ៦ ៣៧ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[១២៦] តេជ សមយេន កុដ្ឋោ ភគវ វជនហោ
វិហាតិ វេជ្ជវេន តេសុត្តនំវិហេ ។ តេជ ខោ
បន សមយេន វជនហោ កំភ្នុសមដ្ឋោ ហោនំ ។ សត្ត-
រសវត្តិយា កិក្ខុ កំភ្នុសមដ្ឋំ ឧស្សនាយ អនមំសុ ។
មនុស្សា សត្តរសវត្តិយេ កិក្ខុ បស្សិត្តា ធម្មារម្មា
វិសិម្បត្តា កោជត្តា ខានទិយំ អនំសុ ។ សត្តរសវត្តិ-
យា កិក្ខុ ខានទិយំ អាពាយ អាវាអំ កត្តា ធម្មត្តិ-
យេ កិក្ខុ ឯតទវេតុំ កត្តាវាសោ ខានទិយំ ខាន
ជាតិ ។ កុតោ តុម្ពេហិ អាវុសោ ខានទិយំ លទ្ធកំ ។
សត្តរសវត្តិយា កិក្ខុ ធម្មត្តិយាជំ កិក្ខុជំ ឯតមត្តំ
អាវោសេសុំ ។ តី បន តុម្ពេ អាវុសោ វិការល
កោជំ ភុញ្ញជាតិ ។ ឯវិហារុសោតិ ។ ធម្មត្តិយា កិក្ខុ
ឧជ្ឈាយនំ ទិយនំ វិហារេនំ តនំ ហំ ធាម សត្ត-
រសវត្តិយា កិក្ខុ វិការល កោជំ កុញ្ញស្សនំតិ ។

សិក្ខាបទទី ៧

[១២៦] កាលនោ ព្រៃពុទ្ធដំហានព្រះភាគ កាលនំវេន
វេនវេន ជាគលទុកខំបស្តាន វិស្វក្រិក្ខន្តិក្រិ ។ សម័យនោឯន
ក្រិក្ខន្តិក្រិលេនិមហោស្រពាលីកំលូបកំ ។ ពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុ
កំបុនពេលើម្បិមើលិមហោស្រពវិសេសេលេនិលើកំលូបកំ (នោ) ។
មនុស្សតាំងឡាយ បានឃើញពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុហើយ ឯមនុស្សស្រី
ទំ ឱ្យលាប ឱ្យឆាន់ ស្រែចោយកំប្រែកនៃខ្លាទង្គិយៈ ។ ពួកសត្តរស-
វត្តិយកិក្ខុ កាន់យកខាទង្គិយៈទៅអាម ហើយទិយាយភាគ្រាន់ប្រាប់ពួក
ធម្មត្តិយកិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ លោកតាំងឡាយខ្លាទង្គិយ
យកខាទង្គិយៈទៅឆាន់ចុះ ។ ពួកធម្មត្តិយកិក្ខុតាំងនោះសួរថា ម្ចាស់អាវុ-
សោតាំងឡាយ ពួកលោកបានខាទង្គិយៈបកពីណា ។ ពួកសត្តរស-
វត្តិយកិក្ខុបានប្រាប់អ្វីនឹងខ្លាទង្គិយកិក្ខុតាំងឡាយ ។ ពួកធម្មត្តិយកិក្ខុ
សួរថា ម្ចាស់អាវុសោតាំងឡាយ លោកតាំងឡាយបានឆាន់កោដនក្រី
ហោយដែលមិនគួរមែន ។ ពួកសត្តរសវត្តិយកិក្ខុឆ្លើយថា មែនអាវុសោ
តាំងឡាយ ។ ពួកធម្មត្តិយកិក្ខុពាលៈពោស គិរដ្ឋិល បន្តបន្តិបថា ពួក
សត្តរសវត្តិយកិក្ខុ មិនគួរនឹងឆាន់កោដនក្រីហោយវិការល (ដូច្នោះ) ហោ ។

យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដិវិកំ វេយ្យា
អារសេសំ ទានធីយំ ឆាម ។ កោដិធីយំ ឆាម
បញ្ច កោដិធី ឱនោ កុញ្ញសោ សត្ត មន្ទោ
មំសំ ។ ទានស្សមំ កុញ្ញស្សមំ មជ្ឈិក្កណ្ណតិ
អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អដ្ឋោហារ អដ្ឋោហារ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(១២៨) វិការល វិការលសត្តិ ទានធីយំ វ
កោដិធីយំ វ ទានតិ វ កុញ្ញតិ វ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ វិការល វេមតិកា ទានធីយំ
វ កោដិធីយំ វ ទានតិ វ កុញ្ញតិ វ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ វិការល កាលសត្តិ ទានធីយំ វ កោដិ-
ធីយំ វ ទានតិ វ កុញ្ញតិ វ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដិវិកំ អា-
ហារត្តាយ មជ្ឈិក្កណ្ណតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អដ្ឋា-
ហារ អដ្ឋោហារ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ កាលល

បាចលំបេសំទំអសំ វៀវលិវិកាដទំ ថយំ ធីវិកុដ
យាមកាលិក សត្តាហកាលិក យាវដិវិកេចញ្ច យោថ ទានធីយ ។
វេលយោថ កោដិធីយៈ បាចលំកោដទ ថយំគិបាយ ១ ឧស្រសំ ១
វេត្រិវិក ១ ត្រិ ១ សាច់ ១ ។ កំតុខទ្ធលវត្តុជាតិទោរដោយគិវថ អញ្ញធីវ
មំតស្តិ ធីវិកោត ត្រិកាបត្តិកុដ ។ កំតុនារត្រិកាបត្តិ
បាចិត្តិយ ត្រិវ វេវវេលលេបច្ចលទៅ ។

(១២៨) វេលវិការល កំតុសំតាល់ថា វេលវិការល ហើយ
វំតស្តិ បរិកោតតិ ធុវទានធីយៈ ឬកោដិធីយៈ ត្រិកាបត្តិបាចិត្តិយ ។
វេលវិការល កំតុនារសេចក្តិសន្សីយ ហើយវំតស្តិ បរិកោតតិ ធុវទាន-
ធីយៈ ឬកោដិធីយៈ ត្រិកាបត្តិបាចិត្តិយ ។ វេលវិការល កំតុសំតាល់ថា
កាលស្ត ហើយវំតស្តិ បរិកោតតិ ធុវទានធីយៈ ឬកោដិធីយៈ ត្រិកាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ កំតុខទ្ធលវត្តុជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ធីវយាវដិវិក
កុសត្រាច់ថាប្រយោជន៍វលកហារ ត្រិកាបត្តិកុដ ។ កំតុនារត្រិ
កាបត្តិកុដ ត្រិវ វេវវេលលេបច្ចលទៅ ។ វេលវិការល

វិកាលសញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាលេ វេមត្ថំ-
កោ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាលេ កាលសញ្ញា
អនាចត្តិ ។

[១២៧] អនាចត្តិ យោមកាលិកំ សន្តាហកា-
លិកំ យោជីវិកំ សតិ បច្ចុយេ បរិទុញ្ញតិ ទុក្ខត្ថ-
កស្ស អាទិកត្ថកស្សាតិ ។

សន្តមសំបូរេ ខីដ្ឋិ

ភិក្ខុសំគាល័ថា ពោលវិកាល (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ពេលជាពាលគ្មា
ភិក្ខុសន្ស័យ (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ ពេលជាពាលគ្មា ភិក្ខុសំគាល័ថា
កាលគ្មាវេម មិនត្រូវអាចត្តិឡើយ ។

[១២៧] អនាចត្តិមនោន វេលក្ខិកុវេលបានវិកត្តិយោមកាលិក
សន្តាហកាលិក ខីវិយវេវិកាដោយមាទាហតុវេលគ្មាបានពាន វេលក្ខិកុ
ទុក្ខ វេលក្ខិកុវេលមញ្ញត្តិ ។

សំបូរេទំ ន ធម៌ ។

[១៣០] តេជ សមយេន តុន្តោ គតតំ សាវត្ថិយំ
 វិហារតិ ជេតវេន វេទាជបិណ្ឌិតិ-ប្ប អាហារេ ។ តេជ
 ទោ បន សមយេន អយស្មតោ អាណន្តស្ស ឧបជ្ឈាណ
 អយស្មា វេទ្យុដ្ឋសីសោ^(១) អាត្មា វិហារតិ ។ សោ
 បិណ្ឌកយ ជវិត្តា តហំ បិណ្ឌោនំ លតិត្តា^(២) សុត្តិ^(៣)
 ត្តំ វណមំ ហវិត្តា សុត្តិកេត្តា ខិត្តិមតំ យនា
 អាហារេន អត្តោ ហោតិ តនា ធនតោន តេមេត្ត
 កុញ្ញតិ ជិវេន តាមំ បិណ្ឌកយ បវិសតិ ។ ភិក្ខុ
 អយស្មន្តំ វេទ្យុដ្ឋសីសំ ឯតនាភិក្ខុំ តិស្ស ភ្នំ
 អាវុសោ ជិវេន តាមំ បិណ្ឌកយ បវិសសីតិ ។ អដទោ
 អយស្មា វេទ្យុដ្ឋសីសោ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណយេសិ ។

១ ១. ម. ពេលវេទ្យុដ្ឋសោ ។ ២ ឈុំ បិណ្ឌោនំ លតិត្តាភិយំ ខន្តវេហិយាធាន្តរា
 មត្តិ ។ ៣ ១. ម. សុត្តិ ។

[១៣១] កាលៈតោ ព្រៃកុរុដំមានព្រៃភោគ កាលគង់នៅវិក្ក
 ជេតពន លេសំអនាថបិណ្ឌិតិសេដ្ឋី វិក្កុវគ្រិស្តសាវត្ថិ ។ សម័យនោឯង
 ព្រៃវេទ្យុដ្ឋសីសៈដំមានកេយ្យ ជាឧបជ្ឈាយំលេសំព្រៃកាន់ខ្ញុំដំមានកេយ្យ
 គង់នៅក្នុងព្រៃ ព្រៃបរេនោះគ្រាប់ទៅបិណ្ឌកុរុ លុះបានកហារបិណ្ឌ-
 កុរុជាច្រើនហើយក៏នាំយកបាយសុទ្ធ^(១) មកកាន់ពាន រួចហាលបាយ
 នោះឱ្យស្ងួតត្រៀមហើយទុកដាក់ កាលណាមានសេចក្តីត្រូវការហើយ
 កហារទើបយកបាយត្រៀមនោះមកត្រីខ័ក ហើយក៏នាំខ្ញុំក្នុងកាលនោះ
 យូរៗ បានលោកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌកុរុខ្ញុំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បានខំយាយពាក្យនេះនឹងព្រៃវេទ្យុដ្ឋសីសៈដំមានកេយ្យថា ត្វលក្ខណៈ
 ចុះហត្ថក្ខិបានជាយូរៗ ទើបលោកចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌកុរុខ្ញុំ ។
 ទើបព្រៃវេទ្យុដ្ឋសីសៈដំមានកេយ្យក៏ដំណាល លឿងខ្ញុំប្រាប់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។

១ អន្តរា ជិវាយាធម្យានំ ចំខេត្តសម្បត្តិឯក្នុងព្រៃវេទ្យុដ្ឋសីសៈ ។

ក៏ បទ ត្រូវ អាវុសោ សង្ខិណ្ឌការកំ ភោជនំ កុញ្ញសិ-
 តិ ។ ឯវាវុសោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា ។ យេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចេន្តំ តតំ ហិ ធាម អា-
 យស្មា វេឡុដ្ឋសីសោ សង្ខិណ្ឌការកំ ភោជនំ កុញ្ញស្ស-
 តិ ។ យេ ។ សង្ខំ តតិ ត្រូវ វេឡុដ្ឋសីស សង្ខិណ្ឌការកំ
 ភោជនំ កុញ្ញសិ ។ សង្ខំ ភកវតិ ។ វិការហិ ឡុញ្ញ
 ភកវ តតិ ហិ ធាម ត្រូវ វេឡុដ្ឋសីស សង្ខិណ្ឌការកំ
 ភោជនំ កុញ្ញស្សសិ ទេតំ វេឡុដ្ឋសីស អប្បសន្ទានំ
 វា បសាធាយ បសន្ទានំ វា កំយេកាភវាយ ។ យេ ។
 ឯវាញ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យោ យោ
 បទ ភិក្ខុ សង្ខិណ្ឌការកំ ទាននីយំ វា ភោជនីយំ វា
 ចារេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ វា ចាតិក្កិយន្តំ ។

អ្នកកំពុងនិទានក៏សួរថា ហ្នាលអាវុសោ ចៅស្រុកមានវិសោកនាម
 ភោជនវេលាខ្លួនចុកដាក់ឱ្យកន្ទីកត្រីប្រស្នី ។ ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈឆ្លើយថា
 យ៉ាងហ្នឹងហើយ អាវុសោ ។ អ្នកកំពុងនិទានក៏សួរក្តីប្រាប់
 តិច ។ យេ ។ ភិក្ខុកំពុងនិទានកំភោជនោស តិច ។ យេ ។ បន្តបន្តិចថា
 ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈដ៏មានអាយុ មិនសម្បើមនឹងចាស់ភោជនវេលាខ្លួនចុកដាក់
 ឱ្យកន្ទីកត្រី (ម្លូច) ទេ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាស់សួរថា
 ហ្នាលវេទ្យដ្ឋសីសៈ ត្រូវអ្នកឯងបានចាស់ភោជនវេលាខ្លួនចុកដាក់ឱ្យកន្ទី
 កត្រី តិចមែនឬ ។ ព្រះវេទ្យដ្ឋសីសៈក្រាបបូលថា សូមទ្រង់មគ្គុក្រោស
 ភិក្ខុមែន ។ ព្រះសម្តេចជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ហ្នាល
 វេទ្យដ្ឋសីសៈ អ្នកឯងមិនសម្បើមនឹងចាស់ភោជនវេលាខ្លួនចុកដាក់ឱ្យកន្ទី
 កត្រី (ម្លូច) ទេ ហ្នាលវេទ្យដ្ឋសីសៈ អំពើវេលាអ្នកឯងធ្វើនិមន្តមែនមែន
 ចាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់អ្នកដទៃវេលាមិនទាន់ជ្រះថ្លា នឹងមិនមែនចាំក្នុងមន្តវេលា
 ជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយឱ្យរំពឹងតែជ្រះថ្លាក្រៅទៀតទេ ។ យេ ។ ហ្នាលភិក្ខុកំពុង
 ចូល អ្នកកំពុងចូលអញ្ជើសំដែងឱ្យឆ្លើយស្តីក្នុងបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 សកម្មយុទ្ធាស្តីក្តី បរិភោគក្តី ឱវាទាចិយៈ បូរាណធម៌យៈជាសង្ខិណ្ឌការកៈ
 ដ៏កំពុងវេលាខ្លួនចុកដាក់ឱ្យកន្ទីកត្រី ត្រូវតាមត្រូវចុកដាក់ ។

[១៣១] យោ មហតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។
 គិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ នមស្មី អន្តោ អនិប្បេតោ
 តិក្ខុតិ ។ សន្និធិការាតំ ឆាម អន្ត បដិក្កុវាតំ
 អបរាជ្ជំ ទានិកំ ហោតិ ។ ទាននិយំ ឆាម មត្ត
 ភោជនាធិ យោមការាណិកំ សន្តាហការាណិកំ យោវដិ-
 វាតំ ។ មត្ត អរសសំ ទាននិយំ ឆាម ។ ភោជនិយំ
 ឆាម មត្ត ភោជនាធិ ធនេច ក្សត្រាសោ សន្ត មន្តោ
 បសំ ។ ទានិស្សានិ កុញ្ញិស្សានិ បដិក្កុវាតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខេស្ស ។ អន្តោឆាម អន្តោឆាម អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៣២] សន្និធិការាតេ សន្និធិការាតសញ្ញំ ទា-
 ននិយំ វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញិកំ វា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សន្និធិការាតេ វេសនិកោ ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញិកំ វា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សន្និធិការាតេ អសន្និធិការាតសញ្ញំ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា ទានិកំ វា កុញ្ញិកំ វា អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ យោមការាណិកំ សន្តាហការាណិកំ

[១៣១] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូនគ្នាខ្លី
 សិក្ខាបរិវេណ្ឌ ខែពុកជីកកណ្ត ។ ដែលហៅថា ខ្លួនខ្ពស់កំពូ
 កន្លងត្រី (បានដល់ទាននិយៈ ឬភោជនិយៈ) ដែលខ្លួនខ្ពស់ខ្ពស់កំពូខ្លះ
 ហើយទាន់ក្នុងវិជ្ជាវិញ្ញាណក្រាយ ។ ដែលហៅថា ទាននិយៈ (ខោះ) បាន
 ដល់ក្នុងនិមស្សប្រាថ្នាស្មី វិញ្ញាណក្រាយភោជនិយៈ ៥ យ៉ាង ខ្លី
 វិញ្ញាណក្រាយភោជនិយៈ សន្តាហការាណិក យោវិភិកចេញ ហៅថា ទាននិយៈ ។
 ដែលហៅថា ភោជនិយៈ បានដល់ភោជនិយៈ ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១
 ទំស្រស់ ១ ទំស្រីម ១ ត្រី ១ អាមត្ត ១ ។ ភិក្ខុខ្ពស់ដោយនិមស្ស
 អញ្ញនិមស្ស អញ្ញនិមស្សភោគ ត្រូវអាមត្តក្នុង ។ ភិក្ខុខោះ
 ត្រូវអាមត្តចាចិត្តិយ គ្រប់ ។ ព្រះដែលលេចចូលរាជ ។

[១៣២] បេសវែលជាសន្និធិការាតៈ ភិក្ខុសំគាល់ជាសន្និ-
 ធិការាតៈវែម ហើយទំពាស្មីក្តី បរិភោគក្តី ខ្លះទាននិយៈ ឬភោជនិយៈ
 ត្រូវអាមត្តចាចិត្តិយ ។ បេសវែលជាសន្និធិការាតៈ ភិក្ខុមានសេចក្តី
 សង្ស័យ ហើយទំពាស្មីក្តី បរិភោគក្តី ខ្លះទាននិយៈ ឬភោជនិយៈ ត្រូវ
 អាមត្តចាចិត្តិយ ។ បេសវែលជាសន្និធិការាតៈ ភិក្ខុសំគាល់ជាទំនំវែម
 ជាសន្និធិការាតៈ ហើយទំពាស្មីក្តី បរិភោគក្តី ខ្លះទាននិយៈ ឬភោជនិយៈ
 ត្រូវអាមត្តចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុខ្ពស់វិញ្ញាណក្រាយភោជនិយៈ សន្តាហការាណិក

យោជីវិកំ អាហារត្ថាយ មជិត្តិកាតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 អដ្ឋិហារេ អដ្ឋិហារេ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អសន្និ-
 ជិតារកេ សន្និជិតារកសញ្ញំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 អសន្និជិតារកេ វេមតិកោ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 អសន្និជិតារកេ អសន្និជិតារកសញ្ញំ អធិមត្តំ ។

[១៣៣] អធិមត្តំ យោគាលិកំ យោគាលេ
 ជំនហិត្វា កុញ្ញតិ យោគាលិកំ យោមេ ជំនហិត្វា
 កុញ្ញតិ សត្តាហាកាលិកំ សត្តាហំ ជំនហិត្វា កុញ្ញតិ
 យោជីវិកំ សតិ មច្ចុយេ បរិកុញ្ញតិ ទុក្ខត្ថកស្ស
 អាជិត្តិកស្សានំ ។

អដ្ឋមសិក្ខាបទំ ចំដឹង ។

យោជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុត្រូវ
 អាមត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗគ្នាដែលរាលដាលទៅ ។ របស់ដែលមិនមែនជា
 សន្និជិតារកៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាសន្និជិតារកៈ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ របស់មិន
 មែនជាសន្និជិតារកៈ ភិក្ខុសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ របស់មិនមែនជាសន្និ
 ជិតារកៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាសន្និជិតារកៈ មិនត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[១៣៣] អាមត្តិមិនមែន ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់ក្នុងយោគាលិក(១)
 ហើយបានត្រូវតាមកំណត់ការ ដល់ភិក្ខុដែលទុកដាក់ក្នុងយោម-
 កាលិក(២) ហើយបានត្រូវតាមកំណត់យោម (កិថ្ញ្ញ្ញយប័ទ) ដល់ភិក្ខុ
 ដែលទុកដាក់ក្នុងសត្តាហាកាលិក(៣) ហើយបានអស់ត្រឹមពិថ្ញ ដល់ភិក្ខុ
 ដែលទាន់វិញ យោជីវិក(៤) ព្រោះមានហេតុដែលគួរទាន់ទាន ដល់ភិក្ខុក្នុង
 ដល់ភិក្ខុដើមមត្តិ ។

សិក្ខាបទំ ៧ ចប់ ។

១ គម្ពីរថា អាហារមាតិកាមនោសិក ដែលគ្រូប្រសូតប្បិដានបានកាន់កាប់ត្រឹមត្រូវដល់ត្រូវគ្រង
 ហៅថាយោគាលិក ។ ២ ទិក ៧ យ៉ាងមានទឹកស្វាយជាដើម ដែលគ្រូប្រសូតប្បិដានបានត្រឹម
 ថ្ងៃ ១ យប់ ១ ហៅថាយោមកាលិក ។ ៣ បាលដ្ឋៈ ៥ យ៉ាង មានទឹកដោះថ្នាំជាដើម ដែល
 គ្រូប្រសូតប្បិដានបានកាន់កាប់ក្នុងពិថ្ញ ហៅថា សត្តាហាកាលិក ។ ៤ វត្ថុដែលត្រូវគ្រង
 កាលិកទាំង ៣ គ្រាន់ដើម ដែលគ្រូប្រសូតប្បិដានបានកាន់កាប់សំគាល់សំគូយដឹង ហៅថា
 យោជីវិក ។

និមិត្តបទី

(១៣២) តេជ សមយេន ពុត្តោ ភក្កា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាណម ។ តេជ ចោ
មន សមយេន ធាតុត្ថិយោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតភោជនាធិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញត្ថិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
យន្តិ ទិយន្តិ វិទានេន្តិ កថំ ហិ នាម សមណា សត្យ-
បុត្តិយោ បណ្ឌិតភោជនាធិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា
កុញ្ញស្សន្តិ កស្ស សន្សន្តិ ឯ មនាមំ កស្ស សាវត្ថិ
ឯ កុញ្ញតិ ។ អស្សោសំ ចោ ភិក្ខុ ទេសំ មនុស្សានំ
ឧដ្ឋាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិទានេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិដ្ឋា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទានេន្តិ
កថំ ហិ នាម ធាតុត្ថិយោ ភិក្ខុ បណ្ឌិតភោជនាធិ
អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិរ កុម្ម ភិក្ខុវេ បណ្ឌិតភោជនាធិ អត្តនោ
អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតាតិ ។ សច្ចំ ភក្កាតិ ។

សំក្កាបទី ៧

(១៣២) កាលនោ ព្រះសុត្តន្តបិដកេនព្រះភាគ កាលភវិវេ
ក្ករជនន បេសំអនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្សេត្រិសាវត្ថិ ។ សម័យនោឯន
ពួកធាតុត្ថិយភិក្ខុសូមភោជនេដ្ឋីក្នុងមតំនិទ្ធាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន
ហើយនាថ ។ ពួកមនុស្សពាលទោស គំរង្រិល បន្តបង្កាប់ថា ពួកសម-
ណៈជាកូនចៅព្រះក្នុងសក្យបុត្រ មិនសមនឹងសូមភោជនេដ្ឋីក្នុងមតំនិ
ទ្ធាយដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយនាថសោះ អ្នកណាមួយមិនចាប់ចិត្ត
នឹងភោជនេដ្ឋលសម្បូរ អ្នកណាមួយមិនចូលចិត្តនឹងភោជនេដ្ឋលហទសេ
ច្នាញ ។ ភិក្ខុតាំងទ្រុយបាទពួកមនុស្សតាំងនោះកំពុងពាលទោស
គំរង្រិល បន្តបង្កាប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណារដែលមានសច្ច័ត្តិប្រាថ្នាភិប
។ បេ ។ ពួកភិក្ខុតាំងនោះកំពាលទោស គំរង្រិល បន្តបង្កាប់ថា ពួក
ធាតុត្ថិយភិក្ខុមិនសមនឹងសូមភោជនេដ្ឋីក្នុងមតំនិទ្ធាយមកដើម្បីប្រយោជន៍
ដល់ខ្លួន ហើយនាថដូច្នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុតាំងទ្រុយ ពួកថា អ្នកតាំងទ្រុយសូមភោជនេដ្ឋីក្នុងមតំនិទ្ធាយ
មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយកំនត់នាថ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុតាំងទ្រុយក្រាចចូលថា បពិត្រព្រះបិដកព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិភាសិ ពុទ្ធា កតវំ កតំ ហិ តាម តុម្ពេ
 មោយបុរិសា បណីតភោជនាធំ អត្តោ អត្តាយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សដំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសញ្ញាធំ
 វា បសាធាយ បសញ្ញាធំ វា ភិយ្យោភារិយ ។ មេ ។
 វរត្ថុ មទ ភិក្ខុវេ វេ វំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាធំ
 យាធំ ទោ មទ ភាធំ បណីតភោជនាធំ សេយ្យាធំ
 សប្បំ វេ វំ តំ តេសំ មទុ ជាណិកំ មាត្រា បំសំ
 ទិវំ ធនិ ។ យោ មទ ភិក្ខុ វរត្ថុ វេ វំ បណីត-
 ភោជនាធំ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញយ្យ
 កាចិត្តិយធំ ។ វរត្ថុ វេ វំ ភកវតា ភិក្ខុ វេ វំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តំ យោធំ ។

[១៣៥] តេ ទោ មទ សមយេ ភិក្ខុ
 ភិលាហ ហោធំ ។ ភិលាទបុច្ឆកា ភិក្ខុ ភិលាទ
 ភិក្ខុ វរត្ថុ វេ វំ តេសំ មទុ តាត្ថាវុសា មមទិយំ កតិ យាមធំ-
 យធំ ។ មុត្តេ មយំ ភាវុសា បណីតភោជនាធំ
 អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញាម តេ ទោ ជាសុ

ព្រះសព្វញ្ញកុដំ ព្រះភាគទ្រង់ បញ្ជាសថា ម្ចាស់ពួកបុរសសោះសូន្យ
 អ្នកទាំងឡាយ មិនសមនឹងសូមភោជនដ៏ ត្រូវទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រ-
 យោជន៍ដល់ខ្លួន ហើយបានដូច្នោះទេ វៃពួកបុរសសោះសូន្យ អំពីទេ-
 មិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែល
 ជ្រះថ្លាហើយឲ្យរំលឹកវិជ្រះថ្លាក៏ទៅទៀតទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយកប្បិសំ ដឹងឡើងស្តីស្តែកបទរះយ៉ាងនេះថា
 ភោជនដ៏ ត្រូវទាំងឡាយណាមួយ ភោជនដ៏ ត្រូវទាំងនោះ ដូចម្តេច
 ភោជនដ៏ ត្រូវទាំងនោះក៏ដឹងដោះថ្លា ទំករដោះហើយ ប្រើ ទំកយុំ
 ស្តីអំពី ត្រិ សាបំ ទំករដោះស្រស់ ទំកដោះផ្សេ ។ ភិក្ខុណាមួយ
 សូមភោជនដ៏ ត្រូវទាំងឡាយមានសភាពយ៉ាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ខ្លួន ហើយបាន ត្រិភាបត្តិបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទរះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៣៦] សមយេនាធនំ ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ពួកភិក្ខុ
 អ្នកស្លាប់ធម្មបាទនិយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុណាមួយថា ម្ចាស់អារុសោ
 លោកអាចអត់ប្រាណបទទេ អាចប្រើប្រាណបទទេ ។ ពួកភិក្ខុណា
 មួយថា ម្ចាស់អារុសោ ក្នុងកាលមុនយើងទាំងឡាយបានសូមភោជនដ៏
 ត្រូវទាំងឡាយមកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយបាន ព្រោះហេតុនោះ

ហោតិ វេទានិ បទ កកវតា បដិកុំត្ថង្គិ កុក្កុញាយន្តិ
 ច វិញ្ញាបេម ភេទ យោ ទ ជាសុ ហោតិវតិ ។ កកវតោ
 ឯកមត្ថំ អាណេចេសុំ ។ អថទោ កកវា ឯតស្មី ជំនានេ
 ឯតស្មី បករណោ ទម្មី កងំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តសំ
 វេទជាធាមំ កិក្ខុវេ កំលានេន កិក្ខុតា បណ្ឌិតកោដ-
 នានិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញេតុំ ឯវត្ថុ បទ
 កិក្ខុវេ វេទំ សំក្ខាមនំ ទុដ្ឋិសេយ្យថ យោជិ ទោ បទ
 តានិ បណ្ឌិតកោដនានិ សេយ្យជំនំ សប្បំ វេទំតំ
 ភេលំ បទុ ជាណ្ឌិតំ បច្ឆោ បំសំ វិវំ ទទិ ។ យោ
 បទ កិក្ខុ ឯវត្ថុ បណ្ឌិតកោដនានិ អតំលាលោ
 អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៣៦] យោជិ ទោ បទ តានិ បណ្ឌិតកោដ-
 នានិតំ សប្បំ ធាម ភោសប្បំ វា អជិតាសប្បំ វា

ទើបយើងទាំងឡាយមានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ហាមហើយ យើងទាំងឡាយខ្លាចក្រែង មិនហ៊ានសូមទៀត ទើប
 សេចក្តីមិនសប្បាយមានដល់យើងទាំងឡាយដោយហេតុនោះ ។ កិក្ខុទាំង
 ឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះរឿងនេះ
 ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ច្នៃចម្អិនថា ហៅកិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុង
 ពេលវេលាហើយគ្រាន់ថា ខ្មួលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ជាគមនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុឈឺ
 សូមភោជនជំនុំក្នុងទាំងឡាយ មកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ខ្លួនហើយនាងបាន
 ខ្មួលកិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសប្បិសំដីនិទ្ទេនសិក្ខាបរទេនយ៉ាង
 នេះថា ភោជនជំនុំក្នុងទាំងឡាយណាមួយ ភោជនជំនុំក្នុងទាំងនោះដូច
 ម្តេច ភោជនជំនុំក្នុងទាំងនោះគឺ ទឹកដោះថ្នាំ ទឹកដោះខាប់ ប្រេង ទឹកយុំ
 ស្ករកំពៅ ត្រី សាច់ ទឹកដោះស្រស់ ទឹកដោះផ្លូវ ។ កិក្ខុណាមួយគ្មាន
 ដើម្បីសូមភោជនជំនុំក្នុងទាំងឡាយមានសភាពយាងនេះ ដើម្បីប្រយោជន៍
 ដល់ខ្លួនហើយនាង ត្រូវអាបត្តិទាចិត្តិយ ។

[១៣៦] ក្រីតិក្យថា ភោជនជំនុំក្នុងទាំងឡាយណាមួយ
 ភោជនជំនុំក្នុងទាំងនោះ ក៏ទឹកដោះថ្នាំរបស់ភាគី ទឹកដោះថ្នាំរបស់ភាគី

មហិសសប្បិ វា^(១) យេសំ មំសំ កឃ្យតំ តេសំ
 សប្បិ ។ ធាវិចិតំ ធាម តេសំយេវ ធាវិចិតំ ។ តេសំ ធាម
 តិលតេសំ សាសបតេសំ មនុកតេសំ ឋាន្តតេសំ
 សោតេសំ ។ មនុ ធាម មនុកតាមនុ ។ ឋាន្តតំ ធាម
 ឧត្តតា ធិត្តតំ ។ មន្តោ ធាម ឧមកតា^(២) វុត្តតំ ។
 មំសំ ធាម យេសំ មំសំ កឃ្យតំ តេសំ មំសំ ។ ទិវំ
 ធាម តេទិវំ វា មជិតាទិវំ វា មហិសទិវំ វា យេសំ
 មំសំ កឃ្យតំ តេសំ ទិវំ ។ ធាវិ ធាម តេសំ-
 យេវ ធាវិ ។

[១៣៧] យោ មនាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សិ អន្តេ អទិច្ចេ-
 តោ ភិក្ខុតិ- ។ ឋវ្យកាធិ មណីតភោជនាធិតិ
 តថាវ្យកាធិ មណីតភោជនាធិ ។ អតិណាចោ ធាម
 យស្ស វិទា មណីតភោជនាធិ ជាសុ ហោតិ ។

១ ។ មហិសំ វា សប្បិ ។ ម. មាតិសា សប្បិ វា ។ ២ សព្វត្ថ ត្រៀសយោ
 ចាវេ ទិស្សតំ ភិក្ខុមិវាត្តស្ស ចារិទេសនិយកលោ ៧១ សព្វត្ថាធិ ទទេភាតិ ទិស្សតំ ។
 វិចារា ធាវិចិតំ ។

ទិកដោរោយសំក្រិប្តិ ហៅថាទិកដោរោ ឬសប្បិទិវំសាចំរបស់ត្ថកសត្វ
 ណាដ៏គួរ (ផលវិទយបញ្ញត្តិ) ទិកដោរោរបស់ត្ថកសត្វនោះ ហៅថា ទិក
 ដោរោធូសប្បិ ។ ទិកដោរោរបស់សត្វអប្បលាទានេន ហៅថា ទិក
 ដោរោប្បនាទិវ ។ ប្រេសិល្យ ប្រេសិវិស្ត ប្រេសិស្រតំ ប្រេសិល្យនិទ្ធ ទិវិ
 ប្រេសិវិក្ខុញ្ញាវ ហៅថា ប្រេសិ ។ ទិកវិញ្ញមរបស់មេឃុំ ហៅថា ទិកឃុំ ។
 ទិកវិញ្ញមវិលេកិកតិកិរោ ហៅថា ទិកវិញ្ញមវិលេកិកិរោ ។ សត្វវិលេ
 កិកិរោ ហៅថា ក្រិមុមច្ចដាតិ ។ សាចំទិកសត្វណាដ៏គួរ
 (ផលវិទយបញ្ញត្តិ) សាចំទិកសត្វទាំងនោះ ហៅថា សាចំប្បម្ភសៈ ។ ទិក
 ដោរោស្រសំរបស់តាត្តិ ទិកដោរោស្រសំរបស់ពាត្តិ ទិកដោរោស្រសំរបស់
 ក្រិប្តិ ហៅថា ទិកដោរោស្រសំប្បទិវ ។ សាចំរបស់ត្ថកសត្វណាដ៏គួរ (ផលវិ-
 ទយបញ្ញត្តិ) ទិកដោរោស្រសំរបស់ត្ថកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទិកដោរោស្រសំ
 ប្បទិវ ។ ទិកដោរោរបស់ត្ថកសត្វទាំងនោះ ហៅថា ទិកដោរោប្បទិវ ។

[១៣៨] ត្រីដីតាក្យថា ភិក្ខុណាប្បយ មានសចក្កដូចគ្នាទិវិបឋមបុ-
 ណេកសិក្ខុបទ ។ តាក្យថា ភោជនដ៏ទន្ធមតាំងឡាយមានសភាពយំវិវនៈ
 គឺភោជនដ៏វិច្ឆុតាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ។ ភិក្ខុណារៀរភោជន
 ដ៏ទន្ធមតាំងឡាយហើយនៅជាសប្បាយបាន ភិក្ខុនោះហៅថាភោជនដ៏ម្លី ។

តិលាវោ តាម យស្ស វិហា បណ្ឌិតកោដនាចំ ឧ
ជាស្ស ហោតិ ។ អតិលាវោ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញា-
យេតិ បយោតេ ទុក្ខដ៌ ។ បដិលាភេន កុញ្ញស្ស-
មិតិ បដិក្កណាតិ អាមត្តិ ទុក្ខដ៌ស្ស ។ អដ្ឋោហារ
អដ្ឋោហារ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៣៨] អតិលាវោ អតិលាវោសញ្ញិ បណ្ឌិត-
កោដនាចំ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាវោ វេទនិកោ បណ្ឌិ-
តកោដនាចំ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិលាវោ តិលាវោសញ្ញិ
បណ្ឌិតកោដនាចំ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ តិលាវោ អតិលាវោសញ្ញិ
អាមត្តិ ទុក្ខដ៌ស្ស ។ តិលាវោ វេទនិកោ អាមត្តិ
ទុក្ខដ៌ស្ស ។ តិលាវោ តិលាវោសញ្ញិ អាមត្តិ ។

ភិក្ខុការវៀរចាកភោជនដ៏ក្អមទាំងឡាយ ហើយនៅសប្បាយមិនបាន ភិក្ខុ
នោះហៅថាមានជម្ងឺ ។ ភិក្ខុមានជម្ងឺ សូមភោជនទាំងនោះ ដើម្បីប្រយោជន៍
ផលខ្លួន ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ៌ ពលប្រយោត ។ ភិក្ខុទទួលដោយតាំង
ចំក្នុង អញ្ជើងទាន ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ៌ក្នុងទណៈដែលបានមក ។ ភិក្ខុនោះ
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ គ្រប់ៗ ករវេលាលេបចូលទៅ ។

[១៣៩] ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ហើយ
សូមភោជនដ៏ក្អមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ផលខ្លួន ហើយទាន់
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយសូម
ភោជនដ៏ក្អមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ផលខ្លួន ហើយទាន់
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ខ្លួនមិនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ ហើយ
សូមភោជនដ៏ក្អមទាំងឡាយមក ដើម្បីប្រយោជន៍ផលខ្លួន ហើយទាន់
ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនមិនឈឺ ត្រូវអាមត្តិ
ទុក្ខដ៌ ។ ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ៌ ។
ខ្លួនឈឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាខ្លួនឈឺ មិនត្រូវអាមត្តិ ។

[១៣៧] អនាបត្តិ តិណាទស្ស តិណាទោ ហុត្វា
 វិញ្ញាបេត្តា អតិណាទោ កុញ្ញតិ តិណាទស្ស សេសតំ
 កុញ្ញតិ ញាតកាចំ បរវិតាចំ អញ្ញស្សត្តាយ អត្ត-
 ទោ ធរណ ឧត្តត្ថកស្ស អាទិក្ខត្ថកស្សតិ ។

សំព្វាចទំ ឧទ្ទិសំ ។

[១៣៧] កាចត្តិមិទោន ផលភិក្ខុណី ផលភិក្ខុដែលមានដើម្បីហើយ
 សូម លុះសូមបានមកដាក់ដើម្បីនារហើយនាម ផលភិក្ខុដែលនាមកោដន
 ដ៏សល់អំពីភិក្ខុណី ផលភិក្ខុដែលនាមកោដនរបស់ពួកញាតិ ផលភិក្ខុ
 ដែលនាមកោដនរបស់ពួកដទៃដែលបានបរិណា ផលភិក្ខុដែលសូម
 ដើម្បី(មោឃាជនផលអ្នកដទៃ)ក ផលភិក្ខុដែលនាមកោដនដែលកើតដោយ
 (ទុក្ខរបស់ខ្លួន ផលភិក្ខុគួរ ផលភិក្ខុជាខាងដើមបញ្ញត្តិ ។

សំព្វាចទំ ៩ ចំ ។

[១៤០] គេន សមយេន តុន្តោ គត្តកំ វេសាលិ-
 យំ វិហារតិ មហារំនេ កុដិវារសាលាយំ ។ គេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញាតពេ ភិក្ខុ សព្វបំសុត្តសិកោ
 សុសារេ វិហារតិ ។ ភោ មនុស្សហិ ទិយមាណំ ឧ
 ត្ថនិ មនិក្ខហោតិ ។ សុសារេមំ វុត្តម្ភសេមំ ឧត្តាមមំ
 អយ្យវេសាដិកតាណំ សាមំ តហោត្វា កុញ្ញតិ ។ មនុស្សា
 ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ ភេនំ ហិ ជាម អយំ ភិក្ខុ
 អញ្ញាតំ អយ្យវេសាដិកតាណំ សាមំ តហោត្វា កុញ្ញស្ស-
 តិ វេរោយំ ភិក្ខុ វេរោ មនុស្សមំសំ មញ្ញ ទាន-
 តិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សាណំ ឧជ្ឈា
 យន្តាណំ ទិយន្តាណំ វិហារេន្តាណំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ
 អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ
 កាមំ ហិ ជាម ភិក្ខុ អនិច្ចំ មុទុទ្ធាវំ អាហារំ
 អាហារិស្សតិ ។ យេ ។ សទ្ធិំ កាវ ចំ ភិក្ខុ អនិច្ចំ

[១៤០] គាលនោះ ព្រះសុត្តនិទាន ព្រះភាគ គាលននិទេស
 កុដិវារសាលា ក្នុងមហារំនេ ក្សេត្រិវេសាលិ ។ សម័យនោះឯក
 មានភិក្ខុ ១ រូបជាអ្នកប្រព្រឹត្តបំសុត្តសិក្ខាបទសំគ្រប់យ៉ាង^(១) ទៅក្នុងព្រៃ
 ស្មោះ ។ ភិក្ខុនោះមិនប្រាថ្នានឹងទទួលយកវត្ថុដែលមនុស្សគ្រប់គ្នាឃើញ
 ឲ្យឃើញ ។ ភិក្ខុនោះកាន់យកទូសំណែន ក្នុងព្រៃស្មោះខ្លះ ទៀប
 ទល់រយៈខ្លះ ទៀបចេរណីខ្លះ ដោយខ្លួនឯង ហើយនាវំ ។ មនុស្ស
 គាំទ្រឲ្យយកគាលនោស តិរច្រៀល ចន្ទុចង្កៀបថា ភិក្ខុនេះមិនគួរឃើង
 កាន់យកសំណែនរបស់យើងគាំទ្រឲ្យដោយខ្លួនឯង ហើយនាវំ
 ភិក្ខុដាច់ ទេហោកាយនាវំ ទំនងជាស៊ីសាច់មនុស្សរងទឹក ។ ភិក្ខុគាំទ្រ-
 ឲ្យយកមនុស្សគាំទ្រនោះគាលនោស តិរច្រៀល ចន្ទុចង្កៀបហើយ ។
 គួរតែកុំណែនដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ យេ ។ គួរតែស្តារការ
 ភោស តិរច្រៀល ចន្ទុចង្កៀបថា ភិក្ខុមិនគួរនឹងស៊ីសាច់មនុស្ស
 មារិ ជាសហារិដែលគមិនបានប្រគល់សោរ ។ យេ ។ ព្រះដំបាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា បាលភិក្ខុ ពូជាក្នុងនិស្សិលបន្ទុកហោរ

។ ភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តបំសុត្តសិក្ខាបទសំគ្រប់យ៉ាង ។ ដោយហេតុនេះស្មោះស្ម័គ្រយ៉ាងស្មោះស្ម័គ្រ
 យ៉ាងនេះ ។

មុខងារ រាហារ រាហារសីតិ ។ សង្ក ភក្កភិ ។
 វិភាហិ តុឡោ ភក្កភិ តដិ ហិ ធាម ត្ថំ មោឃបុរិស
 អនិច្ចំ មុខងារ រាហារ រាហារិស្សសិ ឆេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្នានំ វិ បសាធាយ បសន្នានំ វិ កំយោភា-
 វាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យដ យោ បទ ភិក្ខុ អនិច្ចំ មុខងារ
 រាហារ រាហារយ្យ ចានិក្ខិយន្តិ ។ ឯវត្ថុ ភក្កភា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៤៦] តេន ចោ បទ សមយេន ភិក្ខុ
 ទុនននន្តិចោណោ កុក្កុញ្ញាយន្តិ ។ ភក្កវិទា ឯវត្ថុ
 អាហេទេសុ ។ អនុជាធាមិ ភិក្ខុវេ ទុនននន្តិចោណំ
 សាមំ គហេត្វា កុក្កុត្ថំ ឯវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យដ យោ បទ ភិក្ខុ អនិច្ចំ
 មុខងារ រាហារ រាហារយ្យ អញ្ញត្តិ ទុនននន្តិ-
 ចោណោ ចានិក្ខិយន្តិ ។

តាមព្រះបាទ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ពិតមែន ។ ភិក្ខុនោះ
 ក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដ៏
 បានជាគ្រូដ៏បន្ទាន់ថា ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនគួរនឹងស្សីលេប
 ខ្លូរពេញតាមព្រះបាទ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន (ដូច្នោះ) ទេ
 វៃមោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនជាធម៌ដ៏ជ្រៅជ្រះផ្លូវដ៏ល្អផលផ្លូវដ៏ល្អនៃព្រះ
 ព្រះ ។ ឬគំនិតដ៏ផ្លូវដ៏ជ្រៅហើយឲ្យដើរត្រូវដ៏ជ្រៅឲ្យដើរទៅទៀត
 ទេ ។ បេ ។ ព្រះភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យដឹង
 ខ្លួនស្រាប់ទៅនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយលេបខ្លូរអាហារតាមព្រះបាទ
 ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រគេន ត្រូវអាបក្ខុបាចិក្ខិយ ។ សិក្ខាបទ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគបានបញ្ជាក់ហើយដល់ភិក្ខុតាំងឡាយហើយនេះ ។

[១៤៧] សម័យនោះឯង ភិក្ខុតាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យក្នុង
 ចំណេះដឹងស្តេច ។ ពួកភិក្ខុតាំងនោះបានក្រាបចូលសេចក្តីខ្ពំចំពោះព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ តថាគត-
 បុញ្ញាធម៌ភិក្ខុកាន់យកចំណេះដឹងស្តេចជាដាច់ដាច់មែនឯងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យដឹងខ្លួនស្រាប់ទៅនេះយ៉ាងនេះថា
 ភិក្ខុណាមួយលេបខ្លូរអាហារតាមព្រះបាទ ជាអាហារដែលគេមិនបានប្រ-
 គេន ត្រូវអាបក្ខុបាចិក្ខិយ វៀរលែងតែចំណេះដឹងស្តេច ។

(១៤២) យោ មនោគី យោ យោធិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុភិ ។ មេ ។ អយំ ឥចស្មី អនុ អនិម្មតោ
 ភិក្ខុភិ ។ អនិច្ចំ ធាម អប្បនិក្ខមាតកំ រុទ្ធិ ។
 និច្ចំ ធាម កាយេន វា កាយប្បដិទ្ធកេន វា
 ធិស្មត្តិយេន វា ធម្មេ យាត្តចាសេ បិកោ កាយេន
 វា កាយប្បដិទ្ធកេន វា មនិក្ខណ្ណាតិ វតំ និច្ចំ
 ធាម ។ អាហារេ ធាម ទុកកទទ្ធតោណំ វេមត្តា
 យង្គិញ្ចំ អន្លោហារណីយំ ឃសោ អាហារេ ធាម ។
 អញ្ញត្រិ ទុកកទទ្ធតោណាតិ វេមត្តា ទុកកទទ្ធតោ-
 ណា ។ ទានិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិទិ កុញ្ញាតិ
 វាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អន្លោហារេ អន្លោហារេ វាមត្តំ
 ចាត់តាំងស្ស ។

(១៤២) ត្រីភិក្ខុភិ ភិក្ខុណាមួយ ហោងវេទន៍ដូចគ្នាខ្លី
 សំបុត្រទី ១ វិទ្យាស្នង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានប្រកាស
 កិសិដ្ឋយកវត្ថុដែលភិក្ខុមិនបានទទួលប្រកាស ។ ដែលហៅថា របស់
 ដែលគេប្រកាស គឺកាលបើបាយកន្សីរបស់វា ដោយកាយភ្នំ ដោយ
 របស់ដែលជាប់នឹងកាយភ្នំ ដោយបោះឲ្យភ្នំ ភិក្ខុក៏ស្និទ្ធនៅក្នុងវាគួរបាន
 ទានទទួល^(៤)ដោយកាយ ឬ ដោយរបស់ដែលជាប់នឹងកាយ របស់នេះ
 ហៅថា គេប្រកាស ។ ដែលហៅថា កាហារ គឺរបស់ណាមួយដែល
 គួរលេបចូលទៅបាន រៀនលើកន្លែងឈើស្នូន របស់នេះហៅថា
 កាហារ ។ ពាក្យថា រៀនលើកន្លែងឈើស្នូន គឺលើកន្លែងឈើស្នូន
 ខ្លីឈើស្នូន ។ ភិក្ខុទទួលយកដោយគិតថា អញខឹងទិពាស្តី អញខឹង
 បរិពោត ត្រីភាសភិក្ខុភិ ។ ភិក្ខុនោះត្រីភាសភិក្ខុចិត្តិយ ត្រីភាស
 វាដែលលេបចូលទៅ ។

៤ អង្គថា កិណ្ណាទទួលប្រកាសប្រកាសដោយអង្គ ៥ គឺ ១ វត្ថុដែលលេបបានក៏លាងយក
 កន្លែង ល្មមលើកន្លែងធាន ។ ២ ភ្នំក៏ប្រកាសបានក្នុងវាគួរបាន ។ ៣ គ្រប់គ្រង
 ចានបង្ហាន់ទទួលបាន ។ ៤ កែវភ្នំ មនុស្សភ្នំ លក្ខណៈប្រកាស ។ ៥ ភិក្ខុទទួលវត្ថុ
 ចោះដោយកាយភ្នំ ដោយភ្នំនិយមនឹងកាយភ្នំ ។

[១៤៧] អប្បដិក្ខុហិកកេ អប្បដិក្ខុហិកកសញ្ញិ
 អនិច្ចំ មុទទ្ធាវំ អាហារំ អាហារនិ អញ្ញាត្រិ ឧទក-
 ណន្ត្រោណា អាមត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។ អប្បដិក្ខុហិកកេ
 វេមតិកោ អនិច្ចំ មុទទ្ធាវំ អាហារំ អាហារនិ អញ្ញាត្រិ ឧទ-
 កណន្ត្រោណា អាមត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។ អប្បដិក្ខុហិកកេ
 មដិក្ខុហិកកសញ្ញិ អនិច្ចំ មុទទ្ធាវំ អាហារំ អាហារនិ
 អញ្ញាត្រិ ឧទកណន្ត្រោណា អាមត្តិ ទាចិក្ខិយស្ស ។
 មដិក្ខុហិកកេ អប្បដិក្ខុហិកកសញ្ញិ អាមត្តិ ទុក្ខាដស្ស ។
 មដិក្ខុហិកកេ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខាដស្ស ។ មដិក្ខុ-
 ហិកកេ មដិក្ខុហិកកសញ្ញិ វេមតិកំ ។

[១៤៨] អហាមត្តិ ឧទកណន្ត្រោណា ចត្តាវំ មហា-
 វិកតានំ សនិ ចច្ចុយេ អសាតិ កម្សិយការកេ សាមំ
 កហេត្វា វារុញ្ញតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សតិ ។

សមមស្ថាចមិ ខំដ្ឋិតំ ។
 ហោជិវញ្ញា ចក្កោ ។

[១៤៩] ត្រុវេលកិកុមិទបាទទទ្ធលប្រភេទ កិកុសំសាលវំជាមិទ
 បាទទទ្ធលប្រភេទ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារចាត់ ជាអាហារ
 វេលកមិទប្រភេទ ត្រូវតាមក្នុងបាចិក្ខិយ រៀវេលនីវិកទិកនិវិឈយិស្កនំ ។
 ត្រុវេលកិកុមិទបាទទទ្ធលប្រភេទ កិកុសនិវិយ ហើយលេបនូវអាហារ
 តាមទ្វារចាត់ ជាអាហារវេលកមិទប្រភេទ ត្រូវតាមក្នុងបាចិក្ខិយ
 រៀវេលនីវិកទិកនិវិឈយិស្កនំ ។ ត្រុវេលកិកុមិទបាទទទ្ធលប្រភេទ កិកុ
 សំសាលវំជាមិទបាទទទ្ធលប្រភេទ ហើយលេបនូវអាហារតាមទ្វារចាត់ ជា
 អាហារវេលកមិទប្រភេទ ត្រូវតាមក្នុងបាចិក្ខិយ រៀវេលនីវិកទិកនិវិ
 ឈយិស្កនំ ។ ត្រុវេលកិកុបាទទទ្ធលប្រភេទ កិកុសំសាលវំជាមិទបាទ
 ទទ្ធលប្រភេទ ត្រូវតាមក្នុងក្នុង ។ ត្រុវេលកិកុបាទទទ្ធលប្រភេទ កិកុសនិវិយ
 ត្រូវតាមក្នុងក្នុង ។ ត្រុវេលកិកុបាទទទ្ធលប្រភេទហើយ កិកុសំសាលវំជាមិទ
 ទទ្ធលប្រភេទហើយ មិទត្រូវលេបនូវឡើយ ។

[១៥០] អាចក្នុងមិទមានវេលកិកុវេលកនិវិកនិវិឈយិស្កនំ វេលកិកុ
 វេលកនិវិកក្នុងបញ្ជាក់ក្នុង ២ យ៉ាង^(១) ហើយខ្លួនឯងហើយមាន ព្រោះមាន
 ហេតុហើយគ្មានកម្សិយការកេ វេលកិកុវេលក វេលកិកុជាពាសវិមបញ្ញាតិ ។

សិក្ខាបទ ១០០៥ ។
 ហោជិវញ្ញា ២ ០៦ ។

១ មហាវិកត ៤ កិ កុ ១ ក្នុង ១ វេល ១ ដី ១ ។

តម្បូវប្រាប់

ប៉ែណូកា គណៈ បរិ ប្រ

ទេ ច វត្ត បរិវេណ(២)

វិភាគលេ(២) សង្កឹមការ(៣)

បណ័ត្តិ ប្រាសាទ(៤)

១ ឧ ប្រាសាទ ១ ២ ៣ ៤ ៥ ៦ ៧ ៨ ៩ ១០ ១១ ១២ ១៣ ១៤ ១៥ ១៦ ១៧ ១៨ ១៩ ២០ ២១ ២២ ២៣ ២៤ ២៥ ២៦ ២៧ ២៨ ២៩ ៣០ ៣១ ៣២ ៣៣ ៣៤ ៣៥ ៣៦ ៣៧ ៣៨ ៣៩ ៤០ ៤១ ៤២ ៤៣ ៤៤ ៤៥ ៤៦ ៤៧ ៤៨ ៤៩ ៥០ ៥១ ៥២ ៥៣ ៥៤ ៥៥ ៥៦ ៥៧ ៥៨ ៥៩ ៦០ ៦១ ៦២ ៦៣ ៦៤ ៦៥ ៦៦ ៦៧ ៦៨ ៦៩ ៧០ ៧១ ៧២ ៧៣ ៧៤ ៧៥ ៧៦ ៧៧ ៧៨ ៧៩ ៨០ ៨១ ៨២ ៨៣ ៨៤ ៨៥ ៨៦ ៨៧ ៨៨ ៨៩ ៩០ ៩១ ៩២ ៩៣ ៩៤ ៩៥ ៩៦ ៩៧ ៩៨ ៩៩ ១០០

ចំនួនសិក្សាបឋមក្នុងគោលនយោបាយ ១០ ឃ្លាំង គឺ

បណ្ឌិត(សិក្សាបទ)១ គណ(សិក្សាបទ)១

បរ(សិក្សាបទ)១ ប្រ(សិក្សាបទ)១

បរិវេណ (សិក្សាបទ)១ ព្រះវិហារ(សិក្សាបទ)១

វិភាគ(សិក្សាបទ)១ សង្កឹមការ(សិក្សាបទ)១

បណ័ត្តិ(សិក្សាបទ)១ ប្រាសាទ(សិក្សាបទ)១ ។

អប្បធម៌កិច្ចសុទ្ធ បរិមនិក្ខាបទី

(១៤៩) គេន សមយេន តុន្តោ កកក វេសាលិយំ
វិហារតំ មហារិទេ ក្សត្រានុសាលាយំ ។ គេន ទោ មន
សមយេន សង្ឃស្ស ចានធិយំ ទុច្ចន្តំ ហោតិ ។ អដិទា
រាយស្មា អាទន្តោ កកកតោ ឯតមន្តំ អាហារេចសិ ។
គេនហានន្ត វិហាសាធានំ បូរំ ទេហិទិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ទោ អាយស្មា អាទន្តោ កកកតោ បដិស្សន្តិក្ខា វិហាសាទេ
មដិចានិយោ ចំសិទាមេត្ត ឯកេតតំ បូរំ ទេហោ អញ្ញាសិ
ស្ស បរិព្វាជិកាយ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។
សាមញ្ញ បរិព្វាជិកាយោ តំ បរិព្វាជិកំ ឯតទរេតុំ
ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ទ មេសោ សមណោ
ជាហេ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។ ទុតិយប្ប
ទោ អាយស្មា អាទន្តោ ឯកេតតំ បូរំ ទេហោ តស្សន្ត-
យេវ បរិព្វាជិកាយ ឯតំ មញ្ញាមាទោ ទេ បូរំ អនាសិ ។

អប្បធម៌កិច្ច សិក្ខាបទទី ១

(១៥០) កាលនោះ ព្រះសព្វញ្ញពុទ្ធដ៏មានជាន គង់នៅ
ក្នុងនាសាលាក្នុងវិទ្យុយោន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ សម័យនោះឯង
យេស៊ីវេលបុគ្គលភយ្យំចំពេស៊ីវេតិកទៀតដល់សង្ឃ ។ ព្រះអាទន្តដ៏មាន
អាយុក្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ត្រាស់ថា ខ្មាលអាទន្ត បើដូច្នោះអ្នកជូនទ្រង់ដល់ពួកមនុស្សអ្នកស៊ី
ដែលចុះ ។ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុចូលព្រះពុទ្ធដ៏កាថា បដិស្រព្រះអង្គ
ដ៏ចំរើន យ៉ាងឃ្នឹងរំពំយាទ ក៏ទ្រង់ពួកមនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែលអង្គុយជាដូរ
ហើយក៏ទ្រង់មួយៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចទ្រង់ពីរទៅនាដ
បរិព្វាជិកាខ្លះវាយសំគាល់ថាទ្រង់មួយដូចគេទាំងពួកដែរ ។ ពួកនាដ
បរិព្វាជិកា (ដែលនៅ) ដុំវិញ ទាននិយាយពាក្យទេវច័ន្ទនាដបរិព្វាជិកានោះ
ថា សមណៈនោះជាសហាយរបស់នាដមួយ ។ នាដបរិព្វាជិកានោះឆ្លើយថា
សមណៈនោះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្លួនទេ គឺលោកសំគាល់ថាទ្រង់មួយដល់
ខ្ញុំ គេត្រឡប់ទៅជាទ្រង់ពីរមកវិញ ។ វាជាតំប៉ែតដឹង ព្រះអាទន្តដ៏មាន
អាយុ ទ្រង់មួយៗ (ដល់មនុស្សដែលជាអ្នកស៊ីដែល) រួចទ្រង់ពីរទៅនាដ
បរិព្វាជិកាដដែលនោះ ហើយសំគាល់ថាទ្រង់មួយដូចគេទាំងពួកដែរ ។

សាមញ្ញា បរិក្ខាដីកាយោ តំ បរិក្ខាដីកំ ឯតនរោច្ចំ
 ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ១ មេសោ សម-
 ណោ ជាហេ ឯតំ មត្តាមារោ ទ្វេ ប្តវ អនាសិ ។
 តតិបេប្បិ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ ឯកេតំ ប្តវ ធម្មត្ត
 តស្សនយេវ បរិក្ខាដីកាយេ ឯតំ មត្តាមារោ ទ្វេ ប្តវ
 អនាសិ ។ សាមញ្ញា បរិក្ខាដីកាយោ តំ បរិក្ខាដីកំ
 ឯតនរោច្ចំ ជាហេ តេ ឯសោ សមណោតិ ។ ១
 មេសោ សមណោ ជាហេ ឯតំ មត្តាមារោ ទ្វេ ប្តវ
 អនាសិ ។ ជាហេ ១ ជាហេតិ ឧប្បណ្ឌិសុ ។ មត្តាត-
 រោមិ អាដិវកោ បរិវេសនំ អតមាសិ ។ មត្តាតរេ
 ភិក្ខុ បរិវេសនេ សប្បិទា ឱមនំ មត្តិក្ខា តស្ស
 អាដិវកេស្ស មហន្តំ ចិន្តំ អនាសិ ។ អថទោ សោ
 អាដិវកោ តំ ចិន្តំ អាទាយ អតមាសិ ។ មត្តា-
 តរោ អាដិវកោ តំ អាដិវកំ ឯតនរោច តុកោ

ក្នុងតាងបរិក្ខាដីកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ គឺនិយាយពាក្យនេះនឹងតាងបរិក្ខាដីកា
 នោះថា សមណៈខ្លះជាសហាយរបស់តាងប្តវ តាងបរិក្ខាដីកានោះភ្លើយថា
 សមណៈខ្លះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្លួនទេ គឺលោកសំគាល់ថាឲ្យនំមួយ
 ដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ពរ.ជាតំបដិជនៀក ព្រះ
 កខន្តីមហាមាយុ ឲ្យនំមួយៗ(ដល់មនុស្សដែលជាម្នាក់ស្តីដល់) រួចឲ្យ
 នំពីរទៅតាងបរិក្ខាដីកាដែលនោះ ដោយសំគាល់ថាឲ្យនំមួយដូចគេ
 ចាំនំក្នុងដៃ ។ ក្នុងតាងបរិក្ខាដីកា(ដែលនៅ)ដុំវិញ គឺនិយាយពាក្យនេះ
 នឹងតាងបរិក្ខាដីកានោះថា សមណៈខ្លះជាសហាយរបស់តាងប្តវ តាងបរិ-
 ក្ខាដីកានោះភ្លើយថា សមណៈខ្លះមិនមែនជាសហាយរបស់ខ្លួនទេ គឺលោក
 សំគាល់ថាឲ្យនំមួយដល់ខ្ញុំ តែត្រឡប់ទៅជាឲ្យនំពីរមកវិញ ។ ក្នុងតាង
 បរិក្ខាដីកាចំនែកនោះ គឺនាំគ្នានិយាយចម្លងថា (សមណៈខ្លះ) សហាយរូ
 មិនមែនសហាយ ។ (វេលានោះ) មានកាដីវក្បូកដើរទៅតាងទីដែល
 គេភ្នំស ប្តវចក(ខំ) ។ (វេលានោះ) មានភិក្ខុមួយរូបកំពុងប្រែប្រួល
 ចាយលាយដោយទំកង្វះភ្នំដើរច្រើន ហើយក៏ឲ្យដុំកុយទុដុំដល់កាដីវក
 នោះ ។ លំដាប់នោះ កាដីវកនោះក៏តាងយកដុំកុយនោះហើយដើរទៅ ។
 (វេលានោះ) មានកាដីវក្បូកទៀតបាទពោលពាក្យនេះនឹងកាដីវកនោះថា

តយា អាវុសា ចិណ្ណា លទ្ធនំ ។ តស្សវុសា
 សមណស្ស តោតមស្ស មុណ្ណកកហមតិកស្ស បរិវ
 សនាយ លទ្ធនំ ។ អស្សេស្សំ ទោ ទុចាសកា
 ទេសំ អាជីវកាខំ ឥមំ កថាសន្តវមំ ។ អដទោ
 តេ ទុចាសកា យេន កកវា តេនុបស្សន្តិមីស្ស
 ទុបស្សន្តិមីស្ស កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯតេនន្តំ ចិសិទិ-
 ស្ស ។ ឯតេនន្តំ ចិសិទ្ធា ទោ រត ទុចាសកា
 កកវន្តំ ឯតេនន្តំ ឥមេ កទ្កេ តិភ្និយា អវណ្ណាតា-
 មា ពុទ្ធស្ស អវណ្ណាតាមា ទម្មស្ស អវណ្ណាតាមា
 សង្ឃស្ស សាទុ កទ្កេ អយ្យក តិភ្និយាខំ
 សពត្តា ន ទទេយ្យន្តំ ។ អដទោ កកវា តេ
 ទុចាសកា ទម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សេសំ សមា-
 ទបេសិ សមុត្តេជិសិ សម្បហំសេសិ ។ អដទោ
 តេ ទុចាសកា កកវតា ទម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សតា
 សមាទម្មតា សមុត្តេជិតា សម្បហំសិតា ទម្មា-
 យាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា បទកុណំ កក្វា

ម្នាលអាវុសា អ្នកឯងបានដំបូន្មានបកពីទីណា ។ អាជីវករដែលបាន
 ដំបូន្មាននាវាថ្មីយកបរិវា ម្នាលអាវុសា ដំបូន្មានមកអំពីទីដែលគេ
 អន្លាស់ទីបុណ្ណកកហមតិ(គហមតិក្រិសោល) របស់ព្រះសមណតោប
 នោះ ។ តួកទុចាសកបានព្យាបាលនូវជំងឺតួកអាជីវករនោះច្បាស់
 លាស់ហើយ ។ ទើបតួកទុចាសកទាំងនោះចូលទៅគាល់ព្រះដំរីនាព្រះ
 ភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំរីនាព្រះបុណ្យហើយក៏អង្គុយ
 ក្នុងទី ១ ដំសបស្ស ។ ទុចាសកទាំងនោះ ក្រុមអង្គុយក្នុងទីដំសបស្សហើយ
 ក៏ក្រាបចូលពាក្យទេចំពោះព្រះដំរីនាព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 អ្នកតិរិយទម្បលនេះ ប្រាថ្នាខ្ញុំនឹងពោលពោលសេដល់ព្រះពុទ្ធ ព្រះធម៌
 ព្រះសច្ច បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមកុំឲ្យរលាកច្បាស់ទាំងច្បាយ
 ឲ្យ (វត្ថុអ្វីៗ) ថល់តួកតិរិយវាយវែងរបស់ខ្លួនឡើយ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដំរីនាព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ទុចាសកទាំងនោះ ឲ្យឃើញច្បាស់លាស់
 ឲ្យកាន់យកព្រឹម ឲ្យអាចហិទ ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មតាហើយ ។
 ឯតួកទុចាសកទាំងនោះ កាលព្រះដំរីនាព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យឃើញ
 ច្បាស់លាស់ ទ្រង់ឲ្យកាន់យកព្រឹម ឲ្យអាចហិទ ឲ្យរីករាយ ដោយ
 ធម្មតា ហើយក៏ត្រាតថាគភាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដំរីនាព្រះភាគ

បញ្ញាមិសុ ។ អថទោ ភកា មតស្មី ធិតាទេ ធិតស្មី^(១)
 បករណេ កិក្ខុសធម្មំ សន្តិពាទាមត្តា កិក្ខុនំ ឧទ.
 ឧត្តរិកំ ឧទធុលោមិកំ ធម្មំ កាថំ កាត្តា កិក្ខុ
 ភាមាធុសិ ខេទហិ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញាបេសន្តមិ ឧស ឧត្តរិម បដិច្ច សធម្មសុដ្ឋកាយ
 សធម្មនា មុតាយ ។ មេ ។ សត្តប្បដ្ឋិតិយា វិទយា.
 ឧត្តហាយ ធិត្តា បទ កិក្ខុវេ កំ ធិត្តា បទំ
 ឧត្តរិសយ្យាថ ។ មេ ។ បទ កិក្ខុ អរិយសិទ្ធិ ។
 មរិក្ខាជេស្ម ។ ធិត្តាធិតាយ ។ សមត្តា ទាមនំយេ
 ។ កោដិយំ ។ ធិតយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១២៦] យោ មនាសិ យោ យានិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អថ មតស្មី វរុត្ត អនិច្ឆេតា
 កិក្ខុតិ ។ អរិយសិទ្ធិ ធម្ម សេ កោចិ មរិក្ខាជេ-
 តសនាបន្តោ ឧត្តោ ។ មរិក្ខាជេតា ធម្ម កិក្ខុត្ត

១ កិក្ខុស្មី ។ មេ ។ ឧទធុលោមិកំ ធម្មសិទ្ធិ ធម្មសិទ្ធិ ធម្មសិទ្ធិ

ធ្វើប្រតិបត្តិ ហើយចៀសចេញទៅ ។ ព្រោះថាទោះ ដំណើរនេះ
 វើបព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ច្បាប់ដ៏កិត្តិយស ទ្រង់ធ្វើធម្មតាដ៏ល្អមសម-
 គួរតាមហេតុនោះ ដល់ភ្នែកភ្នែក ហើយទ្រង់ហៅភ្នែកទាំងឡាយមកជ្រាបថា
 ខែភ្នែកទាំងឡាយ របើដូច្នោះ គឺជាភក្តីនៃបញ្ញាសិទ្ធិដល់ភ្នែកទាំង
 ឡាយ ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង គឺ ដើម្បីសេចក្តីល្អ
 ដល់សង្ឃ ១ ដើម្បីសេចក្តីសប្បាយដល់សង្ឃ ១ ។ មេ ។ ដើម្បី
 ពាក់ព័ន្ធនៃសេចក្តីស្រឡាត់ស្រាវ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់វិទ្យា ១ ម្ចាស់ភ្នែក
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យដឹងឲ្យស្រាប់ទៅនេះយ៉ាងនេះថា
 កិក្ខុណាមួយ ច្បាប់ដែលបុគ្គលត្រូវបានស្មើ បុគ្គលដែលបុគ្គលត្រូវបានសាគ
 ដល់អចេលភក្តី មរិក្ខាជេតក្តី មរិក្ខាជេតក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន
 ត្រូវតែបង្កប់ចិត្ត ។

[១២៦] ត្រង់ពាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាដ៏ស្មើគ្នា-
 បទី ១ នៃបុគ្គលិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា អចេលភក្តី គឺបុគ្គលដែល
 បួសជាមរិក្ខាជេតមានកាយអាក្រក់ទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា មរិក្ខាជេត
 គឺបុគ្គលដែលបួសជាមរិក្ខាជេតទាំងអស់ រឿងនៃភ្នែកទាំងឡាយនោះ
 ទេ ។ ដែលហៅថា មរិក្ខាជេត គឺស្រីដែលបួសជាមរិក្ខាជេតទាំងអស់

សាមណេរញ្ច វេយ្យា យោ កោចិ បរិព្វាជិតសមា-
 បន្តោ ។ បរិព្វាជិតោ ធាម្ម កំត្តុនិញ្ច សិក្ខុមាធាញ្ច
 សាមណេរញ្ច វេយ្យា យោ កោចិ បរិព្វាជិតសមា-
 បន្តោ ។ ទាននិយំ ធាម បញ្ច ភោជនាធិ ឧទកនន្ត-
 ចោណំ វេយ្យា អវសេសំ ទាននិយំ ធាម ។ ភោជនិយំ
 ធាម បញ្ច ភោជនាធិ ឧទានា កុដ្ឋសោ សន្តុ អន្តា
 មំសំ ។ ធានយ្យាតិ កាយេន វា កាយប្បជីតទ្វេន
 វា និស្សន្តិយេន វា ទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៧] អិទ្ធិយេ អិទ្ធិយសញ្ញិ សហន្តា ទាន-
 និយំ វា ភោជនិយំ វា ទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អិទ្ធិយេ វេមតិកោ សហន្តា ទាននិយំ វា ភោជនិយំ
 វា ទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អិទ្ធិយេ អិទ្ធិ-
 យសញ្ញិ សហន្តា ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា
 ទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកនន្តចោណំ
 ទេតិ អាមត្តិ ឧត្តនស្ស ។ អិទ្ធិយេ អិទ្ធិយសញ្ញិ

វៀវលនិវត្តិកុម្មិ សិក្ខុមាធានិវសាមណេរិចេញ្ច ។ វេយ្យោចា
 វត្ថុវេយ្យបុគ្គលគ្នាវំពាស្មី តិរេកទុកវិគោភាដន ៩ យ៉ាង ក្រែមពំនិវិកនិវ
 ឈើស្កន់ចេញ ក្រែតិរោនេហៅថា វត្ថុវេយ្យបុគ្គលគ្នាវំពាស្មីពំនិវសំ ។
 វេយ្យោចា វត្ថុវេយ្យបុគ្គលគ្នាបរិភោគ បានផលវិគោភាដន ៩ យ៉ាង
 តិបាយ ១ និស្រសំ ១ និក្រិម ១ ក្រិ ១ សាចំ ១ ។ ពាក្យថា ច្យ
 និក្ខិទ្ធស្វាចយកាយក្កិ ដោយវត្ថុវេយ្យដាបំនិវកាយក្កិ ដោយបុគ្គលក្កិ ក្រែ
 វាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[១៧៧] ដនជាតិយ កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិយ ហើយឲ្យវត្ថុ
 វេយ្យគ្នាវំពាស្មី ប្រវត្តិវេយ្យបុគ្គលគ្នា ដោយវេយ្យសំខ្លួន ក្រែវាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ដនជាតិយ កិក្ខុមាធានេបចក្កិសច្ចិយ ហើយឲ្យវត្ថុវេយ្យគ្នា
 វំពាស្មី ប្រវត្តិវេយ្យបុគ្គលគ្នា ដោយវេយ្យសំខ្លួន ក្រែវាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 ដនជាតិយ កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាតិយ ហើយឲ្យវត្ថុវេយ្យគ្នា
 វំពាស្មី ប្រវត្តិវេយ្យបុគ្គលគ្នា ដោយវេយ្យសំខ្លួន ក្រែវាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 កិក្ខុឲ្យទំនិវឈើស្កន់ ក្រែវាមត្តិបុគ្គល ។ បុគ្គលមិនមែនជាតិយ

ពាចរិត្តិយសស្ត្រ អទេសវាស្ត្រស្ស ចរិយសិក្ខាបទស្ស អនាបត្តិវា

អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អតិក្ខិយេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ធុត្តជស្ស ។ អតិក្ខិយេ អតិក្ខិយសញ្ញី អនាបត្តិ ។

[១៤៨] អនាបត្តិ ទាយេតំ ៥ ទេតិ ឧបទិក្ខិយិត្តា
ទេតិ ពាហិវលេចំ^(១) ទេតិ ធុត្តត្តកស្ស អាទិកាត្តិ-
កស្សតិ ។

ចរិយសិក្ខាបទំ ឧទ្ទិចំ ។

១ ១ ២ ពាហិវលេចំ ។

ពាចរិត្តិយសស្ត្រ អទេសវាស្ត្រ សិក្ខាបទទី ១ វារិសិក្ខាបទស្ត្រ

កិក្ខុសំគាល់ថាជាតិយ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ ផនមិនមែនជាតិយ
កិក្ខុសន្សឹយ ត្រូវអាបត្តិក្នុង ។ ផនមិនមែនជាតិយ កិក្ខុសំគាល់ថា
មិនមែនជាតិយ មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[១៤៨] អាបត្តិមិនមាន ដល់កិក្ខុវេលាប្រិយឱ្យ មិនឱ្យដោយ
ខ្លួនឯង ដល់កិក្ខុវេលាជាតិ^(១) ក្នុងកិក្ខុ វេលាកិក្ខុវេលាឱ្យរបស់បាត្រី
លាបខាងត្រី^(២) ដល់កិក្ខុខន ដល់កិក្ខុដើមបាត្រី ។

សិក្ខាបទទី ១ ចប់ ។

១ កិក្ខុវេលាបស្ត្រភាគទី ហើយលើកយកភាគទីនោះទៅដ្ឋានបុគ្គលនី ជិតឱ្យយាមន
នោះ ហើយឱ្យដោយវា ។ ២ បាត្រដល់គ្រឿងលាបកាយគ្រប់យ៉ាងមានឱ្យដោយដើម ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(១២៧) តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវំ សាវគ្គិយំ
វិហារិនិ ជេតវានេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាភមេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន វាយស្នា ឧបទេវោ សក្សបុត្តា
កាតុនោ សន្និវិហារិកំ កិក្ខុំ ឯនតវេច ឯហារុសោ
កាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាមេត្តា
ឧយ្យោទេសិ កត្តារុសោ ធម មេ តយា សន្និ កថា វា
និសន្នា វា ជាសុ មោតិ ឯតកស្ស មេ កថា វា
និសន្នា វា ជាសុ មោតិ វា មដទោ សោ កិក្ខុ
ឧបក្កដ្ឋេ កាលេ នាសត្ថិ បិណ្ឌាយ ចរិតំ បដិក្កម-
ទេមិ កត្ថវិស្សតំ ធម សម្ភារសិ ចិច្ចកត្តោ អមោសិ ។
អដទោ សោ កិក្ខុ អាភមំ កត្តា កិក្ខុនំ ឯតមត្ថំ
អាហោទេសិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។
តេ ឧជ្ឈរយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កត្ថំ ហំ នាម
វាយស្នា ឧបទេវោ សក្សបុត្តា កិក្ខុំ ឯហារុសោ
កាមំ បិណ្ឌាយ បវិសិស្សាមាតិ តស្ស អនាមេត្តា

សិក្ខាបទទី ២

(១២៧) កាលោនោ ព្រះសព្វក្ខត្តុទ្ធវិមាទោភ កាលគនំទៅក្នុង
ក្តួនភព របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី វិក្សត្រិវិសាវគ្គិ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះឧបនន្តជាសក្សបុត្រិដ៏មានវាយ បាននិយាយពាក្យទេវនិកិត្តថាសព្វិ-
វិហារិកេបសិព្រះថេរ ថាបដិម្ហូមថា ម្ចាស់ហារុសោ លោកច្បូមក យើង
ពិនិច្ឆយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាន ចាត់ចូរហើយ ក៏មិន
ឱ្យគេប្រគេន(អ្វីៗ) ដល់កិក្ខុនោះឡើយ(ឯរោង) ប្រើឱ្យត្រឡប់ទៅវិញថា
ម្ចាស់ហារុសោ លោកច្បូរព្រះចុះ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអន្តិយជាមួយនឹងលោក
បិណ្ឌប្បាយ ខ្ញុំនឹងនិយាយឬនឹងអន្តិយទៅក្នុងស្រុកនោះ ។ ត្រ-
នោះ កាលមើរពលវេលាត្រូវបានកាន់តែចូលមកជិតហើយ កិក្ខុនោះមិន
អាចនឹងត្រឡប់ទៅបិណ្ឌបានទាន សូម្បីត្រាន់តែត្រឡប់មកទ្វិក្ខត្តុកិច្ចវិញក៏
មិនបាន ជាអ្នកអត់ចម្លង់ (មួយពេលនោះឯង) ។ ទើបកិក្ខុនោះទៅកាន់ភា-
រមាហើយនិលាលឃ្លើនខ្ញុំប្រាប់កិក្ខុពិនិច្ឆយ ពួកកិក្ខុលោក ដែលមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ ពួកកិក្ខុពិនិច្ឆយនោះ គឺកាលវាស គឺជ្រើស បន្តិ-
បន្តិបំបា ព្រះឧបនន្តជាសក្សបុត្រិដ៏មានវាយ មិនសមរម្យមួយកិក្ខុថា
ម្ចាស់ហារុសោ លោកច្បូមក យើងពិនិច្ឆយនឹងចូលទៅកាន់ស្រុក

ឧបាយកលស្ម័គ្រភ័ក្តិ ។ មេ ។ សង្ខំ ក្រា ភ្នំ ឧបទន្ធិ
 ក៏ក្តុំ ឯហារុសោ កាមំ បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស
 អនាបេត្តា ឧបាយកលស្ម័គ្រភ័ក្តិ ។ សង្ខំ កតភតិ ។ វិភាហំ
 ពុទ្ធា កតភ កាមំ ហំ បាម ភ្នំ មោយបុរិស ក៏ក្តុំ
 ឯហារុសោ កាមំ បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស អនា-
 បេត្តា ឧបាយកលស្ម័គ្រភ័ក្តិ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្ធាបំ
 វា បសាទាយ បសន្ធាបំ វា កិល្យោភាវយ ។ មេ ។
 ឯវត្ត បទ កំភូរ កំមំ សិក្ខាមនំ ឧទ្ទិសយ្យដ
 យោ បទ កិក្ខុ កិក្ខុ ឯវ កនយ្យ^(៤) ឯហារុសោ
 កាមំ វា ឯកមំ វា បិណ្ណាយ បរិសិស្សាមាតិ តស្ស
 នាបេត្តា ។ អនាបេត្តា វា ឧបាយកលយ្យ តន្តារុសោ
 ទ មេ តយោ សន្តិ កតា វា ឯសន្តា វា ជាសុ

៤ តំ បាវទ្ធិយំ ឧ. ម. ពោធិ្ឋពេស្ម ៤ ទំស្សតំ ។

ដើម្បីបិណ្ណបាត ហើយមិនឱ្យគេប្រគេងអ្វីៗ ដល់ភិក្ខុនោះ គ្រាប់កែ
 បញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ (ផ្ទះចុះ) សោះ ។ មេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ខែទបទន្ធិ បានត្រូវអ្នកឯងបបួលភិក្ខុថា ម្ចាស់ការុសោ លោកចូរមក
 យើងទាំងឡាយនឹងទូលរៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ណបាត ហើយមិនឱ្យគេ
 (ឱ្យអ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ (ប្រយោជ) បញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ខែទតិក ។
 ព្រះអង្គឱ្យបញ្ជូនថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនេះ តិកខែ ។
 ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធជាព្រះកោត្រង់បន្ទោសថា ខែមោឃបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹង
 បបួលភិក្ខុដ៏ត្រូវជា ម្ចាស់ការុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹងទូលរៅកាន់
 ស្រុកដើម្បីបិណ្ណបាត ហើយមិនឱ្យគេឱ្យ(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ(ប្រយោជ)បញ្ជូន
 ឱ្យត្រឡប់ទៅវិញ ដូច្នេះហើយ ខែមោឃបុរស កំលើខែមេចំខែទតិក
 ព្រះអង្គដល់ភិក្ខុនិងមិនទាន់ដឹងថា ឬទាំងភិក្ខុនិងមិនដឹងថា ហើយ
 ឱ្យដំណើរដឹងថា ឱ្យដឹងថា មេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយគប្បីសំដែងឱ្យភិក្ខុសិក្ខាមវណ្ណនោះយោងទៅ ភិក្ខុណាមួយនិ-
 យោយនឹងភិក្ខុយោងទៅ ម្ចាស់ការុសោ លោកចូរមក យើងទាំងឡាយនឹង
 រៅកាន់ស្រុកឬនឹងគេដើម្បីបិណ្ណបាត ហើយឱ្យគេឱ្យ ឬមិនឱ្យគេឱ្យ(អ្វីៗ)
 ដល់ភិក្ខុនោះ ហើយបញ្ជូនឱ្យត្រឡប់ទៅវិញដោយពាក្យថា ខែការុសោ
 លោកចូរទៅវិញចុះ ខ្ញុំនិយោយឬអង្គុយជាមួយនឹងលោកមិនសប្បាយទេ

ហោតំ ឯកកស្ស មេ កតា វា ឯសដ្ឋា វា ជាស្ស
ហោតំតិ ឯកទេវ មច្ចុយំ កាវត្តា អទញ្ញំ តាភិក្ខុយទ្ធិ ។

[១៥៦] យោ បទានិ យោ យានិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អធិប្បវត្តា ភិក្ខុតិ ។
ភិក្ខុទ្ធិ អញ្ញំ ភិក្ខុ ។ ឯហារុសោ កាមំ វា ឯកមំ វាតិ
កាមោចិ ឯកមោមិ ឯកវិមិ កាមោ មេវ ឯកមោ ច ។
តស្ស ធានត្តាតិ យានិ វា ភត្តំ វា ទានធម៌យំ វា
កោដធម៌យំ វា ធានត្តា ។ អធានត្តាតិ ឯ កតំ ធា-
នត្តា ។ ឧប្បេក្ខេយ្យតិ ហត្ថត្តាមេន សន្និ ហសិក្ខុ-
កាមោ កំឡិក្ខកាមោ រហោធិសិធិត្តកាមោ អធាចារិ
អាចារិក្ខកាមោ ឯវំ វាទេតិ តន្តារុសោ ឯ មេ តយា សន្និ
កតា វា ឯសដ្ឋា វា ជាស្ស ហោតិ ឯកកស្ស មេ
កតា វា ឯសដ្ឋា វា ជាស្ស ហោតិ ឯ ឧប្បេក្ខេតិ
អាមត្តិ ត្តាមស្ស ។ ឧស្សន្តបចារិ វា សវន្តបចារិ វា

ខ្ញុំឱយាយុអន្តយត្រឡាក់ឯងស្រួលជាង ដូច្នោះ ត្រូវអាមត្តិចាត់គ្នា ព្រោះ
ធ្វើខ្ញុំវាហុក្ខុះឯងឲ្យជាប់ច្រើន មិនមែនជាហេតុដទៃទៀត ។

[១៥៧] ត្រីភក្សថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាគ្នាសិទ្ធិបទ
ទី១ វៃប្រាណធិកកណ្ត ។ ភក្សថា ឥន្ទិក្ខុ គឺទីនិក្ខុដទៃ ។ ភក្ស
ថា ប្បសាវសោ លោកចូរមេក (យើងទីនិក្ខុ) កាន់ស្រែក្នុងនិម
(ដើម្បីបំប្លែង) គឺស្រែក្តី ឯកមក្តី ឯកត្តិ កំហៅស្រែកនឹងនិម
(ក្នុងសិទ្ធិបទនេះ) ។ ភក្សថា ឲ្យគេឲ្យ(អ្វីៗ) ដល់ភិក្ខុនោះ
គឺប្រើគេឲ្យឲ្យយាត្តិ ភត្តិ ទាននិយក្តី ភោជនិយក្តី (ដល់ភិក្ខុនោះ) ។
ភក្សថា មិនឲ្យគេឲ្យ គឺមិនឲ្យទានឲ្យ(អ្វីៗ)នោះ ។ ភក្សថា
បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ សេចក្តីថា ភិក្ខុប្រាថ្នាដើម្បីសេច ប្រាថ្នាដើម្បី
លេង ប្រាថ្នាដើម្បីអន្តយក្នុងចិត្ត ប្រាថ្នាដើម្បីប្រតិភ្នកតាមរយៈ
មួយទីនិមត្តិគ្រាម ក៏ឱយាយយានីនេះថា ប្បសាវសោ លោកចូរមេ
វិញចុះ ខ្ញុំឱយាយុអន្តយជាមួយទីនិក្ខុលោកមិនស្រួលទេ ខ្ញុំឱយាយុអន្តយ
ត្រឡាក់ឯងស្រួលជាង ថាហើយក៏បញ្ជូនឲ្យត្រឡប់ទៅវិញ ត្រូវអាមត្តិ
មកដ ។ កាលភិក្ខុនោះនិរត្តិលះលង់ទីនិមត្តិមេត្តាឃើញមុខល្អស្តាប់ៗ

វិជហន្តស្ស អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ វិជហិតោ អាមត្តិ
បាចិន្តិយស្ស ។ ឯតនេវ បច្ចយំ កាវិត្យា អនុញ្ញាតិ ឯ
អត្រោ កោចិ បច្ចុយោ ហោតិ ទុយ្យោដេតុំ ។

[១៧១] ទុបសម្បទ្ធធ្វ ទុបសម្បទ្ធសត្តិ ទុយ្យោ-
ដេតិ អាមត្តិ បាចិន្តិយស្ស ។ ទុបសម្បទ្ធធ្វ វេមតិកោ
ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ បាចិន្តិយស្ស ។ ទុបសម្បទ្ធធ្វ អនុ-
បសម្បទ្ធសត្តិ ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ បាចិន្តិយស្ស ។
កាលិសាសនំ កាលោយេតិ^(១) អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធធ្វ ទុយ្យោដេតិ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ កាលិសាសនំ
កាលោយេតិ^(២) អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធធ្វ
ទុបសម្បទ្ធសត្តិ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធធ្វ
វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធធ្វ អនុប-
សម្បទ្ធសត្តិ អាមត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

១.២ ពុទ្ធិ ធម្មក អាមរោតិ ទិស្សាវិ ។

[គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។ កាលភិក្ខុនារោលរេមនីដុក (ទូទើល្មមម៉លរយេញមុទី
ល្មមស្តាប់ឮ) [គ្រូអាមត្តិបាចិន្តិយ ។ ភាស្យថា ព្រោះធ្វើឲ្យហេតុផ្តុំឯង
ឲ្យជាប់ច្រើន មិនមែនជាហេតុដទៃទៀត រេមត្តិថា មិនមានហេតុទី-
មួយដទៃជាប់ច្រើន គ្រូអំពីហេតុដែលបញ្ជូនទៅនោះទៀត ។

[១៧១] ទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាទុបសម្បទ្ធធ្វ ហើយបញ្ជូនទៅ
[គ្រូអាមត្តិបាចិន្តិយ ។ ទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបញ្ជូនទៅ [គ្រូ
អាមត្តិបាចិន្តិយ ។ ទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាទុបសម្បទ្ធធ្វ
ហើយបញ្ជូនទៅ [គ្រូអាមត្តិបាចិន្តិយ ។ ភិក្ខុលើកឡើងឲ្យពាក្យបញ្ជីចិត្ត
(ចំពោះទុបសម្បទ្ធធ្វ) [គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។ ភិក្ខុបញ្ជូនទុបសម្បទ្ធធ្វទៅ
[គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។ ភិក្ខុលើកឡើងពាក្យបញ្ជីចិត្ត (ចំពោះអនុបសម្បទ្ធធ្វ)
[គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។ មិនមែនជាទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាទុបសម្បទ្ធធ្វ
[គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។ មិនមែនជាទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសង្ស័យ [គ្រូអាមត្តិ
ទុក្ខាជ ។ មិនមែនជាទុបសម្បទ្ធធ្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនជាទុបសម្បទ្ធធ្វ
[គ្រូអាមត្តិទុក្ខាជ ។

(១៧២) អបាយត្តិ ឧបោ ឯតោ ទ យោបេស្ស-
 មាតិ ឧយ្យោជេតិ មហាភ្នំ កណ្តំ បស្សិត្វា លោកជម្ពូ
 ឧប្បាទេស្សតិ ឧយ្យោជេតិ មាតុក្កាមំ បស្សិត្វា អទ-
 ភិរតិ ឧប្បាទេស្សតិ ឧយ្យោជេតិ តិលានស្ស វា ឧបា-
 យតស្ស វា វិហារទាលស្ស វា យាគុំ វា កត្តំ វា (៦)
 ទានធិយំ វា កោជធិយំ វា ធិហាភតិ ឧយ្យោជេតិ ទ
 អបាចារំ អាចារិតុកាយោ សតិ ករណីយេ ឧយ្យោ-
 ជេតិ ឧត្តត្ថកេស្ស អាជិត្តិកេស្សតិ ។

ទុតិយសិក្ខាបទំ ឧប្បតំ ។

១ អយំ បាវោ ១. បោទេ ២ ទិស្សតិ ។

(១៧២) អបាយត្តិមិទាន ផលកិក្ខុវេលបញ្ជូនភិក្ខុផងនាទ្យត្រឡប់
 ទៅដោយគិតថា យើងទាំងពីររូបនឹងញ៉ាំងដំរីឲ្យប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចំណោម
 ភ្នំមិនបាន ផលកិក្ខុវេលបញ្ជូនភិក្ខុផងនាទ្យទៅដោយគិតថា វិគ្រឺនិក្ខុ
 ទោះបានឃើញរបស់មានដំរីឲ្យច្រើនហើយ នឹងញ៉ាំងលោកជម្ពូឲ្យកើត
 ឡើង ផលកិក្ខុវេលបញ្ជូនភិក្ខុផងនាទ្យទៅដោយគិតថា វិគ្រឺនិក្ខុទោះ
 បានឃើញមាតុត្រាមហើយនឹងញ៉ាំងបេចក្តីវេលបញ្ជូនភិក្ខុឡើង ផលកិក្ខុ
 បញ្ជូនភិក្ខុផងនាទ្យទៅដោយពាក្យថា លោកជម្ពូនាំយាត្រិតុក្កតំ ទានធិយត្តិ
 កោជធិយត្តិទៅឲ្យផលកិក្ខុមានដំរី ឬក៏ផលទៅក្នុងន្តប្បូនផលក្សត្តិ
 ផលកិក្ខុមិនប្រាថ្នានឹងប្រព្រឹត្តអនាចារទេ (វិភ) ការលើបានកិច្ចហើយ
 សីលភ្នំភិក្ខុផងនាទ្យ ផលកិក្ខុមត ផលកិក្ខុវេលបញ្ជូនភិក្ខុ ។

សិក្ខាទទី ២ ០០ ។

តតិយសិក្ខាទ្រឹស្តី

(១៩៣) គេន សមយេន តុន្តោ អគរំ សា-
វត្តិយំ វិហារតំ ជេតវរិយេ អបាថមិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
គេន ទោ បទិ សមយេន អាយស្មា ឧបទន្តោ
សក្យបុត្តា សហាយកស្ស យវំ កត្តា កស្ស
បដាបតិយា សុត្តិ សយនិយេ និសង្កំ កម្មេសិ ។
អថទោ សោ បុរិសោ យេនាយស្មា ឧបទន្តោ សក្យ-
បុត្តា គេនុបសង្កំនិ ឧបសង្កំមិត្តា អាយស្មន្តំ ឧប-
ទន្តំ សក្យបុត្តំ អភិវុទេន្តា ឯតមន្តំ និសិទំ ។
ឯកមន្តំ និសិទ្ធា ទោ សោ បុរិសោ បដាបតិ
ឯតនកោច ទេហយ្យស្ស កិក្ខន្តំ ។ អថទោ សា វត្តិ
អាយស្មតោ ឧបទន្តស្ស សក្យបុត្តស្ស កិក្ខំ អនា-
សំ ។ អថទោ សោ បុរិសោ អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ
សក្យបុត្តំ ឯតនកោច កត្តនិ កន្តេ យកោ អយ្យស្ស
កិក្ខា និទ្ធាតិ ។ អថទោ សា វត្តិ សល្លក្កេត្តា
បរិយុដ្ឋិតោ អយំ បុរិសោតិ អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ

សិក្ខាបទទី ៣

(១៩៣) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំហានព្រះភាគ កាលទ្រង់សម្រេច
វិយាបថក្នុងវត្តជេតវរិយេ របស់វាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ក្សេត្រិយសាវត្តិ ។
សម័យនោះឯង ព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុចាស់ទៅជុះរបស់
សំឡាញ់ ហើយក៏អង្គុយនៅក្នុងផ្ទះសម្រាប់ដេកជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
សំឡាញ់នោះ ។ ឯបុរសនោះក៏ចូលសំរេចទៅត្រង់ទីដែលព្រះបទន្តជា
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុអង្គុយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបផ្ទាយ
មុន្តិព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ ហើយក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។
លុះបុរសនោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ និយាយពាក្យនេះនឹងប្រពន្ធថា
បានប្រែគេនក្តីរង់ដល់លោកទាស់ចុះ ។ ស្ត្រីនោះក៏ប្រកែកទ្រង់ដល់
ព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុក្នុងគ្រាោះ ។ លំដាប់នោះ បុរស
នោះក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្តជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុថា ចាត់ត្រី
លោកទាស់ដ៏ចម្រើន សូមលោកទាស់និមន្តទៅចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបាន
ប្រែគេនក្តីរង់ដល់លោកទាស់ហើយ ។ ឯស្ត្រីនោះក៏លាត់ដឹងថា
បុរសនោះមានពាក្យប្រសន្តិកៈហើយ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្ត

សក្យបុត្ត ឯកទេវតា ឯសីនេត កន្លែ មា កក-
 មិត្តាតិ ។ ធុតិយម្បិ ទោ សោ បុរិសោ ។ មេ ។
 តតិយម្បិ ទោ សោ បុរិសោ វាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ
 សក្យបុត្តំ ឯកទេវតា កន្លែ កន្លែ យតោ អយ្យ-
 ស្ស កិក្ខុ ធុត្តាតិ ។ តតិយម្បិ ទោ សា ឥត្តិ
 កាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ សក្យបុត្តំ ឯកទេវតា ឯសីនេត
 កន្លែ មា អតតិក្ខុតិ ។ អដិទោ សោ បុរិសោ ធុត្តា
 មិត្តា កិក្ខុ ឧដ្ឋាយសិ អយំ កន្លែ អយ្យា ឧបទន្តោ
 មយ្ហំ មដិមតិយា សន្និ សយនិយេ ឯសិន្នោ សោ
 មយា ឧយ្យាដិយហារោ ន ឥត្តតិ កន្តំ ពហុកិក្ខុ
 អយំ ពហុករណិយាតិ ។ មេ តេ កិក្ខុ អយ្យា ។ មេ ។
 តេ ឧដ្ឋាយន្តំ មិយន្តំ វិហារទន្តំ កថំ ហិ ទាម អាយ-
 ស្សា ឧបទន្តោ សក្យបុត្តោ សកោជនេ កុលេ អនុប្ប-
 ទន្ត ធុសន្តំ កក្សេស្សតិ ។ មេ ។ សន្តំ កក កំ ឧប-
 ទន្ត សកោជនេ កុលេ អនុប្បទន្ត ធុសន្តំ កក្សេស្សតិ ។

ជាសក្យបុត្តត្រីមីនាមាយុថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបើង សូមលោកម្ចាស់ភង
 សិន កុំអាលធិមន្តាទៅ ។ បុរសនោះ(បាននិយាយ)ជាគំរប់ពីរដង ។ មេ ។
 បុរសនោះ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្តជាសក្យបុត្តត្រីមីនាមាយុ
 ជាគំរប់ពីរដងថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបើង សូមលោកម្ចាស់ធិមន្តាទៅវិញ
 ចុះ ព្រោះយើងខ្ញុំបានប្រគេនចម្លងដល់លោកម្ចាស់ហើយ ។ ឯស្រី
 ពោរសាកក៏និយាយពាក្យនេះនឹងព្រះបទន្តជាសក្យបុត្តត្រីមីនាមាយុ ថា
 គំរប់ពីរដងថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបើង សូមលោកម្ចាស់ភងសិន កុំអាល
 ធិមន្តាទៅឡើយ ។ ឯបុរសនោះក៏និយាយពាក្យនេះទៅ ហើយពោលទោស
 នឹងកុំទាំងឡាយថា បតិគ្រលោកភងឡាយដំបើង លោកម្ចាស់បទន្ត
 នេះទៅអង្គុយក្នុងផ្ទះសម្រាប់ជេតជាមួយនឹងប្រពន្ធចេស្តខ្ញុំ ព្រះបទន្តពោរ
 កាលខ្ញុំបញ្ជូនទូរទៅវិញក៏មិនដឹងទេ យើងខ្ញុំទាំងឡាយជាអ្នកមានកិច្ច
 ច្រើន មានវេលាច្រើន ។ ក្នុងកិច្ចការដែលមានសេចក្តីប្រាប់កំច
 ។ មេ ។ ក៏កុំអម្បាលនោះក៏ពោលទោស ក៏រៀប បន្តបង្ហាត់ថា ព្រះ
 បទន្តជាសក្យបុត្តត្រីមីនាមាយុ បំណុលមើលឃើញចូលទៅអង្គុយនៅក្នុង
 គ្រកូលដែលមានជនភ័ន្តោក (គឺគ្រកូលនឹងស្រី) (ដូច្នោះ) សោះ
 ។ មេ ។ ព្រះអង្គខ្លាំងត្រាស់សួរថា ម្ចាស់បទន្ត ឮថា អ្នកភងបាន
 ចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងគ្រកូលដែលមានជនភ័ន្តោក ពិតមែនឬ ។

ចាចិត្តិយន្តិ ធម្មបទដ្ឋកថា ធម្មបទដ្ឋកថា ធម្មបទដ្ឋកថា សំព្វបទវិភង្គ

សត្វ កតវាតិ ។ វិកាហិ កុដ្ឋា កតវា កតេ ហិ ធាម
ត្ថំ មោយបុរិស សកោជនេ កុលេ អនុញ្ញទដ្ឋ ចិសដ្ឋិ
កល្យានស្ស ទេតិ មោយបុរិស អប្បសន្នាធំ វា បសា-
នាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យកាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ
កិក្ខុវ ឥធំ សិក្ខាបធំ ឧត្តិសេយ្យាដ យោ បទ កិក្ខុ
សកោជនេ កុលេ អនុញ្ញទដ្ឋ ចិសដ្ឋិ កល្យាន
ចាចិត្តិយន្តិ ។

[១៧៤] យោ បទាតិ យោ យាដិសា ។ មេ ។

កិក្ខុវ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មិ អត្ថេ អធិប្បតា
កិក្ខុវ ។ សកោជធំ ធាម កុលវ ឥត្ថំ មេវ មោតិ
បុរិសា ច ។ ឧកោ^(១) អធិក្ខត្តា មោដ្ឋិ ឧកោ
អវិកាតា ។ អនុញ្ញទដ្ឋាតិ អនុញ្ញវិសិក្ខា ។ ចិសដ្ឋិ
កល្យានស្ស មហល្លកេ យេ មិដ្ឋិសដ្ឋិតស្ស ហត្ថា-
ចាសំ វិសហិត្ថា ចិសិទតិ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧត្តិកេ យេ មិដ្ឋិវិសំ អតិក្ខត្តា ចិសិទតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ឧកោ បុព្វ ។ ឧ. យេវពាស្ស ឥត្ថិ ឧ បុរិសេ ហិ ធាមត្ថយំ ទិស្សិ ។

ព្រះបទនុក្រាបចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមគ្គាប្រោស ឯរណិបនាពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជាំម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរស
អ្នកឯងមិនសមបើទីដំបូងចូលទៅអង្គុយនៅក្នុងត្រកូលដែលមានផ្លូវ
ពីរទាក់(ដូច្នោះ)ទេ មែនមោយបុរស កំណើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះបើមិនចាំឲ្យ
ជ្រេច្បូដល់ក្នុងផ្លូវដែលមិនទាក់ដូច្នោះទេ ចូរទាក់ក្នុងផ្លូវដែលជ្រេច្បូហើយ
ឲ្យវិចិត្រទ្រដូច្នោះទៅទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវាចិក្ខុវ បើដូច្នោះ
អ្នកទាំងឡាយត្រូវស្រីដឹងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយោងទេថា កិក្ខុវាមួយ
ចូលទៅសម្រេចការអង្គុយនៅ ក្នុងត្រកូលដែលមានផ្លូវពីរទាក់ ត្រូវ
រាបត្រូវចាចិត្តិយ ។

[១៧៥] គ្រីនិក្ខុវា កិក្ខុវាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទីដំ
សិក្ខាបទទី១ ខែបាតដ៏កណ្តា ។ ដែលហៅថា ត្រកូលដែលមានផ្លូវ
ពីរទាក់ គឺមានគ្រីសិទ្ធិ(ច្រកប្តូរ) ។ ដំបូងដំបូងទាក់មិនទាក់
ឆ្លើយទៅ ហើយផ្លូវទាក់ពីរទាក់នោះ ជាមនុស្សមានឈ្មោះទៅឡើយ ។
ពាក្យថា ចូលទៅ គឺដើរចូលទៅ ។ ពាក្យថា សម្រេចការអង្គុយ
សេចក្តីថា កិក្ខុវាហត្ថុបាសវិទាមគ្គាបុរសណ៍ក្នុងផ្លូវ ហើយអង្គុយ
នៅ ត្រូវរាបត្រូវចាចិត្តិយ ។ (បើ) ក្នុងផ្លូវតូច កិក្ខុវាមួយសម
ដំបូង^(១) ទៅហើយអង្គុយ ត្រូវរាបត្រូវចាចិត្តិយ ។

១ អង្គុវា ដើម្បីយថា កិក្ខុវាទៅហ្នួលកាក់កណ្តាលផ្លូវ កិក្ខុវាមួយដំបូង ។

[១៥៥] សយទ័យេវ សយទ័យេវសញ្ញី សភោជនេ
 កុលេ អនុច្យទន្ធនិសង្ខំ កាប្យេតំ អាមត្តំ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ សយទ័យេវ វេមតិកោ សភោជនេ កុលេ
 អនុច្យទន្ធនិសង្ខំ កាប្យេតំ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 សយទ័យេវ ទសយទ័យេវសញ្ញី សភោជនេ កុលេ
 អនុច្យទន្ធនិសង្ខំ កាប្យេតំ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ទសយទ័យេវ សយទ័យេវសញ្ញី អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។
 ទសយទ័យេវ វេមតិកោ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ ទស-
 យទ័យេវ ទសយទ័យេវសញ្ញី អចាមត្តិ ។

[១៥៦] វេតាមត្តិ មហាលូកោ យេ មិដ្ឋិសង្ខារស្ស
 ហត្ថទាសំ អវិជហិត្វា មិសំទតិ ទុក្ខតោ យេ មិដ្ឋិសំ
 អនតិក្កមិត្វា មិសំទតិ កិក្ខុ ទុតិយោ ហោតិ ទុកោ
 មិត្វា ហោតិ ទុកោ វិត្តភតា ទសយទ័យេវ ទុម្ពត្ត-
 កស្ស អាទិកម្មិត្តស្សាតិ ។

កតិយសិក្ខាបទំ ធម្មិកំ ។

[១៥៥] ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយ
 ចូលទៅសម្រេចការអន្តិយក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាមត្តិ
 ចាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក ភិក្ខុសន្សំយ ហើយចូលទៅសម្រេចការអន្តិយ
 ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ ផ្ទះសម្រាប់ដេក
 ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក ហើយចូលទៅសម្រេចការអន្តិយ
 ក្នុងត្រកូលដែលមានជនតែពីរនាក់ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ មិនមែនផ្ទះ
 សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសំគាល់ថាផ្ទះសម្រាប់ដេក ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះ
 សម្រាប់ដេក ភិក្ខុសន្សំយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនផ្ទះសម្រាប់
 ដេក ភិក្ខុក៏សំគាល់ថាមិនមែនផ្ទះសម្រាប់ដេក មិនត្រូវអាមត្តិ ។

[១៥៦] អាមត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយក្នុងផ្ទះធំ មិនលះហត្ថ-
 ទាននៃមេទ្វារប្តូរណី ដល់ភិក្ខុអន្តិយក្នុងផ្ទះតូច មិនចូលរមដំបូល
 ដល់ភិក្ខុដែលមានភិក្ខុដាក់បេតិកភ័យនៅផង ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយនៅ
 តែជនតាំងពីរនាក់គោចេញទៅហើយ ដល់ភិក្ខុដែលអន្តិយនៅជាមួយនឹង
 ជនតាំងពីរនាក់ជាបុគ្គលមិនមានភ័ក ដល់ភិក្ខុអន្តិយនៅក្នុងផ្ទះ ដែលមិន
 មែនជាផ្ទះសម្រាប់ដេក ដល់ភិក្ខុទុក្ខ ដល់ភិក្ខុសម្រាប់បញ្ជូន ។

បត្តសំក្កាបទំ

[១៧៧] តេជ សមយេន តុត្តា ភគវា សា-
ត្តិយំ វិហារតិ ផេតវេន អនាថបិណ្ឌុកស្ស អាហមេ ។
តេន ទោ មន សមយេន អាយស្មា ឧបទេត្តោ សត្យ-
បុត្តោ សហយតកស្ស យវំ ភត្តោ តស្ស បដាម-
តិយា សន្និ រហា បដិច្ឆន្តេ អាសនេ ធិសន្នំ កេម្ម-
សិ ។ អថទោ សោ បុរិសោ ឧដ្ឋាយតិ ទិយតិ
វិហារេតិ កតំ ហំ ធាម អយ្យោ ឧបទេត្តោ មយ្ហំ
បដាមតិយា សន្និ រហា បដិច្ឆន្តេ អាសនេ ធិសន្នំ
កេម្មស្សតិ ។ អស្សោសុំ ទោ ភិក្ខុ តស្ស
បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិហារេន្តស្ស ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បត្តា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្ត
ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហំ ធាម អាយស្មា ឧបទេត្តោ
សត្យបុត្តោ មាគុត្តាមេន សន្និ រហា បដិច្ឆន្តេ
អាសនេ ធិសន្នំ កេម្មស្សតិ ។ មេ ។ សន្នំ តិវ
ត្ថំ ឧបទន្ត មាគុត្តាមេប សន្និ រហា បដិច្ឆន្តេ

សិក្ខាបទទី ៤

[១៧៧] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលព្រះជំនរម្រេច
សិយាបថនៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌុកសេន្និ ស្មៅព្រៃនិសាវត្តិ ។
សមយេនោះឯង ព្រះឧបទន្តជាសត្យបុត្រដ៏មានអាយុ បានទៅកាន់ផ្ទះ
របស់បុរសជាសំឡាញ់ ហើយគំសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់
កំបាំង ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់សំឡាញ់នោះ ។ ព្រោះនោះ បុរសនោះក៏
ពោលរោស និងជឿថា បន្ទុះបង្កប់ជា ព្រះឧបទន្តជាម្ចាស់ មិនគួរបី
នឹងហើនមកសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹង
ប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំ(ដូច្នោះ)សោះ ។ ក៏កុំកាំងឡាយបានពូសំដីនៃបុរសនោះ
និយាយពោលរោស និងជឿថា បន្ទុះបង្កប់ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាដែល
មានសេចក្តីជ្រាបដឹង ។ ២ ។ ក៏កុំកាំងនោះ ក៏ពោលរោស និងជឿថា
បន្ទុះបង្កប់ជា ព្រះឧបទន្តជាសត្យបុត្រដ៏មានអាយុ មិនសមហើនហើន
ទៅសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង ជាមួយនឹងមាគុត្រាម
(ដូច្នោះ)ទេ ។ ២ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ឧបទន្ត ពូជ អ្នកឯងទៅសម្រេចការអង្គុយលើកាសនៈជាទីស្ងាត់កំបាំង

អាសនេ ចំសង្កឹ ក្រប្បស័តិ ។ សង្កឹ កត
 វតិ ។ វិភាហិ តុឆោ កតវា កតំ ហិ ធាម តំ
 មោឃបុរិស មាតុត្តាមេន សង្កឹ រមោ ចដិច្ចន្ត
 អាសនេ ចំសង្កឹ ក្រប្បស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសង្កាមំ វា ចសាធាយ ចសង្កាមំ វា កំយោ-
 ភាវាយ ។ មេ ។ ឃរោ បន កំត្តុវ វេមំ សិក្ខា-
 បដំ ឧត្តិសេយ្យាដ រយោ បន កំត្តុ មាតុត្តាមេន
 សង្កឹ រមោ ចដិច្ចន្ត អាសនេ ចំសង្កឹ ក្រប្បស្ស
 ចាចិត្តិយន្តំ ។

[១៥៨] យោ មធាតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។
 កំត្តុតិ ។ មេ ។ អយំ វេមស្មិ អត្តេ អដិច្ចេតោ
 កំត្តុតិ ។ មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សត្តិ ន យត្តិ
 ន មេតិ ន តិច្ឆាននតា អន្តមសោ តនហុជាតាមិ
 ធាវិកា បតោ មមាត្តកិ^១ ។ សង្កឹ ឯកតោ ។
 រមោ ធាម ចត្តស្ស រមោ សោតស្ស រមោ ។
 ចត្តស្ស រមោ ធាម ន សត្តា មោតិ អត្តិចំ

១ ន. ឃ ឃរោ ។

ជាមួយទាំងមាតុត្រាម ពិតមែន ។ ព្រះមហេន្ទ្រក្រមជ្ឈមាតុ បត់ត្រព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ចោទសថ ម្ចាស់មោឃបុរិស អ្នកឯងមិនសមបើទីនេះទៅសម្រេច
 ការក្នុងយល់អាសនៈជាទីស្ងប់កំបាំង ជាមួយទាំងមាតុត្រាម (ដូច្នោះ)
 ទេ ខែមោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនជាទ្រង់ជ្រាប ដល់ពួកជនដែល
 មិនទាន់ជ្រាបទេ ឬទាន់ពួកជនដែលជ្រាបហើយ ឲ្យរំលឹកវិស្វក្រមជ្រាបឡើង
 ទៀតទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កំតុចិន្ទាយ អ្នកចាំទិស្សន្តសំដែង
 ឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំតុណាមួយសម្រេចការក្នុងយល់
 អាសនៈជាទីស្ងប់កំបាំង មួយអាត្មាដោយមាតុត្រាម ត្រូវពេញចិត្តិយ ។

[១៥៨] ក្រិវិភាស្ស កំតុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុចគ្នាទាំងសិក្ខាបទ
 ទី ១ នៃមុខដំកកណ្ត ។ ដែលហៅថាមាតុត្រាម គឺស្រីមនុស្ស មិនមែនជា
 ចារក្សស្រី មិនមែនជាប្រតិស្រី មិនមែនជាប្តីម្នាក់ ដោយហោចរាស្ត្រម្នាក់
 តែក្នុងស្រីដែលទើបទិកើតបានទេ មិនបាច់ទិយាយទៅក្នុងស្រីដំ
 ទេ ។ វាស្សកមួយអាត្មា គឺជាមួយគ្នា ដែលហៅថា ទីស្ងប់ គឺទីដែលស្ងប់
 តែង ស្ងប់ត្រឡប់ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងប់តែង គឺការបើកក្នុងមិនតែងក្នុង

វា ខំទង្វើយមារេ កម្មតំ វា ឧត្តិបិយមារេ សីសំ វា
 ឧត្តិបិយមារេ មស្សិតុំ ។ សោតស្ស រហោ ធាម
 ន សត្តា ហោតិ បកតិភតថា សោតុំ ។ បដិច្ចន្ត
 ធាម អាសនំ ក្សត្តេ វា ករិយនេន វា កិលវោន
 វា ករិយនេន វា ក្សត្តេ វា ធម្មេន វា
 កោដ្ឋជ្យយា វា យេន កេនចិ បដិច្ចន្ត ហោតិ ។
 ខំសង្ខំ កម្សេយ្យតិ មាតុត្តាមេ ខំសំទ្ធលោ កិក្ខុ ឧបទិ-
 សំទ្ធលោ វា ហោតិ ឧបទិបទ្ធលោ វា អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 កិក្ខុ ខំសំទ្ធលោ មាតុត្តាមោ ឧបទិសំទ្ធលោ វា ហោតិ
 ឧបទិបទ្ធលោ វា អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧភោ វា ខំ-
 សំទ្ធលោ ហោតិ ឧភោ វា ខំបទ្ធលោ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៥៧] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសត្តិ រហោ បដិច្ចន្ត
 អាសនេ ខំសង្ខំ កម្សេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 មាតុត្តាមេ វេមតិកោ រហោ បដិច្ចន្ត អាសនេ
 ខំសង្ខំ កម្សេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តា-
 មេ រមាតុត្តាមសត្តិ រហោ បដិច្ចន្ត អាសនេ
 ខំសង្ខំ កម្សេតិ អាបន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ យក្ខិយា វា

ញាតិបិតាមិត្តិ ភិក្ខុសត្តិ បុគ្គលដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែល
 ហៅថាវិស្វកំត្រច្រៀត គឺថាដែលបុគ្គលដទៃមិនអាចស្តាប់ពាក្យជាប្រក្រតី
 បាន ។ ដែលហៅថា ភាសន.ជាទីកំបាំង គឺភាសន.ដែលគេបង្កប់
 ដោយវត្ថុវិក្កិ ដោយសំនូរទ្វារក្តី ដោយកន្ទុលផែនក្តី ដោយរាងកាយបូកិ-
 ននក្តី ដោយរោមក្តី ដោយស សាត្តិ ដោយស្មីក្តី ឬដោយកុលកម្មយ ។
 ពាក្យជា សម្រេចការអន្តិយ គឺសាល.បើមាតុត្រាមអន្តិយ កិក្ខុអន្តិយនិក
 ឬដេកដឹក ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ ភាស.បើកិក្ខុអន្តិយ មាតុត្រាម
 អន្តិយនិក ឬដេកដឹក ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ ដទៃទាំងពីរអន្តិយក្តី
 ដទៃទាំងពីរដេកដឹក (និក្ខុ) ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។

[១៥៧] មាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ហើយសម្រេច
 ការអន្តិយលើភាសន.ជាវិស្វកំបាំង ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
 កិក្ខុសង្ខិយ ហើយសម្រេចការអន្តិយលើភាសន.ជាវិស្វកំបាំង ត្រូវ
 អាបន្តិបាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម កិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម
 ហើយសម្រេចការអន្តិយលើភាសន.ជាវិស្វកំបាំង ត្រូវអាបន្តិបាចិត្តិយ ។
 កិក្ខុសម្រេចការអន្តិយលើភាសន.ជាវិស្វកំបាំង ជាមួយនឹងយក្សស្រីក្តី

យេតិយោ វា ចណ្ណោតោ វា តិច្ឆានតតមទុស្សវត្ត-
 ហិត្តិយោ វា សន្និ រហោ មដិច្ឆន្ត អាសនេ ធិសង្កំ
 តោយេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អហត្តុត្តាមេ ហត្តុត្តាម-
 សញ្ញា អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អហត្តុត្តាមេ វេមតិកោ
 អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អហត្តុត្តាមេ អហត្តុត្តាមសញ្ញា
 អនាមត្តិ ។

[១៦៦] អនាមត្តិ យោ កោធិ វិញ្ញា បុរិសា
 ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតំ ទ ធិសីទតិ អរហោបេត្តោ
 អញ្ញាវិហិតោ ធិសីទតិ ទុម្ពត្តតស្ស អាធិកម្មិ-
 តស្សាតិ ។

ចន្ទសិប្បាទំ ធិដ្ឋិតំ ។

ប្រេសិត្តិ ឆ្នើយត្តិ តិច្ឆានញីវេលមានភវិកាយដូចមនុស្សត្តិ ត្រូវតាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មិនមែនតាមត្រាម តំកុសំគាល់ថាហត្តុត្រាម ត្រូវតាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មិនមែនតាមត្រាម តំកុសល្យយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែន
 តាមត្រាម តំកុសំគាល់ថាមិនមែនតាមត្រាម មិនត្រូវតាមត្តិឡើយ ។

[១៦៦] អាចត្តិមិនមាន ផលកំកុដលអន្តិយនៅ មានបុរសណា-
 ចួយដែលជាមនុស្សដ៏ឆ្លើត្រូវ(ទៅ)ជាគំរប់ភិ ផលកំកុណាមិនទានបានឡើយ ផល
 កំកុបានត្រូវទុកគយនន់រេចមិនស្ងាត់ហើយអន្តិយ ផលកំកុមានចិត្តចក្ខុ
 វៅកាន់កម្មណ៍ដ៏វិទាហិយអន្តិយ ផលកំកុត្រូវ ផលកំកុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិប្បាទទំ ៥ ចប់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទំ

(១៦១) ភេទ សមយេន ពុទ្ធា កករា សាវត្ថុយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អបាទបិណ្ឌិតស្ស អភមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សមយេន អាយស្មា ឧបទន្ទោ សយ្យបុត្តា
សហាយកស្ស យំ កុត្តា តស្ស បដាមតិយា សន្និ
ឋិតោ ឯកាយ រហោ ចិសន្នំ កម្មេស្សតិ ។ អដាទា
សោ បុរិសា ឧដ្ឋាយតិ ទិយតំ វិចារចតំ កាដំ ហិ
នាម អយ្យោ ឧបទន្ទោ មប្បំ បដាមតិយា សន្និ ឯតោ
ឯកាយ រហោ ចិសន្នំ កម្មេស្សតិ ។ អស្សន្តស្ស
ទោ កំត្តុ តស្ស បុរិសស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស
វិចារចន្តស្ស ។ យេ តេ កំត្តុ អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ
ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារចន្តំ កាដំ ហិ នាម អាយស្មា
ឧបទន្ទោ សយ្យបុត្តា មាតុត្តមេន សន្និ ឯតោ
ឯកាយ រហោ ចិសន្នំ កម្មេស្សតិ ។ បេ ។ សន្និ
កំរ ភំ ឧបទន្ទ មាតុត្តមេន សន្និ ឯតោ ឯកាយ
រហោ ចិសន្នំ កម្មេស្សតិ ។ សន្និ កករាតិ ។ វិករហិ
ពុទ្ធា កករា កាដំ ហិ នាម ភំ មោយបុរិស

សិក្ខាបទទី ៥

(១៦១) កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ ពាលទ្រង់សម្រេច
សំយាបថក្នុងវត្តជេតវន របស់គោតមបិណ្ឌិតសេដ្ឋី វិស្សាភ្ន្រិចសាវត្ថុ ។
សម័យនោះឯង ព្រះបទន្ទជាសក្យបុត្រជំរាន់កាយុរោជិតកាន់ផ្ទះរបស់
សំឡាញ់ ហើយក៏សម្រេចការអង្គុយក្នុងទិស្វាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់
សំឡាញ់នោះឯងក៏នឹងម្នាក់ ។ គ្រានោះ បុរសនោះក៏ពាលទោស គិរ-
ដៀល បន្ទុះបង្ហូបថា ព្រះបទន្ទជាម្ចាស់មិនសមរម័យនឹងហិមមកសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទិស្វាត់ ជាមួយនឹងប្រពន្ធរបស់ខ្ញុំវិញម្នាក់នឹងម្នាក់ (ផ្ទះច្នោះ)
នោះ ។ គំកុំនាំនិទ្ទាយពុទ្ធភាសន៍នៃបុរសនោះក៏ពាលទោស
គិរដៀល បន្ទុះបង្ហូប (ផ្ទះច្នោះ) ហើយ ។ គួរគិតកាលដែលមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាដ៏ច ។ បេ ។ គំកុំនាំនិទ្ទោកំពាលទោស គិរដៀល បន្ទុះបង្ហូបថា
ព្រះបទន្ទជាសក្យបុត្រជំរាន់កាយុរោ មិនសមរម័យនឹងហិមទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទិស្វាត់ ជាមួយនឹងមាតុប្រាមវិញម្នាក់នឹងម្នាក់ទេ ។ បេ ។
ព្រះជំរាន់ព្រះភាគគ្រាន់ស្តេច ម្ចាស់បទន្ទ ត្រូវជាអ្នកឯងទៅសម្រេច
ការអង្គុយក្នុងទិស្វាត់ ជាមួយនឹងមាតុប្រាមវិញម្នាក់នឹងម្នាក់ ពិតមែនឬ ។
ព្រះបទន្ទគ្រាចូលថា ចពិតព្រះជំរាន់ព្រះភាគ សេចក្តីនោះពិត
មែន ។ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយបុរស

មាតុត្តារមេន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសន្តិ
 កម្មេស្សសិ ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្នាធំ វា
 បសាទាយ បសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ
 បទ កិក្ខុយ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ធិសេយ្យាម យោ បទ
 កិក្ខុ មាតុត្តារមេន សន្តិ ឯកោ ឯកាយ រហោ ធិសន្តិ
 កម្មេស្សយ្យ ទាទិក្ខុយន្តិ ។

[១៦៦] យោ មទានំ យោ យានិសោ ។ មេ ។

កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អនិស្សតោ
 កិក្ខុតិ ។ មាតុត្តារមោ ឆាម អនុស្សន្តិ ទ យត្តិ ទ
 មេតិ ទ តិវច្ឆានតមា វិញ្ញ បដិទណ្ឌា សុកាសិតទុក្ខា-
 សិតំ ទុដ្ឋល្លាមុដ្ឋល្លំ រាជាទិក្ខុ ។ សន្តិទ្ធិ ឯកោ ។
 ឯកោ ឯកាយានិ កិក្ខុ ទេវ យោតិ មាតុត្តារមោ ម ។
 រហោ ឆាម ចក្កុស្ស រហោ សោតស្ស រហោ ។
 ចក្កុស្ស រហោ ឆាម ទ សត្តា យោតិ រក្ខតិ វា
 តិទិយមាទេ កម្មុកំ វា ឧត្តិប័យមាទេ សីសំ វា
 ឧត្តិប័យមាទេ បស្សន្តិ ។ សោតស្ស រហោ ឆាម

អ្នកឯងមិនសមរម្យនឹងហិរានៅសម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ ជាមួយនឹង
 មាតុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់ (ថ្ងៃច្រើន) ទេ ខែមោឃបុរិស អំពើដែលអ្នកឯង
 ធ្វើនេះមិនមែនជាតួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឱ្យជ្រះថ្លាទេ ឬនាំតួកដទៃ
 ដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិវត្តក្រែងជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ហាលកិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
 អ្នកចាំនិទ្ធាយឯប្រសិទ្ធិឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងទេវតា កិក្ខុណាមួយ
 សម្រេចការអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ មួយអង្វើជាយោគុត្រាមតែម្នាក់នឹងម្នាក់
 ក្រៅអាច្ឆិប្រាចិត្តិយ ។

[១៦៦] ត្រីវិភាស្យថ កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីប្តូរគ្នាចឹងសិក្ខា-
 បទទី១ ខែទុកដឹកគណៈ ។ ដែលហៅថា មាតុត្រាម គឺជាពោះវែកស្រី
 ចុះស្មា មិនមែនជាយក្សស្រី មិនមែនជាប្រកស្រី មិនមែនជាតិច្ឆានញី
 ជាអ្នកដឹក ជាអ្នកអាចារីប្រស្តាសំរាកស្ងប់សំរើ ដែលបុគ្គលនិយាយល្អ
 ព្រៃ ពាក្យរាសត្រាមមិនមែនអាសត្រាម ។ ពាក្យថា មួយអង្វើ
 គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា តែម្នាក់នឹងម្នាក់ គឺមានតែកិក្ខុនឹងមាតុត្រាម
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ គឺទីស្ងាត់ភ្នែក ស្ងាត់ច្រៀក ។
 ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ភ្នែក គឺការលើកិក្ខុមិច្ឆាភ្នែក ញាក់ចិញ្ចឹមក្តី
 ក្នុងទ្រូលក្តី ដទៃដទៃមិនអាចឃើញបាន ។ ដែលហៅថា ទីស្ងាត់ច្រៀក

ឧ សក្កា ហោតិ បកតិកតថា សោតុំ ។ ឧសដ្ឋំ កេហ្វ្យោ
យ្យតិ មាតុត្តាមេ ឧសំរោ ភិក្ខុ ឧបឧសំរោ ក
ហោតិ ឧបឧមន្តោ ក អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
ភិក្ខុ ឧសំរោ មាតុត្តាមោ ឧបឧសំរោ ក ហោតិ
ឧបឧមន្តោ ក អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ ក
ឧសំរោ ហោតិ ឧកោ ក ឧបន្តា អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៦៦] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ ឯកោ
ឯកាយ រហោ ឧសដ្ឋំ កេហ្វ្យោតិ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
មាតុត្តាមេ វេមតិកោ ឯកោ ឯកាយ រហោ ឧសដ្ឋំ
កេហ្វ្យោតិ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតុ-
ត្តាមសញ្ញំ ឯកោ ឯកាយ រហោ ឧសដ្ឋំ កេហ្វ្យោតិ
អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ យក្ខិយោ ក វេមតិយោ ក
បណ្ឌិតោ ក តិរច្ឆាធិត្តបទុស្សវិក្កុវាត្តិយោ ក សដ្ឋិ
ឯកោ ឯកាយ រហោ ឧសដ្ឋំ កេហ្វ្យោតិ អាមត្តំ
ធុត្តជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញំ អាមត្តំ
ធុត្តជស្ស ។ អមាតុត្តាមេ វេមតិកោ អាមត្តំ ធុត្តជស្ស ។
អមាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញំ អាមត្តំ ។

តិវិវាសបុគ្គលមិនអាចស្តាប់មាតុត្តាមេប្រគ្រឿងបាន ។ មាតុត្តាមេ សាម្រេច
ការអន្តរាយគឺការលែងសមាគមត្រាម អន្តរាយហើយ ភិក្ខុអន្តរាយដ៏តម្រូវដកដង្ហើម
ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុអន្តរាយ មាតុត្រាមអន្តរាយដ៏តម្រូវដកដង្ហើម
(ភិក្ខុ)ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុមិនស្រឡាត់ចាត់ចែង អន្តរាយក្តី វេមត្តិ
(ភិក្ខុ)ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។

[១៦៧] មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មាតុត្រាម ហើយសាម្រេច
ការអន្តរាយគឺស្លាប់តែម្នាក់ឬម្នាក់ ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម
ភិក្ខុសន្សំយ ហើយសាម្រេចការអន្តរាយ ក្នុងស្លាប់តែម្នាក់ឬម្នាក់ ត្រូវ
អាចក្តីចាចិត្តិយ ។ មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម
ហើយសាម្រេចការអន្តរាយក្នុងស្លាប់តែម្នាក់ឬម្នាក់ ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុសាម្រេចការអន្តរាយក្នុងស្លាប់តែម្នាក់ឬម្នាក់យក្សស្រីក្តី ប្រេស្រីក្តី ភ្នំយ
ក្តី ក៏បានក្លាយវិសេសមានអនិកាយដូចមនុស្សក្តី តែម្នាក់ឬម្នាក់ ត្រូវ
អាចក្តីចាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវ
អាចក្តីចាចិត្តិយ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសន្សំយ ត្រូវអាចក្តីចាចិត្តិយ ។
មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម មិនមែនអាចក្តី ។

[១៦៤] អនាមត្តិ យោ កោចិ វិញ្ញា មុវិសោ
 ទុតិយោ ហោតិ តិដ្ឋតិ ច ធិសីទតិ អរហោធមត្តោ
 អញ្ញាវិហិតោ ធិសីទតិ ទុត្តត្តាស្ស អាទិត្តិ-
 កាស្សាតិ ។

ចក្កេស្ថានំ ធិដ្ឋតិ ។

[១៦៥] ហេតុមិនាន ដល់ភិក្ខុដែលអង្គុយនៅ មានបុរសណា
 ម្នាក់ជាអ្នកដឹងសេចក្តីនៅជាគំហើញ ដល់ភិក្ខុឈរមិនបានក្តីយ ដល់ភិក្ខុ
 បានក្រឡេកយកចំណីមិនស្ងួតហើយអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុមានចិត្តបញ្ចូន
 នៅកាន់ការម្នាក់ដទៃអង្គុយនៅ ដល់ភិក្ខុគួត ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៥ ៤៨ ។

ធម្មិសិក្ខាបទី

[១៦៥] តេជ សមយេន ទុន្តោ ភកា វាសិកោ
វិហារតិ បទ្បវេន កាលទ្ធកចិវាម ។ តេជ ទោ វេន
សមយេន អាយស្មតោ ឧបទទ្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស
ឧបដ្ឋាកកុលំ អាយស្មន្តំ ឧបទទ្ធិំ សក្យបុត្តំ កត្តេន
និមន្តេសិ អញ្ញាបំ ភិក្ខុ កត្តេន និមន្តេសិ ។ តេជ
ទោ វេន សមយេន អាយស្មា ឧបទទ្ធា សក្យបុត្តា
បុរេភត្តំ គុណានិ បយិទ្ធាសតិ ។ អថិចា ទោ ភិក្ខុ
តេ បទ្បស្ស វេនទេវេចំ ទេដាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាត
មេថ កត្តេ យាវ អយ្យោ ឧបទទ្ធា អាតច្ចតិ ។
មុតិយម្បិ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ បទ្បស្ស វេនទេវេចំ ទេ
ដាវុសោ ភត្តន្តិ ។ អាតមេថ កត្តេ យាវ អយ្យោ ឧប
ទទ្ធា អាតច្ចតិ ។ មុតិយម្បិ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ

សិក្ខាបទី ៦

[១៦៥] កាលនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលច្រើនសម្រេច
អំយាបថាវាភិក្ខុវេទ្យាន ជាភិក្ខុទ្ធកិច្ចបទ្បាន ក្សេត្រិកិច្ចត្រិះ ។
សម័យនោះឯង ត្រកូលជាបច្ច័យរបស់ព្រះបទន្ធច ជាសក្យបុត្រជំនាន់
កាយ ខំមន្តព្រះបទន្ធច ជាសក្យបុត្រជំនាន់កាយរោយភក្ត ហើយក៏ខំមន្ត
ពួកភិក្ខុចៀតដោយកក្កវេន ។ សម័យនោះឯង ព្រះបទន្ធចជាសក្យ
បុត្រជំនាន់កាយ កាលយកចូលទៅក្រកូលពានិទ្ធជាយ គង្គនោលមុន
នោះ ។ ឯភិក្ខុពានិទ្ធជាយនោះ ក៏បាននិយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សអម្បាល
នោះថា ខ្ញាលភាវុសោពានិទ្ធជាយ អ្នកពានិទ្ធជាយចូរព្រះភេទចម្រើន(មក) ។
ពួកមនុស្សអម្បាលនោះ ក៏និយាយយាត់ថា បពិត្រលោកពួកសំពានិទ្ធជាយ
ដឹងរើន សូមលោកពួកសំពានិទ្ធជាយ រើចាំសិន មហោព្រះបទន្ធចជា
ម្ចាស់លោកខំមន្តមក ។ ភិក្ខុពានិទ្ធជាយនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
មនុស្សអម្បាលនោះជាតិបពិត្រដឹងថា ខ្ញាលភាវុសោពានិទ្ធជាយ អ្នកពានិ
ទ្ធជាយចូរព្រះភេទចម្រើនមក ។ ពួកមនុស្សអម្បាលនោះក៏និយាយយាត់ថា
បពិត្រព្រះករុណា ពានិទ្ធជាយដឹងរើន សូមព្រះករុណា ពានិទ្ធជាយ
រើចាំសិនចុះ មហោព្រះបទន្ធចជាម្ចាស់មន្តមក ។ ពួកភិក្ខុអម្បាល
នោះ ក៏និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សពានិទ្ធជាយនោះជាតិបពិត្រដឹងថា

មនុស្ស ឯកទេវតា ទេវតាស្រី ភក្តី បុរេ តារាលោ
 អភិក្កមតិ ។ យម្បិ មយំ កន្ត កតំ ករិម្ហា អយ្យស្ស
 ឧបទទ្ធស្ស តារាលោ អាកមេថ កន្ត យាវ អយ្យោ
 ឧបទទ្ធលោ អាកក្កតិ ។ អថទោ វាយស្សា ឧបទទ្ធលោ
 សក្យបុត្តោ បុរេកតំ កុលាធំ បយិវុចាសិក្ខា ធំក
 អាកក្កតិ ។ ភិក្ក ឧ ធំក្ករុថំ កុញ្ញិសុ ។ យេ ភេ
 ភិក្ក អប្បិញ្ញា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចា-
 ចេន្តំ ភតំ ហិ ធាម អាយស្សា ឧបទទ្ធលោ សក្យបុត្តោ
 ធំមន្តិគោ សកត្តោ សមាលោ បុរេកតំ កុលសុ ចារិក្កំ
 អាមជ្ជិស្សតិ ។ យេ ។ សច្ចំ ភតំ ភំ ឧបទទ្ធលោ ធំមន្តិ-
 គោ សកត្តោ សមាលោ បុរេកតំ កុលសុ ចារិក្កំ
 អាមជ្ជិសិ ។ សច្ចំ ភតំ ភតំ ។ វិចារហិ កុម្មោ កតា
 ភតំ ហិ ធាម ភំ មោយបុរិស ធំមន្តិគោ សកត្តោ

ម្ចាស់ភាសាព័ន្ធភយ អ្នកព័ន្ធភយប្រែគេចម្តងមក (ទឹកចម្អិន
 នៅ) គ្រងហ្មសាគលដាន ។ មនុស្សព័ន្ធភយក៏និយាយថា បពិត្រ
 ព្រះករុណាព័ន្ធភយដ៏ចម្រើន យើងខ្ញុំព័ន្ធភយបានធ្វើកត្តាព័ន្ធភយ
 ព្រះគ្រូព្រះបទនុព័ន្ធភយ (ទេវតា) បពិត្រព្រះករុណាព័ន្ធភយដ៏
 ចម្រើន សូមព្រះករុណាព័ន្ធភយដ៏ចម្រើនព្រះបទនុព័ន្ធភយខ្ញុំបង្ក
 មកសិន ។ លំដាប់នោះ ព្រះបទនុ ជាសក្យបុត្រដ៏មានពុទ្ធភាស័យ
 តែចូលទៅគូសមន្តិក្រូលព័ន្ធភយ ក្នុងពេលមុនដាន ហើយក៏បក
 ក្នុងវេលាថ្ងៃពេក ។ គុំព័ន្ធភយក៏ដានចម្អិនមិនល្មមដល់ចិត្ត ។ ក្នុង
 គុំករុណាដែលមានសេចក្តីក្រៃខ្លាំង ។ យេ ។ គុំព័ន្ធភយនោះក៏ពោលពោល
 គិរិវៀល បទ្តិចម្តងព្រះបទនុ ជាសក្យបុត្រដ៏មានពុទ្ធភាស័យ បានទទួល
 ធំមន្តិគោជាអ្នកមានកត្តាហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅក្នុងក្រូលព័ន្ធភយ
 (ដ៏១) ក្នុងពេលមុនដាន (ដ៏ច្នៃ) រសា ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់បទនុ ក្នុងអ្នកឯងបានទទួលធំមន្តិគោជាអ្នកមានកត្តាហើយ ត្រាច់
 ទៅក្នុងក្រូលព័ន្ធភយ (ដ៏១) ក្នុងពេលមុនដាន គិតមេធា ។
 ព្រះបទនុក្រាមចូលថា សូមទ្រង់ព្រះមត្តាប្រាស សេចក្តីនោះពិត
 មែន ។ ព្រះកុម្មារម្ចាស់វិចារព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់មោយ-
 បុរស អ្នកឯងបានទទួលធំមន្តិគោជាអ្នកមានកត្តាហើយ មិនគួរនឹងត្រាច់ទៅ

សមាធា បុរោកត្តំ កុរុលសុ ចារិត្តំ អាមជ្ជិស្សសិ
 ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្ទាធំ ក បសាតាយ
 បសន្ទាធំ ក ភិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។ វិវេក្ខ បទ
 ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបដំ ឧទ្ទិសេយ្យាធី យោ បទ
 ភិក្ខុ ធិបទ្ទិកោ សកោ សមាធា បុរោកត្តំ កុរុលសុ
 ចារិត្តំ អាមជ្ជេយ្យ ចាទិត្តិយទ្ធី ។ វិវេក្ខិ ភក្កភា
 ភិក្ខុវេ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៦៦] តេន ទោ បទ សមាយទ អាយស្មតោ
 ឧបទទ្ធស្ស សក្យបុត្តស្ស ឧបដ្ឋាកកុលំ សទ្ធស្សត្ថាយ
 ចាទទិយំ ចារោសិ អយ្យស្ស ឧបទទ្ធប្ប ទស្សត្ថា
 សទ្ធស្ស ធាតទ្ធី ។ តេន ទោ បទ សមាយទ
 អាយស្មា ឧបទទ្ធលោ សក្យបុត្តោ កាមំ បិណ្ឌាបេ បរិដ្ឋា
 ហោតិ ។ អថទោ តេ អបុស្សា អាពមំ កត្តា
 ភិក្ខុ បុទ្ធិសុ កិហំ កន្តេ អយ្យោ ឧបទទ្ធលោតិ ។
 ឋសាសោ អាយស្មា ឧបទទ្ធលោ សក្យបុត្តោ កាមំ
 បិណ្ឌាបេ បរិដ្ឋាតិ ។ ភទំ កន្តេ ចាទទិយំ អយ្យស្ស

ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ (៧១) ក្នុងពេលមុនទាន់ (ប្តូរចុះ) ទេ ទេ
 តោយបុរេ អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះ មិនមែនទាន់ឱ្យជ្រះថ្លាដល់តួកដទ
 ដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លានោះទេ ឬទាន់តួកដទដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យតែរឹតតែជ្រះថ្លា
 ឡើងទៀតទេ ។ បេ ។ ហួសកិច្ចទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 ស្រវឹងឱ្យឆ្ងល់សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចការមួយបាទទទួលទិមន្តរក
 ជាអ្នកមានកត្តាហើយ ដល់នូវកិរិយាគ្រាប់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុង
 ពេលមុនទាន់ ត្រូវតែបញ្ចប់កិច្ចការ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះជំទាវព្រះភាគ
 ត្រូវបញ្ជាក់ហើយដល់កិច្ចទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៦៦] តាមនោះ ត្រកូលទេវតាបស្សព្រះបទន្ទ ជាសក្យបុត្រ
 ដ៏មានអាយុ បានបញ្ជូនទាន់យាហារទៅដើម្បីប្រគល់ដល់សិទ្ធិដោយ
 ពាក្យថា អាទិយានេះអ្នកឯងត្រូវបញ្ចប់ដល់ព្រះបទន្ទជាម្ចាស់ហើយ
 សម្របគេដល់សិទ្ធិចុះ ។ សម័យនោះឯង ព្រះបទន្ទជាសក្យបុត្រដ៏
 មានអាយុចូលទៅកាន់ស្រុកដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ឯពួកមនុស្សអម្បាលនោះ
 ទៅកាន់អាពមហើយសួរកិច្ចទាំងឡាយថា បតិគ្រោះណាម្ចាស់ទាំងឡាយ
 ដ៏ចំរើន ព្រះបទន្ទជាម្ចាស់ទិមន្តទៅឯណា ។ ពួកអម្បាលនោះប្រាប់
 ថា អ្នកអ្នកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ព្រះបទន្ទ ជាសក្យបុត្រដ៏មានអាយុ
 ខ្ពស់ទិមន្តទៅកាន់ស្រុក ដើម្បីបិណ្ឌបាតហើយ ។ បទុស្សទាំងឡាយ

ឧបទទ្ធស្ស ទស្សត្តា សន្ស័យ្យ ឆានត្តង្គិ ។ កតវតោ
 ឯតមត្តំ អាហេទេស្សិ^(១) ។ តេទហិ ភិក្ខុវេ មជ្ជិក្កមោត្តា
 ធិត្តិបដ យោ ឧបទទ្ធគោ ឆានត្តង្គិ ។ រាជោ
 អាយស្សា ឧបទទ្ធគោ សត្សបុត្តោ កតវតោ មជ្ជិក្កង្គ
 បុរោត្តំ កុរុលស្ស បារិវត្តំ អាមជ្ជិក្កង្គិ បញ្ញាកត្តំ កុរុហេតិ
 បយ័រុតាសិទ្ធា ធិក មជ្ជិក្កង្គិ ។ វាទទិយំ ឧស្សាវិ-
 យិត្តិ^(២) ។ យេ តេ ភិក្ខុ អម្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧស្សាយត្តិ
 ទិយត្តិ វិទាទត្តិ កាចំ ហំ ឆាន អាយស្សា ឧបទទ្ធគោ
 សត្សបុត្តោ បញ្ញាកត្តំ កុរុលស្ស បារិវត្តំ អាមជ្ជិក្កង្គិ
 ។ យេ ។ សត្តំ កិវ ត្តំ ឧបទទ្ធគោ បញ្ញាកត្តំ កុរុលស្ស
 បារិវត្តំ អាមជ្ជិក្កង្គិ ។ សត្តំ កតវតិ ។ វិទាហិ
 ពុទ្ធា កតវត កាចំ ហិ ឆាន ត្តំ ខោយបុរិស
 បញ្ញាកត្តំ កុរុលស្ស បារិវត្តំ អាមជ្ជិក្កង្គិ ទេតិ

១ ឆាន បរិ អបិកោ រាជោ ឆានត្តិ ធិត្តិ ឆាន កត្ត អាមជ្ជិក្កង្គិ បាយិ
 សព្វខោយបុរិស ទិស្សតិ ។ ២ វិទាទត្តិ ។ ៣ ឧស្សាវិយិត្តិ ។

ក៏និយាយថា បរិព្រាណកម្មាស័ដិចិរិម វាទទិយាយោរេនៈ សូមាលក
 ម្ចាស់ទាំងឡាយបញ្ញិត្តស្រីព្រះបទទទ្ធផិមានកាយ ហើយសិមប្រគេន
 ដល់សត្វចុះ ។ ក៏ត្រូវបានយកគ្រាបទូលសេចក្តីដូច្នោះព្រះដីមាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើដូច្នោះ
 អ្នកទាំងឡាយត្រូវទទួលហើយផ្តល់ទុកទ្រព្យបទទ្ធគ្រឡប់មកវិញ ។
 ព្រះនោះ ព្រះបទទ្ធគោ ជាសត្វបុត្រដ៏មានកាយនិកថា ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ទ្រង់ហាមឃាត់មិនឲ្យគ្រប់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាមុនកត្ត
 (គិតដូច្នោះហើយ) ក៏ចូលទៅក្នុងកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាព្រាយកត្ត
 ហើយត្រឡប់មកក្នុងវេលាព្រាយពេល ។ វាទទិយាយោរេន៍ត្រឡប់ទៅ
 វិញ ។ ក្នុងកំឡុងពេលនោះសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ ។ យេ ។ ក៏ត្រូវបានខោយ
 ពោលទោស ក៏និយាយបន្តិចថា ព្រះបទទ្ធគោសត្វបុត្រដ៏មានកាយ
 មិនគួរប្រើដីគ្រប់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាព្រាយកត្ត (ដូច្នោះ)
 ហោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់សួរថា ឃ្លាព្រះបទទ្ធគោ ក្នុង អ្នកឯងគ្រប់
 ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាព្រាយកត្ត ពិសេសឬ ។ ព្រះបទទ្ធគោ
 គ្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះបញ្ជាប្រាស សេចក្តីនោះពិសេស ។
 ព្រះក្នុងដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ចន្ទោសថា ម្ចាស់ហាយបុរស អ្នកឯង
 មិនគួរប្រើដីគ្រប់ទៅក្នុងត្រកូលទាំងឡាយក្នុងវេលាព្រាយកត្ត (ដូច្នោះ)

ព្រះបរមនិទ្ទេស អប្បសង្ការ ចន្ទសិក្ខាបទស្ស អនុញ្ញាត្តិ

មោឃបុរិស អប្បសង្ការំ វា មសាធាយ មសង្ការំ វា
កំចេរ្យកាវយ ។ វេ ។ ឯវត្ស មន ភិក្ខុវេ វេ
សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាទេ យោ មន ភិក្ខុ វិមទ្ធិតោ
សកត្តោ សខាថោ បុរោកត្តំ វា មច្ឆាភត្តំ វា តុលេស្ស
ចារិក្ខំ អាមន្ទេយ្យ ខាចិក្ខុយេ ។ ឯវត្ស មន ភិក្ខុវេ វេ
ភិក្ខុវេ សិក្ខាបដំ មច្ឆាភត្តំ មោឃ ។

[១៦៧] គេន ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ចិវតា-
នសមយេ តុត្តុទ្ធាយេន តុលានិ ន មយុចា-
សន្តិ ។ ចិវ មរិត្ត ឧប្បជ្ឈនិ ។ ភត្តមតា ឯតមត្ត
អាណេស្ស ។ អនុជាតាមិ ភិក្ខុវេ ចិវតានសមយេ
តុលានិ មយុចាសិត្ត ឯវត្ស មន ភិក្ខុវេ វេ
សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេយ្យាទេ យោ មន ភិក្ខុ វិមទ្ធិតោ
សកត្តោ សខាថោ បុរោកត្តំ វា មច្ឆាភត្តំ វា តុលេស្ស
ចារិក្ខំ អាមន្ទេយ្យ អញ្ញត្តិ សមយោ ខាចិក្ខុយេ ។

ព្រះបរមនិទ្ទេស អប្បសង្ការ សិក្ខាបទ ៦ អនុញ្ញាត្តិសាមាស

១៦ ខែមោឃបុរិស អំពើដែលអ្នកធំធេងនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួក
ដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លាទេ ឬទាំងពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិភិក្ខុវេជ្រះ
ថ្លារឿងរៀនរាល ។ វេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេនិទ្ធាយ អ្នកទាំងនិទ្ធាយតប្បិសំ
វេនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយ
អ្នកមានកត្តាហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ ទៅក្នុងត្រកូលទាំងនិទ្ធាយក្នុងគោល
មុនគត្តិ ក្រោយគត្តិ ក្រែអាបក្ខុទាចិក្ខុយ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មាន
ព្រះភាពទ្រង់បញ្ជូនហើយដល់ភិក្ខុទាំងនិទ្ធាយយ៉ាងនេះ ។

[១៦៧] សម័យនោះនឹង ភិក្ខុទាំងនិទ្ធាយមានសេចក្តីសង្ឃឹយក្នុង
សម័យនៃចិវតាន ហើយមិនទាន់ចូលទៅក្នុងត្រកូលទាំងនិទ្ធាយ ។ ចិវ
តានិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយនិទ្ធាយ
ភិក្ខុទាំងនិទ្ធាយក្រែចូលសេចក្តីនិទ្ធាយនិទ្ធាយ
ព្រះដ៏មានព្រះភាព ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនិទ្ធាយ
គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុចូលទៅក្នុងត្រកូលទាំងនិទ្ធាយ ក្នុងសម័យនៃចិវ-
តាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនិទ្ធាយ អ្នកទាំងនិទ្ធាយត្រូវដឹងរឿងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ បានទទួលនិទ្ធាយ ជាមួយគត្តិ
ហើយដល់នូវកិរិយាត្រាច់ទៅ ក្នុងត្រកូលទាំងនិទ្ធាយ ក្នុងគោលមុនគត្តិ
ក្រោយគត្តិ ក្រែអាបក្ខុទាចិក្ខុយ រៀនរាលនៃព្រះសម័យ ។

តន្តាយំ សមយោ ចិវរណាទសមយោ អយំ តត្ថ
សមយោតិ ។ ឯវត្តំ កកវតា កិក្ខុំ សិក្ខាបដំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[១៦៨] តេ ទ មោ មទ សមយេន កិក្ខុ
ចិវរណត្ថំ តេហត្ថំ អត្តា ទ ហោតិ សុដិយេមិ
សុត្តនបិ សត្តតេនបិ ។ កិក្ខុ កក្កុត្តាយាម្ភ
តុលានិ ទ មយំវតាសត្ថំ ។ កកវតា ឯវត្តំ
អហោចសុំ ។ អនុជាយេមិ កិក្ខុវេ ចិវរណាសមយោ
តុលានិ មយំវតាសត្ថំ ឯវត្ត មទ កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបដំ ទុត្តិសេយ្យេន យោ មទ កិក្ខុ ឯមត្តិតោ
សករត្តា សមាទោ បុរេតត្ថំ វា បញ្ញតត្ថំ វា តុ-
លេសុ ចារិត្តំ អបរដ្ឋេយ្យ អញ្ញត្តិ សមយោ ចាចិត្តិ-
យំ ។ តត្តាយ សមយោ ចិវរណាទសមយោ ចិវ-
រណាសមយោ អយំ តត្ថ សមយោតិ ។ ឯវត្តំ
កកវតា កិក្ខុំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

ឯសមយក្ខន្ធសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយកប្រគេនចិវរ នេះជាសម័យ
ក្ខន្ធសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះវិហារព្រះភោគទ្រង់បញ្ញត្ត
ហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[១៦៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយធ្វើចិវរកម្ម គឺពារដើរចិវរ
ក៏បានសេចក្តីត្រូវការដោយម្តងទ្វេ ដោយលេសទ្វេ ដោយតំបិតទ្វេ ។
កិក្ខុទាំងឡាយមានសេចក្តីសង្ស័យ មិនបានចូលទៅក្រិត្តលទាំងឡាយ
ឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាមចូលសេចក្តីខ្ពស់នោះព្រះវិហារព្រះភោគ ។
ព្រះអង្គជ្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គច់នកអនុញ្ញាតឱ្យក៏ចូលទៅ
ទៅត្រលូលទាំងឡាយ ក្នុងសម័យធ្វើចិវរបាន ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយអប្បសំវេនឱ្យកិក្ខុសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ
បានចូលខំមន្តគេជាអ្នកទានក្តី ហើយដល់ខ្ញុំអើយក្រាមទៅក្នុងក្រិត្តល
ទាំងឡាយក្នុងពេលមុនកក្កត្តិ ក្រែយកក្តី ត្រូវមេត្តិបាចិត្តិយ វើរ
វែននៃមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះគឺ កាលដែលពាយក
ប្រគេនចិវរ កាលដែលកិក្ខុធ្វើចិវរ ទ នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។
សិក្ខាបទនេះ ព្រះវិហារព្រះភោគទ្រង់បញ្ញត្តហើយដល់កិក្ខុទាំងឡាយ
យ៉ាងនេះ ។

[១៦៧] ភេទ ទោ បទ សមយោន កិក្ខុ
 គិលានា ហោត្តំ អន្តោ ច ហោតិ គេសន្នេហំ ។ កិក្ខុ
 កុក្កុញ្ញាយន្តា កុលាដំ ន បយ័វុចាសន្តំ ។ កករតោ
 ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។ អនុដាទាមិ កិក្ខុវេ សន្តំ កិក្ខុ
 អាបុត្តា កុលាចំ បយ័វុចាសិក្ខុ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបទំ ទន្ធិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ ចិ-
 មន្តិកា សកត្តោ សមាទោ សន្តំ កិក្ខុ វេនាបុត្តា
 បុកេត្តំ វា បច្ឆាកត្តំ វា កុលេសុ ចារិក្ខុ អាមាជ្ឈយ្យ
 អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ សម-
 យោ ចិវានានសមយោ ចិវាការសមយោ អយំ តត្ថ
 សមយោតំ ។

[១៧០] យោ បទាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥបស្សី អនុ អចិប្បកោ
 កិក្ខុតិ ។ ចិមន្តិកា ធាប បត្តន្តំ កោដទាចំ វត្តាវបទ
 កោដទទ ចិមន្តិកោ ។ សកត្តោ ធាម យោន ចិ-
 មន្តិកោ ភេទ សកត្តោ ។ សន្តំ ធាប កិក្ខុ សិក្ខា

[១៦៧] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានដើម្បី ក៏មានសេចក្តី
 ក្រៃលែងដោយភេសជ្ជៈទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក៏សន្សំយមិនបានចូល
 ទៅក្រែក្រលៀនទាំងឡាយឡើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបខ្មួលសេចក្តីខ្ពុះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ភយិតតសុត្តាកម្មកិក្ខុណាម្នីប្រាប់កិក្ខុដែលមាននៅ ហើយសឹមចូលទៅ
 ក្រែក្រលៀនទាំងឡាយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសិក្ខា
 ឡើងទូរសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ បានទទួលទិមន្តភេទអ្នក
 មានកត្ត ហើយមិនបានលាម្នីប្រាប់កិក្ខុដែលមាននៅ ហើយដល់ទូរកិរិយា
 ត្រាច់ព្រះក្រែក្រលៀនទាំងឡាយ កុដិសេសបុគ្គកត្ត ក្រោយកត្ត ក្រៃ
 អាមត្តិបាចិត្តិយ រៀបលើវិទមានសម័យ ។ ឯសម័យកុដិសិក្ខាបទនោះ
 គឺ កាលដែលទាយកប្រភេទទី១ កាលដែលកុដិធ្វើទី១ នេះជា
 សម័យកុដិសិក្ខាបទនោះ ។

[១៧០] ត្រង់តាក្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹងសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃប្រាកដកំណា ។ ដែលហៅថា គេទិមន្ត គឺ ជទិមន្ត
 ដោយភាសាទាំង ៥ យ៉ាង គោដទណាមួយ ។ ដែលហៅថា ជាអ្នក
 មានកត្ត គឺកិក្ខុដែលគេទិមន្តដោយកត្តណា ឈ្មោះថាជាអ្នកមានកត្ត
 ព្រោះកត្តនោះឯង ។ ដែលហៅថា កិក្ខុមាននៅនោះ គឺកិក្ខុភាចទឹងលា

យោតិ អាបុត្តា បរិសិទ្ធំ ។ អសន្តំ ធាម កំភ្នំ
 ១ សន្តា យោតិ អាបុត្តា បរិសិទ្ធំ ។ ធម្មតន្តំ
 ធាម យេន ធិមន្តំតោ តំ អកុត្តារី ។ បច្ឆាកត្តំ
 ធាម យេន ធិមន្តំតោ អន្តមសោ កុសត្តេនបិ
 កុត្តំ យោតិ ។ កុលំ ធាម ធម្មារិ កុលានំ
 ទត្តិយកុលំ ព្រាហ្មណកុលំ វេស្សកុលំ បុទ្គកុលំ ។
 កុលេសុ ចារិត្តំ អាបាជ្ជយ្យតិ អញ្ញស្ស យុបសារិ
 ទុក្ខមន្តស្ស អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ បឋមំ ធានំ
 ទុញារិ អតិក្ការមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។ ទុតិយំ
 ធានំ អតិក្ការមេតិ អាបត្តិ ចាតិក្ខិយស្ស ។ អញ្ញត្រិ
 សមយាតិ មាមត្តា សមយំ ។ ចីវនានសមយោ
 ធាម អនុត្តេ កបិណេ វេស្សានស្ស បច្ឆិមោ មាសា
 អនុត្តេ កបិណេ បញ្ច មាសា ។ ចីវនានសមយោ
 ធាម ចីវេ កុយិវមាណេ ។

កំភ្នំនិគ្គាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រិកូល) ទាន ។ កំភ្នំដែលមិនមានទៅ
 នោះ គឺកំភ្នំមិនអាចលាភិកំភ្នំនិគ្គាហើយចូលទៅកាន់ (ត្រិកូល) ឡើយ ។
 ដែលហៅថា ក្នុងពេលមុនកត្ត គឺជនមិនខ្លាចយកកត្តណា ហើយកំភ្នំមិន
 កាន់បានទាន់កត្តនោះ ។ ដែលហៅថា ក្នុងពេលក្រោយកត្ត គឺជនមិនខ្លា
 ចយកកត្តណា កំភ្នំបានទាន់កត្តនោះហើយ ដោយហេតុទៅសូម្បីប៉ុន្មាន
 ខែស្ងួត ។ ដែលហៅថា ត្រិកូល គឺត្រិកូលទាំងឡាយ២ គឺត្រិកូលត្រិទ
 ត្រិកូលត្រិហ្មណ៍ ១ ត្រិកូលវេស្សៈ (អ្នកគេស្ម័គ្រគ្នាប្រធ្វើស្រែចំការ) ១
 ត្រិកូលសុប្បៈ (អ្នកធ្វើការស្មើយូល) ១ ។ ពាក្យថា ដល់ខ្ញុំតិរិយាត្រិទទៅ
 ក្នុងត្រិកូលទាំងឡាយ គឺកាលដែលកំភ្នំនិគ្គាហើយចូលទៅដល់មហាវិក្កេយស
 បុគ្គលដទៃទៅ ត្រិកូលទុក្ខន ។ ឈានដើម្បីជាធម្មនិទ្ទេសកន្លងហួស
 ធានាវិទ្ធាទៅ ត្រិកូលទុក្ខន ។ ឈានដើម្បីជាគំរូបិទ្ទេសកន្លងហួសទៅ
 ត្រិកូលទុក្ខនទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា រៀនរកតិកោនសម័យ គឺសេដ្ឋកិច្ច
 មានសម័យ ។ ដែលហៅថា កាលដែលនាយកប្រគេនចីវនានោះ គឺថា
 បើកំភ្នំមិនបានក្រាលគម្រន កំណត់កាល ត្រឹមទៅ១៦ ថ្ងៃចប់ផុតវេស្សនាដូរ
 (គឺតាំងពី១កោដិអស្សុដទៅដល់១៧កើតត្រិកូល) បើកំភ្នំបានក្រាលគម្រន
 កំណត់កាលត្រឹមទៅ១៦ (តាំងពី១កោដិអស្សុដទៅដល់១៧កើតខ
 ដល់១២) ។ ដែលហៅថា កាលដែលកំភ្នំធ្វើចីវនានោះ គឺកំភ្នំកំភ្នំធ្វើចីវរ ។

[១៧០] អធិមន្តិកេ អធិមន្តិកសញ្ញី សន្តំ ភិក្ខុំ
 អនាបុត្រា បុរោកត្តំ វា បច្ឆាកត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ
 អាចន្តិ អញ្ញត្រិ សមយា អាចន្តិ ចានិភ័យស្ស ។
 អធិមន្តិកេ វេមតិកោ សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុត្រា បុរោកត្តំ
 វា បច្ឆាកត្តំ វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាចន្តិ អញ្ញត្រិ
 សមយា អាចន្តិ ចានិភ័យស្ស ។ អធិមន្តិកេ អធិមន្តិក
 សញ្ញី សន្តំ ភិក្ខុំ អនាបុត្រា បុរោកត្តំ វា បច្ឆាកត្តំ
 វា កុលេសុ ចារិត្តំ អាចន្តិ អញ្ញត្រិ សមយា
 អាចន្តិ ចានិភ័យស្ស ។ អធិមន្តិកេ អធិមន្តិកសញ្ញី
 អាចន្តិ ទុក្ខាដស្ស ។ អធិមន្តិកេ វេមតិកោ អាចន្តិ
 ទុក្ខាដស្ស ។ អធិមន្តិកេ អធិមន្តិកសញ្ញី អនាចន្តំ ។

[១៧១] មានគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសំភារៈជាគេនិមន្តហើយ មិន
 បានលក់កុដវិញដែលបានទៅ ហើយត្រាច់ទៅក្នុងក្រិក្ខុលទាំងឡាយ
 ក្នុងពេលមុនកក្កត្តិ ក្រោយកក្កត្តិ ត្រូវអាចន្តិបាចិត្តិយ រៀនវិសេសនៃមាធិ
 សម័យ ។ មានគេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសន្សឹម មិនបានលក់កុដវិញដែល
 បានទៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងក្រិក្ខុលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុនកក្កត្តិ
 ក្រោយកក្កត្តិ ត្រូវអាចន្តិបាចិត្តិយ រៀនវិសេសនៃមាធិសម័យ ។ មាន
 គេនិមន្តហើយ ភិក្ខុសំភារៈជាមិនបាននិមន្ត ហើយនឹងបានលក់កុដវិញ
 ដែលបានទៅ ហើយត្រាច់ទៅ ក្នុងក្រិក្ខុលទាំងឡាយ ក្នុងពេលមុន
 កក្កត្តិ ក្រោយកក្កត្តិ ត្រូវអាចន្តិបាចិត្តិយ រៀនវិសេសនៃមាធិសម័យ ។ គេ
 មិនបាននិមន្ត ភិក្ខុសំភារៈជាមិនបាននិមន្ត ត្រូវអាចន្តិទុក្ខាដ ។ គេមិន
 បាននិមន្ត ភិក្ខុសន្សឹម ត្រូវអាចន្តិទុក្ខាដ ។ គេមិនបាននិមន្ត ភិក្ខុ
 សំភារៈជាមិនបាននិមន្ត មិនមានកេបត្តិ ។

[១៧៦] អនាមត្តំ សមយេ សន្តំ ភិក្ខុំ អាប្បច្ឆា
 បរិសតិ អសន្តំ ភិក្ខុំ អនាប្បច្ឆា បរិសតិ អញ្ញស្ស
 យវេន មក្កោ ហោតិ យវុបទាវេន មក្កោ ហោតិ
 អន្តរាប្បំ^(១) កច្ឆតិ គិក្ខុទ្ធមស្សយំ កច្ឆតិ គិក្ខុយសេយ្យំ
 កច្ឆតិ បដិក្កាមនំ កច្ឆតិ កត្តិយយេវ កច្ឆតិ អាថនាសុ
 ឧប្បត្តកាស្ស អាទិកក្ខត្តកស្សាតិ ។

ធម្មនិកាយំ ជំដ្ឋិតំ ។

• ១ អន្តរាប្បំ ។

[១៧៦] អាប្បក្កំមិននាទ ផលភិក្ខុវិជលមានសម័យ ផលភិក្ខុវិជល
 បានលាភិក្ខុផស្តិក្ការវិជលមាននៅហើយចូលទៅ ផលភិក្ខុវិជលមិនបានលា
 ភិក្ខុផស្តិក្ការ ព្រោះមិនបានភិក្ខុផស្តិក្ការហើយចូលទៅ ផលភិក្ខុវិជលដើរទៅ
 តាមផ្លូវត្រូវឆ្លុះវិទ្យុស្តលដទៃ ផលភិក្ខុវិជលដើរទៅដោយផ្លូវតាមទម្រង់ទាន
 ផ្ទះ ផលភិក្ខុវិជលទៅកាន់រោងដល់មានក្នុងចន្លោះស្រុក ផលភិក្ខុវិជល
 ទៅកាន់លំនៅវិទ្យាសាលាភិក្ខុ ផលភិក្ខុវិជលទៅកាន់លំនៅវិទ្យាសាលា ផល
 ភិក្ខុវិជលដើរត្រឡប់មកវិញ ផលភិក្ខុវិជលទៅកាន់ផ្ទះវិទ្យាសាលា ជាទ្រព្យសម្បត្តិ
 ផលភិក្ខុវិជលមានសេចក្តីអន្តរាយ ផលភិក្ខុវិជល ផលភិក្ខុវិជលចេញពី ។

សិល្បៈទី ៦ បំ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[១៧៣] តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា

សុត្តស្ស វិហារិនំ កាមិសាវត្ថុស្សំ និព្រិហារាមេ ។ តេជ

ទោ បទ សមយេន មហាធាមស្ស សុត្តស្ស ភេសន្តំ

ទុស្សន្តំ ហោតិ ។ មជទោ មហាបាមោ សុត្តោ

យេន ភគវា តេជុបស្សន្តិមិ ទុបស្សន្តិមិត្តា ភគវន្តំ

អភិវុទ្ធា ឯតមន្តំ និសិន្នំ ។ ឯតមន្តំ និសិន្នោ

ទោ មហាបាមោ សុត្តោ ភគវន្តំ ឯតនកេន ឥន្ទាបហំ

ភន្តេ សង្ឃំ ធាតុខ្មានំ ភេសន្តេន បរិវេន្តំ ។ សាទុ

សាទុ មហាធាម តេជហំ ភំ មហាធាម សង្ឃំ

ធាតុខ្មានំ ភេសន្តេន បរិវេន្តំ ។ ភិក្ខុ កុក្កុទ្ធា-

យន្តា ធាតិវសេន្តិ ។ ភគវតោ ឯតមន្តំ អារោ-

តេសុំ ។ អនុជាធាមំ ភិក្ខុវេ ធាតុខ្មានសម្បជ្ជយប្បវរណំ

សិក្ខាបទទី ៧

[១៧៤] ភាវនាខោ ព្រះត្រៃបិដកនិព្វាននិកាយោ ភាវនាខោ

កុដិទិវិភាសោ វិក្រុក្រិទិវិភាសោ កុដិវិភាសោ ។ សម័យនោឯនិ

មហាធាមសក្ក(១) មានថ្វាសត្រាប័កេរោគកំណតំ ។ សិវាបំនោ

មហាធាមសក្ក.កំណតំវេ គាលំព្រះដំបោនព្រះភាគ លុះចូលទៅផល

ហើយ ក៏រៀនបង្ហាញព្រះដំបោនព្រះភាគ ហើយអង្គុយនៅក្នុងទីដំបូង ។

លុះមហាធាមសក្ក អង្គុយនៅ ក្នុងទីដំបូងហើយ ក៏ត្រាមទូលពាក្យនេះ

ចំពោះព្រះដំបោនព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គចង

បរិវេណព្រះសង្ឃដោយថ្វាសត្រាប័កេរោគកំណតំ ៤ ខែ ។ ព្រះអង្គ

ត្រាស់ថា មហាធាម តាមនេះប្រិវាតកហើយ មហាធាម ចេះចូរ

ចូរព្រះអង្គបរិវេណសង្ឃ ដោយថ្វាសត្រាប័កេរោគកំណតំ ៤ ខែចុះ ។

ន្ទាភិក្ខុធានសេចក្តីសង្ឃិយ កំណតំវេនិទូល ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ

ត្រាមទូលសេចក្តីនេះចំពោះព្រះដំបោនព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា

គាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជំរកទេញ្ញាធម្មភិក្ខុត្រីកសវំនោភាវនាខោ

១ អង្គនេះថា មហាធាមសក្កនេះ ជាពុទ្ធវិទូឡាភាវនាព្រះដំបោនព្រះភាគដោយគ្រឹះ
ដំបោនព្រះភាគប្រមាណ ១ ខែ ដំបើយសាវ័កធានិទូលត្រេត្តិសិលាវតិដី ដំណេកចង្អុល
ដំណេកតាមដំបូង ។

សាទ្ធិត្ថុ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មហានិកាយ
 សត្តំ បរិវត្តយេ(១) ភេសន្តំ វិញ្ញាបេន្តំ ។ តេជេវ
 មហានិកាយស្ស សត្តស្ស ភេសន្តំ ទស្សន្តំ ហោតិ ។
 ធុតិយម្បិ ទោ មហានិកាយ សក្កោ យេន កតវា
 តេជុបសន្តមិ ធុបសន្តមិត្ថា កតវន្តំ អតិវាដេត្តា ឯ-
 កតមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទ្ធា ទោ មហានិកាយ
 សក្កោ កតវន្តំ ឯតនកេច ឥត្តាមហំ កន្តេ សន្សំ
 អបរិចិ ធាតុម្ភាសំ ភេសន្តេន បរិវេត្តន្តំ ។ សាទុ
 សាទុ មហានិកាយ តេជហំ ត្ថំ មហានិកាយ សន្តំ
 អបរិចិ ធាតុម្ភាសំ ភេសន្តេន បរិវេត្តន្តំ ។ ភិក្ខុ
 កុក្កុទ្ធាយន្តា ធាតិវាសេន្តំ ។ កតវាតា ឯតបន្តំ
 ករោយេសុ ។ អនុយោចិ ភិក្ខុវេ មុន បរិវេត្តន្តំ សាទិ-
 ត្ថុ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ មហានិកាយ សត្តំ
 បរិវត្តយេវ ភេសន្តំ វិញ្ញាបេន្តំ ។ តេជេវ មហានិកាយស្ស
 សត្តស្ស ភេសន្តំ ទស្សន្តំ ហោតិ ។ ធុតិយម្បិ
 ទោ មហានិកាយ សក្កោ យេន កតវា តេជុបសន្តមិ

១ ធុត្ថំ ។

យោចបច្ចុប្បកំណត់ត្រិម ២ ១ ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយទៅ
 សូមភេសន្តៈធិតិមហានិកាយសក្កៈតែបន្តិច ។ ។ ភេសន្តៈរបស់មហានិកាយ
 សក្កៈគឺជាបស់នៅតែបិប្ផលាវិវេស ។ ឯមហានិកាយសក្កៈក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុតទៀត លុះចូលទៅគាល់ហើយ
 ក៏ម្នាក់ៗព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមសួរ ។ លុះ
 មហានិកាយសក្កៈ អង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមសួរហើយ ក៏ពោលពាក្យនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គចង់បរិវេសព្រះសង្ឃដោយភេសន្តៈកំណត់ ២ ១ ទៅទៀត ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា មហានិកាយ ការនេះប្រែប្រួលហើយ ។ មហានិកាយ
 បើដូច្នោះ ចូរព្រះអង្គបរិវេសព្រះសង្ឃ ដោយភេសន្តៈកំណត់ ២ ១ ទៅ
 ទៀតចុះ ។ ត្រូវភិក្ខុទាំងឡាយសេចក្តីសង្ស័យ ក៏មិនហ៊ានចូល ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយត្រាបចូលរសចក្តីចុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះ
 អង្គុយត្រាស់ថា ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេជាភក្តីអនុញ្ញាត ឱ្យភិក្ខុ
 ត្រេកអរនឹងការបរិវេសព្រះសង្ឃទៀត ។ ។ ក៏សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយទៅសូមភេសន្តៈធិតិមហានិកាយសក្កៈតែបន្តិច ។ ។ ដោយ
 ហេតុនោះឯង ភេសន្តៈរបស់មហានិកាយសក្កៈក៏នៅតែបិប្ផលាវិវេស ។
 មហានិកាយសក្កៈ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំបំផុតទៀត

បេសកកម្មនៃការ កែប្រែ អភិវឌ្ឍន៍ ឯកជន ដ៏សំខាន់ ។
 ឯកជន ដ៏សំខាន់ ទៅ មហាផ្ទៃ មហាផ្ទៃ សេដ្ឋកិច្ច កែប្រែ
 ឯកជន ដ៏សំខាន់ ក្នុង សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន
 មហាផ្ទៃ ។ សាម មហាផ្ទៃ មហាផ្ទៃ មហាផ្ទៃ ក្នុង
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច
 កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច
 សាម មហាផ្ទៃ ។

[១៧២] គេ ទៅ គេ សម័យ ព្រះបណ្ឌិត
 កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច
 មហាផ្ទៃ សេដ្ឋកិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច
 កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច កិច្ច
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។

លុះត្រាតែ យើង យើង យើង យើង យើង យើង យើង យើង យើង យើង
 ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង
 បាន បាន បាន បាន បាន បាន បាន បាន បាន បាន
 ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ ខ្ញុំ
 អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ អង្គ
 ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល ចូល
 ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង
 សេចក្តី ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។

[១៧២] សម័យ ព្រះបណ្ឌិត ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង ក្នុង
 គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ គ្រឹះ
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។
 មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។

១. ២. ៣. មហាផ្ទៃ សង្គម យោង លើ កេសដ្ឋាន មហាផ្ទៃ ។

កេន ធុ ទោ មយំ ធុតាយេន មហានាមំ សក្កំ មន្ត្រំ
 កេយ្យោមាតិ ។ អដិទា ចត្វុត្តិយាចំ កិក្ខុចំ ឯគន-
 យោសិ មហានាមេន^(១) អាវុសោ សក្កេន សាដ្ឋិក
 ភេសដ្ឋេន បរិវិតោ ហន្ត មយំ អាវុសោ មហានាមំ
 សក្កំ សម្បំ វិញ្ញាមេមាតិ ។ អដិទា ចត្វុត្តិយា កិក្ខុ
 យេន មហានាមោ សក្កោ តេនុបសន្តិមីសុ ធុប-
 សន្តិមិត្តា មហានាមំ សក្កំ ឯគនេនចំ ទោលោន
 អាវុសោ សម្បំនា អន្តាតិ ។ អដ្ឋិល្ហោ កន្ត អាគរមថ
 មនុស្សា វដំ គតា សម្បំ អាហារិកុំ កាវេល ហារិស្ស-
 ថាតិ ។ ធុតិយម្បំ ទោ ។ មេ ។ ធុតិយម្បំ ទោ
 ចត្វុត្តិយា កិក្ខុ មហានាមំ សក្កំ ឯគនេនចំ ទោលោន
 អាវុសោ សម្បំនា អន្តាតិ ។ អដ្ឋិល្ហោ កន្ត អាគរមថ
 មនុស្សា វដំ គតា សម្បំ អាហារិកុំ កាវេល ហារិស្ស-
 ថាតិ ។ តំ មន ធុយា អាវុសោ អនាគុកាមេន

១ ដោ បរិ វ. ម. ធាតុកាយ ភេសត្តេ ទិស្សតិ ។

យើងទាំងឡាយ គួរធ្វើមហានាមសក្យៈឲ្យអាចរំលាយទុក្ខយុទ្ធជម្ពូ
 អេ ។ គ្រានោះ ពួកពួកគ្លីយកិក្ខុក៏បានប្រិក្សត្ថាដូច្នោះថា ម្ចាស់លោក
 ដ៏មានអាយុទាំងឡាយ មហានាមសក្យៈបានបរិវារសាស្ត្រដោយភស្តុៈ
 ហើយ ល្បីយចុះ ម្ចាស់លោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ យើងទាំងឡាយ
 ទៅសូមសម្បំអំពីមហានាមសក្យៈចុះ ។ ទើបពួកពួកគ្លីយកិក្ខុចូលទៅក
 មហានាមសក្យៈ សុវចូលរវាវល់ហើយ ក៏ចំយាយពាក្យនេះនឹងមហានាម
 សក្យៈថា ម្ចាស់អាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវការដោយសម្បិមួយទោណៈ ។
 ឯមហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោកម្ចាស់វិចារីន សូមលោកម្ចាស់
 បង្កើនព័ន្ធនិវេទនៈ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំងឡាយនោះទៅឯគ្រាលគោដ៏ម្បិ
 ខំសម្បិមក លោកម្ចាស់ទាំងឡាយនឹងយកសម្បិនោះទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។
 ពួកពួកគ្លីយកិក្ខុនិយាយសូមដាក់បពិត្រដំរី ។ មេ ។ ចត្វុត្តិយកិក្ខុនិយាយ
 ពាក្យនេះនឹងមហានាមសក្យៈដាក់បពិត្រដំរី ម្ចាស់អាវុសោ ពួកអាត្មាត្រូវ
 ការដោយសម្បិមួយទោណៈ ។ មហានាមសក្យៈឆ្លើយតបថា បពិត្រលោក
 ម្ចាស់វិចារីន សូមលោកម្ចាស់បង្កើនព័ន្ធនិវេទនៈ ១ ថ្ងៃសិន មនុស្សទាំង
 ឡាយនោះទៅឯគ្រាលគោដ៏ម្បិខំសម្បិមក លោកម្ចាស់នឹងយកសម្បិនោះ
 ទៅក្នុងកាលដ៏គួរ ។ ពួកពួកគ្លីយកិក្ខុសួរថា ម្ចាស់អាវុសោ គួរចរិវលោ

បរាភិក្ខុនិ យំ ភំ បរាភិក្ខុ ធន ទេសិកំ ។ អថាតា
 មហាបាមេន សក្កេន ឧដ្ឋាយនិ ទិយនិ វិចារេនិ កតំ
 ហំ ធាម កត្តត្ថា អដ្ឋិល្ហោ កត្តេ ភាគមេថានិ វុច្ចមាតា
 ធានមេស្សន្តិកំ ។ អស្សោសុំ វោ កិក្ខុ មហាបាមេស្ស
 សក្កស្ស ឧដ្ឋាយន្តស្ស ទិយន្តស្ស វិចារេន្តស្ស ។
 យេ ភេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្ត
 ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហំ ធាម ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ
 មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្ហោ កត្តេ ភាគមេថានិ
 វុច្ចមាតា ធានមេស្សន្តិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ កំ ឧប្ប
 កិក្ខុវ មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្ហោ កត្តេ ភាគមេ
 ថានិ វុច្ចមាតា ធានមេថានិ ។ សច្ចំ កតភតិ ។
 វិកេហិ តុត្តោ កតភំ កតំ ហំ ធាម ឧប្ប មោយមុសិសា
 មហាបាមេន សក្កេន អដ្ឋិល្ហោ កត្តេ ភាគមេថានិ
 វុច្ចមាតា ធានមេស្សន្តិ ទេនំ មោយមុសិសា អប្បសម្មាណំ

ដោយភេសដ្ឋៈណាហើយមិនឱ្យវិញ ប្រយោជន៍អ្វីដោយភេសដ្ឋៈដែលអ្នក
 បរាណាតែមិនចង់ឱ្យនោះ ។ ត្រាោះ មហាបាមេស្សៈកំពោល
 ពោស និងដៀល បន្តបង្ហាត់ថា លោកដឹងអំពីទ្បាយ ខ្ញុំបានអង្វរថា
 លោកម្ចាស់ដំបើង យូមក្នុងលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិច្ឆ័យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន
 ចុះហេតុដូច្នេះម្តេចបានជាមិនដឹង ។ ក៏កុំចាំទ្បាយដូចគ្នាមហាបាមេស្សៈ
 ពោលពោស និងដៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ ក្នុងកិក្ខុណាមាទេសបក្តី
 ប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ មេ ។ ក្នុងកិក្ខុចាំនោះកំពោលពោស និងដៀល បន្តបង្ហាត់
 ថា ក្នុងកិក្ខុនិយកិក្ខុកាលដែលមហាបាមេស្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដំ
 បើង យូមក្នុងលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិច្ឆ័យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន មិនគួរនឹងមិនដឹង
 លោះ ។ មេ ។ ត្រាោះក្នុងម្ចាស់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ ក្នុង
 អ្នកចាំទ្បាយ កាលដែលមហាបាមេស្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដំបើង
 យូមក្នុងលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិច្ឆ័យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន ដូច្នោះ ហើយមិនដឹង ពិក
 មែនឬ ។ ក្នុងកិក្ខុនិយកិក្ខុក្របខ្លួលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិកមែន ។
 ត្រាោះក្នុងម្ចាស់ដំបើងត្រាោះទ្រង់និយាយថា ម្ចាស់ក្នុងហោយបុរស អ្នក
 ចាំទ្បាយ កាលដែលមហាបាមេស្សៈបានអង្វរថា លោកម្ចាស់ដំបើង
 យូមក្នុងលោកម្ចាស់បង្កើតក្នុងវិច្ឆ័យនេះ ខ្ញុំ ថ្ងៃសិន ហើយមិនសប្បវិទីមិនដឹង
 ចំ (ដូច្នោះ) លោះ ទេហោយបុរសចាំទ្បាយ អំពើដែលក្នុងអ្នកដឹងអ្វីទេ

នាម ភេសដ្ឋានិ បរិក្ខេបនិកាមិ ហោត្តិ ឯត្តកេហិ
 ភេសដ្ឋេហិ បរិក្ខេបនិកាមិ ។ រត្តិបរិយន្តា នាម រត្តិយោ
 បរិក្ខេបនិកាយោ ហោត្តិ ឯត្តកាសុ រត្តិសុ បរិក្ខេ-
 បនិកាមិ ។ ភេសដ្ឋបរិយន្តា ច រត្តិបរិយន្តា ច នាម
 ភេសដ្ឋានិ ច បរិក្ខេបនិកាមិ ហោត្តិ រត្តិយោ ច
 បរិក្ខេបនិកាយោ ហោត្តិ ឯត្តកេហិ ភេសដ្ឋេហិ ឯត្ត-
 កាសុ រត្តិសុ បរិក្ខេបនិកាមិ ច នៅ ភេសដ្ឋបរិយន្តា
 ច រត្តិបរិយន្តា នាម ភេសដ្ឋានិ ច បរិក្ខេបនិកាមិ
 ហោត្តិ រត្តិយោ ច បរិក្ខេបនិកាយោ ហោត្តិ ឯត្ត-
 កេហិ ភេសដ្ឋេហិ ឯត្តកាសុ រត្តិសុ បរិក្ខេបនិកាមិ ។

(១៧៧) ភេសដ្ឋបរិយន្តោ យេហិ ភេសដ្ឋេហិ
 បរិក្ខេបនិកាមិ ហោតិ តានិ ភេសដ្ឋានិ ឋេយ្យោ
 អញ្ញានិ ភេសដ្ឋានិ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ តាមត្តិ-
 យស្ស ។ រត្តិបរិយន្តោ យសុ រត្តិសុ បរិក្ខេបនិកាមិ ហោតិ
 តា រត្តិយោ ឋេយ្យោ អញ្ញាសុ រត្តិសុ វិញ្ញាបេតិ

កំណត់ភេសដ្ឋៈ (នោះ) គឺភេសដ្ឋៈដែលគេកំណត់ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះ
 កុណសូមបរិយោ ដោយភេសដ្ឋៈទាំងឡាយ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
 ដែលហៅថា បរិយោកំណត់ក្រិ គឺក្រិដែលគេកំណត់
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះកុណសូមបរិយោ អស់ក្រិទាំងឡាយមានប្រមាណ
 ប៉ុណ្ណោះ ។ ដែលហៅថា បរិយោកំណត់ទាំងភេសដ្ឋៈ កំណត់ទាំង
 ក្រិនោះ គឺគេកំណត់ភេសដ្ឋៈទាំងឡាយ៧៧ កំណត់ក្រិទាំងឡាយ៧៧
 ដោយពាក្យថា ខ្ញុំព្រះកុណសូមបរិយោ ដោយភេសដ្ឋៈទាំងឡាយ
 មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ អស់ក្រិទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
 ដែលហៅថា បរិយោមិនកំណត់ភេសដ្ឋៈ មិនកំណត់ក្រិ (នោះ) គឺ
 គេមិនកំណត់ភេសដ្ឋៈទាំងឡាយ មិនមែនកំណត់ក្រិទាំងឡាយ ដោយ
 ពាក្យថា ខ្ញុំព្រះកុណសូមបរិយោ ដោយភេសដ្ឋៈទាំងឡាយមាន
 ប្រមាណប៉ុណ្ណោះ មិនអស់ក្រិទាំងឡាយមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។

(១៧៧) ឯពាក្យដែលថា កំណត់ភេសដ្ឋៈនោះ អចិច្ចារយថា គេ
 បរិយោកិច្ចដោយភេសដ្ឋៈណា កិច្ចក្រិទ្បបំពេសូមភេសដ្ឋៈទាំងឡាយ
 ដទៃវិញ ក្រិគឺភេសដ្ឋៈដែលគេបរិយោនោះ ក្រិពេបត្តិទូចិម្ហិយ ។
 ឯកំណត់ក្រិនោះ គឺគេបរិយោកិច្ចក្រិទាំងឡាយណា កិច្ចក្រិទ្បបំ
 សូមក្រិក្រិទាំងឡាយដទៃវិញ ក្រិក្រិក្រិដែលគេបរិយោនោះនោះ

អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភេសដ្ឋិបរិយន្ត ច វត្តិ-
 បរិយន្ត ច យេហិ ភេសដ្ឋិបរិ បរាវិហា ហោតិ
 តាមិ ភេសដ្ឋិ ឋបេត្តា យាសុ វត្តិសុ បរាវិហា
 ហោតិ តា វត្តិយោ ឋបេត្តា អញ្ញាមិ ភេសដ្ឋិ
 វត្តិសុ វត្តិសុ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ទេវ ភេសដ្ឋិបរិយន្ត ច វត្តិបរិយន្ត អនាមត្តិ ។

(១៧៨) ឧភស្តាប្រដិសេធ ការណីយេ^(១) ភេសដ្ឋិ វិញ្ញា-
 បេត អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាម ភេសដ្ឋិ
 ការណីយេ^(២) អញ្ញា ភេសដ្ឋិ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចា-
 ចិត្តិយស្ស ។ ឧទុត្តិ^(៣) ឧទុត្តិ ឋបតិ ភេសដ្ឋិ វិញ្ញាបេតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទុត្តិ ឋបតិ ភេសដ្ឋិ
 វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទុត្តិ ឧទុត្តិ-
 សញ្ញា ភេសដ្ឋិ វិញ្ញាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

១ ។ ឧ. ភេសដ្ឋិបរិយន្ត ។ ២ ។ ឧ. ការណីយេ ។ ៣ ឧទុត្តិ ។

ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯកំណត់ចំណែកភេសដ្ឋិ កំណត់ចំណែកត្រិវិហារ គឺ
 គេបរាវិហារ ភិក្ខុវេយភេសដ្ឋិចាំវិទ្យាយណា ភិក្ខុវៀវេលិភេសដ្ឋិចាំវិ
 វិហារ គេបរាវិហារ ភិក្ខុក្នុងត្រិណា ភិក្ខុវៀវេលិភិក្ខុវិហារ ហើយ
 ត្រូវបំបៅសូមភេសដ្ឋិចាំវិទ្យាយណា ឯកំណត់ត្រិចាំវិទ្យាយណា ត្រូវវិញ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឯមិទំណត់ភេសដ្ឋិ ឯមិទំណត់ភិក្ខុ
 មិទំណត់ភាចិត្តិយ ។

(១៧៨) ការណីយេមានភិក្ខុវេយភេសដ្ឋិ ហើយភិក្ខុវេយសូម
 ភេសដ្ឋិ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ការណីយេមានភិក្ខុវេយភេសដ្ឋិ ឯទៀត
 ហើយភិក្ខុវេយសូមភេសដ្ឋិ ឯទៀតវិញ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់
 ដែលគេបរាវិហារហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា ហួសកំណត់ដែលគេបរាវិហារ
 មែន ហើយទៅសូមភេសដ្ឋិ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែល
 គេបរាវិហារហើយ ភិក្ខុសំគាល់ ហើយទៅសូមភេសដ្ឋិ ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ហួសកំណត់ដែលគេបរាវិហារហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិទំណត់
 កំណត់បរាវិហារទេ ហើយទៅសូមភេសដ្ឋិ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

នគរុត្តរិ គុណុត្តរិសញ្ញិ អាមត្តិ ទុក្ខុត្តរិសញ្ញិ ។ នគ-
រុត្តរិ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខុត្តរិសញ្ញិ ។ នគរុត្តរិ នគ-
រុត្តរិសញ្ញិ អាមត្តិ ។

(១៧៧) អាមត្តិ យេហិ កេសដ្ឋេហិ បរិវិតា
យោតិ តាធំ កេសដ្ឋាធំ វិញ្ញាបេតិ យោសុ វត្តិសុ
បរិវិតា យោតិ តាសុ វត្តិសុ វិញ្ញាបេតិ ឥមេហិ
តយា កេសដ្ឋេហិ បរិវិតញ្ញា អញ្ញាតញ្ញា ឥមិទា ច
ឥមិទា ច កេសដ្ឋេហ អញ្ញាតិ អាធំត្តិញ្ញា វិញ្ញាបេតិ
យោសុ តយា វត្តិសុ បរិវិតញ្ញា តាយោ ច វត្តិយោ
វិវិតញ្ញា អញ្ញាតញ្ញា កេសដ្ឋេហ អញ្ញាតិ អាធំត្តិញ្ញា
វិញ្ញាបេតិ ញាតតោធំ បរិវិតាធំ អញ្ញាស្សត្តិយ អត្ត-
យោ ននេន ទុក្ខុត្តកស្ស អាធំត្តិកស្សត្តិ ។

សុខសុភមង្គល ធម៌ ។

មិនបានហួសកំណត់ដែលគេបរិយាយទេ គិតសំខាន់ជាហួសកំណត់ដែល
គេបរិយាយហើយ (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខុត្តរិ ។ មិនបានហួសកំណត់ដែលគេបរិ-
យាយទេ គិតសង្ស័យ (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខុត្តរិ ។ មិនបានហួសកំណត់ដែលគេ
បរិយាយទេ គិតសំខាន់ជាមិនបានហួសកំណត់បរិយាយ មិនមានអាមត្តិ ។

(១៧៨) អាមត្តិមិនមាន ផល់ភិក្ខុដែលគេបរិយាយដោយកេសដ្ឋៈ
ទាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមកេសដ្ឋៈទាំងឡាយនោះ ផល់ភិក្ខុដែលគេ
បរិយាយក្នុងគ្រឹះទាំងឡាយណា ភិក្ខុសូមក្នុងគ្រឹះទាំងឡាយនោះ ផល់
ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេហា យើងទាំងឡាយនឹងក្នុងបរិយាយហើយ
ដោយកេសដ្ឋៈទាំងឡាយនេះ (អទ្ធិវនេ) យើងទាំងឡាយត្រូវការ
ដោយកេសដ្ឋៈនេះផងទេផងហើយសូម ផល់ភិក្ខុដែលនិយាយប្រាប់គេថា
យើងទាំងឡាយនឹងក្នុងបរិយាយហើយក្នុងគ្រឹះទាំងឡាយណា ឯក្រឹ
ទាំងឡាយនោះក្នុងហួសទៅហើយ (អទ្ធិវនេ) យើងទាំងឡាយ
ត្រូវការដោយកេសដ្ឋៈហើយសូម ផល់ភិក្ខុដែលសូមកំណត់ក្នុងញាតិ ផល់
ភិក្ខុដែលសូមកំណត់ក្នុងនាយកដែលគេបរិយាយ ផល់ភិក្ខុដែលសូមដើម្បី
ជាប្រយោជន៍ផល់ភិក្ខុខ្លះៗ ផល់ភិក្ខុដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន
ផល់ភិក្ខុក្នុង ផល់ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ។

សុខសុភមង្គល ធម៌ ។

អង្គមហាបទ

[១៨០] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សារត្ថិយំ
វិហារតិ ផេតវេន អនាជមិល្លាតិស្ស អាវាមេ ។ គេន
ទោ មន សមយេន វាណា ចាសេនទិ កោសលោ សេនា-
យ អន្តយ្យកោ ហោតិ ។ ធាត្ថិយា ភិក្ខុ ឧយ្យត្ថំ សេនំ
នស្សនាយ អតមំសុ ។ អន្តសា ទោ វាណា ចាសេន-
ទិ កោសលោ ធាត្ថិយេ ភិក្ខុ ធាត្ថោ ។ អាគច្ឆន្ត
ទិស្វាន បះត្តាសាមេត្វា វេតនវេន តិស្ស តុត្ត កន្ត
អាគតត្វាតិ ។ មហារាជំ មយំ នដ្ឋកាយាតិ ។ តិ
កន្ត បំ ទិដ្ឋេន យុត្តាភំនទំ ធម្ម កកវា មស្សិ-
តត្វោតិ ។ មនុស្ស ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ
កតំ ហិ ធាម សមណា សត្យម្មត្តិយា ឧយ្យត្ថំ
សេនំ នស្សនាយ អាគច្ឆិស្សន្តិ វេញ្ញាតម្បិ អលាតា
អត្តាតម្បិ ធុល្លន្តំ យេ មយំ អាជីវស្ស ហេតុ
បុត្តនារស្ស ការណា សេនាយ វេតត្តាមាតិ ។
វេស្សេស្សំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សនំ ឧដ្ឋាយន្តំ
ទិយន្តំ វិចារេន្តំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ វេស្សេត្វា

សិក្ខាបទទី ៨

[១៨១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជីមានជាតិ កាលគង់នៅក្នុងរាជវាំង
របស់នាងបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រីសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ព្រះបាទ
បរសេនទិកោសារាជ ទ្រង់លើកគង់ទីពេញទៅ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក៏បាន
ទៅបើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកពេញទៅហើយ ។ ព្រះបាទបរសេន-
ទិកោសារាជ បានទុកឃើញពួកធម្មត្ថិយដើរមកដំបូង លុះទ្រង់
ឃើញហើយក៏មានបទូលស្សន៍មន្តមកហើយទ្រង់ត្រាស់សួរដូច្នោះ បពិត្រ
លោកម្ចាស់ដំបូង ពួកលោកនាំគ្នាមករឿអ្វី ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុឆ្លើយថា
ពួកអាគុមានប្រាថ្នាដំបូងនឹងមើលបញ្ចបពិត្រ ។ ស្តេចក៏ទ្រង់ត្រាស់ថា
បពិត្រលោកម្ចាស់ ការមើលឪពុកលោកជាអ្នកត្រឹមត្រូវការច្បាំងនឹង
មានប្រយោជន៍អ្វី ពួកលោកត្រូវតែមើលមើលព្រះដ៏មានព្រះភាគទេវតិ ។
មនុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស គំរើងៀល បន្តបន្តិម្តងថា ពួកសមណ
ជាសក្យបុត្រ មិនគួរនឹងមកមើលកងទ័ព ដែលស្តេចលើកពេញ
ទៅនោះ ពួកយើងឯងមកក្នុងកងទ័ព ព្រោះហេតុតែការចិញ្ចឹម
ដីកន្លែងបុត្រភិយា យើងនោះឈ្មោះថាគ្នាឯករាជនិ ឈ្មោះថាបាទរបស់
អាគ្រិកង័ង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮពួកមនុស្សនោះពោលទោស គំរើងៀល
បន្តបន្តិម្តងហើយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដ៏អ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ច

១ មេ ១ ភេ ទឡាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារចេន្តិ កង
 ហិ ធាប ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ទយ្យត្ថំ សេចំ ធម្មា
 ធាយ កង្ខិស្សន្តិ ១ មេ ១ សច្ចំ កំរ តុម្ហោ
 ភិក្ខុវា ទយ្យត្ថំ សេចំ ធម្មាធាយ កង្ខិយាតិ ។
 សច្ចំ កតព័តិ ។ វិចារហិ តុម្ហោ កតព័ កង ហិ ធាប
 តុម្ហោ ហោយបុរិសា ទយ្យត្ថំ សេចំ ធម្មាធាយ កង្ខិស្សន្តិ
 លេតំ មោយបុរិសា អម្បសន្តានំ វា បសាធាយ បសន្តានំ
 វា ភិយ្យោកាវយ ។ មេ ១ វិវាញ បទ ភិក្ខុវា ឥចំ
 សិក្ខាបទំ ទន្តិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ ទយ្យត្ថំ សេចំ
 ធម្មាធាយ កង្ខិយាតិ ចាចិក្ខិយន្តិ ។ វិវាញតំ កតព័តា
 ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[១៧៤] ភេ មោ បទ សមយេន អញ្ញាតស្ស
 ភិក្ខុនោ វាតុលោ សេធាយ ភិណ្ណោ ហោតិ ។ សោ
 តស្ស ភិក្ខុនោ សន្តិកោ ទ្កតំ ចាហោសិ វហំ ហិ
 សេធាយ ភិណ្ណោ អាតត្ថត្ថុ កត្តោ ឥន្ទានិ កត្តន្តស្ស
 អាតត្ថន្តិ ។ អថោ តស្ស ភិក្ខុនោ វិគតហោសិ

១ មេ ១ ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយនោ ភិពាលាទោស ភិវេជ្ជិល មន្តបញ្ញបំ
 ថា ពួកទព្វត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញ
 ទៅនោះ ។ មេ ១ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិ-
 ទ្ធកាយ ពួក អ្នកទាំងទ្ធកាយនាំគ្នាទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកទៅ
 ព័តវិមទ ។ ពួកទព្វត្ថិយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាត្រាស់ ព័តវិមទ ។
 ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិ ទ្រង់នាំទ្រង់ថា ខែរោមយុសេទាំងទ្ធកាយ អ្នក
 ទាំងទ្ធកាយមិនគួរនឹងទៅមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញទៅទេ ខែ
 រោមយុសេទាំងទ្ធកាយ អំពើនេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ដទៃទាំងទ្ធកាយដែល
 មិនទាន់ជ្រះថ្លា ពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យវិនិកែត្រជ្រាវឡើងទេ
 ។ មេ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយ អ្នកទាំងទ្ធកាយគប្បីសំដែងឱ្យវិនិកែសិទ្ធិ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលស្តេចលើកចេញ
 ទៅ ត្រូវរាប់ត្រូវចិត្តិយ ។ សិទ្ធិនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិ
 ហើយដល់ភិក្ខុវាទិទ្ធកាយយ៉ាងនេះ ។

[១៧៥] សម័យនោះដឹង ឥតុកព័រមសំភិក្ខុមួយរូប មានជម្ងឺកង
 កងទ័ព ។ អ្នកនោះរឹបភ្នែកទូកទៅកាន់សំណាក់ភិក្ខុនោះថា ខ្ញុំព្រះ
 ករុណាមានជម្ងឺកងកងទ័ព សូមលោកម្ចាស់និមន្តមក ខ្ញុំព្រះករុណាចង់ឱ្យ
 លោកម្ចាស់និមន្តមកលាស់ ។ យ៉ាងនោះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រងិវិ

កកវតា កំត្រូង សំគ្គាបធំ បញ្ញត្តំ ១ ឧយ្យុត្តំ សេដំ
 ឧស្សុនាយ កត្តត្ថំ អយក្ខ មេ មាតុលា សេនាយ
 តិលានោ កតំ ធុ ១ បយា បដិមដ្ឋិតត្ថំ ។ កកវតា
 ឯតមត្តំ អាណេសុំ ។ អថា កតតំ វិសស្មី ចំនាយ
 ឯតស្មី បករណ ធម្មំ កតំ កត្តា កំត្រូ អាបាទ្តសិ
 វទុជាបាមិ កំត្រូវ កតាវបប្បក្ខយា សេដំ^(១)កត្តំ វិសស្ម
 បធន កំត្រូវ សមំ សំគ្គាបធំ ឧដ្ឋិសយ្យាដ យោ បធន
 កំត្រូ ឧយ្យុត្តំ សេដំ ឧស្សុនាយ កត្តយ្យ អញ្ញត្រិ
 កតាវបប្បក្ខយា ចាតិក្ខិយត្ថំ ។

[១៧៤] យោ បនាតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។

កំត្រូតិ ។ មេ ។ អយំ សមស្មី អត្ថេ វាជិយ្យតោ
 កំត្រូតិ ។ ឧយ្យុត្តា នាម សេនា កាមតោ ធិត្ត-
 មិញ្ញា និវិដ្ឋា វា យោនិ បយាតា កំ ។ សេនា
 នាម មាតិ អស្សា វជា មត្តិ ។ ប្រាជសបុរិសា
 មាតិ ។ វិបុរិសា វស្សា ។ ធម្មប្បវិសា វជា ។

១ ឧយ្យុត្តំ សេដ្ឋិមិ កត្តតិ យោនេ វិស្សតិ ។

ដូច្នេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសំគ្គាបធំលក្ខណ៍កំត្រូតាំងឱ្យយោ
 កំត្រូមិនត្រូវពង្រីកក្នុងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅទេ តែឥឡូវឥតកំត្រូ
 អញ្ញនេះមានដើម្បីតែក្នុងករណីទ័ព អញ្ញត្រិប្រតិបត្តិដូចម្តេចហោ ។ ទើបកំត្រូ
 តាំងឱ្យយោប្រាបទូលសេដ្ឋិត្តិបំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ ។ ព្រោះ
 ឱកាសនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើធម្មិក្ខត្រាស់
 ហៅកំត្រូតាំងឱ្យយោមកក្នុងគោលនោះថា ម្ចាស់កំត្រូតាំងឱ្យយោ គរសគ
 អនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យទៅកាន់កងទ័ពបាទ ព្រោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ
 ម្ចាស់កំត្រូតាំងឱ្យយោ អ្នកតាំងឱ្យយោធម្មិក្ខត្រាស់ទៅស្តីប្រាបទូលនេះយ៉ាង
 នេះថា កំត្រូលាមួយទៅ ដើម្បីមើលកងទ័ពដែលគេលើកចេញទៅ ត្រូវ
 អាចត្តិចាតិក្ខិយ រៀបលែងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[១៧៥] ត្រីដីតាវ្យថា កំត្រូលាមួយ មានសេដ្ឋិត្តិបញ្ញត្តិ
 សំគ្គាបធំទ័ពបាទឱកាសកណ្តុរូបហើយ ។ ដែលហៅថា កងទ័ពដែលគេ
 លើកចេញទៅ គឺកងទ័ពលើកចេញពីស្រុកទៅកាន់សំបុកនៅក្តី ចេញ
 ទៅហើយចេះតែដើរទៅទៀតក្តី ។ ដែលហៅថា កងទ័ព គឺលាមី
 លាសេរ លាវេ លាវើរ លើង ។ លាមី(មួយ)មានបុរស១២នាក់ ។
 លាសេរ(មួយ)មានបុរសបីនាក់ ។ លាវេ(មួយ)មានបុរសបួននាក់ ។

ចត្តាកេ បុរិសេ សាហាន្តា មត្តិ ។ ធម្មនាយ កច្ឆតិ
 អាចត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។ យន្ត បិគោ មស្សតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ ធម្មនុបចារិ វិដហិត្តា ពុទ្ធបុរិសំ មស្សតិ
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តាត្រិ តត្ថាបប្បច្ចយា កេ
 មេត្តា តត្ថាបប្បច្ចយំ ។

[១៧៣] ឧយ្យុត្ត ឧយ្យុត្តសត្តិ ធម្មនាយ កច្ឆតិ
 អត្តាត្រិ តត្ថាបប្បច្ចយា អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឧយ្យុត្ត មេត្តាសា ធម្មនាយ កច្ឆតិ អត្តាត្រិ តត្ថា-
 បប្បច្ចយា អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧយ្យុត្ត ឧយ្យុត្តសត្តិ
 ធម្មនាយ កច្ឆតិ អត្តាត្រិ តត្ថាបប្បច្ចយា អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឯតមេត្តំ ធម្មនាយ កច្ឆតិ
 អាចត្តិ ទុក្ខុដស្ស ។ យន្ត បិគោ មស្សតិ អាចត្តិ
 ទុក្ខុដស្ស ។ ធម្មនុបចារិ វិដហិត្តា ពុទ្ធបុរិសំ មស្សតិ

កាលាថ្មីរដឹក (មួយៗ) មានបុរសចូលនាក់កាន់ច្នូស ។ កិច្ចដើរទៅដើម្បី
 មើល ត្រូវអាបក្ខិក្ខុក្នុង ។ កិច្ចឈរមើល (គងទីពារនា) នៅទីណា
 កិច្ចនោះត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ (ក្នុងទីនោះ) ។ កិច្ចលះបង់ទុបបារសត្រាប
 មើលឃើញ ហើយមើលឃើញ ។ ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 រៀនលើក្រែងនោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកលែងទូរហេតុមាន
 សភាពយ៉ាងហ្នឹង ។

[១៧៤] គងទីពារលើកចេញទៅហើយ កិច្ចសំគាល់ថាគងទីពារលើក
 ចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ រៀនលើក
 តែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ គងទីពារលើកចេញទៅហើយ កិច្ច
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយនៅដើរទៅដើម្បីមើល ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ
 រៀនលើកតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ គងទីពារលើកចេញទៅ
 ហើយ កិច្ចសំគាល់ថា លើកចេញទៅមែន ហើយដើរទៅដើម្បីមើល
 ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ រៀនលើកតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។
 កិច្ចដើរទៅដើម្បីមើលគងទីពារមួយៗ (ក្នុងគងទីពារទី២) ត្រូវអាបក្ខិ
 ក្នុង ។ កិច្ចឈរមើលគងទីពារនៅទីណា ត្រូវអាបក្ខិក្នុងនៅទី
 នោះ) ។ កិច្ចលះបង់ទុបបារសត្រាបមើលឃើញ ហើយមើលឃើញ ។

អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អនុយ្យុត្ត ឧយ្យុត្តសញ្ញី អាបត្តិ
ធុត្តដស្ស ។ អនុយ្យុត្ត វេទនិកា អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។
អនុយ្យុត្ត អនុយ្យុត្តសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(១៨៤) អនាបត្តិ អារាមេ បំភោ បស្សតិ ភិក្ខុស្ស
ចិត្តោសំ វា ចិត្តិច្ឆោតាសំ វា ចិត្តិច្ឆោតាសំ
វា អាត្មតិ បដិបទំ ក្នុង្ខោ បស្សតិ តថាបច្ច្រយា
អាបទាសុ ឧត្តត្តាស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

អនុសំបូរាទំ ខំផ្លូវ ។

ត្រៃអាបត្តិកុម្ម ។ ភវិទំមិនទានំលីកេចញ្ចេវេខ ភិក្ខុសំគាលំថាលីក
ចញ្ចេវេហើយ ត្រៃអាបត្តិកុម្ម ។ ភវិទំមិនទានំលីកេចញ្ចេវេខ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រៃអាបត្តិកុម្ម ។ ភវិទំមិនទានំលីកេចញ
វេវេខ ភិក្ខុសំគាលំថា មិនទានំលីកេចញ្ចេវេខ មិនត្រៃអាបត្តិ ។

(១៨៦) អាបត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលឈរនៅក្នុងភាគរហើយមើល
ឃើញ ដល់ភិក្ខុដែលភវិទំនារាលីកមកកាន់ទំដែលភិក្ខុឈរនៅ (ភ្នំ)
អន្តិយនៅ (ភ្នំ) ជេកនៅ (ភ្នំ) ដល់ភិក្ខុដែលដើរទៅជួបផ្លូវត្រាបុរាណឃើញ
ភវិទំ ដល់ភិក្ខុដែលមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ដល់ភិក្ខុដែលមាន
សេចក្តីអន្តរាយកើតឡើង(១) ដល់ភិក្ខុនគ ដល់ភិក្ខុដ៏មហានុភិ ។

សិល្បទទិ ៩ លំ ។

១ បើមានសេចក្តីអន្តរាយដល់ដីវិត ដល់ព្រៃឬទីយជមិ ភិក្ខុធំជា អញទៅក្នុងភវិទំមិន
បានរូបសេចក្តីអន្តរាយ ហើយដើរទូលទៅក្នុងភវិទំ មិនត្រៃអាបត្តិ ។

សិរិសិរិបុទី

(១៨៥) គេន សមយេន តុន្តា ភគវា សាវ
ត្តិយំ វិហារនិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ណិកស្ស អាណេ ។
គេន ខេ ចន សមយេន ចត្វុត្តិយា ភិក្ខុ សនិ
ការណីយេ សេនំ កត្តា អតិវេកតិវត្តំ សេនាយ
វសន្តិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថ
ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា សេនាយ វសិស្សន្តិ
អម្ពាតម្បិ អណាតា អម្ពាតម្បិ ទុល្លន្តិ យេ មយំ
អាជីវស្ស ហេតុ បុត្តនាវស្ស ការណា សេនាយ
បដិវសាទតិ ។ អស្សោសុំ ខេ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ
ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ គេ ភិក្ខុ
អម្បិញា ។ បេ ។ គេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កថ
ហំ នាម ចត្វុត្តិយា ភិក្ខុ អតិវេកតិវត្តំ សេនាយ
វសិស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ ភិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវា អតិវេក
តិវត្តំ សេនាយ វសនាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិវេហិ
តុន្តា ភគវា តាដំ ហិ នាម តុម្ពេ ហោយបុរិសា

សិរិសិរិបុទី ៧

(១៨៦) សម័យនោ ព្រះពុទ្ធដំមានព្រះភាគ កាលនឹងនៅក្នុ
ជេតវនេ របស់អនាថបិណ្ណិកសេដ្ឋិ ទៀបគ្រងសាវត្ថិ ។ សម័យនោ
និង ពួកចត្វុត្តិយភិក្ខុមានភិក្ខុវាៈ គំនាំគ្នាទៅកាន់កងទ័ព ហើយលេច
ទៅក្នុងកងទ័ពច្រើនជាងប្រាំគ្រិល្យនិទេ ។ មនុស្សទាំងឡាយក៏រោល
រោស គំរេងៀល បន្ទុបន្ទាប់ថា ពួកសមណៈសក្យបុត្រ
បិទគ្នានឹងនៅក្នុងកងទ័ពទេ ពួកយើងឯណាមកអាស្រ័យនៅក្នុងកង
ទ័ពក៏ព្រោះវេទនាចិត្តមជ្ជិវិគុទ្ធនឹងបុត្រិកវាយា យើងទាំងនោះឈ្មោះថា
គ្នានហេតុនិ ឈ្មោះថា បុនរបស់ព្រះកងទ័ព ។ ពួកភិក្ខុ
បានពួកមនុស្សនោះរោលរោស គំរេងៀល បន្ទុបន្ទាប់ថ្លោះ
ហើយ ។ ពួកភិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រថុំនិច ។ បេ ។ ពួកភិក្ខុ
នោះក៏រោលរោស គំរេងៀល បន្ទុបន្ទាប់ថា ពួកចត្វុត្តិយភិក្ខុមិនគួរ
នឹងនៅក្នុងកងទ័ពច្រើនជាងប្រាំគ្រិល្យនិទេ ។ បេ ។ ព្រះដំមាន
ព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអ្នកឯទីនៅ
ក្នុងកងទ័ពច្រើនជាងប្រាំគ្រិល្យនិទេ ពិភមន្ទ ។ ពួកចត្វុត្តិយភិក្ខុ
ត្រាចរូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ព័កមន ។ ព្រះពុទ្ធដំមាន
ជោគទ្រង់គំរេងៀលថា ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯទីមិនគួរ

អតិរកតិរក្ត លេខាយ វសិស្ស៥ ធនំ មោឃបុរិសា
អប្បសន្ទានំ វ មសាទាយ មសន្ទានំ វ គិធស្យោកា-
វាយ ។ មេ ។ ឃរត្យ មន គិក្ខុវេ វ មំ សិក្ខាមង
ឧទ្ទិសេយ្យាដ សិយា ច ឧស្ស គិក្ខុវេ កោចិធរ
មច្ចុយោ សេនំ ឧមនាយ ធូវត្តតិរក្ត ខេន គិក្ខុវេ សេនា-
យ វសិត្យំ ។ ធនា ច ឧត្តិ វសយ្យ ចាចិត្តិយច្ចំ ។

[១៧៦] សិយា ច ឧស្ស គិក្ខុវេ កោចិធរ
មច្ចុយោ សេនំ ឧមនាយតិ សិយា មច្ចុយោ
សិយា កាណិយំ ។ ធូវត្តតិរក្ត ខេន គិក្ខុវេ
សេនាយ វសិត្យុច្ចំ ទ្រ គិស្សោ វត្តិយោ វសិត្យំ ។
ធនា ច ឧត្តិ វសយ្យាតិ មតុត្តេ ធិវស អត្តត្តេ
ស្យាយ សេនាយ វសតិ អមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[១៧៧] អតិរកតិរក្ត អតិរកសន្ទា សេនាយ
វសតិ អមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិរកតិរក្ត វេតិ-
កោ សេនាយ វសតិ អមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អតិ-

ធនំនៅក្នុងកិច្ចការច្រើនជាងមកត្រីវេទ មូលមោឃបុរិសាចំណុច
អំពីនេះមិនចាំបាច់ប្រែប្រួលផ្នែកផ្សេងទៀតដែលមិនខានប្រែប្រួល ឬផ្លាស់ប្តូរផ្នែកផ្សេង
ប្រែប្រួលហើយ ឲ្យវិធីវិភាគប្រែប្រួលទៀតទេ ។ មេ ។ មូលគិក្ខុវេ
ច្បាយ អ្នកនាំទិព្វយល់ប្រើសំដែងឲ្យវិធីចូលសិក្ខាមងនេះយ៉ាងនេះជា(បើ)
គិក្ខុវេមានហេតុអ្វី ។ គូរនឹងទៅកាន់កិច្ចការ គិក្ខុវេត្រីវេក្នុងកិច្ច
កិច្ចការត្រីវេមិច្ឆិ ។ បើនៅទិព្វយល់កំណត់នោះទៅ ត្រីវេក្នុង
ចាចិត្តិយ ។

[១៧៦] ត្រីវេក្នុង (បើ) គិក្ខុវេមានហេតុអ្វីគូរនឹងទៅកាន់
កិច្ចការគិក្ខុវេមានហេតុ មានកិច្ចការ (ដែលគូរនឹងមិនបាន) ។ ពាក្យថា
គិក្ខុវេមានហេតុគូរនឹងទៅកាន់កិច្ចការត្រីវេមិច្ឆិ គិក្ខុវេនៅក្នុងកិច្ច
ការយប់ ។ ពាក្យថា បើនៅទិព្វយល់កំណត់នោះទៅ សេចក្តីថា
កាលត្រីវេក្នុងកិច្ចការអស្តង្គកិច្ចការនឹងបំបែក គិក្ខុវេនៅក្នុងកិច្ចការនេះ
ត្រីវេក្នុងចាចិត្តិយ ។

[១៧៧] កាលហួសកំណត់មកត្រីវេហើយ គិក្ខុវេកាលថាហួស
មែន ហើយចេញទៅក្នុងកិច្ចការ ត្រីវេក្នុងចាចិត្តិយ ។ កាលហួស
កំណត់មកត្រីវេហើយ គិក្ខុវេមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយចេញទៅក្នុងកិច្ច
ការ ត្រីវេក្នុងចាចិត្តិយ ។ កាលហួសកំណត់មកត្រីវេហើយ

បាចិត្តិយកល្យោ អយលាវត្ថុស្ស ឧបសិទ្ធិវេទស្ស អនាចត្តិវា

វេកតំវត្ត ឧទកសញ្ញំ សេនាយ វសតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
យស្ស ។ ឧទកតំវត្ត អតិវេកសញ្ញំ អាមត្តិ
ធុត្តាជស្ស ។ ឧទកតំវត្ត វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
ឧទកតំវត្ត ឧទកសញ្ញំ អនាចត្តិ ។

[១៧៧] អនាចត្តិ ទ្វេ តិសេន្យ វត្តិយោ វសតិ
ឧទកទ្វេតិសេន្យ វត្តិយោ វសតិ ទ្វេ វត្តិយោ វសិទ្ធា
តតិយាយ វត្តិយោ បុរាណា ធិត្តមិត្តា បុរា វសតិ
តិលាបោ វសតិ តិលាទស្ស ករណីយេន វសតិ
វេសា បដិសេនាយ វត្តា ហោតិ កោធា មលិត្តោ
ហោតិ អាចនាស្ស ឧត្តត្តកស្ស អាទិកម្មិត្តកស្សតិ ។

វេសិទ្ធិវេទ វិទិតំ ។

បាចិត្តិយកល្យោ អយលាវត្ថុ សិទ្ធិវេទ វេសិទ្ធិវេទស្ស អនាចត្តិ

ភិក្ខុសំគាល់ថាវេទ្ធៈ ហើយប្រើសិទ្ធិវេទក្នុងភិក្ខុវត្តិ ក្រៅអាមត្តិ
ទាចិត្តិយ ។ កាលមិនទាន់ដល់ប័ណ្ណត្រិ ភិក្ខុសំគាល់ថាវេទ្ធៈហើយ ត្រូវ
អាមត្តិទុកដ ។ កាលមិនទាន់ដល់ប័ណ្ណត្រិទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវ
អាមត្តិទុកដ ។ កាលមិនទាន់ដល់ប័ណ្ណត្រិទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនទាន់ដល់
មិនត្រូវអាមត្តិ ។

[១៧៨] អាមត្តិមិនមាន ដល់ភិក្ខុដែលនៅត្រឹមតំប័ណ្ណត្រិ ដល់ភិក្ខុ
ដែលនៅមិនទាន់ដល់ប័ណ្ណត្រិ ដល់ភិក្ខុដែលនៅត្រឹមតំប័ណ្ណត្រិហើយ ក្នុង
ព្រឹត្តិការណ៍បដិ ទានទេញ្យាទៅមុខអុណារេ ហើយត្រូវបំពេញនៅវិញ្ញៀក
ដល់ភិក្ខុដែលមានដំបូង (ក្នុងភិក្ខុវត្តិ) ដល់ភិក្ខុដែលនៅដោយភិក្ខុរបស់
ភិក្ខុមានដំបូង ដល់ភិក្ខុដែលនៅក្នុងភិក្ខុវត្តិហើយមានភិក្ខុជាសិទ្ធិវេទ
ក្រៅមត្តិក្នុងភិក្ខុវត្តិ (តោធានិ) ដល់ភិក្ខុដែលជាប់ចំណាក់ (ដោយបុគ្គលមាន
ព្រះបូជន្យស្សវេទ) ណាមួយ ដល់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីអន្តរាយ ដល់ភិក្ខុ
ក្នុង ដល់ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិទ្ធិវេទ ១ បដិ ។

ទសមស័ក្ខាបទំ

[១៧៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កតតិ សាវ្វិយំ
វិហារតិ វេតវេន អនាថបំណុកស្ស អាណម ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ ច្រីដ្ឋតិវត្ថុ
សេនាយ វសនាទា ឧយ្យោជិកំបិ ពលក្កំបិ សេនា-
ក្សមំបិ អធិកមស្សនំបិ កច្ឆត្ថិ ។ អត្តានោបិ
ធម្មត្ថិយោ កិក្ខុ ឧយ្យោជិកំ កត្តា កណ្ណោន បដិ-
វិទ្ធា ហោតិ ។ មនុស្សា តំ កិក្ខុ^(១) ឧប្បណ្ណសុ
កត្ថិ កន្តេ សុយុទ្ធិ អហោសិ កតិ តេ លក្ខណំ
លក្ខណំតិ ។ សោ កិក្ខុ តេហំ មនុស្សេហំ ឧប្បណ្ណាយ-
ហនោ បដ្ឋិ អហោសិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិចារត្ថិ កតំ ហំ ធាម សមណា សក្សមុត្តិយោ
ឧយ្យោជិកំ ធស្សនាយ អាគត្ថិស្សន្តិ អត្តាកម្មិ
អលាភា អត្តាកម្មិ ឧប្បន្តំ យេ មយំ អាជីវស្ស
ហេតុ បុត្តនារស្ស កាណា ឧយ្យោជិកំ អាគត្តាមាតិ ។
អស្សាសុ ទោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ

១ បស្សិវា ឧប្បណ្ណសុត្តិ កថ្តំ ហេតុកេ ទិ.ប្លុតិ ។

សិក្ខាបទទី ១១

[១៧៧] សម័យោនា ព្រាហ្មណ៍មាណវោ កាលនទិវោវត្តោជេតវន
របស់អនាថបំណុកសេដ្ឋិ ទៀបច្រវិសាវ្វិ ។ សម័យោនាវនិ ពួកធម្ម-
គ្គិយតិកុ កាលនៅក្នុងទីតស្មតិយិក្រិ បាទនាំគ្នាទៅកាន់ជីវដលរត
ច្បាំងឆ្មារ្មៈ ជិគ្រៃកលទ្ធៈ ទីតាំងនៅទីកន្លងទីឆ្មារ្មៈ ទីសម្រាប់មើល
គេចាត់ក្បួនទីឆ្មារ្មៈ ។ មានធម្មត្ថិយកិក្ខុមួយប្រ ហៅកាន់ជីវដលរតច្បាំង
ហើយកិក្ខុចារត្រៃសា ។ មនុស្សចាំទិច្បាយកិក្ខុក្បួនច្បាំងច្បាំងនោះចាំ
លោកម្ចាស់ លោកច្បាំងស្រែបប្រទេ លោកបាទនាំប្តីឆ្មារ្មៈហើយ ។
កាលមនុស្សចាំទិច្បាយនោះចាំអាន់ឱ្យ កិក្ខុចារត្រៃសា ។ មនុស្ស
ចាំទិច្បាយកិក្ខុកាលពោស គិម្រៀល ចន្តបដ្ឋិវចំ ពួកសមណៈជាសក្ស-
បុត្រិមិទ្ធីនិទំនាំគ្នាមកមើលចម្បាំងលោះ ឯពួកយើងមកកាន់ចម្បាំងកិ
ព្រៃវេតវេនកិក្ខុមិវតទីបុត្រិសាយ កំពើនេមិវនៃមេដាលាភរេស
យើងរ កិក្ខុវេតវេនកិក្ខុយើងបាទមក លោះថាបាទហើយដោយ
អាត្រិកំទេតិ ។ កិក្ខុចាំទិច្បាយបាទពួកមនុស្សចាំទិច្បាយនោះលោកពោស

ទីយន្តាន់ វិទាចេន្តាន់ ។ រយ តេ កិក្ខុ អប្បុត្តា
 ។ រេ ។ តេ ឧត្តិយន្តិ ទីយន្តិ វិទាចេន្តិ តេ តេ
 ហិ ធាម ចត្តិយោ កិក្ខុ ឧយ្យោជិតំ ឧស្សនាយ
 តត្ថិស្សន្តិ ។ រេ ។ សច្ចំ តំ តុម្ពេ កិក្ខុវេ
 ឧយ្យោជិតំ ឧស្សនាយ តត្ថិយាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។
 វិការហិ តុម្ពោ ភគវា តេ ហិ ធាម តុម្ពេ មោយបុរិសា
 ឧយ្យោជិតំ ឧស្សនាយ តត្ថិស្សន ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្តានំ វា បសាទាយ បសន្តានំ វា កិយ្យោ-
 ភាវាយ ។ រេ ។ វេត្តា បទ កិក្ខុវេ វេ វេ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសយ្យាម ធូត្តិកិក្ខុញោ កិក្ខុ សេនាយ វសមាធា
 ឧយ្យោជិតំ វា តលត្តំ វា សេនាត្យហំ វា អមីកឧស្សនំ
 វា តច្ឆេយ្យ ទាតិក្ខិយន្តិ ។

[១៧០] ធូត្តិកិក្ខុញោ កិក្ខុ សេនាយ វសមាធាតិ
 ទេ តិស្សោ វត្តិយោ វសមាធា ។ ឧយ្យោជិតំ
 ធាម យត្តុ សម្បហារោ ធិស្សតិ ។ តលត្តំ ធាម

តិវេជ្ជិល បុន្តបន្តិយោ ។ ពួកកិក្ខុណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 តិច ។ រេ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះកំណើតនាស តិវេជ្ជិល បុន្តបន្តិយោ
 ពួកពួកនិយតិក្ខុ បុន្តបន្តិយោទៅមើលចម្បាំងសោះ ។ រេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយទៅមើលចម្បាំង
 ពិតមែនឬ ។ ពួកកិក្ខុទាំងនោះត្រាបច្ចូលថា សូមព្រះបន្តិបន្តិបន្តិ ពិត
 មែន ។ ព្រះពុទ្ធអង្គព្រះកោតទ្រង់បន្តិបន្តិ ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំង
 ឡាយ ក្នុងកាលនោះនឹងទៅមើលចម្បាំង ។ ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំង
 ឡាយ អំពីនេះមិនចាំបាច់ប្រែប្រួលទេ ។ រេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទ្រង់ស្តីស្តីបទនេះយ៉ាងចេះថា
 តាលបើកិក្ខុនៅក្នុងក្រុង កំណត់ពីរយក្រិយោ ទៅកាន់ទីដែលគេ
 ច្បាំងគ្នា ទីដែលគេត្រូវទៅ ទីនោះទៅនៃក្នុងទីត្រី ទីសម្រាប់
 គេចាក់ស្លូតទីត្រី ព្រះអង្គបញ្ជាចិត្តិយ ។

[១៧១] ក្រុងពាក្យថា បើកិក្ខុនៅក្នុងក្រុង កំណត់ពីរយក្រិ
 យោ សេចក្តីថា កិក្ខុនៅក្នុងក្រុងនឹងទៅទ្រង់ស្តីស្តី ។ ដែល
 ហៅថា ទីដែលគេច្បាំងគ្នា នោះ គឺទីដែលគេប្រែប្រួល ។ ដែលហៅថា

ឯត្ថកា ហត្ថិ ឯត្ថកា អស្សា ឯត្ថកា រថា ឯត្ថកា
 មត្តិ ។ សេនាព្យាហំ ធាម ឥតា ហត្ថិ យោន្ត
 ឥតា អស្សា យោន្ត ឥតា រថា យោន្ត ឥតា
 មត្តិកា យោន្ត ។ អធិកំ ធាម ហត្ថាធិកំ អស្សា-
 ធិកំ រថាធិកំ មត្តាធិកំ ។ តយោ ហត្ថិ មច្ឆិមំ
 ហត្ថាធិកំ ។ តយោ អស្សា មច្ឆិមំ អស្សាធិកំ ។
 តយោ រថា មច្ឆិមំ រថាធិកំ ។ ចត្តារោ ធុរិសា
 សរហត្ថា មច្ឆិមំ មត្តាធិកំ ។

[១៧០] ធម្មនាយ តទ្ធិតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 យត្ត បិតោ មស្សតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្ម-
 នុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុរំ មស្សតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ ឯកមេតំ ធម្មនាយ តទ្ធិតិ អាមត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។ យត្ត បិតោ មស្សតិ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។
 ធម្មនុបចារំ វិជហិត្វា បុនប្បុរំ មស្សតិ អាមត្តិ
 ធុត្តជស្ស ។

ចំដែលនៅក្រុមគលនោះ គឺវិវិជលៈគរវលៈពលថា ពលដំរីមានប៉ុណ្ណោះ
 ពលសេះមានប៉ុណ្ណោះ ពលរថមានប៉ុណ្ណោះ ពលថ្មើរដើមមានប៉ុណ្ណោះ ។
 ដែលហៅថា វិគាំងនៅខាងទិសនោះ គឺពលដំរីនៅគ្រងកន្លែងនេះ
 ពលសេះនៅគ្រងកន្លែងនេះ ពលរថនៅគ្រងកន្លែងនេះ ពលថ្មើរដើម
 នៅគ្រងកន្លែងនេះ ។ ដែលហៅថា ក្បួនទំពនោះ គឺពួកសេនា
 ដី ១ ពួកសេនាសេះ ១ ពួកសេនារថ ១ ពួកសេនាថ្មើរដើម ១ ។
 ដំរី ហៅថា សេនាដំរីយ៉ាងនិចមជ្ឈត ។ សេះ ហៅថា ពួកសេនា
 សេះយ៉ាងនិចមជ្ឈត ។ រថ ហៅថា ពួកសេនារថយ៉ាងនិចមជ្ឈត ។
 បុរសច្នូនខាត់កាន់ស្រែដំរី ហៅថា ពួកសេនាថ្មើរដើមយ៉ាងនិចមជ្ឈត ។

[១៧១] គិក្កុទៅដើម្បីមើល ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ គិក្កុឈរមើល
 ឃើញកន្លងទិណា ត្រៃអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិក្កុលរេន័មបចារវៃនដំរីមើល
 ហើយក៏ទៅមើលឃើញរឿយ ។ ត្រៃអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិក្កុទៅដើម្បី
 មើលកន្លងទិណមួយ ។ ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ គិក្កុឈរមើលឃើញកន្លងទិណ
 ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។ គិក្កុលរេន័មបចារវៃនដំរីមើលហើយក៏ទៅមើលឃើញ
 រឿយ ។ ត្រៃអាមត្តិទុក្ខដ ។

បាចិញ្ញិយកណ្តា អបេយវរក្ខស្ស ទសមសិក្ខាបទស្ស ធម្មបញ្ញាវាចា

(១៧២) អនាមត្តិ អារាមេ បិគោ បស្សតិ កំត្តុស្ស
បិគោកាសំ វា និសិទ្ធាកាសំ វា និបន្នាកាសំ វា
អាគត្តា សម្បយារាវា និស្សតិ បដិមនំ កត្តន្តោ បស្សតិ
សតិ ករណីយេ កត្តា បស្សតិ អាបតាសុ ទុម្មត្តកស្ស
អាទិកម្ពិកស្សតិ ។

ទសមសិក្ខាបទំ និវ្លិតំ ។

ធម្មបេយ្យោ បក្ខាវេ ។

កស្សន្តោជំ

ប្តី កថោបទទ្ធស្ស

តយិបដ្ឋាកមេវ ច

មហាបាយោ បសេនទិ

សេនាវិម្លោ វិមេ នសាទិ ។

បាចិញ្ញិយកណ្តា អបេយវរក្ខ សិក្ខាបទទី ១១ វារិសេនាវិម្លោវាចា

(១៧២) ភាបត្តិមិទមាន ដល់ភិក្ខុវេសយវរក្ខនាវេសិកាភាម ដល់

ភិក្ខុវេសយវរក្ខបញ្ញាវិចារវិចារវេសយវរក្ខាវិចារវេសយវរក្ខ អន្តិយក្ខ

យក្ខ ដល់ភិក្ខុវេសយវរក្ខវិចារវេសយវរក្ខាវិចារវេសយវរក្ខ ដល់ភិក្ខុវេសយវរក្ខ

(វិចារវេសយវរក្ខ) ហើយវិចារវេសយវរក្ខ ដល់ភិក្ខុវេសយវរក្ខសេចក្តីអន្តិយ ដល់

ភិក្ខុវេសយវរក្ខ ដល់ភិក្ខុវេសយវរក្ខ ។

សិក្ខាបទទី ១១ ចប់ ។

អបេយវរក្ខ វាសិវិ ៥ ៧៦ ។

ទុក្ខានៃអបេយវរក្ខនោះមាន ១១ សិក្ខាបទ គឺ

បូសិក្ខាបទ ១ កថាសិក្ខាបទ ១

ទុបន្ត ៣ សិក្ខាបទ ១ បដ្ឋាកសិក្ខាបទ ១

មហានាបសិក្ខាបទ ១ បសេនាវិម្លោសិក្ខាបទ ១

សេនាសិក្ខាបទ ១ វិចារវេសយវរក្ខសិក្ខាបទ ១ ។

សុរាបាសិក្ខុស្ស បរិមសិក្ខាបទី

សុរាបាសិក្ខុ សិក្ខាបទី ១

[១៧៧] គេន សមយេន តុន្តោ ភគវា ចេតិយេស្ស^(១)
 ចារិកំ ធរមាថេ យេន កន្តវតិកា គេន មាយាសិ ។
 អន្តសំសុ ខេ តោចាលកា មសុចាលកា កសកា
 មថារិថោ ភគវត្ថំ ធូរតោ វ អាគច្ឆត្ថំ តិស្វាន ភគវត្ថំ
 ឯតនេតំ មា ខេ កន្តេ ភគវា អម្ពតិក្ខំ អគហសិ
 អម្ពតិក្ខេ កន្តេ ធលិលស្ស អស្សមេ ធាតោ មជិវសតិ
 ភត្តិមា អាសិវិសោ យោវិសោ សោ ភគវត្ថំ មា
 វិហាថេសិទិ ។ ឯវំ កុន្តេ ភគវា តុណ្ណំ អយោសិ ។
 ធុតិយម្យំ ខេ ។ មេ ។ តតិយម្យំ ខេ តោចាលកា
 មសុចាលកា កសកា មថារិថោ ភគវត្ថំ ឯតនេតំ
 មា ខេ កន្តេ ភគវា អម្ពតិក្ខំ អគហសិ អម្ពតិក្ខេ កន្តេ
 ធលិលស្ស អស្សមេ ធាតោ មជិវសតិ ភត្តិមា អាសិវិសោ

[១៧៧] សមយេនាៈ ព្រះពុទ្ធមីមានព្រះភាគ កាលទ្រង់ពុទ្ធ
 វិសោកៅកាន់ចារិក ក្នុងរចតិយ៧០០០ ហើយយាងទៅកាន់ស្រុកកន្ទុ-
 វតិកា ។ ពួកអ្នកឃ្លាលគោ ពួកអ្នកឃ្លាលមសុសត្វ (សត្វសម្រាប់ចិញ្ចឹម
 ជាពលហារ) ពួកអ្នកវិស្រ ពួកអ្នកដើរផ្លូវ បានឃើញព្រះមីមានព្រះភាគ
 យាងបក់ភ័យខ្លាច លុះឃើញរហ័យក៏ទាំងក្រាបទូលព្រះមីមានព្រះ
 ភាគច្បុច្បះថា បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សូមព្រះមីមានព្រះភាគកុំយាងទៅ
 កាន់កំពង់ឆ្នោះអង្គរឡើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នាគមានវង្សជាសត្វ
 អាស្រ័យ មានពិសដ៏ភ្លឺភ្លា អាស្រ័យនៅក្នុងអាស្រប យេស្តចតិល
 ទៀបកំពង់ឆ្នោះអង្គរ កុំឲ្យនាគនោះបៀតបៀនព្រះមីមានព្រះភាគបាន
 ឡើយ ។ កាលពុទ្ធចេះទាំងនោះក្រាបទូលយ៉ាងនេះហើយ ព្រះទ្រង់
 អាណិតម្ចាស់ក៏ស្ងៀម ។ ពួកអ្នកឃ្លាលគោ អ្នកឃ្លាលមសុសត្វ អ្នក
 វិស្រ អ្នកដើរផ្លូវ បានក្រាបទូលរសចត្តិមុនៗនោះព្រះមីមានព្រះភាគថា
 តែបតិវតិវតិ ។ មេ ។ ប័ថវិថវិថ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះអង្គ
 កុំយាងទៅកាន់កំពង់ឆ្នោះឡើយ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន (ព្រះមាត)
 នាគមានវង្សជាសត្វអាស្រ័យ មានពិសដ៏ភ្លឺភ្លា អាស្រ័យនៅ

១ អន្តាលវ ហេតិយេ ចារិក្ខតិ កន្តវំ ពេត្តេ ទិស្សតំ ។

យោវិសោ សោ ភក្កវង្គ មា វិហារដស័តិ ។ តតិយម្ប
 ទោ ភក្កវង្គ ឡុណ្ណិ អយោសិ ។ អដទោ ភក្កវង្គ អនុ-
 បុត្រេន ទារិកំ ទាមាលោ យេន កន្តវតិកា ឧទរសរិ ។
 តត្រិ សុនំ ភក្កវង្គ កន្តវតិកាយំ វិហារនំ ។ អដទោ
 អាយស្មា សាគតោ យេន អម្ពតិក្ខំ^(១) ជិដិលស្ស អស-
 មោ ឆេនុបស្ពត្តិមិ ឧបស្ពត្តិមិត្វា អក្សតារំ បរិសិត្វា
 តិណសញ្ញារកំ បញ្ញាបេត្វា ជិសិដិ បល្លត្តិ អាគុដិត្វា
 ឧដុំ កាយំ បណិទាយ បរិមុតំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។
 អនុសា ទោ សោ ទាតោ អាយស្មត្ថំ សាកតំ ប-
 រិដ្ឋំ ជិស្វាន ធុត្តិ ធុត្តោ បទ្ធាសិ ។ អាយស្មាបិ
 សាគតោ បទ្ធាសិ ។ អដទោ សោ ទាតោ អនុរំ
 អសមាមាទោ បដ្ឋសិ ។ អាយស្មាបិ សាគតោ ឆេ-
 ដោតតុំ សមាបដ្ឋិត្វា បដ្ឋសិ ។ អដទោ អាយស្មា
 សាគតោ ឆស្ស ឆាគស្ស ឆេដសា ឆេដំ បរិយោទយិត្វា
 យេន កន្តវតិកា ឆេនុបស្ពត្តិមិ ។ អដទោ ភក្កវង្គ
 កន្តវតិកាយំ យថាភិវង្គំ វិហារិត្វា យេន កោសម្ពិ

១ ឧ អម្ពតិក្ខុល្ល ។ ឃ អម្ពតិក្ខុល្ល ។

ក្នុងការស្រមៃរបស់ជំនឿបំណងអម្ពៈ កុំឱ្យនាគនោះហៀរហៀនព្រះដីមាន
 ព្រះភាគបានឡើយ ។ ព្រះដីមានព្រះភាគក៏ត្រូវស្រ្តីម ជាតំបំបែង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចាំគេដោយ
 លំដាប់ ក៏បានយំនិពេជល់ស្រែកកូរតិកា ។ មានដំណឹងល្អទៅថា
 ព្រះដីមានព្រះភាគនឹងនៅក្នុងស្រែកកូរតិកានោះ ។ គ្រាតារងនិ ព្រះ
 សាគតៈដីមានកាយបានចូលទៅកាន់ការស្រមៃរបស់ជំនឿបំណងអម្ព-
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ដើរចូលទៅក្នុងរោងភ្នំនិ ក្រាលកម្រាលស្រូវ
 ហើយក៏អង្គុយរំពៃនៃភ្នំនិ តាំងកាយដ៏ត្រង់ដ៏ម្តងស្រួលស្រួលផង ។ ឯនាគនោះ
 បានឃើញព្រះសាគតៈដីមានកាយចូលមកហើយ លុះឃើញហើយក៏រតត
 ទុក្ខៈនាមទស្សចង្អុយផ្សែង (ពិសចំពោះសាគតនោះ) ។ ចំណែកនាគ
 ព្រះសាគតៈដីមានកាយ ក៏បង្អុយផ្សែងរហទៅវិញ ។ លំដាប់នោះ នាគ
 នោះទំរក់ត្រឡប់លេចក្តីលុបលើ (នោះ) មុនបាន ក៏បណ្តាលឱ្យ
 កើតភ្នំនិឡើង ។ ឯព្រះសាគតៈដីមានកាយក៏បានចូលគេជាពាក្យ
 ហើយបណ្តាលភ្នំនិរហទៅវិញ ។ គ្រាតារងនិ ព្រះសាគតៈដីមាន
 កាយ ក៏បានត្រឡប់មកដល់នាគនោះ ដោយគេដះ (របស់
 រោង) ហើយក៏ចូលទៅកាន់ស្រែកកូរតិកា ។ កាលដែលព្រះដីមាន
 ព្រះភាគ នឹងនៅក្នុងស្រែកកូរតិកាព្រះសមគួរដល់ពុទ្ធកម្សវ្យស្រីយាហើយ

គេន ចារឹក បញ្ញា ។ អស្សោសុំ ចោ កោសម្ពិកា
 ឧបាសកា អយ្យ កំ សាសនា អម្ពត្តុគោន
 ធាគេន សង្ឃី សង្កាទេសីតិ ។ អថោ ភគវា អនុ-
 បុក្ខេន ចារឹក ធម្មាណោ យេន កោសម្ពិ តទរសិ ។
 អថោ កោសម្ពិកា ឧបាសកា ភគវតោ បច្ចុត្ត-
 មនំ កំត្វា យេនាយស្នា សាគតោ តេនុបសង្កឹស្កិ
 ឧបសង្កឹមិត្តា អយស្មន្តំ សាគតំ អភិវាទេត្វា ឯតមន្តំ
 អដ្ឋិសុ ។ ឯតមន្តំ វិភា ចោ កោសម្ពិកា ឧបាស-
 កា អយស្មន្តំ សាគតំ ឯតទរវេទុំ កិ ភន្តេ អយ្យាមំ
 ទុល្លភព្វ មនាមព្វ កិ មដិយាទេតាតិ ។ ឯវំ វុត្ត
 ទព្វត្តិយេ ភិក្ខុ កោសម្ពិកា ឧបាសកោ ឯតទរវេទុំ
 អត្តាវសោ កាចោតិកា យម មស្មន្តា ភិក្ខុមំ ទុល្លកា
 ច មនាម ច កំ មដិយាទេតាតិ ។ អថោ កោសម្ពិកា
 ឧបាសកា យរ យរ កាចោតិកំ មស្មន្តំ បដិយា-
 ទេត្វា អយស្មន្តំ សាគតំ ចំល្ហាយ ចរន្តំ^(១) ទិស្វាទ

១ វ. វ. បដិ ។

គឺទ្រង់ពុទ្ធដំណើរទៅកាន់ចារឹកឯក្រុងកោសម្ពិ ។ ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុង
 កោសម្ពិបានពួកនិយាយថា លោកម្ចាស់សាគតៈបានច្បាំងគ្នានឹងនាគ
 ឈ្មោះអម្ពត្តុគុះ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដំណើរ
 ទៅកាន់ចារឹកដោយសំដាប់ ហើយទ្រង់សំដៅទៅឯក្រុងកោសម្ពិនោះ ។
 ត្រាវនោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពិចាំគ្នាទៅទទួលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ហើយក៏ចូលទៅក្រែងសាគតៈដ៏មានកាយ លុះចូលទៅហើយ
 ក៏ថ្វាយចង្ហែព្រះសាគតៈដ៏មានកាយ ហើយក៏បិទនៅក្នុងទីដ៏សមសួរ ។ ពួក
 ឧបាសកនៅក្នុងក្រុងកោសម្ពិ លុះបិទនៅក្នុងទីដ៏សមសួរហើយ រៀប
 និយាយពាក្យនេះ នឹងព្រះសាគតៈដ៏មានកាយថា ចតិក្រលោកម្ចាស់ចំ
 ណែន វត្តអ្នកដែលលោកម្ចាស់បានដោយគម្រផង ជាទីតាមចិត្តផង ពួក
 យើងចំនង់តាក់តែងវត្តអ្នកប្រាកដ ។ លុះឧបាសកទាំងនោះបានពោល
 ពាក្យយ៉ាងនេះហើយ ពួកនព្វត្តិយភិក្ខុ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងពួក
 ឧបាសកដែលនៅក្រុងកោសម្ពិថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ សុភវ្វារឃ្លោះ
 កាបុតិកា (មានពណ៌ត្រហម្មចុះជើងត្រាប) ដែលត្រូវទាំងខ្យលាវាបាន
 អោយគម្រផង ជាទីតាមចិត្តរបស់ពួកភិក្ខុផង ពួកអ្នកនឹងចូរតាក់តែងវត្ត
 នោះប្រគេនលោកចុះ ។ សំដាប់នោះឯង ពួកឧបាសកនៅក្រុងកោសម្ពិ
 ចាំគ្នាតាក់តែងសុភវ្វារឃ្លោះកាបុតិកាគ្រប់ ១ ផ្ទះ បានឃើញព្រះសាគតៈ

អាយស្ម័ន្តំ សាគរំ ឯតទានំ បរិគ្គ កន្ត អយ្យោ
 សាគរោ កាចោតិកំ ឯស្ម័ន្តំ បរិគ្គ កន្ត អយ្យោ
 សាគរោ កាចោតិកំ ឯស្ម័ន្តំ ។ អថទោ អាយស្ម័ន្តំ
 សាគរោ យេ យេ កាចោតិកំ ឯស្ម័ន្តំ បរិគ្គ ឧត្ត-
 មង្គ ធិក្ខមន្តោ ឧត្តមង្គ បរិបតិ ។ អថទោ កតវ
 សម្មហុលេហិ កិក្ខហិ សន្តិ ឧត្តមង្គ ធិក្ខមន្តោ អន្តស
 អាយស្ម័ន្តំ សាគរំ ឧត្តមង្គ បរិបតិ ធិស្ម័ន្ត កិក្ខ
 រាមន្តសិ ឧត្តមង្គ កិក្ខ ។ សាគរំ ។ ឯវិ កន្តតិ
 ទោ តេ កិក្ខ កតវទោ បដិស្សុណំ អាយស្ម័ន្តំ សា-
 គរំ រាមន្ត រេត្តា យេន កតវ តេន សិសំ កត្តា
 ធិកាតេសុ ។ អថទោ អាយស្ម័ន្តំ សាគរោ បរិគ្គត្តា
 យេន កតវ តេន ទាម កត្តា សេយ្យំ កម្មេសិ ។
 អថទោ កតវ កិក្ខ អាយស្ម័ន្តំ ឧត្ត កិក្ខ ។ សាគរោ
 តតាតេ សតារា អយោសិ សម្មតិស្ស្វតិ ។ ឯវិ

ដំបូងអាយុកំពុងដើរទៅចិល្បាបាត ហើយបានជំរុញយោគាស្យនេះនឹង
 ព្រះសាគរៈដំបូងអាយុជា បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើន សូមរលកម្ចាស់
 សាគរៈនិងមន្តទាន់ស្តុកថ្កូវរល្មោះការបាតិកាចុះ បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើន
 សូមរលកម្ចាស់សាគរៈនិងមន្តទាន់ស្តុកថ្កូវរល្មោះការបាតិកាចុះ ។ សំដាប់
 នោះ ព្រះសាគរៈដំបូងអាយុ សុខបានទាន់ស្តុកថ្កូវរល្មោះការបាតិកា
 គ្រប់ៗ ផ្ទះហើយចេញចាកទៅ ក៏ផ្ទះសេចក្តីបញ្ចូលទៅ ។
 ព្រះនោះ ព្រះដំបូងព្រះកាសាលចេញចាកទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុ
 ជាច្រើនអង្គ បានទៅឃើញព្រះសាគរៈដំបូងអាយុផ្ទះសេចក្តីបញ្ចូល
 ទៅទៅ សុខទ្រង់ឃើញហើយក៏ត្រាស់បន្តិបំពួកភិក្ខុថា ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងខ្យល ពួកអង្គនេះត្រាស់សាគរភិក្ខុទៀត ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីការថតព្រះដំបូងព្រះកាសាលយោគាស្យជា បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន យ៉ាងហ្មឺនហើយ ។ ក៏ត្រាស់ព្រះសាគរៈដំបូងអាយុ
 ទៅកាន់កាល ហើយផ្តក់ចេញទៅក៏ព្រះដំបូងព្រះកាស ។
 សំដាប់នោះ ព្រះសាគរៈដំបូងអាយុប្រក្រតិទូលំផែកដាវដំរីទៅក
 ព្រះដំបូងព្រះកាសវិញ ។ សំដាប់នោះ ព្រះដំបូងព្រះកាសត្រាស់
 ទៅភិក្ខុទាំងខ្យលថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងខ្យល ពីដើមមកយោគភិក្ខុ
 មានសេចក្តីការពារក៏គ្រឿងដល់កថាគតមេទុរាទ ។ ពួកភិក្ខុក៏បច្ចូលថា

ករណ៍ ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ សាគរោ ឯកាហិ តថា-
 គុតេ សតារោ សប្បតិស្សតិ ។ ទោ ហោតំ ករណ៍ ។
 ទទុ ភិក្ខុវេ សាគរោ អម្ពតិកុតេន យោគេន សង្កាម-
 សីតំ ។ ឯវំ ករណ៍ ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ សាគរោ
 ឯកាហិ បហោតិ ទេទុកេនបិ^(១)សន្និ សង្កាមេត្តិ ។
 ទោ ហោតំ ករណ៍ ។ អបិ ទុ ទោ ភិក្ខុវេ តំ មា-
 តង្គំ យំ បិវត្តា វិសញ្ញំ អស្សតិ ។ ទោ ហោតំ
 ករណ៍ ។ អនន្តរិកំ ភិក្ខុវេ សាគរស្ស អនន្តរណ-
 មីកំ អប្បជិវ្ហំ អស្សបណាតំ វាគេប្បិយំ អតារ-
 ណិយំ តតំ ហិ វាម ភិក្ខុវេ សាគរោ មន្តិ បិវិស្សតិ
 ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វិ បសាទាយ បសន្នាធំ វ

១ ទោទេន សន្និ ករណ៍ ពេញពេ ទិស្សតិ ។

សូមទ្រង់មេត្តាព្រាស ពិតយ៉ាងហ្នឹងហើយ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥឡូវនេះ សាគរភិក្ខុមានសេចក្តីគោរពកោតក្រែង
 ដល់គយគន់ឬទេ ។ ភ្នកភិក្ខុត្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រាស មិនគោ-
 រពទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគរភិក្ខុទាម
 ច្បាំងនឹងអម្ពតិកុតេន ពិតឬទេ ។ ភ្នកភិក្ខុត្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តា
 ព្រាស ពិតឬទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ឥឡូវនេះ សាគរភិក្ខុ (ដែលដួលរេកមិនដឹងខ្លួនយ៉ាងនេះ) កាចច្បាំងនឹង
 ពស់ទឹក^(១)បានឬទេ ។ ភ្នកភិក្ខុត្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាព្រាស មិន
 បានទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុព្រាសចាក
 សញ្ញាព្រះធិតតិលា ទឹកទារក់ភ្នក់ឬទេ ។ ភ្នកភិក្ខុត្រាបចូលថា
 សូមទ្រង់មេត្តាព្រាស មិនគួរទេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គម្របសំសាគរភិក្ខុមិនសមគួរ មិនទំនង មិនត្រូវបែប
 មិនបែបយោបល់សមណៈ មិនគប្បី មិនគួរធ្វើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សាគរ-
 ភិក្ខុមិនគួរនឹងផឹកទឹកស្រវឹងសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វារីនេះមិននាំ
 ឲ្យជ្រះជ្រាលភ្នក់ដល់ដល់មិនបានជ្រះថ្លា ឬនាំភ្នក់ដល់ដល់ជ្រះថ្លាហើយ

១ ពស់ទឹកពិត បានដល់ពស់ចូលម មិនដល់ព្រលឹងសាសនា ។

ចាចិត្តិយកណ្ណ សុភយាជន្តិយ្យ ធម៌សិទ្ធាចរណ្យ អាចត្តិវារ

កិរយ្យោភារិយ ។ មេ ។ វិវត្តា មន កំភូតេ ភិម សិទ្ធា-
បតិ ទុដ្ឋិសយ្យាថ សុភរោយទានេ ចាចិត្តិយេដ្ឋិ ។

(១៧២) សុភ នាម មិដ្ឋសុភ ឫសុភ ទិណទសុភ
កិណ្ណយ្យត្តិកា សម្ពាសយ្យតា ។ ចេរយោ នាម មុត្តា-
សវេ ជលាសវេ មដ្ឋាសវេ តុណ្ណសវេ សម្ពាស-
យ្យតោ ។ វិវយ្យាភិ(១) មន្តមាសា តុសត្តេនមិ មិវតិ
អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(១៧៣) មដ្ឋ មដ្ឋសញ្ញិ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
មដ្ឋ វេរតិកោ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មដ្ឋ
មដ្ឋសញ្ញិ មិវតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ មមដ្ឋ

១ អយំ បាលី វិយាស្សោ មាតិកយំ គនាគតា ។

ចាចិត្តិយកណ្ណ សុភយាជន្តិ សិទ្ធាចរណ្យ វិវត្តិយកណ្ណ

ច្បវិវតិវតិច្រះថ្នាំច្បវិវតិវតិវ ។ មេ ។ ម្ហាសក្កុតំវិទ្យាយ ម្ហាសក្កុតំ
ច្បាយធម៌សំវិវតិវច្បវិវតិវសិទ្ធាចរណ្យនិវតិវនេថា កិកុដិកសុពនិវមេវយ
ត្រៃអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៤) វិវតិយោថា សុភ ភិសុភធ្វើដោយម្បូរ ១ សុភធ្វើដោយ
ខំ ១ សុភធ្វើដោយធាយ ១ សុភវិវតិយគេដាក់ក្នុងសុព ១ សុភវិវតិយ
ប្រកបព្រមដោយគ្រឿងផ្សំផ្សេង ១ ១ ។ វិវតិយោថា មេវយនា
ភិទិកត្រាវិវតិយគេធ្វើដោយថ្នាំឈើ ១ ទិកត្រាវិវតិយគេធ្វើដោយថ្នាំឈើ ១
ទិកត្រាវិវតិយគេធ្វើដោយថ្នាំចម្រុះ ១ ម្ហាសក្កុតំវិវតិយ ១ ទិកត្រាវិវតិយ
គេធ្វើដោយទិកសំរោ ១ ទិកត្រាវិវតិយប្រកបព្រម ដោយគ្រឿងផ្សំ
ផ្សេងៗ ១ ។ ត្រីវិវតិយ វិវតិ មេចក្កិយ ដោយហោចាចរស្សប្បវិទ
កិកុដិកប្រមាណប្តុនចុដិស្ស ភិក្រៃអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

(១៧៥) ទិកស្រវិដ កិកុសំភាលំថា ទិកស្រវិដ ហើយទិក
ត្រៃអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ទិកស្រវិដ កិកុសំភាលំថា មេវមិក
ត្រៃអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ទិកស្រវិដ កិកុសំភាលំថា មិវមិកទិកស្រវិដ
ហើយទិក ត្រៃអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ មិវមិកទិកស្រវិដ កិកុសំភាលំ

មជ្ឈិមនិកាយំ អាមត្តំ ទុក្ខាដស្ស ។ អមន្តេ វេទនំកោ អាមត្តំ
ទុក្ខាដស្ស ។ អមន្តេ អមជ្ឈិមនិកាយំ អាមត្តំ ។

[១៧៦] អាមត្តំ អមជ្ឈិមនិកាយំ ហោតិ មជ្ឈិមនិកាយំ មជ្ឈិមនិកាយំ
មជ្ឈិមនិកាយំ កំ បិវតិ សុបសំចារោ មំសសំចារោ គេល-
សំចារោ អាមលកដាលំគេ អមជ្ឈិ អរិដ្ឋំ បិវតិ
ទុក្ខកុកស្ស អាមត្តំ ទុក្ខកុកស្សាតិ ។

បឋមសិប្បាបទំ ទីដំបូង ។

ថា ទំកស្រវិនី ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនទំកស្រវិនី គិតុមានសេចក្តី
សន្សឹយ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ មិនមែនទំកស្រវិនី គិតុសំគាល់ថា មិនមែន
ទំកស្រវិនី មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[១៧៦] ករៈវេលមិនត្រូវអាមត្តិ (គិតុសំគាល់ខានខេដយ៉ាង)
គិតុគិតុទំកស្រវិនី តែទំកស្រវិនីមានពណ៌ដូចជាទំកស្រវិនី មានភ្លឺដូច
ជាទំកស្រវិនី មានសេដូចជាទំកស្រវិនី ទំកស្រវិនីដែលគេចំគិតលាយ
ខឹងសម្ប ១ ទំកស្រវិនីដែលគេចំគិតលាយខឹងសាច់ ១ ទំកស្រវិនីដែលគេ
ចំគិតលាយខឹងប្រិ ១ ទំកស្រវិនីដែលគេត្រាវិនីផ្នែកទុក្ខវិញ ១ គិតុ
ពីកថាអរិដ្ឋំមិនស្រវិនី ១ គិតុចត ១ គិតុដើមបញ្ចក្ខ ១ ។

សំគាល់ទី១០៧ ។

១ គិតុដែលគេធ្វើដោយរលនៃឡឈើ មានទ្រព្យកុកស្រវិនី ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

(១៧៧) ភេទ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយ
វិហារតិ វេតវេន អនាថបិណ្ឌកស្ស អារាមេ ។ ភេទ
ទោ មន សមយេន ធម្មតិយោ ភិក្ខុ សុត្តសាវត្ថិយ
ភិក្ខុ អង្គលិប្បតោនភេន ហារសសុំ ។ សោ ភិក្ខុ
ឧត្តសន្តោ វនស្សា បកោ កាលាមតាសិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិញា ។ មេ ។ តេ ឧត្តាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារន្តិ
ករេ ហំ នាម ធម្មតិយោ ភិក្ខុ ភិក្ខុ អង្គលិប្បតោន-
ភេន ហារបស្សន្តិ ។ មេ ។ សច្ចំ តវ គុម្ពេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អង្គលិប្បតោនភេន ហារសថាតិ ។ សច្ចំ ភគ-
វាតិ ។ វិនេហំ ពុទ្ធា ភគវា ករេ ហំ នាម គុម្ពេ
វាយបុរិសា ភិក្ខុ អង្គលិប្បតោនភេន ហារសស្សេ
នេតំ វោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វំ មសាទាយ ម-
សន្តានំ វំ កិយ្យោភារាយ ។ មេ ។ វិវត្តោ មន ភិក្ខុវេ
សមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តសេយ្យេ អង្គលិប្បតោនភេ
ចាជិត្តិយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ២

(១៧៧) សមីយោនា ព្រះពុទ្ធដំមានព្រះភគ កាលគង់នៅវត្ត
ដេកពនរបស់អនាថបិណ្ឌកស្សដ៏ ទៀបគ្រែសាវត្ថិ ។ សមីយោនាឯង
ពួកគ្រូនិយកិកុរិយសុត្តសាវត្ថិយភិក្ខុមួយរូប ឱ្យស៊ីចងាយដុំធុញតិម្រាម
វេន(១) ។ ភិក្ខុនារសិចគាំងធនត្រើមមិនរួចក៏ធ្វើកាលតិយាទៅ ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
ក៏ពោលពោស ចិនៀល បន្តិចបន្តួចថា ធម្មតិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុ
ឯងគាឱ្យស៊ីចងាយដុំធុញតិម្រាមវេនសោះ ។ មេ ។ ព្រះដំមានព្រះភគ
ទ្រង់ត្រាស់សួរថា ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងធ្វើភិក្ខុឯងគាឱ្យ
ស៊ីចងាយដុំធុញតិម្រាមវេន ពិតមែនឬ ។ ពួកគ្រូនិយកិកុរិយចូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដំមានព្រះទ្រង់ចិនៀលថា
ហ្នាលចោយបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុឯងគាឱ្យស៊ីច
ងាយដុំធុញតិម្រាមវេន ហ្នាលចោយបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំឱ្យ
ជ្រះថ្លដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្ល ឬចាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លហើយឱ្យ
វិនិរតិជ្រះថ្លាឡើងទៀតទេ ។ មេ ។ ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
រក្សាសីលវិនិច្ឆ័យសុខសុភមង្គលនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុចាក់ក្រែលកប្រិលឯ
គ្នាចោយដុំធុញតិម្រាមវេន គ្រូសាមគ្គីពុទ្ធិកិរិយ ។

១ កិរិយាម្រាមវេនក្រែលកប្រិល ។

[១៧៨] អង្គលិច្ឆាតោនកា ខាម អង្គលិយាចិ
គុទត្ថិ ។ ឧបសម្បទ្ធោ ឧបសម្បទ្ធំ ហស្សាទិច្ឆាហោ^(១)
កាយេន កាយំ អាមសតិ អាមត្ថំ ខាចិត្ថិយស្ស ។

[១៧៩] ឧបសម្បទ្ធោ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញិ អង្គលិច្ឆា-
តោនកោន ហាលោមិ អាមត្ថំ ខាចិត្ថិយស្ស ។ ឧប-
សម្បទ្ធោ វេទតិកោ អង្គលិច្ឆាតោនកោន ហាសេតិ
អាមត្ថំ ខាចិត្ថិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធោ អធិបសម្បទ្ធសញ្ញិ
អង្គលិច្ឆាតោនកោន ហាសេតិ អាមត្ថំ ខាចិត្ថិយស្ស ។

[២០០] កាយេន កាយេច្ឆដិពទ្ធំ អាមសតិ អាមត្ថំ
ទុក្ខដស្ស ។ កាយេច្ឆដិពទ្ធេន កាយំ អាមសតិ អាមត្ថំ
ទុក្ខដស្ស ។ កាយេច្ឆដិពទ្ធេន កាយេច្ឆដិពទ្ធំ អាមសតិ
អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន កាយំ អាមសតិ
អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន កាយេច្ឆដិពទ្ធំ
អាមសតិ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។ ចិស្សត្ថិយេន ចិស្សត្ថិយេ
អាមសតិ អាមត្ថំ ទុក្ខដស្ស ។

១ ឧ ហោនទិច្ឆាហោ ឬ ហោនិច្ឆាហោ ។

[១៧៨] វេលហោតិ អន្ធាតិ^(១) មាមវដំខោះ ភិក្ខុចារកាដោយ
ព្រាមវដ ។ ឧបសម្បទ្ធ ចំនិដើម្បិសេចលេនិ ហើយបំក្រិតាយរបស់
ឧបសម្បទ្ធវន្តា ដោយកាយរបស់ខ្លួន ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[១៧៩] ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធ ហើយធ្វើឱ្យសេច
ដោយជន្ធាតិ^(១) មាមវដ ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុខាន
សេចត្តិសន្ធិវ្យេ ហើយធ្វើឱ្យសេចដោយជន្ធាតិ^(១) មាមវដ ក្រិតាបត្តិ
បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាជាឧបសម្បទ្ធកៅវិញ ហើយ
ធ្វើឱ្យសេចដោយជន្ធាតិ^(១) មាមវដ ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២០០] ភិក្ខុគាល់ក្រិតាវិវដលជាប់ដោយកាយ (របស់ភិក្ខុផន្តា)
ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគាល់ក្រិតាយ (របស់ភិក្ខុ
ផន្តា) ដោយក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ
គាល់ក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់ភិក្ខុផន្តា) ដោយក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិ
កាយ (របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគាល់ក្រិតាយ (របស់ភិក្ខុផន្តា)
ដោយក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគាល់ក្រិតា
វិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់ភិក្ខុផន្តា) ដោយក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ
(របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុគាល់ក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់
ភិក្ខុផន្តា) ដោយក្រិតាវិវដលជាប់ដំនិកាយ (របស់ខ្លួន) ក្រិតាបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២០១] អនុបសម្បទ្ធ កាយេន កាយំ អាមសតិ
 អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ កាយេន កាយប្បដិពទ្ធ
 អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយំ
 អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ កាយប្បដិពទ្ធន កាយ
 ប្បដិពទ្ធ អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ ធិស្សតិយេន
 កាយំ អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ ធិស្សតិយេន
 កាយប្បដិពទ្ធ អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។ ធិស្សតិ
 យេន ធិស្សតិយំ អាមសតិ អាមតិ ធុត្តជស្ស ។

[២០២] អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមតិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេទតិកោ អាមតិ
 ធុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ
 អាមតិ ធុត្តជស្ស ។

[២០៣] អនាមតិ ន ហស្សាដិឃ្យាយោ សតិ
 ករណីយេ អាមសតិ ធុត្តជស្ស វាទិកាម្មិកស្សាទិ ។

ឧបសម្ព័ន្ធនៃ ធិតិ ។

[២០១] ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយកាយ (របស់
 ខ្លួន) ត្រៃអាមតិខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃនិកាយ (របស់អនុប-
 សម្បទ្ធ) ដោយកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិ
 ខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃដោយកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយ
 ត្រៃវេទនាដទៃដោយកាយរបស់ខ្លួន ត្រៃអាមតិខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិ
 ខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃដោយកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយ
 ត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិ
 ខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃដោយកាយរបស់អនុបសម្បទ្ធ ដោយ
 ត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិខ្លួន ។ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយ
 (របស់អនុបសម្បទ្ធ) ដោយត្រៃវេទនាដទៃនិកាយ (របស់ខ្លួន) ត្រៃអាមតិ
 ខ្លួន ។

[២០២] អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ជាឧបសម្បទ្ធ ត្រៃអាមតិខ្លួន ។
 អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃនិកាយ (របស់អនុបសម្បទ្ធ)
 ភិក្ខុសំគាល់ជាឧបសម្បទ្ធ ត្រៃអាមតិខ្លួន ។

[២០៣] កាយេន កាយំ (កុំសិក្ខាបទទី ២ នា. ៤៧)
 ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃនិកាយ ១ ភិក្ខុពាលំត្រៃកាយរបស់ខ្លួន ១ ភិក្ខុ
 ពាលំត្រៃកាយរបស់ដទៃនិកាយ ១ ។

តតិយសិក្ខាបទ

[២០៤] តេជ សមយេន តុនោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌំកាស្ស អាភវេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន សត្តាសវត្ថិយោ ភិក្ខុ អដវេតិយោ
នទិយា ឧនកេ កីឡុន្តំ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
ភវា បសេនទិ កោសលោ មល្លិកាយ ធម៌យា សន្និ
ឧបវច្ឆាសាណវកេតា ហោតិ ។ អនុសា ទោ ភវា
បសេនទិ កោសលោ សត្តាសវត្ថិយេ ភិក្ខុ អដវេ
វតិយោ នទិយា ឧនកេ កីឡុន្តំ ទិស្វាន មល្លិកំ
ធម៌ ឯតនភោច ឯតេ ហេ មល្លិកេ អាហារោ ឧនកេ
កីឡុន្តិ ។ ទិស្សសយំ ទោ បហារាជ ភគវតា
សិក្ខាបទំ អប្បញ្ញត្តំ តេ វា ភិក្ខុ អប្បកតត្តាហោតិ ។
អដទោ រញ្ជា បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឯតន-
ហោសំ តេជ ឧ ទោ អហំ ឧទាយេន ភគវតា
ច ន អាហេចេយ្យំ ភគវា ច ជាវេចេយ្យំ ឯវេ ភិក្ខុ
ឧនកេ កីឡុន្តិ ។ អដទោ ភវា បសេនទិ
កោសលោ សត្តាសវត្ថិយេ ភិក្ខុ បក្កោសាបេត្តា

សិក្ខាបទទី ៣

[២០៤] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធវិហារយោគ កាលនឹងនៅត្រូវជនពន បេស
នាថបិណ្ឌំកាស្ស ទៀបគ្រងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង ពួកសត្តាសវត្ថិយ-
ភិក្ខុលេងទឹកក្នុងស្ទឹងរំលោះអចារឹតិ ។ ព្រះនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោ-
សល ទ្រង់គង់នៅលើប្រាសាទដ៏ប្រសើរ ជាមួយទ័ងព្រះវេទិព្រះនាម
មល្លិកា ។ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទតឃើញពួកសត្តាសវត្ថិយភិក្ខុ
តំកុដិលេងទឹក ក្នុងស្ទឹងអចារឹតិ លុះទ្រង់ឃើញហើយគិតថាព្រះពុទ្ធលេង
នាងមល្លិកាទៅយំទំនេរថា ខែខាងមល្លិកា ព្រះអរហន្តគំនិទេលេងទឹកទេ
កើ ។ ខាងមល្លិកាទៅគ្រាបទូលថា បងគ្រូហោរាជ សូមព្រះអង្គកុំសន្សំវ្យ
ព្រះដីមានព្រះរាគមិនខានបញ្ញត្តិសិក្ខាបទទេ ពុំចោលសេក ភិក្ខុវាំងនោះ
សំគូមិនដឹងខ្ញុំសិក្ខាបទ ដែលព្រះដីមានព្រះការទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ ។
លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ព្រះយំទំនេរថា ដោយ
ទុយដូចម្តេចហ្ន៎ ដែលអញមិនបាច់គ្រាបទូលព្រះដីមានព្រះការអង្គ
ទាំងព្រះដីមានព្រះការគឺទ្រង់ជ្រាបថា ភិក្ខុវាំងនេះលេងទឹកផង ។ កាល
នោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ទ្យង់មន្តពួកសត្តាសវត្ថិយភិក្ខុមក

គេសំ មហន្តំ កុឡបិណ្ណំ អនាសិ ឥមំ កន្ត្រៃ
 កុឡបិណ្ណំ កតវតោ ទេវតិ ។ សត្តរសវត្តិយោ កិក្ខុ
 តំ កុឡបិណ្ណំ អាណាយ យេន កតវា តេទុប-
 សន្តិមីសុ ឧបសន្តិមិត្តា កតវន្តំ ឯតទរេវន្តំ ឥមំ
 កន្ត្រៃ កុឡបិណ្ណំ វាជា កតវតោ ទេវតិ ។ តតហំ
 បទ កុម្មេ កិក្ខុវេ វាជា អនុសាតិ ។ អចិវតិយោ
 ធនិយោ កតវា ឧទតេ កិក្ខុវេ ។ វិគរហំ
 តុន្តោ កតវា តតិ ហិ បាម កុម្មេ មោយបុរិសា
 ឧទតេ កិក្ខុវេ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្ធានំ
 វា បសាទាយ បសន្ធានំ វា កិយ្យោកាវយ ។ យេ ។
 ឯវត្ត បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាទ
 ឧទតេ ហស្សនគ្រូ^(១) ធាតុវិញ្ញាណសុំ ។

[២០៥] ឧទតេ ហស្សនគ្រូ បាម ឧបវត្តិយោ
 ឧទតេ ហស្សនគ្រូយោ ឯឧទ្ទិសំ វា ឧទ្ទិសំ វា
 បសាទំ វា អាបត្តិ ធាតុវិញ្ញាណសុំ ។

១ ហសនគ្រូវិ ធាតុ ។

ហើយប្រាកដស្តីអំពីការប្រយុទ្ធជាមួយដំបូងដល់ពួកតិក្ខុទាំងនោះ ដោយព្រះគ្រូត្រាស់
 ថា បពិត្រណាមហាសំ សូចរណាមហាសំទាំងនិទ្ទាយថ្វាយដុំស្តីអំពី
 ខេដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគដ៏ធំ ។ ពួកសត្តរសវត្តិយកដុំស្តីអំពី
 នោះ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សុខចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ បពិត្រព្រះវត្តិដ៏វិចិត្រ ស្តេច
 ថ្វាយដុំស្តីអំពីខេដព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនិទ្ទាយ ស្តេចឃើញពួកសត្តរសវត្តិយទាំងនោះ ។ ពួកភិក្ខុក្រាប
 ទូលថា សូមទ្រង់ទុក្ខប្រាស ស្តេចឃើញពួកសត្តរសវត្តិយទាំងនោះ
 ទឹកភ្នែកស្ទើរអចិន្តរាគី ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូនថា ម្ចាស់
 មោយបុរសទាំងនិទ្ទាយ ពួកអ្នកឯងមិនត្រូវនឹកនាំគ្នាលេងទឹកទេ ម្ចាស់
 មោយបុរសទាំងនិទ្ទាយ កំពើរខ្លះមិនគាំឱ្យប្រែថ្វាយដល់ពួកដទៃដល់មិនខាន
 ជ្រេថ្វាយ ឬគាំពួកដទៃដល់ប្រែថ្វាយហើយ ឱ្យទ្រង់គិតជ្រេថ្វាយឱ្យទ្រង់
 ជ្រេ ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងនិទ្ទាយ អ្នកទាំងនិទ្ទាយ គប្បីសំដែងឱ្យដឹង
 សិក្ខាបទនេះយោងនេះថា កិក្ខុវេវិចិត្រ ក្រាបត្រាចិត្តិយ ។

[២០៥] ដែលយោងថា លេងទឹកនោះ គឺភិក្ខុទាំងនោះនឹកនាំគ្នាលេងទឹក
 ដែលជ្រេថ្វាយនិទ្ទាយនោះឱ្យដឹងថា នោះមុនពុទ្ធិ ទើបឡើងក្តី ហែលក្តី
 ក្រាបត្រាចិត្តិយ ។

[២០៦] ឧទាគោ ហស្សនដ្ឋេ ហស្សនដ្ឋសញ្ញំ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទាគោ ហស្សនដ្ឋេ វេមតិកោ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទាគោ ហស្សនដ្ឋេ អហស្សនដ្ឋសញ្ញំ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២០៧] ហេត្វាតោច្ឆកេ ឧទាគោ តីណ្ណតិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ចារាយ តីណ្ណតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ហត្ថេន វា ចានេន វា កាដ្ឋេន វា កថលាយ
 វា ឧទាគោ ហេតិ(២) អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ កាដេនតិ
 ឧទតិ វា កាភ្នំកំ វា ចិវំ វា តត្តំ វា វេជំ
 វា ចស្សវំ វា ចិត្តល្យំ វា តីណ្ណតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[២០៨] ឧទាគោ អហស្សនដ្ឋេ ហស្សនដ្ឋសញ្ញំ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឧទាគោ អហស្សនដ្ឋេ វេមតិកោ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ឧទាគោ អហស្សនដ្ឋេ អហស្ស-
 នដ្ឋសញ្ញំ អាមត្តិ ។

១ ឧ. ម. វេរំ មហានិ ។

[២០៦] លេធិទឹក ភិក្ខុសំគាល់ថាលេធិទឹក (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

លេធិទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ លេធិទឹក
 ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនបានលេធិទឹក (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២០៧] ភិក្ខុលេធិទឹកកក់ជានិរុត្តរភាព (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុ
 លេធិទឹកដោយទូក (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុប្រិយាលេធិកដោយវេជ្ជក្តី លើក
 ក្តី កំណត់ឈើក្តី អវិទ្យាចិត្តិ (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុលេធិទឹកដែលមាន
 ក្នុងកាដេនក្តី លេធិទឹកបាចិត្តិ ចំគដោយស្រស់ក្តី ចំគដោយទូក្តី ចំគ
 ជ្រលក់ក្តី ចំគទោមក្តី គត់ក្តី (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[២០៨] មិនបានលេធិទឹកទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាលេធិ (ត្រូវអាមត្តិ
 ទុក្ខដ ។ មិនបានលេធិទឹក ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 មិនបានលេធិទឹក ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនបានលេធិ មិនត្រូវអាមត្តិទៀយ ។

(២០៧) អនាមត្តំ ធិ មាស្សាធិប្បាយោ សតិ
 កាណិយេ ធុតតំ ធុតវិក្ខា ធិមុដ្ឋតិ វា ធុមុដ្ឋតិ
 វា បលវតិ វា ចារំ គប្បន្តា ធិមុដ្ឋតិ វា ធុមុដ្ឋតិ
 វា បលវតិ វា អាបនាសុ ធុមុត្តកស្ស អាធិគម្មិ-
 កស្សតិ ។

គតិយសិក្ខាបទំ ធិដ្ឋិតំ ។

(២០៧) ភវៈវិលមិច្ឆាវិភាគក្កិ (ក្កិសិក្ខាបទី ១ ខេមាធិ ធិ យាធិ)
 គិក្កុត្តាធិបំណងិវិលេធិ ១ គិក្កុត្តាធិច្ចាប្បាយចុះវិកមុដ្ឋតិ ធិមត្តិ
 វិហលក្កិ ១ គិក្កុត្តាវិហលក្កិ មុដ្ឋតិ ធិមត្តិ វិហលក្កិ ១
 គិក្កុត្តាធិសេចក្តីក្កុត្តាយ ១ គិក្កុត្ត ១ គិក្កុត្តាវិហលក្កិ ១ ។

សិក្ខាបទី ៣ ចប់ ។

ចតុត្តសិក្ខាបទ

[២១១] តេជ សមយេន តុន្តោ កតវា កោ-
សម្ព័យំ វិហរតិ យោសិតារាមេ ។ តេជ ទោ មន
សមយេន កាយស្នា ធន្តោ អនាណវំ អាចរតិ ។ កិក្ខុ
ឯវំមាហំសុ ហា អវុសោ ធន្ត ឯវុចំ អតាសិ នេតំ
កាឃ្មតិ ។ សោ អនាណវំយំ មនិច្ច ករោតិយេវ ។
យេ តេ កិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ
វិហរេន្តិ កមំ ហិ ទាម កាយស្នា ធន្តោ អនាណវំយំ
កាវិស្សតិ ។ មេ ។ សច្ចំ កំវ តំ ធន្ត អនាណវំយំ
ករោសិ ។ សច្ចំ កតវាតិ ។ វិហរហិ តុន្តោ កតវា
កមំ ហិ ទាម តំ មោយឫវិស អនាណវំយំ
កាវិស្សសិ នេតំ មោយឫវិស អប្បសន្នានំ វា មសាធាយ
មសន្នានំ វា កិយ្យោកាវិយ ។ មេ ។ ឯវិហរ មន
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាថ អនាណវំយ
ចានិភ្និយន្តិ ។

សិក្ខាបទទី ៤

[២១១] សម័យោវា ព្រះពុទ្ធដំមានធាន កាលគន្លិវោវាយោសិកាម
ជិតក្រិនិកោសម្ពី ។ សម័យោវាឯង ធម្មជំមានកាយុវិកតិវិប្រតិក្ក
អនាថា ។ កិក្ខុចំវិទ្យាយកិវិយាយយាវិវេនេថ ម្ចាស់ធម្មជំមាន
កាយុ រោគកុំប្តិអំពីមានសភាពដូច្នេះឡើយ វិហរិវេនេមិនសម
គួរទេ ។ ធម្មតិកុនោកាស្រ័យទូរិសេចក្តីមិនអំពើ ហើយចរវេទ្ធ
(កម្មនា) ដរដល ។ កិក្ខុចំវិទ្យាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាវិវ
។ មេ ។ កិក្ខុចំវិទ្យាយនារិកោលកោស គិរវៀល ចុះបង្កិច់ថា
ធម្មជំមានកាយុ មិនគួរចំវិទ្ធិខ្លួនសេចក្តីមិនអំពើសោះ ។ មេ ។ ព្រះអង្គ
ជ្រងំក្រាស់ស្តាប់ វិនធម្ម ពូថាអ្នកឯងធ្វើខ្លួនសេចក្តីមិនអំពើ ពិតមែនឬ ។
ធម្មតិកុក្រាបទូរថា សូមជ្រងំមេត្តាព្រិស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធ
ដំមានព្រះភាគជ្រងំចរោសថា ម្ចាស់នាយបុរស អ្នកឯងមិនគួរនឹងធ្វើ
ខ្លួនសេចក្តីមិនអំពើទេ ម្ចាស់នាយបុរស អំពើនេះមិននាំឱ្យជ្រងំថាមល់ពួក
ដទៃវិជ្ជាមិនបានជ្រងំថា ឬនាំពួកដទៃដល់ជ្រងំថាហើយឱ្យវិវិកវិវិជ្រងំថា
ឡើងកិរវេនេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចំវិទ្យាយ អ្នកចំវិទ្យាយធម្មសិវិដង
ឡើងខ្លួនសិក្ខាបទនេះយាវិវេនេថ កិក្ខុមិនអំពើ ក្រិកាបដ្ឋិតាមិក្ខុយ ។

ន អនចយាយ ន វិយារម្ហាយ សំវត្តតិ អនាធិយំ
កហេតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេន បញ្ញត្តេន
ន អប្បញ្ញត្តេន វា វុទ្ធានោ ឥទំ ន សស្សោយ ន
ធុតត្តាយ ន ពាសាធិកតាយ ន អនចយាយ ន វិយារ-
ម្ហាយ សំវត្តតិ អនាធិយំ កហេតិ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

(២០៤) អនុបសម្បន្នេ ឧបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ធុត្តដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ វេមតិកោ អាបត្តិ
ធុត្តដស្ស ។ អនុបសម្បន្នេ អនុបសម្បន្នសញ្ញា អាបត្តិ
ធុត្តដស្ស ។

(២០៥) អនាបត្តិ ឯវំ អម្ពាតំ អានិយាធិ ឧត្តរោ
បិប្បច្ឆាតិ ភណតិ ឧត្តត្តកស្ស អាធិកម្មកស្សានិ ។

ចក្កសិក្ខាបទំ ខន្ធិនំ ។

ពាក្យនេះមិននាំឱ្យចិត្តផ្លូវផង មិននាំឱ្យកំបាំងបង់កិលេសវដ្ត មិននាំឱ្យភ័ក
សេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត មិននាំ
ឱ្យប្រាសសេចក្តីត្បាយាម ហើយធ្វើនូវសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។
ឧបសម្បន្ន កាលបើមានអនុបសម្បន្នពាលជា សំភ្លើងតាមសំភាបខវិល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយក្តី មិនបញ្ញត្តហើយក្តី ហើយតិក
ជា ពាក្យនេះមិននាំឱ្យចិត្តផ្លូវផង មិននាំឱ្យកំបាំងបង់កិលេសវដ្ត មិន
នាំឱ្យភ័កសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនមែននាំឱ្យកើតសេចក្តីមិនសន្សំនូវកិលេសវដ្ត
មិននាំឱ្យប្រាសសេចក្តីត្បាយាម ហើយធ្វើសេចក្តីមិនអើពើ ត្រូវអាបត្តិ
ទុក្ខផ ។

(២០៤) អនុបសម្បន្ន គិតុសំគាល់ថា ឧបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។
អនុបសម្បន្ន គិតុមានសេចក្តីសន្សំរយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។ អនុបសម្បន្ន
គិតុសំគាល់ថា អនុបសម្បន្ន ត្រូវអាបត្តិទុក្ខផ ។

(២០៥) វារវិលមិនត្រូវអាបត្តិ (គិតុសំគាល់ថា វារវិលមិន
ត្រូវអាបត្តិ ពាលជា បាប្បិអធិកថាវិមាតារ្យចំនីឡាយ លេសំយេនិយោនិ
លេ ១ គិតុត្ត ១ គិតុសីមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិល្បបទំ ២ ខបំ ។

១ គិតុពាក្យវិលយាឧបសម្បន្នត្រូវស្រ្តីត្រង់ត្រង់ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទ

(២១៦) តេជ សមយេន ទុរោ កកក សាវត្ថុយំ
 វិហរតិ ទេកវេន អនាថមំណុំកស្ស អាហមេ ។
 តេជ ទោ បទ សមយេន ធនត្ថិយោ ភិក្ខុ សត្ត-
 រសវត្ថិយេ ភិក្ខុ ភីសាបេន្តិ ។ តេ ភីសាប័យមាថា
 ហេន្តិ ។ ភិក្ខុ វិវាហាបំសុ កិស្ស តុម្ពេ អាវុសា
 រោធាតំ ។ ឥមេ អាវុសា ធនត្ថិយោ ភិក្ខុ អម្ពេ
 ភីសាបេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ចា ។ យេ ។ តេ
 ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិហារេន្តិ កក ហិ យាម ធនត្ថិយោ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាបេស្សន្តិ ។ យេ ។ សច្ចំ តិរ-
 តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភីសាបេនាតំ ។ សច្ចំ កកកតិ ។
 វិវាហា ទុរោ កកក កក ហិ យាម តុម្ពេ មោយ-
 បុរិសា ភិក្ខុ ភីសាបេស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា
 អប្បសន្នាទ ក បសាធាយ បសន្នាទិ ក កិយ្យោ-
 កាវយ ។ យេ ។ វិវាហ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យាន យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ភីសាបេស្ស
 ចានិត្តិយន្តិ ។

(២១៦) សមយេនាះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភោគ កាលដំរើនៅក្នុងរាជគោ
 របស់អនាថមំណុំកស្សដ៏ក្រីក្រសាវត្ថិ ។ សមយេនាះនិង ពួកធនត្ថិយភិក្ខុ
 ធ្វើសក្កសវត្ថិយភិក្ខុទ្យភាច ។ ពួកសក្កសវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះ កាលបើគេ
 ធ្វើទ្យភាចក៏ស្រែកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានឮយំនេះថា ម្ចាស់គាវុសា
 ហេតុអ្វីបានជាអ្នកទាំងឡាយស្រែកយំ ។ ពួកសក្កសវត្ថិយភិក្ខុប្រាប់ថា
 ម្ចាស់គាវុសា ពួកធនត្ថិយភិក្ខុទាំងនេះធ្វើយើងរាល់គ្នាទ្យភាច ។ ពួកភិក្ខុ
 ណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាប់ដំបូង ។ យេ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ កំពោល
 គោស តិរវិល បន្ទប់ម្តងៗថា ពួកធនត្ថិយភិក្ខុមិនគួរនឹងធ្វើភិក្ខុផងធាឲ្យ
 ខ្លាចសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 អ្នករាល់គ្នាធ្វើភិក្ខុផងធាឲ្យខ្លាច ពិតមែនឬ ។ ពួកធនត្ថិយភិក្ខុស្រាបជុលថា
 សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានជាតិទ្រង់បញ្ជូនថា
 ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អ្នករាល់គ្នាមិនគួរនឹងបន្ទាចភិក្ខុផងធាទេ ទៃ
 មោយបុរសទាំងឡាយ កំពើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកផនវដលមិន
 គាន់ជ្រះថ្លា ពួកពួកផនវដល់ជ្រះថ្លា ហើយឲ្យវិវិភាគជ្រះថ្លាឡើងពីទេវយេ
 វ ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីស្រីដងឡើងឲ្យសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយធ្វើភិក្ខុផងធាឲ្យខ្លាច ត្រូវពន្យារក្តីបាចិត្តិយ ។

[២១៧] យោ ចចាតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។
 កំត្វតិ ។ មេ ។ អយំ ឧបស្ម័ អត្ត អនិច្ចោតោ កំត្វតិ ។
 កំត្វតិ អត្តំ កំត្វតិ ។ កីសាមេយ្យាតិ ឧបសម្មន្តោ
 ឧបសម្មន្តំ កីសាមេតុកាមោ រូបំ វា សន្តំ វា កន្តំ
 វា រសំ វា ដោដ្ឋតំ វា ឧបសំហាតិ កាយេយ្យ វា
 សោ ធន វា កាយេយ្យ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ចោកត្តារំ វា វាឡតត្តារំ វា មិសាចតត្តារំ វា
 អាចិត្តតិ កាយេយ្យ វា សោ ធន វា កាយេយ្យ អាមត្តំ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២១៨] ឧបសម្មន្តោ ឧបសម្មន្តសញ្ញំ កីសាមេតិ
 អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តោ រមតិកោ
 កីសាមេតិ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តោ អនុប-
 សម្មន្តសញ្ញំ កីសាមេតិ អាមត្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២១៩] ឧបសម្មន្តោ អនុបសម្មន្តំ កីសាមេតុ-
 កាមោ រូបំ វា សន្តំ វា កន្តំ វា រសំ វា ដោដ្ឋតំ វា
 ឧបសំហាតិ កាយេយ្យ វា សោ ធន វា កាយេយ្យ

[២១៧] ត្រីភិក្ខុភ្នំ ភិក្ខុណាម្មយ មានសេចក្តីដូចគ្នាខ្ពស់
 បឋមបុរាណិក ។ ភិក្ខុភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ (ត្រីភិក្ខុភ្នំ) ។
 ភិក្ខុភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ ភិក្ខុភ្នំ មានបំណងនឹងធ្វើឧបសម្មន្តរូប ហើយ
 សំវែងរូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី សេក្តី ធួនក្តី ទោះបីឧបសម្មន្តមាន
 ភ្នំ មិនភ្នំ ក៏ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ (ឧបសម្មន្តមានសេចក្តីប្រាថ្នា
 ដើម្បីបង្កាចឧបសម្មន្តផង) ហើយប្រាប់ផ្លូវសំបុកដោយចាកភ្នំ ផ្លូវ
 សំបុកដោយមិនសំបុក ផ្លូវសំបុកដោយភ្នំ ទោះបីឧបសម្មន្ត
 មានភ្នំ មិនភ្នំ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១៨] ឧបសម្មន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្មន្ត ហើយបង្កាច ត្រូវ
 អាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ត ភិក្ខុសង្ស័យ ហើយបង្កាច ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្មន្តទៅវិញ ហើយ
 បង្កាច ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[២១៩] ឧបសម្មន្ត មានបំណងនឹងបង្កាចអនុបសម្មន្ត ហើយសំវែង
 រូបក្តី សំឡេងក្តី ក្លិនក្តី ធួនក្តី សេក្តី ទោះបីអនុបសម្មន្តមានភ្នំ

អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ លោកត្តាវ វា វា ឡកត្តាវ វា
បិសាចកត្តាវ វា អាចិត្តតិ ភាយេយ្យ វា សោ ទ វា
ភាយេយ្យ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[២២០] អនុបសម្បទ្ធ ទុបសម្បទ្ធសញ្ញិ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាចត្តិ ទុក្ខ-
ដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញិ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

[២២១] អនាចត្តិ ទ កីសាបេតុកាមោ រូមំ វា
សន្នំ វា តន្នំ វា រសំ វា ដោដ្ឋង្គំ វា ឧបសំហានិ
លោកត្តាវ វា វា ឡកត្តាវ វា បិសាចកត្តាវ វា
អាចិត្តតិ ឧត្តតុកស្ស អាទិកម្ម្និកស្សាតិ ។

បញ្ចមសំបុក ឧទ្ទិសំ ។

មិនខ្លាចក្តី ក៏ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ (ទុបសម្បទ្ធមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីបន្ទាច
អនុបសម្បទ្ធ) ហើយប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹត
សាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ចោរចំអនុបសម្បទ្ធនោះខ្លាចក្តី
មិនខ្លាចក្តី ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

[២២០] អនុបសម្បទ្ធ កំភុសំគាល់ថាទុបសម្បទ្ធរវិញ ត្រូវ
អាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ កំភុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។
អនុបសម្បទ្ធ កំភុសំគាល់ថាអនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

[២២១] វារិទ្ធសមិទ្រុវិភាបត្តិ (កុសិសិកាបទនេះមាន ៤ យ៉ាង)
គឺកំភុគានបំណងនឹងបន្ទាច ហើយសំវែងវិប្បក្តី សំរេងវិក្តី ភិទ្ធក្តី សេក្តី
ម្បុរវិក្តី ១ កំភុ (គានបំណងនឹងបន្ទាចហើយ) ប្រាប់ផ្លូវលំបាកដោយចោរ
ក្តី ផ្លូវលំបាកដោយម្រឹតសាហាវក្តី ផ្លូវលំបាកដោយខ្មោចក្តី ១ កំភុគុក ១
កំភុដើមបញ្ចក្តី ១ ។

ឆដ្ឋសិក្ខាបទំ

[២២២] ភេទ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា កត្តេស្ត
វិហារតិ សុំសុមារតិវេ ភេសតណារិទេ មិគធាយេ ។
ភេទ ទោ មន សមយេន ភិក្ខុ ហោមន្តិកោ មាសេ
អញ្ញាតវំ មហាន្តំ សុសិរកាដ្ឋំ ជោតិ សមាទហិត្វា
វិសិទ្ធសុំ ។ តស្មី ម សុសិវេ តណ្ហាសម្បោ អត្តិធា
សន្តត្តោ ធិត្តមិត្វា ភិក្ខុ បរិហារគសំ ។ ភិក្ខុ ភហិ
ភហិ បដាវិសុ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បវ្រា ។ មេ ។
ភេ ឧជ្ឈាយន្តំ ចិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ យម
ភិក្ខុ ជោតិ សមាទហិត្វា វិសិទ្ធស្សន្តិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ
កតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជោតិ សមាទហិត្វា វិសិទ្ធស្សន្តិកំ ។
សច្ចំ ភគវតិ ។ វិភាហិ ពុទ្ធា ភគវា តតំ ហិ យម
ភេ ភិក្ខុវេ ហោយចុវិសា ជោតិ សមាទហិត្វា
វិសិទ្ធស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្នាធំ វា បសាធាយ
បសន្នាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្តា មន
ភិក្ខុវេ ភតំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ មន ភិក្ខុ

សិក្ខាបទទំ ២

[២២២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជីមានជោគ កាលគង់នៅភេសតណារិទេ
ជាទីឱ្យអភ័យដល់សត្វម្រឹម ដឹកគ្រងសុំសុមារតិវេ គង់កត្តផលម ។ សម័យ
នោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយនាំគ្នាបង្ហាត់ភ្នំនីធិឈើដែលមានប្រហោង ១ ដុំធំ
ហើយនាំគ្នាអំនិតភ្នំនីទេវតា ។ មានពស់ៗ ១ នៅក្នុងប្រហោងឈើនោះ
លុះត្រូវកំរើភ្នំនីកំលូនចេញមក ហើយធ្វើភិក្ខុទាំងឡាយ ឱ្យជួលវាស
ពាស ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏សួរគ្នាទៅក្នុងទីនោះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោលទោស តិះដៀល
បន្តបង្កាប់ថា ភិក្ខុទាំងឡាយមិនគួរនឹងបង្ហាត់ភ្នំនីអំពីសោះ ។ មេ ។ ព្រះ
គង្គិទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូមភិក្ខុទាំងឡាយបង្ហាត់ភ្នំនី
អំពីភិក្ខុមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុត្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុមែន ។
ព្រះពុទ្ធជីមានជោគទ្រង់បញ្ជូនថា នៃភិក្ខុទាំងឡាយ ហោយបុរសទាំង
នោះ មិនគួរនឹងបង្ហាត់ភ្នំនីអំពីសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះមិន
មែនទាំងឡាយជ្រេថ្នាំដល់ពួកផលដែលមិនទាន់ជ្រេថ្នាំ ឬពិភ្នកផលដែលជ្រេថ្នាំ
ហើយឱ្យវិភិក្ខុជ្រេថ្នាំភ្នំនីទៅវេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយភ័យស្រែកភ្នំនីទៅស្តីក្នុងទីនោះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

វិស័វនាមេត្តា^(១) ដោតិ សមាធិហេយ្យ វា សមាធិហា-
មេយ្យ វា មាចិត្តិយន្តិ ។ វិវត្តនំ កតវតា កិក្ខុនំ
សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

(២២៣) គេច ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ កិលានា
ហោន្តិ ។ កិលានបុច្ឆតា កិក្ខុ កិលានេ កិក្ខុ វិភជនវេច្ឆិ
តត្ថាវសោ មមនិយំ តត្ថិ យោបនិយន្តិ ។ បុព្វេ មយំ
អាវសោ ដោតិ សមាធិហិត្វា វិសិទ្ធម គេន ទោ ជាសុ
ហោតិ ឥនានំ បទ កតវតា បដិក្ខុត្តន្តិ កុក្កុយន្តា
ន វិសិទ្ធម គេន ទោ ន ជាសុ ហោតិ ។ កតវតា
វិភជន្តិ អាហេចសំ ។ អនុជាតាមិ កិក្ខុវេ កិលានេន
កិក្ខុនា ដោតិ សមាធិហិត្វា វា សមាធិហាមេត្តា វា
វិសិទ្ធតុំ វិវត្ត បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិ-
សេយ្យេន យោ បទ កិក្ខុ អកិលានោ វិស័វនាមេត្តោ
ដោតិ សមាធិហេយ្យ វា សមាធិហាមេយ្យ វា មាចិត្តិ-
យន្តិ ។ វិវត្តនំ កតវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

១ ឧ. វិស័វតមេត្តា ។

មានបំណងនឹងកំរើក្តី បញ្ជាក់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបញ្ជាក់ក្តី ឲ្យក្តី
ត្រូវអាចបញ្ជាក់ក្តី ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្សាបទនេះ
ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(២២៣) សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួកភិក្ខុអ្នក
សូរជម្ងឺក៏និយាយពាក្យនេះនឹងភិក្ខុដែលមានជម្ងឺថា ម្ចាស់អាវសោ អ្នកទាំង
ឡាយល្មមអត់ចង់ប្រទេ ល្មមញ្ជាតិអក្កភាគឲ្យប្រព្រឹត្តទៅប្រទេ ។
ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវសោ ដើម្បីយើងរាល់គ្នាបញ្ជាក់ក្តីកំរើកំរើ
បានដោយនិទានសេចក្តីសុខសប្បាយរាល់គ្នា ដោយចាតុប្រាណកំរើក្តី
នោះ វិនិច្ឆ័យនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ ហេតុនោះទើបយើង
មានសេចក្តីខ្លាចក្រែង មិនហ៊ានកំរើក្តី បានដោយនិទានសេចក្តីសុខ
សប្បាយដោយចាតុប្រាណ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំពោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគត
អនុញ្ញាតឲ្យភិក្ខុដែលមានជម្ងឺបញ្ជាក់ក្តីខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបញ្ជាក់ក្តី ហើយ
កំរើកំរើ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងទៀងទូរសិក្សា
បទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយមិនមានជម្ងឺ ប្រាប់នឹងកំរើកំរើហើយ
បញ្ជាក់ខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យបញ្ជាក់ក្តី ឲ្យក្តី ត្រូវអាចបញ្ជាក់ក្តី ។ សិក្សាបទ
នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយ៉ាងនេះ ។

[២២២] តេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ បដិបេថិ
 ជាតំកេមិ ជញ្ញាយេវេថិ ក្បត្តុច្ចាយន្តិ(*) ។ កកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណេចេសុំ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវេ តថារូប-
 ប្បច្ចយោ ជោតិ សមាទហិតំ សមាទហាមេតុំ វាវត្ថុ បទ
 កិក្ខុវេ វេមំ សំត្តាបដំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ បទ កិក្ខុ
 អតិលាទោ វិសិវទាយេត្តោ ជោតិ សមាទហេយ្យ វា ស-
 មាទហាមេយ្យ វា អញ្ញត្រិ តថារូបប្បច្ចយោ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២២៤] យោ មចាតិ យោ យាទិសា ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ វេមស្មិ អន្តេ អជំប្បេតោ កិក្ខុតិ ។
 អតិលាទោ បាម យស្ស វិចា អត្តិទា ជាសុ ហោតិ ។
 តិលាទោ បាម យស្ស វិចា អត្តិទា ន ជាសុ ហោតិ ។
 វិសិវទាយេត្តោតិ តប្បិគុកាមោ ។ ជោតិ បាម អត្តិ-
 វុច្ឆតិ ។ សមាទហេយ្យាតិ សយំ សមាទហាតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ សមាទហាមេយ្យាតិ អញ្ញំ អាណាមេតិ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សតិ អាណត្តោ តហ្ម-
 តំមិ សមាទហាតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រិ
 តថារូបប្បច្ចយោតិ មេត្តា តថារូបប្បច្ចយំ ។

[២២២] សម័យោនាធលេក កិក្ខុចាំនិច្ចាយមាទសេចក្តីសន្សំយក្តី
 ការអុជប្រិច័បទ្ធា បង្កាត់ភ្លើងដុតបាត្រជាដើមទ្វះ រោងភ្លើងទ្វះ ។ កិក្ខុចាំនិ-
 ច្ចាយត្រាចទ្វលសេចក្តីទុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ បើមានហេតុយ៉ាងនោះ គឺជាអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុបង្កាត់
 ភ្លើងទ្វះឯង ឬប្រើគេឱ្យបង្កាត់បាទ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិច្ចាយ អ្នកចាំនិច្ចាយ
 គប្បីសំរេងទៀតឱ្យសំគាល់ទោះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយមិនមានជម្ងឺ
 មានចំណងនឹងកាំងភ្លើង ហើយបង្កាត់ទ្វះឯងក្តី ប្រើគេឱ្យបង្កាត់ក្តី ឱ្យភ្លើង
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ វៀវែលនិវតមានហេតុ មានសភាពយ៉ាងនោះ ។

[២២៤] ត្រិវិភាគ្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីជូបគ្នានឹងបឋម-
 បាទដិត ។ កិក្ខុណាវៀរចោតភ្លើងហើយសប្បាយ កិក្ខុនោះហៅថា ជាអ្នក
 មិនមានជម្ងឺ ។ កិក្ខុណាវៀរចោតភ្លើង ហើយមិនសប្បាយ កិក្ខុនោះហៅថា
 អ្នកមានជម្ងឺ ។ ពាក្យថា មានចំណងនឹងកាំងភ្លើង គឺចង់កែវេកាយ ។ វែល
 ហៅថា ភ្លើង ភ្លើងធម្មតានោះឯង ។ ពាក្យថា បង្កាត់ទ្វះឯង គឺកិក្ខុបង្កាត់
 ទ្វះឯង ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើឱ្យគេបង្កាត់ គឺកិក្ខុបង្កាត់អ្នកដទៃ
 ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ កិក្ខុបង្កាត់នៃម្ចាស់អ្នកទទួលបង្គាប់ចៅបង្កាត់ភ្លើងច្រៃ
 ដង(កិក្ខុអ្នកបង្គាប់)ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀវែលនិវតមានហេតុ
 មានសភាពយ៉ាងនោះ គឺលើកទុកចំពោះហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។

* ឧ. រោទ ភោ បទ សមយេន កិក្ខុ ។ បទិចេសុំ ជោតិកេថំ ឧត្តាយេវេ ក្បត្តុច្ចាយន្តា ។

[២២៦] អតំលាទោ អតំលាទសញ្ញំ វិសីវទាយេក្កោ
 ទោតិ សមាទហាតិ វា សមាទហាមេតិ វា អញ្ញត្រ
 តថារូបប្បព្វយា អាមត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។ អតំលាទោ
 វេទតិកោ វិសីវទាយេក្កោ ទោតិ សមាទហាតិ វា សមា-
 ទហាមេតិ វា អញ្ញត្រ តថារូបប្បព្វយា អាមត្តំ ទាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អតំលាទោ តំលាទសញ្ញំ វិសីវទាយេក្កោ
 ទោតិ សមាទហាតិ វា សមាទហាមេតិ វា អញ្ញត្រ
 តថារូបប្បព្វយា អាមត្តំ ទាចិត្តិយស្ស ។ បដិលាតំ
 ធុត្តមតិ អាមត្តំ ធុត្តមស្ស ។ តំលាទោ អតំលាទ-
 សញ្ញំ អាមត្តំ ធុត្តមស្ស ។ តំលាទោ វេទតិកោ
 អាមត្តំ ធុត្តមស្ស ។ តំលាទោ តំលាទសញ្ញំ អនាចត្តិ ។

[២២៧] អនាចត្តិ តំលាទស្ស អញ្ញាទ កាតំ
 វិសិទ្ធកំ វិភត្តិកម្មំ វិសិទ្ធកំ បដិមេមិ ទោតិកេមិ
 ជត្តាយវេមិ តថារូបប្បព្វយា អាមនាសុ ធុត្តកស្ស
 អាទិត្តិកស្សាតិ ។

ធម្មសិទ្ធិស្ស ធម្មសិទ្ធិស្ស ។

[២២៦] ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ មានចំណង
 នឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងនិងភ្នំ ប្រើអ្នកដទៃទ្របញ្ជាក់ភ្នំ ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ វៀរលេងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ មានចំណងនឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងខ្លួនឯង
 ភ្នំ ប្រើទ្រអ្នកដទៃបញ្ជាក់ភ្នំ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ វៀរលេងតែមានហេតុមាន
 សភាពយ៉ាងនោះ ។ ខ្លួនមិនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មានចំណង
 នឹងកាំងភ្លើង ហើយបញ្ជាក់ភ្លើងខ្លួនឯងភ្នំ ប្រើអ្នកដទៃទ្របញ្ជាក់ភ្នំ ត្រូវអាមត្តិ
 បាចិត្តិយ វៀរលេងតែមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុចាប់អង្កក់
 ភ្លើងលើកាច្រើន ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមិនមានជម្ងឺ
 ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។ ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ខ្លួនមានជម្ងឺ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានជម្ងឺ មិនត្រូវអាមត្តិឡើយ ។

[២២៧] វិវាទិយមិទ្ធិស្ស (ត្រូវសិទ្ធិបទនេះមាន ៧ យ៉ាង)
 ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុកាំងភ្លើងដែលអ្នកដទៃបញ្ជាក់ ១ ភិក្ខុកាំងភ្លើង
 ដែលគ្មានអណ្តាត ១ ភិក្ខុមានហេតុមានសភាពយ៉ាងនោះភ័យប្រើប្រាស់
 បញ្ជាក់ភ្លើង (ដើម្បីជុតបាតដោយដៃ) ភ្នំ បញ្ជាក់ភ្លើងក្នុងរាងភ្លើងភ្នំ ១
 ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុបើបញ្ជាក់ ១ ។

សិទ្ធិបទ ៦ ២៦ ។

១ ភិក្ខុកសំបិក លោ ឬប្រើធនាបារវៀតចៀនជាដើម ហៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ។

សម្ពមសិក្ខាបទី

(២២៤) តេជ សមយេន កុរោ ភគវំ រាជនយោ
វិហាតិ វេណុវេន កាលន្ទកតិវិមេ ។ តេជ ទោ
បន សមយេន កិក្ខុ ភទោនេ ញាយន្ទិ ។ អដទោ
រាជា មាគនោ សេនិយោ តិម្ពិសារេ សិសំ ញា-
យិស្សនិភិ ភទោនំ កុត្វា យាវ អយ្យា ញាយន្ទិភិ
ឯកមន្តំ បដិមារេសិ ។ កិក្ខុ យាវ សមន្ទកាក
ញាយិស្ស ។ អដទោ រាជា មាគនោ សេនិយោ
តិម្ពិសារេ វិកាលេ សិសំ ញាយិត្វា នកត្វារេ
ដក្កិភេ ពហិនកេវ វសិត្វា កាលស្សេវ អសម្ពិទ្ធន
វិលេបនេន យេន ភគវំ តេនុបសម្ពិមិ ឧបសម្ពិ-
មិត្វា ភគវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ទិសិទិ ។
ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធិ ទោ រាជានំ មាគនំ សេនិយំ តិម្ពិ-
សាវ ភគវំ ឯកនរោច កិស្សុ ត្ថំ មហារាជ កាលស្សេវ
មាគនោ អសម្ពិទ្ធន វិលេបនេនាភិ ។ អដទោ រាជា

សិក្ខាបទទី ៧

(២២៥) សម័យោនា ព្រះពុទ្ធដំមានជាន កាលគងនៅវិក្ការេវ្យោន
ជាតលទ្ធកតិវស្សាន ជិតត្រីភពដីគ្រិ ។ សម័យោនាឯនិ ក្នុងកុក្កុមា
ភ្នៅស្រីនិទិកឯកំភនិទិកាយ្យាននេបាទ ។ គ្រានោះ ព្រះបាទតិម្ពិសារ-
សេនិយរាជ ជាវស្សៈក្នុងវេនមគនៈ ទ្រង់យាងទៅកាន់កំភនិទិកាយ្យាន
នេបាទ ដោយតាំងព្រះហ្វូជ័យថា និវស្រីនិដម្រះព្រះសិរ្ស ហើយក៏ទ្រង់
ប្រថាប់បំ ក្នុងទីដីសមគួរ ដោយតាំងព្រះហ្វូជ័យថា បំលោកម្ចាស់
ទាំងឡាយស្រីនិទិក្សុសិម ។ ក៏កុំបំបែកយកស្រីនិទិកពាល់កែយបំ
ននីត ។ គ្រានោះ ព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាវស្សៈក្នុងវេនមគនៈ
ស្រីនិដម្រះព្រះសិរ្សក្នុងវេលាវិកាល ក្នុងដំបូងបាទនេ(ឃ្លុស) ទៅ
ស្តេចគំបិកនៅភានិក្រិននេ សុះដល់ពេលព្រឹកឡើង ស្តេចមានគ្រឿង
លាបព្រះអង្គមិនទាន់បាទសំភាគ ហើយទ្រង់ព្រះដំណើរទៅកាលព្រះ
ដំមានព្រះភាគ សុះចូលទៅហើយក៏ជ្រាបចង្អុំព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយ
គង់នៅក្នុងទីដីសមគួរ ។ សុះព្រះបាទតិម្ពិសារសេនិយរាជ ជាវស្សៈ
ក្នុងវេនមគនៈ គង់ក្នុងទីដីសមគួរហើយ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
ថា ចត់ត្រមហារាជ ហេតុអ្វីបានជាព្រះអង្គមានគ្រឿងលាបមិនទាន់បាទ
សំភាគ ហើយស្តេចមកក្នុងវេលាព្រឹក (យ៉ាងនេះ) ។ គ្រានោះ ព្រះបាទ

មាតតោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ កតវតោ ឯតមគ្គំ
 អាភោទេសិ ។ អថទោ កតវា រាជានំ មាតតំ សេនិយំ
 តិម្ពិសារំ ធម្មិយា កតាយ សទ្ធិស្ស្រិសិ សមាទ-
 មេសិ សមុត្តោទេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថទោ រាជា
 មាតតោ សេនិយោ តិម្ពិសារោ កតវតោ ធម្មិយា
 កតាយ សទ្ធិស្ស្រិតោ សមាទិចិតោ សមុត្តោទិតោ
 សម្បហំសិតោ ឧដ្ឋាយាសនា កតវន្តំ អភិវាទេត្តា
 មទក្កិណំ កត្តា មក្កាមិ ។ អថទោ កតវា
 ឯតស្មី ធិនាទេ ឯតស្មី មករណោ កិក្ខុសធម្មិ
 សន្និទានាមេត្តា កិក្ខុ មជ្ជិបុត្តិ សទ្ធិ កិក កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ រាជានិមិ មស្សិត្តា ន មត្តំ ជានិត្តា ញាយន្តិទិ ។
 សទ្ធិ កតវាទិ ។ វិករហិ វុទ្ធា កតវា កតិ ហិ ចាម
 តេ កិក្ខុវេ មោយបុរិសា រាជានិមិ មស្សិត្តា ន មត្តំ
 ជានិត្តា ញាយស្សន្តិ ទេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្នាទំ ក
 ចសាទាយ មសន្នាទំ ក កិយ្យោភាសិយ ។ មេ ។ ឯវត្ត
 មន កិក្ខុវេ ឥមិ សិត្តាចទំ ឧន្តិសេយ្យាម យោ មន

តិម្ពិសារសនិយករ ជាវស្ស្រៈក្នុងវ័ជ្ជមគ្គៈក្រាបទូលសេចក្តីខ្ញុំចំពោះ
 ព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ព្រះនារ ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ពន្យល់ព្រះបាទ-
 តិម្ពិសារសនិយករ ជាវស្ស្រៈក្នុងវ័ជ្ជមគ្គៈឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យក
 ព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីករាយក្នុងពេលនោះ ដោយធម្មិកថា ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះបាទតិម្ពិសារសនិយករ ជាវស្ស្រៈក្នុងវ័ជ្ជមគ្គៈ លុះព្រះជីមានព្រះ
 ភាគទ្រង់ពន្យល់ឲ្យយល់ច្បាស់ ឲ្យកាន់យកព្រម ឲ្យអាចហ៊ាន ឲ្យរីក
 រាយ ដោយធម្មិកថាហើយ ទ្រង់ក្រាតពិភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះជីមាន
 ព្រះភាគ ធ្វើបទក្សិណច្រៀសចេញទៅ ។ ព្រោះរឿងនេះ ដំណើរនេះ
 ទើបព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំកិក្ខុសម្បវេយ្យទ្រង់ក្រាស់ស្នេចញាត់
 ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពូជាពួកភិក្ខុបុរាណៈយំញាស្តចាហើយ
 ភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណកាល ពិតមែនឬ ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជូលថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកវាមាយបុរសទាំងនោះ បុរាណៈយំញាស្តចាហើយ
 មិនគួរនឹងភិក្ខុទាំងឡាយមិនដឹងប្រមាណកាលនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពី
 នេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជន
 ដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរីករាយជ្រះថ្លាឲ្យនិរោ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងខ្លះសិក្សាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ

កិច្ច ឱរោឡាសំ^(១) ញាយយ្យ ចាចិត្តយន្តិ ។ ឯវក្កុំដំ
ភក្កវតា កិច្ចុំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២២៧) ភេទ ទោ បទ សមយេន កិច្ច ឧត្តា-
សមយេ បរិណ្ណាហសមយេ កុក្កុញ្ញាយត្តា ធម្មញ្ញាយន្តិ
សេនកភេទ ភក្កុន សយន្តិ ។ ចិវរិមិ សេនាសចំចិ
នុស្សតិ ។ ភក្កវតា ឯវក្កុំដំ អាហោចេសុំ ។ អនុជាបាមិ
កិច្ចវេ ឧត្តាសមយេ បរិណ្ណាហសមយេ ឱរោឡាសំ
ញាយិកុំ ឯវក្កុំ បទ កិច្ចវេ ធម្មំ សិក្ខាបដំ ឧត្តិសេ-
យ្យាថ យោ បទ កិច្ច ឱរោឡាសំ ញាយយ្យ អញ្ញត្រិ
សមយោ ចាចិត្តយំ ។ តត្តាយំ សមយោ ជិយន្តោ
មាសោ សេសោ កិច្ចានន្តិ វស្សានស្ស បវហោ
មាសោ ឥច្ឆេតេ អន្សតេយ្យមាសា ឧត្តាសមយោ
បរិណ្ណាហសមយោ អយំ ភក្កុ សមយោតិ ។ ឯវក្កុំដំ
ភក្កវតា កិច្ចុំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

១ ឱរោឡាសំ ឯវក្កុំ ។

មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែហើយធូតទឹក (ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ ។ សិក្ខាបទ
នេះព្រះមីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់កិច្ចចាំវិទ្យាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

(២២៨) សម័យនោះឯង កិច្ចចាំវិទ្យាយសង្ស័យក្នុងសម័យក្តៅ
ក្នុងសម័យស្អុះស្អាប់ ក៏មិនហ៊ានធូតទឹកឡើយ មានខ្លះប្រឡាក់ដោយ
ភ្លៀសវែកល្អហើយក៏ចេះតែស៊ីដិដៅ ។ ចិវរិក្តិ សេនាសនៈក្តិ ក៏ប្រឡាក់
ប្រឡូស (ដោយហេតុនោះ) ។ កិច្ចចាំវិទ្យាយក្រាបទូលរសេចក្តីខ្លះ
ចំពោះព្រះមីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចចាំវិទ្យាយ
ក្នុងសម័យក្តៅ សម័យស្អុះស្អាប់ ទុកជាមិនទាន់ដល់កន្លះខែ គេជាគតតុ-
ញ្ញាតឱ្យកិច្ចធូតទឹកបាន ម្ចាស់កិច្ចចាំវិទ្យាយ ក្នុងកិច្ចចាំវិទ្យាយធម្មវិស័យ
ឡើងឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ
ហើយធូតទឹក (ត្រូវតាមក្តីបាចិត្តិយ វៀរលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ក៏មួយខែកន្លះដ៏សេស (ខាងចុង) ខែគិម្ពរដ្ឋ មួយខែខាង
ដើមខែស្សាវរដ្ឋ រួមទាំងនេះ (ត្រូវជា ២ ខែកន្លះ ហៅថាសម័យក្តៅ^(១))
សម័យស្អុះស្អាប់^(២) នេះជាសម័យក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ
ព្រះមីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តដល់កិច្ចចាំវិទ្យាយយ៉ាងនេះរួចហើយ ។

១-២ មួយខែកន្លះខាងចុងគិម្ពរដ្ឋ ពីកំណត់ ។ កើនខែស្សាវរដ្ឋដល់ ១២ កើតខែអាសាឡ
នេះជាចេត្តរបស់សម័យក្តៅ ។ ឯមួយខែខាងដើមខែស្សាវរដ្ឋ ពីកំណត់ ១ កើនខែអាសាឡ ទៅ
ដល់ ១៨ កើតខែស្រាព៌ ទោះជាទេព្វរបស់សម័យស្អុះស្អាប់ ។

[២៣១] តេជ ទោ បទ សមយេន ភិក្ខុ គិលាន

ហោន្តិ ។ គិលានបុត្តិកា ភិក្ខុ គិលានេ ភិក្ខុ
ឯតនកេន្ទំ កត្តារសោ ទបដិយំ កត្តិ យោបដិយន្តិ ។
បុត្រ មយំ កត្តារសោ ឱវេនឡមាសំ ញាយោម តេជ
ទោ ជាសុ ហោតិ ឥនាដិ បទ ភកវតា បដិក្ខត្តិ
កុក្កុយន្ត ទ ញាយោម តេជ ទោ ទ ជាសុ
ហោតិ ។ ភកវតោ ឯតបន្តំ អាភោយសុ ។ អនុ-
ដាតាមិ ភិក្ខុវេ គិលានេន ភិក្ខុវា ឱវេនឡមាសំ
ញាយន្តំ ឯវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុត្តិ-
សយ្យេន យោ បទ ភិក្ខុ ឱវេនឡមាសំ ញាយយ្យ
វត្តាត្រ សមយោ កាចំត្តយំ ។ តត្ថាយំ សមយោ
និយឡោ មាសោ សេសោ តិញ្ញនន្តិ វស្សានស្ស
វស្សោ មាសោ ឥច្ឆេតេ អន្ត្រេតេយ្យមាសា ទុត្តាសមយោ

ព្រះបណ្ឌិត សុភ័ណ្ណសិរីសោយ ប្រតិបត្តិការ

[២៣១] សម័យនោះឯង ភិក្ខុមានជម្ងឺជាច្រើនអង្គ ។ ឯពួកភិក្ខុ
ជាអ្នកស្នូដើម្បីបាននិយាយពាក្យទេវនិក្ខុវេលាបានជម្ងឺថា ម្ចាស់ក្រុម
អ្នកចាំទ្រឲ្យយល្មមអត់ធន់បាបប្តូរទេ ល្មមញ៉ាំងអ្នកកាត់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាប
ប្តូរទេ ។ ពួកភិក្ខុមានជម្ងឺប្រាប់ថា ម្ចាស់ក្រុម តើដើរយើងចាំទ្រឲ្យយ
មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ ក៏តែតិវត្ថុត្រឹមត្រូវ ព្រោះហេតុនោះ ទើបពួកយើង
មានសេចក្តីសប្បាយ តែឥឡូវនេះ ព្រះដីមានព្រះភាគទ្រង់ហាមហើយ
ហេតុនេះយើងចាំទ្រឲ្យមានសេចក្តីសន្សំយមិនហ៊ានទឹកទឹកឡើយ បាទ
ដោយយើងមិនបានសេចក្តីសប្បាយដោយហេតុនោះឯង ។ ទើបភិក្ខុចាំទ្រឲ្យយ
នាំសេចក្តីនេះត្រាបចូលចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា
ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្រឲ្យយ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទុកដោយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ ភកវត
អនុញ្ញាតឲ្យឆ្លងកំណាត់ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្រឲ្យយ អ្នកចាំទ្រឲ្យយតប្បិស័វដ៍
ឡើងម្នាក់សិក្ខាបទនេះយោងនេះថា ភិក្ខុលោមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ
ហើយឆ្លងកំណាត់ ត្រូវកាត់បន្តប្រាប់ក្តីយ រៀនវេលាវិភាសសម័យ ។ ឯសម័យ
ក្នុងសិក្ខាបទនោះ គឺមួយទែកខ្លះដ៏សេស (ខាងចុង) វែងតិច្ចាដូច្នោះ មួយទែក
ដើមវែងស្រានដូច្នោះ ប្រទេសនេះ ត្រូវជា ២ ទែកខ្លះ ហៅថា សម័យក្តៅ

បរិណិព្វានសមយោ កិលានសមយោ អយំ ឥត្ត
សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ កកវតា កិច្ចានំ សិក្ខាបដំ
ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៣១] តេន ទោ បទ សមយេន កិច្ច ធរកម្មំ
កកវា កក្កុប្បាយនា ន ខ្លាយន្តិ សេនកកេន កក្កន
សយន្តិ ។ ចីវរិចិ សេនាសនំចិ ទុស្សតិ ។ កកវតោ
ឯតមត្តំ អាហេទេសុំ ។ អទុជាធាមិ កិច្ចវេ កក្កសមយេ
ទុវេនឡ្យមាសំ ខ្លាយនុំ ឯវត្ថុ បទ កិច្ចវេ កមំ សិក្ខា-
បដំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បទ កិច្ច ទុវេនឡ្យមាសំ
ខ្លាយេយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្ថាយំ
សមយោ ជិយឡោ មាសោ សេសោ កិច្ចានន្តិ វស្សា-
នស្ស ចថេហេ មាសោ កំច្ចេតេ អឡ្យតេយ្យមាសា
ទុណ្ណសមយោ បរិណិព្វានសមយោ កិលានសមយោ
កក្កសមយោ អយំ ឥត្ត សមយោតិ ។ ឯវត្ថុនំ
កកវតា កិច្ចានំ សិក្ខាបដំ ចញ្ញត្តំ ហោតិ ។

សម័យស្កុស្កុបំ សម័យកិច្ចមានជម្ងិ នេះហៅថា សម័យក្នុងសិក្ខាបទ
នោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់បញ្ញាក្នុងលក្ខណ៍កិច្ចានំ
យ៉ាងនេះហើយ ។

[២៣១] សម័យនោះឯង កិច្ចានំទ្បាយ ធ្វើទៅកម្មៈហើយមាន
សេចក្តីភ្លឺស្រងូត (ខ្លាចក្រែងត្រូវខាស) មិនហិនឱ្យភ្លឺតទៀត ហើយ
ក៏សិនចំនិទ្ធដ្រឡាក់ ដោយញើសក្រែង ។ ចីវរិក្តិ សេនាសនក្តិ
កិសេវយ្យនេវ ។ កិច្ចានំទ្បាយត្រាបចូលសេចក្តីខ្ពស់ចំពោះព្រះដ៏មាន
ព្រះភោគ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិច្ចានំទ្បាយ ក្នុងសម័យធ្វើការ
ងារ ទោះមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះវែង គឺជាគតអន្តរាភព្វកិច្ចកិច្ចានំទ្បាយ
ម្ចាស់កិច្ចានំទ្បាយ អ្នកចំនិទ្បាយ គប្បីសំដែងឡើងទូរសិក្ខាបទនេះ
យ៉ាងនេះថា កិច្ចានំទ្បាយ មិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះវែង ហើយឱ្យភ្លឺ
ត្រូវតាមកិច្ចានំទ្បាយ រៀនលែងតែមានសម័យ ។ ឯសម័យក្នុងសិក្ខា-
បទនោះ គឺមួយខែកន្លះពីសេស (ខាងចុង) ខែគឺមួយខែ មួយខែខាង
ដើមខែស្រុនម្តៅ មួយខែចំនិទ្រង់ត្រូវជាសំខែកន្លះ ហៅថា សម័យក្នុង
សម័យស្កុស្កុបំ សម័យកិច្ចមានជម្ងិ សម័យធ្វើការងារ នេះជាសម័យក្នុង
សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់បញ្ញាក្នុងលក្ខណ៍
កិច្ចានំទ្បាយនេះហើយ ។

(២៣២) គេន ទោ បទ សមយេន កិក្ខុ អន្ធាន-
 មក្ខំ កត្តា កុក្កម្មាយន្តា ន ញាយន្តំ សេនកគេន
 កត្តេន សយន្តំ ។ ចិវំបិ សេនាសនំបិ ធុស្សតំ ។
 កតវតោ ឯតមក្ខំ អាហេទេសិ ។ អនុជាបាមិ កិក្ខុវ
 អន្ធានកមនសមយេ ឱរេនឡមាសំ ញាយន្តំ ឯវត្ត
 បទ កិក្ខុវ ឥមំ សិក្ខាបទំ ធុន្តិសេយ្យេឯ យោ បទ
 កិក្ខុ ធុរេនឡមាសំ ញាយេយ្យ អញ្ញត្រិ សមយោ
 ចាចិត្តិយំ ។ តត្តាយំ សមយោ ធិយន្តោ មាសោ
 សេសោ តិញ្ញានន្តំ វស្សានស្ស មមមោ មាសោ វិច្ឆេត
 អន្តរេយ្យមាសោ ធុញ្ញាសមយោ ចរិទ្ធិមាសមយោ
 តិលានសមយោ កម្មសមយោ អន្ធានកមនសមយោ
 អយំ តត្ត សមយោកំ ។ ឯវត្តំនំ កតវតោ កិក្ខុនំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

(២៣៣) គេន ទោ បទ សមយេន សត្តហុណ
 កិក្ខុ អន្ធានកសេ ចិវំកម្មំ តេរោត្តា សរេនេន វិគេន
 ធុកិណ្ណា ហោន្តំ ទេរេន ច ចោតំ ចោតំ ធុស្ស ។

(២៣២) សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយ ដើរផ្លូវត្រូវ មាន
 សេចក្តីឆ្លើយ (គ្រូចាត់ត្រូវគោល) ក៏មិនហ៊ានឡើងទឹក ហើយសឹក
 ទាំងខ្លួនដែលនៅហ្មងដោយភ្លើងក្តៅ ។ ចិវក្តី សេនាសនៈក្តី ក៏
 នៅហ្មងទៅ ។ កិក្ខុទាំងឡាយក្រាបទូលសេចក្តីនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ករ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កុំសម័យដើរផ្លូវត្រូវ
 ទោមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ គឺជាគតអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុនិងកុលាម ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីស្រវឹងទ្រើនឱ្យសិក្ខាបទនោះយ៉ាង
 នេះថា កិក្ខុណាមួយមិនទាន់ដល់កំណត់កន្លះទេ ហើយផ្តិតទឹក ត្រូវ
 អាបក្តីបាចិត្តិយ រៀនរាល់តែទានសម័យ ។ ឯសម័យក្តីសិក្ខាបទនោះ
 នឹងមួយទែកនេះដើសេស (ខាងចុង) នៃគិម្ភុដ្ឋ ទើបមួយទែកនេះដើរទៅស្សាន
 ផ្លូវ រួចទៅទាំងនេះត្រូវជាតិទែកនេះ ហៅថា សម័យក្តី សម័យស្តុះស្តាប់
 សម័យហេងដើម្បី សម័យធ្វើការងារ សម័យដើរផ្លូវត្រូវ នេះជាសម័យក្តី
 សិក្ខាបទនោះ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះករខ្ពង់បញ្ញត្តិដល់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

(២៣៣) សម័យនោះឯង កិក្ខុជាច្រើនចេ ធ្វើចិវកម្មក៏ចិវិល
 ត្រូវរូបបក់ដោយទាំងចូលមក ទាំងភ្លើងក៏ធ្លាក់ចុះមកត្រូវបង្កិច ។ ឥត ។

វិចារបំណិក មហាវិក្កោ

វិចារបំណិក មហាវិក្កោ

កំត្វ កុត្តា ត្វាយត្វា ន ត្វាយត្វិ កំលំទ្កេន ត្វេត្តន
 សយត្វិ ។ ចំវបំ សេនាសនំចំ ទុស្សតិ ។ កកវតា
 ឯតមត្តំ រណេនេសំ ។ អនុជាធាមំ កិក្កេវ កតវុត្តិ-
 សមយេ ឱវេនឡ្យមាសំ ត្វាយត្វិ ឯវត្វ បទ កំត្វេវ កំ
 សំត្វាមនំ ធុត្វិសេយ្យេន យោ បទ កំត្វ ឱវេនឡ្យមាសំ
 ត្វាយេយ្យ អត្តត្រិ សមយោ ចាចិត្តិយំ ។ តត្វាយំ
 សមយោ និយេឡ្យ មាសោ សេសោ កំម្ពានត្វិ វស្សា-
 ឯស្ស បវមោ មាសោ កំត្វេត អត្តតេយ្យមាសោ
 ធុត្តាសមយោ ចំឡ្យមាសមយោ កំលានសមយោ
 កត្តសមយោ អត្តានកមនសមយោ កតវុត្តិសមយោ
 អយំ តត្វ សមយោភិ ។

កំត្វតំនិទ្ធកយមាទសេចក្តីកត្វិស (ទ្វាចវិក្រិចិត្តិវិចារស) កំមិនបិក
 ត្វិកតំក សិវតំនិទ្ធកប្រច្ឆកប្រច្ឆស (រោនេនេ) ។ ចិវក្តិ សេនាសនៈក្តិ
 កំសេវហ្មនិចេ ។ កំត្វតំនិទ្ធកយកំត្រាចទ្ធកសេចក្តីកត្វិចំរោនេព្រះដំនាទ
 ព្រះតាត ។ ព្រះអត្តិច្រិវិកាសំថា ម្នាលកំត្វតំនិទ្ធកយ កុដិសម័យ
 ទ្វលំនិវិក្កិ ទុកថាមិនចាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺជាគតអនុញ្ញាតទ្វ
 កំត្វត្វិកតំនិទ្ធក ម្នាលកំត្វតំនិទ្ធកយ អ្នកតំនិទ្ធកយធម្មិសំវែនិឡើនិទ្ធក
 សិក្កាចទ្ធកនេយំនិវិក្កិ កំត្វលាមួយមិនចាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ ចើយ
 ត្វិកតំក ត្រិវាចក្តិចាចិត្តិយ វៀវលេវិវតានសម័យ ។ ឯសម័យ
 កុដិសិក្កាចទ្ធកនោះ គឺមួយខែកន្លះជំសេស (ខាតិចុតិ) ខែតិម្ពរដ្ឋ ខីវ
 មួយខែខាតិដើមខែវិស្សានដ្ឋ រួមទាំងនេះត្រិវាចក្តិវិក្កិកន្លះ ហៅថា
 សម័យក្តៅ សម័យស្ងួត សម័យទានជម្ងឺ(*) សម័យធ្វើការងារ(២)
 សម័យដើរជួរត្វាយ(៣) សម័យទ្វលំនិវិក្កិ(៤) នេះជាសម័យកុដិ
 សិក្កាចទ្ធកនោះ ។

(២៧៤) ត្រិវិកាត្វថា កិក្កលាមួយ មាទសេចក្តីកត្វិចំនិវិ
 បវមហាជិក ។ ពាក្យថា មិនចាន់ដល់កំណត់កន្លះខែ គឺកន្លះខែ ។

*-២-៣-៤ សម័យទាំង៤ យំនិវិក្កិចំរោនេវិចារ ព្រិវាចេ ដែលមាទកំណត់និវិ
 កន្លះនោះតែសម័យណាមួយក៏បាន ។

[២៧៤] យោ ចនាតិ យោ យាឱសោ ។ បេ ។
 កំត្វតំ ។ បេ ។ អយំ កំមស្មិ អត្ត អនិច្ឆេតា
 កំត្វតំ ។ ឱវេនឡ្យមាសត្វិ ធុនតត្វមាសំ ។

២៣៥

ធម៌វិញ្ញាណស្នេ វិញ្ញាណវិញ្ញាណ សក្កិមសិក្ខាបទស្នេ សិក្ខាបទវិញ្ញាណ

ញ្ញៈយយ្យតិ ចុណ្ណោ វា មត្តិកាយ វា ញ្ញៈយតិ
 បយោតេ ទុក្ខំ ។ ញ្ញៈបរិយោសានេ អាមត្តិ ជាតិក្ខិ-
 យស្ស ។ អញ្ញត្រិ សមយោតិ វេបេត្វា សមយំ ។
 ទុក្ខាសមយោ ជាម ធិយេឡោ មាសោ សេសោ តិញ្ញា-
 តំ ។ បរិណិព្វសមយោ ជាម វស្សនស្ស បវេនោ
 មាសោ ។ វេត្តេតេ អឡ្ហតេយ្យមាសា ទុក្ខាសមយោ
 បរិណិព្វសមយោតិ ញ្ញៈយតត្ថំ ។ តិណ្ណសមយោ
 ជាម យស្ស វិចា ញ្ញៈនេ ទ ជាស្ម ហោតិ ។ តិណ្ណ-
 សមយោតិ ញ្ញៈយតត្ថំ ។ តេស្មសមយោ ជាម អន្ត-
 មសោ បរិវេណំមិ សម្មត្ថំ ហោតិ ។ តេស្មសមយោតិ
 ញ្ញៈយតត្ថំ ។ អន្តានតមទសមយោ ជាម អន្ត្រយោជតំ
 កម៌ស្សមតិ ញ្ញៈយតត្ថំ កច្ចន្តេន ញ្ញៈយតត្ថំ កតេន
 ញ្ញៈយតត្ថំ ។ វាតុដ្ឋិសមយោ ជាម តិក្ខុ សារជេន
 វាតេន ឧត្តន្ត្រា ហោតិ ទ្វេ វា តិណ្ណំ វា ទទពាធុសិ-
 តាតិ កាយេ បតិកាតិ ហោតិ ។ វាតុដ្ឋិសមយោតិ
 ញ្ញៈយតត្ថំ ។

ធម៌វិញ្ញាណស្នេ សុកាយាវុ សិក្ខាបទទី ៨ សិក្ខាបទវិញ្ញាណ

ពាក្យថា ភ្នំតំ ភ្នំតំ ភ្នំតំ ភ្នំតំ ភ្នំតំ ភ្នំតំ ដោយដី
 ស្និត្ត ត្រូវការបង្កើតឡើងប្រយោគ ។ លុះភ្នំតំចូលស្រេច ត្រូវការបង្កើត
 បាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វិញ្ញាណវិញ្ញាណសម័យ គឺលើកលែងចំពោះ
 សម័យវេលា ។ មួយទែកនូវដីសេស (ខាងចុង) នៃភ្នំតំដើរ ហៅថា
 សម័យក្តៅ ។ មួយទែកនូវដីសេស (ខាងចុង) នៃភ្នំតំដើរ ហៅថា
 សម័យស្ងួត ។ មួយទែកនូវដីសេស (ខាងចុង) នៃភ្នំតំដើរ ហៅថា សម័យស្ងួត-
 ស្ងួត ។ មួយទែកនូវដីសេស (ខាងចុង) នៃភ្នំតំដើរ ហៅថា សម័យក្តៅ សម័យ
 ស្ងួត ។ ភ្នំតំដីដីចូលហើយ គប្បីភ្នំតំចុះ ។ ភ្នំតំណាវិញ្ញាណ
 ការភ្នំតំទឹកមានសេចក្តីមិនសព្វាយ ភ្នំតំនោះហៅថា មានសម័យមានធម៌
 ច្រើន មានសម័យឈឺថ្លាតំ ។ ភ្នំតំដីដីចូលហើយ មានសម័យឈឺថ្លាតំហើយ
 គប្បីភ្នំតំចុះ ។ ការតាំងដោយហោចដៅ សូម្បីតែបាសប្រាសសីភាព
 បរិវេណ គឺហៅថា សម័យក្តៅការតាំង ។ ភ្នំតំដីដីចូលហើយ មានសម័យក្តៅ
 តាំងហើយ គប្បីភ្នំតំចុះ ។ ដែលហៅថា សម័យដើរផ្លូវត្រាយ
 គឺភ្នំតំគឺថា អញ្ញាតិដើរផ្លូវប្រមាណនូវយោជន៍ ហើយគប្បីភ្នំតំទឹក
 បាន ភ្នំតំគឺដំណើរគប្បីភ្នំតំទឹកបាន ភ្នំតំដើរទៅហើយគប្បីភ្នំតំទឹក
 បាន ។ ដែលហៅថា សម័យទ្រូលនឹងភ្នំតំ គឺភ្នំតំត្រូវទ្រូលប្រកប
 ដោយទ្រូលហើយ មានដំណាក់ទឹកពីរដំណាក់គឺ ចំណែកភ្នំ ពាក់ត្រូវ
 កាយ ។ ភ្នំតំដីដី មានសម័យទ្រូលនឹងភ្នំតំ គប្បីភ្នំតំទឹកបាន ។

[២៣៥] ឧទកត្តមាសេ ឧទកសញ្ញំ អញ្ញត្រិ
 សមយា ញាយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកត្ត-
 មាសេ វេមតិកោ អញ្ញត្រិ សមយា ញាយតិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧទកត្តមាសេ អតិរកសញ្ញំ
 អញ្ញត្រិ សមយា ញាយតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អតិរកត្តមាសេ ឧទកសញ្ញំ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អតិរកត្តមាសេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អតិរកត្តមាសេ អតិរកសញ្ញំ អបាបត្តិ ។

[២៣៦] អបាបត្តិ សមយេ អត្តមាសំ ញាយតិ
 អតិរកត្តមាសំ ញាយតិ^(១) ចាវ កច្ចុញ្ញា ញាយតិ
 សព្វប្បច្ចន្តិមេសុ ជនបទេសុ អាបទាសុ ឧប្បត្តកស្ស
 អាទិកត្តិកស្សាតិ ។

សន្តមសំក្ខមទំ ឧប្បិដ្ឋំ ។

* គឺថា បរិក្ខមទំ យោគ្គេន សតិ ពរណីយេ ទទតិ ពេរិញ្ចា ញាយតិ ចាវ កច្ចុញ្ញា អាទិកត្តិ
 ក តាយតិ ឯវ យាយេ អត្ថិ ។

[២៣៧] មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនទាន់ដល់កន្លះ
 នៃ ហើយធូតទឹក ត្រូវតាមភ្នំចុះក្នុង រឿយលឿនមានសម័យ ។
 មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមភ្នំចុះក្នុង រឿយ
 លឿនតែមានសម័យ ។ មិនទាន់ដល់កន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើស
 ហើយធូតទឹក ត្រូវតាមភ្នំចុះក្នុង រឿយលឿនតែមានសម័យ ។ កាល
 លើសជាងកន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា ខ្លះវិញ ត្រូវតាមភ្នំឡើង ។ កាលលើស
 ជាងកន្លះនៃ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមភ្នំឡើង ។ កាលលើស
 ជាងកន្លះនៃ ភិក្ខុសំគាល់ថា លើសមែន មិនត្រូវតាមភ្នំឡើយ ។

[២៣៨] ពេលដែលមិនត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង)
 គឺភិក្ខុមានសម័យ ១ កន្លះនៃភិក្ខុធូតទឹកម្តង ១ លើសជាងកន្លះនៃភិក្ខុធូតទឹក ១
 ភិក្ខុធូតទឹកត្រឹមមានហើយធូត ១ ភិក្ខុនៅក្នុងជនបទឬជនបង្គំស្រី ១
 ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ^(១) ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៧ ថេរី ។

* គឺភិក្ខុមានសព្វប្បច្ចន្តិមេសេដេញទី៦ ហើយមុនពេលទុំដំណើរ ដើម្បីឱ្យដុតកំសេចក្តីអន្តរាយ
 នោះ ទៅថា មានសេចក្តីអន្តរាយ ក្នុងសិក្ខាបទនេះ ។

អង្គបទសិក្ខាបទ

[២៣៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវារេ អបាថមិណ្ឌុកស្សៈ អារាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ ច ចរិញ្ចាជកា
ច សាគោតា សាវត្ថិ អន្ទាទមក្កប្បដិបត្តា ហោតិ ។
អន្តរាមក្កេ ចោរា ធិក្កមិត្តា តេ អច្ឆិទ្ធិស្ស ។ សាវត្ថិយា
រាជវេនា ធិក្កមិត្តា តេ ចោរ សកលោ ធិហោត្តា
ភិក្ខុនំ សន្តិកេ ទ្ធិតំ ចាហោស្សំ អាភទ្ធកុ ភទ្ធក្កា
សកំ សកំ ចិវំ សញ្ញាធិត្តា តណ្ហាទ្ធិតំ ។ ភិក្ខុ
ចិវំ ន សញ្ញាទ្ធិតំ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ
វិចារេន្តិ កមំ ហិ ធាម ភទ្ធក្កា អត្តនោ អត្តនោ
ចិវំ ន សញ្ញាធិស្សន្តិតំ ។ អស្សេស្សំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ
មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារេន្តានំ ។
អថទោ តេ ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមន្តំ អាហោចេស្សំ ។
អថទោ ភគវា ឯតស្សី ធិនានេ ឯតស្សី បតវាលោ

សិក្ខាបទទី ៨

[២៣៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលនឹងទៅក្រុងជេតវារេ
ចេសំអនាថមិណ្ឌុកស្សី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ កាលនោះឯង ភ្នកភិក្ខុខ្លះ
ភ្នកចរិញ្ចាជកខ្លះ ដាំច្រើនប្រឆាំងដើរផ្លូវគ្នាយ ពីក្រុងសាគោតេវេក្រុង
សាវត្ថិ ។ លុះដល់ពាក់កណ្តាលផ្លូវ មានភ្នកចោរចេញមកប្រឆាំងភិក្ខុនិង
ភ្នកចរិញ្ចាជកព្រះនោះ ។ រាជវេនាព្យាបាល់ទ្បាយនាំគ្នាចេញពីក្រុងសាវត្ថិ
មកចាប់ចោរព្រះនោះបានព្រមព្រងទ្រព្យរបស់ ហើយប្រើប្រាស់ទៅក្នុង
សំណាក់ភ្នកភិក្ខុថា លោកម្ចាស់ទាំងទ្បាយចូរឱ្យមកយកចិវរបស់ខ្លួន ។
ភាមស្គាល់ចុះ ។ ភិក្ខុទាំងទ្បាយក៏បិទស្គាល់ចិវ ។ មនុស្សទាំងទ្បាយ
ក៏ចោលទោស ក៏រង្រិល បន្តិចបន្តួចថា លោកម្ចាស់ទាំងទ្បាយបិទស្គាល់
បិទស្គាល់ចិវរបស់ខ្លួន ។ លោះ ។ ភិក្ខុទាំងទ្បាយចុះមនុស្សទាំងនោះ
កោលទោស ក៏រង្រិល បន្តិចបន្តួចហើយ ។ រឿងភិក្ខុព្រះនោះក្រាបទូល
សេចក្តីនេះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គនោះ ដំណើរនេះ

វិទ្យាបិដក បញ្ចកថា

វិទ្យាបិដក បញ្ចកថា

កិក្ខុសង្ឃី សង្ឃិកាបេត្តា កិក្ខុនំ គននុត្តរំ គននុ-
 លោមិកំ ធម្មំ កថំ កាត្វា កិក្ខុ អាមន្តេសិ តេធម៌
 កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ បញ្ញាបេស្សាមិ នស អន្តរិសេ
 បដិច្ច សង្ឃុស្សុតាយ សង្ឃុជាសុតាយ ។ មេ ។
 សន្និដ្ឋនិយា វិទយានុត្តហាយ ។ ឯវត្ត មទ កិក្ខុវេ
 កំ សិក្ខាបដំ ឧត្តរិសយ្យាថ ធា មទ កិក្ខុតា ចិរ-
 ណពេទ តិស្តំ ធុត្តន្តរិករណំ អញ្ញាតំ ធុត្តន្តរិ-
 ករណំ អាណាតត្ថំ ធា វិ កាន្តមំ វា កាធូសាតំ វា ។
 អនាធា ទេ កិក្ខុ តិស្តំ ធុត្តន្តរិករណំ អញ្ញាតំ
 ធុត្តន្តរិករណំ ធា ចិរំ មរិកុញ្ញយ្យ ទាតិក្ខុយន្តំ ។

(២៣៨) ធា ធាម អកាតកម្មំ វុត្តនិ ។ ចិរំ
 ធាម ធាត្ថំ ចិរំ អញ្ញាតំ ចិរំ ។ តិស្តំ ធុត្តន្តរិករ-
 ណំ អញ្ញាតំ ធុត្តន្តរិករណំ អាណាតត្ថំ អន្តរិសេ
 កុសត្តេធម៌ អាណាតត្ថំ ។ ធា ធាម ទេ ធាត្ថំ

ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ឲ្យប្រជុំភិក្ខុសង្ឃ ហើយច្រើនម្នាក់ថាដ៏ល្អ
 សមគួរដល់រៀននោះ ។ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅពួកភិក្ខុ
 ដោយព្រះត្រង់ដីតាថា ឱ្យសិក្សាទាំងឡាយ បើដូច្នោះ គឺជាគតនិវេសន្ត
 សិក្សាបដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតាស្រីយកំណាចប្រយោជន៍ទៀត យ៉ាង
 គិដិម្បិម្រៃកថស្ស ១ ដើម្បីសច្ចៈដល់សង្ឃ ។ មេ ។ មើម្បិប្រគ
 នៅទីព្រះសង្ឃ ១ ដើម្បីអនុវត្តនៃព្រះវិន័យ ។ ឱ្យសិក្សាទាំងឡាយ អ្នក
 ទាំងឡាយធម្មសិក្សាទៀតឲ្យសិក្សាទានយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុបាទចិរិយមក
 ហើយ ធម្មកាតកម្មវិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង ពណ៌ខៀវ វិក្កុ
 ពណ៌កក់ ពណ៌ខ្មៅ វិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ ណាមួយ បើភិក្ខុមិន
 កាតកម្មវិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង វិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌
 ណាមួយ ហើយប្រើប្រាស់ចិរិយ ត្រូវកាតកម្មវិក្កុស ។

(២៣៨) វិទ្យាបិដក ថ្មី គឺចិរិយមិនទាន់បាទ ម្ចាស់ ។ វិទ្យា
 ហៅថា ចិរិ គឺបណ្តាចិរិទាំង ៦ ចិរិណាមួយ ។ គ្រងិកាត្យថា ធម្ម
 កាតកម្មវិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌ យ៉ាង វិក្កុសប្រាប់ធ្វើឲ្យទូចពណ៌
 ណាមួយ សេចក្តីថា ភិក្ខុត្រូវធ្វើឲ្យដុះដាលយកំណាត់យ៉ាងគួរបំផុត ត្រូវ
 ចុះចុះស្បូវ ។ វិទ្យាហៅថា ពណ៌ខៀវ គឺវិក្កុសពណ៌ខៀវ យ៉ាង

ពាចិត្តិយកណ្តុ សុភពោធិវត្ត ឧត្តមសំបុកស្ស អាចត្តិវារ

កំសង្ខារំ បលាសច័លំ ។ កន្តុខោ ធាម ឱន-
កោ វុច្ចតិ ។ កាឡុសាមំ ធាម យត្តិញ្ចិ កាឡុ-
កំ^(១) ។ អនាធា ចេ កំកុ តិណ្ណំ ធុទ្ធល្ហាការណាចំ
អញ្ញាតំ ធុទ្ធល្ហាការណាចំ អន្តមសោ កុសត្តេនបំ
អនាធិយេត្តា តិណ្ណំ ធុទ្ធល្ហាការណាចំ អញ្ញាតំ ធុទ្ធល្ហា-
ការណំ ធាំ ចិវំ បរិកុញ្ញតិ អាចត្តិ ធាចិត្តិយស្ស ។

[២៣៧] អនាធិន្ទ អនាធិន្ទសញ្ញិ បរិកុញ្ញតិ
អាចត្តិ ធាចិត្តិយស្ស ។ អនាធិន្ទ វេមចេកោ បរិកុញ្ញតិ
អាចត្តិ ធាចិត្តិយស្ស ។ អនាធិន្ទ អាធិន្ទសញ្ញិ បរិ-
កុញ្ញតិ អាចត្តិ ធាចិត្តិយស្ស ។ អាធិន្ទ អនាធិន្ទ-
សញ្ញិ អាចត្តិ ធុក្កេនស្ស ។ អាធិន្ទ វេមចេកោ អាចត្តិ
ធុក្កេនស្ស ។ អាធិន្ទ អាធិន្ទសញ្ញិ អនាចត្តិ ។

១ ១ ២ កាឡុសាមំ ។

ពាចិត្តិយកណ្តុ សុភពោធិវត្ត សិក្ខបទទំ ៨ វារៈវេលាចិន្ទ្រវារបច្ចំ

បានដល់ពាលិទ្ធិវដ្តសម្រិត១ ពាលិទ្ធិវដ្តស្មីករណី ១ ។ ដែល
ហៅថា ពាលិកតំ គឺសំដៅយកកតំដែលនៅក្នុងទីត ។ ដែលហៅថា
ពាលិទ្ធិវដ្តំ គឺវត្តមានពាលិទ្ធិវដ្តវារមួយ ។ ពាក្យថា បើកំកុមិទកាមំ
យកនូវកុសត្រាច់ធ្វើឲ្យខូចពាលិ ពាយ៉ាង កុសត្រាច់ធ្វើឲ្យខូចពាលិណា
មួយ សេចក្តីថា កំកុមិទធ្វើកប្បពិន្ទុ បណ្តាកុសត្រាច់ធ្វើឲ្យខូច
ពាលិ ពាយ៉ាង ដោយកុសត្រាច់ធ្វើឲ្យខូចពាលិណាមួយ ដោយកំលាតំ
ប្រមាណយ៉ាងក្នុងបំផុតត្រឹមមុំនីមួយៗ ហើយប្រើប្រាស់ចិវមិ ត្រូ
អាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៣៧] ចិវវេលានិកុមិទធ្វើកប្បពិន្ទុ កំកុសំគាល់ថាមិទតាមធ្វើ
កប្បពិន្ទុ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ចិវមិទតាមធ្វើកប្ប
ពិន្ទុ កំកុមិទសេចក្តីសន្សំយ ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
ចិវមិទតាមធ្វើកប្បពិន្ទុ កំកុសំគាល់ថាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ ។ ប្រើប្រាស់
ត្រូអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ចិវវាទាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កំកុសំគាល់ថាមិទ
តាមធ្វើកប្បពិន្ទុ ត្រូអាចត្តិក្កដ ។ ចិវវាទាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ កំកុ
មិទសេចក្តីសន្សំយ ត្រូអាចត្តិក្កដ ។ ចិវវាទាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ
កំកុសំគាល់ថាធ្វើកប្បពិន្ទុហើយ មិទត្រូអាចត្តិវឿយ ។

[២២០] អនាមត្តំ អាទិយេត្វា បរិកុញ្ញតិ កាប្បា
 ទាដ្ឋា ហោតិ កប្បកតោកាសោ ជិណ្ហា ហោតិ
 កប្បកតេច អកប្បកាតំ សំសិទ្ធិតំ ហោតិ អត្តន្ទ
 អទុរាគេ បរិកល្លា ទម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិតាស្សតិ ។

អន្តមសំភាសនំ ធិដ្ឋិតំ ។

[២២០] វារៈវេលមិទត្រិកាទត្តំ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង)
 គិក្ខុបុទានេប្បិកប្បិកុ ហើយប្រើប្រែសំ ១ កប្បិកុទុទ្ធភាគាត ១
 កវិទុវិវេលវេទិកប្បិកុទុត្រិកាត្រាត ១ កិក្ខុវេទិវេលមិទបុទានេប្បិកប្ប
 កិក្ខុភាវនាមួយនិងវិវេលវេទិកប្បិកុហើយ ១ វិវេលវេទិវេលវេទិ
 ចំណេះថ្មី ១ វិវេលវេទិវេលវេទិកវេទិ ១ វិវេលវេទិវេលវេទិ ១
 ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុវេទិវេលវេទិ ១ ។

សិក្ខាបទទី ១ ១២ ។

សិវលីកាបទី

(២២០) ភេទ សមយេន តុន្តោ កតវា សាវត្តិយំ
វិហារិនិ ជេតវនេ អនាជមិស្ថំកស្ស អារាម ។
ភេទ ទោ មន សមយេន វាយស្មា ឧបទល្ហោ
សក្យបុត្តោ កាតុយោ សទ្ធិវិហារិកស្ស ភិក្ខុយោ សាមំ
ចីវំ វិគម្សេត្តា អប្បទុត្តារកំ បរិកុញ្ញតិ ។ អថទោ
សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណេនិ អយំ អានុសោ
អាយស្មា ឧបទល្ហោ សក្យបុត្តោ មញ្ញំ សាមំ ចីវំ
វិគម្សេត្តា អប្បទុត្តារកំ បរិកុញ្ញតិ ។ យេ ភេ
ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈរយន្តិ ជ័យន្តិ វិហា-
រេន្តិ កថំ ហិ បាម វាយស្មា ឧបទល្ហោ សក្យបុត្តោ
ភិក្ខុស្ស សាមំ ចីវំ វិគម្សេត្តា អប្បទុត្តារកំ បរិកុញ្ញ-
ស្សតិ ។ យេ ។ សទ្ធិ កិវ ត្ថំ ឧបទល្ហ ភិក្ខុស្ស
សាមំ ចីវំ វិគម្សេត្តា អប្បទុត្តារកំ បរិកុញ្ញសិ ។
សទ្ធិ កតវា ។ វិវាហិ បុន្តោ កតវា កថំ ហិ

សិវលីកាបទី ៨

(២២១) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងជេតវន
របស់អនាជមិស្ថិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រែសាវត្តិ ។ សម័យនោះឯង ឧបទុ
សក្យបុត្រដ៏មានអាយុបុរាណិកប្បចាររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង រួមផ្សំនឹងភិក្ខុ
សទ្ធិវិហារិករបស់ព្រះថេរោ ជាមនិប្បូន ហើយមិនបាទឲ្យដកវិកប្បចេញ ក៏
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ រឺបើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាសេចក្តីចុះផលភិក្ខុទាំងឡាយ
ជា ម្ចាស់ពារសោ ឧបទុសក្យបុត្រដ៏មានអាយុខ្លះ បុរាណិកប្បចារ
របស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ទៃនឹងខ្ញុំ ហើយមិនឲ្យដកវិកប្ប (ជាមុន) ហើយ
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នា
តិច ។ រឺ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះក៏ពាលាពាស តិចៗស បន្តបន្តបំបា
ឧបទុសក្យបុត្រដ៏មានអាយុមិនក្លែងវិកប្បចាររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯង នឹង
ភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនបាទឲ្យដកវិកប្បចេញសិន ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅសោះ
។ រឺ ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់សួរថា នៃឧបទុ ត្តា អ្នកឯងបុរាណិកប្ប
ចាររបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងនឹងភិក្ខុផងគ្នា ហើយមិនឲ្យដកវិកប្បចេញសិន
ចេះតែប្រើប្រាស់ទៅ ពិតមែនឬ ។ ឧបទុដ៏មានអាយុប្រាបចូលថា សូម
ច្រើនបញ្ជាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ ច្រើនបញ្ជាសថា

នាម ភ្នំ មោឃបុរិស កិក្ខុស្ស ភាមំ ចិវំ វិកាយ្យត្វា
 អប្បទុក្ខាតំ បរិកុញ្ញិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសង្ខារំ វា មសាតាយ មសង្ខារំ វា កិយ្យោ-
 ភារិយ ។ បេ ។ វិវត្ត មន កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបដំ
 ទុត្តិសេយ្យាជ យោ មន កិក្ខុ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុជំយា
 វា សិក្ខាមាតាយ វា សាមណេវស្ស វា សាមណេវិយា
 វា សាមំ ចិវំ វិកាយ្យត្វា អប្បទុក្ខាតំ បរិកុញ្ញេយ្យ
 តាចិក្ខុយទ្ធិ ។

(២២២) យោ មនាតិ យោ យានិសា ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អាត្ម អនិប្បតោ
 កិក្ខុតិ ។ កិក្ខុស្សតិ អញ្ញាស្ស កិក្ខុស្ស ។ កិក្ខុជំ
 នាម ឧភតោសធឿ ឧបសម្បទ្ធ ។ សិក្ខាមាតា
 នាម ទ្វេ វស្សាជំ ធសុ ធម្មេសុ សិក្ខុតិសិក្ខា ។
 សាមណោ វេ នាម ធសសិក្ខាបដំតោ ។ សាមណេវ
 នាម ធសសិក្ខាបដំតោ ។ សាមន្តិ សយំ វិកាយ្យត្វា ។
 ចិវំ នាម ចន្ទំ ចិវារំ អញ្ញាតំ ចិវំ វិកាយ្យត្វា

វិទេមោឃបុរិស អន្តរិមិទក្ខុនិវិកប្បចិវារបសំខ្លួនដោយខ្លួនឯងនិងកិក្ខុ
 ឥន្ទិក្ខា ហើយប្រើប្រាស់ចិវ ។ ដែលមិនបានឱ្យគេឥកិប្បចេញសំខេ
 ម្បាលមោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនជាឱ្យជ្រះថ្លាដល់ភ្នំផងដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ឬទាំងភ្នំផងដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិកិតតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្បាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មិសំដីឡើងខ្លួនសិក្ខាបទនេះយក
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយបានឱកប្បចិវដោយខ្លួនឯងចំពោះភិក្ខុឥន្ទិក្ខា ភិក្ខុឥន្ទិ
 សិក្ខុមាតា មោឃណេវក្ខិ សាមណេវក្ខិ ហើយប្រើប្រាស់ចិវដែលមិន
 ទាន់ឱ្យគេឥកិប្បចេញសិទ្ធ ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២២២) ត្រីតិកាភ្នំ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹង
 បឋមបារាណិកសិក្ខាបទ ។ តាក្យថា ភិក្ខុឥន្ទិក្ខា និក្ខុន្ទិក្ខា ។ ដែល
 ហៅថា ភិក្ខុនី និក្ខុនីដែលបានទទួរសម្បទាភិក្ខុសិក្ខុទាំងពីរពួក ។ ដែល
 ហៅថា សិក្ខាមាតា គឺស្រីដែលបានសិក្សាសិក្ខាភិក្ខុនិមិត្តទាំង ៦ ត្រង់ពីរ
 ផ្ទាំងហើយ ។ ដែលហៅថា សាមណេវ គឺកុលបុត្រិ (ដែលបានសម្រេច
 បញ្ចក្ខុកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់ខ្លួនសិក្ខាបទទាំង ១០ ។ ដែលហៅថា សាម-
 ណេវី គឺស្រី (ដែលបានសម្រេចបញ្ចក្ខុកម្មហើយ) ទ្រទ្រង់ខ្លួនសិក្ខាបទ
 ទាំង ១០ ។ តាក្យថា ដោយខ្លួនឯង គឺឱកប្បដោយខ្លួនឯង ។ ដែល
 ហៅថា ចិវ គឺបណ្តាចិវទាំង ៦ ចិវណាមួយ យ៉ាងភ្នំចំបុក្ខុឈមសម្រេច

ចង្អុម ។ វិកេប្បនំ ឆាម ទ្វេ វិកេប្បនា សម្មុទារិកេប្បនា
 ច បាម្មុទារិកេប្បនា ច ។ សម្មុទារិកេប្បនា ឆាម ឥម
 ចំវំ ឥត្តំ វិកេប្បនំ ឥត្តុច្ឆាមស្ស វតិ ។ បាម្មុទារិ-
 កេប្បនា ឆាម ឥម ចំវំ វិកេប្បនត្ថាយ ឥត្តំ ធម្មតំ ។
 ភេត វត្តទ្វេ កោ ភេ ខត្តោ វា សទ្ធិវដ្ឋោ វតិ ។
 ឥត្តុច្ឆាមោ ច ឥត្តុច្ឆាមោ ពានិ ។ ភេត វត្តទ្វោ អហិ
 ភេសំ ធម្មំ ភេសំ សទ្ធតិ បរិកុញ្ញ វា វិស្សដ្ឋេហិ វា
 យចាមច្ឆយំ វា ភេហេហិទិ ។ អប្បទុទ្ធារោ ឆាម ភស្ស
 វា អបត្តិ ភស្ស វា អវិស្សាសោ វា វិកុញ្ញតិ អាបត្តិ
 ពានីក្ខយស្ស ។

[២២៧] អប្បទុទ្ធារោ អប្បទុទ្ធារោសត្តិ បរិកុញ្ញតិ
 អាបត្តិ ពានីក្ខយស្ស ។ អប្បទុទ្ធារោ វេសសីកោ
 បរិកុញ្ញតិ អាបត្តិ ពានីក្ខយស្ស ។ អប្បទុទ្ធារោ

គិប្បនាម ។ វេសសីកោ វិកេប្ប ឥត្តុច្ឆាមវាយេនី ពាន
 ឥសវិកេប្បនំពានមុ ១ វិកេប្បកំប្បនិមុ ១ ។ វេសសីកោ វិកេប្ប
 ចំពានមុ គិកុកំណត់យេវពាក្យថា ឱវិកេប្បចិវេនចិពានាលោក
 ច្បវំពានកិកុណ្ណានេ ។ វេសសីកោ វិកេប្បកំប្បនិមុ គិកុកំណត់
 យេវពាក្យថា ឱវិកេប្បចិវេសវលោក មេធិវិកេប្បទុក ។ គិកុនោ
 ត្រៃស្វត្តុកំណត់វិកោ លោកណាជាមិត្រាមសលោក ចូលោក
 ស្គាល់លោកណា ។ គិកុម្ភាសចិវិត្រៃប្រាបថា គិកុណ្ណានេនេនី គិកុ
 ណ្ណានេនេនី ។ គិកុអុកទទ្បលវិកេប្បនោត្រៃយាយនិគិកុម្ភាសចិវិត្រៃ
 ឱវិកេប្បចិវេសវិត្រៃនោ លោកចូលប្រើប្រាស់ភី ចូលោកចូលបើកភី
 លោកចូលធ្វើតាមសមគុដល់ច្រើយភី ឱវិកេប្បចិវិត្រៃនោ ។
 វេសសីកោ មិនបានឱវត្រៃភី គិកុម្ភាសចិវិត្រៃប្រាសចិវិត្រៃ
 គិកុអុកទទ្បលវិកេប្បនោមិនបានប្រគល់ភី មិនស្និទ្ធស្នាលនិគិកុម្ភាស
 ទទ្បលវិកេប្បនោ ហើយប្រើប្រាស់ភី ត្រៃអបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២២៧] ចិវិត្រៃមិនបានឱវត្រៃភី គិកុម្ភាសចិវិត្រៃ
 មិនបានឱវត្រៃភី ហើយប្រើប្រាស់ ត្រៃអបត្តិបាចិត្តិយ ។ ចិវិត្រៃមិន
 បានឱវត្រៃភី គិកុម្ភាសចិវិត្រៃមិនបានប្រគល់ភី ហើយប្រើប្រាស់ ត្រៃអ-
 បត្តិបាចិត្តិយ ។ ចិវិត្រៃមិនបានឱវត្រៃភី គិកុម្ភាសចិវិត្រៃ

បច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា បរិក្ខេបន្តិក អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អចិន្ត្រៃយ៍ វា វិស្សន្ត្រៃយ៍ វា អាចត្តិ ធុត្តន្ត្រៃយ៍ ។ បច្ចុប្ប-
 រកេ អប្បបច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា អាចត្តិ ធុត្តន្ត្រៃយ៍ ។ បច្ចុប្ប-
 រកេ វេទន៍កោ អាចត្តិ ធុត្តន្ត្រៃយ៍ ។ បច្ចុប្បរកេ
 បច្ចុប្បន្នភាពសញ្ញា អនាចត្តិ ។

[២២២] អនាចត្តិ សោ វា នេតិ តស្ស វា វិស្សា-
 សេន្តោ បរិក្ខេបន្តិក ឧប្បត្តតស្ស អាទិកខ្មែតស្សនិ ។

វេទន៍កោ ខ្មែតិ ។

បានឱ្យគេដកវិកប្ប ហើយប្រើប្រាស់ ក្រវិកាចត្តិចិត្តិយ ។ ភិក្ខុអង្គដ្ឋានភិ-
 លេខនិទាមភិ ក្រវិកាចត្តិចិត្តិយ ។ ចីវរវេលបានឱ្យគេដកវិកប្ប ភិក្ខុ-
 សំគាល់ថាមិនបានឱ្យគេដកវិកប្បវិញ ក្រវិកាចត្តិចិត្តិយ ។ ចីវរវេលបាន
 ឱ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ក្រវិកាចត្តិចិត្តិយ ។ ចីវ-
 វេលបានឱ្យគេដកវិកប្បហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាបានឱ្យគេដកវិកប្បហើយ
 មិនក្រវិកាចត្តិឡើយ ។

[២២២] វិកាវេលមិនក្រវិកាចត្តិ (ត្រូវសិក្សាបរិវេណនាមព្យយាមិ)
 ភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវរវេលភិក្ខុអង្គទទួលវិកប្បនាមភិ ភិក្ខុសំគាល់បេសសិវ្វ-
 សាលនិភិក្ខុជាអង្គទទួលវិកប្បនាមភិ ១ ភិក្ខុអង្គ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភិក្ខុ ។

សិក្សាទទេ ៧ ចប់ ។

ទសមសិក្ខាបទី

[២២៥] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អបាធិបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ តោ
បទ សមយេន សត្តាសាវត្ថិយា កិក្ខុ អសង្កមិតបរិក្ខា-
ណ ហោន្តិ ។ ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ សត្តាសាវត្ថិយានំ កិក្ខុនំ
បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិទេន្តិ ។ សត្តាសាវត្ថិយា កិក្ខុ
ធម្មត្ថិយេ កិក្ខុ ឯតទកេចំ ទេដាវុសា អញ្ញកំ បត្តិមិ
ចិវិមិតិ ។ ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ មាសង្កិ ។ តេ ពេន្តិ ។
កិក្ខុ ឯវាហំសុ តិស្ស តុម្ពេ អាវុសោ ពេនជាតិ ។
សមេ អាវុសា ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ អញ្ញកំ បត្តិមិ ចិវិមិ
អបដិទេន្តិតិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ តាមំ ហិ ឆាម ធម្មត្ថិយា
កិក្ខុ កិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិទេស្សន្តិតិ ។ យេ ។
សង្កំ តិវ តុម្ពេ កិក្ខុវេ កិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ អបដិទេ-
ដាតិ ។ សង្កំ ភគវាតិ ។ វិវាហំ តុដ្ឋោ ភគវា តាមំ
ហិ ឆាម តុម្ពេ ហោយបុរិសា កិក្ខុនំ បត្តិមិ ចិវិមិ

សិក្ខាបទទី ១០

[២២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភោគ កាលគង់នៅក្នុង
ភាគមជេគរនៃ របស់អាចារ្យបុណ្យកាលដ៏ ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
ឯន ពួកសត្តាសាវត្ថិយក៏ក្នុងបុគ្គលត្រូវនិយមភ្នែកដោយស្រួល ។ ពួក
ធម្មត្ថិយក៏ក្នុងលាក់ទុកទុកទុកត្រូវ ចិវិវិទុះ របស់ពួកសត្តាសាវត្ថិយកិក្ខុ ។ ពួក
សត្តាសាវត្ថិយក៏ក្នុងនិយាយពាក្យនេះនឹងពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុថា ម្ចាស់អាវុសា
អ្នកទាំងឡាយចូរទូទៅត្រូវ ចិវិវិទុះដល់យើង ។ ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុក៏នាំ
សើច ។ ពួកសត្តាសាវត្ថិយក៏ក្នុងនោះនិយម ។ កិក្ខុទាំងឡាយស្ស
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា យេកុម្មីបានជាអ្នកទាំងឡាយយំ ។
ពួកសត្តាសាវត្ថិយក៏ក្នុងប្រាប់ថា ម្ចាស់អាវុសា ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុទាំងនេះ
លាក់ទុកទុកទុកទុកត្រូវ ចិវិវិទុះ របស់យើង ។ កិក្ខុទាំងឡាយណាជាម្នាក់
បានសេចក្តីប្រាថ្នាគិត ។ យេ ។ កិក្ខុទាំងនោះតំពាលពោស កិរម្យិវ
ចុះបង្កប់ថា មិនសម្បើបើពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុលាក់ទុកទុកទុកត្រូវ ចិវិវិទុះ
របស់កិក្ខុផងឆ្មារសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
ឡាយ ពួក អ្នកទាំងឡាយលាក់ទុកទុកទុកត្រូវ ចិវិវិទុះ របស់កិក្ខុផងឆ្មា
តិកមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុត្រាបចូលថា សូមទ្រង់ព្រមព្រាបប្រោស ពិត
ណែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភោគទ្រង់បន្ទោសថា ខែហោយបុរសទាំងឡាយ

អបដិទេស្ស្ត ចេតំ មោឃបុរិសា អប្បសន្នានំ ក
 បសាទាយ បសន្នានំ ក កិយ្យោកាកាយ ។ បេ ។ ឃិវត្ត
 បទ កិក្កុវេ ឥមំ សិក្កាបទំ ឧត្តិសយ្យុវេ យោ បទ
 កិក្កុ កិក្កុស្ស បត្តិ វា ចិវំ វា ចិសីនទំ វា ស្វចំយវំ
 វា កាយទទ្ធនំ វា អបដិទេយ្យ វា អបដិទោមយ្យ
 វា អន្តមសោ ហស្សាបេត្តោចិ^(១) ចាតិភ្នំយន្តិ ។

[៤៤៦] យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 កិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អចិប្បោតោ
 កិក្កុតិ ។ កិក្កុស្សានិ អញ្ញាស្ស កិក្កុស្ស ។ បត្តោ
 ជាម ទ្វេ បត្តា អយោបត្តោ មត្តិកាយត្តោ ។ ចិវំ ជាម
 ទទ្ធនំ ចិវំ អញ្ញាតវំ ចិវំ វិគយ្យទុមតំ បដិចំ ។
 ចិសីនទំ ជាម សទសំ វុត្តិ ។ ស្វចំយវំ ជាម
 សស្វចំតំ វា អស្វចំតំ វា ។ កាយទទ្ធនំ ជាម ទ្វេ
 កាយទទ្ធនានិ បដិចំ ស្វកាទ្ធនំ ។ អបដិទេយ្យានិ

១ ឧ. ហសាបេត្តោ ។ ឧ. ហសាបេត្តោ ។

មិសប្បិវិដ្ឋកឯកិកលំត្ថាមលាភំកុក្កុវេត្តា ចិវំ ចេសិកិកុវេត្តា
 សោ ខ្នាសមោឃបុរិសាទំ ឧបោសថ អំពើដែលត្រូវអង្គុកលំត្ថា ឡើង
 មិនមែនជាទ្រព្យ ដែលក្នុងនាមដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬចាំក្នុងនាមដែល
 ជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិវត្តក្រែងជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ខ្នាសកិកុវេត្តា
 អ្នកទាំងឡាយឱ្យសំរេចវិទ្យុវិទ្យុសិក្កាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្កុលាម្មយ
 លាក់កុកឯង ឬប្រើអឱ្យលាក់កុក ឱ្យបាត្រភ្នំ ចិវំភ្នំ ចិសីនទុក្ខ
 ចំពន្ធម្មក្ខ វុត្តិឧបទ្រើត្តិ ចេសិកិកុវេត្តា ហើយហោបៅស្វប្បិគ្រាន់
 តែមានបំណងនឹងសីលលេង ត្រូវអាមត្តិបាចិភ្នំយ ។

[៤៤៦] ត្រង់ពាក្យថា កិក្កុលាម្មយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបដម-
 ទាននិកសិក្កាបទ ។ ពាក្យថា កិក្កុវេត្តា គឺកិក្កុវេត្តា ។ ដែលហៅថា
 បាត្រ គឺបាត្រមានពីរយ៉ាង បាត្រដែលបាត្រផ្នែក បាត្រដី ។ ដែល
 ហៅថា ចិវេ គឺបណ្តាចិវំទាំង៦ ចិវេលាម្មយយ៉ាងក្នុងបំណុល
 វិគយ្យទុក ។ ដែលហៅថា ចិសីនទុក គឺសីលលេងដែលមានជាយ។
 ដែលហៅថា ចំពន្ធម្មក្ខ គឺបំពន្ធម្មក្ខដែលមានម្មក្ខ ឥតម្មក្ខ ។ ដែល
 ហៅថា វុត្តិឧបទ្រើត្តិ គឺវុត្តិឧបទ្រើត្តិមានពីរយ៉ាង បាត្រដែលបាត្រខ្លះ
 បដិចា (ចំរៀកសម្តែង) ។ វុត្តិឧបទ្រើត្តិស្វកាទ្ធនំ (គឺវុត្តិឧបទ្រើត្តិស្វកាទ្ធនំ
 ឬបោសថវៀនផ្នែក) ។ ។ ពាក្យថា លាក់កុកឯង គឺកិក្កុលាម្មយ

សយំ អបដិទេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អបដិទា-
យេយ្យតិ អញ្ញំ អាណាបេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
សតី អាណាត្តោ តហុកំបិ អបដិទេតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ តិណ្ណា-
ជិច្ឆាយោ ។

[២៤៧] ឧបសម្បន្ន ឧបសម្បន្នសញ្ញិ បត្តំ វា
ចីវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ វា អបដិ-
ទេតិ វា អបដិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ន វេមតិកោ បត្តំ
វា ចីវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ វា អប-
ដិទេតិ វា អបដិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សាបេក្ខោបិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ន អនុបសម្បន្នសញ្ញិ
បត្តំ វា ចីវំ វា ចិសីននំ វា សូចិយេវំ វា កាយតទ្ធនំ
វា អបដិទេតិ វា អបដិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញំ បរិក្ខាវំ
អបដិទេតិ វា អបដិទាបេតិ វា អន្តមសោ ហស្សា-
បេក្ខោបិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បន្នសញ្ញិ បត្តំ វា

ដោយខ្លួនឯង (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ប្រើគេឲ្យលាក់ គឺគិតបញ្ជប់
អ្នកដទៃ (ឲ្យលាក់ទុក) (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិតបញ្ជប់គេកែប្រែ អ្នកទទួល
បញ្ជប់លាក់ទុកច្រើនផង (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា ដោយហោច
ទៅ សូម្បីត្រានៃវិទ្យាបំណង ទំនិសីទលេង គិតកុមារសេចក្តីប្រាថ្នា
ទំនិសីទលេង ។

[២៤៧] ឧបសម្បន្ន គិតសីទាល់ថាឧបសម្បន្ន ហើយលាក់ទុក
ឯង ប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត់គិត ចីវក្តី ចិសីទនៈក្តី បំពង់ម្ហូបក្តី
នៃឧបសម្បន្នក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រានៃវិទ្យាបំណងទំនិសីទលេង
គិតត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន គិតកុមារសេចក្តីសន្សំ ហើយលាក់
ទុកឯង ប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត់គិត ចីវក្តី ចិសីទនៈក្តី បំពង់ម្ហូបក្តី
នៃឧបសម្បន្នក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រានៃវិទ្យាបំណងទំនិសីទលេង
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បន្ន គិតសីទាល់ថាអនុបសម្បន្នទៅវិញ
ហើយលាក់ទុកឯង ប្រើគេឲ្យលាក់ទុក ឲ្យបាត់គិត ចីវក្តី ចិសីទនៈក្តី
បំពង់ម្ហូបក្តី នៃឧបសម្បន្នក្តី ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រានៃវិទ្យាបំណង
ទំនិសីទលេង (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិតលាក់ទុកឯង ប្រើគេឲ្យលាក់
ទុក ឲ្យបំប្លែងទៅ ដោយហោចទៅ សូម្បីត្រានៃវិទ្យាបំណងទំនិសីទ
លេង (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ គិតលាក់ទុកឯង ប្រើគេឲ្យលាក់ទុក

ដឹង ក អត្តំ ក បរិគ្គារំ អមជំទេតិ ក អមជិណាមតិ
 ក អន្តមសោ ហស្សាបេត្តោបិ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។
 អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសត្តិ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។
 អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។ អនុប-
 សម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសត្តិ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

[២២៨] អនាបត្តិ ទ ហស្សាបេត្តោយោ ទុក្ខិក្ខិក្ខិ
 បដិសាមេតិ ទម្មិ កាដំ កាត្វា ទស្សាម័តិ បដិសាមេតិ
 ទម្មត្តកាស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

សេមសំព្វបទំ ទិដ្ឋំ ។
 សុរាធម្មវេញ វេញ ។

តស្សន្តាដំ

សុរា អន្តរិ ហាសោ ច(១)
 អនាទរិយត្វ កិសេនា
 ដោតិ ត្តាន ទុក្ខយំ
 សាមំ អមជំទេន បាតិ ។

១ ១, ១, ២២៨ ។

ឌូតាត្រក្កិ ចិវក្កិ បរិគ្គារដិទក្កិ បេសំអនុបសម្បទ្ធ ដោយៈហាចៈចៅសូម្បិ
 (គាត់វិភាគបំណងនឹងសីលសេនី (ត្រីកាបត្តិទុក្ខដំ ។ អនុបសម្បទ្ធ
 កិក្ខុសំគាល់ថា បេសម្បទ្ធវារិវិញ (ត្រីកាបត្តិទុក្ខដំ ។ អនុបសម្បទ្ធ
 កិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ (ត្រីកាបត្តិទុក្ខដំ ។ អនុបសម្បទ្ធ កិក្ខុសំគាល់
 ថា អនុបសម្បទ្ធ (ត្រីកាបត្តិទុក្ខដំ ។

[២២៩] វិវេលម័ទ(ត្រីកាបត្តិ (ត្រីសិក្ខុបទរេរោធន ៦ យ៉ាង)
 កិក្ខុម័ទ(ប្រាជ្ញានិវេសនសេនី ហើយទុកជាកំខ្លាំងត្រីវិវេលម័ទ
 ដោយម័ទ ១ កិក្ខុទុកជាកំខ្លាំងដោយ ១ អញ្ជូននិវេលម័ទដោយសិវេទ្យ
 វិញ ១ កិក្ខុទុក ១ កិក្ខុដើមបញ្ចក្ខិ ១ ។

សិក្ខុបទ ១០ បេ ។
 សុរាធម្មវេញ ១ ២ បេ ។

ទុក្ខានិវេលម័ទសិក្ខុនោះ (មាន ១០ សិក្ខុបទ) គឺ

- សុរាសិក្ខុបទ ១ អន្តរិសិក្ខុបទ ១
- ហាសសិក្ខុបទ ១ អនាទរិយសិក្ខុបទ ១
- កិសេនសិក្ខុបទ ១ ដោតិសិក្ខុបទ ១
- ត្តានសិក្ខុបទ ១ ទុក្ខយំសិក្ខុបទ ១
- សាមសិក្ខុបទ ១ អមជំទេនសិក្ខុបទ ១ ។

សប្បុរសភាពវិញ្ញាណ បរិមនិក្ខេបទី ១

(២២៧) តេជ សមយេន កុន្តា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេនវិទេ អនាថមិណ្ណិតស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ មន សមយេន អាយស្មា ឧបាយិ ឥស្សនសោ
ហោតិ ។ តាណា ធម្មស្ស អមនាទា ហោតិ ។ សោ កា-
តេ វិជ្ជិត្វា សីសំ ជិច្ចិត្វា ស្សលេ បនិទាដិយា វមេសិ ។
ភិក្ខុ ឯវាហំសុ តេជិមេ អាវុសោ កាណា ជិវិតា
វេរោបិតាតិ ។ មយា អាវុសោ អមនាទា មេ
កាណាតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារេន្តិ តាថ ហិ ធាម អាយស្មា
ឧបាយិ សត្វិច្ច ចាលំ ជិវិតា វេរោមស្សតិ ។ យេ ។
សត្វំ តាថ ភិក្ខុ ឧបាយិ សត្វិច្ច ចាលំ ជិវិតា
វេរោមស្សតិ ។ សត្វំ ភគវាតិ ។ វិកាហំ កុន្តា
ភគវា កាថ ហិ ធាម ភិក្ខុ ហោយមុសិស សត្វិច្ច
ចាលំ ជិវិតា វេរោមស្សសិ ខេតិ ហោយមុសិស

សប្បុរសភាពវិញ្ញាណ សិក្ខាបទទី ១

(២២៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះគោត ពាលគង់នៅក្នុងជេនវិទេ
របស់អនាថមិណ្ណិតសេដ្ឋី ទៀបគ្រែសាវត្ថី ។ សម័យនោះឯង ។ តាយិ
ជីមានអាយុ (ប្រាប់) ជានាយម្នាក់ម្នាក់ ។ លោកនោះមិនរកញុំក្នុ
នឹងសត្វក្នុងតាំងឡាយ ។ ។ តាយិនោះក៏បាញ់សត្វក្នុងតាំងឡាយ
ទាត់ក្បាលរហ័យដោយលើលើអណ្តែត ដោយលំដាប់គ្នា ។ ភិក្ខុតាំង
ឡាយ ស្តេចនោះថា ម្ចាស់អាវុសោ លោកលាសម្លាប់សត្វក្នុ
តាំងនេះ ។ ។ តាយិភ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ ខ្ញុំសម្លាប់ (ព្រោះ) សត្វក្នុខ្ញុំ
មិនចូលចិត្តសោះ ។ ក្នុងភិក្ខុធានីដែលមានសេចក្តីប្រាថ្នាពិច ។ យេ ។
ភិក្ខុតាំងនោះក៏ពាលទោស ភិរេធិល បន្តបន្តិចថា ។ តាយិជីមានអាយុ
មិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បដិសត្វចាកជីវិតសោះ ។ យេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់គ្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ ។ តាយិ ពួកអ្នកឯងក្លែងផ្តាច់បដិសត្វចាកជីវិត ពិតមែនឬ ។
។ តាយិក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ខ្ចាត់ប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
ព្រះភាពទ្រង់ហោសថា នៃហោយមុស អ្នកឯងមិនគួរនឹងក្លែងផ្តាច់បដិ
សត្វចាកជីវិតទេ ម្ចាស់ហោយមុស អំពើនេះមិនមែនជាស្រព្វប្រដាប់

អប្បសន្ធានំ វា បសាទាយ បសន្ធានំ វា កិយ្យកា-
កយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កិក្ខុវេ វេ វេ សិក្ខាបទំ
ឧទ្ទិសយ្យាច យោ បទ កិក្ខុ សត្វំ ច ហណំ
ជីវិតា វោរោមេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។

(២៧០) យោ បទាតិ យោ យាទិសា ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ វេ វេ អត្ថេ អនិប្បេតោ
កិក្ខុតិ ។ សត្វំ ចាតិ ជា ចន្តោ សត្វា ឧទ្ទា ចេ ច
អតិវិតិក្ខា វិតិក្ខុយោ ។ ចាលោ បាម តិវត្តា ឧ-
តតប្បាលោ វុត្តិ ។ ជីវិតា វោរោមេយ្យាតិ ជីវិតិ ច្រិយំ
ឧបច្ឆិទ្ធិតិ ឧបរោមេតិ សត្តនំ វិកោមេតិ អាបត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៧០) ចាលោ ចាលាសត្វិ ជីវិតា វោរោមេតិ
អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ចាលោ វេ វេ វេ វេ ជីវិតា
វោរោមេតិ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ ចាលោ អប្ប-
លាសត្វិ ជីវិតា វោរោមេតិ អនាបត្តិ ។ អប្បាលោ

ដល់ពួកជនដែលមិនបានជ្រេបង្វាយ ឬគំនិតមិនដែលជ្រេបង្វាយ ឲ្យវិជិត
នៃជ្រេបង្វាយទៀតទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសម្រេច
ឲ្យវិជិតស្រាប់តែមុននេះយ៉ាងនេះ កិក្ខុណាមួយត្រូវផ្តល់បង្គំសត្វចាកជីវិត
ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ ។

(២៧០) ត្រីជិតាភ្នំ កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបដម-
បាណនិកស្រាប់តែ ។ ភាស្យថា ត្រូវ កិក្ខុស្តាប់ដាក់ ហើយត្រូវប្រតិបត្ត
ស្មើស ប្រតិបត្តក្នុង ។ ដែលហៅថា សត្វ គឺសំដៅយកសត្វតិវត្តា ។
ភាស្យថា ផ្តល់បង្គំសត្វចាកជីវិត ផ្តល់បង្គំ ចំពោះបង្គំជីវិតត្រិយ
គឺធ្វើកិក្ខុវិកោមេសសត្វឲ្យក្រើក ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ ។

(២៧០) សត្វ (តិវត្តា) កិក្ខុសំគាល់ថាសត្វ (តិវត្តា) ហើយ
ដាក់ចុះចាកជីវិត (សត្វាបំ) ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ ។ សត្វ (តិវត្តា)
កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដាក់ចុះចាកជីវិត ត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ ។
សត្វ (តិវត្តា) កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនសត្វ (តិវត្តា) ហើយដាក់ចុះចាក
ជីវិត មិនត្រូវអាបត្តិចិត្តិយ ។ មិនមែនសត្វ (តិវត្តា) កិក្ខុសំគាល់ថា

ទាលសញ្ញា អាចត្តិ ទិក្ខុជស្ស ។ អប្បរណា វេយ្យាកា
 អាចត្តិ ទិក្ខុជស្ស ។ អប្បរណា អប្បណាសញ្ញា
 អចាចត្តិ ។

[២៥២] អចាចត្តិ អសញ្ញា អសក្កិយា អជាទន្តស្ស
 ទមរណា ជិហ្មយស្ស ឧទ្ទត្តកស្ស អាធិកម្មកស្សានី ។

បដិមសិក្ខាបទ ធីត្ថិត ។

សត្វ (គិរច្ឆាន) ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ មិនមែនសត្វ (គិរច្ឆាន) ភិក្ខុមាន
 រសចក្កសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ មិនមែនសត្វ (គិរច្ឆាន) ភិក្ខុ
 សំគាល់ជាមិនមែនសត្វ (គិរច្ឆាន) មិនត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។

[២៥២] ករវៃសម្មន្ត្រវិភិប្បិ (ភិក្ខុសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
 ធីត្ថិតមិនត្រូវ ១ មិនមានស្មារតី ១ មិនជីវិត ១ មិនបំណិនសម្រាប់ ១
 ភិក្ខុទុក្ខ ១ ភិក្ខុរម័យបញ្ញាភិក្ខុ ១ ។

សំប្រាមទទំ ១០០ ។

ទុតិយសិក្ខាបទី

[២៩៣] តេជ សមយេន តុញ្ច ភគវា សា-
វត្ថិយេ វិហារតិ ទេតវេន អនាថវិណ្ណិកស្ស អាហមេ ។
តេន ទោ ចន សមយេន ចត្តត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ
សម្មាណតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញត្ថំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
អប្បិញ្ញា ។ បេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិហារចន្តិ
តតំ ហំ ទាម ចត្តត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ សម្មាណ-
តំ ឧទតំ បរិកុញ្ញស្សន្តិភិ ។ មេ ។ សច្ចំ តិវ គុម្ព
ភិក្ខុវេ ជាតំ សម្មាណតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញជាតិ ។
សច្ចំ ភគវតិ ។ វិភហិ តុញ្ច ភគវា តតំ ហំ ទាម
តុម្ព មោឃបុរិសា ជាតំ សម្មាណតំ ឧទតំ បរិ-
កុញ្ញស្សន្តិ ទេតំ មោឃបុរិសា អប្បសញ្ញាតំ ក
បសាទាយ បសញ្ញាតំ ក កំឃ្រោតាវាយ ។ បេ ។
ឋវេត្យ បន ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទន្ទិសយ្យាត យោ
ចន ភិក្ខុ ជាតំ សម្មាណតំ ឧទតំ បរិកុញ្ញយ្យ
ទាតិក្ខិយន្តំ ។

សិក្ខាបទទី ២

[២៩៣] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតវន ចេសំអនាថវិណ្ណិកសេដ្ឋំ ទៀបក្រុងសាវត្ថុ ។ សម័យនោះឯង
ពួកធម្មតិយភិក្ខុដ៏ជាទឹកមានសត្វហើយយកទៅប្រើប្រាស់ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ គឺគោលរោស
និះថ្វិល បន្តបង្កាប់ថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុដ៏ជាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរ
នឹងយកទៅប្រើប្រាស់សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថា អ្នកទាំងឡាយដឹងថាទឹកមានសត្វហើយយក
ទៅប្រើប្រាស់ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មតិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានទោតទ្រង់យន្តាសថា ម្ចាស់
មោឃបុរសទាំងឡាយ ពួកអ្នកដឹងថាទឹកមានសត្វហើយមិនគួរនឹងយកទៅ
ប្រើប្រាស់ទេ ទោះមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពីនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាផល
ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាំងពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិវ័តតែជ្រះ-
ថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសប្បីសំដែង
ឲ្យដឹងសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដឹងហើយហែកាសពិតដែល
បានសត្វមានជីវិត (ភិក្ខុនោះ) ក្រែកបង្កប់ចិត្តិយ ។

[២៨២] យោ បនាតិ យោ យោនិសោ ។ មេ ។
កិក្ខតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិប្បតោ កិក្ខតិ ។
ជាបនាតិ ចាម សាមំ វា ជាបនាតិ អញ្ញោ វា ឥស្ស អា-
រោចេន្តិ ។ សប្បណាគន្ធិ ជាបន្តោ បរិភោគេន
មរិស្សន្តិកំ ជាបន្តោ បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។

[២៨៣] សប្បណាគេ សប្បណាគសញ្ញិ បរិកុញ្ញ-
តិ អាមត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ សប្បណាគេ វេមតិកោ
បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ សប្បណាគេ អប្ប-
ណាគសញ្ញិ បរិកុញ្ញតិ អនាថន្តិ ។ អប្បណាគេ សប្ប-
ណាគសញ្ញិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បណាគេ វេមតិ-
កោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អប្បណាគេ អប្បណាគ-
សញ្ញិ អនាថន្តិ ។

[២៨៤] អនាថន្តិ សប្បណាគន្ធិ អនាថន្តោ
អប្បណាគន្ធិ ជាបន្តោ បរិភោគេន ឈ មរិស្សន្តិកំ
ជាបន្តោ បរិកុញ្ញតិ ទុក្ខតកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ ។

[២៨៥] ត្រីភិក្ខុស្វរោ ភិក្ខុណាម្មយ មានសេចក្តីអនិច្ចរយ
ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ នៃប្រាជ្ញាបិណ្ឌប្រាហ័យ ។ វេលាវេលាថា ដឹង ភិក្ខុ
ដឹងខ្លួនឯង ចូក្នុងអ្នកដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុដឹងថាទឹកមានសត្វ
មានជីវិត (ឬ) ដឹងថាមានសត្វនឹងស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ ហើយប្រើ
ប្រាស់ ត្រូវតាមក្តីបាចិក្ខុយ ។

[២៨៦] ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទឹកមានសត្វមាន
ជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ទឹកនោះ ត្រូវតាមក្តីបាចិក្ខុយ ។ ភិក្ខុសង្ស័យ
ក្នុងទឹកដែលមានសត្វមានជីវិត ហើយប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។
ទឹកមានសត្វមានជីវិត ភិក្ខុសំគាល់ថាទឹកមានសត្វ ហើយប្រើប្រាស់ មិន
ត្រូវតាមក្តី ។ ទឹកមានសត្វ ភិក្ខុសំគាល់ថាមានសត្វ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។
ទឹកមានសត្វ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។ ទឹកមានសត្វ
ភិក្ខុសំគាល់ថាមានសត្វ មិនត្រូវតាមក្តី ។

[២៨៧] វារៈវេលាមិទ្រុក្ខាបច្ចំ (ក្នុងសិក្ខាបទទី ១ មោទ ៣ យ៉ាង)
ភិ ភិក្ខុមិនដឹងថាទឹកមានសត្វ (ក្តី) ដឹងថាទឹកមានសត្វស្រស់ (ក្តី) ដឹងថាមាន
សត្វនឹងមិនស្លាប់ដោយការប្រើប្រាស់ (ក្តី) ហើយប្រើប្រាស់ទឹកក្នុងក្តី
ភិក្ខុបើបញ្ញត្តិ ១ ។

ពត៌យសិក្ខាបទី

[២៩៧] គេធន សមយេន ពុទ្ធា កតក ហវត្ថិយំ
វិហារនិ ជេតវនេ អនាថចិណ្ឌិកស្ស អណមេ ។ គេធន
ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ជាតំ យថាធម្មំ
ចិហតាចិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោដេត្តិ អកតំ កម្មំ
តុត្តដំ កម្មំ បុទ កាកតំ កម្មំ អចិហតំ ធម្មិហតំ បុទ
ចិហតិកត្ថិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋា-
យន្តំ មិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ នាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ
ជាតំ យថាធម្មំ ចិហតាចិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោ-
ដេស្សន្តិកិ ។ មេ ។ សច្ចំ តេ តុម្ភេ ភិក្ខុវ ជាតំ យថា-
ធម្មំ ចិហតាចិការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោដេតាតិ ។
សច្ចំ កតកតិ ។ វិការហំ ពុទ្ធា កតក កតំ ហិ នាម
តុម្ភេ មោឃបុរិសា ជាតំ យថាធម្មំ ចិហតាចិការណំ
បុទកម្មាយ ឧត្តោដេស្សថ ទេតិ ។ នាយ បុរិសា

សិក្ខាបទី ៣ .

[២៩៧] សម័យនោ ព្រះកេន្ទ្រីមាទព្រះភាគ កាលគនីសេ
វត្តាជេតពទ របស់អនាថចិណ្ឌិកសេនី ជិតក្រិសាភិ ។ សម័យនោ
ឯនិ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុនីតិអចិការណៈ^(១) ដែលសន្សំរម្ងាប់សមគ្នាភាមធម៌
ហើយសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតថា កម្ម(នោះ) គឺសន្សំមិនបានធ្វើ
កម្ម(នោះ) គឺសន្សំធ្វើមិនត្រឹមត្រូវ ពួកយើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត កម្មឈ្មោះ
៣ សន្សំរម្ងាប់ហើយមិនស្រេច រម្ងាប់ហើយមិនល្អ ពួកយើងត្រូវ
រម្ងាប់ជាថ្មីទៀត ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នារំពៃ ។ មេ ។
ភិក្ខុតាំងនោះ គោលគោល គឺដើរល បន្តបន្តិចថា ពួកធម្មត្ថិយ
ភិក្ខុនីតិអចិការណៈ ដែលសន្សំរម្ងាប់សមគ្នាភាមធម៌ហើយ មិនគួរ
នឹងសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតសោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ត្រាស់សួរថា ហួសភិក្ខុតាំងឡាយ ក្នុង ពួកអង្គនីតិអចិ
ការណៈ ដែលសន្សំរម្ងាប់សមគ្នាភាមធម៌ហើយ សើរីដើម្បីធ្វើជាថ្មី
ទៀត ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាបទូលថា បតិគ្រិព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ពិតមែន ។ ព្រះកេន្ទ្រីមាទដោតទ្រង់បន្ទោស
ថា ត្បាលគោយបុរសតាំងឡាយ ពួកអង្គនីតិអចិការណៈ ដែលសន្សំ
រម្ងាប់សមគ្នាភាមធម៌ហើយ មិនគួរនឹងសើរី ដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀតទេ

១ មានសេចក្តីអតិថ្បយក្នុងសិក្ខាបទី ៩ ពេលកណ្តុស្សវ្រោទី ២ រួចហើយ ។

ធម៌ខ្ព្យករោ សប្បុរសាស្ត្រស្ស ធម៌យសិក្ខាបទស្ស ចក្ខុវិញ្ញាណ

អប្បសន្ធាចំ វា បសាទាយ បសន្ធាចំ វា កិយ្យោកា-
វាយ ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កំត្តុយ ធម៌ សិក្ខាបទ
ឧត្តិសេយ្យាធម៌ យោ បទ កំត្តុ ជាចំ យជាធម៌ ធម៌-
កាចំការណំ បុទកម្មាយ ឧត្តោដេយ្យ ចាចំត្តិយន្តំ ។

[២៨៨] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កំត្តុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អនិច្ចេកោ
កំត្តុតិ ។ ជាតាតិ បាម សាមំ វា ជាតាតិ អញ្ញោ
វា តស្ស អាទេពេន្តំ សោ វា អាហារេចតិ ។ យ-
ជាធម៌ បាម ធម្មេន វិទាយន សត្តុ សាសនេន
កតំ ឯតំ យជាធម៌ បាម ។

[២៨៩] អនិករណំ បាម ចត្តាវិ អនិករណាធម៌
វិវាទានិករណំ អនុវាទានិករណំ អាបត្តានិករណំ
កិច្ចានិករណំ ។ បុទកម្មាយ ឧត្តោដេយ្យាតិ
អកតំ កម្មំ ឧត្តានិ កម្មំ បុទ កាតតំ កម្មំ អនិ-
បាតំ ឧត្តិបាតំ បុទ ធម៌កតតំ ឧត្តោដេតិ អាបត្តិ
ចាចំត្តិយស្ស ។

ធម៌ខ្ព្យករោ សប្បុរសាស្ត្រស្ស សំក្កាបទី ៣ ធម៌ខ្ព្យករោ

នៃហាយបុរសាតំវិទ្យាយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្រង់ផ្ទះដល់ពួកដទៃដែល
មិនបានទ្រង់ផ្ទះ ឬតំពួកដទៃដែលទ្រង់ហើយទ្រង់វិវាទទ្រង់ទ្រង់ទ្រង់
។ បេ ។ ម្ចាស់កិច្ចការនិទ្យាយ ក្នុងទាំងនិទ្យាយកម្មសំដៅទ្រង់ទ្រង់សិក្ខាបទ
នេះយោងទៅ កំត្តុណាមួយកាលដឹងថាអនិករណៈដែលសន្សំរង្វាប់សម
គួរតាមធម៌ហើយ សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត កំត្តុនោះត្រូវតាមក្នុងចិត្តយ ។

[២៨៨] ត្រង់ពាក្យថា កំត្តុណាមួយ មានសេចក្តីប្រឆាំងសិក្ខាបទ
០ ១ នៃព្រាហ្មណ៍កាល ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកំត្តុដឹងដោយខ្លួនឯងក្តី
ពួកអ្នកដទៃប្រាប់ដល់កំត្តុនោះក្តី កំត្តុដែលមានរឿងនោះប្រាប់ក្តី ។
ដែលហៅថា សមគួរតាមធម៌ គឺអនិករណៈដែលសន្សំធ្វើ (គឺរង្វាប់)
ហើយតាមធម៌តាមវិន័យតាមពាក្យប្រៀនប្រដៅគ្រូណាស្តី នេះហៅថា
សមគួរតាមធម៌ ។

[២៨៩] ដែលហៅថា អនិករណៈ គឺ អនិករណៈមាន ២ យ៉ាង
គឺវិវាទានិករណៈ ១ អនុវាទានិករណៈ ១ អាបត្តានិករណៈ ១ កិច្ចា-
និករណៈ ១ ។ ពាក្យថា សើរើដើម្បីធ្វើជាថ្មីទៀត គឺកំត្តុសើរើថា
សន្សំធ្វើកម្មមិនស្រេច សន្សំធ្វើកម្មមិនល្អ យើងត្រូវធ្វើជាថ្មីទៀត សន្សំ
រង្វាប់កម្មមិនស្រេច សន្សំរង្វាប់កម្មមិនល្អ យើងត្រូវរង្វាប់ជាថ្មីទៀត
ដូច្នោះ ត្រូវតាមក្នុងចិត្តយ ។

វិធីបដិសេធ ឧបាសម្ព័ន្ធ

[២៦០] ឧប្បកម្មេ ឧប្បកម្មសញ្ញី ឧត្តោដេត្តិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧប្បកម្មេ វេមតិកោ ឧត្តោដេត្តិ
 អាមត្តិ ធុត្តិយស្ស ។ ឧប្បកម្មេ អធិប្បកម្មសញ្ញី ឧត្តោ-
 ដេត្តិ អធិបត្តិ ។ អធិប្បកម្មេ ឧប្បកម្មសញ្ញី អាមត្តិ
 ធុត្តិយស្ស ។ អធិប្បកម្មេ វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តិយស្ស ។
 អធិប្បកម្មេ អធិប្បកម្មសញ្ញី អធិបត្តិ ។

[២៦១] អធិបត្តិ អធិប្បកម្មេ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ
 វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ
 វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ វិក្កិ វិ

និយមិត្តាវ វិ វិ វិ ។

វិធីបដិសេធ ឧបាសម្ព័ន្ធ

[២៦០] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ហើយសេរីទៀត ត្រូវតែបញ្ចប់ភិក្ខុ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
 បានសេចក្តីសន្សំយ ហើយសេរី ត្រូវតែបញ្ចប់ភិក្ខុ ។ កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយសេរី មិន
 ត្រូវតែបញ្ចប់ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវតែបញ្ចប់ភិក្ខុ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ
 ត្រូវតែបញ្ចប់ភិក្ខុ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិន
 ប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវតែបញ្ចប់ ។

[២៦១] វិវេក្កិយមិនត្រូវតែបញ្ចប់ (ក្នុងសិទ្ធិបទខេនាទ ភិក្ខុ យ៉ាង)
 ភិក្ខុជំនាញ កម្មវិជ្ជាសន្សំយ ហើយដោយ កិច្ចវិជ្ជាមិនមែនជាធម៌ភិក្ខុ^(១)
 ដោយភិក្ខុភិក្ខុ^(២) សន្សំយភិក្ខុដល់ភិក្ខុដល់មិនដល់ភិក្ខុ ហើយសេរី ១
 ភិក្ខុភិក្ខុ ១ ភិក្ខុដើមភាគ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣ ៧៦ ។

១ បានដល់កម្មវិជ្ជាសន្សំយត្រូវតែបញ្ចប់ ។ ២ បានដល់កម្មវិជ្ជាសន្សំយត្រូវតែបញ្ចប់
 ទើបត្រូវតែបញ្ចប់ ។

បត្តសំក្កាបទំ

[២៦២] តេជ សមយេន តុន្ទា តតតិ សាវត្ថិយំ
វិហានិ វេតវិទេ អនាថបំណុំកស្ស អាហាម ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អយស្មា ធុបនន្តោ សក្កបុត្តោ
សញ្ជេតំកំ សុត្តវិសដ្ឋិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្តា កាតុនោ
សដ្ឋិហារិកស្ស កិក្កុនោ អាហេសេសំ អហំ អាវុសោ
សញ្ជេតំកំ សុត្តវិសដ្ឋិ អាបត្តិ អាបន្ទោ ហ កស្ស
ចំ អាហេសេសិកំ ។ តេជ ទោ បន សមយេន អញ្ញាត-
ហ កិក្កុ សញ្ជេតំកំ សុត្តវិសដ្ឋិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្តា
សដ្ឋិ តស្សា អាបត្តិយា ហរិកសំ យាចិ ។ តស្ស
សាដ្ឋោ តស្សា អាបត្តិយា ហរិកសំ អនាសិ ។ សោ
ហរិសន្តោ តំ កិក្កុ បស្សិត្តា វតននិច អហំ អាវុសោ
សញ្ជេតំកំ សុត្តវិសដ្ឋិ អាបត្តិ អាបដ្ឋិត្តា សដ្ឋិ
តស្សា អាបត្តិយា ហរិកសំ យាចិ តស្ស មេ សាដ្ឋោ
តស្សា អាបត្តិយា ហរិកសំ អនាសិ សោហំ ហរិសាមិ
វេនយាមហំ អាវុសោ វេនយាតិ មំ អាយស្មា តាវត្ត-
តិ ។ តិ ធុ ទោ អាវុសោ យោ អាញាមិ តំមំ អាបត្តិ

សំក្កាបទំ ៤

[២៦២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុ
ជេតពន របស់អនាថបំណុំកស្សដ្ឋិ ទៀតគ្រិស្ណសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង
ព្រះបទន្ទសក្កបុត្តិគ្រីមំមានកាយ ត្រូវកាប់ក្តីឈ្មោះសញ្ជេតិកសុត្តិ-
សដ្ឋិ(១) ហើយប្រាប់ដល់កិក្កុជាសដ្ឋិហារិក របស់ព្រះបរិវារបដិបូនជា
ទៃអាវុសោ ទុំត្រូវកាប់ក្តីសញ្ជេតិកសុត្តិសដ្ឋិហើយ លោកគុំប្រាប់
ដល់អ្នកណាឡើយ ។ សម័យនោះឯង កិក្កុ ទុំប្រើកាប់ក្តីសញ្ជេត-
ិកសុត្តិសដ្ឋិ ហើយសូមនៅចារិកស ដើម្បីកាប់ក្តីនោះទិវិសន្ស ។
សន្សបានឡើយចារិកស ដើម្បីកាប់ក្តីនោះដល់កិក្កុនោះ ។ កិក្កុនោះ
កំពុងនៅចារិកស គឺបានឃើញកិក្កុដែលព្រះបទន្ទ ប្រាប់កាប់ក្តីនោះ
ហើយបានពាលពាក្យនេះថា ទៃអាវុសោ ទុំត្រូវកាប់ក្តីសញ្ជេតិក-
សុត្តិសដ្ឋិ ហើយសុំចារិកស ដើម្បីកាប់ក្តីនោះទិវិសន្ស សន្ស
បានឡើយចារិកស ដើម្បីកាប់ក្តីនោះដល់ទុំនោះឯង ទុំនោះកំពុងនៅ
ចារិកស ទៃអាវុសោ ទុំសូមប្រាប់ឡើយ លោកដ៏មានអាយុច្រើន
ទុកទុំខ្ញុំជា កិក្កុនោះបានប្រាប់ឡើយ ។ កិក្កុនោះសួរវិញថា
ទៃអាវុសោ ទុកជាភិក្កុវិទណាត្រូវកាប់ក្តីនោះ កិក្កុនោះត្រង

៤ បានប្រែក្នុងសំក្កាបទំ ១ តែសង្ខេបទំសេស្រួលហើយ ។

ឥមំ សំគ្គាបដំ ឧដ្ឋសេយ្យាថ យោ មច កិក្ខុ កិក្ខុស្ស
ដាចំ ឧដ្ឋលំ អាបត្តិ បដិច្ឆាទេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។

(២៦៣) យោ មចាតំ យោ យាធិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុតំ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អចំប្បោតោ កិក្ខុតំ ។
កិក្ខុស្សាតិ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ ជាតាតិ ធាម សាមំ
វា ជាតាតំ អញ្ញ វា ឧស្ស អាហោចេន្នំ សោ វា
អាហោចេតិ ។ ឧដ្ឋល្លា ធាម អាបត្តិ ចន្ទាវ ច ចាចដិ-
កាចិ តោស ច សឡាធិសេសា ។ បដិច្ឆាទេយ្យាតិ
ឥមំ ជាតិគា ចោទស្សន្តំ សាវេស្សន្តំ ខំសស្សន្តំ
អត្តស្សន្តំ បង្កំ តេវស្សន្តំ^(១) ចាហោចស្សាមីតំ ធុវំ ចិត្តិក្ខ-
មត្ត អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(២៦៤) ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា ឧដ្ឋល្លាបត្តិសញ្ញិ
បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិ-
យា វេមតំភោ បដិច្ឆាទេតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។
ឧដ្ឋល្លាយ អាបត្តិយា អធុដ្ឋល្លាបត្តិសញ្ញិ បដិច្ឆាទេតិ
អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អធុដ្ឋល្លំ អាបត្តិ បដិច្ឆាទេតិ

• ឧដ្ឋល្លា អវល្លំ វាស្សន្តិចំ ឧច្ឆិ ចោច្ឆេ អវ្លំ ។

អ្នកចាំវិទ្យាយធម្មសំដែនិទ្យេនិទ្យេសំគ្គាបទនេះ យាធិនេះថា កិក្ខុណាមួយ
កាលដឹងហើយមិនបំណិទុកឲ្យអាបត្តិកាត្រក់ លេសកិក្ខុផងគ្នា (កិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៥) ត្រង់ភាគៗថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាដឹង
សំគ្គាបទទី១២ប្រាកដិកកណ្ត ។ ភាគៗថា កិក្ខុផងគ្នា បានដល់កិក្ខុដទៃ ។
ដែលហៅថា ដឹងនោះ គឺកិក្ខុដឹងហើយខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិក្ខុ
នោះក្តី កិក្ខុវែលត្រូវអាបត្តិទោះប្រាប់ក្តី ។ ដែលហៅថា អាបត្តិកាត្រក់
បានដល់អាបត្តិប្រាកដិកកំណើតផង អាបត្តិសិទ្ធិទំលេសទាំងឡាយផង ។
ភាគៗថា មិនបំណិទុក លេចក្តីថា (កិក្ខុណា) ត្រាច់គេដាក់ចុះថា កិក្ខុចាំវិ
ទ្យាយដឹងឲ្យកិក្ខុនោះហើយ ទំលំចោទ ទំលំសឹក ទំលំជរ ទំលំប្រទេច
ទំលំបង្កាប់បង្កាន (ហេតុនោះ) អញ្ញមិនបាច់ប្រាប់ឡើយ (កិក្ខុនោះ)
ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។

(២៦៦) អាបត្តិកាត្រក់ (ចម្លំ) កិក្ខុសំគាល់ថាអាបត្តិកាត្រក់ ហើយ
ចំណិទុក ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ អាបត្តិកាត្រក់ កិក្ខុសម្បិយ
ហើយមិនបំណិទុក ត្រូវអាបត្តិទុកផង ។ អាបត្តិកាត្រក់ កិក្ខុសំគាល់
ជាមិនមែនអាបត្តិកាត្រក់ (សោហ) ហើយមិនបំណិទុក ត្រូវ
អាបត្តិទុកផង ។ កិក្ខុមិនបំណិទុកអាបត្តិមិនកាត្រក់ទុក ត្រូវអាបត្តិ

អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស ទុដ្ឋល្លំ វា
 អនុដ្ឋល្លំ វា អន្តោហារិ មដិច្ឆានេតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អនុដ្ឋល្លាយ វេយ្យាករណ៍ ទុដ្ឋល្លាយតិសញ្ញី វេយ្យាករណ៍ ទុក្ខ-
 ដស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ អាមត្តិយា វេយ្យាករណ៍ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ អនុដ្ឋល្លាយ វេយ្យាករណ៍ អនុដ្ឋល្លាយតិសញ្ញី
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

(២៦៥) អនាមត្តិ សង្ខារស្ស កណ្តាលំ វា កសាមា
 វា វិភុយោ វា វិភុយោ វា ភវិស្សតិភិ ធារណេតិ សង្ខា-
 រោទោ វា សង្ខារាដិ វា ភវិស្សតិភិ ធារណេតិ អយំ
 កត្តោទោ មនុស្សោ ជីវិតទ្ធកាយំ វា ត្រឡប់យន្ត-
 កាយំ វា ភវិស្សតិភិ ធារណេតិ អន្តោ មជ្ឈិមេ ភិក្ខុ
 អមស្សត្តោ ធារណេតិ ធម្មានេតុកាមោ ធារណេតិ
 មញ្ញាយំស្សតិ សកេន កម្មេនាតិ ធារណេតិ មជ្ឈិ-
 កស្ស វា វិភុយោ ភវិស្សតិភិ ។

ធម្មសំបុរិ វិញ្ញាណំ ។

ទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបិទបុរិសេចក្តីប្រតិភិស្តិសកាត្រកំ (ធួនំ) ភិក្ខុមិមកាត្រកំ
 (ហោល)ភិក្ខុ មេសំរុបសម្បទ្ធស្ស ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ ភាមត្តិមិមកាត្រកំ
 ភិក្ខុសំខាលំវាភាមត្តិកាត្រកំ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ ភាមត្តិមិមកាត្រកំ ភិក្ខុ
 មានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។ វេយ្យាករណ៍ ភិក្ខុសំខាលំ
 ធារណេតិមិមកាត្រកំ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

(២៦៦) វាវេយ្យាករណ៍ត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្សាបទវេយ្យាករណ៍)
 ភិក្ខុមិមកាត្រកំវាយភិក្ខុវាយសេចក្តីបក្សីហេតុភិក្ខុ ដំណោះភិក្ខុ ប្រកួតប្រកាន់ភិក្ខុ
 វិញ្ញាណភិក្ខុមិមកាត្រកំសង្ស័យ ភិក្ខុមិមកាត្រកំវាយភិក្ខុវាយ សង្ស័យវិញ
 ធារណេតិ ភិក្ខុមិមកាត្រកំប្រែទោ ភិក្ខុមិមកាត្រកំវាយភិក្ខុវាយ កាមកាត្រកំ
 វិញ្ញាណភិក្ខុមិមកាត្រកំសង្ស័យ មនុស្សសេចក្តីសង្ស័យដល់ត្រឡប់យន្ត ។
 ភិក្ខុមិមកាត្រកំភិក្ខុមិមកាត្រកំ យុទ្ធសេចក្តីសង្ស័យដល់ត្រឡប់យន្ត ។
 ភិក្ខុមិមកាត្រកំភិក្ខុមិមកាត្រកំ ភិក្ខុមិមកាត្រកំ (ជំនំប្រាប់) ហើយមានប្រាប់
 ភិក្ខុមិមកាត្រកំភិក្ខុមិមកាត្រកំ ហើយមិមកាត្រកំប្រាប់ ភិក្ខុមិមកាត្រកំវាយ
 សង្ស័យវា ភិក្ខុវេយ្យាករណ៍ត្រូវតាមភិក្ខុវាយ វិញ្ញាណវេយ្យាករណ៍ មនុស្ស ។
 ភិក្ខុមិមកាត្រកំ ។

បញ្ចមសិក្ខាបទី

[២២៦] គេច សមយេន តុប្បោ កត្តា រាជគមោ
វិហារតិ វេទ្យុវេន កាលទុក្ខនិវាបេ ។ គេន ទោ មន
សមយេន រាជគមោ សន្តសាវត្តិយា ពារកា សហ-
យកា ហោន្តិ ។ ឧចាលិ ពារកា វេសំ មធុទោ^(១)
ហោតិ ។ អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វងំ ឯតន-
ហោសិ គេន ទុ ទោ ឧចាយេន ឧចាលិ អម្ពាតិ
អត្ថយេន សុទត្វ ជីវេយ្យ ទ ច កិលមេយ្យតិ ។
អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វងំ ឯតនហោសិ សរេ
ទោ ឧចាលិ លេទំ សិក្ខេយ្យ ឯវិ ទោ ឧចាលិ អម្ពាតិ
អត្ថយេន សុទត្វ ជីវេយ្យ ទ ច កិលមេយ្យតិ ។
អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វងំ ឯតនហោសិ សរេ
ទោ ឧចាលិ លេទំ សិក្ខេយ្យតិ អន្តិលិយោ^(២) ទុក្ខា
កវិស្សន្តិ សរេ ទោ ឧចាលិ កលាឯ សិក្ខេយ្យ
ឯវិ ទោ ឧចាលិ អម្ពាតិ អត្ថយេន សុទត្វ ជីវេយ្យ
ទ ច កិលមេយ្យតិ ។ អដទោ ឧចាលិស្ស មាតាបិត្វងំ

១ ឧ. វ. ចាមោត្ត ។ ២ ឧត្ថយស្សនិទំ បាលិ ។

សិក្ខាបទទី៥

[២២៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជីវិតាទព្រះគោក កាលកន្លងទៅ
ត្រូវទ្បូរទំ ជាតលទុក្ខនិវាបស្ថាន ទៀតត្រង់រាជគ្រឹះ ។ សម័យ
នោះឯង ក្នុងក្នុងទាំងឡាយ មានពួកទុក្ខ ខាត ជាសិទ្ធិញ្ញមិន
គ្មានត្រង់ត្រង់គ្រឹះ ។ ក្នុងវិញ្ញាណទុក្ខជាច្រើននៃក្នុងទាំង
នោះ ។ សំដៅនោះឯង មាតាបិតា ទុក្ខាលិកុមារ បាទនិក្ខត្តប្ប្ន្ន
ជា កាលបើឥតអំពីយើងទៅ ។ ទុក្ខាលិកុមារនៅសប្បាយផង មិន
សំបុកផង ដោយទុក្ខយដ្ឋប្បប្បប្ប ។ មាតាបិតារបស់ទុក្ខាលិកុមារ
បាទនិក្ខត្ត ក្នុងរឿងនេះទៀតជា បើទុក្ខាលិកុមារសេសសេស ដល់
ឥតអំពីយើងទៅ ។ ទុក្ខាលិកុមារនៅសប្បាយផង មិនសំបុកផង
ដោយច្រើននៃក្នុង ។ មាតាបិតារបស់ទុក្ខាលិកុមារ បាទនិក្ខត្ត
(១៨៥) ក្នុងរឿងនេះជា បើទុក្ខាលិកុមារនៅសេសសេស ព្រមទាំងមិន
យ្យ បើទុក្ខាលិកុមារ ដល់ឥតអំពីយើងទៅ ។ ទុក្ខាលិកុមារនៅ
សប្បាយផង មិនសំបុកផង ដោយមាតាបិតាឯងនេះឯង ។ ទើបមាតាបិតា

ឯកធម៌សិ សទេ ទោ ឧចាលំ គណនំ សិក្ខិ-
 ស្សតិ ទាស្ស ធុត្តោ ករិស្សតិ សទេ ទោ ឧចាលំ
 រូមំ សិក្ខេយ្យ ឯវំ ទោ ឧចាលំ អម្ពាណំ អច្ចយេន
 សុទត្ថ ដីវេយ្យ ទ ច តំលមេយ្យាតិ ។ អថទោ
 ឧចាលំស្ស អាតមេត្ថំ ឯកធម៌សិ សទេ ទោ ឧចាលំ
 រូមំ សិក្ខិស្សតិ អក្ខិយេស្ស ធុត្តោ ករិស្សតិ កមេ
 ទោ សមណោ សក្សបុត្តិយោ សុទសំណំ សុទសមាណា
 សុគោដនាមំ កុត្តិកា ជិវិតេសុ សយេនេសុ សយន្តិ
 សទេ ទោ ឧចាលំ សមណោសុ សក្សបុត្តិយេសុ
 មត្ថដេយ្យ ឯវំ ទោ ឧចាលំ អម្ពាណំ អច្ចយេន សុទត្ថ
 ដីវេយ្យ ទ ច តំលមេយ្យាតិ ។

(២៦៧) អស្សុសិ ទោ ឧចាលំ ធារណា មាតា-
 ចិត្តំ កមំ កាសិស្សោមំ ។ អថទោ ឧចាលំ
 ធារណា យេន ភេ ធារណា តេនុមសន្តិមំ ឧបសន្តិមិត្តា
 តេ-ធារតោ ឯកធម៌សិ ឯវំ មយំ អយ្យា សមណោសុ
 សក្សបុត្តិយេសុ មត្ថដិស្សាមាតិ ។ សទេ ទោ កុំ
 អយ្យ មត្ថដិស្សសិ ឯវំ មយំ មត្ថដិស្សាមាតិ ។

រសំ ទុលំកុមារ បាទនិកត្តាភវទៀតតា មើទុលំទិវិរៀនកថំ ទិវិ
 លំបាគជលំទ្រូន មើទុលំរៀនមើលម្តងមិត្ត ដល់កំណើយើងទៅ
 ទុលំធម្មរសំនៅជាសុខផល មិនលំបាគជលំ ដោយភាពយោងនេះ
 ឯង ។ មាតាបិតាទុលំបាទនិកត្តាភវទៀតតា មើទុលំរៀន
 មើលម្តងមិត្ត ត្រូវរសំទុលំទោះទិវិលំបាគ ឃើញត្រូវពួកសមណៈ
 ជាសក្សបុត្រនេះ មានសីលជាសុខ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិល្អជាសុខ ឆាន់
 ចង្អុល កំណើសំណើ ដែលឲ្យលំបិនបាទចូលទៅ មើទុលំ
 មូសកុនសំណាត់ សមណៈទាំងឡាយជាសក្សបុត្រ ដល់កំណើយើងទៅ
 ទុលំធម្មរសំនៅជាសុខផល មិនលំបាគជលំ ដោយភាពយោង
 នេះឯង ។

(២៦៨) ទារុណេយ្យទុលំ បាទស្តាប់ពាក្យមាតាបិតាចោត្តា
 យ៉ាងនោះហើយ ។ ទើបទុលំទារុណ ចូលទៅរកពួកក្មេងទាំងនោះ លុះ
 ចូលទៅហើយបាទនិយាយពាក្យនេះទិវិពួកក្មេងទាំងនោះថា ខែអ្នកទាំង
 ឡាយ ពួកអ្នកចូរមក យើងទិវិទៅមូសកុនសំណាត់សមណៈទាំងឡាយ
 ជាសក្សបុត្រ ។ ក្មេងទាំងនោះនិយាយថា ខែអ្នក មើអ្នកទិវិមូស យើង

អដទោ តេ ធារកា ឯកមេកស្ស មាតាបិតរោ
 ឧបសង្កមិត្តា ឯតនិកេតំ អនុជាតាថ អញ្ញតំ អការស្ស
 អនតារិយំ បព្វដ្ឋាយានិ ។ អដទោ តេសំ ធារកាធំ
 មាតាបិតរោ សត្វេចមេ ធារកា សមាទដ្ឋន្តា កស្ស-
 ណានិប្បាយានិ អនុជាតិសុ ។ តេ ភិក្ខុ ឧបសង្ក-
 មិត្តា បព្វដ្ឋំ យាតិសុ ។ តេ ភិក្ខុ បព្វាជេសុ
 ឧបសម្បទេសុ ។ តេ វត្តិយោ បព្វសសមយំ បព្វដ្ឋាយ
 រោធន្តិ យាតុំ ទេវ ភត្តំ ទេវ ទាននិយំ ទេវាតំ ។
 ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ អនមេតាវុសោ យាវ វត្តំ វិកាយតិ^(១)
 សទេ យាតុ កវិស្សតិ ចិវិស្សថ សទេ ភត្តំ កវិស្សតិ
 កុញ្ញិស្សថ សទេ ទាននិយំ កវិស្សតិ ទានិស្សថ
 នោ ទេ កវិស្សតិ យាតុ វា ភត្តំ វា ទាននិយំ វា
 បណ្តាយ ចវិត្តា កុញ្ញិស្សថាតិ ។ ឯវិមំ ទោ តេ ភិក្ខុ
 ភិក្ខុហំ វុទ្ធមាណា រោធន្តិយេវ យាតុំ ទេវ ភត្តំ ទេវ
 ទាននិយំ ទេវាតំ សេនាសនំ ឧហានន្តិមំ ឧត្តមាន្តិមំ ។

១ យាវ វិកាយ វត្តិយានិ ក្នុង យេវេ វិស្សតិ ។

ន្តិម្ហសយានិហិវិវេ ។ ចេបក្នុងចំនែកនាច្ចបរទៅរកមាតាបិតារៀន
 កសំខ្លួន ហើយបាននិយាយពាក្យនេះថា សូមលោកម្តាយលោកឪពុក
 អនុញ្ញាតឱ្យយើងខ្ញុំចេញពីផ្ទះទៅបួស ក្នុងព្រះពុទ្ធសាសនា ។ ចេប
 មាតាបិតាក្នុងចំនែកនោះក៏បានអនុញ្ញាតដោយនិរយ័ត្រថា ក្នុងចំនែកសុ
 នេះមានចំណងស្និទ្ធ មានសេចក្តីប្រាថ្នាល្អ ។ ពួកក្នុងចំនែកនោះ
 ច្បាប់នៅភិក្ខុចំនួនៗហើយសូមបព្វដ្ឋំ ។ ភិក្ខុចំនែកនោះក៏បានឱ្យ
 បព្វដ្ឋំឧបសម្បត ។ ពួកភិក្ខុ (បួសថ្មី) នោះ ក្រែករឿនក្នុងក្រិ
 សច័យឯភិក្ខុហើយយំទារថា អ្នកចំនួនៗចូរឱ្យបរា ចូរឱ្យបាយ
 ចូរឱ្យទានិយៈ (ទំពំណី) ។ ភិក្ខុចំនួនៗនិយាយយ៉ាងនេះថា វៃ
 ណ្តែង អ្នកចំនួនៗចូរឬនឹងចាំភិក្ខុសិន បើមានបរា អ្នកចំនួនៗ
 នឹងបានបុគ្គល បើមានបាយ អ្នកចំនួនៗនឹងបានទាន់ បើទា
 និយៈមាន ពួកអ្នកនឹងបានទំពា បើបរាបាយ ឬទានិយៈគ្មានទេ
 ពួកអ្នកនឹងត្រាច់ទៅចំណុះបានហើយទាន ។ ពួកភិក្ខុក្នុងចំនែកនោះ
 ដែលភិក្ខុចំនួនៗនិយាយយ៉ាងនេះក៏ដោយ នៅតែយំទារថា អ្នក
 ចំនួនៗចូរឱ្យបរា ចូរឱ្យបាយ ចូរឱ្យទានិយៈ ដូចជាករសភាសនៈ
 រូះ តោមង្គក្លរូះ ។

(២២៨) អស្សាសំ ទោ ភគវំ វត្តិយា មច្ចុ-
 សសមយំ វច្ឆន្តាយ ទារកសង្កំ សុត្តាន អាយស្មន្តំ
 អាណន្តំ អាមច្ឆេសំ កី ទុ ទោ សោ អាណន្ត
 ទារកសង្កាតំ ។ អធិទោ អាយស្មា អាណន្តោ ភគវតោ
 ឯតមគ្គំ អាណេសិ ។ អធិទោ ភគវំ ឯតស្មី
 ឯនាទេ ឯតស្មី បត្តកាលោ កិក្ខុសង្ឃំ សង្កិទាតាបេត្តា
 កិក្ខុ បដិបុត្តិ សង្ឃំ តិរ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ជាង
 ឧទវិសតិវស្សំ បុត្តលំ ឧបសម្មាទេស្តិទំ ។ សង្ឃំ ភគ-
 វតិ ។ វិគាមា តុម្ភោ ភគវំ តតិ យំ ទាម ត
 កិក្ខុវេ មោយបុរិសា ជាង ឧទវិសតិវស្សំ បុត្តលំ
 ឧបសម្មាទេស្សន្តំ ឧទវិសតិវស្សា កិក្ខុវេ បុត្តលោ
 អត្តមោ ហោតិ សីតស្ស ទុណ្ណស្ស ជ័យន្តាយ
 បិទាសាយ ទុសមតសវតាតបសិវិសមសម្មស្សានំ
 ទុក្ខានំ ទុក្ខតានំ វេទបដាង ឧប្បន្ទានំ សារិកានំ
 វេទនានំ ទុក្ខានំ តិព្វានំ ទវងំ កដ្ឋកានំ អសាតានំ
 អមធាចានំ ទាណាហានំ អធិង្គសត្តដាតិកោ ហោតិ
 វិសតិវស្សា ធ ទោ កិក្ខុវេ បុត្តលោ ទមោ ហោតិ

(២២៨) ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើន ក្រែកក្នុងព្រឹត្តិសម័យដ៏គួរបានព្រ
 សាម្មន្តិក្នុង លុះឮហើយក៏ត្រាស់ហៅព្រះអាទន្តដ៏មានកាយុមកថា ម្ចាស់
 អាទន្ត សម្លេងនោះជាសម្លេងក្នុងប្តូរ ។ ទើបព្រះអាទន្តដ៏មានកាយុក្រាប
 ទូលដំណើរចុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះទំពាទនេះ ដំណើរនេះ
 ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យប្រជុំកិក្ខុសង្ឃ ហើយត្រាស់សួរចំពោះកិក្ខុជាង
 ទូលថា ម្ចាស់កិក្ខុជាងទូល ពួកកិក្ខុជាងទូលដឹងហើយ ឲ្យទេវ-
 សម្បត្តដល់បុគ្គលមានកាយុខ្លះឆ្នាំ២០ឆ្នាំ គំនរមែន ។ កិក្ខុជាងទូល
 ក្រាបទូលថា បងព្រះដ៏មានព្រះភាគ គំនរមែន ។ ព្រះគុដ៏មានភាគ
 ច្រើនបន្ទោសថា ទៃកិក្ខុជាងទូល មោឃបុរសជាងនោះដឹងហើយ មិន
 ត្រូវដឹងឲ្យទេវសម្បត្តដល់បុគ្គលមានកាយុខ្លះឆ្នាំ២០ឆ្នាំទេ ម្ចាស់កិក្ខុជាង
 ទូល(ធម្មតា)បុគ្គលមានកាយុមិនគ្រប់២០ឆ្នាំ តែដឹងមិនដឹងត្រឹមត្រូវដាក់ស្តៅ
 យុទ្ធស្រែកសម្មស្សរោមម្លូសខ្យល់កំដៅថែសក្ខុជ័យជាអី^១ តាំងឲ្យយ
 ដឹងកន្លងតាមវិធីបុគ្គលរោលតាត្រក់ ដឹងឡើងតាមព្រំកំដៅ
 បុគ្គលភិបកប្រាប់ ដឹងទុក្ខវេទនាប្រជុំក្នុងសិវិវេទដ៏ត្រូវវិជ្ជា រឹង កាត្រក់
 មិនស្រួល មិនជាវិគាមចិត្ត ជាប់ជាប់ឲ្យដឹងវិធីវេទក៏រឿងហើយ ហាក់
 ជាអ្នកមានជាន់ចំមកក្រី ម្ចាស់កិក្ខុជាងទូល ចំណែកទានបុគ្គល

១ ធនដល់បុគ្គលខ្លះទៀត មានដល់ប្រជាជន ។

សីតស្ស ទុក្ខស្ស ធិយន្ទាយ បិដាសាយ ខំសមត្ថ-
 សវាតាតថសិវីសបសម្មស្សានំ ទុក្ខត្តានំ ទុក្ខកតានំ វច-
 ទបថានំ ទប្បន្ទានំ សារិកានំ វេទនានំ ទុក្ខានំ តត្តានំ
 ទរាងំ កុដ្ឋកានំ អសាតានំ អមតានានំ ចាលាហារានំ
 អនិកសគតាតិកោ យោតំ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្ទានំ
 វា បសាទាយ បសន្ទានំ វា ភិយ្យោកាវិយ ។ យេ ។
 វវេតូ បទ ភិក្ខុវេ ឥបំ សំត្តាបនំ ទុដ្ឋិសេយ្យធម៌
 យោ ចទ ភិក្ខុ ថានំ ទុដ្ឋិសនិវស្សន្តំ បុគ្គលំ ទម-
 សម្បារទេយ្យ សោ ច បុគ្គលោ អនុបសម្បត្តា តេ
 ច ភិក្ខុ កាយ្ហា ឥនំ តស្មី ថាវត្ថយន្តិ ។

មានស្រុកគ្រប់២០ ទើបត្រីគ្រីកក្តោក្តោវោស្រុកសម្បស្សរេប្រាបម្ភស
 ទ្យល់កំដៅវិច្ឆុសត្តិយជាតំចាំនិទ្យាយ និវិភុនិភាគ្យវិវលបុគ្គលរោល
 អត្រីកំនានមក និវិភុនិភាគ្យអត្រីកំវិវលបុគ្គលចាំបក់ប្រាប់ និវិភុនិ-
 ភាគ្រីដុក្ខនិសារិក្ត្រីក្ត្រីវិភាវទទី២ មិនស្រួល មិនជាចំគាប់ចិត្ត ជាចំនាំ
 បន្ទិចវិវិតវិវលកើតឡើងហើយ ចាត់ជាអ្នកមានជាតិអង់ត្រីបាទ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អំ តំទេមិនមែនចាំឲ្យជ្រះជាដល់ពួកដទៃវិវលមិនចាន់ជ្រះ
 ថ្ងៃ ឬចាំពួកដទៃវិវលជ្រះច្បាយហើយច្បាំងវិវិតវិភាវទទី២ ។ យេ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយសប្បិសំវិវិតវិភាវទទី២សុំបទទេយ្យនេះ
 ជា ភិក្ខុលកាមួយកាលដំបូងហើយ ឲ្យបសម្បតាដល់បុគ្គលវិវលមាន
 កាយមិនចាន់គ្រប់២០ ឆ្នាំ^(១) បុគ្គលវិវលមានកាយមិនចាន់គ្រប់២០ ឆ្នាំ
 នោះកំដៅជាអនុបសម្បតាដល់ ចំណែកភិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះ អ្នកប្រាជ្ញ
 គប្បីនិរទៀល នេះជាភាវគ្គិបាចិត្តិយ ក្នុងភ្លើងនោះ ។

១ តំរាប់ឆ្នាំចាត្រូវ២០ ហើយ តែនៅខ្លះខែនឹងថ្ងៃ ដូចមនុស្សណាមួយកាលនៅក្នុងដៃ
 មាតាឬទ្រព្យ ២ ខែ កាលវិវលយ្យាស ១ នៅថ្ងៃ ១៥ កើតវិវិតវិភាវទទី២ ពុំពិត ពុំជ្រះដល់ចាកថ្ងៃ ១៥
 កើតវិវិតវិភាវទទី២ ២៤ ២០ ឆ្នាំ ៣ ខែ លុះតែច្រង់ឲ្យយូសដល់ថ្ងៃ ១៥ កើតវិវិតវិភាវទទី២
 ២៤ ២៤ ហើយរាប់យក ៧ ខែក្នុងថ្ងៃនឹងគិតមាន ២ ខែមកស៊ីដឹង ទើបចាត្រូវ ២០ ឆ្នាំគត់ ។

(២២៧) យោ មនាតិ យោ យានិសោ ។ មេ ។
 តិក្កុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥយ ឡឹ អន្តុ អនិប្បុតោ
 តិក្កុតិ ។ ជាតាតិ ជាម សាមំ វា ជាតាតិ អន្តោ វា
 តស្ស អាណាចេន្តំ សោ វា អាណាចេតិ ។ ឧទរិសតិវស្សោ
 ជាម អប្បុតិវសតិវស្សោ ។ ឧប បប្បាទេស្សាមិទិ កណំ
 វា អាចរិយំ វា មន្តំ វា បិវំ វា បរិយេសតិ សមំ វា
 សម្មុទ្ធតិ អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។ ត្រង្គយា ធុត្តន្តំ ។
 ត្រិមា តិក្កុតិចាយំ ធុត្តន្តា ។ តិក្កុតិចាយំយោសាមេ
 ឧបជ្ឈាយស្ស អាមន្តំ ចាតិក្កុយស្ស កណាស្ស ច
 អាចរិយស្ស ច អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។

(២២៨) ឧទរិសតិវស្សោ ឧទរិសតិវស្សសត្តិ ឧប-
 សម្បាទេតិ អាមន្តំ ចាតិក្កុយស្ស ។ ឧទរិសតិវស្ស
 វេមតិកោ ឧបសម្បាទេតិ អាមន្តំ ធុត្តន្តស្ស ។ ឧទរិ-
 សតិវស្សោ បរិប្បណិវសតិវស្សសត្តិ ឧបសម្បាទេតិ
 អនាមន្តំ ។ បរិប្បណិវសតិវស្សោ ឧទរិសតិវស្សសត្តិ

(២២៩) ត្រីវិជារាជ្យោ ភិក្ខុណាមួយ បានសេចក្តីដូចគ្នាខ្លី
 សិក្ខាបទទី ១ ខែបុណ្យកក្កដា ។ វេលាហោរា ដំនី គឺភិក្ខុនារវនីវិជារាជ្យ
 ខ្លួនខ្លីក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់ដល់ភិក្ខុនារក្តី កុសបុត្រវេលាថ្មី ឧបសម្បត
 នោះប្រាប់ក្តី ។ មុត្តសវេលាបានវេលាមិនបានដល់៦០ ឆ្នាំ ហោរាបាន
 វេលាមិនបានគ្រប់៦០ ឆ្នាំ ។ ភិក្ខុតិកវាវាញនិទិទ្យឧបសម្បត ហើយ
 វេលាវេលាសេដ្ឋក្តី អាចារ្យក្តី បាត្រក្តី ចិវក្តី សេដ្ឋកសីលា (ថ្មី) ក្តី ត្រូវ
 អាចភិក្ខុក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវអាចភិក្ខុក្តី ក្នុងខណៈចប់ញាតិ ។ ភិក្ខុត្រូវអាចភិក្ខុក្តី
 ជំនិច្ចាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មវត្ថុតិវិជារាជ្យ ។ ឧបជ្ឈាយត្រូវអាចភិក្ខុក្តី
 គណៈសិទ្ធិខ្លីកាចារ្យ ត្រូវអាចភិក្ខុក្តីក្នុងខណៈចប់កម្មវត្ថុតិវិជារាជ្យ ។

(២៣០) កុសបុត្រមានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ភិក្ខុសំគាល់ថាមាន
 វេលាមិនគ្រប់៦០ ហើយឲ្យឧបសម្បត ត្រូវអាចភិក្ខុក្តី ។ កុសបុត្រ
 មានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ភិក្ខុបានសេចក្តីបន្តិយ ហើយឲ្យឧបសម្បត
 ត្រូវអាចភិក្ខុក្តី ។ កុសបុត្រមានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 មានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ហើយឲ្យឧបសម្បត មិនត្រូវអាចភិក្ខុ ។ កុសបុត្រ
 មានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានវេលាមិនគ្រប់ ៦០ ត្រូវអាចភិក្ខុ

ចាត់តាំងសេនា សប្បាណាវត្តស្ស ចក្ខុវិស័យចក្ខុវិស័យ អនាមិក្ខិយោ

អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិបុណ្ណវិសតិវស្ស វេទនិកោ

អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិបុណ្ណវិសតិវស្ស បរិបុណ្ណវិស-

តិវស្សសញ្ញិ អនាមត្តិ ។

[២៧១] អនាមត្តិ ទុក្ខវិសតិវស្ស បុគ្គលំ បរិបុណ្ណ-

វិសតិវស្សសញ្ញិ ទុបសម្បទេតិ បរិបុណ្ណវិសតិវស្សំ

បរិបុណ្ណវិសតិវស្សសញ្ញិ ទុបសម្បទេតិ ទុក្ខត្តកស្ស

ពាទិកម្មិកស្សតិ ។

ចក្ខុវិស័យចក្ខុវិស័យ ។

ចាត់តាំងសេនា សប្បាណាវត្ត សិប្បាចារ្យ ៥ វិសេសិយមិច្ឆេត្រាវត្តិ

ទុក្ខដ ។ កុលបុត្រិមានវស្សត្រប់ ២០ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំ

ទុក្ខដ ។ កុលបុត្រិមានវស្សត្រប់ ២០ ភិក្ខុសំគាល់ថា មានវស្សត្រប់ ២០

មិនត្រូវតាមភ្នំ ។

[២៧១] វិសេសិយមិច្ឆេត្រាវត្តិ (ភិក្ខុសិប្បាចារ្យខេត្ត ២ យ៉ាង)

ភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សមិនមានត្រប់ ២០ ថាមានវស្សត្រប់ ២០

ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុសំគាល់បុគ្គលដែលមានវស្សត្រប់ ២០ ថា

មានវស្សត្រប់ ២០ ហើយឲ្យឧបសម្បទា ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភិ ១ ។

សិប្បាចារ្យ ៥ ០០

ធម្មិសំក្កាបទី

[២៧២] ភេទ សមយេន តុទ្ធា កក្កា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវនេ អនាថចំណ្នំកស្ស អាណមេ ។
ភេទ ទោ ចន សមយេន អញ្ញាតរោ សន្តោ រាជ-
កម្មា បដិយាលោកំ កុណ្ណការោ យោតំ ។ អញ្ញាតរោ
កិក្ខុ ភេ មនុស្សេ ឯតនភេច អថាថំ អាយស្មន្តោហំ
សន្តិ ភមិស្សន្តមីតំ ។ មយំ ទោ កន្តេ សន្តិ បរិហា-
វិស្សនាតំ ។ បដាតាថាវុសោតិ ។ កស្សន្តសុំ ទោ
កម្មិតា សន្តោ ភេ សន្តិ បរិហាវិស្សន្តតំ ភេ មន្តេ
បរិយុដ្ឋិសុំ ។ អថទោ ភេ កម្មិតា តំ សន្តិ កស្សន្តា
អថន្តិកា តំ កិក្ខុ ឯតនភេចំ កស្ស ភំ កន្តេ ជាដំ
ដេយ្យសត្តេន សន្តិ កុណ្ណសីតំ បសិពុដ្ឋិតា មុញ្ញិសុំ ។
អថទោ សោ កិក្ខុ សាវត្ថិ កុណ្ណ កិក្ខុចំ ឯតមត្តំ
អាណិចេសិ ។ យេ ភេ កិក្ខុ អម្បិទ្ធា ។ មេ ។ ភេ
ទុដ្ឋយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចន្តំ កមិ ហំ យាម កិក្ខុ ជាន់

សិក្កាបទី ២

[២៧២] សម័យនាវា ព្រះពុទ្ធជីវិតាមាត្រនាគ កាលនឹងទៅក្នុង
ជេតវន រថសំអនាថចំណ្នំកស្ស ទៀបត្រីសាវត្ថិ ។ សម័យនាវា
ឯនី មានក្នុងឈ្មោះនេះ ១ ក្នុង មានសេចក្តីប្រាថ្នាបញ្ជាក់ត្រីសាវត្ថិ
ហើយទៅកាន់ប្រទេសឈ្មោះបដិយាលោក ។ កិក្ខុ ១ រូបបាទ
និយាយពាក្យនេះនឹងមនុស្សទាំងនោះថា តាតាដឹងទៅជាមួយនឹងអ្នកដឹង
មានតាយុទាំងឡាយដែរ ។ ក្នុងមនុស្សទាំងនោះនិយាយវិញថា
សូមបាទ ក្នុងយើងនឹងគេចកិច្ចប្រព្រឹត្តទុក្ខទេវតិ ។ កិក្ខុនោះនិយាយថា
វិន្តក្នុងមានតាយុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ច្បងនឹងប្តុះ ។ ក្នុងករណី
ការគយបានគ្រាន់និយាយថា ក្នុងឈ្មោះនឹងគេចកិច្ចប្រព្រឹត្ត ហើយ
ចាំស្តាប់ក្នុងមនុស្សទាំងនោះក៏ដូច្នោះ ។ ឯក្នុងអ្នកធ្វើការគយនោះក៏ចាប់បើ
យកក្នុងឈ្មោះនេះនោះ ហើយបាននិយាយពាក្យនេះនឹងកិក្ខុនោះ
ថា តាមប្រាស លោកដឹងហើយ ហេតុអ្វីបានជាទៅជាមួយនឹងក្នុង
ឈ្មោះនេះដែលគេចកិច្ចប្រព្រឹត្ត ជាដូច្នោះហើយនឹងទៅយាត់កិក្ខុនោះទុក
ហើយលែងទៅ ។ លំដាប់នោះឯនី កិក្ខុនោះទៅកាន់ត្រីសាវត្ថិហើយ
ប្រាថ្នាដំណើរចុះដល់កិក្ខុទាំងឡាយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយលាបាទសេចក្តី
ប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ កិក្ខុទាំងឡាយនោះ ពោលទោស គំរេឱ្យ បន្ត
បង្កប់ថា កិក្ខុដឹងហើយ មិនអ្នកនឹងបបួលខ្លួនដើរទៅកាន់ផ្លូវឡាយជាមួយគ្នា

ថេយ្យសត្តោ សង្កំ សំវិជាយ ឯកត្តានិទ្ទេសំ បដិ-
 បដ្ឋិស្សតីតិ ។ បេ ។ សត្វំ កិម ភ្នំ ភិក្ខុ ជាតំ ថេយ្យ-
 សត្តោ សង្កំ សំវិជាយ ឯកត្តានិទ្ទេសំ បដិបដ្ឋិសីតិ ។
 សត្វំ កតិកា ។ វិភាហិ តុល្លា កតិកា កតិ ហិ ធាម
 ភ្នំ មោឃបុរិស ជាតំ ថេយ្យសត្តោ សង្កំ សំវិជាយ
 ឯកត្តានិទ្ទេសំ បដិបដ្ឋិស្សសិ នេតំ មោឃបុរិស
 អប្បសន្តាធំ វា បសាទាយ បសន្តាធំ វា កិយ្យោភា-
 វាយ ។ បេ ។ ឯកត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ទុដ្ឋិសេយ្យេ យោ បទ ភិក្ខុ ជាតំ ថេយ្យសត្តោ
 សង្កំ សំវិជាយ ឯកត្តានិទ្ទេសំ បដិបដ្ឋេយ្យ អន្តមសោ
 កាមន្តរម្យិ ចាតិក្ខុយន្តិ ។

[២៧៣] យោ បដាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សិ អត្ត អដិប្បតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ជាតាតិ ធាម សាមំ វា ជាតាតិ អត្តោ
 វា ឥស្ស អារាមចេដ្ឋិ សោ វា អារាមចេតិ ។ ថេយ្យ-
 សត្តោ ធាម ចោណ កតិកត្តា វា ហោដ្ឋិ អតិ-
 កតាត្តា វា ពជាធំ វា ថេយ្យំ ចន្ទន្តិ សង្កំ វា

មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញគេចកំនិទ្ធរូបពន្លឺសោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ក្រាស់ស្អាត ខែនិក្ខុ ពួក អ្នកដ៏និហើយបបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រាយដាមួយគ្នា
 មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញដែលគេចកំនិទ្ធរូបពន្លឺ ពិភវមេធា ។ ភិក្ខុនារ
 ក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិភវមេធា ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មានដោត
 ទ្រង់បន្ទោសថា ខ្លាលមោឃបុរស អ្នកដ៏និហើយមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវ
 ត្រាយដាមួយគ្នា មួយអង្គដោយពួកឈ្មួញដែលគេចកំនិទ្ធរូបពន្លឺ ខែ
 មោឃបុរស កំរើនមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកផលដែលមិនបានជ្រះថ្លា
 ឬនាំពួកផលដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិនិក្រិកជ្រះថ្លាឱ្យវិនិទេ ។ បេ ។ មាល
 ភិក្ខុវាទិទ្ធាយ អ្នកចាំនិទ្ធាយតប្បិសវ័រដ៏និហើយឱ្យសិក្ខាបទនេះយោងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយដ៏និហើយ បបួលគ្នាដើរផ្លូវត្រាយដាមួយគ្នា មួយអង្គ
 ដោយពួកឈ្មួញជាចោរ ដោយរោចទៅសូម្បីចំពោះស្រកមួយ
 ក្រែកបង្កាច់ភ្លើយ ។

[២៧៤] គ្រិវពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដ៏ច្បាស់នឹង
 សុភាពទទ័ ១ ខែពាក្យពិភក្តា ។ ដែលហៅថា ដ៏និ គឺភិក្ខុដ៏និហើយ
 ខ្លះនឹងភិក្ខុ ពួកអ្នកដ៏ទៃប្រាប់ភិក្ខុនារភ្នំ ពួកឈ្មួញនារប្រាប់ភិក្ខុ ។
 ដែលហៅថាពួកឈ្មួញជាចោរ គឺពួកចោរដែលធ្វើការ (លួច) ហើយភ្នំ
 មិនប្រាប់ធ្វើការ (លួច) ហើយភ្នំ ដល់ខ្លះនិហើយលួច (របស់) សេចក្តី

វិធីបដិសេធ បរាហិត្ត

ចំហុត្តិ ។ សង្ខត្តិ ឯកតោ ។ សំវិទយាតិ កត្តា-
 មាវុសា កត្តាម កត្តោ កត្តាម កត្តោ កត្តាមាវុសា
 អត្ថំ វា ហិយេ វា បរា វា កត្តាមាតិ សំវិទយាតិ
 អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អន្តមសោ កាមន្តរម្យិកិ កុក្ក-
 ដសទ្ធរេត កាម កាមន្តរ កាមន្តរ អាចត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អកាមកេ អរោញ្ច អន្សយោជេ អន្សយោជេ
 អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧២] វេយ្យសត្តេ វេយ្យសត្តសញ្ញិ សំវិទយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបន្តតិ អន្តមសោ កាមន្តរម្យិ អាចត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ វេយ្យសត្តេ វេតិកោ សំវិទយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបន្តតិ អន្តមសោ កាមន្តរម្យិ អាចត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ វេយ្យសត្តេ អវេយ្យសត្តសញ្ញិ សំវិទយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបន្តតិ អន្តមសោ កាមន្តរម្យិ អតា-
 មត្តិ ។ កិក្កុ សំវិទយាតិ មនុស្សា ន សំវិទយាតិ
 អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អវេយ្យសត្តេ វេយ្យសត្តសញ្ញិ

រេចវិទិទ្ធិប្បចន្តតិ ។ ពាក្យថា មួយអង្គ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា បឋម
 គឺកិក្កុនិយ្យត្តបឋមត្តាថា ខែកាសោ យើងនឹងទៅ ចតិគ្រលោកដ៏
 ចំរើន យើងនឹងទៅ ចតិគ្រលោកដ៏ចំរើន យើងនឹងទៅ ខែកាសោ
 យើងនឹងទៅ យើងនឹងទៅក្នុងវិញ្ញាណក្ខំ ស្នេកក្ខំ វានស្នេកក្ខំ កិក្កុនា
 ត្រីកាចត្តិទុក្ខដ ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ
 សេចក្តីថា កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិទុក្ខដ ចូលយល់ដឹងហើយសេ ត្រី
 កាចត្តិទុក្ខដ គ្រប់ៗចន្លោះស្រែក ។ កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិទុក្ខដ
 ជាស្រែក ត្រីកាចត្តិទុក្ខដ គ្រប់ ។ កន្លះយោជន៍ ។

[២៧២] ត្ថកល្យាណ្ឌវេយ្យសត្តេ កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិ
 ជាចោរ ហើយចបូលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បី
 ចន្លោះស្រែកមួយ ត្រីកាចត្តិទុក្ខដ ។ ត្ថកល្យាណ្ឌវេយ្យសត្តេ កិក្កុ
 វានសេចក្តីសន្សំយ ហើយចបូលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា ដោយហោច
 ទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រីកាចត្តិទុក្ខដ ។ ត្ថកល្យាណ្ឌវេយ្យសត្តេ
 កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិទុក្ខដ ។ ត្ថកល្យាណ្ឌវេយ្យសត្តេ កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិ
 ជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ចំនែកត្រីកាចត្តិ ។
 កិក្កុចបូល កែមនុស្សចាំនិទ្ធាយមិនចបូល (កិក្កុនា) ត្រីកាចត្តិ
 ទុក្ខដ ។ ត្ថកល្យាណ្ឌវេយ្យសត្តេ កិក្កុនិយ្យត្រីកាចត្តិ ។

២៧១

ពលិក្ខណៈស្រេច ឈ្មោះសង្ឃស្រី ធួនសិក្ខាបទស្រី អនាមិក្ខិយា

អាមត្តិ ធួន្តជស្ស ។ អាថយ្យសត្ត វេមតិកោ អាមត្តិ
ធួន្តជស្ស ។ អាថយ្យសត្ត អាថយ្យសត្តសញ្ញា
អនាមត្តិ ។

[២៧៨] អនាមត្តិ អសំវិទហំត្វា កច្ចតិ វេទស្សា
សំវិទហត្ថិ តិក្កុ ឲ សំវិទហតិ វិសង្កេតេន កច្ចតិ
អាមនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

ធួនសិក្ខាបទ ទំព័រ ១

ពលិក្ខណៈស្រេច ឈ្មោះសង្ឃស្រី ធួនសិក្ខាបទស្រី

ត្រៃវេទត្តិក្កុ ។ ក្នុងក្រិយ្យត្រៃវេទជាយោ តិក្កុសត្តិយ ត្រៃវេទត្តិ
ក្កុ ។ ក្នុងក្រិយ្យត្រៃវេទជាយោ តិក្កុសត្តិយ ក្នុងក្រិយ្យត្រៃវេទជា
យោ មិនត្រៃវេទត្តិ ។

[២៧៩] ពលិក្ខណៈស្រេច (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៦យ៉ាង)

តិក្កុមិនប្បបូរ ហើយទៅទ ឧទ្ធស្សនាំឯខ្យបប្បបូរ តិក្កុមិនប្បបូរ
តិក្កុពរិក្ខេយ្យសសាស្ត្រ(១) ១ តិក្កុពរិក្ខេយ្យសសាស្ត្រ(២) ១
តិក្កុសត្តិ តិក្កុវេទត្តិ ១ ។

សិក្ខាបទ ២ ៧៦ ។

៖ ពលិក្ខណៈស្រេចឈ្មោះសង្ឃស្រីនេះ គេឈ្មោះ ត្រៃវេទត្តិក្កុ ក្នុងក្រិយ្យត្រៃវេទ
សិក្ខាបទ ។

សត្តមសិក្ខបទី

[២៧៦] ភេទ សម័យេន ពុទ្ធា ភគវ សាវត្ថិយំ
វិហារតិ រតនវរិទ អនាថមិណ្ឌុកស្ស អារមេ ។ ភេទ
ទោ បទ សម័យេន អញ្ញតរោ កិក្កុ ភោសាលេស្ស
ជនបទេស្ស សាវត្ថិ កត្តន្តោ អញ្ញតរោ តាមទ្ធារោ
អតិក្កមតិ ។ អញ្ញតរោ វត្ថុ សាមិកេន សហ កណ្ឌិត្តា
តាមតោ ចិក្កមិត្តា តំ កិក្កុំ ចស្សិត្តា ឯតទរោច កេហំ
កន្តេ អយ្យោ តមិស្សតិកំ ។ សាវត្ថិ ទោ អហំ កកិដិ
កមិស្សមិកិ ។ អហំ អយ្យេន សុទ្ធិ តមិស្សមិកិ ។
ឯយ្យាសិ កកិដិកំ ។ អដទោ កស្សា វត្ថុយោ សាមិកោ
តាមតោ ចិក្កមិត្តា មទុស្ស បុទ្ធិ អបយ្យោ ឯវរុបំ វត្ថុ
ចស្សយ្យាតិកិ ។ ឯសយ្យ បទ្ធវិភេន សហ កត្តតិ-
តិ ។ អដទោ សោ បុរិសោ អទុតទ្ធិត្តា តំ កិក្កុំ តហត្តា
អាតោដេត្តា មុត្តំ ។ អដទោ សោ កិក្កុ អញ្ញតរស្សិ
វុក្កម្មសេ^(១) ចទ្ធវេន្តោ ចិសិទិ ។ អដទោ សា វត្ថុ
តំ បុរិសំ ឯតទរោច ឆាយ្យ សោ កិក្កុ មំ ចិប្បទេសិ

១ ឯត្តម ចត្ត វេចន្តំ កត្តិ យោគេ ភត្តិ ។

សិក្ខបទី ៧

[២៧៦] សម័យេនា ព្រះពុទ្ធវត្ថមានព្រះភាវ កាលនិវេទិត្តាដត-
កនាចសំមនាថមិណ្ឌុកស្សិ ទ្រៀចក្រិស្សាវត្ថិ ។ សម័យេនាឯនិ កិក្កុ ចុច
ទៅកាន់ក្រិស្សាវត្ថុកុនិកោសលជទម បុនាចញ្ជាទៅតាមទ្ធារមួយ ។
ស្រី ១ តាវេណ្ណោទិនិប្បិហើយាចេញតិស្រិកេទៅ ឃើញកិក្កុនារហើយ
បុននិយាយពាក្យនេះថា បរិក្រិលោកម្ចាស់ លោកម្ចាស់និវេទិត្តា ។
កិក្កុនារនិយាយថា នៃនាង អាត្មាទិនិវេទិត្តិសាវត្ថិ ។ ស្រីនារ
និយាយថា ខ្ញុំម្ចាស់និវេទិត្តិទៅជាមួយលោកម្ចាស់ដែរ ។ កិក្កុនារឆ្ងើយថា
មកចុះ នាង ។ ១លៈនោះឯង ប្តីនៃស្រីនារចេញតិស្រិកេទៅហើយ
ស្នេហាស្នេហាទាំងឡាយថា នៃអ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយបុនាឃើញ
ស្រីមានប្រករណ៍យ៉ាងនេះទេ ។ គេប្រាប់ថា នៃអ្នក ស្រីនារទៅ
ជាមួយនឹងអ្នកបួសទៅហើយ ។ ទើបបុរសនោះទៅតាមចាប់កិក្កុនារ វាយ
ហើយវាយទៅ ។ កិក្កុនារទ្រមត្រិត្រាអន្តិយាទៅវិញគេសំរេយ ១ ដើម
ក្នុងកាលនោះ ។ ឯស្រីនារបុននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសនោះ
ថា នៃអ្នក កិក្កុនារចំនែមឧបបួលវេណាខំខ្ញុំមកទេ កែថាខ្ញុំឯង

អរិយោ អរិយោ អរិយោ កិក្ខុណា សុត្តិ កុត្តាមិ អត្តារកោ
 សោ កិក្ខុ កុត្ត ចំ ទមាបេហិតិ ។ អថទោ សោ
 បុរិសោ តំ កិក្ខុំ ទមាបេសិ ។ អថទោ សោ កិក្ខុ
 សារតិ កុត្តា កិក្ខុចំ ឯតមត្តំ អាហារេសិ ។ យេ ភេ
 កិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិចា-
 ចេន្តិ កតំ ហិ ឆាម កិក្ខុ មាគុត្តាមេន សុត្តិ សំវិទាយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិស្សនីតិ ។ យេ ។ សុត្តំ កិក្ខុ តំ ត្រំ
 កិក្ខុ មាគុត្តាមេន សុត្តិ សំវិទាយ ឯកត្តានមត្តំ
 បដិបទ្ធិសិ ។ សុត្តំ កកាតិ ។ វិគរហិ ទុន្នោ កកា
 កតំ ហិ ឆាម ត្រំ មោយបុរិស មាគុត្តាមេន សុត្តិ
 សំវិទាយ ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិស្សនី ទេតំ មោយ-
 បុរិស អប្បសន្តានំ វ បសាឆាយ បសន្តានំ វ
 កិក្ខុណាយ ។ យេ ។ ឯវត្តា បន កិក្ខុណេ សមំ
 សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាម យោ បន កិក្ខុ មាគុត្តាមេន
 សុត្តិ សំវិទាយ ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិយ្យ អន្តមសោ
 កាមន្តរម្យំ ចាចិត្តយន្តិ ។

ទៅជាមួយនឹងកិក្ខុនោះទៅ កិក្ខុនោះមិនមែនជាអ្នកធ្វើ (សេចក្តីទុស) ទេ
 អ្នកចូរទៅឱ្យកិក្ខុនោះអស់ទោសទៅ ។ ទើបបុរសនោះ សូមទោសនឹងកិក្ខុ
 នោះ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុនោះទៅកាន់ក្រុងសាវតិរិយោយ្យច្របំដំណើរនៃ
 ដល់កិក្ខុព័ន្ធភ្យ ។ កិក្ខុព័ន្ធភ្យណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ ។ យេ ។
 កិក្ខុព័ន្ធនោះពាលទោស កិរិយោ បន្តបន្តិចៗ កិក្ខុខំនត្តនឹងបបួលគ្នា
 ហើយដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យយោគត្រាមសាសៈ ។ យេ ។
 ព្រះវិហារព្រះភោគត្រាស័ស្តរោ ម្នាលកិក្ខុ ពួកអ្នកនឹងបបួលគ្នាហើយ
 ដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យយោគត្រាម ពិគរមនុ ។ កិក្ខុនោះ
 ក្រាមទូលថា បតិក្រព្រះវិហារព្រះភោគ ពិគរមនុ ។ ព្រះកុត្តដ៏មាន់ដោត
 ទ្រង់បាត្រាសាស ទោមោយបុរស អ្នកនឹងមិនគួរនឹងបបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយ
 ជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យយោគត្រាមទេ ។ ទោមោយបុរស អំភិវនៈ
 មិនមែនខំឱ្យច្របូងដល់ពួកដទៃដល់មិនបានដែរថ្វា ឬទាំងពួកដទៃដែល
 ជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យនិរតិជ្រះថ្លាឱ្យដឹងទេ ។ យេ ។ ម្នាលកិក្ខុព័ន្ធភ្យ
 អ្នកព័ន្ធភ្យអប្បិសិវជនឱ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ
 បបួលគ្នាដើរផ្លូវឆ្ងាយជាមួយគ្នា មួយអាទិត្យយោគត្រាម ហើយហោច
 ទៅសម្លឹងគ្នាស្រែកមួយ ត្រៃកបត្តិបាចិត្តិយ ។

[២៧៧] យោ បទាតិ យោ យាជិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បេតោ
 កិក្ខុតំ ។ មាតុត្តាមោ ធាម មនុស្សភិ ធន យេត្តិ ធន
 បេតិ ធន តិវច្ឆាននគតា វិញ្ញា បដិពណា សុកាសិគនុត្តា-
 សិគំ ធុដ្ឋល្អាធុដ្ឋល្អំ អាជាជិត្តំ ។ សុទ្ធិត្ថំ ឯកកោ ។
 សិវិទាយាតិ តច្ឆាម ភតិចិ តច្ឆាម អយ្យ តច្ឆាម
 អយ្យ តច្ឆាម ភតិចិ អដ្ឋ វា ហិយ្យា វា បេ វា
 តច្ឆាមាតិ សិវិទាយាតិ អាបត្តិ ធុត្តជស្ស ។ អន្តមសោ
 តាមន្តរម្បិ ត្តត្តជសម្បតេ តាមេ តាមន្តរ តាមន្តរ
 អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តាមគេ អវញ្ញ អន្សយោ-
 ជេន អន្សយោជេន អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៨] មាតុត្តាមេ មាតុត្តាមសញ្ញិ សិវិទាយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ វេមតិកោ សិវិទាយ
 ឯកត្តានមត្តំ បដិបទ្ធិតិ អន្តមសោ តាមន្តរម្បិ អាបត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ មាតុត្តាមេ អមាតុត្តាមសញ្ញិ សិវិទាយ

[២៧៧] គ្រីវិភាព្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំគ្នា
 ទំនិសិក្ខុបទទ័ទៃនបារាជិកកណ្ត ។ ដែលហៅថា មាតុត្តាម សំដៅ
 យកមនុស្សស្រី មិនសំដៅយកយក្សស្រី ច្រកស្រី តំប្រាមញ្ញិទ
 មនុស្សស្រីនោះមានជាអ្នកដឹងក្តីគាចដឹងសព្វ គួរពាក្យដែលនោះពាលល្អ
 ពាលមាត្រតំ ពាក្យច្រនោះ មិនមែនពាក្យច្រនោះ ។ ពាក្យថា មួយ-
 អង្គ គឺជាមួយគ្នា ។ ពាក្យថា ចប្បលគ្នា គឺកិក្ខុទំនិមាតុត្តាមចប្បលគ្នាថា
 ខែនាទី យើងទំនិវេ លោកម្ចាស់ យើងទំនិវេ លោកម្ចាស់ យើងទំនិវេ
 ខែនាទី យើងទំនិវេ យើងទំនិវេ ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង
 ខែនាទី យើងទំនិវេ យើងទំនិវេ ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង ច្រវែង
 គ្រីវិភាបត្តិក្តី ។ ពាក្យថា ដោយហោចទៅ សូម្បីចន្ទានស្រីកមួយ
 តំកិក្ខុទៅក្នុងស្រែកមានចង្វាយល្អមមានហោចទៅដល់ គ្រីវិភាបត្តិក្តី
 គ្រីវិភាបត្តិក្តី ។ កិក្ខុដើរទៅក្នុងស្រែកមិនមែនជាស្រែក គ្រីវិភាបត្តិ
 ក្តី គ្រីវិភាបត្តិក្តី គ្រីវិភាបត្តិក្តី ។

[២៧៨] មាតុត្តាម កិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្តាម ហើយចប្បលដើរ
 ផ្តុំគ្នាជាមួយគ្នា ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទានស្រីកមួយ គ្រីវិភាបត្តិ
 ក្តី មាតុត្តាម កិក្ខុសន្សំយ ហើយចប្បលដើរផ្តុំគ្នាជាមួយគ្នា
 ដោយហោចទៅសូម្បីចន្ទានស្រីកមួយ គ្រីវិភាបត្តិក្តី ។ មាតុត្តាម
 កិក្ខុសំគាល់ថាមិនមែនមាតុត្តាម ហើយចប្បលដើរផ្តុំគ្នាជាមួយគ្នា

ចរិតិយោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ អនាចារិកា

ចរិតិយោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ សច្ច្យោស្ថោ អនាចារិកា

ឯកត្តាធម៌ក្តំ បដិបទ្ធិកំ អន្តមសោ តាមន្តរម្យំ អាចត្តំ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុ សំវិទហតិ មាតុត្តារោ ន
សំវិទហតិ អាចត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ យត្តិយា វា យតិយា
វា បណ្ណោគេន វា តិរច្ឆានភគមទុស្សវត្តហិតិយា វា
សន្តិ សំវិទាយ ឯកត្តាធម៌ក្តំ បដិបទ្ធិកំ អន្តមសោ
តាមន្តរម្យំ អាចត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អមាតុត្តារមេ មាតុត្តា-
មសញ្ញិ អាចត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អមាតុត្តារមេ វេទតិសោ
អាចត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។ អមាតុត្តារមេ អមាតុត្តារមសញ្ញិ
អនាចារិកំ ។

[២៧៧] អនាចារិកំ អសំវិទហិតា តច្ឆតិ មាតុត្តារោ
សំវិទហតិ ភិក្ខុ ន សំវិទហតិ វិសង្កេតេន តច្ឆតិ
អាចតាស្ស ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សច្ច្យោស្ថោ ចរិតិ ។

ដោយហោចៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ
បបួល មាតុត្រាមមិធបបួល ភិក្ខុត្រូវតាមត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុបបួលដើរផ្លូវឆ្ងាយ
ជាមួយគ្នា មួយអាធ្វើដោយយក្សស្រី ប្រេកស្រី មនុស្សភ្លើយនិងភិវ្វានញី
ហេតុនឹងដូចមនុស្ស ដោយហោចៅសូម្បីចន្លោះស្រែកមួយ ត្រូវតាមត្តិ
ទុក្ខ ។ មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថាមាតុត្រាម ត្រូវតាមត្តិទុក្ខ ។
មិនមែនមាតុត្រាម ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខ ។ មិនមែន
មាតុត្រាម ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនមាតុត្រាម មិនត្រូវតាមត្តិ ។

[២៧៧] ព្រះវេទនមន្តត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្សាបទនេះមាន៦យ៉ាង)

ភិក្ខុមិធបបួលហើយទៅទ មាតុត្រាមបបួល ភិក្ខុមិធបបួល ភិក្ខុទៅ
ដោយទុសសន្តិក ភិក្ខុទៅព្រះមានសេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុក្នុង
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ។

សិក្សាចរិតិ ៧ ចម្រ ។

អង្គមសិក្សាបទី

[២៨០] គេន សមយេន តុន្តោ កតតា សាវត្ថុយំ
វិហាតិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ គេន
ទោ ចន សមយេន អវិជ្ជស្ស ឆាម កិក្ខុនោ កត្តា^(១)តា-
និបុត្តស្ស វរុបំ ចាបតំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ
គដាហំ កតវតា ធម្មំ នេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ
អន្តរយំកា ធម្មា វុត្តា កតវតា គេ បដិសេវតោ ចាលំ
អន្តរយាយាតិ ។ អសេវ្យសុំ ទោ សម្ពុហុលា កិក្ខុ
អវិជ្ជស្ស កំរ ឆាម កិក្ខុនោ កត្តាតិបុត្តស្ស វរុបំ
ចាបតំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ គដាហំ កតវតា ធម្មំ នេសិតំ
អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរយំកា ធម្មា វុត្តា កត-
វតា ភេ បដិសេវតោ ចាលំ អន្តរយាយាតិ ។ អដទោ
គេ កិក្ខុ យេន អវេដ្ឋា កិក្ខុ កត្តាតិបុត្តោ តេចុប-
សន្តមិសុ ឧបសន្តមិត្តា អវិជ្ជំ កិក្ខុំ កត្តាតិបុត្តំ ឯត-
នវេចុំ សចុំ កំរ គេ អាវុសោ អវិជ្ជំ វរុបំ ចាបតំ

១ កត្តាតិបិ បាយា ។

សិក្សាបទី ៨

[២៨០] សម័យនោះ ព្រះក្សត្រីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតពន របស់អបាជបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបត្រីសាវត្ថុ។ សម័យនោះឯង ភិក្ខុ
ឈ្មោះអវិជ្ជជាតូខនៃត្រៃកូលអ្នកសម្រាប់ភ្នាក់ មានទិដ្ឋិភាគីកំខានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងថា តែងធ្វើទូរសេចក្តីអន្តរយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ទុំដឹងច្បាស់ខ្លះមែលព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ភិក្ខុជាច្រើនចុះបានពូ
ពាក្យនោះថា ពូជាភិក្ខុឈ្មោះអវិជ្ជជាតូខនៃត្រៃកូលអ្នកសម្រាប់ភ្នាក់មានទិដ្ឋិ
ភាគីកំខានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះថា ធម៌ទាំងឡាយណាដែល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាធ្វើសេចក្តីអន្តរយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិន
អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ទុំដឹងច្បាស់ខ្លះ
មែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។ ទើប
ភិក្ខុទាំងនោះ ចូលទៅគេនវិជ្ជភិក្ខុជាតូខនៃត្រៃកូលអ្នកសម្រាប់ភ្នាក់នោះ
លុះចូលទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងអវិជ្ជភិក្ខុជាតូខនៃត្រៃកូល
អ្នកសម្រាប់ភ្នាក់ថា ម្ចាស់ពាក្យសោភវិជ្ជ ពូជាអ្នកមានទិដ្ឋិភាគីកំ

និដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
 តាម យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា
 ភេ បដិសេវតោ ជាសំ អន្តរាយាយាតិ ។ ឃី ព្យា
 ទោ អហំ អាវុសោ ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
 តាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភក-
 វតា ភេ បដិសេវតោ ជាសំ អន្តរាយាយាតិ ។ មា
 អាវុសោ អនិដ្ឋ ឃី អវច មា ភកវត្ថំ អញ្ញាចិក្កិ ធម្ម
 ហិ សាទុ ភកវតោ អន្តក្កាធំ ធម្ម ហិ ភកវតា ឃី
 វទយ្យ អទេតមរិយាយេធម អាវុសោ អនិដ្ឋ អន្តរ-
 យិកា ធម្មា វុត្តា^(១) ភកវតា អសត្យ មធម ភេ
 មដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សាណ កាមា វុត្តា
 ភកវតា តហុទុក្កា តហុតាយាសា អាទិធម ឬត្ត
 ភិយ្យោ អនិដ្ឋិតត្ថល្យមមា កាមា វុត្តា ភកវតា

១ វ. ម. អន្តរាយិកា វុត្តា ។

មានសភាពយ៉ាងនេះកើតឡើងដូច្នោះ ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 ដូច្នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះមែនឬ ។
 អរិដ្ឋកំភូត្ថិយថា ខែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយថា តែងធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាច
 ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 ដូច្នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 កំភូតាំងឡាយនិយាយថា ខែអាវុសោអរិដ្ឋ អ្នកចូរកុំនិយាយយ៉ាងហ្នឹង
 អ្នកកុំពោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ពោះពាលបង្គាប់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះថាព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនបានត្រាស់ថាយ៉ាង
 ទេរទេ ខែអាវុសោអរិដ្ឋ ធម៌ទាំងឡាយដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយហិយាយថាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 សោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពភិកថែម ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយថា កាយទាំងឡាយមានសេចក្តីរីករាយភិកថ មានទុក្ខច្រើន មាន
 សេចក្តីចង្រើកចង្រួលច្រើន ហេតុអ្វីកាយទាំងឡាយនេះមានច្រើន ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាយទាំងឡាយមានទេមហាដោយភិក្ខុដ៏

វិទ្យោបនិក បណ្ឌិត

ពហុធុត្តា ពហុតាយាសា អាណិណោ ឯត្ត កំយោរ
 មំសុយេស្សមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។ តំណុ-
 ត្តមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។ អន្តរកា-
 ស្វមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។ សុបិនន្តមមា
 កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។ យាចិត្តត្តមមា កាមា វុត្តា
 កតវតា ។ មេ ។ វុត្តមល្លមមា កាមា វុត្តា កតវតា
 ។ មេ ។ អសំស្វមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។
 សន្តិស្វមមា កាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។ សម្បសិ-
 រមមា កាមា វុត្តា កតវតា ពហុធុត្តា ពហុតាយាសា
 អាណិណោ ឯត្ត កំយោរតិ ។ ឯវិចិ ទោ អរិដ្ឋា
 ភិក្ខុ កណ្ណាធិបុត្រោ តេហិ ភិក្ខុហិ វុត្តមាណោ តថេវ
 តំ ចាមតំ ជំដ្ឋិតតំ^(១) ពាមសា បរមាសា អភិណិស្ស

មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមតាំងឡាយ
 នេះមានច្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 ថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយសព្វភ្នំភ្នើតិរិស្ស ។ មេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយ
 រណ្តៅរន្តិកភ្នំ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានឧបមាដោយអ្នកយល់សប្តិ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្ចីគេ ។ មេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយផ្លែ
 ឈើ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានឧបមាដោយកំប៉ិតទំនិញ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយលំហែនិងផែនស្រួច
 ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមា
 ដោយក្បាលរាស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោស
 ក្នុងកាមតាំងឡាយនេះមានច្រើន ។ អរិដ្ឋិតតំភ្នំនៃក្រិក្ខុរណ្តៅសម្លាប់
 ក្នុង ទុក្ខតាំងឡាយនិយាយប្រដៅយ៉ាងនេះ កំទៅក្រប្រកាន់ទំដួ
 លាមកនោះដោយសេចក្តីប្រកាន់ទំដោយកំហឹង ហើយកាមយ៉ាងនោះ

១ ឯត្តមា បញ្ចន្តិបិ ភព្វំ យេណេ អន្តិ ។

វេហារតិ ឃី ព្យា ទោ អហំ ភារុសោ ភកវតា ធម្មំ
 ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា
 វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 យតោ ច ទោ តេ ភិក្ខុ វាសត្តិសុ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុ
 កទ្ធតាធិបុត្រំ ឯស្មា ចាបកា ធិដ្ឋិតតា វិវេចតុំ អដទោ
 តេ ភិក្ខុ យេន កកវំ តេទុបសន្តមិសុ ទុបសន្តមិកា
 កកវតា ឯតមត្តំ អាហេទេសុំ ។ អដទោ កកវំ ឯតស្មី
 ធិនាទេ ឯតស្មី មករាយោ ភិក្ខុសន្និដ្ឋំ សន្និចាតាចេត្តា
 អរិដ្ឋំ ភិក្ខុ កទ្ធតាធិបុត្រំ បដិបុត្តិ សម្ពំ តេ អរិដ្ឋ
 ឃី ព្យា ទោ អហំ កទ្ធតា ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
 តាមិ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា

វេហារតិ ឃី ព្យា ទោ អហំ ភារុសោ ភកវតា ធម្មំ
 ទេសិតំ អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា
 វុត្តា ភកវតា តេ បដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 យតោ ច ទោ តេ ភិក្ខុ វាសត្តិសុ អរិដ្ឋំ ភិក្ខុ
 កទ្ធតាធិបុត្រំ ឯស្មា ចាបកា ធិដ្ឋិតតា វិវេចតុំ អដទោ
 តេ ភិក្ខុ យេន កកវំ តេទុបសន្តមិសុ ទុបសន្តមិកា
 កកវតា ឯតមត្តំ អាហេទេសុំ ។ អដទោ កកវំ ឯតស្មី
 ធិនាទេ ឯតស្មី មករាយោ ភិក្ខុសន្និដ្ឋំ សន្និចាតាចេត្តា
 អរិដ្ឋំ ភិក្ខុ កទ្ធតាធិបុត្រំ បដិបុត្តិ សម្ពំ តេ អរិដ្ឋ
 ឃី ព្យា ទោ អហំ កទ្ធតា ភកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជា-
 តាមិ យថា យេមេ អន្តរាយំកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា

តេ បដិសេវិតោ ជាសំ អន្តរាយាយាតិ ។ កុស្យ ទុ
 ទោ ធាម ភ្នំ មោយបុរិស មយា វេ ឧម្មំ ទេសិតំ
 កាតាជាសិ ឧទុ មយា មោយបុរិស អនេកមវិយាយេធន
 អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា អលក្ខ ថេ តេ បដិសេវិតោ
 អន្តរាយាយ អប្បស្សនា កាតា វុត្តា មយា ពហុ-
 ទុក្ខា ពហុចាយាសា អាទីធម៌ វិបត្ត កិរិយោ អដ្ឋិកត្ត-
 ល្មមមា កាតា វុត្តា មយា ។ មេ ។ មំសាមេស្វបមា
 កាតា វុត្តា មយា ។ មេ ។ តិល្យក្ខមមា កាតា វុត្តា
 មយា ។ មេ ។ អដ្ឋិកាស្វបមា កាតា វុត្តា មយា
 ។ មេ ។ សុបិណ្ឌមមា កាតា វុត្តា មយា ។ មេ ។
 យាចិត្តមមា កាតា វុត្តា មយា ។ មេ ។ វុត្តវល្ម-
 មមា កាតា វុត្តា មយា ។ មេ ។ អសិស្វបមា

នោះមិនអាចធ្វើឲ្យសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេព ដោយប្រការណា បដិគ្រ
 ព្រះអង្គនឹងចរិទ ឬព្រះអង្គនឹងច្បាប់ឲ្យធ្វើដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយ ដោយច្រកដូច្នោះឯង ។ ព្រះអង្គច្រើនត្រាស់ថា ម្ចាស់មោយ-
 បុរស អ្នកនឹងច្បាប់ឲ្យធ្វើដែលគឺជាគតសំដែងហើយយ៉ាងនេះ មកពី
 អ្នកណា នៃមោយបុរស ចម្រើនសេចក្តីអន្តរាយគឺជាគតសំដែងហើយ
 ដោយអំណាចច្រើន ចម្រើនទ្បាយនោះសោតអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេពបានព្រំមែន គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយ
 មានសេចក្តីករយភិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន
 ទោសក្នុងកាមតាំងទ្បាយនោះមានច្រើន គឺជាគតសំដែងហើយថា កាម
 តាំងទ្បាយមានឧបមាដោយកងច្រើន ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា
 កាមតាំងទ្បាយមានឧបមាដោយដុំសាច់ ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយ
 ថា កាមតាំងទ្បាយមានឧបមាដោយរបៀបក្តីនិរតិស្មៅ ។ មេ ។ គឺជា-
 គតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយមានឧបមាដោយរក្សាវេនិកក្តី
 ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយមានឧបមាដោយអ្នក
 យល់សម្តី ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយមានឧបមា
 ដោយរបស់ដែលទ្រុក ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយ
 មានឧបមាដោយថ្ងៃឃើ ។ មេ ។ គឺជាគតសំដែងហើយថា កាមតាំងទ្បាយ

កាមា វត្តា មយោ ។ មេ ។ សត្វស្រុកមា កាមា
 វត្តា មយោ ។ មេ ។ សម្បស្ស្រមមា កាមា វត្តា មយោ
 ពហុតុត្តា ពហុនាយាមា អនិលេវ វិជ្ជា ភិយ្យោ អដ
 ច បទ ភ្នំ ខោយបុរិស អត្តបា ទុត្តហំតេន ជំន្និកាតេន
 អម្ពោ ចេវ អញ្ញាជំកូសិ អត្តាទក្ខ ទទសិ ពហុត្ត
 អម្ពញ្ញំ មសវសិ ឧញ្ញិ តេ ខោយបុរិស កវិស្សតិ
 ធិយវត្តំ អហំតាយ ទុត្តាយ ទេនំ ខោយបុរិស
 អម្បសន្នាធំ វិ បសាទាយ បសន្នាធំ វិ ភិយ្យោកា-
 វាយ ។ មេ ។ វិវត្ត បទ ភិក្ខុវ វិមំ សិក្ខាបធំ
 ទុត្តិសេយ្យាថ យោ បទ ភិក្ខុ វិវំ វទេយ្យ គុជាហំ
 កតវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាជាទាមិ យថា យេថេ
 អន្តរយំកា ធម្មា វត្តា កតវតា តេ បដិសេវតា
 ទាលំ អន្តរយាយាតិ ។ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហំ វិវមស្ស
 វទធិយោ មា អាយស្សា វិវំ អវច មា កតវត្តំ

មានឧបហារដោយកំចៃនឹងវិជ្ជា ។ មេ ។ គថាគភសំវិជ្ជវេហិយថា
 កាមតាំងឡាយមានឧបហារដោយលំវែតនឹងវិជ្ជាស្រួច ។ មេ ។ គថាគភ
 សំវិជ្ជវេហិយថា កាមតាំងឡាយមានឧបហារដោយក្បាលពស់មានទុក្ខ
 ច្រើន មានសេចក្តីចង្រ្រៀតចង្រ្រលំច្រើន ទោសក្នុងកាមតាំងឡាយ
 នេះមានច្រើន នៃខោយបុរិស កាលបើហេតុមានចំនង់យ៉ាងនេះ អ្នក
 ងងឹតហៅថាគោលបង្គំចាំយំនឹង ដឹកទាស់ខ្លួនចង់នឹង បានបាបជា
 ច្រើនផង ដោយចម្លើយដែលប្រកាន់ខ្ពស់ នៃខោយបុរិស ព្រោះថា
 ចម្លើយសំអ្នកងងឹតនោះ នឹងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីទោសមិនមែនជាប្រយោជន៍
 នឹងទុក្ខ អស់កាលជាអវិជ្ជា នៃខោយបុរិស គំរើនេះមិនមែនទាំងឡាយ
 ជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឬគំរើពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យ
 វិលវិក្រជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ
 គប្បីសំវិជ្ជាឡើងខ្ពស់ក្នុងទេវនេយ្យនេះថា ភិក្ខុណាមួយគោលយ៉ាង
 នេះថា ចម្លើយតាំងឡាយណាអ្នកធ្វើខ្ពស់សេចក្តីអន្តក្សយដែលត្រូវមាន
 ព្រះភាគសំវិជ្ជវេហិយ ចម្លើយតាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើខ្ពស់សេចក្តីអន្តក្សយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេពទេ ដោយប្រការយ៉ាងណា ខ្ញុំជំនឿខ្ពស់ខ្ពស់ចម្លើយដែល
 ត្រូវមានព្រះភាគសំវិជ្ជវេហិយ ដោយប្រការយ៉ាងនោះ ។ ភិក្ខុនោះ
 គឺភិក្ខុតាំងឡាយនិយាយប្រាប់យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ លោកច្ប

អត្តចិត្តិ ធន ហិ សាទុ ករវតោ អត្តត្តាចំ ធន ហិ
 កកក វរិ វធម្យ អនេតបរិយាយេន អាវុសា អត្ត-
 រាយិកា ធម្មា វុត្តា កកវតា អលត្យ បទ តេ បដិសេ-
 វតោ អត្តរាយាយាតិ ។ វរិត្យ^(១) សោ កិត្តុ កិត្តុហិ វុទ្ធ-
 មាតោ តថេវ បត្តល្ហោយ្យ សោ កិត្តុ កិត្តុហិ យាវតតិយំ
 សមទុកាសិកញោ ឧស្ស បដិវិស្សត្តាយ ។ យាវតតិ-
 យញោ សមទុកាសិយមាតោ តំ បដិវិស្សត្តោយ្យ វេទុតំ
 កុសលំ តោ ចេ បដិវិស្សត្តោយ្យ ទាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨០] យោ មតាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

កិត្តុតិ ។ មេ ។ អយំ វេទស្មិ អត្តោ អនិប្បតោ
 កិត្តុតិ ។ វរិ វធម្យតិ គថាហិ កកវតា ធម្មំ
 នេសិតំ អាជាចាបិ យថា យេមេ អត្តរាយិកា ធម្មា
 វុត្តា កកវតា តេ បដិសេវតោ ចាលំ អត្តរាយាយាតិ ។

១ ខ. ម វិត្យ ២៤ ។

កុំពាលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពាលបង្កប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការ
 ពាលបង្កប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពាល
 យ៉ាងនេះទេ ខែអាវុសោ ធម៌ទាំងឡាយវិភង្គិសេចក្តីអន្តរាយដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងឡាយ
 នោះអាចធ្វើនូវសេចក្តីអន្តរាយដល់អ្នកសេពមែន ។ ឯភិក្ខុនោះកាលដែល
 គិតទាំងឡាយពាលយ៉ាងនេះហើយ តំទៅតែប្រកាន់បំប៉នវិទ្យាដដែល
 គិតនោះត្រឹមត្រូវទាំងឡាយស្ម័គ្រសមុភាសនកម្មសំរាប់រិះបដិសេធ ដើម្បីឲ្យ
 លទ្ធផ្តិទានចេញ ។ បើភិក្ខុនោះ កាលគិតទាំងឡាយស្ម័គ្រសមុភាស-
 នកម្មសំរាប់រិះបដិសេធ ហើយលទ្ធផ្តិទានចេញ ។ កាលលទ្ធផ្តិ
 ទាននេះជាភារល្អ បើភិក្ខុនោះមិនលទ្ធផ្តិទាន ត្រូវតែបង្កប់ចិត្តិយ ។

[២៨១] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទឹង
 សិក្ខុបទទី១ ខែបុស្សកក្កដា ។ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះពាលយ៉ាងនេះ
 គិតកុំពាលពាលថា ធម៌ទាំងឡាយ ពាលដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះមិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ
 ដល់បុគ្គលអ្នកសេព ដោយប្រការណា ទ្វេដងឡាសំនួរធម៌ដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

ធម៌ត្ថិយកល្យា សប្បកាលវគ្គស្ស អង្គបសិទ្ធិបទស្ស បិដកបទវិដ្ឋាន

[២៥២] សោ ភិក្ខុនិ យោ សោ ឯវាធិ ភិក្ខុ ។

ភិក្ខុ ឃីតិ អដ្ឋាបិ ភិក្ខុ ឃី ។ យេ បស្សង្គិ យេ សុណាង្គិ ភេហិ វត្តោ ហ កាយស្នា ឯវិ អវច ហ ភក្កង្គិ អដ្ឋាបិ ធី ធី ហិ សាទុ ភក្កវតោ អន្តក្កាធំ ធី ធី ភក្ក ឯវិ វិទយ្យ អនេកបរិយាយេ ធី អនុសោ អន្តកាយិកា ធី ធី វត្តា ភក្កវតោ អលត្ត បធី ភេ បដិសេវតោ អន្តកាយាយាទិ ។ ទុតិយធម្មិ វត្តោ ភកិយធម្មិ វត្តោ ។ សវេ បដិធិស្សង្គិ វេច្ឆេតិ ភុសសំ ។ ខេ ធី បដិធិស្សង្គិ កាបត្តិ ទុក្កេស្ស ។ សុត្តា ធី វិទង្គិ កាបត្តិ ទុក្កេស្ស ។ សោ ភិក្ខុ សធម្មបដ្ឋិច អាក្កវិគ្គា វត្តោ ហ កាយស្នា ឯវិ អវច ហ ភក្កង្គិ អដ្ឋាបិ ធី ធី ហិ សាទុ ភក្កវតោ អន្តក្កាធំ ធី ធី ភក្ក ឯវិ វិទយ្យ អនេកបរិយាយេ ធី អនុសោ អន្តកាយិកា ធី ធី វត្តា ភក្កវតោ អលត្ត បធី

ធម៌ត្ថិយកល្យា សប្បកាលវគ្គ សិទ្ធិបទវិដ្ឋាន

[២៥២] ពាក្យថា ភិក្ខុនាម ភិក្ខុដែលនិយាយយ៉ាងនេះនោះ ឯង ។ ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយវិទ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ លោឃីញ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះត្រូវនិយាយឱ្យ ភិក្ខុដែលបានទិដ្ឋិតិក្រំនោះថា ខែលោកដំបូងគេ លោកភិក្ខុនិយាយ យ៉ាងហ្នឹង កុំរោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងហ្នឹង ការរោល បង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនរោលយ៉ាងនេះ ទេ ម្ចាស់គារុសោ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះ ភាគសំរេងវិចារយដោយចរិយាយដោយច្រើន ធម៌ទាំងឡាយនោះ ភាគ ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេចក្តីមែន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវនិយាយ ប្រដៅឱ្យភិក្ខុបានទិដ្ឋិតិក្រំនោះអស់វេ ព្រះដ៏ដ៏ ត្រូវនិយាយប្រដៅឱ្យ អស់វេ បើដ៏ដ៏ ។ បើភិក្ខុនោះលះបង់បាន ការលះបង់បាននេះថាការល្អ បើមិនលះបង់ទេ ត្រូវកាបត្តិទុក្ក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយព្រះចៅយមិននិយាយ ប្រដៅ ត្រូវកាបត្តិទុក្ក ។ ភិក្ខុទាំងឡាយត្រូវតាញភិក្ខុនោះមកកាន់ទី កណ្តាលសង្ឃ ហើយនិយាយប្រដៅថា លោកដ៏មានគោរព លោកភិក្ខុ រោលយ៉ាងនេះឱ្យ កុំរោលបង្គាប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ការរោលបង្គាប់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនរោលយ៉ាងនេះ ទេ ខែគារុសោ ធម៌ទាំងឡាយវិចារធ្វើសេចក្តីអន្តរាយព្រះដ៏មានព្រះភាគ

តេ បដិសេវតា អន្តរាយាយាតំ ។ ទុតិយម្យំ វត្តញ្ចោ
តតិយម្យំ វត្តញ្ចោ ។ សទេ បដិច្ចស្សន្តិកំ ឥទ្ធិតំ
កុសលំ ទោ ទេ បដិច្ចស្សន្តិកំ កាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

[២៧៣] សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ សមទុកាសិកញ្ចោ ។
ឯវត្តោ មទ ភិក្ខុវេ សមទុកាសិកញ្ចោ ។ ព្យត្តេន ភិក្ខុយា
បដិទាមេន សាធិណ្ណំ ញាមេតញ្ចោ សុណាតុ មេ ករុណ្ណ
សធិណ្ណំ ឥត្តន្តាមស្ស ភិក្ខុយោ ឯវត្តំ ចាបកំ ទិដ្ឋិតតំ
ឧប្បត្តំ តតាហំ កកវតា ចម្មំ ទេសិតំ អាជាយាមិ យថា
យេមេ អន្តរាយិកា ទដ្ឋា វត្តា កកវតា តេ បដិសេវតា
នាលំ អន្តរាយាយាតំ ។ សោ តំ ទិដ្ឋិ ទម្បដិច្ចស្សន្តិកំ ។
យទិ សធិស្សន្តិ បត្តកលំ សធិណ្ណំ ឥត្តន្តាមំ ភិក្ខុំ
សមទុកាសេយ្យ តស្សា ទិដ្ឋិយា បដិច្ចស្សន្តាយ ។
ឯសា ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ ករុណ្ណ សាធិណ្ណំ ឥត្តន្តាមស្ស

សំវេនិហិយោ ដោយបរិយាយោ ប្រិទ្ធ ធម៌ចំនិទ្ធាយោ ទោ កាចេត្តិសចក្កំ
អន្តរាយដល់ក្នុងសេវាវេន ។ ភិក្ខុចំនិទ្ធាយត្រិវិយាយប្រិវេតិកុតាម
ទិដ្ឋិតាត្រិតំ ទោ អសំវេនិហិយោ ត្រិវិយាយប្រិវេតិកុតាម បិដធិផន ។
បើភិក្ខុទោលេបដិច្ចន កាលេបដិច្ចន ទេ កាវេល្ល មេមិទលេបដិច្ច
ត្រិវិយាយត្រិវិយាយ ។

[២៧៣] ភិក្ខុទោ ត្រិវិយាយត្រិវិយាយស្រិសមទុកាសមគម្ម ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុចំនិទ្ធាយ ភិក្ខុចំនិទ្ធាយត្រិវិយាយស្រិសមទុកាសមគម្ម (ឯលំ ភិក្ខុទោ
ទិដ្ឋិតាត្រិតំ) យាមិ ។ ភិក្ខុវេលេ ឃ្លាសធិតាចត្រិវិយាយសិវិយោ
បដិច្ចត្រិវិយាយសិវិយោ សូមសិវិយាយបិដ្ឋិ ភិក្ខុឃ្លាមេន ទោ ទិដ្ឋិតាត្រិតំ
ទោ សកាទយាមិ ទោ ភិក្ខុទោ (ដូច្នោះ) ថា ធម៌ចំនិទ្ធាយលា វេលេ ប្រិ
ទិដ្ឋិតាត្រិតាសំវេនិហិយោ ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ចំនិទ្ធាយោ មិទតាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ក្នុងក្នុងសេវា ដោយប្រិការណា ទុំដិទ្ធាយសំ
ទុំធម៌វេលេ ប្រិវេនិហិយោ ត្រិវិយាយសំវេនិហិយោ ដោយប្រិការណា ។
ភិក្ខុទោ មិទលេបដិច្ចន ។ បើកម្មមានកាលេ ធម៌វេលេ វេលេ វេលេ
សិវិយាយស្រិសមទុកាសមគម្ម ចំពោះភិក្ខុឃ្លាមេន ធ្វើទ្រព្យលេបដិច្ច
ទោ ។ ទោ ឆ្នាំ ។ បដិច្ចត្រិវិយាយសិវិយោ សូមត្រិវិយាយសិវិយោ

ធំដ្ឋី ឧប្បដិដិស្សដ្ឋតិ ។ សង្ខេ ឥត្តន្ទាមំ កិក្កុំ
 សមទុកាសតិ កស្សា ធំដ្ឋីយា ចដិដិស្សក្លាយ ។
 យស្សាយស្សោ មមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស កិក្កុំនោ សម-
 ទុកាសនា កស្សា ធំដ្ឋីយា មដិដិស្សក្លាយ សោ
 កុណ្ណាស្ស យស្ស ឧត្តមតិ សោ កាសយ្យ ។
 សមទុកនោ សង្ខេ ឥត្តន្ទាមោ កិក្កុំ កស្សា ធំដ្ឋីយា
 ចដិដិស្សក្លាយ ។ មមតិ សង្ខស្ស កស្សា កុណ្ណិ ។
 វិរមេតំ ជាយោមីតិ ។

[២៨២] ញត្តិយា ធុត្តដំ ។ ធុតិ កម្ម-
 ភាពា ធុត្តនា ។ កម្មភាពាបរិយាសានេ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៨៤] ធុត្តកម្ម ធុត្តកម្មសញ្ញិ ឧប្បដិដិស្សដ្ឋតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធុត្តកម្ម មមតិកោ
 ឧប្បដិដិស្សដ្ឋតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធុត្ត-
 កម្ម អធុត្តកម្មសញ្ញិ ឧប្បដិដិស្សដ្ឋតិ អាមត្តិ

មិនលរបដិដិដ្ឋនោរេ ។ (ឥច្ឆាវចន) សន្និស្សតិសមទុកាសមកម្មចំពោះ
 កិក្កុំឈ្មោះនេះដើម្បីឱ្យលរបដិដិដ្ឋនោរេហើយ ។ ការស្និស្សតិសមទុកាស-
 មកម្មចំពោះកិក្កុំឈ្មោះនេះដើម្បីឱ្យលរបដិដិដ្ឋនោរេ ក្នុងលំណកដ៏មានតាយ
 អន្តរា លោកដ៏មានតាយអង្គនោះត្រូវស្រៀម មិនក្នុងលំណកដ៏មាន
 តាយអង្គណា លោកដ៏មានតាយអង្គនោះត្រូវនិយាយច្រើន ។ សន្និស្សតិ
 សមទុកាសមកម្មចំពោះកិក្កុំឈ្មោះនេះដើម្បីឱ្យលរបដិដិដ្ឋនោរេហើយ ។
 ការស្និស្សតិសមទុកាសមកម្មនេះក្នុងលំសង្ខេ ហេតុនោះសន្និស្សតិ ។
 ខ្ញុំបំពេញកម្មសន្និស្សតិនេះដោយការស្រៀមនៅយ៉ាងនេះ ។

[២៨២] កិក្កុំត្រូវអាមត្តិក្នុង ក្នុងខណៈចប់ញត្តិ ។ កិក្កុំត្រូវអាមត្តិ
 ក្នុងចុងច្បាយ ក្នុងខណៈចប់កម្មភាពា (លើក) ។ កិក្កុំត្រូវអាមត្តិ
 ចាចិត្តិយ ក្នុងខណៈចប់កម្មភាពាស្រេច ។

[២៨៤] កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្កុំសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌
 តែមិនលរបដិ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្កុំមាន
 សេចក្តីសន្សំយ តែមិនលរបដិ ត្រូវអាមត្តិចាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកប
 ដោយធម៌ កិក្កុំសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ តែមិនលរបដិ ត្រូវអាមត្តិ

បាចិត្តិយកស្មា សប្បុរសធម៌ស្ម អន្តរសិទ្ធិបទស្ម អនាចារិកោ

បាចិត្តិយស្ម ។ អនម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ
ទុក្ខជស្ម ។ អនម្មកម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ម ។
អនម្មកម្មេ អនម្មកម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ម ។

[២៧b] អនាចារិកោ អសមទុកាសន្តស្ម បដិច្ចិស្ម-
ផ្សស្ម ឧម្មត្តកស្ម អាទិកាម្មកស្មតិ ។

អន្តរសិទ្ធិអង្គ វិនិច្ឆ័យ ។

បាចិត្តិយកស្ម សប្បុរសធម៌ស្ម សិទ្ធិបទស្ម វិវិដលមិទ្ធរាបត្តិ

បាចិត្តិយ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំភាសន៍កម្មប្រកបដោយធម៌
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ
ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិទ្ធប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំភាសន៍កម្មមិទ្ធប្រកប
ដោយធម៌ ត្រូវអាចត្តិទុក្ខជ ។

[២៧c] វិវិដលមិទ្ធរាបត្តិ (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន៤យ៉ាង)
គឺ សន្ស័យស្ម វិសមទុកាសន្តកម្ម ១ ភិក្ខុលេខ ១ ភិក្ខុភូមិ ១ ភិក្ខុដើម
បញ្ចក្ខិ ១ ។

សិទ្ធិបទស្ម ២៧ ។

សិរីសិរីក្រិក

[២៨៧] តេជ សមយេន តុន្តា កតកា សាវត្តិយ៍
វិហារតិ ជេតវិល អនាថប័ណ្ណិកស្ស អារាម ។ តេជ
ទោ មន សមយេន ទត្តិយា ភិក្ខុ ជាធំ តថាវាទិយា
អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អតតាវាទុនន្ទេន តំ ធិដ្ឋិ អប្បដិ-
ចិស្សដ្ឋេន សន្តិ សម្ពុត្តិដិសិ សវសន្តិដិ សហាមិ សេយ្យ
កហ្វេន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បដិ ។ បេ ។ តេ ទុដ្ឋិ-
យន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ នាម ទត្តិយា ភិក្ខុ
ជាធំ តថាវាទិយា អរិដ្ឋេន ភិក្ខុនា អតតាវាទុនន្ទេន
តំ ធិដ្ឋិ អប្បដិចិស្សដ្ឋេន សន្តិ សម្ពុត្តិស្សន្តិដិ
សវសិស្សន្តិដិ សហាមិ សេយ្យ កហ្វេស្សន្តិតិ ។ បេ ។
សច្ចំ កាវ តុន្តា ភិក្ខុវា ជាធំ តថាវាទិយា អរិដ្ឋេន
ភិក្ខុនា អតតាវាទុនន្ទេន តំ ធិដ្ឋិ អប្បដិចិស្សដ្ឋេន
សន្តិ សម្ពុត្តិដិសិ សវសន្តិដិ សហាមិ សេយ្យ
កហ្វេន្តិ ។ សច្ចំ កតកាតិ ។ វិកេហិ តុន្តា
កតកា កតំ ហិ នាម តុន្តា ខោយបុរិសា ជាធំ

សិរីក្រិក

[២៨៧] សមយេនា ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុ
ជេតវន យេសំនាថប័ណ្ណិកស្ស ទៀតក្រិកសាវត្តិ ។ សមយេនាធិ
ពួកពុទ្ធិយកិកុដិវិហាយ បរិភោគម្ហូម្ហូ នៅម្ហូម្ហូ សម្រេចវិយាបថ
ជេតវន្ត្រ ជាមួយនិងអរិដ្ឋិកុដិវិហារនៅក្រោយយំនិរនា មិនបាន
ធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនារះចេញ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនារះពាលទោស គិះដៀល
បន្តបន្តបំប៉ង ពួកពុទ្ធិយកិកុដិវិហាយមិនគួរនឹងបរិភោគម្ហូម្ហូ នៅ
ម្ហូម្ហូ សម្រេចវិយាបថជេតវន្ត្រ ជាមួយនិងអរិដ្ឋិកុដិវិហារនៅក្រោយ
យំនិរនា ជាភ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ទិដ្ឋិនារះសោះ ។ បេ ។
ព្រះវិហារព្រះភាគត្រាស់សួរថា ខ្លួនភិក្ខុតាំងឡាយ ពួកភិក្ខុតាំងឡាយ
ដឹងហើយ បរិភោគម្ហូម្ហូ នៅម្ហូម្ហូ សម្រេចវិយាបថជេតវន្ត្រជាមួយ
និងអរិដ្ឋិកុដិវិហារនៅក្រោយយំនិរនា ជាភ្នកមិនបានធ្វើតាមធម៌ ជា
ភ្នកមិនលះបង់ទិដ្ឋិនារះ ពិភម្រេច ។ ពួកពុទ្ធិយកិកុដិវិហារចូលថា បតិក្រិ
ព្រះវិហារព្រះភាគ ពិភម្រេច ។ ព្រះពុទ្ធវិហារជាគ្រឿងបរិភោគ
ថា ខ្លួនខោយបុរិសាតាំងឡាយ ភ្នកតាំងឡាយដឹងហើយមិនគួរនឹង

តថាវាទិណា អវិជ្ជា ភិក្ខុជា អគតដានុដង្កោ តំ
 ទិដ្ឋិ អប្បដិច្ចស្សដ្ឋោ សន្និ សម្មត្ថិស្សតាថិ សំវស្ស-
 ជាតិ សហាមិ សេយ្យំ កម្មេយ្យស្សថ ទេតំ មោយ បុរិសា
 អប្បសន្នាធំ វា បសាទាយ មសន្នាធំ វា កិរយ្យាការិយ
 ។ បេ ។ ឃរក្ខ បទ កិក្ខុវ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិ-
 សេយ្យថ យោ ចទ ភិក្ខុ ជាធំ តថាវាទិណា ភិក្ខុជា
 អគតដានុដង្កោ តំ ទិដ្ឋិ អប្បដិច្ចស្សដ្ឋោ សន្និ
 សម្មត្ថិស្សយ្យ វា សំវសេយ្យ វា សហា វា សេយ្យំ
 កម្មេយ្យ តាចិត្តិយន្តិ ។

[២៨៧] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្សិ អត្ថេ អនិយ្យតា
 ភិក្ខុតំ ។ ជាបាតិ ជាម សាមំ វា ជាបាតិ អញ្ញា វា
 តស្ស អាណោច្ឆិ សោ វា អាណោចតិ ។ តថាវាទិ
 ណិ តថាហំ កតវតា បន្តំ ទេសតំ អាជាបាមិ
 យថា យេមេ អន្តរយំតា ធម្មា វុត្តា កតវតា តេ
 ចដិសេវតា តាសំ អន្តរយាយាតិ ឃរិវាទិណា ។

បរិភោគម្ហូរ៖ នៅម្ហូរ៖ វាម្រិចសិយាបថេវកម្ហូរ៖ ជាមួយនឹងអវិជ្ជាភិក្ខុ
 ដែលនៅក្រោយយំវិវាដ្ឋា មិនធ្វើតាមធម៌ មិនលះបង់ខ្លះខាតទេ ខែ
 មោយបុរសពំនិទ្យាយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្រង់ជ្រាបដល់ពួកដទៃដែល
 មិនបានជ្រះថ្លា ចូរមកពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរិកិរិក្រជ្រះថ្លារឿនទេ
 ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុពំនិទ្យាយ អ្នកពំនិទ្យាយគប្បីសំដែងឲ្យនិទ្ធិសិក្ខាបទ
 នេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយដំរិះហើយ បរិភោគម្ហូរក្តី នៅម្ហូរក្តី វាម្រិច
 សិយាបថេវកម្ហូរក្តី ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលបានប្រក្រតិភោគយំវិវាដ្ឋា ជា
 អ្នកមិនធ្វើតាមធម៌ ជាអ្នកមិនលះបង់ខ្លះខាតនោះ ត្រូវអាបក្ខិបាចិត្តិយ ។

[២៨៨] ត្រីវិភាគ្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងបឋម-
 បារាមិត ។ ដែលហៅថា ដំរិះ ភិក្ខុដំរិះដោយខ្លួនឯងក្តី ពួកភិក្ខុដទៃប្រាប់
 ភិក្ខុនោះក្តី ភិក្ខុមានខ្លះជួរក្រែកនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យថា បានប្រក្រតិភោគ
 យំវិវាដ្ឋា គឺនៅកែវិយាយយំវិវាដ្ឋា ធម៌ពំនិទ្យាយណាដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ពំនិទ្យាយនោះ
 មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់ពួកសេត ដោយប្រការណា ខ្ញុំដឹងច្បាស់
 ឲ្យធម៌នោះដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ។

អត្ថបទនេះ តាម ឧត្តរត្តោ អបោសារតោ ។ តំ ធម្មិ
 អប្បដិសេស្សាដ្ឋន សុត្តិច្ឆិ ឯ ធម្មិ អប្បដិសេស្សាដ្ឋន
 សុត្តិ ។ សម្ពុត្តយ្យ វាតិ សម្ពោតោ តាម ទ្វ
 សម្ពោតា អាមិសសម្ពោតោ ច ធម្មសម្ពោតោ ច វំ
 អាមិសសម្ពោតោ តាម អាមិសំ ទេតិ វា បដិក្កណ្ណាតិ
 វា អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ពោតោ តាម
 ឧត្តិសតំ វា ឧត្តិសាមេតិ វា ។ បទេន ឧត្តិសតំ វា
 ឧត្តិសាមេតិ វា បទេ បទេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 អត្តរាយ ឧត្តិសតំ វា ឧត្តិសាមេតិ វា អត្តរាយ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សំវសេយ្យ វាតិ ឧត្តរត្តោ ធម

ភិក្ខុណា ដែលសន្សំលើភិក្ខុ^(១) ហើយសន្សំមិនបានហៅចូលក្នុងនាម ភិក្ខុ
 នោះហៅថាមិនត្រូវតាមធម៌ ។ ពាក្យថា ជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) មិនលះបេន
 ទិដ្ឋិនោះ គឺជាមួយនឹង (ភិក្ខុ) ដែលមិនលះបេនខ្លះខ្លះនោះទ្វេដាច់ស្រឡះ ។
 ពាក្យថា បរិភោគរូបក្តី^(២) សេចក្តីថា ដែលហៅថាបរិភោគរូប គឺបរិភោគរូប
 មានពីរយ៉ាង បរិភោគរូបដោយអាមិសៈ ១ បរិភោគរូបដោយធម៌ ១ ។
 ដែលហៅថា បរិភោគរូបដោយអាមិសៈនោះគឺ ភិក្ខុឱ្យអាមិសៈ (ដល់ភិក្ខុ
 នោះក្តី) ទទួលអាមិសៈអំពីភិក្ខុនោះក្តី (ត្រូវតាមភិក្ខុចិត្តិយ ។ ដែលហៅថា
 បរិភោគរូបដោយធម៌ គឺភិក្ខុសំដែនធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឱ្យ (ភិក្ខុនោះ)
 សំដែនធម៌ឱ្យស្តាប់ក្តី ។ ភិក្ខុសំដែនធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឱ្យ (ភិក្ខុនោះ)
 សំដែនធម៌ឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ (ត្រូវតាមភិក្ខុចិត្តិយ រាល់ ១ បទ ។
 ភិក្ខុសំដែនធម៌ (ដល់ភិក្ខុនោះ) ក្តី ឱ្យ (ភិក្ខុនោះ) សំដែនធម៌ឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយ
 អក្ខរៈ (ត្រូវតាមភិក្ខុចិត្តិយ រាល់ ១ អក្ខរៈ ។ ពាក្យថា នៅរូបក្តី គឺភិក្ខុ

១ គឺភិក្ខុដែលសន្សំលើភិក្ខុដោយបានសូត្រច្រើនក្នុងក្រដាស ឬក្នុងសៀវភៅ ឬក្នុងសៀវភៅ
 អាមត្តិ មិនសំដែនអាមត្តិ មិនលះបេនទិដ្ឋិ ហៅថាភិក្ខុដែលសន្សំលើភិក្ខុ ឯរូបភិក្ខុនោះមិនត្រូវ
 បរិភោគរូបមិនសន្សំឡើយ ។ សេចក្តីពិស្តារក្នុងក្រដាស ក្នុងសៀវភៅ ។ ២ បរិភោគ
 ក្នុងនេះនេះនេះនេះនេះនេះនេះ ។

ចាចិត្តិយកល្យ សប្បកលវន្តស្ស ឧបសម្ពាសន្តស្ស អាចត្តិវាច

សត្វិ ទុខោសនំ វា បរិវណំ វា សង្ខតម្មំ វា
ករោតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ សហ វា សេយ្យំ
ករោយ្យតិ ឯកទ្ធិន្ទ ទុក្ខត្តកោ និបទ្ធិ កំត្តុ និបទ្ធិតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កំត្តុ និបទ្ធិ ទុក្ខត្តកោ
និបទ្ធិតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទកោ វា និបទ្ធិន្ទ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុដ្ឋហិក្ខា មុនប្បនំ និបទ្ធិតិ
អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៧] ទុក្ខត្តកោ ទុក្ខត្តកសញ្ញិ សម្ពុញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ ករោយ្យតិ អាមត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ ទុក្ខត្តកោ វេមនិកោ សម្ពុញ្ញតិ វា
សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ ករោយ្យតិ អាមត្តិ
ទុក្ខត្តស្ស ។ ទុក្ខត្តកោ អទុក្ខត្តកសញ្ញិ សម្ពុញ្ញតិ
វា សំវសតិ វា សហ វា សេយ្យំ ករោយ្យតិ

ចាចិត្តិយកល្យ សប្បកលវន្ត សិប្បទេវិ ។ វេទនេត្តិកាចត្តិ

ធ្វើវេទនាសច្ចំ បរិវណត្តិ សង្ខតម្មត្តិ ជាមួយនឹងភិក្ខុដែលសន្សំលើក
ក្តី ក្រែកាមត្តិជាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា សាម្រេចវិធានបថដេកម្តង គឺកាល
បើភិក្ខុដែលសន្សំលើកក្តីបានដេកហើយ ភិក្ខុសំគាល់ដេកក្តីនឹងបិទបិទជាដំបូងមួយគ្នា
ក្រែកាមត្តិជាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុដេកហើយ ភិក្ខុដែលសន្សំលើកក្តី
គំរេកវិដេ ភិក្ខុនោះក្រែកាមត្តិជាចិត្តិយ ។ ម្តងភិក្ខុគាំនិព្វិប្បដេក
(ជាមួយគ្នា)ក្រែកាមត្តិជាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រែកាច្បើនហើយដេកវិញប្រាយា
ក្រែកាមត្តិជាចិត្តិយ ។

[២៧៧] ភិក្ខុដែលសន្សំលើកក្តីហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសន្សំលើកក្តី
ហើយ។ បរិវណត្តិម្តង នៅម្តង សាម្រេចវិធានបថដេកម្តង ក្រែកាមត្តិ
ជាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុដែលសន្សំលើកក្តីហើយ ភិក្ខុមានសច្ចំសន្សំ
ហើយបរិវណត្តិម្តង នៅម្តង សាម្រេចវិធានបថដេកម្តង ក្រែកាមត្តិ
ទុក្ខត្ត ។ ភិក្ខុដែលសន្សំលើកក្តីហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសន្សំមិនបាន
លើកក្តីទេ ហើយបរិវណត្តិម្តង នៅម្តង សាម្រេចវិធានបថដេកម្តង

អនាបត្តិ ។ អនុត្តិក្កតោ ឧត្តិក្កតសញ្ញិ អាបត្តិ
 ឧត្តជស្ស ។ អនុត្តិក្កតោ វេមតិកោ អាបត្តិ ឧត្ត-
 ជស្ស ។ អនុត្តិក្កតោ អនុត្តិក្កតសញ្ញិ អនាបត្តិ ។

(២៧០) អនាបត្តិ អនុត្តិក្កតោ ជាធាតុ ឧត្តិក្កោ
 ឧសារិកោ ជាធាតុ ឧត្តិក្កោ តំ ធំដ៏ បដិទិស្សដ្ឋាតំ
 ជាធាតុ ឧត្តក្កតស្ស អាណិកម្មិកស្សាតិ ។

វិទុសិក្កាបទំ ធម្មិកំ ។

មិនត្រូវអាបត្តិ ។ ភិក្ខុវេលសង្ឃមិនបានលើកវត្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃ
 លើកវត្តហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុវេលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុវេលសង្ឃមិនលើកវត្ត ភិក្ខុ
 សំគាល់ថា សង្ឃមិនលើកវត្ត មិនត្រូវអាបត្តិ ។

(២៧០) ព្រះវេលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសំគាល់នេះមាន ៥ យ៉ាង)

ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុមានសង្ឃមិនលើកវត្ត ១ ភិក្ខុដឹងថា ភិក្ខុវេលសង្ឃ
 លើកវត្តហើយ វេលសង្ឃបានស្រ្តីហៅចូលក្នុងវិញ្ញា ១ ភិក្ខុដឹងថា
 ភិក្ខុវេលសង្ឃលើកវត្តហើយ ។ បានលេចទិដ្ឋិខានពេញហើយ ១
 ភិក្ខុចូត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ជាតិ ១ ។

សិក្កាបទទិ ៧ ចប់ ។

ទស្សនសិក្ខាបទី

[២៧១] តេជ សមយេន តុត្តោ កកវា សារត្តិយំ
វិហារតិ ជេតវាជ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន កណ្តុកស្ស បាម សមណុទ្ទេ-
សស្ស ឯវ្យុចំ បាមកំ ធិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ ហោតិ តថាហំ
កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ អាណាបិ យថា យេមេ អន្តរ-
យំកា ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ បដិសេវតោ បាលំ
អន្តរយាយាតិ ។ អស្សនសុំ ទោ សច្ចុប្បាលា កំត្វ
កណ្តុកស្ស បាម តេ សមណុទ្ទេសស្ស ឯវ្យុចំ
បាមកំ ធិដ្ឋិកតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ កកវតា ធម្មំ ទេសិតំ
អាណាបិ យថា យេមេ អន្តរយំកា ធម្មា វុត្តា
កកវតា តេ បដិសេវតោ បាលំ អន្តរយាយាតិ ។
អថទោ តេ កំត្វ យេន កណ្តុកោ សមណុទ្ទេសា
តេនុបស្សន្តិមិសុ ឧបស្សន្តិមិត្វ កណ្តុកតំ សមណុទ្ទេសិ
ឯតទេវេច្ចំ សច្ចំ តេ អារុសោ កណ្តុកេ ឯវ្យុចំ

សិក្ខាបទី ១០

[២៧១] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធវិហារតោ កាសិវនិវេ
វក្កុជេតវាជ បេសកនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី វៀបត្រិសារត្តិ ។ សម័យនោ
ឯនី សមណុទ្ទេសេស្ស ឈ្មោះកណ្តុក មានចំនួនត្រក់ មានសភាព
យ៉ាងនេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ភ្នំដីច្បាស់ខ្យល់ដែលព្រះវិហារព្រះភាគ
សំដែងហើយ គឺបដិសេវតោ ដែលព្រះវិហារព្រះភាគសំដែងថា
ជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរយ ធម៌ព័ន្ធខ្យល់នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
អន្តរយដល់បុគ្គលម្នាក់សេពទេ ។ កំត្វនេះគឺជាធម៌ព័ន្ធខ្យល់
ថា សមណុទ្ទេសឈ្មោះកណ្តុក មានចំនួនត្រក់ មានសភាពយ៉ាង
នេះកើតឡើង (ដូច្នោះ) ថា ភ្នំដីច្បាស់ខ្យល់ ដែលព្រះវិហារព្រះ
ភាគសំដែងហើយ គឺបដិសេវតោ ដែលព្រះវិហារព្រះ
ភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរយ ធម៌ព័ន្ធខ្យល់នោះ មិនអាច
ធ្វើសេចក្តីអន្តរយដល់បុគ្គលម្នាក់សេពទេ ។ មើបកំត្វព័ន្ធខ្យល់
នោះចូលទៅក្នុងសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្តុក លុះចូលទៅហើយបាន
និយាយពាក្យទេវនិកណ្តុកសមណុទ្ទេសថា ទៃអារុសោកណ្តុក ភ្នំថា

• សមណុទ្ទេស ជាពាក្យផ្លាស់ៗគ្នានឹងគ្នាថា លាភវេន គឺហៅថាសមណុទ្ទេស
ជំពាត ជាសមណវិហារ ។

ចាបកំ ធំដ្ឋិតតំ ឧប្ប្រំ តថាហំ កតវតា ចម្ពំ ទេសំតំ
 អាតាធាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ចម្ពា វុត្តា កតវតា
 តេ បដិសេវតោ ខាលំ អន្តរាយាយាតំ ។ ឃី ឡា ទោ
 អហំ កត្តេ កតវតា ចម្ពំ ទេសំតំ អាតាធាមិ យថា យេមេ
 អន្តរាយិកា ចម្ពា វុត្តា កតវតា តេ បដិសេវតោ ខាលំ
 អន្តរាយាយាតំ ។ មា អារុសោ កណ្តាក ឃី អវច មា
 កតវតំ អញ្ញិកំ ឧ ហំ សាទុ កតវតោ អញ្ញត្តា ឧ ហំ
 កតវ ឃី វាធម្យ អនេកបរិយាយេ ឧ អារុសោ កណ្តាក
 អន្តរាយិកា ចម្ពា វុត្តា កតវតា អលញ្ច ចន តេ
 បដិសេវតោ អន្តរាយាយ អប្បស្សនា តាមា វុត្តា
 កតវតា កហុត្តា កហុចាយាសា អាតិ ធា ឃីត្ត
 កិធម្យ អដ្ឋិកត្តិល្អបមា តាមា វុត្តា កតវតា ។ មេ ។

អ្នកឯងមានខ្ញុំដ្ឋិតតំមានសភាពយ៉ាងនេះភ័ក្ត្រឡើង (ផ្លូវច្រូង) ថា ខ្ញុំដ្ឋិត
 ច្បាស់ទូរមិ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺធម៌ទាំងឡាយណា
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយ
 នោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ដល់បុគ្គលអ្នកសេវតេ ពិតមែនឬ ។
 កណ្តាកសមល្យាទូសាធូយថា បដិគ្រិលាកម្មសំដីចំអើន ខ្ញុំកុណាដ៏ដ៏
 ច្បាស់ទូរមិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយ
 ណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវតេតែមែន ។
 គំនុំទាំងឡាយនិយាយថា នៃការសោកស្តុកៈ អ្នកកុំនិយាយយ៉ាង
 នេះឡើយ កុំពោលបង្កិច់ព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ការពោលបង្កិច់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនល្អទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មិនបានគ្រាសំយ៉ាង
 នេះទេ នៃការសោកស្តុកៈ ធម៌ទាំងឡាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយចរិយាយជានិច្ច ធម៌ទាំងឡាយនោះ
 អាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេវតេមែន ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថា កាមទាំងឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន បានសេចក្តី
 ចង្អៀតចង្អៀលច្រើន រោសកុំសាបទាំងឡាយនោះនោះច្រើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមទាំងឡាយមាន ៤ បទដោយកតិក្ខ័នី ។ បេ ។

ម្សិលមិស កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។ វិណ្ណក្ស-
 មនា កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។ អន្តរាគមន៍
 កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។ សុបិន្តមនា កាមា
 វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។ យោជិត្តមនា កាមា វុត្តា
 ភក្កវត្តា ។ មេ ។ វុត្តាដល្លមនា កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា
 ។ មេ ។ អសិស្តមនា កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។
 សត្តិស្តមនា កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ។ មេ ។ សម្បសិ-
 មនា កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ពហុវុត្តា ពហុវុត្តា
 អាទិណ វុត្តា វិញ្ញាណ ។ វិញ្ញាណ កាមា វុត្តា
 សមណុទ្ទេសោ តេហំ កំម្ពុយំ វុត្តា តេហំ កំ
 ចាបកំ ទិដ្ឋិតំ ថាមសា បរមាសា អកំវិស្ស
 ហេហាតំ វិញ្ញាណ កាមា វុត្តា ភក្កវត្តា ធម្មំ ទេសិតំ

ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយដុំ
 សាច់ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយ
 មានឧបមាដោយធម៌ក្នុង ដែលធ្វើដោយស្មៅ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយស្មៅក្រើក
 ភ្លើង ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមាន
 ឧបមាដោយអ្នកយល់ស្តី ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថា
 កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយរបស់ដែលភ្លើង ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយវិញ្ញាណ ។ មេ ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយ
 កំចិត្តិយ៍ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថា កាម
 តាំងឡាយមានឧបមាដោយសំពត្តិក្នុងស្រែ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយថា កាមតាំងឡាយមានឧបមាដោយក្បាលរបស់
 មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្រ្កឹតចង្រ្កិលច្រើន ពោលក្នុងកាមតាំងឡាយ
 នេះមានច្រើន ។ សមណុទ្ទេសោ តេហំ កំម្ពុយំ កាមតាំងឡាយ
 ពោលយ៉ាងនេះ កំចិត្តិយ៍ក្នុងកាមតាំងឡាយ ពោលយ៉ាងនេះ កំចិត្តិយ៍
 ហើយពោលយ៉ាងនេះដល់ថា បង្កើតលោកដ៏ចំរើន ធ្វើឱ្យសំនុំស្រមៃ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌តាំងឡាយណា

អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា
 ភកវតា តេ ថដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ យេតោ
 ទោ តេ ភិក្ខុ ជាសត្វិសុ កណ្ណាភំ សមណុទ្ទេសំ
 ឯតស្មា ចាចកា ធិដ្ឋិតតា វិវេចេតុំ អថទោ តេ ភិក្ខុ
 យេន ភកវា តេនុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីត្វា ភកវតោ
 ឯតមត្តំ អាណាចេសុំ ។ អថទោ ភកវា ឯតស្មី ធិតានេ
 ឯតស្មី បកវណោ ភិក្ខុសង្ឃំ សង្ឃិចាតាមេត្វា កណ្ណាភំ
 សមណុទ្ទេសំ ថដិបុដ្ឋិ សច្ចំ តំវ តេ កណ្ណាភា ឯវរូបំ
 ចាបកំ ធិដ្ឋិតតំ ឧប្បន្នំ តថាហំ ភកវតា ធម្មំ ទេសិកំ
 អាជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា
 ភកវតា តេ ថដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។
 ឯវំ ក្សា ទោ អហំ កណ្ណ ភកវតា ធម្មំ ទេសិកំ អា-
 ជាតាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា ធម្មា វុត្តា ភកវតា
 តេ ថដិសេវតោ ជាលំ អន្តរាយាយាតិ ។ កស្ស ធុ
 ទោ ធាម ភំ មោយបុរិស មយា ឯវំ ធម្មំ ទេសិកំ

ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពាទ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះ មិនអាចនឹងដោះសមណុទ្ទេស ឈ្មោះកណ្ណាភៈចេញពីចិដ្ឋិ
 កាគ្រប់នោះក្នុងកាលណា ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ចូលទៅជាលំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគក្នុងកាលនោះ លុះចូលទៅហើយគ្រាបចូលសេចក្តីមុនៗដល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនោះនោះ មហាវិរោធិ ព្រះដ៏មានព្រះភាគឲ្យ
 ប្រជុំភិក្ខុសង្ឃហើយគ្រាសំស្សចំរោះកណ្ណាភសមណុទ្ទេសក្នុងកាលនោះ
 ថា ខែកណ្ណាភៈ ក្នុងអង្គបិដកធម៌ព្រះគ្រឹក មានសភាពយ៉ាងនេះកើត
 ឡើង(ដូច្នោះ)ថា ខ្ញុំដ៏ធូលីស្រឡាតមិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 នឹងធម៌ទាំងឡាយណាដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងថា ជាធម៌ធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
 សេពាទ ពិសេសឬ ។ កណ្ណាភសមណុទ្ទេសនោះគ្រាបចូលថា ចំគ្រិព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ធូលីស្រឡាតមិដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយយ៉ាងនេះថា ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែង
 ហើយថាជាធម៌ធ្វើសេចក្តីអន្តរាយ ធម៌ទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេពាទ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គ្រាសំថា
 គ្មានរោមបុរស អ្នកដ៏ធូលីស្រឡាតមិដែលគេថាគេសំដែងហើយយ៉ាងនេះ

អាជីវាសិ ឧទុ មយា ខោយបុរិស អនេតយាយាយេន
អន្តរយិកា ធម្មា វុត្តា អសក្ខិ បទ តេ បដសេវិតោ
អន្តរយាយ អប្បស្សាតា កាមា វុត្តា មយា ពហុទុក្ខា
ពហុនាយាសា អាទីនា ឯត្ថ គិយ្យា អដ្ឋិក្ខន្តល្អបមា
កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ មិសេស្សបមា កាមា
វុត្តា មយា ។ បេ ។ តិណ្ណក្ខបមា កាមា វុត្តា មយា
។ បេ ។ អន្តរកាស្សបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
សុបិទក្ខបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ យាធិតក្ខប-
មា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។ វុត្តុដល្អបមា កាមា
វុត្តា មយា ។ បេ ។ អសិស្តុបមា កាមា វុត្តា មយា
។ បេ ។ សត្តិស្សល្អបមា កាមា វុត្តា មយា ។ បេ ។
សប្បស្សបមា កាមា វុត្តា មយា ពហុទុក្ខា ពហុ-

តំបិបុគ្គលណាមក ខែហាយបុស ពមិកំឡាយវិជ្ជាសេចក្តីអន្តរយ
កថាគតសំដែងហើយដោយបរិយាយជាច្រើន ក៏ឯទិកថឡាយនោះអាចធ្វើ
សេចក្តីអន្តរយដល់បុគ្គលអ្នកសេន (មេ) កថាគតសំដែងហើយថា កាម
តំឡាយមានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់
ច្រើន ខោសក្ខិកាមតំឡាយនោះច្រើន កថាគតសំដែងហើយថា
កាមតំឡាយមានឧបមាដោយកង្ខ័ត្តិ ។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយ
ថា កាមតំឡាយមានឧបមាដោយផ្តិសាច់ ។ បេ ។ កថាគតសំដែង
ហើយថា កាមតំឡាយមានឧបមាដោយគប់ភ្នំធ្វើដោយស្មៅ ។ បេ ។
កថាគតសំដែងហើយថា កាមតំឡាយមានឧបមាដោយអណ្តៅរន្តិក
ភ្នំ ។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយថា កាមតំឡាយមានឧបមា
ដោយអ្នកយល់ស្តី ។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយថា កាមតំឡាយ
មានឧបមាដោយរបស់ដែលខ្លីត ។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយថា កាម
តំឡាយមានឧបមាដោយផ្តិសាច់ ។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយថា
កាមតំឡាយមានឧបមាដោយកំប៉ែកខ្លីជ្រូត ។ បេ ។ កថាគត
សំដែងហើយថា កាមតំឡាយមានឧបមាដោយលំពែងខ្លីដែកស្រួច
។ បេ ។ កថាគតសំដែងហើយថា កាមតំឡាយមានឧបមា
ដោយក្បាលតសំ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន

ហោយសា អាទិទេវា ឯត្ថ កិរិយ្យា អថ ច បទ ត្ថំ
 ហោយបុរិស អត្តា ទុក្ខហិ តេន និដ្ឋិតតេន អម្ពេ ថេ
 អត្តាចិត្តសិ អត្តានត្ថ ទទសិ តហុត្ថ អប្បត្តំ បសវនិ
 តំ ហិ តេ ហោយបុរិស ករិស្សតំ ធិយរត្តំ អហិតាយ
 ទុក្ខាយ នេតំ ហោយបុរិស អប្បសន្នានំ វា បសាទាយ
 បសន្នានំ វា កិរិយ្យាភារិយ អថទ្ធទតំ ហោយបុរិស
 អប្បសន្នានញោ អប្បសាទាយ បសន្នានត្ថ ឯត្ថត្ថានំ
 អត្តាចិត្តាយាតិ ។ វិភាហិត្វា ទម្ពី តេនំ កត្វា កិក្ខ
 កាមទ្តេសិ តេនហិ កិក្ខវេ សម្ព័រ្យ កណ្តាតំ សមណ្ឌ-
 ទ្តេសំ ធាសេតុ ឯវត្ថ បទ កិក្ខវេ ធាសេតត្វោ អដ្ឋិតត្ថ

រោសក្កន៍តាមទាំងឡាយនេះមានច្រើន វិទ្យាមាយបុរស កាលបើផ្លូវព្រោះ
 ហើយ អ្នកឯងហៅថាគោលបង្កើតយើងផង គាស់កាយខ្លួនឯងផង
 សោយពូជជាច្រើនផង ព្រោះចិដ្ឋិដែលខ្លួនកាន់យកទុស វិទ្យាមាយបុរស
 ចិដ្ឋិដែលអ្នកឯងកាន់យកកាត្រក់នោះ ទំនើបក្តីគោសមិនជាច្រើនយោងទេ ជា
 ទុក្ខផលក្នុងឯង អស់កាលជាអន្តរ វិទ្យាមាយបុរស អំពើនេះមិន
 វិទ្យាមាយបុរស គេនាំមិនឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លា
 ហើយឱ្យវិវិភក្តិជ្រះថ្លាឡើងទេ ម្ចាស់មាយបុរស ចិដ្ឋិកាត្រក់
 យេស្តអន្តរមានវិទ្យាមាយមិនឱ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លា
 ទំនើបក្តីសេចក្តីកាយមាយដល់មនុស្សពួកខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយផង ។
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគបទ្ទោសហើយទ្រង់ធ្វើដូច្នោះ រូបត្រាស់ហៅកិក្ខ
 ទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខទាំងឡាយ បើផ្លូវព្រោះ សន្សំចូរញ៉ាំងកណ្តាសម-
 ណ្ឌទុសឱ្យវិនាសចុះ(១) ម្ចាស់កិក្ខទាំងឡាយ កណ្តាសមណ្ឌទុសនោះ
 កិក្ខទាំងឡាយត្រូវឱ្យវិនាសយ៉ាងនេះថា វិទ្យាមាយកណ្តាសមណ្ឌ កាលមាន

១ អត្ថកថា វិទ្យាមាយមានបីយ៉ាង គឺសំវាសនាសា វិទ្យាមាយមានសេចក្តីយ៉ាង
 សន្សំ ឬសន្សំ វិទ្យាមាយមាន ធិត្រូវឱ្យរលាយ ។ ទណ្ឌកម្មនាសា វិទ្យាមាយ
 ត្រូវទណ្ឌកម្ម មានមិនស្មោះស្មើទៅទ្រង់ទំនើបក្តីសំវាសនាសា ។ កណ្តាសមណ្ឌ
 នាសា ។

ពាច្ឆិយកណ្តុ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធម្មសមុច្ចរស្ស គំភី

តេ ភារុសោ កណ្តុកេ ធន ចេវ សោ កកកិ សត្តា អថ
និសិតតោ យម្បិចញ្ញេ សមណុទ្ទេសា លកង្កំ ភិក្ខុហិ
សង្កំ ច្នៃត្តភិវត្តំ សហសេយ្យំ សាមិ តេ ធនុំ ចេ បិបេ^(១)
វិណស្សានិ ។ អថចោ សន្នេហ កណ្តុកំ សមណុទ្ទេសំ
បាសេសំ ។

[២៧២] តេធន ចោ បធន សមយេធន ធនុត្តិយា
ភិក្ខុ ជាង តថាបាសិតំ កណ្តុកំ សមណុទ្ទេសំ
ឧបលាមេត្តិមិ ឧបដ្ឋាមេត្តិមិ សម្ពុញ្ញត្តិមិ សហាមិ
សេយ្យំ កហ្វេត្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អម្បិដ្ឋា ។ ចេ ។
តេ ឧជ្ឈាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេត្តិ កតំ ហិ បាម
ធនុត្តិយា ភិក្ខុ ជាង តថាបាសិតំ កណ្តុកំ សម-
ណុទ្ទេសំ ឧបលាមេស្សត្តិមិ ឧបដ្ឋាមេស្សត្តិមិ សម្ពុ-
ញ្ញស្សត្តិមិ សហាមិ សេយ្យំ កហ្វេស្សត្តិ ។ ចេ ។
សទ្ធ�ុំ កិវ ឡុត្តេ ភិក្ខុវ ជាង តថាបាសិតំ កណ្តុកំ
សមណុទ្ទេសំ ឧបលាមេថាមិ ឧបដ្ឋាមេថាមិ សម្ពុញ្ញ-
ថាមិ សហាមិ សេយ្យំ កហ្វេថាមិ ។ សទ្ធ�ុំ កកកិ ។

១ បិបតំ ចេ អមាមាមិ វិល្លាត ។

ពាច្ឆិយកណ្តុ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សិក្ខាបទទី ១០ ទិវាទ

វិច្ឆិយនារាជីម អ្នកឯងមិនត្រូវភាវៈព្រះដ៏មានព្រះភាគកម្ពុះនោះថាជាសាស្តា
របស់អ្នកច្បើយ សមណុទ្ទេសចាំឱ្យយល់វិចិត្រនិបាតធម្មវិញ្ញាណកម្ម
ឯណា អស់គ្រឹះព័ន្ធនិបាតិយមួយចំនីកិក្កុទាំងឡាយ កិវយោជករោ
ម្រោនាមិធមានជយអ្នកទេ តែមនុស្សត្រូវការ អ្នកឯងច្បើយសេចក្តីទៅ
អ្នកច្បើយនាសាវេ ។ គង្គិកាលនោះឯង សង្ឃបានឱ្យកណ្តុកសមណុទ្ទេស
វិនាសហើយ ។

[២៧២] សម័យនោះឯង ភ្នកធនុត្តិយភិក្ខុដឹងថា កណ្តុកសម-
ណុទ្ទេសសង្ឃឱ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុបញ្ចូលខ្លះ ឱ្យបម្រើខ្លះ
បរិភោគខ្លះ សម្រេចអិយាបថជេកម្មខ្លះ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសច្ច័ត្រិយភិក្ខុ ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពាលពោស និងៀល
បន្តបន្តិចថា ភ្នកធនុត្តិយភិក្ខុដឹងថា កណ្តុកសមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យ
វិនាសយ៉ាងនោះហើយ មិនគួរនឹងបញ្ចុបញ្ចូលខ្លះ ឱ្យបម្រើខ្លះ បរិភោគ
ម្រុះ សម្រេចអិយាបថជេកម្មខ្លះ ។ ចេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា អ្នកភិក្ខុទាំងឡាយ ឮថាអ្នកទាំងឡាយដឹងថា កណ្តុកសម-
ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិនាសយ៉ាងនោះហើយ បញ្ចុបញ្ចូលខ្លះ ឱ្យ
បម្រើខ្លះ បរិភោគខ្លះ សម្រេចអិយាបថជេកម្មខ្លះ ភិក្ខុមនុស្ស ។
ភ្នកធនុត្តិយភិក្ខុត្រាបច្បាប់ថា បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពិភមន ។

វិភាហំ តុប្បោ កកវំ កាតំ ហិ ជាម តុប្បោ មោយបុរិសា
 ជាតំ តថាជាសំគំ កណ្តាភំ សមណុទ្ទេសំ ឧបណ-
 បេស្សជាបិ ឧបដ្ឋាចេស្សជាបិ សម្បត្តិស្សជាបិ សមាមិ
 សេយ្យំ កប្បេស្សជំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្ទាតំ
 វា ចសាធាយ បសន្ទាតំ វា កិរិយ្យកាវាយ ។ ចេ ។
 វិវត្ត បទំ កំតុប ភិមិ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យជ
 សមណុទ្ទេសាមិ ចេ វិវំ វិទេយ្យ តថាហំ កកវតា
 ធម្មំ ទេសំគំ អាជាជាមិ យថា យេមេ អន្តរាយិកា
 ធម្មា វុត្តា កកវតា តេ បទំសេវតោ ជាលំ អន្តរ-
 យាយាតិ ។ សោ សមណុទ្ទេសោ កំតុបិ វិវមស្ស
 វិទនិយោ មា អាវុសា សមណុទ្ទេស វិវំ អវច
 មា កកវតំ អន្តាធិត្តិ ធម ហិ សាទុ កកវតោ
 អន្តក្កាតំ ធម ហិ កកវំ វិវំ វិទេយ្យ អទេតាបិយោ-
 យេធម អាវុសា សមណុទ្ទេស អន្តរាយិកា ធម្មា
 វុត្តា កកវតា អលត្ថ បទ តេ បទំសេវតោ អន្តរ-
 យាយាតិ ។ វិវត្ត សោ សមណុទ្ទេសោ កំតុបិ

ព្រះពុទ្ធចំនាទេចោន្ត្រិនិយេន្ទាសថ ម្ចាស់មោយបុរិសា អ្នកទាំង
 ខ្យាយដឹងថា កណ្តាកសមណុទ្ទេសវិវមស្សវិទាន យ៉ាងនោះហើយ
 ដឹងនូវនិច្ចារ្យបញ្ចូលខ្លះ ឲ្យចម្រើនខ្លះ បរិភោគខ្លះ សាម្រិចវិយាចប
 ដេកខ្លះ វិទេមោយបុរិសា អ្នកទាំងមូលនាំគ្នាជ្រះថ្លា
 ដល់ពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យរឹងតែតែ
 ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ ចេ ។ ម្ចាស់កំតុបទាំងខ្យាយ អ្នកទាំងខ្យាយគប្បី
 សំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ចើសមណុទ្ទេសោ ពាលយ៉ាងនេះ
 ថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់នូវចម្រើនដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ គឺចម្រើន
 ខ្យាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយថាជាបិដ្ឋិសេចក្តី
 អន្តរាយ ធម៌ទាំងខ្យាយនោះ មិនអាចធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នក
 សេពទេ ។ សមណុទ្ទេសានោះកំតុបទាំងខ្យាយត្រូវនិយាយប្រកែកយ៉ាងនេះថា
 វិទេមោយបុរិសា អ្នកដឹងគុណិយាយយ៉ាងនេះឡើយ អ្នកកុំពាល
 ចក្កិច្ចព្រះដ៏មានព្រះភាគឡើយ ពាកពាលបង្កើតព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 មិនល្អទេ ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពាលយ៉ាងនេះទេ វិទេមោយបុរិសា
 សមណុទ្ទេស ធម៌ទាំងខ្យាយធ្វើសេចក្តីអន្តរាយដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយដោយចិយាយជាច្រើន ធម៌ទាំងខ្យាយនោះអាចធ្វើសេចក្តី
 អន្តរាយដល់បុគ្គលអ្នកសេព (វិទេ) ។ សមណុទ្ទេសានោះពាលដែលកំតុប

វត្តមាន ទេវតា ចក្ខុវិស័យ រសា សមណុទ្ទេសោ
 កិក្ខុហំ វិវិមស្ស វចនំយោ អន្តរត្ថេ តេ អារុសោ
 សមណុទ្ទេស ទ ទេវ សោ ភកវា សត្តា អបដិសំគត្តោ
 យម្បិទត្តោ សមណុទ្ទេសោ លកន្តំ កិក្ខុហំ សត្តិ
 ទ្ធិវត្តកំភ្នំ សហសេយ្យំ សាមិ តេ ទត្តិ ចរ បិម
 វិទស្សនំ ។ យោ បទ កិក្ខុ ជាធំ គថាទាសិតំ
 សមណុទ្ទេសំ ឧបលាមេយ្យ វា ឧបដ្ឋាមេយ្យ វា
 សម្ពុក្ខេយ្យ វា សហ វា សេយ្យំ តម្បេយ្យ
 ទាចិក្ខុយន្តំ ។

[២៧៣] សមណុទ្ទេសោ តាម សាមណាភោ
 វត្តតំ ។ វិវិ វិវិយ្យតិ គថាហំ កកវតា ទម្ម
 ទេសិតំ អាដាទាមិ យថា យេមេ អន្តរយិកា
 ទម្មា វត្តា កកវតា តេ បដិសេវតា ទាលំ អន្ត
 វាយាយាតិ ។

[២៧៤] សោ សមណុទ្ទេសោតំ យោ សោ វិវិទិ
 សមណុទ្ទេសោ ។ កិក្ខុហំតិ អញ្ញោហំ កិក្ខុហំ ។
 យេ បស្សន្តំ យេ សុណន្តំ តេហិ វត្តតោ មា

តំវិទ្ធាយោ ពាលយំវិទេហិយេ កំភោត្រកានំវិវិវេស សមណុទ្ទេស
 នោភិក្ខុតំវិទ្ធាយត្រវិទិយាយប្រដៅយំវិវិទេថា ទៃកកវសោសមណុ
 ទេស កាលទានំវិទ្ធាយេវាដើម អ្នកមិនត្រូវបានព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ
 ថាជាសាស្ត្ររបស់អ្នកឡើយ លាមណាទាំងឡាយដទៃអ្នកបានកិរិយា
 ដេស្សឯណាអស់កិរិយា ជាមួយនិងកិក្ខុតំវិទ្ធាយ ការដេតទៅម្លេ
 នោះ មិនមានផលអ្នកទេ ទៃមនុស្សត្រូវការ អ្នកច្នៃសច្ចៀសចេញទៅ
 ច្បាប់នាសទៅ ។ កិក្ខុណាមួយដឹងថា សមណុទ្ទេសដែលសន្សំទ្រាំនាស
 យំវិវិទេហិយេ មត្តុចក្ខុលក្ខំ ទ្រុចរម្រិត្តិ បរិភោគម្រិត្តិ សម្រិច
 វិវិយាបថដេកម្រិត្តិ កិក្ខុនោះត្រូវតាមកិក្ខុបិក្ខុយ ។

[២៧៥] ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណា ។
 ពាក្យថា ពាលយំវិវិទេ គឺពាលថា ទុំដឹងច្បាស់ខ្លួនឯងដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដៅវិវិហិយេ គឺមិនទាំងឡាយណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដៅដឹងថាជាមិត្តសេចក្តីអន្តរាយ ទេមិទាំងឡាយនោះ មិនអាចធ្វើសច្ចៀ
 អន្តរាយផលច្បងលក្ខណៈសេចក្តី ។

[២៧៦] ពាក្យថា សមណុទ្ទេសនោះ គឺសមណុទ្ទេសដែលជា
 អ្នកពាលយំវិវិទេនោះទាំងឡាយ ។ ពាក្យថា កិក្ខុតំវិទ្ធាយ គឺកិក្ខុតំវិទ្ធាយ
 ឯទៀត ។ កិក្ខុតំវិទ្ធាយណាមួយ កិក្ខុតំវិទ្ធាយណាមួយ កិក្ខុ

អាវុសោ សមណុទ្ទេស វរំ អវច មា ភគវន្តំ អត្តាចិត្តិ
 ទ ហិ សាទុ ភគវតា អត្តត្វាចំ ទ ហិ ភគវ
 វរំ វនយ្យ អនេកបរិយាយេន អាវុសោ សមណុទ្ទេស
 អន្តរយំកា ទម្មា វត្តា ភគវតា អលត្តា ចទ តេ បដិ-
 សេវតា អន្តរយាយាតិ ។ ទុតិយម្យំ វត្តញ្ចា ឥតិយម្យំ
 វត្តញ្ចា ។ សទេ បដិច្ចិស្សន្តិគំ ឥច្ឆេតំ កុសលំ ពោ មេ
 ចដិច្ចិស្សន្តិគំ សោ សមណុទ្ទេសោ កិក្ខុហិ វរមស្ស
 វចនិយេន អដ្ឋគាត្ត តេ អាវុសោ សមណុទ្ទេស ទ
 ចេវ សោ ភគវា សត្វា អបដិសិន្យោ យម្យិចញ្ចា
 សមណុទ្ទេសោ លកន្តិ កិក្ខុហិ សន្និ ធិរត្តតំកុ
 សហសេយ្យំ សាមំ តេ ទត្ថិ ចរ ចិរេ វិទស្សតិ ។

[២៧៩] យោ មនាតិ យោ យាជិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មិ វត្តេ អនិច្ឆេតោ
 កិក្ខុតិ ។ ជាតាតិ ជាម សាមំ វា នាតាតិ អញ្ញា វា

តំនិទ្យាយនោះត្រូវពោលនឹងសមណុទ្ទេសនោះថា វៃអាវុសោសមណុ-
 ទ្ទេស អ្នកកុំពោលយ៉ាងនេះឡើយ កុំពោលបង្កប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ឡើយ ការពោលបង្កប់ព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនសម្រេចច្រាយដំខំទេ
 ព្រោះព្រះដ៏មានព្រះភាគមិនពោលយ៉ាងនេះទេ វៃអាវុសោសមណុទ្ទេស
 ធម៌តំនិទ្យាយ ដែលធ្វើសេចក្តីអន្តរយព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយ
 ដោយវិហាយជាច្រើន ធម៌តំនិទ្យាយនោះ គាចធ្វើសេចក្តីអន្តរយដល់
 បុគ្គលអ្នកសេព (មែន) ។ សមណុទ្ទេសនោះគិតុំតំនិទ្យាយត្រូវពោល
 អស់វាតើវដិវដនី ត្រូវពោលអស់វាចេវដិវដនី ។ បើសមណុទ្ទេសនោះ
 លះចង់បាន ការលះចង់បាននេះជាការល្អ បើលះចង់មិនបានទេ សម-
 ណុទ្ទេសនោះ គិតុំតំនិទ្យាយត្រូវនិយាយយ៉ាងនេះថា វៃអាវុសោសម-
 ណុទ្ទេស ពាលានាថ្ងៃនេះជាដើម អ្នកមិនត្រូវភាគព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 នោះថាជាសាស្ត្ររបស់អ្នកឡើយ សមណុទ្ទេសតំនិទ្យាយដទៃនៃវិទ្យា
 ការវេទនាខ្មែរណាអស់ក្រិព័រនិវត្តិក្រិព័រជាមួយនឹងគិតុំតំនិទ្យាយ ការ
 វេទនាខ្មែរនោះមិនមានដល់អ្នកទេ វៃមនុស្សវេទនាឈប់ អ្នកចូរចៀស
 ចេញទៅ ចូរវិចារសទៅ ។

[២៨០] ត្រិវិភាគ្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខា-
 ចទទំ វៃធារណិកណ្ណ ។ ដែលហៅថា ដ៏និ ធិកិក្ខុដ៏និហើយខ្លួនឯងក៏

តស្ស អាណាចេត្តិ សោ វា អាណាចេតិ ។ តថា ជាសិទ្ធិ ឃុំ
 ជាសិទ្ធិ ។ សមណុទ្ទេសោ ជាម សាមណោ វុទ្ធិតិ ។
 ឧបណាមេយ្យ វាតិ តស្ស បត្តំ វា ចិវំ វា ឧទ្ទេសំ វា
 បរិបុទ្ធិ វា ឧស្សមីតិ ឧបណាមេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឧបដ្ឋាមេយ្យ វាតិ តស្ស ទុណំ វា មត្តិកំ វា ធន្តកដ្ឋំ
 វា មុទោធនំ វា សាធិយតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 សម្ពុញ្ញេយ្យ វាតិ សម្ពោតោ ជាម ទ្វេ សម្ពោតា
 អាមិសសម្ពោតោ ច ធម្មសម្ពោតោ ច ។ អាមិស-
 សម្ពោតោ ជាម អាមិសំ ទេតិ វា បដិក្កណ្ណតំ វា
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មសម្ពោតោ ជាម ឧទ្ទិសតិ
 វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា ។ បទេធន ឧទ្ទិសតិ វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា
 បទេ បទេ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អត្តកាយ ឧទ្ទិ-
 សតិ វា ឧទ្ទិសាមេតិ វា អត្តកាយ អាមត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ សហ វា សេយ្យំ កាយេយ្យតិ ឯកទ្ធក្ក
 ជាសិទ្ធិ សមណុទ្ទេសេ ធិបទ្ធក កិក្ក ធិបទ្ធក

អិក្កតំ ឧបាយដទៃ ប្រាប់កិក្កនោះក្តី ឬសមណុទ្ទេសនោះប្រាប់ក្តី ។ ពាក្យ
 ថា ដែលសង្ឃឱ្យវិចារសោយនោះហើយ គឺសង្ឃឱ្យខូចយ៉ាងនេះហើយ ។
 ដែលហៅថា សមណុទ្ទេស គឺសំដៅយកសាមណោ ។ ពាក្យថា បន្ទុះ
 បញ្ចូលក្តី គឺកិក្កបញ្ចូលដោយភិក្ខុថា អញទំនិញបាត្រក្តី ចិវិក្តី
 បាលីក្តី អដ្ឋកថាភិក្តី ដល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 ឱ្យបរិម្រិត្ត គឺកិក្កត្រេកអរទំនិញទិវិក្តី ដ៏ស្អុកក្តី ឈើស្អុកក្តី ទឹក
 ឬទឹកក្តី យល់សមណុទ្ទេសនោះ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ពាក្យថា
 បរិភោគម្ហូបក្តី គឺបរិភោគម្ហូបទាំងយ៉ាង បានដល់បរិភោគម្ហូបដោយភា-
 មិស ។ បរិភោគម្ហូបដោយធម៌ ។ ហៅថាបរិភោគម្ហូប ។ ដែលហៅថាបរិ-
 ភោគម្ហូបដោយភាមិសៈ គឺកិក្កឱ្យអាមិសៈក្តី ទទួលក្តី ត្រូវធម្មត្តិបាចិត្តិយ ។
 ដែលហៅថា បរិភោគម្ហូបដោយធម៌ គឺកិក្កសំដែនធម៌ដល់សមណុទ្ទេស
 នោះក្តី ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែនឱ្យស្តាប់ក្តី ។ កិក្កសំដែនធម៌ដល់
 សមណុទ្ទេសនោះក្តី ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែនឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយបទ
 ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ កលំ ។ បទ ។ កិក្កសំដែនធម៌ដល់សមណុទ្ទេសនោះក្តី
 ឱ្យសមណុទ្ទេសនោះសំដែនឱ្យស្តាប់ក្តី ដោយអក្ករៈ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ
 កលំ ។ អក្ករៈ ។ ពាក្យថា សម្រេចភិយាជេកៈទារម្ហូបក្តី គឺភាសាបើសម-
 ណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិចារសោយនោះបាទដេកហើយ កិក្កកិរិយាភិក្កិទិវិក្តី

អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ កិក្កុ ធិបដ្ឋេ ជាសិគកោ
សមណុទ្ទេសោ ធិបដ្ឋតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧកោ
ក ធិបដ្ឋតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧដ្ឋហំគ្វា
បុទប្បុរំ ធិបដ្ឋតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[២៧៦] ជាសិគកោ ជាសិគកសញ្ញំ ឧបលាមេតិ
ក ឧបដ្ឋាមេតិ ក សម្ពុញ្ញតិ ក សហ ក សេយ្យំ
កេម្បេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ជាសិគកោ វេមតិកោ
ឧបលាមេតិ ក ឧបដ្ឋាមេតិ ក សម្ពុញ្ញតិ ក សហ ក
សេយ្យំ កេម្បេតិ អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។ ជាសិគកោ
អជាសិគកសញ្ញំ ឧបលាមេតិ ក ឧបដ្ឋាមេតិ ក
សម្ពុញ្ញតិ ក សហ ក សេយ្យំ កេម្បេតិ អនាចត្តិ ។
អជាសិគកោ ជាសិគកសញ្ញំ អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។
អជាសិគកោ វេមតិកោ អាចត្តិ ឧត្តដស្ស ។ អនា-
សិគកោ អជាសិគកសញ្ញំ អនាចត្តិ ។

ជាមួយ ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ កាលបើភិក្ខុជេកហើយ សមណុទ្ទេស
ដែលសង្ឃឱ្យវិនាសកិរិយា (វេរ) ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។
ឬជេកទាំងពីរខាង ភិក្ខុនោះត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុក្រាតារឡើងហើយ
ជេកញយ ។ ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។

[២៧៦] សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសំគាល់
ថាសង្ឃឱ្យវិនាសហើយ ។ បញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឱ្យចម្រើក្តី បរិភោគម្ហូមក្តី
សម្រេចភិយាជេកម្ហូមក្តី ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃ
ឱ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឱ្យចម្រើក្តី
បរិភោគម្ហូមក្តី សម្រេចភិយាជេកម្ហូមក្តី ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុ-
ទ្ទេសដែលសង្ឃឱ្យវិនាសហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនបានឱ្យវិនាស
ទៅវិញហើយ ។ បញ្ចុបញ្ចូលក្តី ឱ្យចម្រើក្តី បរិភោគម្ហូមក្តី សម្រេចភិយា
ជេកម្ហូមក្តី មិនត្រូវអាចត្តិ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិនឱ្យវិនាស ភិក្ខុ
សំគាល់ថាសង្ឃឱ្យវិនាស ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែលសង្ឃមិន
ឱ្យវិនាស ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាចត្តិចាចិត្តិយ ។ សមណុទ្ទេសដែល
សង្ឃមិនឱ្យវិនាស ភិក្ខុសំគាល់ថាសង្ឃមិនឱ្យវិនាស មិនត្រូវអាចត្តិ ។

បាចិទ្ធិយកល្ហ សប្បណារត្តិ សមសិក្ខាឧបស្ស អនាចរិវិជា

(២៧៧) អនាចរិវិជា អនាសិក្ខាគោតិ ជាបាតិ តំ

ធិដ្ឋិ ចដិធិស្សដ្ឋោតិ ជាបាតិ ឧម្មត្តកស្ស អាជិកម្មិ-
កស្សាតិ ។

សមសិក្ខាធិ ធិដ្ឋិ ។

សប្បណារត្តិ សត្តោ ។

តស្សនា ធា

សត្តិច្ចវេសប្បាលំ	ឧក្កាសុដ្ឋល្យនា ធា
ឧទរិសតិ សត្តា	សិវិបាធាវដ្ឋកំ
ឧត្តិក្កកស្សា កស្សា ធា	សិក្ខាបដា ឧមេតិ ។

បាចិទ្ធិយកល្ហ សប្បណារត្តិ សិក្ខាធិ ១១ វារិវិសមិស្សវិអាត្តិ

(២៧៧) វារិវិសមិស្សវិអាត្តិ (ក្នុងសិក្ខាធិ ១១ ចេតាន ៤ បាតិ)

តិកុដិវិថា សមណុទុសោសេស្សិមិបាធិវិបាស ១ កុដិវិថាសម-
ណុទុសោសេស្សិមិបាធិវិបាស ១ កុដិវិថាសម-
ណុទុសោសេស្សិមិបាធិវិបាស ១ កុដិវិថាសម-
ណុទុសោសេស្សិមិបាធិវិបាស ១ ។

សិក្ខាធិ ១១ ចប់ ។

សប្បណារត្តិ ៧ ចប់ ។

ទទួលបានសប្បណារត្តិភោជៈ
មាតិ ១០ សិក្ខាបទនេះគឺ

សត្តិច្ចវេសប្បាលំ ១	សប្បណារត្តិ ១
ឧក្កាសុដ្ឋល្យនា ១	កុដិវិថាសមណុទុសោសេស្សិមិបាធិវិបាស ១
ឧទរិសតិសិក្ខាធិ ១	សត្តិសិក្ខាធិ ១
សិវិបាធាវដ្ឋកំ ១	អនិវេសនសិក្ខាធិ ១
ឧត្តិក្កកស្សា ១	កស្សាសិក្ខាធិ ១ ។

សហធម្មិកវគ្គសូត្រ បរិមសិក្ខាបទំ

[២៧៨] តេជ សមយេន គុន្តោ កកវា តោសម្ពិយំ
វិហរតិ យោសិកាពមេ ។ តេជ ទោ មជ សមយេន
អាយស្មា ធន្នោ អនាចារំ អាចារិ ។ វិក្ខុ ឯវហាយំសុ
មា អាវុសោ ធន្ន ឯវុមំ អតាសិ ធនំ កប្បតិ ។
សោ ឯវ វធមតិ ន តារាហំ អាវុសោ ឯតស្មី សិក្ខាបទេ
សិក្ខិស្សាមិ យាវ ធន្នំ កិក្ខុំ ក្សត្តំ វិធមទំ បរិបុត្តា-
មិតិ ។ យេ វេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ
ទិយន្តិ វិហារន្តិ តាមំ ហិ ធាប អាយស្មា ធន្នោ
កិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ចនាទោ ឯវ វត្តតិ ន តារាហំ
អាវុសោ ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ធន្នំ
កិក្ខុំ ក្សត្តំ វិធមទំ បរិបុត្តាមិតិ ។ យេ ។ សទ្ធិ កិវ
ត្ថំ ធន្ន កិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ចនាទោ ឯវ វធមសិ ន
តារាហំ អាវុសោ ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខិស្សាមិ
យាវ ធន្នំ កិក្ខុំ ក្សត្តំ វិធមទំ បរិបុត្តាមិតិ ។

សហធម្មិកវគ្គ សិក្ខាបទទំ ១

[២៧៨] សមយេនាៈ ព្រះគុដ្ឋជំទាវព្រះភាគ កាលធនិទៅ
យោសិកាពមេ ទៀចត្រិវិកោសម្ពិ ។ សមយេនាៈឯនិ ធន្នៈជំទាវពាយុ
វិភវិប្រព្រឹត្តអនាចារ ។ កិក្ខុតាំងឡាយ និយាយយ៉ាងនេះថា នៃ
ការុសោធន្នៈ អ្នកកុំធ្វើវិប្បដិសោកយ៉ាងនេះ ក្នុងវេលាអន្តរៈនេះ
មិនគួរទេ ។ ធន្នកិក្ខុនោះនិយាយយ៉ាងនេះថា នៃការុសោតាំងឡាយ
ខ្ញុំមិនចាត់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យ ។ កិក្ខុតាំងឡាយណាមានសេចក្តីព្រាង
តិច ។ មេ ។ កិក្ខុតាំងឡាយនោះពោលថាស គំរង្សិល បន្តបង្ហាប
ថា ធន្នៈជំទាវពាយុ កាលបើកិក្ខុតាំងឡាយពោលពាក្យប្រកបដោយ
ពមិ មិនគួរនឹងពោលយ៉ាងនេះថា នៃការុសោតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាត់
សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាកសួរកិក្ខុដទៃ ដែល
ឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ។ មេ ។ ព្រះជំទាវព្រះភាគត្រាស់
សួរថា នៃធន្នៈ ពួក អ្នកឯងកាលបើកិក្ខុតាំងឡាយពោលពាក្យ
ប្រកបដោយពមិ និយាយ (នឹងកិក្ខុតាំងឡាយ) យ៉ាងនេះវិញថា នៃការុ-
សោតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាត់សិក្សាសិក្ខាបទនេះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាត់សាក
សួរកិក្ខុដទៃ ដែលឈ្លាសវែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ គិតមែនឬ ។

សត្វំ ភក្កភតិ ។ វិសហិ តុន្តោ ភក្កភ ក្កដំ ហិ
 នាម ត្វំ មោឃបុរិស ភិក្ខុហិ សហធម្មិកំ វុច្ឆហតោ
 ឃី វត្តសំ ធនាភាហំ អាវុសា ឃតស្មី សិក្ខាបទេ
 សិក្ខុស្សាមិ យាវ ធម្មំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិទយេធរំ ឃីបុច្ឆាមិតិ
 ទេតំ មោឃបុរិស អប្បសន្តាធំ វា ចសាធាយ មសន្តាធំ
 វា ភិយ្យោភាសិយ ។ មេ ។ ឃីវត្តា បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ
 សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យថ យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុហិ
 សហធម្មិកំ វុច្ឆហតោ ឃី វាធយ្យ ធនាភាហំ អាវុសា
 ឃតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ ធម្មំ ភិក្ខុំ
 ព្យត្តំ វិទយេធរំ ឃីបុច្ឆាមិតិ ចាតិត្តិយំ ។ សិក្ខុមាទេធន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុហា អន្តាភត្វំ ឃីបុច្ឆិកត្វំ ឃីបុច្ឆិកត្វំ ។
 អយំ ឆត្ត សាមិច្ឆិតំ ។

[២៧៧] យោ មនាតិ យោ យានិសោ ។ មេ ។
 ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ត អធិប្បោតោ ភិក្ខុតំ ។
 ភិក្ខុហិតិ អន្តោហិ ភិក្ខុហិ ។ សហធម្មិកំ ចាម យំ
 ភក្កវា មញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ ឃី សហធម្មិកំ នាម ។

ធម្មភិក្ខុក្រាចទ្ធសថ ចតិក្រិច្រិដ្ឋិមានិច្រិភាគ ភិកមេ ។ ព្រះពុទ្ធដ៏
 មានជាតិច្រិដ្ឋន្តាសថ ខែមោឃបុរស កាលបើភិក្ខុចាំទ្រយទិយាយ
 ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ក្នុងឯមិនគួរនិរោយយ៉ាងនេះថា ខែអាវុសា
 ចាំទ្រយ ខ្ញុំមិនចាន់សិក្សាសិក្ខាបទទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាន់បទសាគ
 សូភិក្ខុវេ ដែលឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យនៅឡើយ ខែមោឃបុរស
 អំពើនេះ មិនមែនចាំទ្រជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃ ដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លា ឬចាំពួក
 ដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិនិក្រិកជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រ
 ទ្រយ អ្នកចាំទ្រយ អប្បសិវេនិវាជ្យនិវាជ្យសិក្ខាបទទេយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុ
 ណាមួយកាលភិក្ខុចាំទ្រយ កាលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ហើយកាល
 យ៉ាងនេះថា ខែអាវុសាចាំទ្រយ ខ្ញុំមិនចាន់ហាសូភិក្ខុវេ ដែល
 ឈ្លាសដែលទ្រទ្រង់វិន័យដរាបណា ខ្ញុំមិនមែនសិក្សាសិក្ខាបទទេឯប
 នោះ ភិក្ខុនោះទ្រិកាបត្តិបាតិច្ឆិយ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រយ ភិក្ខុអ្នកសិក្សា
 គួរដឹងច្បាស់ គួរសាកសួរ គួរពិចារណា ។ នេះជាសាមិច្ឆិកម្ម ក្នុង
 សិក្ខាបទនោះ ។

[២៧៨] ត្រីវិភាគយ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នានឹងសិក្ខាបទ
 ទី១ ខែបាភទិកកណ្តុ ។ ពាក្យថា ភិក្ខុចាំទ្រយ ភិក្ខុចាំទ្រយវេ ។
 ដែលហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ និសិក្ខាបទណា ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគបញ្ញត្តិហើយ សិក្ខាបទនោះហៅថា ពាក្យប្រកបដោយធម៌ ។

តេន វុត្តមានោ ឯវំ វិនេតំ ន តារាហំ អាវុសោ ឯតស្មី
សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ នញ្ញំ កិក្ខុំ ត្យត្តំ វិទេយ-
តំ ចណ្ឌិតំ មេធាវី ពហុស្សុតំ ធម្មតាច័កេតំ បរិបុត្តាមិកំ
កណាតំ អាបត្តិំ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣០០] ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញិំ ឯវំ វិនេតំ
អាបត្តិំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ វេមនីតោ ឯវំ
វិនេតំ អាបត្តិំ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ អនុប-
សម្បទ្ធសញ្ញិំ ឯវំ វិនេតំ អាបត្តិំ ចាចិត្តិយស្ស ។
អរ្យញ្ញត្តេន វុត្តមានោ វិនេតំ ន សល្មេទាយ ន ទូត-
តាយ ន តាសាទិកតាយ ន អបទយាយ ន វិវយា-
វម្ពាយ សំវត្តតិកំ ឯវំ វិនេតំ ន តារាហំ អាវុសោ
ឯតស្មី សិក្ខាបទេ សិក្ខុស្សាមិ យាវ នញ្ញំ កិក្ខុំ

កិក្ខុនោ កាលកិក្ខុតាំងឡាយពោលតាមសិក្ខាបទនោះ ត្រឡប់ជាពោល
យ៉ាងនេះ គឺពោលថា ខែតារាហេតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាន់សិក្សាក្នុង
សិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាន់បានសាស្ត្រកិក្ខុវិទ្យា ដែលឈ្មោះថា
វិទេយតេ ដូចណ្ឌិតមានប្រែថា ដាពហុស្សុត ជាធម្មតាច័កេតាទើយ
កិក្ខុនោះត្រូវតាមកិក្ខុបិក្ខុយ ។

[៣០១] ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ កិក្ខុសំភាសនំ ឧបសម្បទ្ធីនិមេន ហើយ
ពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមកិក្ខុបិក្ខុយ ។ ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ កិក្ខុនាសេចក្តី
សន្សំយ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមកិក្ខុបិក្ខុយ ។ ឧបសម្បទ្ធធ្ធិ កិក្ខុ
សំភាសនំ មិនមែនឧបសម្បទ្ធធ្ធិ ហើយពោលយ៉ាងនេះ ត្រូវតាមកិ
ក្ខុបិក្ខុយ។ កិក្ខុកាលកិក្ខុតាំងឡាយពោលតាមពាក្យដែលមិនមែនជាវិទេយ-
ចញ្ញត្តិ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
ផ្លូវផ្តិតពាក្យលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់បដិកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅ
ដើម្បីតាំងកន្លែងសេចក្តីផ្សេងៗ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំទូកិលេសវដ្ត
មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រែក្លាយសេចក្តីព្យាយាមទេ (ប្រាណិក) ពោលថា
ខែតារាហេតាំងឡាយ ខ្ញុំមិនចាន់សិក្សាសិក្ខាបទនោះទេ ព្រោះខ្ញុំមិនចាន់

ចង្កៀងកណ្តុ សហគម្ពីរវិទ្យា បដិសំបុកវស្ស ធម្មតិកា

ព្យត្តំ វិទយនំ បណ្ឌិតំ មេនាវំ ធម្មស្សតំ ធម្មតិកំ
 បរិបុត្តាមិទំ កណ្តិកំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-
 សម្បទ្ធន្ត បញ្ញត្តន វា អប្បញ្ញត្តន វា វុទ្ធិមាថោ
 ភនំ ធន សាល្យទាយ ធន ទ្ធកត្តាយ ធន តាសាធំ-
 តតាយ ធន អបចយាយ ធន វិយាវម្ពាយ សំវត្តតិ
 ឃំ វនតិ ធន ភាវិយំ អាវុសោ ឃតស្មី សិក្ខា-
 បទេ សិក្ខិស្សាមិ យាវ ធន្ធាំ ភិក្ខុំ ព្យត្តំ វិទយនំ
 បណ្ឌិតំ មេនាវំ ធម្មស្សតំ ធម្មតិកំ បរិបុត្តាមិទំ
 កណ្តិកំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ត ឧប-
 សម្បទ្ធន្តសញ្ញំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ត
 វេមតិកោ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធន្ត អនុប-
 សម្បទ្ធន្តសញ្ញំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

ចង្កៀងកណ្តុ សហគម្ពីរវិទ្យា សំបុកវិទ្យា ១ វិទ្យាស្តីកថា

សាគស្សតិកុដវិទ ដែល ឈ្មោះស្រីច្រើនវិទ្យ ជាបណ្ឌិតបានប្រាថ្នា ជា
 ធម្មស្សត ជាធម្មតិក ទៅទៀត ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។ ភិក្ខុកាល
 អនុបសម្បទ្ធន្ត គោលដោយវិទយបញ្ញត្តិ ដោយព្យាបាលដែលមិនបែបជា
 វិទយបញ្ញត្តិ ត្រូវបំពានយំទិខេថោ ពាក្យនេះមិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីផ្តុំផ្សំផលចាកកិលេស មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីកំចាត់កិលេស មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីជាមគ្គុស្សន្តសេចក្តីដឹងថា មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីមិនសន្សំនូវ
 កិលេសវេទ មិនប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាជ្ញាសេចក្តីព្យាយាមទេ (ប្រវិទ្ធិទ្រព)
 គោលថា វិទយាសាតំនិព្វាយ ខ្ញុំមិនបានសិក្សាសិក្សាបទទេទេ
 ត្រូវខ្ញុំមិនបានប្រាជ្ញាសាគស្សតិកុដវិទ ដែល ឈ្មោះស្រីច្រើនវិទ្យ ជា
 បណ្ឌិតបានប្រាថ្នា ជាធម្មស្សត ជាធម្មតិកទៅទៀត ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។
 មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធន្ត ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។ មិនមែន
 ឧបសម្បទ្ធន្ត ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។ មិនមែន
 ឧបសម្បទ្ធន្ត ភិក្ខុសំគាល់ថា មិនមែនឧបសម្បទ្ធន្ត ត្រូវតាមត្រូវក្នុង ។

[៣០១] សិក្ខាណេនាតិ សិក្ខាតុត្ថានមេន ។ អញ្ញា-
តត្ថង្គិ ជាតិកត្ថំ ។ បរិបុត្តិតត្ថង្គិ ឥនំ កន្ត កេដិ
សមស្ស កេត អន្តោតិ ។ បរិបញ្ចិតត្ថង្គិ ជិទ្កេតត្ថំ តុប-
យំកត្ថំ ។ អយំ តត្ថ សាមីចិតំ អយំ តត្ថ អនុធម្មតា ។

[៣០២] អនាបត្តិ ជាតិស្សមិ សិក្ខាស្សមិតិ
គណតិ ឧត្តត្ថកស្ស អាទិត្តម្មត្ថកស្សតិ ។

បឋមសិក្ខាប្បវេណី ។

[៣០១] ក្រិច្ចតាត្ថា អ្នកសិក្សា ភិក្ខុមានសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
នឹងសិក្សា ។ ពាក្យថា ត្រូវដឹងច្បាស់ ភិក្ខុរចះ ។ ពាក្យថា ត្រូវសាក
សួរ ភិក្ខុសាកសួរថា បដិព្រលោកដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះដូចម្តេច ពាក្យ
នេះមានសេចក្តីដូចម្តេច ។ ពាក្យថា ត្រូវចំលែក ភិក្ខុភិត
ត្រូវដឹង ។ ពាក្យថា នេះជាសាមីចិត្តមក្ខន្ធសិក្ខាបទនោះ គឺថា នេះ
តាមទំនៀមក្នុងសិក្ខាបទនោះ ។

[៣០២] ករៈដែលមិនត្រូវតាមក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៣
យ៉ាង) គឺកិក្ខុរោលថា ខ្ញុំនឹងដឹង ខ្ញុំនឹងសិក្សា ១ ភិក្ខុត្ថក ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ចក្តី ។

សិក្ខាបទទី ១ ០៤ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[៣០៣] គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថុយំ
វិហារិនំ ជេតវារេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស ពរាមេ ។ គេន
ទោ មន សមយេន ភគវា ភិក្ខុនំ អនេកមរិយា-
យេន វិទយតតំ កាថេតិ វិទយស្ស វណ្ណំ កាសតិ
វិទយមរិយត្ថិយា វណ្ណំ កាសតិ អាទិស្ស អាទិស្ស
អាយស្មតា ឧទាលិស្ស វណ្ណំ កាសតិ ។ ភិក្ខុ
ភគវា ទោ អនេកមរិយាយេន វិទយតតំ កាថេតិ
វិទយស្ស វណ្ណំ កាសតិ វិទយមរិយត្ថិយា វណ្ណំ កាសតិ
អាទិស្ស អាទិស្ស អាយស្មតា ឧទាលិស្ស វណ្ណំ
កាសតិ ហន្ត មយំ អារុសា អាយស្មតា ឧទាលិស្ស
សង្កិកេ វិទយំ មរិយាបុណាមាតិ ។ គេ ច ពហុ
ភិក្ខុ ជេព ច ធា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតា
ឧទាលិស្ស សង្កិកេ វិទយំ មរិយាបុណាត្ថិ ។ វថាទា
ចព្វត្ថិយាធំ ភិក្ខុនំ ឯននោសំ ឯនរហំ ទោ អារុសា
ពហុ ភិក្ខុ ជេព ច ធា ច មជ្ឈិមា ច អាយស្មតា
ឧទាលិស្ស សង្កិកេ វិទយំ មរិយាបុណាត្ថិ សេ

សិក្ខាបទទី២

[៣០៣] សមយោនា ព្រះក្នុងដីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុ
ជេតវារេន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀបត្រីសាវត្ថុវ សមយោនាឯន ព្រះ
ដីមានព្រះភាគច្រើនសំដែងវិទយកថា សំដែងគុណខែវន័យ ច្រើនសំដែង
គុណខែការៀវន័យ ច្រើនកំណត់រឿយៗ ហើយច្រើនសំដែងគុណរបស់
ព្រះទោលីដីមានអាយុដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដោយបរិយាយដាច់ច្រើន ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនិយាយថា ព្រះដីមានព្រះភាគច្រើនសំដែងវិទយកថា ច្រើន
សំដែងគុណខែវន័យ ច្រើនសំដែងគុណខែការៀវន័យ ច្រើន
កំណត់រឿយៗ ហើយច្រើនសំដែងគុណរបស់ព្រះទោលីដីមានអាយុ
ដោយបរិយាយដាច់ច្រើន នៃអារុសាទាំងឡាយ បើដូច្នោះយើងនឹង
រៀនវិន័យក្នុងសំណាក់ព្រះទោលីដីមានអាយុ ។ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយ
នោះ ជាថវៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះច្រើនរូប រៀនវិន័យ
ក្នុងសំណាក់ព្រះទោលីដីមានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯន ពួកព្រះគ្រូយ-
ភិក្ខុមាននំនឹកដូច្នោះថា នៃអារុសាទាំងឡាយ ឥច្ចុវៈឯន ភិក្ខុច្រើន
អង្គ ជាថវៈខ្លះ ជាភិក្ខុថ្មីខ្លះ ជាភិក្ខុកណ្តាលខ្លះ រៀនវិន័យក្នុង
សំណាក់ព្រះទោលីដីមានអាយុ ទើបភិក្ខុទាំងឡាយនោះជាអ្នកបោះស្តាប់

កមេ វិទាយ បតកក្កាណោ កវិស្សន្តំ អាម្ព យដំច្នាក់
 អាគន្យស្សន្តំ បវិគន្យស្សន្តំ ហន្ត មយំ អាវុសា
 វិទយំ វិស្តោមាតិ ។ អដំខា ធន្តិយា កិក្ខុ កិក្ខុ
 ធមសន្តិកំ ឯវំ វនន្តំ កិ មដំមេហិ ទុន្តាធុទុន្តាកហិ
 សិក្ខាមនេហិ ទុន្តំដ្ឋេហិ ហរាដេ កុក្កុទ្ធាយ វិហសាយ
 វិលទាយ សំវន្តិកំ ។ យេ ភេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធា
 ។ យេ ។ ភេ ទន្តាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តំ តាដំ
 ហិ ធាម ធន្តិយា កិក្ខុ វិទយំ វិស្តោស្សន្តិកំ
 ។ យេ ។ សច្ចំ កិក្ខុ កុម្មុ កិក្ខុវេ វិទយំ វិស្តោមាតិ ។
 សច្ចំ ភកកិ ។ វិកាហិ កុន្តោ ភកកិ តាដំ
 ហិ ធាម កុម្មុ មោយបុរិសា វិទយំ វិស្តោស្សន្តិ
 គេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វា មសាធាយ ម-
 សន្តានំ វា កិយ្យោកាវយ ។ យេ ។ ឯវំត្ថ មន កិក្ខុវេ
 កមំ សិក្ខាមនំ ទុន្តំសេយ្យាដ យោ មន កិក្ខុ
 ចាតិមោក្ខេ ទុន្តំស្សមាដេ ឯវំ វនន្តិ កិ មដំមេហិ

កុរិវិទយនិពាត្រមក និវិចារាទៅខ្យាយនិពាត្រមក វិទ
 កុរិសាតំនិព្វាយ ក្រើយចុះ យើងគ្នាពោលបង្ហាញវិទយវិញ ។ ទើប
 ពួកទន្តិយន្តិ ចូរទៅដឹកកិក្ខុតាំងខ្យាម ហើយនិយាយយ៉ាងនេះថា
 ប្រយោជន៍អ្វីគេ មសិក្ខាមទុកចុះ តាំងទេ វិសេបុក្កលណាមួយសំដែង
 ទៀងហើយ សិក្ខាមទាំងនិព្វាយនេះ ប្រតិក្ខុទៅ ដើម្បីសេចក្តីក្រៅ
 គ្រហេតុ ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាញ់ចិត្ត ។ កិក្ខុ
 តាំងខ្យាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិប ។ យេ ។ កិក្ខុតាំងខ្យាយនោះ
 ពោលពោស គំរូទៀង បន្តិបង្ហាត់ ពួកទន្តិយកិក្ខុមិនគួរនឹងពោល
 បង្ហាត់វិទយនោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគ្រាសំស្សរថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំង
 ខ្យាយ ពួកអ្នកតាំងខ្យាយពោលបង្ហាត់វិទយ គំរូអន្តរ ។ ពួកទន្តិយកិក្ខុ
 គ្រាបទូលថា បតិក្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ គំរូមែន ។ ព្រះពុទ្ធដ៏មាន
 គោត្រង់បរិស្ថានថា វិនិមោយបុរសតាំងខ្យាយ អ្នកតាំងខ្យាយមិនគួរនឹង
 ពោលបង្ហាត់វិទយទេ វិនិមោយបុរសតាំងខ្យាយ អំពើទេមិនមែនទាំងឡាយ
 ជ្រះថ្លាដល់ដល់ដល់ដល់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកដទៃលើជ្រះថ្លាហើយ ទ្រុឌ
 កែវជ្រះថ្លាទៀងទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងខ្យាយ អ្នកតាំងខ្យាយគប្បី
 សំដែងទៀងខ្លះសិក្ខាមទទេយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយកាលយើងកុសំដែង
 ទៀងខ្លះប្រាថ្នាភិក្ខុ ហើយពោលយ៉ាងនេះថា ប្រយោជន៍អ្វីហើយសិក្ខាមទ

ទុន្តានុទុន្តកេហិ សិក្ខាមនេហិ ទុន្តិដ្ឋេហិ យារិទេវ
កុក្កុទ្ធាយ វិហសាយ វិលទាយ សំវត្តន្តិកំ សិក្ខា-
មនវិណ្ណនកេ ពាចិដ្ឋិយន្តំ ។

[៣១២] យោ ចនាតិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
ភិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិម្សេតោ ភិក្ខុតំ ។
ពាតិរោក្ខេ ទុន្តិប្បហនេតិ ទុន្តិស្សន្តំ វា ទុន្តិសារមន្តេ
វា សដ្ឋាយំ វា ករោទ្តេ ។ វិវំ វិទេយ្យតិ កី បចិ-
មេហិ ទុន្តានុទុន្តកេហិ សិក្ខាមនេហិ ទុន្តិដ្ឋេហិ
យារិទេវ កុក្កុទ្ធាយ វិហសាយ វិលទាយ សំវត្តន្តិ-
យេ ឥមំ បរិយាប្បណន្តំ តេសំ កុក្កុទ្ធជំ មោតិ វិហសា
មោតិ វិលទា មោតិ យេ ឥមំ ទ បរិយាប្បណន្តំ តេសំ
កុក្កុទ្ធជំ ទ មោតិ វិហសា ទ មោតិ វិលទា ទ មោតិ
អទុន្តិដ្ឋំ ឥទំ វំ អទុន្តហិតំ ឥទំ វំ បរិយាប្បនំ^(១)

១ គមិណបុណ្ណត្តិ ក្នុង ខេត្ត ជ័ស្ឋតិ ។

ក្នុង ១ ព័ន្ធនៃវេលាភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទព័ន្ធច្បាយ
នេះច្រើត្រូវទៅ ដើម្បីសេចក្តីត្រូវត្រហាយចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីលំបាកចិត្ត
ដើម្បីសេចក្តីរសេសសាមចិត្តប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុនោះត្រូវអាចក្តីចាចិត្ត
ត្រូវការពាលបង្កប់សិក្ខាបទ ។

[៣១២] ត្រីនិភាគ្យថំ ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាខ័ង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបុព្វបទកណ្ត ។ ភាគ្យថំ ភាសាបើភិក្ខុសំដែងឡើងខ្លី
ប្រាកដមាន គឺភាសាបើភិក្ខុសំដែងឡើងឯងក្តី ឲ្យគេសំដែងឡើងក្តី
ធ្វើស្នាដ្ឋាយក្តី ។ ភាគ្យថំ ភាសាយ៉ាងនេះ គឺភិក្ខុណាភាសាបង្កប់
វិន័យផល់របស់សម្បទ្ធន៍ភាព ប្រយោជន៍អ្វីហើយសិក្ខាបទក្នុង ១ ព័ន្ធនៃ
វេលាភិក្ខុណាមួយសំដែងឡើងហើយ សិក្ខាបទព័ន្ធនេះច្រើត្រូវទៅដើម្បី
សេចក្តីត្រូវត្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេសសាមចិត្ត
ប៉ុណ្ណោះឯង ភិក្ខុណា រៀនសិក្ខាបទនេះ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រូវត្រហាយ
ចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត សេចក្តីរសេសសាមចិត្ត ភិក្ខុណាមិនរៀនសិក្ខា-
បទនេះ ភិក្ខុនោះមិនមានសេចក្តីត្រូវត្រហាយចិត្ត សេចក្តីលំបាកចិត្ត
សេចក្តីរសេសសាមចិត្តទេ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសំដែងឡើងក៏
ជាភារណ្ណ សិក្ខាបទនេះបើមិនមានអ្នកណាសិក្សាពីការណ៍ សិក្ខាបទនោះ

ឥតំ វំ អនាវិកំ ឥតំ វំ វិទ្យោ វំ អនុបាយតុ ឥមេ
វំ ភិក្ខុ អបគតត្តា ហោ ឆ្លុតំ ឧបសម្បទ្ធស្ស វិទយំ
វិណ្ណាតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៥] ឧបសម្បទ្ធធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ វិទយំ វិណ្ណា-
តិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធធ វេមតិកោ វិទយំ
វិណ្ណាតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធធ អនុប-
សម្បទ្ធសញ្ញំ វិទយំ វិណ្ណាតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញំ ធម្មំ វិណ្ណាតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស
វិទយំ វំ អញ្ញំ វំ ធម្មំ វិណ្ណាតិ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធធ វេមតិកោ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ ធុត្តដស្ស ។

[៣១៦] អនាមត្តិ វំ វិណ្ណាតុកាមោ ឥត្ថ្យ កាវ-
ស្យត្តន្ត វំ តាជាយោ វំ អភិធម្មំ វំ បរិយាបុណស្ស
បច្ឆា វិទយំ បរិយាបុណស្សសីតិ ពណតិ ធុត្តត្តកស្ស
អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

បើមិនមានអ្នកណា) ទំ ភំ ជា កាវស្ស សិក្ខាបទទេ បើមិនមានអ្នកណា
[១១៧] ភំ ជា កាវស្ស វិទយច្ចុ អនុបាយតេ បូកំ កុំ តំ ឡាយនេះ ច្បាប់ កុំ ច្បាប់
ដ៏ វិស្សាសៈ ភិក្ខុ ខាង ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។

[៣១៧] ឧបសម្បទ្ធធ ភិក្ខុសំ ភាវយំ ថា ឧបសម្បទ្ធធ ហើយ កោល
បង្ហាញ វិទយ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធធ ភិក្ខុ មាន សេចក្តី សន្សំ យ
ហើយ កោល បង្ហាញ វិទយ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធធ ភិក្ខុសំ ភាវយំ
ថា មិន មែន ឧបសម្បទ្ធធ ហើយ កោល បង្ហាញ វិទយ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។
ភិក្ខុ កោល បង្ហាញ មិន មែន ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុ កោល បង្ហាញ វិទយ ភិ
ធម្មំ មិន មែន ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ មិន មែន ឧបសម្បទ្ធធ
ភិក្ខុសំ ភាវយំ ថា ឧបសម្បទ្ធធ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ មិន មែន ឧបសម្បទ្ធធ ភិក្ខុ
មាន សេចក្តី សន្សំ យ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។ មិន មែន ឧបសម្បទ្ធធ ភិក្ខុសំ ភាវយំ
ថា មិន មែន ឧបសម្បទ្ធធ ត្រូវ អាមត្តិ ចាចិត្តិយ ។

[៣១៨] វំ វេ វេ វេ មិន ត្រូវ អាមត្តិ (ភិក្ខុ សិក្ខាបទទេ មាន ៤ យ៉ាង)
ភិក្ខុ មិន មែន កោល បង្ហាញ មិន ត្រូវ កោល ថា កោល យុទ្ធកម្ម មិន ត្រូវ ស្ស្រី
តំ ឡាយ ភិក្ខុ ភាវ តំ ឡាយ ភិក្ខុ អភិធម្មត្តិ ជា មុន សិន ចារ វិទយ
ជា ខាង ក្រោយ វិញ មិន ត្រូវ មិន ត្រូវ មិន ត្រូវ មិន ត្រូវ ។

ឥតិយសិក្ខាបទី

[៣១៧] គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេនវេន អបាជិបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ គេន
ទោ មន សមយេន ចត្វត្ថយោ ភិក្ខុ អបាណាវំ អាជិ-
ក្ខា អត្តាណាគេន អាបណ្ឌិតំ ជាទន្ធកំ ចាតិមោក្ខេ
ឧទ្ទិស្សមារេ ឃិវំ វេនន្តំ ឥតារេវ ទោ មយំ ជាតាម
អយម្បំ តិវ ចម្មោ សុត្តានតោ សុត្តបរិយាយបន្ទោ អ-
ទ្ធស្សមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
។ មេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ចិយន្តិ វិហារេន្តិ កងំ ហិ
ចាម ចត្វត្ថយោ ភិក្ខុ ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃិវំ
វេនន្តិ ឥតារេវ ទោ មយំ ជាតាម អយម្បំ តិវ ចម្មោ
សុត្តានតោ សុត្តបរិយាយបន្ទោ អទ្ធស្សមាសំ ឧទ្ទេសំ
អាគច្ឆតិតិ ។ មេ ។ សច្ចំ តិវ គុប្បំ ភិក្ខុវេ
ចាតិមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សមារេ ឃិវំ វេនន្តិ ឥតារេវ ទោ
មយំ ជាតាម អយម្បំ តិវ ចម្មោ សុត្តានតោ
សុត្តបរិយាយបន្ទោ អទ្ធស្សមាសំ ឧទ្ទេសំ អាគច្ឆតិតិ ។

សិក្ខាបទី ៣

[៣១៧] សមយេនាៈ ព្រះពុទ្ធវិហារេវា កាលនិវេនវ
ត្រូវធម៌ន របស់អនាថិបិណ្ឌិកស្ស ដ៏ត្រូវសាវត្ថិ ។ គ្រាពារឯង
ពួកចត្វត្ថយភិក្ខុនាគ្រាប្រព្រឹត្តអនាពារហិយនិពថា ភិក្ខុវាំងឡាយចូរដឹងថា
យើងទាំងឡាយត្រូវអាបណ្ឌិតិយេសចត្តិល្អនំ កាលភិក្ខុកំពុងសិវធីបុតិ-
មោក្ខ ក៏នាំគ្នាកាលយាវនេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងសម្បវនេះ
ថា ធម៌នមកហើយក្នុងស្តុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុរុស
(ការស្ម័គ្រ) កល់កន្លះវេទ ។ ភិក្ខុវាំងឡាយណាជាអ្នកមានប្រាជ្ញាភិក
។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះគាលាពាស ក៏នឿល ចន្លុះបញ្ចប់ថា ពួក
ចត្វត្ថយភិក្ខុ កាលភិក្ខុកំពុងសិវធីបុតិមោក្ខ ម្តេចក៏នាំគ្នាកាលយាវន
នេះថា យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងក្នុងកាលសម្បវនេះថា ធម៌ន
មកហើយក្នុងស្តុត្តៈ កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុរុសកល់កន្លះវេទ
។ មេ ។ ព្រះវិហារព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ចូរថា
អ្នកទាំងឡាយ កាលភិក្ខុកំពុងសិវធីបុតិមោក្ខ ក៏នាំគ្នាកាលយាវនេះថា
យើងទាំងឡាយទើបតែនឹងដឹងសម្បវនេះថា ធម៌នមកហើយក្នុងស្តុត្តៈ
កប់ចូលហើយក្នុងស្តុត្តៈ មកកាន់ទុរុសកល់កន្លះវេទ ក៏នាំមន្ត ។

សង្ខំ ភក្កវត្ត ។ វិសេហំ ឡានោ ភក្កវត្ត តតំ ហំ ចាម
 ឡានោ មោយបុរិសា ចាតិមោតេត្ត ឧទ្ទិស្សនាទេ ឃីវ វត្តេថ
 ឥនាទេវ ទោ មយំ ជាតាម អយម្បិ តិវ ធម្មោ សុត្តា-
 កតោ សុត្តបរិយាយោ អន្ធខ្យមាសំ ឧទ្ទេសំ អាតច្ឆតិ
 ទេសំ មោយបុរិសា អប្បសន្តាធំ កំ បសាទាយ
 បសន្តាធំ កំ កិយ្យោភារាយ ។ មេ ។ ឃីវត្ថុ មធ
 កិក្កវត្ត ឥមំ សិក្កាមធំ ឧទ្ទិសេយ្យេថ យោ មធ កិក្ក
 អន្ធខ្យមាសំ មោតិមោតេត្ត ឧទ្ទិស្សនាទេ ឃីវ វត្តេយ្យ
 ឥនាទេវ ទោ មហំ ជាតាម អយម្បិ តិវ ធម្មោ
 សុត្តាកតោ សុត្តបរិយាយោ អន្ធខ្យមាសំ ឧទ្ទេសំ
 អាតច្ឆតិ ។ ឆន្ទា កិក្កំ អញ្ញោ កិក្កំ ជាទេយ្យំ
 ទិសិទ្ធបុត្តំ ឥមិចា កិក្កុចា ធូត្តិក្កុត្តំ មោតិមោតេត្ត
 ឧទ្ទិស្សនាទេ តោ មធ កំនោ កិយ្យោតិ ទ ច
 តស្ស កិក្កុចា អញ្ញាណតោ មុត្តំ អត្ថំ យត្ថ
 តត្ថ អាបត្តំ អាបន្តោ តត្ថ យថាធម្មោ តាវតតត្ថ
 ឧត្តិវត្តស្ស^(១) មោហោ អារាមេតត្ថោ តស្ស តេ អាវុសោ

១ ឧ. ឧ. ឡិវ ជស្ស ។

ពួកពួកគ្នាភិក្កុចុសថ សូមទ្រង់មគ្គាប្រាស វិកលម ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ដ៏មានគ្រោតទ្រង់និរដ្ឋលថា ម្ចាស់មោយបុរសចាំវិទ្យាយ អ្នក
 ចាំវិទ្យាយកាលភិក្កុកំកុសិសំផងបាតិមោត្ត មិនត្រូវនឹងមកកាលយាមិទេ
 ថា យើងចាំវិទ្យាយទើបវិនិច្ឆ័យក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ចមិនមកហើយ
 ក្នុងស្កុត កប់ចូលហើយក្នុងស្កុត មកតាមទេសកាលកម្មវិទ្ធ ម្ចាស់
 មោយបុរសចាំវិទ្យាយ កំរើទេមិនមែនតំក្នុងផងវេលាមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឲ្យជ្រះថ្លា ឬតំក្នុងផងវេលាជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យលើកែវជ្រះថ្លាវិទ្ធិវិទ្ធ
 ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្កុចាំវិទ្យាយ អ្នកចាំវិទ្យាយឃើញសំផងឲ្យនិរដ្ឋសិក្កាម
 នេះយាមិទេថា ភិក្កុណាម្បយ កាលភិក្កុកំកុសិសំផងបាតិមោត្តកាលកម្ម
 វិទ្ធ ហើយកាលយាមិទេថា ឱ្យទើបវិនិច្ឆ័យក្នុងកាលឥឡូវនេះថា ពួក
 ចមិនមកហើយក្នុងស្កុត កប់ចូលហើយក្នុងស្កុត មកតាមទេសកាល
 កម្មវិទ្ធ ។ បើភិក្កុចាំវិទ្យាយដឹងឲ្យភិក្កុចាថា ភិក្កុចេត្តាមន្តិយ
 ស្តាប់បាតិមោត្ត ដែលភិក្កុសំផងអស់វាគេបើដឹងហើយ នឹងកាលទៅ
 ថ្ងៃទៀតដល់ការស្តាប់ច្រើនដង សេចក្តីរួច(ចាកអាបត្តិ)ដោយការកាលដែល
 មិនដឹងមិនទាន់ដល់ភិក្កុចាទេ ភិក្កុចាត្រូវតាមគ្នា ក្នុងថ្ងៃនឹងមកតាម
 នោះ សង្ខតប្បញ្ញាតិភិក្កុចាឲ្យធ្វើផ្លូវរាចរភិក្កុចា ដោយគ្មានមន្តិ
 ម្បិទៀត ឥឡូវលើកហេតុការណ៍កម្មដល់ភិក្កុចាទៅថ្ងៃទៀតថា ម្ចាស់

ចាត់វិធានការណ៍ សហគមន៍កសិកម្ម គ្រប់គ្រងសំបុកចេតនា ចក្ខុវិស័យ

ចាត់វិធានការណ៍ សហគមន៍កសិកម្ម សំបុកចេតនា ៣ សេចក្តីចេញផ្សាយ

អនាមិក កសិករ ត្រូវ ទទួលខុសត្រូវ យ៉ាង ធំ ចាត់ចែង
ទទួលខុសត្រូវ ទទួលខុសត្រូវ អង្គការ មនុស្សធម៌
សិទ្ធិ ។ ដំ តស៊ូ មោហនកោ ចាត់វិធានការ ។

ការិយាល័យ (ការងារ) មិនជាលក្ខណៈប្រកួតប្រជែងទេ គួរតែជាមួយគ្នា
គ្រប់គ្រង ដោយហេតុផល កាលត្រូវតែប្រកួតប្រជែងប្រកាស គួរតែជាមួយ
ធ្វើទុកក្នុងចិត្តច្បាស់ប្រើប្រាស់ដឹងច្បាស់ ។ ទោះជាជាប់គ្នាប៉ុន្តែ
គ្រោះថ្នាក់(ធ្វើឱ្យឆ្គងនោះ (ធ្វើហើរ) ។

[៣០៨] យោ ចនាតិ យោ យាទិសា ។ មេ ។

[៣០៩] ត្រង់ពាក្យ កិច្ចការមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាដឹងសំគុ-

កិច្ចការ ។ មេ ។ អយំ ឥសស្មី អត្ថេ អធិប្បតោ កិច្ចការ ។
អទ្ធិស្សមាសន្តិ អទ្ធិស្សមាសនិកំ ។ ចាត់ចែង ទទួលខុសត្រូវ
មានតិ ទទួលខុសត្រូវ ។ ឃុំ រាជធានី អនាមិក អាចរឹត
អនាមិក អាចរឹត អាចរឹត ចាត់ចែង
ទទួលខុសត្រូវ ឃុំ រាជធានី ឥតាម ទេ អយំ ជាតិ
អយម្យ កិច្ច ធម្មា សុត្តន្តកថា សុត្តន្តយាយាមនា អទ្ធិស្ស-
មាសំ ទទួលខុសត្រូវ អាចរឹត អាចរឹត កុត្តនិស្ស ។

ចេតនា ទទួលខុសត្រូវ ។ ពាក្យ កាលត្រូវតែ កិច្ចការមួយ ។
ពាក្យ កាលត្រូវតែ កិច្ចការមួយ សេចក្តី កាលត្រូវតែ
ស្មើគ្នាគ្នា ។ ពាក្យ កាលយ៉ាងនេះ សេចក្តី កិច្ចការ
ប្រើប្រាស់អោយហើយប្រាកដ កិច្ចការទទួលខុសត្រូវ យើងត្រូវ
កាលត្រូវតែ កាលត្រូវតែ កាលត្រូវតែ កិច្ចការ
កាលយ៉ាងនេះ មិនមែនដឹងដឹងទេ ពួកមនុស្សមួយ
ក្នុងស្តុក ក្នុងស្តុក ក្នុងស្តុក មកគ្រប់គ្រង កិច្ច
នោះត្រូវតែ កិច្ចការ ។

[៣០៧] គព្វេតិ មោហេតុកាមំ កិក្ខុំ អត្តា
 កិក្ខុំ ជាឈ្មួញ ចំសំខ្ពប្បំ ឥមិនា កិក្ខុំ ធម្មិក្ខុំ
 ចាតំមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ភោ បទ វាណោ កិយ្យោតិ
 ន ច តស្ស កិក្ខុំ អត្តាលាភេទ មុត្តិ អត្តិ យត្ត
 តត្ថ អាមត្តំ អាបន្នោ ឧត្ថំ យថាធម្មោ កាវេតត្ថោ
 ឧត្តវិញ្ញស្ស មោហោ អាហេមេតត្ថោ ។ វិវត្តំ បទ កិក្ខុំ
 អាហេមេតត្ថោ ។ ព្យាគ្គន កិក្ខុំ បដិសេធន ធម្មិក្ខុំ
 ញាមេតត្ថោ សុណាតុ មេ កន្ថេ សាធម្មោ អយំ ឥត្តន្តា
 មោ កិក្ខុំ ចាតំមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ទ សាធុតំ អដ្ឋិ-
 កត្តា មនសំករោតិ ។ យេមិ សង្ឃស្ស មត្តកស្សំ
 សាធម្មោ ឥត្តន្តាបស្ស កិក្ខុំ មោហំ អាហេមេយ្យ ។
 វិវត្តំ ព្រតិ ។ សុណាតុ មេ កន្ថេ សាធម្មោ អយំ
 ឥត្តន្តាមោ កិក្ខុំ ចាតំមោក្ខេ ឧទ្ទិស្សនាទេ ទ សាធុតំ
 អដ្ឋិកត្តា មនសំករោតិ ។ សាធម្មោ ឥត្តន្តាបស្ស

[៣០៧] ពាក្យថា បើ(កិក្ខុំចំខ្ពប្បំ) ខ្ញុំកិក្ខុំនោះ
 សេចក្តីថា កិក្ខុំចំខ្ពប្បំ ដ៏ខ្ពស់ក្នុងអង្គប្រាថ្នាសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ កិក្ខុំ
 នេះព្រមអង្គិយ (ស្តាប់) បាត់មោក្ខដល់កិក្ខុំសំដែងអស់វាចា បើដឹងហើយ
 ដឹងពោលទៅផ្លូវក្នុងការស្តាប់(ច្រើនដង សេចក្តីចេ (ចាកអាចក្តិ)
 ដោយអាការៈដល់មិនដឹងមិនទាន់ដល់កិក្ខុំនោះទេ កិក្ខុំនោះត្រូវអាចក្តិណា
 ក្នុងរឿងនាពារនោះ សង្ឃធម្មប្បញ្ញាតិកិក្ខុំនោះទ្វេដ្ឋក្តិកាចក្តិនោះ ដោយ
 ត្រូវតាមទម្ងំ ម្សិលទៀតធម្មិកេសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ គឺមោហាកេមមកដល់
 កិក្ខុំនោះដដែលទៀត ។ ខ្មាលកិក្ខុំចំខ្ពប្បំ សង្ឃធម្មិកេសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
 កម្មទ្វេដ្ឋិយាតិទេ ។ កិក្ខុំដល់ជាអ្នកឃ្លាស អង្គកាច ធម្មប្បញ្ញាតិសង្ឃ
 ឱ្យដឹងថា ចក្រិត្រៃសង្ឃដ៏ចំរើន សូមត្រៃសង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុំនេះឈ្មោះ
 នេះ កាលកិក្ខុំចំខ្ពប្បំដ៏ខ្ពស់បាត់មោក្ខ មិនបាច់ធ្វើកុក្កិច្ចក្តិស្រមៃ
 ប្រយោជន៍ដ៏ល្អទៀត ។ បើមោហាកេមមក មានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃធម្មិកេសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ ដល់កិក្ខុំឈ្មោះនេះ ។
 នេះជាភាពប្រកាសឱ្យសង្ឃដឹង ។ ចក្រិត្រៃសង្ឃដ៏ចំរើន សូមត្រៃ
 សង្ឃស្តាប់ខ្ញុំ កិក្ខុំនេះឈ្មោះនេះ កាលកិក្ខុំចំខ្ពប្បំដ៏ខ្ពស់បាត់មោក្ខ មិន
 បាច់ធ្វើកុក្កិច្ចក្តិស្រមៃប្រយោជន៍ដ៏ល្អទេ ។ ឥឡូវនេះសេចក្តីលើកខ្ញុំ

ចាត់តាំងសេនា សហមន្ត្រីវរ្ម័ន្តស្ស គតិយសិក្ខាបរាស្ស អាចារ្យវិញ

ភិក្ខុនោ មោហំ អាណេចេតិ ។ យស្សាយស្មតោ ទមតិ

ឥន្ទន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ មោហស្ស អាណេមតា សោ

តុណ្ណាស្ស យស្ស ទក្ខមតិ សោ កាសេយ្យ ។ អាណ-

បិតោ សង្ខេប ឥន្ទន្ទាមស្ស ភិក្ខុនោ មោហោ ។

ទមតិ សង្ខស្ស តស្មា តុណ្ណំ ។ វិរមេតិ ជារយាមីតិ ។

[៣១១] អបរាមិកេ មោហោ មោហេតិ អាមត្តិ

ទុក្ខឥស្ស ។ អាណេចេតិ មោហោ មោហេតិ អាមត្តិ

ចាតិក្ខិយស្ស ។

[៣១២] ធម្មករេ ធម្មករុស្សញ្ញំ មោហេតិ

អាមត្តិ ចាតិក្ខិយស្ស ។ ធម្មករេ វេមតិកោ មោហេតិ

អាមត្តិ ចាតិក្ខិយស្ស ។ ធម្មករេ អធម្មករុស្សញ្ញំ

មោហេតិ អាមត្តិ ចាតិក្ខិយស្ស ។ អធម្មករេ

ចាតិក្ខិយស្ស សហមន្ត្រីវរ្ម័ន្តស្ស សិក្ខាបរាស្ស ៣ វិរមេតិ ជារយាមីតិ

មោហារាមមន្ត្រីវរ្ម័ន្តស្ស ។ ការលើកមោហារាមមន្ត្រីវរ្ម័ន្តស្ស

រយាមីតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ មោហេតិ

វិធីបំបាត់ បញ្ហាវិវាទ

ធម្មតម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មតាប្ប
វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មតាម្ម អធម្ម-
តម្មសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣១២] អនាបត្តិ ០ វិគ្គាបេន សុតំ ហោតិ
ឧបេក្ខិត្តិច្ឆាត្តំ វិគ្គាបេន សុតំ ហោតិ ធម្មោហេតុ-
កាមស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាជីកម្ម្និកស្សាភំ ។

ធម៌បសិទ្ធិបាចនំ ខីធីតំ ។

វិធីបំបាត់ បញ្ហាវិវាទ

កម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយ (ក្នុងភ្នំវិវាទ) ត្រូវតាមត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភ័ក្ត្រមានសេចក្តីសន្សំយ ត្រូវតាមត្តិទុក្ខដ ។
កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភ័ក្ត្រសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវ
តាមត្តិទុក្ខដ ។

[៣១២] វិវាទដែលមិនត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺ
ភ័ក្ត្រមិនទាន់បញ្ចប់បាតិមាតុដោយចំស្តារ ១ ភ័ក្ត្រស្តាប់បាតិមាតុដោយ
ចំស្តារអស់វិវាទនោះសំគាល់ថា ១ ភ័ក្ត្រមិនចំស្តារក្នុងភ្នំវិវាទ ០ ភ័ក្ត្រ
ទុក ១ ភ័ក្ត្រមិនបញ្ចប់ ១ ។

សិក្ខាបទទី ៣០៨ ។

ចតុស្តក្ខណ្ឌបទ

[៣០៣] តេជ សមយេន តុន្តោ ភគវា សាវត្ថុយំ
វិហាតំ ទេវវិទេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាវាមេ ។ តេជ
ទោ វេន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុប្បតា អនត្ត-
មថា សត្តសវត្ថិយោនំ ភិក្ខុនំ បហារំ ទេន្តិ ។ តេ
រោធន្តិ ។ ភិក្ខុ វិវាហាសុ តិស្ស តុម្ពេ អាវុសោ
រោធជាតំ ។ ឥមេ វាវុសោ ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុប្បតា
អនត្តមថា អន្តាតំ បហារំ ទេន្តិភិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
វេប្បិទ្ធា ។ យេ ។ តេ ទស្សាយន្តិ ចិយន្តិ វិទាទេន្តិ កថ
ហិ ធាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ កុប្បតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ
បហារំ ទស្សន្តិភិ ។ យេ ។ សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ
កុប្បតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ បហារំ ទេថាតំ ។ សច្ចំ
ភគវាតំ ។ វិការហិ តុន្តោ ភគវា តាវំ ហិ ធាម
តុម្ពេ ហោយបុរិសា កុប្បតា អនត្តមថា ភិក្ខុនំ បហារំ
ទស្សន្តិ ទេតំ ហោយបុរិសា អប្បសន្នានំ កំ បសាទាយ

សិក្ខាបទទី ៤

[៣១៣] សមយាទា ព្រះត្រៃបិដកា ព្រះភាគ កាលគង្គិវេ
ត្រាជនវេ យេសំវិទាថបិណ្ឌិតសេន្តិ ជីវគ្រិស្សាវត្តិ ។ ត្រាទានឯក
ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាធម្មនំ ហើយឲ្យប្រហារដល់ពួកសត្តសវត្ថិយភិក្ខុ
(ភិក្ខុមានពួក១៧) ។ សត្តសវត្ថិយភិក្ខុទាំងនោះនាំគ្នាស្រែកយំ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយបានឮយំនេះថា ខ្មាលអាវុសោ អ្នកទាំងឡាយ ហេតុអ្វី
បានយំ ។ ពួកសត្តសវត្ថិយភិក្ខុឆ្លើយថា ខ្មាលអាវុសោ ពួកធម្មត្ថិយ-
ភិក្ខុទាំងនេះក្រាធម្មនំបានឲ្យប្រហារដល់ពួកយំ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះពោលពោស កិវេវិល
បន្តបន្តិបថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ មិនគួរនឹងក្រាធម្មនំ ហើយទៅប្រហារភិក្ខុ
ទាំងឡាយសោះ ។ យេ ។ ព្រះត្រៃបិដកា ព្រះភាគក្រាស់សួរថា ខ្មាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយក្រាធម្មនំ ហើយនាំគ្នាប្រហារភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុមេធា ។ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុក្រាធម្មនំថា សូមទ្រង់មេត្តា
ព្រៀស ពិភមេធា ។ ព្រះត្រៃបិដកា ព្រះភាគ ទ្រង់និវេជ្ជិលថា
ខ្មាលហោយបុរិសាទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងនេះមិនគួរនឹងក្រាធម្មនំ ហើយនាំគ្នា
ប្រហារភិក្ខុទាំងឡាយទេ ខ្មាលហោយបុរិសាទាំងឡាយ អំពើនេះមិននាំ

ចសន្តានំ វា កិល្យោភារាយ ។ បេ ។ ឯវេក្ខ បទ
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ យោ បទ
កិក្ខុ កិក្ខុស្ស ក្យុបំតោ អនត្តមទោ បហារំ ធនេយ្យ
ទាចិគ្គិយន្តំ ។

[៣០២] យោ បទនិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុនិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថុ អនិប្បេតោ
កិក្ខុនំ ។ កិក្ខុស្សានំ អក្ខស្ស កិក្ខុស្ស ។ ក្យុបំតោ
អនត្តមទោនិ អនកិរទោ អាហារចិក្ខុ ទិសជាតោ ។
បហារំ ធនេយ្យានំ កាយេន វា កាយេប្បដិទេន្តេន វា
ចិស្សត្តិយេន វា អន្តបសោ ឧប្បលមត្តេនបិ បហារំ
ទេតិ អាបត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស ។

[៣០៣] ឧបសម្បទ្ធិ ឧបសម្បទ្ធិសញ្ញំ ក្យុបំតោ
អនត្តមទោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស ។ ឧប-
សម្បទ្ធិ វេមតិកោ ក្យុបំតោ អនត្តមទោ បហារំ ទេតិ
អាបត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធិ អនុបសម្បទ្ធិសញ្ញំ
ក្យុបំតោ អនត្តមទោ បហារំ ទេតិ អាបត្តិ ទាចិគ្គិយស្ស ។
អនុបសម្បទ្ធិស្ស ក្យុបំតោ អនត្តមទោ បហារំ ទេតិ

ឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លា ឬគំពូកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ
ឲ្យទើបតែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ខ្នាលកំពុងឡើយ អ្នកកំពុងឡើយ
ធម្មសំដែងឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយក្រោធទឹង
ហើយឲ្យប្រហារដល់កិក្ខុដទៃ កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។

[៣១២] ត្រីជំរាត្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី ១ នៃបារមីកណ្ណ ។ ពាក្យថា ដល់កិក្ខុដទៃ គឺដល់កិក្ខុ
ដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោធទឹង សេចក្តីថា មានចិត្តមិនត្រេកអរ មានចិត្ត
កំខួន មានចិត្តវឹកវិន្តិ ។ ពាក្យថា ឲ្យប្រហារ គឺឲ្យប្រហារដោយកាយក្តី
ដោយវត្ថុចប់ដឹងកាយក្តី ដោយវត្ថុសម្រាប់ចាសក្តី ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែដោយស្តីត្រលឹក កិក្ខុនោះត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។

[៣១៣] ឧបសម្បទ្ធិ^(១) កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធិ ហើយក្រោធទឹង
ឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។ ឧបសម្បទ្ធិ កិក្ខុមានសេចក្តី
សម្រួល ហើយក្រោធទឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអាបត្តិបាចិគ្គិយ ។ ឧបសម្បទ្ធិ
កិក្ខុសំគាល់ថាអនុបសម្បទ្ធិ^(២) ហើយក្រោធទឹងឲ្យប្រហារ ត្រូវអា-
បត្តិបាចិគ្គិយ ។ កិក្ខុក្រោធទឹង ហើយឲ្យប្រហារដល់អនុបសម្បទ្ធិ

១ បាដល់កិក្ខុ ។ ២ បាដល់ដំបូងនៃបារមីកណ្ណ ។

បាចិត្តិយកណ្តោ សហទុក្ខវិទូស្ស ចន្ទន្ទសិក្ខាបទស្ស អនាមត្តិវិបា

អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទន្ទ ឧបសម្បទន្ទសញ្ញា
អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទន្ទ វេមតិកា អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទន្ទ អនុបសម្បទន្ទសញ្ញា អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

[៣១៦] អនាមត្តិ គេខងិ វិលោមិយមា.នា ខោត្តា-
ដិប្បាយោ មហាវិ ទេតិ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ចន្ទន្ទសិក្ខាបទ ខំផ្គំ ។

បាចិត្តិយកណ្តោ សហទុក្ខវិទូ សិក្ខាបទទិ ៤ វារវិដលមិទ្ធក្រវាមត្តិ

ក្រវាមត្តិខុក្កដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំភារវិបា ឧបសម្បទ ក្រវាមត្តិ
ខុក្កដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ហើយឱ្យច្រហារ)
ក្រវាមត្តិខុក្កដ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំភារវិបា អនុបសម្បទ ក្រវា
មត្តិខុក្កដ ។

(៣១៦) វារវិដលមិទ្ធក្រវាមត្តិ (ភិក្ខុសិក្ខាបទនេះមាន ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុវេលាជនណាមួយទៀតទៀតហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីផ្តន់ឱ្យ
ទ្រទ្រង់កិច្ចច្រហារទៅវិញ ១ ភិក្ខុឆត ១ ភិក្ខុដើមចញ្ញាភិក្ខុ ១ ។

សិក្ខាបទទិ ៤ ០៧ ។

បញ្ចមស័ក្តាបទំ

[២១៧] ភេទ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្តិយំ
វិហាតំ ជេតវនេ អនាជបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ ភេទ ខោ
បទ សមយេន ធម្មត្តិយា កិក្ខុ កុម្ភិកា អនត្តមទា
សត្តរសវត្តិយាធំ កិក្ខុធំ វលសត្តិកំ ឧត្តិវត្តិ ។ ភេ
បហារសម្មុទ្ធិតា រោទត្តិ ។ កិក្ខុ ឯវមាហំសុ កិស្ស
តុម្ហេ អនុសោ រោទជាតិ ។ ឥមេ អនុសោ ធម្មត្តិយា
កិក្ខុ កុម្ភិកា អនត្តមទា អម្ពានំ វលសត្តិកំ ឧត្តិ-
វត្តិ ។ យេ ភេ កិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ មេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយត្តិ
ទិយត្តិ វិហារត្តិ កុដំ ហិ ធាម ធម្មត្តិយា កិក្ខុ កុម្ភិកា
អនត្តមទា^១ កិក្ខុធំ វលសត្តិកំ ឧត្តិវស្សត្តិ ។ មេ ។
សដ្ឋំ កិក្ខុ តុម្ហេ កិក្ខុវេ កុម្ភិកា អនត្តមទា កិក្ខុធំ
វលសត្តិកំ ឧត្តិវជាតិ ។ សដ្ឋំ កកវាតិ ។ វិសាហិ
ពុទ្ធា កកវា កដំ ហិ ធាម តុម្ហេ មោយមុសិសា
កុម្ភិកា អនត្តមទា កិក្ខុធំ វលសត្តិកំ ឧត្តិវស្សដ

១ ធម្មត្តិយា សត្តរសវត្តិយាធំ ពត្តិ ហោត្តរ អត្ថិ ។

សិក្ខាបទទី ៥

[២១៧] សមយេនា ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹងទៅភូ
ជេតវន យេសំអនាជបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជីតក្រិណសាវត្តិ ។ ត្រាខោះឯង ពួក
ធម្មត្តិយកុក្រាធនិ ហើយដាល់វៃនិគំបុតវេជ្រៀនសំដៅពួកសត្តរស-
វត្តិយកិក្ខុ (ធើរកាមេដូចជាទីនិកាយ) សត្តរសវត្តិយកិក្ខុចាំនិទានរឿយកៃ
នឹងប្រព័ប្រិយាមេគារិយ (មានសេចក្តីភក្តីភយ) ដ៏ខំនាយ ។ កិក្ខុចាំនិ
ទ្យាយបុទស្នូយេនិទេថា ម្នាលពានុសោ យេកុដ្ឋិបុទដាវត្តកម្មយំ ។
សត្តរសវត្តិយកិក្ខុធ្វើយថា ម្នាលពានុសោ ធម្មត្តិយកិក្ខុចាំនិទេវក្រាធនិ
ហើយនិបុតវេជ្រៀនដូចជាលំវៃនិសំដៅពួកយេនិ ។ កិក្ខុចាំនិទ្យាយណា
មានសេចក្តីប្រាជ្ញាតិច ។ មេ ។ កិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះហោសកិវេជ្រិល
បន្ទុះបង្ហាបំថាពួកធម្មត្តិយកិក្ខុមិនគួរនិះក្រាធនិហើយនិបុតវេជ្រៀនដូច
ជាលំវៃនិសំដៅកិក្ខុចាំនិទ្យាយនោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា
ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកអ្នកចាំនិទ្យាយក្រាធនិ ហើយនិបុតវេជ្រៀន
ដូចជាលំវៃនិសំដៅកិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពិតមែនឬ ។ ពួកធម្មត្តិយកិក្ខុចូលថា
សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដាច្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់និរវៀលថា ម្នាលមោឃបុរសចាំនិទ្យាយ ពួកអ្នកឯងមិនគួរនិះ
ក្រាធនិ ហើយនិបុតវេជ្រៀនដូចជាលំវៃនិសំដៅកិក្ខុចាំនិទ្យាយ។

ចាត់តាំងការណ៍ សហគមន៍កសិកម្ម ចក្ខុវិស័យកសិកម្ម ចក្ខុវិស័យ

ចាត់តាំងការណ៍ សហគមន៍កសិកម្ម សំបុត្រទំនិញ លេខ៧៧៧

ទេព មោឃ ពុទ្ធិសា អប្បសន្នាចំ វា ចសាធាយ
ចសន្នាចំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ មធ
កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាមនំ ឧត្តិសេយ្យាម យោ មធ
កិក្ខុ កិក្ខុស្ស កុម្មិកោ អនុត្តមនោ តលសត្តិកំ
ឧត្តិយេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

ម្នាលមោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះដឹងមែនទាំងឡាយ ជ្រះថ្លាដល់ពួកជន
ដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លា ឬគាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យរំលឹកក្រែង
ឡើងទេ ។ មេ ។ ម្នាលកិត្តុចារិទ្ធិឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសម្រេចឲ្យ
ខ្ញុំសិក្សាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិត្តុណាមួយក្រោយទ័ព ហើយនាំឲ្យឯង
សំរែងគឺបាត់ដល់សំដៅកិត្តុផង កិត្តុនោះត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣១៥] យោ មនាទិ យោ យាទិសោ ។ មេ ។
កិក្ខុតំ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិច្ចេកោ កិក្ខុតំ ។
កិក្ខុស្សាចំ អញ្ញស្ស កិក្ខុស្ស ។ កុម្មិកោ អនុត្តមនោតំ
អនកិរដ្ឋា អាហាតិចិត្តា ទិលដានោ ។ តលសត្តិកំ
ឧត្តិយេយ្យតំ កាយំ វា កាយឲ្យដំណន់ វា អនុមសោ
ឧច្ចលមត្តិមំ ឧច្ចារតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣១៥] ក្រែងពាក្យថា កិត្តុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុងសិក្សា-
បទទី ១ នៃបុរាណកសិកម្ម ។ ពាក្យថា សំដៅកិត្តុផងគ្នា គឺសំដៅកិត្តុ
ដទៃ ។ ពាក្យថា ក្រោយទ័ព គឺមានចិត្តមិនក្រៃពេក មានចិត្តក្តីខ្លួន
មានចិត្តរឹងមាំ ។ ពាក្យថា នាំឲ្យឯងសំរែងគឺបាត់ដល់ សេចក្តីថា
កិត្តុលើកាយគឺ លើកិត្តុដ៏ប្រសើរកាយក្តី ឲ្យឯងដូច ដោយហោចទៅ
សូម្បីតែស្មិតច្រលំច ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣១៦] ឧបសម្បទ្ធី ឧបសម្បទ្ធីសញ្ញំ កុម្មិកោ
អនុត្តមនោ តលសត្តិកំ ឧត្តិយេយ្យ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្បទ្ធី វេមតិកោ កុម្មិកោ អនុត្តមនោ តល-
សត្តិកំ ឧត្តិយេយ្យ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធី
អនុបសម្បទ្ធីសញ្ញំ កុម្មិកោ អនុត្តមនោ តលសត្តិកំ
ឧត្តិយេយ្យ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធីស្ស

[៣១៦] ឧបសម្បទ្ធី កិត្តុសំគាល់ថាឧបសម្បទ្ធី ហើយក្រោយទ័ព
គឺសំរែងគឺបាត់ដល់ឡើង ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធី កិត្តុមាន
សេចក្តីសង្ស័យ ហើយក្រោយទ័ពគឺសំរែងគឺបាត់ដល់ឡើង ត្រូវអាចក្តី
បាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធី កិត្តុសំគាល់ថាអនុបសម្បទ្ធី ហើយក្រោយទ័ព
គឺសំរែងគឺបាត់ដល់ឡើង ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ កិត្តុក្រោយទ័ពសំ

ក្រុមប្រឹក្សា អនុបសម្បទ គលសន្តិកំ ទុក្ខិកំ អាមត្តិ
ទុក្ខិកំ ធម្មស្ស ។ អនុបសម្បទ ទុបសម្បទសញ្ញា អាមត្តិ
ទុក្ខិកំ ធម្មស្ស ។ អនុបសម្បទ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខិកំ ធម្មស្ស ។
អនុបសម្បទ អនុបសម្បទសញ្ញា អាមត្តិ ទុក្ខិកំ ធម្មស្ស ។

[៣២១] អនាមត្តិ កេណិ វិហារិយមាណោ
មោក្ខាធិប្បាយោ គលសន្តិកំ ទុក្ខិកំ ទុក្ខិកំ ធម្មស្ស
អាទិកម្មិកស្ស ។

ព្រះសុត្តន្ត ខ្មែរ ។

អនុបសម្បទ ហើយចាស់តែងតែបានដំឡើង ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។
អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា បសម្បទ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ អនុបសម្បទ
ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្ស័យ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។ អនុបសម្បទ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខ ។

[៣២១] វារៈដែលមិនត្រូវតាមភ្នំ (ក្នុងសិក្ខាបទនរោម ៣ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុដែលឧបលាមួយប្រៀបប្រៀនហើយមានសេចក្តីប្រាថ្នាដើម្បីនឹងឱ្យ
រួចខ្លួនពីការលំបាកដ៏បានដដែលៗ ១ ភិក្ខុភ្នំ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភ្នំ ១ ។

សំព្វាទំ ៤ ០៦ ។

ធម្មសិក្ខាបទ

(៣២០) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហាតំ ជេតវិទេ អបាជបិណ្ឌិកស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន ធចត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្ពលកេន
សធម្មានិសេសេន អនុត្តិសេន្តិ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា
។ យេ ។ ភេ ឧជ្ឈាយន្តិ ទិយន្តិ វិហាចន្តិ កតំ ហំ ពាម
ធចត្តិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុំ អម្ពលកេន សធម្មានិសេសេន
អនុត្តិសេស្សន្តិកំ ។ យេ ។ សច្ចំ កេវ គុម្ពេ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុំ អម្ពលកេន សធម្មានិសេសេន អនុត្តិសេថាតិ ។
សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិការហិ ពុទ្ធា ភគវា កតំ ហិ
ពាម គុម្ពេ មោយបុរិសា ភិក្ខុំ អម្ពលកេន សធម្មានិ-
សេសេន អនុត្តិសេស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្ប-
សន្នាធំ វា បសាពាយ បសន្នាធំ វា ភិយេន្យកាវាយ

សិក្ខាបទទី ៦

(៣២១) សម័យនោ ព្រះពុទ្ធវិហារព្រះភាគ ពាលធនិនៅវត្ត
ជេតវិទេ យេសំអនាជបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ និកក្រិសិសាវត្ថិ ។ ត្រាវានេធិន ពួកព្យ-
ត្តិយភិក្ខុនាំគ្នាភំពាតំ (តិវោទ) ភិក្ខុផលគ្នាវាយអាបត្តិសិទ្ធិទិសសមិទ
មានមូល ។ ភិក្ខុចាំនិទ្សយណាហនសេចក្តីប្រាជ្ញាភិច ។ យេ ។ ភិក្ខុចាំនិ-
ទ្សយនាវាពាលវាស តិវេទិល ចនុវេដ្ឋិវាបំពំ ពួកធចត្តិយភិក្ខុមិនគួរ
និវេទនភិក្ខុផលគ្នាវាយអាបត្តិសិទ្ធិទិសសមិទមានមូលសារ ។ យេ ។
ព្រះវិហារព្រះភាគក្រាបំសូមេ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្សយ ពួកអ្នកចាំនិទ្សយ
ពោទភិក្ខុផលគ្នាវាយអាបត្តិសិទ្ធិទិសសមិទមានមូល ភិក្ខុមិនបូ ។ ពួក
ធចត្តិយភិក្ខុទូលថ សូមទ្រង់បញ្ជាប្រាស ភិក្ខុមិន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ជំពានព្រះភាគទ្រង់វេទិលថ ម្នាលមោយបុរសចាំនិទ្សយ ពួកអ្នកធិន
ចិនគួរនិវេទនភិក្ខុផលគ្នាវាយអាបត្តិសិទ្ធិទិសសមិទមានមូលទេ ម្នាល
មោយបុរសចាំនិទ្សយ អំពើនេះមិននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់ដទៃចាំនិទ្សយវេល
មិនចាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកផទវេលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិវាតវេជ្រះថ្លារឿនទេ

។ បេ ។ បរិក្ខេ បទ កិក្ខុវេ ក៏ម៌ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាដ
យោ បទ កិក្ខុ កិក្ខុ អម្ពលកោទ សង្ឃាទិសេសេទ
អនុត្តិសេយ្យ ចាចិត្តិយន្តិ ។

[២២២] យោ បទាតិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ មជ្ឈិយោ កិក្ខុតិ ។
កិក្ខុន្តិ អញ្ញំ កិក្ខុ ។ អម្ពលតំ បាម អនិច្ចំ អស្មតំ
អបរិសន្តិតំ ។ សង្ឃាទិសេសេ បាតិ តោសន្តិ អញ្ញករេទ ។
អនុត្តិសេយ្យាតិ ចោទេតិ វា ចោទាមេតិ វា អាចត្តិ
ចាចិត្តិយស្ស ។

[២២៣] ឧបសម្មន្តេ ឧបសម្មន្តសញ្ញំ អម្ពលកោទ
សង្ឃាទិសេសេទ អនុត្តិសេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
ឧបសម្មន្តេ វេមតិកោ អម្ពលកោទ សង្ឃាទិសេសេទ
អនុត្តិសេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្មន្តេ អនុ-
បសម្មន្តសញ្ញំ អម្ពលកោទ សង្ឃាទិសេសេទ អនុត្តិ-
សេតិ អាចត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អាចារិបត្តិយោ វា
និច្ចិវិបត្តិយោ វា អនុត្តិសេតិ អាចត្តិ ធុត្តិយស្ស ។

។ បេ ។ ប្រាសក្ខុតំ វិច្ឆាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងឡើងនូវសិក្ខាបទ
នេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយចោទកិក្ខុផងនោះដោយអាចត្តិសិក្ខាទិសេស
មិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។

[២២៤] ត្រីវិភាគ្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
សិក្ខាបទទី១ ខែចាកដំបូង ។ ភាគ្យថា កិក្ខុផងនោះ គឺកិក្ខុផង ។ ដែល
ហៅថា មិនមានមូល គឺអាចត្តិសិក្ខាទិសេសដែលខ្លួនមិនបាទាបើក្ស
មិនបាទពុំ មិនបាទអន្លើស ។ ភាគ្យថា ដោយអាចត្តិសិក្ខាទិសេស
គឺបណ្តាសិក្ខាទិសេសទាំង១៣ សិក្ខាបទ សិក្ខាបទណាមួយ ។ ភាគ្យ
ថា ចោទ សេចក្តីថា កិក្ខុខាងទងនីក្តី ប្រើគេច្បាចោទក្តី ត្រូវអាចត្តិ
បាចិត្តិយ ។

[២២៥] បេសម្មន្ត កិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្មន្ត ហើយចោទ
ដោយអាចត្តិសិក្ខាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ត
កិក្ខុមានសេចក្តិសន្សឹម ហើយចោទដោយអាចត្តិសិក្ខាទិសេសមិនមាន
មូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្មន្ត កិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្មន្ត
ហើយចោទដោយអាចត្តិសិក្ខាទិសេសមិនមានមូល ត្រូវអាចត្តិបាចិត្តិយ ។
កិក្ខុចោទដោយកាចារិបត្តិក្តី ដោយនិច្ចិវិបត្តិក្តី ត្រូវអាចត្តិក្តី ។

អនុបសម្បទ្ធ អនុទ្ធិសេតិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 អនុបសម្បទ្ធ ថេមតិកោ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុប-
 សម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញិ អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[៣២៤] អនាចត្តិ តថាសញ្ញិ ចោទេតិ វា ចោទា-
 ចេតិ វា ឧប្បត្តកស្ស អាទិកាម្មិតស្សាតិ ។

ធម្មសិប្បកថា ១

ភិក្ខុចោទអនុបសម្បទ្ធ (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 ឧបសម្បទ្ធ (ហើយចោទ) (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថាអនុ-
 បសម្បទ្ធ (ត្រូវអាចត្តិទុក្ខដ ។

[៣២៥] វិវេកិយទិដ្ឋភាវន្តិ (ក្នុងសិប្បកថានេះមាន ៧ យ៉ាង)

ភិក្ខុមានសេចក្តីសំគាល់ពិសម័យហើយចោទឯងក្តី ច្រើនច្បាចោទក្តី ១
 ភិក្ខុភក ១ ភិក្ខុមិមបញ្ញាតិ ១ ។

សិប្បកថា ៦ ០៦ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[៣២៥] តេជ សមយេន តុទ្ធា កតវា សាវត្ថិយំ
វិហារិនិ ជេតវនេ អបាជបិណ្ឌិកាស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន ធម្មតិយា ភិក្ខុ សត្តាសវត្ថិយានំ
ភិក្ខុនំ សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហន្តិ កតវា អាវុសោ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ច ខនវិសតិវស្សា បុគ្គលោ ឧប-
សម្មនេតទ្វេតិ តុម្ពេ ច ខនវិសតិវស្សា ឧបសម្មន្ទា
កត្ថំ នោ តុម្ពេ អនុបសម្មន្ទាតិ ។ តេ រោទន្តិ ។
ភិក្ខុ ឯវមាហំសុ តិស្ស តុម្ពេ អាវុសោ រោទជាតិ ។
នមេ អាវុសោ ធម្មតិយា ភិក្ខុ អញ្ញតំ សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ
ឧបទហន្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ យេ ។ តេ
ឧជ្ឈាយន្តិ មិយន្តិ វិទាទេន្តិ កតំ ហិ ជាម ធម្មតិយា
ភិក្ខុ^(១) ភិក្ខុនំ សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ ឧបទហិស្សន្តិ ។ យេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវ ភិក្ខុនំ សញ្ញុច្ច កុក្កុច្ចំ

១ ឧត្តមសត្តសវត្ថិយាន្តិបិ ពន្ធិ ពោធិ៍ ៧ ៧ ។

សិក្ខាបទទី ៧

[៣២៥] សម័យនាៈ ព្រះក្មេងៗនាព្រះភាគ កាលនឹងនៅ
ក្នុងជននេ បេសំគោធិបិណ្ឌិកាសេដ្ឋិ ជិតត្រីសាវត្ថិ ។ ព្រះនាងនិ
ពួកពុទ្ធិយភិក្ខុក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរឿសសង្ស័យភើតដល់ពួក
សត្តសេន្តិយភិក្ខុថា ម្នាលអាវុសោ សិក្ខាបទព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
បញ្ញត្តទុកហើយថា បុគ្គលមានផ្ទាំងយក២០ សង្ស័យនិប្បិទ្ធិរបស់ម្យា
រឿយ ចំណែកពួកលោកមានអាយុមិនទាន់ដល់២០ ផ្ទាំងមកទទួលរប-
សម្បត ពួកលោកមិនមែនជាឧបសម្មន្ទាទេនឹង ។ សត្តសេន្តិយ
ភិក្ខុទាំងនោះក៏នាំគ្នា ។ ភិក្ខុទាំងឡាយបានស្នេយ៍នេះថា ម្នាលអាវុ-
សោ ពួកលោកយំ ព្រះអើ ។ ពួកសត្តសេន្តិយភិក្ខុប្រាប់ថា អាវុសោ
ធម្មតិយភិក្ខុទាំងនេះ ក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរឿសសង្ស័យដល់
ពួកយើង ។ ភិក្ខុទាំងឡាយលោកមានសេចក្តីប្រាថ្នានិច ។ យេ ។ ភិក្ខុ
ទាំងឡាយនេះគោលរោស គំរេន្តិ បន្តិហេតុថា ពួកពុទ្ធិយភិក្ខុមិន
គួរនឹងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរឿសសង្ស័យ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយឥត
គ្មានោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគព្រាស់ស្នេថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ពួកថា ពួកក្នុងបន្តិហេតុឲ្យមានសេចក្តីរឿសសង្ស័យដល់ភិក្ខុ

ឧបទហថាតិ ។ សច្ចំ ភក្កវាតិ ។ វិភាយិ ឡាត្រា
 ភក្កវា តាដំ ហិ បាម តុម្ភេ ខោយមុវិសា ភិក្ខុនំ
 សត្តិច្ចំ កុក្កុច្ចំ ឧបទហិស្សដ ទេតំ ខោយមុវិសា
 អប្បសន្នាធំ វា មសាទាយ មសន្នាធំ វា ភិយ្យោកា-
 វាយ ។ ចេ ។ ឋវត្ថុ បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧទ្ធិសេយ្យាដ យោ បទ ភិក្ខុ ភិក្ខុស្ស មត្តិច្ចំ
 កុក្កុច្ចំ ឧបទហោយ្យ ឥតិស្ស មុហុត្តម្យំ អជាស្ស
 កវិស្សតិ ឋនទេ បច្ចយំ កវិក្ខា អទញ្ញំ បាចិត្តយទ្ធិ ។

[៣២៦] យោ បចាតិ យោ យាទិសោ ។ ចេ ។

ភិក្ខុតិ ។ ចេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អទិប្បោតោ
 ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុស្សតិ អញ្ញស្ស ភិក្ខុស្ស ។ សត្តិបាតិ
 វាទន្តោ សញ្ញាទន្តោ ទេច្ច អភិវិភាតា វិភិក្កុមោ ។
 កុក្កុច្ចំ ឧបទហោយ្យតិ ឧទវិសតិវិស្សា មញ្ញោ ច្ចំ

តាំងច្បាយផងគ្នា ភិក្ខុមនុស្ស ។ ភ្នកត្បូងមួយភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រោស ភិក្ខុមនុស្ស ។ ព្រះភ្នកត្បូងខានព្រះភាគ (ទ្រង់តិរេដៀលថា
 ម្ចាស់ខោយមុវិសាតាំងច្បាយ ភ្នកអ្នកឯងមិនដឹងនឹងក្នុងបង្កំ ហេតុអ្វីមាន
 សេចក្តីរន្សើសសង្ស័យដល់ភិក្ខុតាំងច្បាយផងគ្នាទេ ម្ចាស់ខោយមុវិសា
 តាំងច្បាយ អំពើនេះមិនមែនទិញជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនខានជ្រះថ្លា
 ឬចាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយទ្រង់វិភិតភ្លែតជ្រោះឡើងទេ ។ ចេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងច្បាយ អ្នកតាំងច្បាយតប្បវិស័វទ័យឡើងទៅសិក្ខាចទេនយោងនេះ
 ថា ភិក្ខុណាមួយក្នុងបង្កំ ហេតុអ្វីមានសេចក្តីរន្សើសសង្ស័យដល់ភិក្ខុផង
 គ្នាដោយគិតថា (សេចក្តីរន្សើសសង្ស័យនេះ) ភិក្ខុឡើង ការមិនសប្បាយ
 ចិត្តនឹងមានដល់ភិក្ខុនោះទេ វំរោចមិនខាន ភិក្ខុនោះត្រូវកេបត្តិបាចិត្តយ
 ព្រោះច្រើនសេចក្តីរន្សើសសង្ស័យនោះឯងហេតុភិត មិនមែនហេតុ
 ថវិទឡើយ ។

[៣២៦] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីថ្លថ្លាក្នុងសិក្ខា-
 ចទទំ ខែទារាដិកកណ្តុ ។ ពាក្យថា ដល់ភិក្ខុផងគ្នា គឺដល់ភិក្ខុ
 ដទៃ ។ ពាក្យថា ត្រង់ សេចក្តីថា ភិក្ខុដឹងដឹងថា ក្នុងនិស្សន្ទប្រព្រឹត្ត
 កន្លង ។ ពាក្យថា ចង្អុលហេតុអ្វីមានសេចក្តីរន្សើសសង្ស័យ សេចក្តី
 ថា ភិក្ខុណាមួយហេតុអ្វីមានសេចក្តីរន្សើសសង្ស័យថា លោកទំនង

វិធីបំបាត់ មហាវិវាទ

ឧបសម្បទ្ធ វិការលេ មញ្ញោ តយា កុត្តំ មជ្ឈំ មញ្ញោ
តយា មិតំ មាតុត្តារមន សន្និ មោ មញ្ញោ តយា
និសំណន្តិ កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
វិគរោ បច្ចយំ កាវិទ្ធា អនត្តាន្តិ ន អញ្ញោ កោចិ
បច្ចយោ មោតិ កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ ។

[៣២៧] ឧបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ សញ្ញុ
កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ
វេមតំកោ សញ្ញុ កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ អាមត្តិ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។ ឧបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ សញ្ញុ
កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុប-
សម្បទ្ធស្ស សញ្ញុ កុត្តុន្ធំ ឧបនហតិ អាមត្តិ
នុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ ឧបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ
នុត្តជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេមតំកោ អាមត្តិ នុត្ត-
ជស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញំ អាមត្តិ
នុត្តជស្ស ។

វិធីបំបាត់ មហាវិវាទ

ជាមានផ្ទះមុនខាងគ្រប់ ២០ ហើយឧបសម្បទាទេដឹង លោកបរិភោគ
អាហារក្នុងវិលាវិភារាទេដឹង លោកផឹកទឹកស្រវឹងទេដឹង លោកអង្គុយ
ក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុត្រាមទេដឹង កុំភ្លេចត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។
ពាក្យថា ព្រោះធ្វើសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យនោះចង់ជាលោកចិត្ត មិនមែន
លោកផ្លូវទេឡើយ សេចក្តីថា លោកលាមួយដំខ្លួនខ្លាច ចំពោះគ្រឿងបន្ត
លោកទិវាទានសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យកើតឡើងប៉ុណ្ណោះឯង ។

[៣២៨] ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ ហើយត្រង
ធ្វើមាសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧប-
សម្បទ្ធ ភិក្ខុទានសេចក្តីសសន្ស័យ ហើយត្រងធ្វើមាសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យ
ឲ្យកើតឡើង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ឧបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា
អនុបសម្បទ្ធ ហើយត្រងធ្វើមាសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យឲ្យកើតឡើង ត្រូវ
អាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុត្រងធ្វើមាសេចក្តីស្រឡាញ់សសន្ស័យឲ្យកើតឡើងដល់
អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា ឧបសម្បទ្ធ
ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុទានសេចក្តីសសន្ស័យ ត្រូវអាមត្តិ
បាចិត្តិយ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

៣៣៣

បាវិទ្ធិយកលោ សហធម្មិកវិទ្ធិស្ស សព្វមសិក្ខាបទស្ស អនាវត្តិភាព

(៣៦៨) អនាបត្តិ ១ កុក្កុដ្ឋំ ឧបទណ៍តុកាមោ
ឧទរិសតិវស្សោ មញ្ញោ ភំ ឧបសម្បញ្ញោ វិការលេ មញ្ញោ
នយា កុក្កុ មដ្ឋំ មញ្ញោ នយា បិកំ មាតុក្កាមេន សទ្ធិ
រហោ មញ្ញោ នយា ជិសិដ្ឋំ ឥស្ស ជាតាហិ មា ភេ
បញ្ញា កុក្កុដ្ឋំ អមោសិកំ កណតិ ឧម្មត្តកាស្ស
អាទិកាម្មិកស្សាតំ ។

សព្វមសិក្ខាបទំ ធម្មិកំ ។

បាវិទ្ធិយកលោ សហធម្មិកវិទ្ធិ សិក្ខាបទំ ៨ វារៈដែលមិទ្ធក្រិកាបត្តិ

(៣៦៨) វារៈដែលមិទ្ធក្រិកាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទខេមោន ៣ យ៉ាង)

ភិក្ខុមិទ្ធិមានបំណងនឹងផ្តើមសេចក្តីរៀនសូត្រយុទ្ធសាស្ត្រ ក្នុង ក្រ
ពាល (តាមសេចក្តីយល់) ថា លោកប្រិយលោមានឆ្នាំមិទ្ធិខាងដល់
៦០ រោមិយឧបសម្បទារទេដីនិ លោកបរិភោគកាយក្នុងវិលាវិការលទេដីនិ
លោកជីកទឹកស្រវឹងទេដីនិ លោកអង្គុយក្នុងទីស្ងាត់ជាមួយនឹងមាតុក្រិកាម
ទេដីនិ លោកយុទ្ធ លោកចូរដីនិចុះ លោកកុំរៀនសូត្រយុទ្ធសាស្ត្រក្រិកាម
ឡើយ ១ ភិក្ខុទ្ធក ១ ចិក្ខុដើមបញ្ញាភិ ១ ។

សិក្ខាបទំ ៨ ០២ ។

អង្គិមសិក្ខាបទំ

[៣២៧] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ទេវភាន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន ទព្វតិយា ភិក្ខុ មេសលេហំ
ភិក្ខុហំ សន្និ កណ្ណានិ ។ មេសលា ភិក្ខុ វិវ វទន្តិ
អលដ្ឋិទោ ឥមេ អាវុសា ទព្វតិយា ភិក្ខុ ន សក្កា
ឥមេហំ សហ កណ្ណានិ ។ ទព្វតិយា ភិក្ខុ វិវ វទន្តិ
តិស្ស តុម្ពេ អាវុសា អម្ពេ អលដ្ឋិកំទេន ចាមេថាតិ ។
ភហំ បទ តុម្ពេ អាវុសា អស្សនាតិ ។ មយំ
អាយស្សនានំ ឧបស្សតិ តិដ្ឋម្ហាតិ ។ យេ តេ
ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយនិ ទិយនិ
វិចារទន្តិ ភគវំ ហំ ចាម ទព្វតិយា ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ឆានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋិស្សន្តិ ។ យេ ។ សន្នំ តិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវ ភិក្ខុនំ
កណ្ណានជាតានំ កលហជាតានំ វិវាទាបច្ឆានំ ឧបស្សតិ
តិដ្ឋជាតិ ។ សន្នំ ភគវាតិ ។ វិចារហំ ពុទ្ធា ភគវា

សិក្ខាបទទី ៨

[៣២៧] សម័យទោ ព្រះពុទ្ធជីមានព្រះភាគ កាលគង់នៅ
ស្តុពេកទេ មេសំអាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ដឹកក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង
ពួកទព្វតិយភិក្ខុឈ្មោះទំនីភិក្ខុទាំងឡាយដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ។
ពួកភិក្ខុដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់និយាយគ្នាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា
សោ ទព្វតិយភិក្ខុទាំងនេះជាពួកអលដ្ឋិទេ ពួកយើងមិនអាចឈ្មោះទំនីពួក
នេះទេ ។ ពួកទព្វតិយភិក្ខុ (បាទពូ) ក៏និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសា
ព្រោះហេតុអ្វីអ្នកទាំងឡាយញ៉ាំងពួកយើងឱ្យផលវេយោក្យជាអលដ្ឋិ ។
ពួកភិក្ខុមានសីលជាទីស្រឡាញ់សួរថា ម្ចាស់អាវុសា ចុះពួកអ្នកបាទពូ
គង់ទិណា ។ ពួកទព្វតិយភិក្ខុឆ្លើយថា យើងទាំងឡាយឈរវេយោក្យបំ
ពួកលោកដ៏មានអាយុ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច
។ យេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយតាមពាក្យទោស តិរច្ឆិល បន្ទុះបង្ហូរថា ពួកទព្វ-
តិយភិក្ខុ កាលភិក្ខុទាំងឡាយបន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់ទែងគ្នាមិនគួរ
ទំនិលយវេយោក្យសារ ។ យេ ។ ព្រះជីមានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក កាលភិក្ខុទាំងឡាយបន្តិហេតុប្រកួតប្រកាន់ទាស់
ទែងគ្នា ពួកអ្នកឯងឈរវេយោក្យ ពិភមេធសុ ។ ពួកទព្វតិយភិក្ខុចូល
ថា សូមច្រើនមេត្តាប្រោស ពិភមេធសុ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ

ពាចរិយកល្យា សហទន្ទិវង្សស្សុ អន្តរសិក្ខាបទស្សុ បញ្ចត្តិ

ពាចរិយកល្យា សហទន្ទិវង្ស សិក្ខាបទ ៨ ហេតុវិញ្ញត្តិ

កតំ ហំ បាម ភុត្តោ មោឃយុវសា កំក្កុចំ កណ្ណាចជាតាចំ
កលហជាតាចំ វិវាបញ្ញាចំ ឧបស្សុតិ កិដ្ឋិស្សុត
ធាតំ មោឃយុវសា អច្ចសញ្ញាចំ កំ បសាតាយ
បសញ្ញាចំ កំ ភិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ស បទ
កំក្កុម ឥមំ សិក្ខាចំ ឧទ្ទិសេយ្យាត យោ បទ
កំក្កុ កំក្កុចំ កណ្ណាចជាតាចំ កលហជាតាចំ វិវាប-
ញ្ញាចំ ឧបស្សុតិ កិដ្ឋេយ្យ យំ ឥមេ កណ្ណិស្សុត្តិ
តំ សោស្សុម័តិ ឯតទេវ បច្ចយំ កវិត្តា អទក្ខំ
នាចិត្តិយន្តំ ។

[៣៣១] យោ បចាតំ យោ យាទិសោ ។ មេ ។

កំក្កុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥបស្សី អត្ថេ អនិច្ចេតោ កំក្កុតិ ។
កំក្កុចន្តំ អញ្ញាសំ កំក្កុចំ ។ កណ្ណាចជាតាចំ កលហ-
ជាតាចំ វិវាបញ្ញាចន្តំ អនិករណាជាតាចំ ។ ឧបស្សុតិ
តំដ្ឋេយ្យតិ ឥមេសំ សុត្តា តោទេស្សុម័ សាវេស្សុម័
បដិចោទេស្សុម័ បដិសាវេស្សុម័ មន្តំ កវិស្សុម័តិ

ទ្រង់កិរម្យិលថា ម្នាលមោឃយុវសាចំនិទ្សយ កាលបើកំក្កុចំនិទ្សយ
បន្តិហេតុប្រក្កប្រកាតំទានំវិទន្តា ពួកអ្នកដទៃមិនត្រូវនឹងឈរអែបស្តាប់
ទេ ម្នាលមោឃយុវសាចំនិទ្សយ អំពើនេះមិនមែនជាទ្យង្រង្រង្រង្រង្រង
ដែលមិនទាន់ទ្រង្រង្រង្រង្រង ឬទាន់ពួកដទៃដែលទ្រង្រង្រង្រង្រង ឡើយ
ទ្រង្រង្រង្រង្រង្រង ។ មេ ។ ម្នាលកំក្កុចំនិទ្សយ អ្នកចំនិទ្សយឥឡូវសំដែងឡើង
សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំក្កុណាមួយកាលបើកំក្កុចំនិទ្សយ បន្តិហេតុ
ប្រក្កប្រកាតំទានំវិទន្តា ទៅឈរអែបស្តាប់ដោយឥតថា កំក្កុជាវិទន្ត
នឹងកាលពាក្យណា អញ្ញាចំនិទ្សយនោះ កំក្កុនោះត្រូវតាបត្តិ
បាចិត្តិយ ព្រោះចិត្តិយោឈរអែបស្តាប់នោះដោយហេតុធាតុ មិនមែនហេតុ
ថវិទន្តិយ ។

[៣៣២] ក្រងពាក្យថា កំក្កុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នា

សំភាចទទី ១ នៃប្រាសាទកណ្ណ ។ ពាក្យថា កាលបើកំក្កុចំនិទ្សយ គឺ
កាលបើកំក្កុចំនិទ្សយដទៃ ។ ពាក្យថា បន្តិហេតុប្រក្កប្រកាតំទានំ
វិទន្តា គឺកំក្កុចំនិទ្សយនោះមានកិរណៈគឺគេឡើងហើយ ។ ពាក្យថា ឈរ
អែបស្តាប់ គឺកំក្កុនោះទៅដោយឥតថា អញ្ញាចំនិទ្សយនោះហើយនឹង
ហេតុនឹងឡើយ មិនមែនចំពោះនឹងឡើយសំរាប់ចំពោះ មិនមែនឡើយទ្រង្រង្រង្រង

ខែយចំរើក មហាវិក្កោ

កង្កតិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ យត្ថ បិកា សុណាតិ
 អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បច្ឆេតា កង្កោត្តា តុវិកា
 កង្កតិ សោស្សាមិទិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ យត្ថ
 បិកា សុណាតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បុរោតា
 កង្កោត្តា ឱហិយតិ សោស្សាមិទិ អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។
 យត្ថ បិកា សុណាតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ភិក្ខុស្ស
 បិកោតាសំ កំ ចិសិទ្ធភោតាសំ កំ ចិបទ្ធភោតាសំ កំ
 អាគត្តា មន្ត្រិ ធុត្តាសំតត្ថំ វិជាតាបេតត្ថំ ។ ខោ ខេ
 ធុត្តាសេយ្យ កំ វិជាតាបេយ្យ កំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ឯតទេវ បច្ឆយំ កវិកា អនុញ្ញត្តិ ធុ អញ្ញោ កោចិ
 បច្ឆយោ ហោតិ ធុបស្សតិ តិច្ឆត្ថំ ។

[៣៣១] ធុបសម្មទ្ធលោ ធុបសម្មទ្ធលោសញ្ញិ ធុប-
 ស្សតិ តិច្ឆតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធុបសម្មទ្ធលោ
 វេមតិកោ ធុបស្សតិ តិច្ឆតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។
 ធុបសម្មទ្ធលោ អនុបសម្មទ្ធលោសញ្ញិ ធុបស្សតិ តិច្ឆតិ អាមត្តិ
 ចាចិត្តិយស្ស ។ អនុបសម្មទ្ធលោស្ស ធុបស្សតិ តិច្ឆតិ
 អាមត្តិ ធុត្តាជស្ស ។ អនុបសម្មទ្ធលោ ធុបសម្មទ្ធលោសញ្ញិ

ត្រៃភាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនារាយណ្ឌប្រក្កិទ្ធិណា ត្រៃភាបត្តិ
 បាចិក្ខិយ ក្កិទ្ធិនារ ។ ភិក្ខុនារេវតាមត្រាយ បើដើរទៅដោយ
 ហើសដោយដៃដា អញ្ញទិស្សាបំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនារាយណ្ឌ
 ក្កិទ្ធិណា ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ក្កិទ្ធិនារ ។ ភិក្ខុនារេវតាមត្រាយ
 ឈប់ដោយភិក្ខុ អញ្ញទិស្សាបំ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខជ ។ ភិក្ខុនារាយណ្ឌ
 ក្កិទ្ធិណា ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ក្កិទ្ធិនារ ។ ភិក្ខុនារមកតានិទិ
 ឈាត្តិ ទិអន្តិយត្តិ ទិវេតត្តិ បេសភិក្ខុផ្សិត្តា ភិក្ខុនារេវតាមត្រាយ គប្ប
 ញ្ញាវិភិក្ខុវេសភិក្ខុប្រក្កាត្តានារឡើដ៏ ។ បើភិក្ខុនារេវតាមត្រាយមត្តិ
 បិទឡើដ៏ដ៏ត្តិ ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ភាគ្យថា ព្រោះធ្វើកិរិយាឈរ
 អែបស្តាប់នោះជាហេតុភិក្ខុ ទំនិមន្តហេតុដ៏ខ្លាំង អែបស្តាប់ ហេតុ
 ឯណាដ៏មួយដ៏ខ្លាំង ចំពោះត្រីភិក្ខុនារេវតាមត្រាយប្រក្កិទ្ធិណា ។

[៣៣១] ធុបសម្មទ្ធលោ ភិក្ខុសំភាលំថា ធុបសម្មទ្ធលោ ហើយឈរ
 អែបស្តាប់ ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ធុបសម្មទ្ធលោ ភិក្ខុនារេវតាមត្រាយ
 ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ធុបសម្មទ្ធលោ ភិក្ខុសំភាលំថា
 អនុបសម្មទ្ធលោ ហើយឈរអែបស្តាប់ ត្រៃភាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ ភិក្ខុនារ
 អែបស្តាប់អនុបសម្មទ្ធលោ ត្រៃភាបត្តិទុក្ខជ ។ អនុបសម្មទ្ធលោ ភិក្ខុសំភាលំថា

អាចត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ វេមតិកោ អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធ អនុបសម្បទ្ធសញ្ញា អាចត្តិ
ទុក្ខដស្ស

[៣៣២] អនាចត្តិ ឥនេសំ សុត្វា វិរមិស្សមិ
វិរមិស្សមិ វ្រសមិស្សមិ អត្តាធំ បរិមោចស្សមិ
គុច្ឆិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្តកស្សតិ ។

អនុបសម្បទ្ធ ទី១ ។

បសម្បទ្ធ (ត្រីកោបត្តិក្កដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុខានសេចក្តីសន្សំយ
ត្រីកោបត្តិក្កដ ។ អនុបសម្បទ្ធ ភិក្ខុសំគាល់ថា អនុបសម្បទ្ធដដែល
ត្រីកោបត្តិក្កដ ។

[៣៣២] ករណីនៃបទដ្ឋាន (ក្នុងសំភាសនាទេសា ៣ យ៉ាង)
គិតគូរដើរទៅជាយតិកថា អញ្ជើងស្តាប់ភិក្ខុវាងទេសាហើយនឹងថយចេញ
មិនដើរទៅម្ខាង (សេចក្តីប្រកាសប្រកាស) មិនដើរទូទ ១ ភិក្ខុក ១
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សិលាចារ្យ ៩ បទ ។

[៣៣៣] គេន សមយេន តុត្រោ ភគវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតំ ជេតវនេ អបាជបំណុំកស្ស អាណមេ ។ គេន
 ទោ មន សមយេន ចត្តក្កិយោ កិក្ខុ អបាចារិ
 អាចារិក្ខា ឯកមេកស្ស កម្មេ កេយិរមាណេ
 បដិក្កោសន្តិ ។ គេន ទោ មន សមយេន សង្កេ
 សន្តិបតំតោ ហោតិ គេនចំនេវ កេណិយេន ។
 ចត្តក្កិយោ កិក្ខុ ជីវកម្មំ ករោត្តា ឯកស្ស ចន្ទំ
 អនំសុ ។ អថទោ សង្កេ អយំ អាវុសោ ចត្តក្កិ
 យោ កិក្ខុ ឯកកោ អាគតោ ហន្តស្ស មយំ កម្មំ
 ករោមាតិ តស្ស កម្មំ អកាសិ ។ អថទោ សោ
 កិក្ខុ យេន ចត្តក្កិយោ កិក្ខុ កេនុបសន្តិមិ ។
 ចត្តក្កិយោ កិក្ខុ តំ កិក្ខុ ឯកនរោចំ តិ អាវុសោ
 សង្កេ អកាសិតិ ។ សង្កេ មេ អាវុសោ កម្មំ
 អកាសិតិ ។ ន មយំ អាវុសោ ឯកនត្ថាយ
 ចន្ទំ អនត្តា គុយ្យំ កម្មំ កវិស្សតិតិ សចេ មយំ
 ជាធម្មប គុយ្យំ កម្មំ កវិស្សតិតំ ន មយំ ចន្ទំ

[៣៣៣] សមយេនា ព្រះពុទ្ធនិទានព្រះភាគ កាលគង្គិវេ
 ត្រូវជេតវនេ មេសំអបាជបំណុំកស្សនិ ជិតគ្រិស្សិតិ ។ គ្រាទោឯង ពួក
 ព្រះភិក្ខុ បានប្រព្រឹត្តអនាថា កាលសង្ឃរដ្ឋកម្ម (ដើម្បីជំរក់ទោស)
 ជល់ភិក្ខុមួយរូប ។ កំនាំគ្នានិយាយគ្នាសំ ។ គ្រាទោឯង សង្ឃបាន
 ប្រជុំគ្នាដោយសង្ឃភិក្ខុនីមួយ ។ ទើបពួកព្រះភិក្ខុ កំពុងធ្វើចិវកម្ម
 បានឲ្យឆន្ទៈ (សេចក្តីគាប់ចិត្តរបស់ខ្លួន) ជល់ភិក្ខុមួយរូប ។ គ្រាទោឯង
 សង្ឃប្រិក្ខុគ្នាថា ខ្មាលអាវុសោ ព្រះភិក្ខុនេះមេកវិស្សតិឯង មើលខ្លះ
 ពួកយើងគ្រិវិក្ខុម្នាក់ៗជល់ភិក្ខុនោះចុះ ហើយបានធ្វើកម្មជល់ភិក្ខុនោះ ។
 ទើបភិក្ខុនោះចូលទៅកេត្តិយភិក្ខុ ។ ពួកព្រះភិក្ខុបានសួរភិក្ខុ
 នោះយ៉ាងនេះថា ខ្មាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុនោះប្រាប់
 ថា ខ្មាលអាវុសោ សង្ឃបានធ្វើកម្មជល់ខ្ញុំ ។ ពួកព្រះភិក្ខុបាន
 និយាយថា ខ្មាលអាវុសោ យើងទាំងឡាយបានឲ្យឆន្ទៈ ដើម្បីជំរក់
 ប្រយោជន៍ជល់កម្មនេះដោយជិតថា សង្ឃនិវេក្ខិត្តកម្មជល់លោកកំទ មើ
 យើងទាំងឡាយជិតថាសង្ឃនិវេក្ខិត្តកម្មជល់លោកកំទ យើងទាំងឡាយ

និយមន័យ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិដ្ឋា ។ យេ ។
 តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទានេន្តំ កាថំ ហិ បាម
 ទទ្ធកិយា ភិក្ខុ ទម្មីកាណំ កម្មាណំ ទន្ធ�ំ ទត្វា
 បដ្ឋា ទិយននទម្មំ អាបដ្ឋិស្សន្តិភំ ។ យេ ។ សច្ចំ
 កំរ តុម្ហេ ភិក្ខុវេ ទម្មីកាណំ កម្មាណំ ទន្ធ�ំ ទត្វា
 បដ្ឋា ទិយននទម្មំ អាបដ្ឋិស្សន្តិភំ ។ សច្ចំ ភគវាតំ ។
 វិទានំ ពុដ្ឋោ ភគវា កាថំ ហិ បាម តុម្ហេ ខោយ-
 បុរិសា ទម្មីកាណំ កម្មាណំ ទន្ធ�ំ ទត្វា បដ្ឋា ទិយននទម្មំ
 អាបដ្ឋិស្សន្តិ ទេតំ ខោយបុរិសា អប្បសន្នាណំ វា បសា-
 នាយ បសន្នាណំ វា គិយ្យោកាវាយ ។ យេ ។ ឯវិញ
 បទ ភិក្ខុវេ ឥតំ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ យោ បទ
 ភិក្ខុ ទម្មីកាណំ កម្មាណំ ទន្ធ�ំ ទត្វា បដ្ឋា ទិយននទម្មំ
 អាបដ្ឋេយ្យ ខាតិក្កិយន្តំ ។

[៣៣២] យោ បទាតំ យោ យាធិសោ ។ យេ ។
 ភិក្ខុវេ ។ យេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អដិប្បតោ ភិក្ខុ-
 វេ ។ ទម្មីកំ បាម កម្មំ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ

មិនឲ្យឆ្មោះទេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាខិត ។ យេ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយនោះពាលវោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួចថា ពួកព្រះភិក្ខុមិន
 គួរនឹងឲ្យឆ្មោះដល់សិទ្ធិកម្មតាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រូវប្រាប់
 មកគំរងៀលជាភារីក្រោយវិញនោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក្រាស់
 សូរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពួកអង្គនឹងលំដាប់ឲ្យឆ្មោះដើម្បីសិទ្ធិ-
 កម្មដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រូវប្រាប់មកគំរងៀលជាភារីក្រោយវិញ
 ព័ត៌មានទេ ។ ពួកព្រះភិក្ខុទូលថា សូមទ្រង់បញ្ជាប្រាស ពិតមែន ។
 ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគខ្ពង់ខ្ពស់បន្ទោសថា នៃមោឃបុរសទាំងឡាយ
 ពួកអង្គនឹងមិនគួរនឹងឲ្យឆ្មោះដើម្បីសិទ្ធិកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយត្រូវប្រាប់
 មកគំរងៀលជាភារីក្រោយវិញទេ ម្ចាស់មោឃបុរសទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនមែនជាឲ្យជ្រះថ្លាដល់ពួកដទៃដែលមិនគាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកដទៃដែល
 ជ្រះថ្លា ហើយឲ្យនិរតិជ្រះថ្លាឡើយទេ ។ យេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយឥឡូវសំដែងឲ្យនិទ្ទេសសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុណាមួយ
 ឲ្យឆ្មោះដើម្បីកម្មទាំងឡាយដែលប្រកបដោយធម៌ ហើយពោលគំរងៀល
 ជាភារីក្រោយ (ភិក្ខុនោះ) ត្រូវកម្មត្រូវប្រាប់តិច ។

[៣៣២] ត្រង់ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តួចផ្តង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃប្រាសាទស្រីសុយម ។ កម្មដែលហៅថាប្រកបដោយធម៌នោះ

វិធីបំបាត់ មហានិក្ខេ

ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិទុតុត្តកម្មំ ធម្មេន វិធីយេន សត្តុ សាសនេន កតំ ឯតំ ធម្មិកំ បាម កម្មំ ។ ធម្មំ ធន្យា ទ័យតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

(៣៣៤) ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ធម្មំ ធន្យា ទ័យតំ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមតំកោ ធម្មំ ធន្យា ទ័យតំ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ ធម្មំ ធន្យា ទ័យតំ អនាមត្តិ ។ អធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មកម្មេ វេមតំកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អធម្មកម្មេ អធម្មកម្មសញ្ញំ អនាមត្តិ ។

(៣៣៦) អនាមត្តិ អនធម្មេន វា វត្ថុន វា ធម្មាវហស្ស វា កម្មំ កតត្តិ ជាធម្មោ ទ័យតំ ធម្មិកស្ស អាធិកម្មកស្សតិ ។

វេមសិក្ខាបទំ ធម្មិកំ ។

វិធីបំបាត់ មហានិក្ខេ

តំ អបលោកនកម្មំ ញត្តិកម្មំ ញត្តិទុតិយកម្មំ ញត្តិទុតុត្តកម្មំ ។ វេលសន្សិទ្ធិភាចនមិភាយវិធីយ តាមពាក្យប្រដៅវេសំព្រះសាស្តា កម្មនេះ ហៅថា កម្មប្រកបដោយធម៌ ។ ភិក្ខុក្រិមទ្យនន្ទ ហើយត្រឡប់តិះដៀល (ជាភាវីត្រាយវិញ) ត្រូវតាមត្តិទុតិយ ។

(៣៣៧) កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ហើយឱ្យនន្ទត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវតាមត្តិទុតិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សិយ ហើយឱ្យនន្ទត្រឡប់តិះដៀលវិញ ត្រូវតាមត្តិទុតុត្ត ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ហើយឱ្យនន្ទត្រឡប់តិះដៀល មិនត្រូវតាមត្តិទុតិយ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយឱ្យនន្ទត្រឡប់តិះដៀល) ត្រូវតាមត្តិទុតុត្ត ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសន្សិយ ត្រូវតាមត្តិទុតុត្ត ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ មិនត្រូវតាមត្តិទុតិយ ។

(៣៣៦) វាវវេលមិនត្រូវតាមត្តិ (ភិក្ខុសំគាល់ថាមានព្យាបាទ) គឺភិក្ខុបំបាត់កម្មវេលសន្សិទ្ធិដោយមិនជាធម៌ ដោយភ្នក្តី ដល់ភិក្ខុអ្នកមិនគួរដល់កម្មិ ហើយតិះដៀល ១ ភិក្ខុភ្នក ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុភ្នក ១ ។

ទស្សនសិក្ខាបទ

[៣៣៧] តេជ សមយេន តុត្តោ កកក សាវត្ថិយំ
ហោតិ ជេតវនេ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាកមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន សង្ខេប សង្ខិបតិភោ ហោតិ
តេជជនេវ ករណីយេន ។ ចត្វត្ថិយា កំត្តុ ចិវកម្ម
ករណត្តា ឯកស្ស ចង្កំ អនំសុ ។ អដទោ សង្ខេប
យស្សត្តាយ សង្ខិបតិភោ តំ កម្មំ កាវិស្សាមាតិ ញត្ថិ
វេយសិ ។ អដទោ សោ គិក្ខុ ឯវនិមេ ឯកមេកស្ស
កម្មំ ករណត្ថិ កស្ស តុត្តោ កម្មំ កាវិស្សាមាតិ ចង្កំ
អនត្តា ឧត្តាយាសនា បក្កាមិ ។ យេ តេ គិក្ខុ សម្មាសា
។ បេ ។ តេ ឧត្តាយត្ថំ ទិយត្ថំ វិចារេត្ថំ កាដំ បិ
នាម គិក្ខុ សង្ខេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាតាយ ចង្កំ
អនត្តា ឧត្តាយាសនា បក្កាមិស្សតិវិ ។ បេ ។ សង្កំ
កាវ តុំ គិក្ខុ សង្ខេ វិនិច្ឆយកថាយ វត្តមាតាយ ចង្កំ
អនត្តា ឧត្តាយាសនា បក្កាមសិវិ ។ សង្កំ កកកតិ ។

សិក្ខាបទទី ១០

[៣៣៧] សម័យនោ ព្រាតុទ្ធវិទានព្រះភាគ កាលននិវេន
វត្តជេតវនេ បេសំអនាថមិណ្ឌិកស្ស ជិតគ្រិសិសាវត្ថិ ។ ព្រាតានេន
សង្សបានប្រជុំគ្នាដោយសង្សកំពុងណាមួយ ។ ពួកគេត្រូវតែកំពុង
ធ្វើចិវហោយបានឱ្យឆ្លុះផលកិច្ចមួយ ។ ព្រាតានេន សង្សប្រជុំគ្នាដើម្បី
ប្រយោជន៍ដល់កម្មណា ហើយតាំងព្រឹត្តិវិធីដោយប្រែប្រួលថា យើង
តាំងខ្យល់នឹងធ្វើកម្មនោះ ។ ឧទាហរណ៍ គិត្តុនោះបាននិយាយថា គិត្តុ
តាំងនេះតែងធ្វើកម្មដល់កិច្ចមួយ ។ យ៉ាងនេះឯង (ឧទាហរណ៍) លោកតាំង
ខ្យល់នឹងធ្វើកម្មដល់កម្មណាបាន ហើយមិនឱ្យឆ្លុះសំប្រាកបាកសនៈ
ច្រើនចេញទៅ ។ គិត្តុតាំងខ្យល់នោះសព្វគ្រប់គ្រាន់ ។ បេ ។
គិត្តុតាំងខ្យល់នោះកាលនោស គិត្តុនៃ ចក្ខុវិស្វកម្មថា កាលសង្សកំពុង
ប្រែប្រួលវិនិច្ឆយ គិត្តុមិនបានឱ្យឆ្លុះ មិនឆ្លុះនឹងប្រាកបាកសនៈច្រើន
ចេញទៅហេតុ ។ បេ ។ ព្រះវិទានព្រះភាគត្រាស់សួរថា កាលគិត្តុ ពួក
កាលសង្សកំពុងប្រែប្រួលវិនិច្ឆយ (គិត្តុសង្សកំពុងវិនិច្ឆយវិនិច្ឆយមិនពាន់
ហើយ) អ្នកឯងមិនបានឱ្យឆ្លុះហើយប្រាកបាកសនៈច្រើនចេញទៅ
ពិតមែនឬ ។ គិត្តុនោះត្រាស់សួរថា បតិគ្រិព្រជីពានព្រះភាគ ពិតមែន ។

វិញ្ញាបនបត្រ កតក កត ហិ ជាម ភូ មោឃបុរិស
 សង្ឃ វិទិច្ឆយកថាយ វត្តមាឃាយ ធន្ត អនត្តា ឧត្តា-
 យាសនា បក្កមិស្សសិ ធន្ត មោឃបុរិស អប្បសន្ទានំ
 ក បសាធាយ បសន្ទានំ ក ភិយ្យោកាភយ ។ បេ ។
 ឃវត្ត បទ ភិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ
 បទ ភិក្ខុ សង្ឃ វិទិច្ឆយកថាយ វត្តមាឃាយ ធន្ត
 អនត្តា ឧត្តាយាសនា បក្កមេយ្យ ទាចិក្កិយន្តិ ។
 [៣៣៨] យោ បទានិ យោ យាទិសោ ។ បេ ។
 ភិក្ខុតំ ។ បេ ។ មយំ ឥមស្មី អន្ត អនិយ្យោកោ ភិក្ខុតំ ។
 សង្ឃ វិទិច្ឆយកថា ជាម វត្ត ក កាហេធនំ ហោតិ
 អវិច្ឆិកំ ញត្តិ ក បបិសា ហោតិ កម្មនិច្ចា ក វិច្ឆុតតា
 ហោតិ ។ ធន្ត អនត្តា ឧត្តាយាសនា បក្កមេយ្យានិ
 កតំ ឥទំ កម្មំ កុម្មំ អស្ស វត្ត អស្ស ឧ
 កមេយ្យានិ កម្មតិ កាបត្តិ ធុត្តមស្ស ។ បរិសាយ
 ហត្ថចាសំ វិទហត្តស្ស កាបត្តិ ធុត្តមស្ស ។ វិទហិកេ
 កាបត្តិ ទាចិក្កិយស្ស ។

ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់វិមានព្រះកោតទ្រង់តំរៀលថា ម្ចាស់មោឃបុរិស កាល
 សង្ឃកំពុងប្រឹក្សាវិច្ឆិយ ហេតុអ្វីក៏អ្នកឯង មិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាក
 ភាសនៈចៀសចេញទៅ ម្ចាស់មោឃបុរិស អំពើនេះមិនមែនជាឲ្យជ្រះថ្លា
 ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬទាត់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិវត
 តែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយអប្សិសិដេនី
 ឡើងទូរសិក្សាបទនេះយោងនេះថា ភិក្ខុណាមួយកាលពាក្យវិច្ឆិយកំពុង
 ប្រឹក្សានេះក្នុងសង្ឃ មិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកភាសនៈចៀសចេញ
 ទៅ ត្រូវកាបត្តិបាចិក្កិយ ។
 [៣៣៨] ត្រីនិពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 សិក្សាបទទី១ វិន្យាបិដកកណ្ត ។ អ្វីនិដែលសង្ឃប្រាប់ហើយ តែមិន
 ទាន់ទាន់វិច្ឆិយក្តី ញត្តិសង្ឃទាំងឡាយក្តី កម្មវិចារសង្ឃដូចម្តេចទាំង
 ហើយក្តី ឈ្មោះថាពាក្យវិច្ឆិយ(កំពុងប្រឹក្សាទៅ)ក្នុងសង្ឃ ។ ពាក្យ
 ថា ភិក្ខុមិនឲ្យឆន្ទៈហើយក្រែកចាកភាសនៈចៀសចេញទៅ សេចក្តីថា
 ភិក្ខុចេញទៅហើយភិក្ខុ មិនដឹងថាអ្វី កម្មនេះថាភិក្ខុកំពើកទេ ថាពួក
 េវ សង្ឃមិនត្រូវដូច ត្រូវកាបត្តិខ្ពស់ ។ កាលភិក្ខុកំពុងលះហត្ថចាសបរិ-
 សេស្យ ត្រូវកាបត្តិខ្ពស់ ។ កាលលះហត្ថចាសហើយ ត្រូវកាបត្តិបាចិក្កិយ ។

[៣១៧] អនុគម្មេ អនុគម្មសត្វំ ធម្មំ អនត្តា
 ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមតំ អាបត្តិ ចាចិវិញ្ញយស្ស ។
 អនុគម្មេ វេទនិកោ ធម្មំ អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា
 បន្តិមតំ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អនុគម្មេ អនុគម្មសត្វំ
 ធម្មំ អនត្តា ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមតំ អនាបត្តិ ។
 អនុគម្មេ អនុគម្មសត្វំ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។
 អនុគម្មេ វេទនិកោ អាបត្តិ ឧត្តជស្ស ។ អនុគម្មេ
 អនុគម្មសត្វំ អនាបត្តិ ។

[៣២០] អនាមត្តិ សធុស្ស កណ្តាចំ វា កាល-
 ហោ វា វិក្កហោ វា វិវាណា វា កវិស្សត្តិ កច្ចតំ
 សធុរកណោ វា សធុរាជិ វា កវិស្សត្តិ កច្ចតំ
 អនម្មេ វា វិក្កេ វា ធម្ម កត្តារហស្ស វា

[៣១៧] កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថា កម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ ហើយមិនឱ្យទទួរគ្រោកចាកភាសនៈច្រៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិជា
 ចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយមិនឱ្យទទួរ
 គ្រោកចាកភាសនៈ ច្រៀសចេញទៅ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មប្រកបដោយ
 ធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ហើយមិនឱ្យទទួរគ្រោកចាកភា-
 សនៈច្រៀសចេញទៅមិនត្រូវអាបត្តិ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់
 ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ (ហើយមិនឱ្យទទួរ គ្រោកចាកភាសនៈច្រៀសចេញ
 ទៅ) ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ
 ត្រូវអាបត្តិទុក្ខជ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកប
 ដោយធម៌ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣២០] វា វិវិដលមិទ្ធិស្សនា (កុវិសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) -
 ភិក្ខុទៅ ដោយនឹកថា សេចក្តីបដិចារក្តី សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ក្តី
 សេចក្តីប្រកាន់ទុស្តាក្តី សេចក្តីពាសវិវាទក្តី នឹងមានផលសង្ស័យ ១
 ភិក្ខុទៅដោយនឹកថា ការបកប្រែយោងសង្ស័យក្តី ការប្រែប្រួលសង្ស័យ
 នឹងមាន ១ ភិក្ខុទៅដោយនឹកថា សង្ស័យនឹងធ្វើកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
 នឹងធ្វើកម្មជាតូក្តី នឹងធ្វើកម្មផលភិក្ខុវិវិដលមិទ្ធិស្សនាផលកម្មក្តី ១

កង្កែប កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ
 កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ
 កង្កែប កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ
 កង្កែប កង្កែបស្រូវ កង្កែប កង្កែបស្រូវ ។

សម្រាប់ ជំពូក ១

កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ
 កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ
 កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ
 កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ
 កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ កង្កែបស្រូវ ។

សម្រាប់ ជំពូក ១

ឯកវគ្គសមស័ក្ខបទ

[២២១] គេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា វាជកមោ
វិហារតិ វេជ្ជវេន កលន្តកាណិវេ ។ គេន ចោ
មន សមយេន អាយស្មា នត្តោ មល្លបុត្តោ សង្ឃស្ស
សេនាសនេន បច្ឆាមេតិ កត្តានិ ច ទុទ្ទិសតិ ។
សោ ពាយស្មា ទុទ្ទលចិវា ហោតិ ។ គេន ចោ
មន សមយេន សង្ឃស្ស ឯកំ ចិវំ ទុយ្យន្តំ ហោតិ ។
វេន ចោ សាដ្ឋោ តំ ចិវំ អាយស្មតោ ទុទ្ទស្ស មល្ល
បុត្តស្ស អនាសិ ។ ធាតុយា ភិក្ខុ ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ
វិចារេន្តិ យថាសន្តិកំ ភិក្ខុ សង្ឃិកំ លាភំ បរិណា
មេន្តិកំ ។ យេ គេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ គេ
ទុដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិចារេន្តិ កង់ ហំ ធាម ធាតុយា
ភិក្ខុ សមត្តេន សង្ឃេន ចិវំ ទត្តា បច្ឆា ទិយនេន្តំ
អាបន្តិស្សន្តិកំ ។ មេ ។ សច្ចំ កំ កុដ្ឋេ ភិក្ខុប
សមត្តេន សង្ឃេន ចិវំ ទត្តា បច្ឆា ទិយនេន្តំ
អាបន្តិកំ ។ សច្ចំ កកវាតិ ។ វិករហំ ពុទ្ធា
កកវា កង់ ហំ ធាម កុដ្ឋេ មោយបុរសា សមត្តេន

សិក្ខាបទទី ១១

[២២១] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលនឹងទៅក្នុង
វេទ្យវេន ជាភលន្តកាណិវេន ជិតត្រីវិហារនៃ ។ គ្រាពេលនោះ ទទ្ទ
បល្លបុត្រជំមានអាយុ ចាត់ចែងសេនាសនៈ ខឹងសំដែងកត្តផលសង្ឃ ។
ទទ្ទបល្លបុត្រជំមានអាយុនោះជាអ្នកទានចិវំទុក្ខលកាត ។ សម័យនោះនិង
ចិវំ ១ បុរាណករ្យជំផលសង្ឃ ។ សង្ឃទ្យចិវំនោះផលទទ្ទបល្លបុត្រ
ជំមានអាយុ ។ ពួកទទ្ទក្លិយភិក្ខុទាំងនោះកាលទោស គំរង្សិល បន្តបង្ហាត់ថា
ភិក្ខុទាំងឡាយចង្ហែនលាភរបស់សង្ឃចេតាមសេក្តីតាមចិន្ត ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយណាមានសេក្តីប្រែប្រួល ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះកាល
ទោស គំរង្សិល បន្តបង្ហាត់ថា កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាទ្យចិវំ (ផល
ភិក្ខុ) ហើយ ពួកទទ្ទក្លិយភិក្ខុមិនគួរនឹងបកគំរង្សិលជាទោសគ្រាយនោះ
។ មេ ។ ព្រះជំមានព្រះភាគគ្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសង្ឃ
ព្រមព្រៀងគ្នាទ្យចិវំ (ផលភិក្ខុ) ហើយ អ្នកទាំងឡាយត្រូវបំបកគំរ
ង្សិលជាទោសគ្រាយវិញ ជិតវេនបុ ។ ពួកទទ្ទក្លិយភិក្ខុទូលថា សម្លេង
បេត្តាប្រាស ពិនិមេ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ជំមានព្រះភាគទ្រង់និ
ង្សិលថា ទូលមោយបុរសទាំងឡាយ (កាលបើ) សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា

សង្ខេប ចំរើ ធាតុ ចត្វា ច័យនធម្មំ អាចង្វិស្សន៍
 នេតំ មោឃបុរិសា អប្បសង្ខារំ កំ មសាធាយ មសង្ខា-
 រំ កំ កិយ្យោភារិយ ។ មេ ។ វិវត្ត មន កំត្តុវេ
 សមំ សិក្ខាមនំ ឧត្តិសេយ្យនំ យោ មន កំត្តុ សមត្តេន
 សង្ខេប ចំរើ ធាតុ ចត្វា ច័យនធម្មំ អាចង្វិស្សន៍
 យជាសន្តតំ កិក្ខុ សង្ខិកំ លាតំ ហិណាមេត្តិ
 ពាទិវ្តយេត្តិ ។

[៣២២] យោ មតានិ យោ យានិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អន្តេ អនិយ្យនោ កិក្ខុ-
 តិ ។ សមត្តោ តាម សង្ខេប សមាទសំកិសកោ ស-
 កានសីហយំ មំគោ ។ ចំរើ តាម ឧត្តំ ចំរើនំ អញ្ញាតិ
 ចំរើ វិគយ្យនុមតំ មត្តិមំ ។ ធាតុតិ សយំ ធាតុ ។
 យជាសន្តតំ តាម យជាមិក្ខុតា យជាសន្តិដ្ឋតា យជា-
 សម្ពត្តកា យជាសមាមុច្ឆ័យកកតា យជាសមាមា-

ឲ្យចំរើ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ មិននូវទំនឹកក្នុងអង្គនិង កំរងៀលជាភាវិត្រាយ
 វិញ្ញាទេ ម្ចាស់មាយបុរសទាំងឡាយ កំរើនេះមិនមែននាំឲ្យជ្រះថ្លាដល់
 ពួកជនដែលមិនបានជ្រះថ្លាទេ ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិវិភក្ត
 ជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បី
 សម្រេចឲ្យនិម្មិតសិក្ខាមននេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយ(កាលមើ)សង្ស័ត្រម
 ត្រៀមគ្នាឲ្យចំរើ (ដល់កិក្ខុ) ហើយ ក៏ដល់ឲ្យចម្រើនិយកំរងៀលជា
 ភាវិត្រាយវិញថា កិក្ខុទាំងឡាយចាង្រួនលាភរបស់សង្ស័ តាមសេចក្តី
 កាប់ចិត្ត កិក្ខុនោះត្រូវតាមកិក្ខុចិត្តិយ ។

[៣២២] ត្រីវិភាគ្យថា កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីផ្តុំគ្នាក្នុង
 សិក្ខាមនទទំ ខែបាណសិកកណ្ត ។ សង្ស័មានសំវាសស្មើគ្នា ថិតាមក្នុង
 សិក្ខាស្មើគ្នា ហៅថា ត្រមាត្រៀមគ្នា ។ ដែលហៅថា ចំរើ និបណ្តាចំរើ
 ៦ យ៉ាង ចំរើណាមួយ យ៉ាងក្នុងចំរើកល្យសម្រេចកិក្ខុវិកប្បបាន^(១) ។
 ភាគ្យថា ឲ្យ កិក្ខុកោយខ្លួនឯង ។ ដែលហៅថា តាមសេចក្តីកាប់ចិត្ត
 នោះ គឺតាមបុគ្គលដែលជាមិត្ត តាមបុគ្គលដែលជាប្តីស្រីស្នា តាម
 បុគ្គលដែលជាប្តីស្រីស្នា តាមបុគ្គលដែលមានមជ្ឈិមយស្មើគ្នា តាមបុគ្គល

១ គន្លងថា បានដល់សម្តែងខ្លួនខ្លួន ចល្លោយ ៦ ព្រះ ១១៦ ៤ ត្រូវដោយច្បាប់ច្រើន
 សុខត្រឡប់ទៅ ហៅថា ធម្មត្រូវដល់ការវិកប្ប ។

ចាចិត្តិយកល្យោ សហគម្មិតំនុស្ស ឯកទសមសិប្បាទស្ស អាចត្តិយោ

ចរិយកតា ។ សង្ឃិកំ តាម សង្ឃស្ស ធិត្តំ ហោតិ បរិច្ចត្តំ ។ លោកោ តាម ចីវរិយំល្អាតាសាសនាសទកិ- លានប្បុត្តយកេសដ្ឋបរិក្ការាម អន្តមសោ ចុណ្ណិយំល្អោបិ ធន្តកង្កិបិ ធនសិកស្សត្តិបិ ។ មច្ឆា ទិយនិធម្មំ អាម- ជ្ឈេយ្យតិ ឧបសម្បទ្ធស្ស សរឡិទ ធម្មតស្ស សេចា- សធម្បញ្ញាបកស្ស វា អន្តន្តេសកស្ស វា យោគុកាជ- កស្ស វា ផលកាជកស្ស វា ទដ្ឋកាជកស្ស វា អប្ប- បន្តកាវិស្សដ្ឋកស្ស វា ចីវរំ ធិន្ទេ ទិយនិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

[៣៤៣] ធម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញំ ចីវរំ ធិន្ទេ ទិយនិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ វេមនិកោ ចីវរំ ធិន្ទេ ទិយនិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ ធម្មកម្មេ អ- ធម្មកម្មសញ្ញំ ចីវរំ ធិន្ទេ ទិយនិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញំ បរិក្ការំ ធិន្ទេ ទិយនិ អាមត្តិ ចុណ្ណជស្ស ។ ឧប- សម្បទ្ធស្ស សរឡិទ ធម្មតស្ស សេចាសធម្បញ្ញាប- កស្ស វា អន្តន្តេសកស្ស វា យោគុកាជកស្ស វា

ចាចិត្តិយកល្យោ សហគម្មិតំនុស្ស សំបុរាទទី ១១ វិរាដិលក្ខណ្ឌោចត្តិ

ដែលខានកាហារ្យស្មើគ្នា ។ ដែលហៅថា របស់សង្ឃនោះ បានខានលោក ដែលគេលះចង់ប្រគេនដល់សង្ឃ ។ ដែលហៅថា លោកនោះ បានខាន ចីវរ ចំណុះបាត សេនាសនៈ ទីនិកសង្ឃបរិក្ការជាដើមដល់បុគ្គលណ្ហី ដោយហោចទៅសូម្បីតែដុំលំអិតក្តី ឈើស្មុន់ក្តី អម្បូររាងដើមក្តី (ក៏ហៅ ថាលោក) ។ ពាក្យថា ដល់ខ្ញុំធម៌កិរិយានិក្ខេប ជាខានក្រោយ សេចក្តីថា កិក្ខុនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបានឲ្យចិវរ ដល់ឧបសម្បទ្ធដែលសង្ឃ សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាបទូរសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងខ្ញុំភក្តី ជាអ្នកចែក ខ្ញុំបច្ចេកក្តី ជាអ្នកចែកខ្ញុំផ្លែឈើក្តី ជាអ្នកចែកខ្ញុំហ្លួងមក្តី ជាអ្នកចាត់ ចែងខ្ញុំវត្តបង្គំបង្គំចក្តី ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៤៣] កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយ ធម៌ ហើយនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបានឲ្យចិវរ ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្ម ប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុទាមសេចក្តីសង្ឃិយ ហើយនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបាន ឲ្យចិវរ ត្រូវតាមត្តិបាចិត្តិយ ។ កម្មប្រកបដោយធម៌ កិក្ខុសំគាល់ថា កម្មមុខប្រកបដោយធម៌ ហើយនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបានឲ្យចិវរ ត្រូវតាមត្តិ បាចិត្តិយ ។ កិក្ខុនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបានឲ្យចិវរការដទៃ ត្រូវតាមត្តិទស្ស ។ កិក្ខុនិក្ខេប្យសង្ឃដែលបានឲ្យចិវរបុរេបរិក្ការដទៃ ដល់ឧបសម្បទ្ធដែលសង្ឃ មិនបានសន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាបទូរសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងខ្ញុំភក្តី ជាអ្នក

ដលកាជកស្ស វា ទង្គកាជកស្ស វា អប្បមត្តកា-
 វិស្សន្តកស្ស វា ចិវ វា អត្តំ វា បរិស្តាវ ជំនួញ ទ័យនិ
 អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនុបសម្បទ្ធស្ស សង្ខេប សម្ម-
 តស្ស វា អសម្មតស្ស វា សេនាសនប្បញ្ញាបកស្ស វា
 ភត្តទ្កេសកស្ស វា យាតុកាជកស្ស វា ដលកាជកស្ស
 វា ទង្គកាជកស្ស វា អប្បមត្តកវិស្សន្តកស្ស វា ចិវ
 វា អត្តំ វា បរិស្តាវ ជំនួញ ទ័យនិ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។
 អនម្មកម្មេ ធម្មកម្មសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនម្ម-
 កម្មេ វេមតិកោ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។ អនម្មកម្មេ
 អនម្មកម្មសញ្ញិ អាបត្តិ ទុក្ខកស្ស ។

(៣២២) អនាបត្តិ បកតិយា ធម្មា គោសា មោហា
 កយា ករោត្តំ ក្សត្តោ តស្ស ជំនួញ លទ្ធាចិ វិចិត្រា-
 តស្សតិ ធន សម្មា ឧបទស្សតិ ទ័យនិ ឧប្បត្តកស្ស
 អាទិកម្មកស្សតិ ។

ឯកសនសិក្ខាបទំ ទី១១ ។

ចែកខ្លួនបបត្តិ ជាអ្នកចែកខ្លួនវិជ្ជាធម៌ក្តី ជាអ្នកចែកខ្លួនបដិម្ពក្តី ជាអ្នក
 ចាត់ចែងខ្លួនវិស្សន្តបដិម្ពក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ ភិក្ខុភិក្ខុវិជ្ជាសិស្សវិជ្ជា
 បានឲ្យចិវ បូបិការវិទ ផលអនុបសម្បទ្ធដលសង្ខេបសម្មតប្បមិនបាន
 សន្មតឲ្យជាអ្នកក្រាលខ្លួនសេនាសនៈក្តី ជាអ្នកសំដែងខ្លួនកត្តក្តី ជាអ្នកចែក
 ខ្លួនបបត្តិ ជាអ្នកចែកខ្លួនវិជ្ជាធម៌ក្តី ជាអ្នកចែកខ្លួនបដិម្ពក្តី ជាអ្នកចាត់ចែង
 ខ្លួនវិស្សន្តបដិម្ពក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ភិក្ខុ
 សំគាល់ថាកម្មប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។ កម្មមិនប្រកបដោយធម៌
 ភិក្ខុសំគាល់ថាកម្មមិនប្រកបដោយធម៌ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

(៣២២) វាវេជ្ជលមិនត្រូវអាបត្តិ (ភ្នំសិក្សាបទវន្តោន ៣ យ៉ាតិ)
 ភិក្ខុភិក្ខុវិជ្ជាសិស្សអ្នកធ្វើ ព្រោះធម្មានតិ គោសាគតិ មោហាគតិ
 កយាគតិដោយប្រក្រតិយ ព្រិយោជន៍អ្វីដោយលាភ ដែលសង្ខិទ្ធុផល
 ភិក្ខុខាង ភិក្ខុខាងទុកជាបានហើយភិក្ខុវិជ្ជាសិស្សខាងទៀវនាសទៅដដែល
 ទំនិមិនបាននាំយកទៅដោយប្រិយាទ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ភ្នំសមសិក្ខាបទ

(៣២៩) តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភក្ខា សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណមេ ។ តេជ ខេ
បន សមយេន សាវត្ថុយំ អន្ធិកាស្ស បូតស្ស សង្ឃស្ស
សចិវភត្ថំ បដិយត្ថំ ហោតិ កោដេត្វា ចិវវេន អន្ធានេស្សា-
មាតិ ។ អដទោ ចត្វត្ថិយា ភិក្ខុ យេន សោ បូតោ តេជ-
បសន្តិមីសុ ឧបសន្តិមិត្វា តំ បូតំ ឫតនេវេទំ ទេដាវុសោ
ឥមាធិ ចិវវេន ឥមេសំ ភិក្ខុនន្តិ ។ ឈ មយំ វាទ្ត
នស្សាម អន្ធាតំ សង្ឃស្ស អនុវស្សំ សចិវភិក្ខុ
បន្ធាត្វាតិ ។ ពហុ អារុសោ សង្ឃស្ស នាយកា ពហុ
សង្ឃស្ស ភត្តា ឥមេ គុម្ពេ ចំស្សាយ គុម្ពេ សម្មស្សត្តា
ឥន វិហារន្តិ គុម្ពេ ចេ ឥមេសំ ន ទស្សថ អថ កោច-
វហិ ឥមេសំ នស្សតិ ទេដាវុសោ ឥមាធិ ចិវវេន ឥមេសំ
ភិក្ខុនន្តិ ។ អដទោ សោ បូតោ ចត្វត្ថិយេហិ ភិក្ខុហិ

សិក្ខាបទទី ១២

(៣៣៥) សមយេនាវ ព្រះក្សត្រីមាធិ ព្រះភាគ កាលគន្ធិទៅវត្តជេតវន
របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រីសាវត្ថិ ។ គ្រាពោះឯង ប្រជុំជនក្នុង
មួយក្នុងក្រីសាវត្ថិគាំភ្នាក់កែវនិច្ឆ័យនៃព្រះទាំងចិវវេន ដើម្បីថ្វាយសង្ឃ
ដោយគិតគ្នាថា យើងទាំងឡាយនឹងមិនខ្លួនខ្វះលោកទាន់ហើយនឹងប្រគេន
ចិវ ។ លំដាប់ពោះ ពួកទទួលខ្លះយកក្នុងចូលទៅកាន់ប្រជុំជនពោះ លុះចូល
ទៅហើយ បាននិយាយពាក្យនេះនឹងប្រជុំជនពោះថា ខ្ញាលភារុសោ
ពួកអ្នកចូលចិវវេននេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយនេះ ។ ពួកជនទាំងពោះបាន
និយាយតបវិញថា ព្រះអរុណ ពួកខ្ញុំមិនថ្វាយទេ ពួកខ្ញុំចាប់ភាន់កែវ
ចង្អុលព្រះទាំងចិវវេនដើម្បីថ្វាយសង្ឃកល់ៗត្នំ ។ ពួកទទួលខ្លះ
និយាយលូងលោមថា ខ្ញាលភារុសោ ទាយករបស់សង្ឃទាំងពោះច្រើន កត្ត
របស់សង្ឃក៏មានច្រើន ភិក្ខុអច្បួលនេះបានពេស្រីយាល់អ្នកទាំងឡាយ
បានជួបច្រសព្វអ្នកទាំងឡាយទើបមកគន្ធិទៅក្នុងទីនេះបាន បើអ្នកទាំង
ឡាយមិនប្រគេនដល់លោកទាំងពោះ ចុះអ្នកលា ឃើញនឹងប្រគេនដល់
លោកទាំងពោះបាន ខ្ញាលភារុសោ ចូរអ្នកទាំងឡាយទិញចិវវេនទាំងឡាយ
នេះដល់ភិក្ខុអច្បួលនេះចុះ ។ ប្រជុំជនពោះ កាលត្រូវពួកទទួលខ្លះ

វិធាននៃ មហានិទ្ទេ

ធិប្បវត្តិយមាថា យថាបដិយត្តំ ចិវំ ធាតុត្តិយោធំ ភិក្ខុធំ
 ធាតុ សង្ឃំ កត្តេន បរិសិ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ ជាធាតុ
 សង្ឃស្ស លចិវំកត្តំ បដិយត្តំ ១ ២ ជាធាតុ ធាតុត្តិយោធំ
 ភិក្ខុធំ ធាតុត្តិ ភេ បរិមាហំសុ ឧណោដេថ អាវុសោ
 សង្ឃស្ស ចិវំត្តិ ។ ធាតុ កត្តេ យថាបដិយត្តំ ចិវំ
 អយ្យា ធាតុត្តិយោ អយ្យាធំ ធាតុត្តិយោធំ បរិណាមេត្តិភិ ។
 យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បវត្តា ។ មេ ។ ភេ ឧទ្យាយត្តិ ទិយត្តិ
 វិទាចេត្តិ កតំ ហិ ធាម ធាតុត្តិយោ ភិក្ខុ ជាធំ សង្ឃិតំ
 លាភំ បរិណាតំ មុត្តលស្ស បរិណាមេស្សត្តិភិ ។ មេ ។
 សត្វំ កតំ កុម្មតំ ភិក្ខុវេ ជាធំ សង្ឃិតំ លាភំ បរិណាតំ
 មុត្តលស្ស បរិណាមេដាតំ ។ សត្វំ កតំភិ ។ វិទាហិ
 កុម្មតំ កតំ កតំ ហិ ធាម កុម្មតំ មោយបុរិសា ជាធំ
 សង្ឃិតំ លាភំ បរិណាតំ មុត្តលស្ស បរិណាមេស្សថ

វិធាននៃ មហានិទ្ទេ

ឆ្លើ ឆ្លើយទើបថាយចិវំវេលខ្លួនភាគីភិក្ខុ ដល់ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុស្ស
 ទៅ ហើយអត្តិសសង្ឃវិភក្តបុណ្ណោះ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយណាដឹងថា ភិក្ខុ
 ព្រមទាំងចិវំវេលប្រជុំនៃភាគីភិក្ខុជាដើម្បីថាយសង្ឃ វិធានដឹងថា គេ
 ថាយដល់ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុទៅហើយ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះបាននិយាយយោង
 នេះ (ទិវំប្រជុំនៃនោះ) ថា ខ្មោលភារិសោ អ្នកតាំងឡាយចូលច្រើនថាយ
 ចិវំវេលសង្ឃចុះ ។ ប្រជុំនៃនោះបាននិយាយប្រាប់ថា បតិក្រិព្រះកុណា
 ចិវំវេលភាគីភិក្ខុនោះបាននេះ លោកម្ចាស់ធាតុត្តិយតាំងឡាយបង្ហាញ
 ទៅដើម្បីពួកលោកម្ចាស់ធាតុត្តិយអស់ទៅហើយ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ណាបានសេចក្តីប្រាប់និច ។ មេ ។ ភិក្ខុតាំងឡាយនោះរោល
 រោល កិរិយា បន្តបង្ហាញថា ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុកាលបើដឹងថាលាភរបស់
 សង្ឃគេបង្ហាញ (ដើម្បីសង្ឃ) ទៅហើយ មិនគួរនឹងបង្ហាញទៅដើម្បី
 បុត្តលសោ ។ មេ ។ ព្រះដ៏ហេតុព្រះភាគគ្រាន់ស្តេច ខ្មោលភិក្ខុតាំង
 ឡាយ ពួកអ្នកតាំងឡាយកាលបើដឹងថាលាភរបស់សង្ឃវេលរោ
 បង្ហាញទៅដើម្បីសង្ឃហើយ ត្រឡប់បង្ហាញទៅដើម្បីបុត្តលវិញ ពិតមែន
 ។ ។ ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុខ្លួនថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។
 ព្រះកេត្តជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់កិរិយាថា ខ្មោលមោយបុរសតាំង
 ឡាយ អ្នកតាំងឡាយកាលបើដឹងថា លាភរបស់សង្ឃគេបង្ហាញទៅ

ព្រះបរមនិរ្ឫតិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ

នេះ មោឃបុរសា អប្បសន្តិ កំ មសាធាយ មសន្តិ
 កំ កិយ្យោកាភិយ ។ បេ ។ ឃីត្យ មន កិក្កុវេ ធិតំ
 សិក្ខាមនំ ទុក្ខិសេយ្យម យោ មន កិក្កុ ជាតំ សង្ឃិកំ
 លាភំ បរិណាតំ បុត្តលស្ស បរិណាមេយ្យ ចាចិត្តិយន្តំ ។

[៣២៦] យោ មនាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កិក្កុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥតស្មី អន្ត អនិច្ចេតោ
 កិក្កុតិ ។ ជាតាតិ ធាម សាមំ កំ ជាតាតិ អញ្ញា កំ
 តស្ស អាណេចន្តំ សោ កំ អាណេត ។ សង្ឃិកំ
 ធាម សង្ឃិស្ស និក្ខំ ហោតិ បរិច្ចត្តំ ។ លាភោ ធាម
 បរិណាតាតិសេនាស ធាតិលាម ប្បត្តិយ កេស ដ្ឋ បរិក្កា ក
 អន្តមសោ ចុណ្ណិមិល្លោមិ ទុក្ខិកុដ្ឋិមិ តសិកស្សត្តិមិ ។
 បរិណាតិ ធាម តស្សម កាវិស្សានតិ កំតា កិក្កា
 ហោតិ ។ បុត្តលស្ស បរិណាមេតិ អាមត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។

ព្រះបរមនិរ្ឫតិ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ សំបុត្រទី ១២ សេចក្តីបញ្ជាក់

(ដើម្បីសង្ខារហើយ) ហេតុអ្វីបានជាបង្ហាញទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ ឆ្ងល់មោឃ-
 បុរសទាំងឡាយ អំពីនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លា ដល់ពួកជនដែលមិនទាន់
 ជ្រះថ្លា ឬទាន់ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យរិះរកតែជ្រះថ្លាឡើយ ។ បេ ។
 ឆ្ងល់កិក្កុតិទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងឱ្យស្តីក្រាបទទេយោធិ
 នេះថា កិក្កុលាមួយដឹងថា លាភរបស់សិក្ខុគេបង្ហាញទៅ (ដើម្បីសង្ខារ
 ហើយ) (ត្រូវបំបង្ហាញទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ កិក្កុនោះត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣២៦] (ត្រីវិភាគ) កិក្កុលាមួយ មានសេចក្តីបុគ្គលកុសិ
 សិក្ខុបទទី ១ នៃបុកដិកកល្យា ។ ដែលហៅថា ដឹង គឺកិក្កុដឹងហើយ
 ខ្លួនឯងក្តី ពួកអ្នកដទៃប្រាប់កិក្កុនោះក្តី អ្នកខ្លាស់ទាត់នោះប្រាប់ (ដល់កិក្កុ
 នោះ) ក្តី ។ ដែលហៅថា របស់សិក្ខុ គឺលាភដែលទាយក បាន
 ថ្វាយ បានបរិច្ចាគដល់សិក្ខុ ។ ដែលហៅថា លាភនោះ បានដល់បរិ
 ចិត្តបុគ្គល សេនាសនៈ ដឹងបរិក្ការគឺថ្នាំជាច្រើនដល់មនុស្សឈឺ ហោយ
 ហោចទៅ សូម្បីតែដំរីនិងអ្នកក្តី ឈឺស្លន់ក្តី អម្បែរនិងជើងដង្កូវក្តី
 (ក៏ហៅថាលាភក្តីសិក្ខុបទទេ) ។ ដែលហៅថា គេបង្ហាញទៅ គឺ
 ខ្លាស់របស់គេបញ្ចេញរំពាច ពួកខ្ញុំដឹងថ្វាយ ពួកខ្ញុំដឹងថ្វី ។ កិក្កុបង្ហាញ
 ទៅដើម្បីបុគ្គលវិញ (ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៤៧] បរិណាតេ បរិណាតសញ្ញា បុគ្គលស្ស បរិណាមេតំ អាបត្តិ មាចិក្ខិយស្ស ។ បរិណាតេ វេមតំកោ បុគ្គលស្ស បរិណាមេតំ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញា បុគ្គលស្ស បរិណាមេតិ អនាបត្តិ ។ សង្ខស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស សង្ខស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ ចេតិយស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស ចេតិយស្ស វា សង្ខស្ស វា បុគ្គលស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បុគ្គលស្ស បរិណាតំ អញ្ញស្ស បុគ្គលស្ស វា សង្ខស្ស វា ចេតិយស្ស វា បរិណាមេតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ បរិណាតសញ្ញា អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ វេមតំកោ វាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អបរិណាតេ អបរិណាតសញ្ញា អនាបត្តិ ។

[៣៤៧] លាភេសបដ្ឋានទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេបដ្ឋានទៅហើយ ត្រូវប្រុងបដ្ឋានមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិបាចិក្ខិយ ។ លាភេសបដ្ឋានទៅហើយ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយបដ្ឋានមកដើម្បីបុគ្គលវិញ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសបដ្ឋានទៅហើយ ភិក្ខុសំគាល់ថា អមិនបានបដ្ឋានទៅទេ ហើយបដ្ឋានមកដើម្បីបុគ្គល មិនត្រូវអាបត្តិអ្វីឡើយ ។ លាភេសបដ្ឋានទៅ ដើម្បីសង្ខ តែភិក្ខុបដ្ឋានមក ដើម្បីសង្ខដទៃវិញ ក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសបដ្ឋានទៅហើយដើម្បីចេតិយ ភិក្ខុបដ្ឋានមកដើម្បីចេតិយដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ខក្តី ដើម្បីបុគ្គលក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសបដ្ឋានទៅដើម្បីបុគ្គលហើយ ភិក្ខុត្រូវប្រុងបដ្ឋានមក ដើម្បីបុគ្គលដទៃវិញក្តី ដើម្បីសង្ខក្តី ដើម្បីចេតិយក្តី ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេបដ្ឋានទៅហើយ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ លាភេសមិនទាន់បដ្ឋានទៅទេ ភិក្ខុសំគាល់ថាគេមិនទាន់បដ្ឋានទេ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

ព្រះបិតាមាតា សហមិត្តភាព ទ្រព្យសម្បត្តិ គ្រប់គ្រង គ្រប់គ្រង

ព្រះបិតាមាតា សហមិត្តភាព សិក្សាបទ ១២ ព្រះបិតាមាតា

[៣៧៨] អនាមិក ក្នុង ទេសាភិ បុគ្គលិក យេន យេន គុណ្ណតំ ទេយ្យធម្មោ បរិភោគំ វា លកេយ្យ មដិ សង្ការី^១ វា លកេយ្យ ចិវដ្ឋិតិកោ វា អស្ស យេន វា បទ គុណ្ណតំ ចិត្តំ បសិទ្ធិ កត្ត ទេសាភិ អណាភិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សានិ ។

[៣៧៨] ព្រះបិតាមាតា (ក្រុមសិក្សាបទ ១២ យេន) អិកាលបើតាយកស្សោ ក្នុងក្រុមនិវត្តន៍ ក្រុមនិវត្តន៍ ទេយ្យធម្ម របស់អ្នកទាំងឡាយ គឺប្រើប្រាស់បរិភោគក្តី គឺប្រើប្រាស់ការជួសជុលក្តី គឺប្រើ បំពេញយូរអង្វែងក្តី ក្នុងទិវង្គត ឬក្នុងទៀតចិត្តរបស់អ្នកទាំងឡាយ ជ្រើសរើស ក្នុងទិវង្គត អ្នកទាំងឡាយ ច្របូកច្របល់ ទាំងអស់ ១ ក្នុងក្រុម ១ ក្នុងក្រុម ១ ក្នុងក្រុម ១ ។

ទ្រព្យសម្បត្តិ គ្រប់គ្រង ។
សហមិត្តភាព គ្រប់គ្រង ។

សិក្សាបទ ១២ បទ ។
សហមិត្តភាព ៨ បទ ។

កស្សានុវត្ត

សហមិត្តភាព មេហាមិត្តភាព កស្សានុវត្ត អម្បលក្ខ កស្សានុវត្ត មដិ តាមាមិត្តភាព កស្សានុវត្ត កស្សានុវត្ត បរិភោគក្តី ។

ទ្រព្យសម្បត្តិ គ្រប់គ្រង (មាតិកា ១២ សិក្សាបទ) គឺ

- សហមិត្តភាព ១ វិញ្ញាណសិក្សាបទ ១
- មេហាមិត្តភាព ១ មហាមិត្តភាព ១
- កស្សានុវត្តភាព ១ អម្បលក្ខសិក្សាបទ ១
- កស្សានុវត្តភាព ១ មេហាមិត្តភាព ១
- មេហាមិត្តភាព ១ កស្សានុវត្តភាព ១
- មេហាមិត្តភាព ១ កស្សានុវត្តភាព ១
- មេហាមិត្តភាព ១ មេហាមិត្តភាព ១ ។

១ បរិភោគក្តី គឺ បរិភោគ ក្នុង ទិវង្គត ។

រាតត្បាត បឋមសិក្ខាបទ

រាតត្បាត សិក្ខាបទទី១

[៣២៧] គេន សមយេន នុន្ទោ កត្តា សាវត្ថិយំ
វិហាតិ ជេតវិន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាណម ។ គេន
ទោ ថន សមយេន រាជា បសេននិ កោសលោ
ឧយ្យានទាលំ អាណារេសំ គុច្ឆ កលោ ឧយ្យានំ
សោនេហំ ឧយ្យានំ កមិស្សានាតិ ។ ឃិ រេតតិ ទោ
សោ ឧយ្យានទាលោ អញ្ញោ បសេននិស្ស កោសលស្ស
បដិស្សណិគ្វា ឧយ្យានំ សោនេន្ទោ អនុស កតវត្ថុ
អញ្ញាតស្មី រុក្ខម្រលេ ជិសិវត្ថំ ជិស្វាន យេន រាជា
បសេននិ កោសលោ គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិគ្វា
រាជានំ បសេននិ កោសលំ ឯគនេកេច សុទ្ធិ^(១) រេត
ឧយ្យានំ អមិច កត្តា គុច្ឆ ជិសិវត្ថិ ។ មោតតុ
កលោ មយំ កតវត្ថុ បយ័រុទាសិស្សានាតិ ។ អថទោ
រាជា បសេននិ កោសលោ ឧយ្យានំ គុច្ឆ យេន
កត្តា គេនុបសង្កមិ ។ គេន ទោ ថន សមយេន
អញ្ញាតេ ឧទាសកោ កតវត្ថុ បយ័រុទាសេន្ទោ ជិសិវត្ថោ

[៣២៧] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគន្លឹះនៅក្នុង
ជេតវិន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាពោះឯង ស្តេច
ព្រះនាមបសេននិកោសល បានក្រាស់ចង្កឹមនាយយេន្យានទាល (អ្នកគ្រូ
ទ្រព្យ) ថា ខ្លួននាយ ឯងចូរទៅជម្រះសំភាគទ្រព្យ យើងនឹងទៅ
ទ្រព្យ ។ នាយយេន្យានទាលនោះបានទទួលព្រះឡើងរបស់ព្រះបាទ
បសេននិកោសលថា បរិត្រព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ យ៉ាងហ្មឺងហើយ ។ ក៏ជម្រះ
ទ្រព្យ ទទួលបានឃើញព្រះដំមានព្រះភាគគន្លឹះនៅក្រាមម្លប់ឈើមួយ
លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះបាទបសេននិកោសល លុះចូលទៅ
ជល់ហើយបានក្រាបចូលព្រះបាទបសេននិកោសលយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់
មេត្តាប្រោស ទ្រព្យរបស់ខ្ញុំហើយ ម្យ៉ាងទៀតព្រះដំមានព្រះភាគ
ក៏គន្លឹះទំនារដែរ ។ ព្រះបាទបសេននិកោសលទ្រង់មានបទ្ទូលថា ខ្លួន
នាថ ឃើញដូច្នោះ យើងនឹងទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ ។ គ្រាពោះ
ព្រះបាទបសេននិកោសលទ្រង់យាងទៅកាន់ទ្រព្យ ហើយចូលទៅគាល់
ព្រះដំមានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ វេលាពោះឯង មានបុរសម្នាក់កំពុងអង្គុយ

១ សុទ្ធ រោង គុច្ឆ យេន្ទោ ទិស្សា ។

ហោតិ ។ អនុសា ទោ រាជា បសេននិ កោសលោ
 តំ ឧបាសកំ កកវន្តំ បយ័រុចាសន្តំ ទិសិន្តំ ទិស្វាទ
 កិកោ អដ្ឋាសំ ។ អថទោ រក្ខោ បសេននិស្ស កោ-
 សលស្ស ឯតនហោសិ ឆាហតាយំ បុរិសោ ទាហោ
 ហោតុំ យថា កកវន្តំ បយ័រុចាសន្តំ ។ យេន កកវ
 កេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្តា កកវន្តំ អភិវនេត្តា ឯត-
 មន្តំ ទិសិនិ ។ អថទោ សោ ឧបាសកោ កកវកោ
 ការវេទ រាជានំ បសេននិ កោសលំ ទេវ អភិវនេសិ
 ទ បទុដ្ឋាសិ ។ អថទោ រាជា បសេននិ កោសលោ
 អនត្តមនោ អហោសិ កតំ ហិ ឆាម អយំ បុរិសោ
 មយំ អាតតេ ទេវ អភិវនេស្សតិ ទ បទុដ្ឋេស្សតិ ។
 អថទោ កកវ រាជានំ បសេននិ កោសលំ អនត្តមនំ
 វិនិត្តា រាជានំ បសេននិ កោសលំ ឯតនភោច ឯសោ
 ទោ មហារាជ ឧបាសកោ ពហុស្សតោ អាតតាមា
 ការមេស្ស វិតរកោតិ ។ អថទោ រក្ខោ បសេននិស្ស
 កោសលស្ស ឯតនហោសិ ឆាហតាយំ ឧបាសកោ
 ឧរកោ ហោតុំ កកវបិ ឥមស្ស វន្តំ កណាតិ ។

គាលំជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ចើបព្រះបាទបសេននិកោសលទ្រង់ទត
 ឃើញឧបាសកនោះកំពុងអង្គុយគាលំជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបន្តប្រាស
 ហើយទ្រង់មានសេចក្តីភិតភ័យ ហើយត្រង់ទ្រង់ប្រកាស (បន្តិចឈរសិន) ។
 លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេននិកោសល ទ្រង់ត្រិះរិះយើងទេថា បុរសនេះ
 មិនមែនជាមនុស្សត្រក់ទេ បុរសអង្គុយគាលំជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ឯព្រះបាទបសេននិកោសលស្តេចក៏ចូលទៅគាលំព្រះដ៏មានព្រះភាគវិវា
 លុះចូលទៅទល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយគន្លឹះក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ ចំណែកឧបាសកនោះមិនបានថ្វាយបង្គំ មិនត្រាកច្បូល
 ព្រះបាទបសេននិកោសលឡើយ ព្រោះគាតេដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 គ្រានោះ ព្រះបាទបសេននិកោសលទ្រង់ត្រង់ទ្រង់យថា បុរសនេះគាល
 ឃើញមកហើយ មិនគួរនឹងមិនថ្វាយបង្គំ មិនត្រាកច្បូល(អញ)សោះ ។
 ទណៈនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ប្រាប់ថា ព្រះបាទបសេននិកោសល
 ស្តេចមានព្រះទ័យភាគអថហើយ ទើបទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះបាទបសេននិ-
 កោសលយ៉ាងនេះថា ចតិគ្រមហាពថ ឧបាសកនេះនឹងចាញ់ស្លូតក្នុងអ្នក
 ស្តេចក្នុងបីជិត មានព្រះភ័យភ័យទាំងទ្រព្យទៅប្រាសអស់ហើយ ។
 ព្រះបាទបសេននិកោសលទ្រង់ត្រិះរិះយើងទេថា ឧបាសកនេះមិនមែន
 ជាមនុស្សពេកចាចទេ សូម្បីព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ទ្រង់សរសើរគេវិវា ។

តំ ទុច្ចាសកំ វិភទ្ធលោក វិទយ្យសំ ទុច្ចាសក យេន
 អត្តាភិ ។ សុដ្ឋ ទេវភិ ។ អថេវា ភគវំ វាចាមំ
 បសេននិ កោសលំ ធម្មិយា កថាយ សទ្ធិស្សសំ
 សមាទេសិ សមុត្តេនេសិ សម្បហំសេសិ ។ អថេវា
 វាចា បសេននិ កោសលោ ភគវតា ធម្មិយា កថាយ
 សទ្ធិស្សុកោ សមាទមំតោ សមុត្តេនិតោ សម្បហំសិតោ
 ទុដ្ឋាយាសតា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្កិលំ កត្វា
 បក្កាមិ ។

[៣៥៦] កេន - ទោ បទ សមយេន វាចា
 បសេននិ កោសលោ ទុបវិច្ឆាសាធាវតតោ យោភិ ។
 អទ្ធិសា ទោ វាចា បសេននិ កោសលោ តំ
 ទុច្ចាសកំ វិទយាយ ធម្មតាលី កច្ចន្តំ និស្វាទ
 បក្កាសាយេត្វា វិភទ្ធលោក វ្យំ កិវ ទុច្ចាសក
 ពហុស្សុតា ភគតាភោ សាទុ ទុច្ចាសក អម្ពាតំ
 វត្តាភាវំ ធម្មំ វិទេហិភិ ។ យថហំ ទេវ ជាតាមំ
 អយ្យាទំ វាចាសា អយ្យាវ ទេវស្ស វត្តាភាវំ ធម្មំ
 វិទេស្សន្តិភិ ។ អថេវា វាចា បសេននិ កោសលោ

ព្រះបាទបសេននិកោសល ទ្រង់មានព្រះមន្ត្រីរាប់ពាន់នឹងទុច្ចាសកនោះ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ទុច្ចាសក អ្នកត្រូវការដោយរបស់ណា ឃ្លៀងឃ្លាតដល់
 យើងចុះ ។ ទុច្ចាសកនោះទូលថា បណ្ឌិតព្រះសម្មតិទេព ប្រើព្រះហើយ ។
 គ្រោះនោះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាបាលស្តេចបសេននិកោសល ឲ្យឃើញ
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យអង្គភាព ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថា ។ ព្រះបាទបសេន-
 និកោសល លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាបាលឲ្យឃើញ ឲ្យកាន់យក ឲ្យ
 អង្គភាព ឲ្យរីករាយដោយធម្មិកថាហើយ ស្តេចក៏ត្រាតចាកភាសនៈថ្វាយ
 បន្តិព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទ្រង់ធ្វើប្រទាន្យុណៈច្រៀសចេញទៅ ។

[៣៥៧] គ្រោះនោះនឹង ព្រះបាទបសេននិកោសលស្តេចគង់ក្នុងភ្នំ
 ភាសិស្ថិន្ទ្រសាទដ៏ប្រសើរ ។ ព្រះបាទបសេននិកោសលបាទវា
 ឃើញទុច្ចាសកនោះដើរចុះទិសខាងម្តង លុះទេពហើយទ្រង់ឲ្យហៅ
 មក ហើយមានព្រះមន្ត្រីយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ទុច្ចាសក ភ្នំអ្នកឯងជាពុ-
 ស្ស្រាញតំភ្នំបិដក ម្ចាស់ទុច្ចាសក ល្អហើយ អ្នកចូរចម្លៀតចម្លាក់ដុះខែ
 ពួកស្រីរបស់យើងផង ។ ទុច្ចាសកនោះទូលថា បណ្ឌិតព្រះសម្មតិទេព
 វ្យំព្រះអន្តរិវិទមិណា ព្រោះហេតុតែលោកខ្ពស់ព័ន្ធយាយ លោក
 ខ្ពស់ព័ន្ធយាយគង់នឹងចម្លៀតចម្លាក់ដុះខែពួកស្រី (នីត្យុតព្រះស្នំ)
 របស់ព្រះអន្តរិទុច្ចា ។ លំដាប់នោះ ព្រះបាទបសេននិកោសល

សង្ឃ ទេ ឧបាសកោ អហានិ យេន កកវ
 តេជ្ជបស្កន្តិ ឧបស្កន្តិកា កកវន្តំ អកំវនេត្វា ឯត-
 មន្តំ ជិសីទិ ។ ឯតមន្តំ ជិសីទោ ទេ រាជា
 បសេននិ តោសលោ កកវន្តំ ឯតទេវេថ សាទុ
 កន្ត កកវ ឯតំ កំភ្នំ អាណាបេតុ យោ អង្គាតំ
 ឧត្តាតាវ ធម្មំ វាចេស្សនីទិ ។ អថទោ កកវ
 រាជា បសេននិ តោសលំ ធម្មយោ កថាយ
 សទ្ធស្សសិ សមាទមេសិ សមុត្តេដេសិ សម្បហំ-
 វេសិ ។ អថទោ រាជា បសេននិ តោសលោ
 កកវតា ធម្មយោ កថាយ សទ្ធស្សតោ សមាទបិតោ
 សមុត្តេដេសោ សម្បហំសិតោ ឧប្បាយាសថា កកវន្តំ
 អកំវនេត្វា បទក្កិណំ កក្វា បញ្ញាមិ ។ អថទោ
 កកវ អាយស្សន្តំ អាទន្តំ អាមន្តេសិ តេជ្ជហានន្ត
 រក្ខា ឧត្តាតាវ ធម្មំ វាចេហិទិ ។ ឯវំ កន្តេតិ
 ទោ អាយស្សា អាទន្តោ កកវតា បដិស្សណំក្វា
 តោលេន កាលំ ឯវិសិក្វា កក្ខា ឧត្តាតាវ ធម្មំ
 វាចេសិ ។ អថទោ អាយស្សា អាទន្តោ បុព្វញ្ញិសមយំ

ទ្រង់គ្រិះរថា ។ ទុស្សនាគោលព័ត៌មាន ទើបទ្រង់កម្រើកហើយ រាវគាល់
 ព្រះដំរីពានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់ថ្វាយបង្គំព្រះដំរីពានព្រះ
 ភាគហើយគង់នៅក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះបាទបសេននិកោសល លុះគង់ក្នុង
 ទីដ៏សមគួរហើយក៏ក្រាបទូលព្រះដំរីពានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះ
 អង្គជំទំរើន សូមព្រះដំរីពានព្រះភាគទ្រង់ប្រឹក្សិកុម្មុយទូលដល់អាចន័ត
 ធម្មញ្ញធម៌ ក្នុងផ្ទះខែត្តកស្រីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ គ្រានោះ ព្រះដំរីពាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលព្រះបាទបសេននិកោសលឱ្យឃើញ ឱ្យកាន់យក
 ឱ្យគង់តាម ទ្រង់រកយេងយងម្នាក់ ។ ព្រះបាទបសេននិកោសល សួរព្រះ
 ដំរីពានព្រះភាគទ្រង់ទទួលព្រះឱ្យឃើញ ឱ្យកាន់យក ឱ្យគង់តាម ទ្រង់រកយេង
 យងម្នាក់ហើយ ក៏ក្រែកបោកអសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដំរីពានព្រះភាគ
 ហើយធ្វើប្រទានឱ្យសាចញាវ ។ គ្រានោះ ព្រះដំរីពានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះអានន្តរដំរីពានអាយុថា ខ្លាសានន្ត អ្នកចូលម្នាក់ធម៌
 ក្នុងផ្ទះខែត្តកស្រីរបស់ស្តេច ។ ព្រះអានន្តរដំរីពានអាយុបានទទួលព្រះ
 ត្រាស់ព្រះដំរីពានព្រះភាគថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស យ៉ាងហ្នឹងហើយ ។
 ចូលទៅធម្មញ្ញធម៌ក្នុងផ្ទះខែត្តកស្រីរបស់ស្តេចសព្វ ។ វេលាតាមសម
 គួរ ។ វេលាព្រឹក ព្រះអានន្តរដំរីពានអាយុស្ងៀមស្ងៀមប្រថាប់យេងបាត្រ

ឯវាសេត្វា បត្តិវិភាសាយ យេន រក្ខា បសេនធិស្ស
 កោសលស្ស ឯវេសធិ តេនុបសង្កមិ ។ តេន ទោ
 មន សមយេន ភតា បសេនធិ កោសលោ មល្លិកាយ
 ទេវយា សន្និ សយនតោ ហោតិ ។ អន្តសា
 ទោ មល្លិកា ទេវិ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ទ្ធកោ ។
 អាទន្តំ ធិស្វាន សហសា វុដ្ឋាសិ ។ មិត្តកម្មដ្ឋ
 ទុស្សំ បកស្សិត្ត ។ អដិទោ អាយស្មា អាទទោ
 តោ ។ បដិវិភិត្តា អាទមំ តត្តា ភិក្ខុនំ ឯ ឯ ឯ ឯ
 អាហារេសិ ។ យេ តេ ភំក្ខុ អប្បដ្ឋា ។ បេ ។
 តេ ទុដ្ឋាយន្តំ ទីយន្តំ វិហារេន្តំ កដំ ហិ ធាម
 អាយស្មា អាទទោ បុត្រ អប្បដិសិវិទិតោ រក្ខា
 អន្តបុរំ បរិសិស្សតិ ។ បេ ។ សន្និ កំ ភំ អាទន្ត
 បុត្រ អប្បដិសិវិទិតោ រក្ខា អន្តបុរំ បរិសិស្សតិ ។
 សន្និ កតវាតិ ។ វិករហិ ទុដ្ឋោ តតវា កដំ ហិ
 ធាម ភំ អាទន្ត បុត្រ អប្បដិសិវិទិតោ រក្ខា អន្តបុរំ

ឯនិច្ចរិយោបច្ចុលទៅកាន់កំផលិវេសនំបសំព្រះបាទបសេនធិកោសល ។
 វេលាខានឯនិ ព្រះបាទបសេនធិកោសលស្តេចកំពុងផ្តាំមួយព្រះអរិព្រះ
 តាមមល្លិកា ។ នាទិមល្លិកាទៅបុរេឃើញព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុមកអំពី
 ចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏ត្រេកទៀនដោយប្រញាប់ ។ សំពត់មានពណ៌
 លឿងរលីងស្អាតក៏ប្តូរចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ
 ត្រឡប់បាត់ទិវារមកកាន់អាហារ ប្រាប់ដំណើរនូវផលភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងឡាយណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏តិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ
 ពោលទោស ពិរម្យិល បន្តបង្គាប់ថា ព្រះអាទន្តដ៏មានអាយុ ស្តេច
 មិនខានទ្រង់ប្រាប់ជាមុន មិនគួរនឹងចូលទៅទានក្នុងព្រះរាជកំផលិវេសនំស្តេច
 សោះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់អាទន្ត ត្មថា
 ស្តេចមិនខានប្រាប់ជាមុន អ្នកឯនិស្រាប់តែចូលទៅទានក្នុងព្រះរាជកំផល
 វេសនំស្តេច ពិតមែនឬ ។ ព្រះអាទន្តចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិភ
 វែម ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់អាទន្ត ស្តេចមិនខាន
 ប្រាប់ជាមុន អ្នកឯនិមិនគួរនឹងចូលទៅទានក្នុងព្រះរាជកំផលិវេសនំស្តេចទេ

ព្រះវិញ្ញាណលោក ដេវត្តស្ស ឃេតុសិក្ខាបទស្ស ទសានីវេទិ

បរិសិស្សសំ ទេតំ អាចន្ត អច្យុសន្តានំ វា បសាយាយ
បសន្តានំ វា តិយេព្យកាកាយ ។ មេ ។ វិការហិត្វា ធម្មិ
កេដំ កត្វា វិក្កុ អាមន្តេសំ ។

[៣៧០] នសយិមេ^(១) កំត្តុវេ អាទិណវំ វជន្តេប្ប-
រច្ចវេសនេ ។ កតមេ នស ។ ឥធិ កំត្តុវេ វាជា មហេ-
សំយា សុទ្ធិ សយនតតោ^(២) ហោតិ ។ កត្ត កំត្តុ
បរិសតិ ។ មហេសី វា កំត្តុំ ទិស្វា សំតំ ទាតុករោតិ
កំត្តុ វា មហេសី ទិស្វា សំតំ ទាតុករោតិ ។ កត្ត វត្តោ
ឃិវំ ហោតិ អត្តា ឥវេសំ កតំ វា តាស្សន្តិ វាតិ ។ អយំ
កំត្តុវេ បរិមោ អាទិណវំ វជន្តេប្បរច្ចវេសនេ ។ ចុធិ
ចចរំ កំត្តុវេ វាជា តហុកំត្តោ តហុករណីយោ អញ្ញា-
តំ ឥត្តិ កត្តា ធិស្សតំ ។ សា តេន កត្តំ កត្តោតំ^(៣) ។
កត្ត វត្តោ ឃិវំ ហោតិ ធិ ទោ ឥធិ អញ្ញោ កោចិ បរិសតិ
អញ្ញត្រ បត្តិវេតេន សិយា ធី ទោ បត្តិវេតស្ស កម្មតិ ។

ខ្មាលភាគខ្ពស់ អំពីនេះមិនមែនជាទិវ្រះថ្លាដល់ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឬមិនពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយទ្បើវិទិត្តនៃជ្រះថ្លាទ្បើវិទេ ។ មេ ។ ច្រើន
ហេតុសារពើយច្រើនធ្វើធម្មិកថាគ្រាសៈហៅកំត្តុតាំងឡាយមក ដោយ
ព្រះករុណាដ៏កាត់ ។

[២១១] ខ្មាលកំត្តុតាំងឡាយ ពោសតាំង ១០ យ៉ាងនេះវេមនិទាន
ក្នុងកិរិយាចូលទៅទាន់ក្នុងប្តីវេសនាស្តេច ។ ពោសតាំង ១០ យ៉ាងនោះ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្មាលកំត្តុតាំងឡាយ ស្តេចក្នុងរណគនេះ ច្រើនច្រើនបំ
លើក្រឡាព្រះយង្គជាំមួយមហេសី ។ កំត្តុចូលទៅក្នុងទីនោះ ។ មហេសី
បានយំញឹកញាប់ វេមនិធ្វើកិរិយាញញឹមទ្បើវ្រាតជន្លះ កំត្តុឃើញមហេសី
វេមនិធ្វើកិរិយាញញឹមទ្បើវ្រាតជន្លះ ។ ស្តេចវេមនិវង្សិសក្នុងរឿងនោះ
យ៉ាងនេះថា ការមិនគួរអ្នកទាំងពីរនាក់នេះបានធ្វើហើយ ឬជាអ្នកទាំងពីរ
នេះនឹងធ្វើខ្លះការមិនគួរ ។ ខ្មាលកំត្តុតាំងឡាយ នេះដោយពោសក្នុងកិរិយា
ចូលទៅទាន់ក្នុងប្តីវេនៈស្តេចដោយបរិម ។ ខ្មាលកំត្តុតាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅ
មានការទៀត ស្តេចជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន មានការងារក្នុងផ្ទះច្រើន ច្រើន
យាងទៅប្រោសស្រីដទៃហើយកំត្តុច ។ ឯស្រីនោះក៏មានភិរោយស្តេច
នោះ ។ ស្តេចវេមនិវង្សិសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា ជនខ្ពស់មួយដទៃចូលទៅ
ក្នុងទីនេះមិនបានទេ វៀរមួយគែបពូជិត ទំនងជាមួយបេសិចពូជិតនៃជន ។

១ ឧ. វសិមេ ។ ២ ឧ. ធិ. វសិមេ ។ ៣ កត្តិ ។

អយំ ភិក្ខុវេ ធុតំយោ អាទិណោ វាជន្តេបុរោសិយេ ។
 បុន ចយំ ភិក្ខុវេ វណ្ណា អន្តេបុរោ អញ្ញាតំ វគំ
 នស្សតិ ។ ឥត្ត វណ្ណា ឃុំ ហោតិ ន ទោ ឥន អញ្ញា
 កោចិ បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សំយា ទុ ទោ
 បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ អាទិ-
 ណោ វាជន្តេបុរោសិយេ ។ បុន ចយំ ភិក្ខុវេ វណ្ណា
 អន្តេបុរោ អក្កនិក កុយមន្តា ពហិញ្ញា សម្ពុតំ កម្មន្តិ ។
 ឥត្ត វណ្ណា ឃុំ ហោតិ ន ទោ ឥន អញ្ញា កោចិ
 បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សំយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស
 កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្តោ អាទិណោ វាជន្តេបុរោសិ-
 យេ ។ បុន ចយំ ភិក្ខុវេ វណ្ណា អន្តេបុរោ បុត្តោ វា ចំតំ
 បត្តេតិ ចំតា វា បុត្តំ បត្តេតិ ។ តេសំ ឃុំ ហោតិ ន ទោ
 ឥន អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាតិ បព្វជិតេន សំយា
 ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចោ
 អាទិណោ វាជន្តេបុរោសិយេ ។ បុន ចយំ ភិក្ខុវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទិកា ក្នុងភិយោចូលទៅទានក្នុងបុរិវោស្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅមានតទៅទៀត តែនេះណា មួយក្នុងបុរិវោស្តចាំទៅ ។ ស្តេចវេសិទ្ធិស្រ្តីស្រីនោះយ៉ាងនេះ ថា ជនមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រៀរលើកបព្វជិត ទំនង ជាភម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទិកា ក្នុង ភិយោចូលទៅទានក្នុងបុរិវោស្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅ មានតទៅទៀត រៀរលើកទាំងឡាយ ដែលស្តេចគ្រប់ដំណុំនិទុកទានក្នុង មាននៅទានក្នុងបុរិវោស្ត ត្រូវបំបែកសាយទៅទាន៖ គ្រា ។ ស្តេចវេសិ ទ្ធិស្រ្តីស្រីនោះយ៉ាងនេះថា ជនមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិន មានទេ រៀរលើកបព្វជិត ទំនងជាភម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងឡាយ នេះជាពោសទិកា ក្នុងភិយោចូលទៅទានក្នុងបុរិវោស្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហេតុដទៃទៅមានតទៅទៀត ព្រះរាជបុត្រប្រាថ្នាទ័ន ប្រើសម្រេចចំពោះព្រះរាជបិតាក្នុងបុរិវោស្តចក្ក ព្រះរាជបិតាប្រាថ្នាទ័នប្រើក ប្រើចំពោះព្រះរាជបុត្រ ។ ព្រះរាជបុត្រព្រះរាជបិតានោះវេសិទ្ធិស្រ្តី ស្រីនោះថា ជនមួយដទៃចូលទៅក្នុងទីនេះមិនមានទេ រៀរ លើកបព្វជិត ទំនងជាភម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទិកា ក្នុងភិយោចូលទៅទានក្នុងបុរិវោស្ត ។ ម្នាលភិក្ខុ

៣៦១

ពាចិត្តិយកណ្ត រោជន្តស្ស ឃប់សិក្ខាធម្មស្ស កណ្តិវិភា

រាជា វិចិត្តាចិយំ ឧទ្ធ ម៉ាណេ^(១) មមេតិ ។ យេសន្តំ
 អមចាបំ តេសំ ឃិវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន
 សំសង្កា សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 កំត្តាវេ ចន្ទោ អាទិចរេ រាជេន្តប្បាប្បវេសនេ ។ បុន
 ចមរំ កំត្តាវេ រាជា ឧទ្ធជ្ជាចិយំ ចិទេ ម៉ាណេ^(២) មមេតិ ។
 យេសន្តំ អមចាបំ តេសំ ឃិវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិ-
 តេន សំសង្កា សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ កំត្តាវេ សត្តមោ អាទិចរេ រាជេន្តប្បាប្បវេសនេ ។
 បុន ចមរំ កំត្តាវេ រាជា អកាលេ សេចំ ឧយ្យោជេតិ ។
 យេសន្តំ អមចាបំ តេសំ ឃិវំ ហោតិ រាជា ទោ
 បព្វជិតេន សំសង្កា សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស
 កម្មន្តំ ។ អយំ កំត្តាវេ អដ្ឋមោ អាទិចរេ រាជេន្តប្បាប្ប-
 វេសនេ ។ បុន ចមរំ កំត្តាវេ រាជា កាលេ សេចំ

ពាចិត្តិយកណ្ត រោជន្ត សិក្ខាធម្ម ។ ខិយាយកំពិទោល ១១ យ៉ាង

តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្តេចទ្រង់តាំងមន្ត្រីដែលតាំង
 នៅក្នុងទីតាបធិរាជ្យឡើងកាន់ទីខ្ពស់ ។ ការតាំងនោះមិនជាទីតាប់ចិត្តរបស់ដទៃ
 តាំងឡាយណា ដទៃតាំងឡាយនោះវែងរន្ធិស្រយាំងនេះថា ស្តេចតែង
 ច្រឡំក្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជារោសទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូលទៅវាងក្នុងបុរិវោ
 ស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្តេចទ្រង់
 បន្ថយមន្ត្រីដែលតាំងនៅក្នុងទីខ្ពស់ឱ្យតាំងនៅក្នុងទីតាប ។ ការតាំងនោះមិន
 ជាទីតាប់ចិត្តរបស់ដទៃតាំងឡាយណា ធនតាំងឡាយនោះវែងរន្ធិស្រ-
 យាំងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡំក្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វ-
 ជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះជារោសទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូល
 ទៅវាងក្នុងបុរិវោស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមាន
 ការទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុងកាលមិនសប្ប ។
 ការបញ្ជូនកងទ័ពនោះ មិនជាទីតាប់ចិត្តរបស់ដទៃតាំងឡាយណា
 ដទៃតាំងឡាយនោះវែងរន្ធិស្រយាំងនេះថា ស្តេចតែងច្រឡំក្រឡំ
 ដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 នេះជារោសទីប្រាំមួយ ក្នុងកិរិយាចូលទៅវាងក្នុងបុរិវោស្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ហេតុដទៃនៅមានការទៀត ស្តេចទ្រង់បញ្ជូនកងទ័ព

១ ឧ.ច. ឧទ្ធជ្ជាចិ ។ ២ វិចិត្តាចិ ។

ឧប្បោសិត្តា អន្តរាមត្តតោ ឱវត្តាបេតិ ។ យេសន្តំ
 អមចាមំ កេសំ ឯវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន
 សំសង្ខេវា សំយា នុ ទោ បព្វជិតស្ស កខ្មត្តំ ។ អយំ
 កំក្កវេ ធរាមា អាទិទរា រាជទ្រោប្បវេសនេ ។ បុ
 ចបរំ កំក្កវេ រាជទ្រោប្បវេសនេ^(១) ហត្ថិសធម្មតំ អស្សសធម្មតំ
 រាជសធម្មតំ រាជិយាទំ រូបសន្តកត្តសដោដ្ឋញ្ចានិ យាទិ
 ន បព្វជិតស្ស សារុប្បានិ ។ អយំ ទោ កំក្កវេ
 ធរាមោ អាទិទរា រាជទ្រោប្បវេសនេ ។ ឥមេ ទោ
 កំក្កវេ ធរាម អាទិទរា រាជទ្រោប្បវេសនេតិ ។

[៣៧២] អថទោ កកវា អាយស្មត្តំ អាទន្តំ អនេ-
 កបរិយាយេន វិការហិត្តា ធុត្តវតាយ ធុច្បោសតាយ
 ។ បេ ។ ឯវត្ថុ បទ កំក្កវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទន្ធិសេយ្យា
 យោ បទ កំក្ក រក្ខា ទត្ថិយស្ស ធុត្តាភិសិក្ខស្ស^(២)
 អចិត្តទ្ធរាជិត អចិត្តករាគនេ^(៣) បុព្វ អប្បជំសិ-
 វិនិតា ឥន្ទទីលំ អតិក្ខាមេយ្យ ចាទិត្តិយន្តិ ។

១ ។ ម រក្ខា កម្មេយំ ។ ២ បុព្វសិក្ខស្ស។ សោ បទ បទរាជិទេន ឥ សធនំ ។
 ៣ អតិករាគនេពិបិ យាមិ ។ សោវិ ឥមេ ឥ សធនំ ។

ទោក្នុងកាលនីសមគ្នា ហើយទ្រង់ទ្រង់ត្រឡប់វិលវិញពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ការ
 ត្រឡប់វិលវិញនោះមិនជាទំ ភាបំចិត្តរបស់វាទំ ទាយណា ជនទំ
 ទាយនោះវែមនិរន្ទៀសយ៉ាងទេ ។ ស្តេចក្នុងច្រកច្រឡំដោយ
 បព្វជិត ទំនងជាតម្របរបស់បព្វជិតទេនឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទំនាយ នេះជា
 ទោសច្រឡំបួន ក្នុងកិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវិនិស្សេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទំនាយ
 ទាយ ហេតុនៃទៅទាននោះទៀត ទានក្នុងក្រុងបុរិវិនិស្សេច ដែលដើមទៅ
 ដោយដំរី ដែលដើមទៅដោយសេះ ដែលដើមទៅដោយរថ ដំរីរូប
 សំរេចក្នុងទោសដោយផ្កាដោះហត្ថិទំនេះសចក្ខិវិភាមា សុទ្ធតែជាបេសំមិន
 សមគួរដល់បព្វជិត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទំនាយ នេះនឹងទោសដល់ ក្នុង
 កិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវិនិស្សេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទំនាយ ទោសទទ
 យ៉ាងនេះនឹងទោសក្នុងកិរិយាចូលទៅទានក្នុងបុរិវិនិស្សេច ។

[៣៧២] លំដាប់នោះ ព្រះវិហារព្រះនាគ ទ្រង់បង្ហាសព្រះ
 កាន់ដំនានកាយដោយបរិយាយជាច្រើន ។ បេ ។ ហើយទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទំនាយ អ្នកទំនាយធម្មសំវែងទ្រង់ទូរសំគុបទនេះហ៊ាន
 នេះថា ភិក្ខុណាមួយ (បើ) ស្តេចជាក្សត្រិយ៍បានបុព្វាភិសេកហើយ
 មិនបានប្រាថ្នាមុន ឈានកម្មនិពណ៌ចូលទៅក្នុងព្រៃបង្គំ ដែល
 ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ ស្រែវែកមិនទាន់ចេញ ត្រូវតែបង្គំបាចិត្តិយ ។

ព្រះបាទ

ចាត់តាំងឈ្មោះ រាជវង្ស ចាត់តាំងស្រុកស្រាវ ឈ្មោះស្រុកស្រាវ

(៣៧៣) ឈោ មហាតិ ឈោ យាទិសោ ។ មេ ។
 កិក្ខុតិ ។ មេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្ថេ អធិប្បន្តោ កិក្ខុតិ ។
 ទត្តិយោ ធាម ឧត្តោ សុជាតោ មោតិ មាតិកោ ច
 មិតិកោ ច សំសុទ្ធកមាណិកោ យា សុត្តមា មិតាម-
 ហយុតា អត្តិកោ អនុបក្កោ ជាតិកិរោ ។ មុត្តាតិ-
 សិកោ ធាម ទត្តិយាតិសេកេន អតិសិកោ មោតិ ។
 អធិក្កុណនិកោ វាជា សយមិយវ អធិក្កុណ មោតិ ។
 អធិក្កុណនិកោ មហេសិ សយមិយវ អធិក្កុណ មោតិ
 ឧតោ វ អធិក្កុណ មោតិ ។ មុត្តេ អប្បដិសិវិទិតាតិ
 មុត្តេ អធិមត្តិកោ ។ ឥន្ទទិលោ ធាម សយមិយវស្ស
 ឧត្តារេ វុត្តិ ។ សយមិយវ ធាម យត្ត កត្តិមិ រត្តា
 សយមិ មត្តិកោ មោតិ អនុមសោ សាណិប្បការម-
 វិត្តិកោ ។ ឥន្ទទិលំ អតិក្កាមេយ្យាតិ មហេ ចានំ ឧត្តាវ
 អតិក្កាមេតិ អាមត្តិ ឧត្តាស្ស ។ ឧតិយំ ចានំ អតិក្កា-
 មេតិ អាមត្តិ ចាតិក្កិយស្ស ។

ចាត់តាំងឈ្មោះ រាជវង្ស សិក្ខុចរិទ៌ សិក្ខុចរិទ៌

(៣៧៣) (ត្រីវិភាគ) កិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 សិក្ខុចរិទ៌ ខែណាមិនស្អាត ។ ដែលហៅថា ក្សត្រិយ៍នោះ បានដល់
 ដទៃអ្នកមានឋានសួគ៌ខ្ពង់ខ្ពស់ ធាតុចាតុវិទ្យា ជាអ្នកកាន់យក
 ជាតិដ៏បរិសុទ្ធិ ដល់កំពុងដ៏ដូចជាតិដ៏បរិសុទ្ធ ។ អធិមត្តិកោ
 ចរិយាល មិនបានតិរច្ឆិលដោយជាតិ ។ ដែលហៅថា បានមុត្តិកោសេក
 ហើយ គឺស្តេចដែលបានអតិសេក ដោយអតិសេកឲ្យជាក្សត្រិយ៍ ។
 ពាក្យថា ស្តេចមិនទាន់យាងចេញ គឺស្តេចមិនទាន់ចេញកំព័ក្រឡាព្រះ
 បង្គំ ។ ពាក្យថា ស្រីកែមិនទាន់ចេញ គឺមហេសិ មិនទាន់ចេញកំព័
 ក្រឡាព្រះបង្គំ ឬមួយស្តេចមិនទាន់ចេញកំព័ក្រឡាព្រះ
 ព្រះបង្គំ ។ ពាក្យថា មិនទាន់ទ្រង់ជ្រាបជាមុន គឺស្តេចមិនទាន់ទាន់
 មិនទាន់ជាមុន ។ ដែលហៅថា ចរណី គឺសំដៅយកចរណីនៃក្រឡា
 ព្រះបង្គំ (បានដល់ក្របខ្លួននៃក្រាម) ។ ច័ក្រឡាព្រះបង្គំរបស់ស្តេច
 ដែលគេកែតាំងទុក ក្នុងទីណាមួយ ដោយហោចៅស្តេចក្រីក្រដែល
 គេបំផ្លាញក្នុងខ្លួនដោយនាង ក៏ហៅថាក្រឡាព្រះបង្គំចរិយសំ ។
 ពាក្យថា ឈានក្នុងចរណីចូលទៅ សេចក្តីថា កិក្ខុណាដ៏ហោចទ៌
 ឲ្យក្នុងចរណីចូលទៅ ត្រូវតែបង្កប់ក្នុង ។ ឈានដ៏ហោចទ៌ ចូលទៅ
 ត្រូវតែបង្កប់ក្នុង ។

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

[៣៥៤] អប្បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញី វត្ថុ-
 ទិលំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អប្បដិសំវិ-
 ទិតេ វេមតិកោ វត្ថុទិលំ អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិ-
 យស្ស ។ អប្បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញី វត្ថុទិលំ
 អតិក្កាមេតិ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ បដិសំវិទិតេ អប្ប-
 ដិសំវិទិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ វេម-
 តិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំវិទិតេ បដិសំវិទិត-
 សញ្ញី អនាបត្តិ ។

[៣៥៥] អនាបត្តិ បដិសំវិទិតេ ០ ទុក្ខិយោ ហោតិ
 ០ ទុក្ខិយាភិសេកេ ០ អភិសិទ្ធា ហោតិ ០ ជា សយ-
 ជីយក ០ តិក្ខុន្តោ ហោតិ ០ មហេសី សយជីយក ០ តិក្ខុន្តា
 ហោតិ ០ ទោ ក សយជីយក ០ តិក្ខុន្តា ហោតិ ០
 សយជីយក ០ ទុក្ខត្ថកស្ស អាតិក្កត្ថកស្សាតិ ។

បដិសំវិទិតេ ០ ទុក្ខិយោ ហោតិ ០

[៣៥៦] ស្តេចមិនបានមន្ត កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបានមន្ត
 ហើយដើរកន្លងរោលិច្ចលទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបានមន្ត
 កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ ហើយដើរកន្លងរោលិច្ចលទៅ (ត្រូវអាបត្តិ
 បាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបានមន្ត កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបានមន្ត ហើយ
 ដើរកន្លងរោលិច្ចលទៅ (ត្រូវអាបត្តិបាចិត្តិយ ។ ស្តេចមិនបានមន្ត ហើយ
 កិក្ខុសំគាល់ជាស្តេចមិនបានមន្ត (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្តេចមិនបានមន្ត ហើយ
 កិក្ខុមានសេចក្តីសង្ស័យ (ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ ស្តេចមិនបានមន្ត ហើយ កិក្ខុ
 សំគាល់ជាស្តេចមិនបានមន្ត ហើយ មិនត្រូវអាបត្តិ ។

[៣៥៧] ព្រះវិជយមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទៈខេមាឌ ៧ យ៉ាង)
 កិស្តេចបានមន្ត ១ ធនោមិនមែនជាត្រ័យ ១ ជាស្តេចក៏មិនបាន
 ទុក្ខលាមនិសកដោយអតិសកជាត្រ័យ ១ ស្តេចយាងចេញពីក្រឡា
 ព្រះបន្ទំ ១ មហេសីចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ បុម្ភយស្តេចនឹងមហេសី
 តំនីរិ ចេញពីក្រឡាព្រះបន្ទំ ១ ស្តេចនឹងមហេសីមិនបាននៅក្នុងក្រឡា
 ព្រះបន្ទំ ១ កិក្ខុត្ថ ១ កិក្ខុដ៏មហាភិ ១ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[៣៩៦] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ កតវា សាវគ្គិយំ
វិហាតំ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ បន សមយេន អញ្ញតារោ កិក្ខុ អចិវតិយោ ននិយា
ញាយតិ ។ អញ្ញតារោមិ ព្រាហ្មណោ បញ្ចសតានំ ថវិកំ
ថលេ ធិត្តិមិត្តា អចិវតិយោ ននិយោ ញាយិត្តា^(១) វិស្ស-
វិត្តា អតមាសិ ។ អថទោ សោ កិក្ខុ ភស្សយំ ព្រាហ្ម-
ណស្ស ថវិកា មា នស្សិតិ អត្តហោសិ ។ អថទោ
សោ ព្រាហ្មណោ សវិត្តា គុវិតោ អាណាវិត្តា តំ កិក្ខុ
ឯតនភេត អបំ មេ ភោ ថវិកំ បស្សេយ្យសីតិ ។
ហន្ត ព្រាហ្មណាតិ អនាសិ ។ អថទោ ភស្ស ព្រាហ្ម-
ណស្ស ឯតនហោសិ តេជ នុ ទោ អហំ ឧចាយេន
និមស្ស កិក្ខុនោ បុណ្ណបត្តំ ន ននេយ្យន្តិ ។ ន
មេ ភោ បញ្ចសតានំ សមាស្សំ មេតិ បលិកុដ្ឋិត្តា
ឌុញ្ចំ ។ អថទោ សោ កិក្ខុ អាហមំ ភត្តា កិក្ខុនំ
ឯតមត្តំ អាណចេសិ ។ យេ តេ កិក្ខុ អច្យុត្តា

សិក្ខាបទទី ២

[៣៩៦] សម័យនោះ ព្រះក្នុងមហានិព្វាន កាលគង់នៅ
ត្រូវជនខ្លះ របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតគ្រឿងសាវត្ថិ ។ គ្រាទានឯង
ភិក្ខុមួយបួនគ្រឿងក្នុងស្នឹងអចិវតិ ។ ទានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់ទៀតបានទុកថង់
ប្រាក់ចំនួន៥០០ កហាចណៈសីលោក ហើយចុះភ្នំក្នុងស្នឹងអចិវតិ
(ទៀងមកហើយ) ក៏ក្នុងថង់ប្រាក់ ដើរទៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ
ភិក្ខុនោះក៏វិសយកាយគិតថា ថង់នេះប្រាកដជាថង់ប្រាក់របស់ព្រាហ្ម-
ណ៍នោះ កុំបីនាសបាត់ឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍នោះនឹកឃើញក៏ត្រឡប់វិល
មកវិញដោយប្រញាប់ ហើយបានសួរភិក្ខុនោះយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដ៏ចំរើន លោកម្ចាស់បានឃើញថង់ប្រាក់របស់ខ្ញុំដដែល ។ ភិក្ខុនោះ
បានឱ្យថង់ប្រាក់នោះទៅដោយពាក្យថា យកចុះព្រាហ្មណ៍ ។ ចើបព្រាហ្ម-
ណ៍នោះបាននឹកយំនេះថា អញមិនប្បិទ្ធវិទ្ធាន្តិមំផលភិក្ខុនេះ ដោយ
ទុបាយដូចម្តេចហ្ន៎ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះចោទប្រកាន់ថា បពិត្រលោកម្ចាស់
កហាចណៈរបស់ខ្ញុំមិនមែន៥០០ទេ របស់ខ្ញុំប្រាកដជា១០០០ ដូចជាបំភិក្ខុ
នោះហើយក៏វិលទៅ ។ បពិត្រលោកភិក្ខុនោះទៅកាន់អាណាមហើយប្រាប់
សេចក្តីនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណា បានសេចក្តីប្រាកដ

។ បេ ។ គេ ឧដ្ឋាយន្តំ ទិយន្តំ វិទាចន្តំ កថំ ហិ
 ធាម កំត្តុ រគំ ឧត្តហេស្សតិភិ ។ បេ ។ សច្ចំ កំរ ត្វំ
 កំត្តុ រគំ ឧត្តហេស្សតិ ។ សច្ចំ កករតិ ។ វិទាហិ
 កុត្តា រគំ កថំ ហិ ធាម ត្វំ មោយបុរិស រគំ
 ឧត្តហេស្សសំ ទេតំ មោយបុរិស អប្បសន្ធានំ វា មសា-
 ធាយ បសន្ធានំ វា កិយ្យោកាវយ ។ បេ ។ វិវា បទ
 កំត្តុវ វងំ សិក្ខាមនំ ឧត្តសេយ្យាថ យោ បទ កំត្តុ
 រគំ វា រគទសម្មតំ វា ឧត្តណ្ណេយ្យ វា ឧត្តណ្ណា-
 ថេយ្យ វា ចាចិក្ខុយន្តំ ។ វិវាវំ កតតា កំត្តុនំ
 សិក្ខាមនំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៧៧] គេន ទោ បទ សមយេន សាវគ្គិយា
 ឧស្សវេ ហោតិ ។ មទុស្សា អលន្តកប្បជយត្តា ឧយ្យានំ
 កច្ឆន្តំ ។ វិសាទាថិ មិការហោតា អលន្តកប្បជយត្តា
 ឧយ្យានំ កមិស្សមិភិ តាមតោ ចិក្ខុមិត្តា ក្សាហិ
 ករិស្សមិ ទិយ្យានំ កត្តា យន្តនាហំ កតវន្តំ បយិវុតា-

។ បេ ។ កំត្តុតាំងឡាយនោះពាលៈពាស គំរង្សិល បទុបស្តិបំថា
 កំត្តុមិនគួរនឹងវិសយភក្កនោះមានមាសប្រាក់ជាដើមសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
 ជំទាវព្រះភោគក្រាស់ស្អាត ម្ចាស់កំត្តុ គួរជាអ្នកឯងវិសយភក្កនោះ ពិភ
 មែមឬ ។ កំត្តុនោះទូលថា សូមច្រើនមត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជា
 ម្ចាស់ជំទាវព្រះភោគច្រើនគំរង្សិលថា ម្ចាស់មោយបុរស អ្នកឯងមិនគួរ
 នឹងវិសយភក្កនោះទេ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើនេះមិនមែននាំឱ្យជ្រះថ្លាដល់
 ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឬនាំពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យវិនិវតន
 ជ្រះថ្លាទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កំត្តុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឃ្លីសំផែនឱ្យមិ
 នូវសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កំត្តុណាមួយវិសយកឯងក្តី ឱ្យគេវិសយកក្តី
 នូវកន្លះក្តី ឱ្យវិសយគេសន្មត្តនោះក្តី ក្រែងកម្តីបំបិក្ខិយ ។
 សិក្ខាបទនេះព្រះជំទាវព្រះភោគច្រើនបញ្ញត្តាហើយដល់កំត្តុតាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះ ។

[៣៧៧] សមីយនោះឯង មានមហាស្រពក្នុងក្រុងសាវត្តិ ។
 មទុស្សតាំងឡាយប្រដាប់តាក់តែងខ្លួនទៅកាន់ទ្រូង ។ សូម្បីនាង
 វិសាទាមិការហោតា ក៏បានប្រដាប់តាក់តែងភាយ ហើយក៏បញ្ជូនស្រក
 ទៅដោយគិតថា អញមិនទៅកាន់ទ្រូងដែរ ហើយគិតទៅទៀតថា
 ចុះអញមិនទៅកាន់ទ្រូងឬក្តី លើសប្រាស្រូវក្រអូបស្រពកាលព្រះជំទាវ

ពារីវិយាស្តោ គេវត្ថុស្ស ទុវិយាស្តោស្ស ទិវាសំ

សេយ្យន្តំ អាគារណំ ឱម្មត្ថុត្ថា ឧត្តរាសាម្ព័ន្ធ កណ្ណំគំ
 ពន្ធិត្ថា តាសិយា អនាសំ ហន្ត ធម៌ ធម៌ កណ្ណំគំ
 កណ្ណំយិតំ ។ អថទោ វិសាទា មិការាមាតា យេន
 កតិកា គេទុបសន្តម៌ ឧបសន្តម៌ត្ថា កតវន្តំ អតិកានេត្តា
 ឯកមន្តំ ជិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ជិសិទ្ធំ ទោ វិសាទំ
 មិការាមាតា កតិកា ធម្មិយា តតាយ សន្តុស្សសិ
 សមាទមេសិ សមុត្តេដេសិ សម្បវាសេសិ ។ អថទោ
 វិសាទា មិការាមាតា កតវតា ធម្មិយា តតាយ
 សន្តុស្សតា សមាទមិតា សមុត្តជិតា សម្បវាសិតា
 ឧត្តាយាសនា កតវន្តំ អតិកានេត្តា បទត្ថិណំ កត្តា
 បន្តាមិ ។ អថទោ សា យាសំ តំ កណ្ណំគំ វិស្សត្ថា
 អនមាសំ ។ កិក្ខុ បស្សត្ថា កតវតោ ឯកមន្តំ អាណេ-
 ចេសុំ ។ គេទហិ កិក្ខុវេ ឧត្តហេត្តា ជិត្តិបថាតំ ។
 អថទោ កតិកា ឯកមន្តំ ជិតានេ ឯកមន្តំ បករណេ
 ធម្មំ កតំ កត្តា កិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុថាបាមិ កិក្ខុវេ
 វតំ វា វតនសម្មតំ វា អជ្ឈិកមេ ឧត្តហេត្តា វា

ធម៌វិយាស្តោ គេវត្ថុ សិក្ខាទទ៌ ២ ខំតា

ព្រះភាគវិញ ហើយក៏ដោះខ្លួនត្រូវនិរាករណៈចង់ជាបង្កើតដោយសំរាប់
 ចង្អុល ហើយបានបុណ្យទៅតាមដំណើរ ហើយបាន ឯងចូលរួមបង្កើតនោះ
 ទៅ ។ សំដៅប៉ុន្មាន នាទីវិសាទាមិការាមាតា បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តន្ត្រីសំរាប់
 វិសាទាមិការាមាតាដែលអង្គុយនៅក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ឲ្យឃើញ
 ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរឹតរយ ដោយធម៌កថាហើយ ។ ឯនាទី
 វិសាទាមិការាមាតា លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់តន្ត្រីសំរាប់ឲ្យឃើញ ឲ្យ
 កាន់យក ឲ្យកាចហាន ឲ្យរឹតរយ ដោយធម៌កថាហើយ ក៏ក្រែកចោក
 អាសនៈថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទេស្តិយាហើយចៀសចេញ
 ទៅ ។ ឯនាទីនោះក៏ត្រូវបានលទ្ធផលបង្កើតនោះ ហើយដើរចេញទៅ ។
 ក៏កុំចាំឲ្យយាយឃើញហើយ បានក្រែកចូលដំណើរផ្ទះចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់កុំចាំឲ្យយាយ បើ
 ដូច្នោះអ្នកចាំឲ្យយាយចូរមើលយកទុកចុះ ។ ព្រះនិទាននេះ ដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌កថា ហើយត្រាស់ទៅកុំចាំឲ្យយាយ
 ដោយព្រះតុល្យដីកាថា ម្ចាស់កុំចាំឲ្យយាយ កថាអនុញ្ញាតឲ្យកុំ
 មើលឯង ចូរមើលឲ្យមើល ឲ្យវាឆេះក្តី ឲ្យវាផ្អែកដែលគេលេចក្តី

ឧត្តហារបេត្យា វា ជំនុំជំនុំ យស្ស កុរិស្សត្ថំ លោ
 ហរិស្សត្ថំ ។ ឯវត្ស បទ កំត្យាវ ឥមំ សិក្ខាបទំ
 ឧត្តិសេយ្យោ យោ បទ កំត្យា រតនំ វា រតនសម្មតំ វា
 អញ្ញត្តិ អន្តរាណា ឧត្តល្លោយ្យ វា ឧត្តល្លោយេយ្យ វា
 បាចន្តិយន្តិ ។ ឯវត្សំ កតវតា កំត្យំ សិក្ខាបទំ
 បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[២៦៥] តេជ ទោ បទ សមយេន កាសិស្ស
 ជនបទេស្ស អនាថមិណ្ឌុកុស្ស កហមតិស្ស កម្មត្ត-
 កាមោ ហោតិ ។ តេជ ច កហមតិនា អន្តរាសិ
 អាណត្តោ ហោតិ សរិច កត្តនា អាណត្តិ កត្ត
 ករយ្យសីតិ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន សម្មហុសា
 កំត្យ កាសិស្ស ជនបទេស្ស ហរិកំ ចរណោ យេន
 អនាថមិណ្ឌុកុស្ស កហមតិស្ស កម្មត្តកាមោ តេជ-
 សម្មតិស្ស ។ អនុសា ទោ លោ បុរិសោ តេ កំត្យ
 ទ្រតោវ អាណត្តេ ជិស្វាន យេន តេ កំត្យ តេជសម្មតិ
 ទបសម្មតិក្ខា តេ កំត្យ អតិវិនេត្យា ឯវត្សំ អតិវិ-
 សេន្ត កត្ត អយ្យា ស្វាគនាយ កហមតិនោ កត្តិ ។

កុរិកាវាហិតិយទុកដោយនិគម រតនៈរបស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងយក
 ទៅ ។ ហួសកុំចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយធម្មសិដ្ឋិឡើងនូវសិក្ខាបទ
 រនេយ្យនិទេសថា កំត្យាហម្មយេស្សឯកុំ ឱ្យតេសីកុំ ឱ្យតេសី ឱ្យតុ
 ដែលតេសីទុកថា កេនៈកុំ ត្រូវតែបង្កប់កុំយ រៀនវិនិច (តើសយកឱ្យ
 រតនៈដែលតេសី) ទៅក្នុងវត្ត ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏មានព្រះភោគច្រើន
 បញ្ញត្តិហើយ ដល់កំត្យចាំឱ្យយយ៉ាងនេះ ។

[២៦៦] ត្រាតារឯង កុរិកាសិវនបទ មានស្រុក ១ ជាទីធ្វើ
 ការងាររបស់អង្គបម្រើកុរិកាសិវ ។ កហមតិទោះបីបង្គាប់អង្គបម្រើ
 (កូនខ្លួន) ថា បើលោកម្ចាស់ចាំឱ្យយចំបង្គមក អ្នកឯងត្រូវធ្វើកត្តប្រ-
 តេន៍ផង ។ ត្រាតារឯង កំត្យចាំឱ្យយច្រើនប្រកាច់ទៅកាន់ចាំកុរិក
 កាសិវនបទ ហើយហួសទៅកាន់ស្រុកជាទីធ្វើការងាររបស់អង្គបម្រើកុរិក
 កហមតិ ។ បុរសនោះបានឃើញកំត្យចាំនោះមកដល់ចង្វាយ លុះបាន
 ឃើញច្បាស់ហើយ បានចូលទៅកេត្យចាំនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 បានថ្វាយបង្គំកំត្យចាំនោះហើយពោលនូវពាក្យនេះថា បពិត្រព្រះករុណា
 សូមលោកម្ចាស់ចាំឱ្យយទទួលបង្គាប់របស់កហមតិ កុរិវត្តស្រុក ។

អាវស្ម័យស្ស អន្តោអាវស្មេថា អថេត្តិក្កស្ស ឧបហា-
រោ ។ ឧត្តន្តោយ្យាតិ សយំ កណ្ណាតិ អាមត្តិ ចាចិក្កិ-
យស្ស ។ ឧត្តន្តោយេយ្យាតិ អញ្ញំ កណ្ណាបេតិ អាមត្តិ
ចាចិក្កិយស្ស ។

[៣៦០] រតនំ វា បទ កិក្ខុចា រតនសម្មតំ វា
អដ្ឋារមេ វា អដ្ឋារសាថេ វា ឧត្តហេត្វា វា ឧត្តហា-
យេត្វា វា ធិត្តិបិក្ខុត្តិ រូបេន វា ធិមិក្ខេន វា សុត្តារាណំ
កត្វា ធិត្តិបិក្ខុ អាចិក្ខុត្តំ យស្ស កណ្ណំ ធិត្តិ សោ
អាត្មត្តិ ។ សទេ តត្ត អាត្មត្តិ សោ វត្តោ អាវសា
កំធិសន្ត កណ្ណតិ ។ សទេ រូបេន វា ធិមិក្ខេន វា
សម្មារេតំ នាតត្តំ ។ តោ ទេ សម្មារេតំ វិចិហាហិ
អាវសាតំ វត្តោ ។ តត្វា អាវសា បក្កមន្តេន យេ
តត្ត ហេត្តិ កិក្ខុ បដិវុចា រេសំ ហេត្ត ធិត្តិបិក្ខុ

ខៃចិស្ថាតំ (បើ) ចិស្ថាតំវេលេវតាចេតិ សិរេយក(និមទំ)មថា
ខៃចិស្ថាតំ ។ ពាក្យថា វេសធិតិ សេចក្តីថា ភិក្ខុកាន់យកដោយខ្លួនឯង
ត្រូវអាចក្តីបាចិក្តិយ ។ ពាក្យថា ឱ្យគេវេស សេចក្តីថា ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃ
កាន់យក ត្រូវអាចក្តីបាចិក្តិយ ។

[៣៦១] ពាក្យថា ម្យំនិទៀត ភិក្ខុធម្មវេសធិតិ ឬឱ្យគេវេស
ឱ្យគេភិក្ខុ ឱ្យវេសវេសខ្លួនគេភិក្ខុ ភាគីក្តីក្តី ភាគីក្តីចិស្ថាតំក្តី
ហើយទុកដាក់ សេចក្តីថា ភិក្ខុសិទ្ធិកា^(១) (ត្រៀមកំណត់ដឹង)ដោយ
ម្យក្តី ដោយធិមិក្ខុត្រៀមសំគាល់ក្តី ធម្មវិទុកដាក់ហើយប្រាប់ថា ថទ
ណាពុកកណ្ណ ដទៃនោះចូរមកយកចុះ ។ បើម្ចាស់របស់នោះមកក្នុងទី
នោះភិក្ខុធម្មវេសនាថា អាវសោ កណ្ណរបស់អ្នកដូចម្តេច ។ បើគេ
ប្រាប់ត្រូវតាមម្យក្តី តាមធិមិក្ខុត្រៀមសំគាល់ក្តី ភិក្ខុធម្មវិទុកចុះ ។ បើគេ
ប្រាប់មិនត្រូវ ភិក្ខុធម្មវិទុកលោថា អាវសោ អ្នកចូរមកខ្លួនឯងចុះ ។
កាលភិក្ខុនោះនិទៀសវាចញ្ញាពាក្យចិស្ថាតំនោះទៅ កិក្ខុចំនិទ្យាយ
ណាដ៏សមគួរមាននៅក្នុងទីនោះ ធម្មវិទុកក្នុងវិជ្ជកិក្ខុចំនិទ្យាយនោះ

១ កិក្ខុវេលេវតាវេលេវ ៧ ប្រិកា មានមាសប្រាក់ជាដើម ដែលគេធ្វើទេស្តិក/ត្រូតិ ក្នុង
សំគាល់ដំកុក្តី ត្រូវធ្វើស្រាយកដោយទុកនៅទីណាមួយ ដំគ្មានខ្លួន ឬដំគ្រាន់ខ្លួនដែល
ខ្លួននៅ និសេចក្តីក្នុងលោកនោះ ដូច្នោះ គួរណាបានបំណង គួរនោះចូលមកទទួលយក ។

បញ្ញត្តិក្នុង ។ ចេ ចេ ហោន្តិ កិក្ខុ បដិវ្រា យេ កត្ត
ហោន្តិ កហបត្តិកា បដិវ្រា គេសំ ហេតុ ចិត្តិយិក្ខា
បញ្ញត្តិក្នុង ។ អយំ កត្ត សាមិច្ឆិកំ អយំ កត្ត អនុចម្ពតា ។

(៣៦០) អនាបត្តិ កតំ វា កតេសម្មតំ វា អដ្ឋា-
រាម វា អដ្ឋារសេដេ វា ទត្តហេតុ វា ទត្តហារមេត្វា
វា ចិត្តិយតិ យស្ស កវិស្សតិ សោ ហវិស្សតិ កតេ-
សម្មតំ វា វិស្សាសំ កត្តាតិ តាវកាលំ កំ កត្តាតិ
បំសុត្វលសញ្ញាស្ស ទម្មត្តកស្ស អាណិកម្មកស្សតិ ។

ទុតិយសំបូរណំ ធិដ្ឋិតំ ។

។ រាមំ វា កតេសម្មតំ វា កត្តិ កត្តិ យោគ្ខេ វិស្សតំ ។

ហើយចៀសចេញទៅ ។ បើមិនមានភិក្ខុជំនួយទេ ភិក្ខុនោះត្រូវធ្វើទុក
ទៅដៃរបស់ពួកគេបរិភោជន៍សម្បត្តិ ដែលមាននៅក្នុងទីនោះ ហើយគប្បី
ចៀសចេញទៅ ។ ពាក្យថា ទេវតាសាមិច្ឆិកម្មក្នុងសំគាបទន្លោះ គឺនេះ
នាមធម្មតាក្នុងរឿងនោះ ។

(៣៦១) វា-ដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសំគាបទន្លោះចាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុវិសធិនំ ឬឱ្យគេវេស ឱ្យកន្លះក្តី ឱ្យក្រែងលាតសន្ធឹកជាគន្លងក្តី
មានក្នុងវត្តក្តី មានក្នុងវិស្សាគក្តី ហើយទុកដាក់ជាយតិភជា គេនេះ
របស់អ្នកណា អ្នកនោះនឹងនាំយកទៅ ។ ភិក្ខុកាន់យកក្នុងដែលគេសន្មត
ជាគន្លងជាយស្សិទ្ធស្វាល ។ ភិក្ខុកាន់យកជាយស្សិទ្ធិ ។ ភិក្ខុសំគាល់ថាជា
របស់បដិវ្រាស្ស ។ ភិក្ខុត្រួត ។ ភិក្ខុដើមចញ្ញត្តិ ។ ។

សិប្បបទិ ២ ចប់ ។

ពតិយសិក្ខាបទ

[៣៦៦] តេជ សមយេន តុត្តា ភគវ សាវត្ថយំ
វិហរតំ ជេតវាទ អបាធិបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
។ ចជ សមយេន ចតុត្ថិបរា ភិក្ខុ វិការលេ
កាមំ ចវិសិក្ខា សកាយំ ជិសិទិក្ខា អនេកវិហិតំ
គិរិច្ឆានកតំ ករេន្តិ សេយ្យដំទំ រាជកតំ ចោរកតំ
មហាមគ្គកតំ សេនាភតំ កយភតំ យុទ្ធកតំ
អន្តកតំ ចានកតំ វត្តកតំ សយុនកតំ មាលាភតំ
កន្ទកតំ ញាតិកតំ យានកតំ តាមកតំ ជិគ-
មកតំ ឈកតំ ជនចនកតំ ភត្តិកតំ សុរាភតំ
វិសិទាភតំ កុម្មុដ្ឋានកតំ មុទ្ធស្យេនកតំ ធានត្តកតំ
លោកត្តា យំ កំ សមុទ្ធត្តា យំ កំ ភតិភវាភវកតំ

សិក្ខាបទ ១៣

[៣៦៦] សមយាទា ព្រកុច្ចដំហានព្រះតាគ កាលនតំនៅក្នុ
ជេតវាទ បេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋំ ជំកក្រិវិសាវត្ថិ ។ ត្រាធារេឯវ
ពួកនេត្តិយភិក្ខុចូលទៅកាន់ស្រែកក្នុងវេលារស្សៀល ហើយអង្គុយនិយាយ
គិរិច្ឆានកថាផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរាជជាទីប្រជុំនិយាយ គិរិច្ឆានកថាធារ
ថូចាម្ពចន្ទៈ គិរិច្ឆានកថាធារ គិរិច្ឆានកថាជ្រើស្តើងស្តើម ពោលអំពីចោរ
ពោលអំពីមហាមគ្គ ពោលអំពីសេនាភាហាន ពោលអំពីក្តីយ (និវិសត្ត
សាលាវិជ្ជាដើម) ពោលអំពីចម្បក្នុង ពោលអំពីតុយ ពោលអំពីចិត
ពោលអំពីសំរាម ពោលអំពីទីដេត ពោលអំពីផ្កាអម្រឹម ពោលអំពី
គ្រឿងក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រែក
ពោលអំពីនិមម ពោលអំពីក្រិវិ ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រ
ពោលអំពីសុំ។ ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទីដំណល់ខ្លួន គិតនវិទ្យ
ពោលអំពីញាតិដែល ស្តាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីភ្លឺង
ផ្សេង ។ ដែលនកប្រយោជន៍ ពោលអំពីលោក (លទ្ធកុមារកក្នុង
លោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភវៈ(១)និវិអភវៈ(២)ដែលជាវោកុ

១ ភវៈ ពិលស្សាតទិដ្ឋិ ។ ២ ភវៈ ពិវេទនាទិដ្ឋិ មុក្កិកទៀត ភវៈ ពិសេចក្តីបិណ្ឌិក អភវៈ ពិ
សេចក្តីសាមស្សុ ឬភវៈ ពិសេចក្តីសុខ្យាភាម អភវៈ ពិសេចក្តីល្បាយធ្វើខ្លួនច្បាប់យក
ឧក្រយោជន៍ ។

ឥតិ វា ។ មនុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ
 កង់ ហិ ធាម សមណា សក្យបុគ្គិយា វិការលេ
 កាមំ បរិសិទ្ធា សកាយំ ធិសីទិក្ខា អនេកវិហិតំ
 តិរច្ឆានកមំ កាថេស្សន្តិ សេយ្យដំទំ រាជកង់ ចោរ-
 កង់ មហាបត្តកង់ សេនាគង់ កយកង់ យុទ្ធកង់
 អន្តកង់ ធានកង់ វត្តកង់ សយនកង់ អាណា-
 កង់ កន្តកង់ ញាតិកង់ យានកង់ កាមកង់
 ធិតមកង់ ធនកកង់ ជនចនកង់ ឥត្តិកង់ សុរកង់
 វិសិទ្ធាកង់ កុម្មុជ្ជាធកង់ បុត្រប្បេកកង់ ចានន្តកង់
 លោកត្តាយិកំ សមុទ្ធត្តាយិកំ ឥតិកវា កវកង់
 ឥតិ វា សេយ្យដាមំ តិហិ កាមកោភិចោតិ ។
 អស្សាសុំ ចោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សាបំ ឧដ្ឋា-
 យន្តាទំ ទ័យន្តាទំ វិចារេន្តាទំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ
 អប្បិដ្ឋា ។ យេ ។ តេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កង់
 ហិ ធាម ធាតុក្ខិយា ភិក្ខុ វិការលេ កាមំ បរិសិទ្ធា

ឥតិយោវេនី ដូច្នោះ ដូច្នោះ ។ មនុស្សទាំងឡាយពាលពោស
 គិរិវិល បន្ទុះបង្ហាច់ ពួកសមណសក្យមុត្រិ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុក
 ក្នុងវេលាវិការលេហើយអង្គុយនិយាយនិព្វានកថាផ្សេងៗជាច្រើន ក្នុងកេរ្តិ៍
 ជាទីប្រជុំនិយាយ ដូចពួកគ្រិហស្ថអ្នកបរិភោគខ្មៅតាមសោះ គិរិព្វានកថា
 ទោះដូចម្តេច គិរិព្វានកថាទោតើ ពោលអំពីរឿងស្តេច ពោលអំពីចារ
 ពោលអំពីមហាមន្យ ពោលអំពីសេនាបាហាទ ពោលអំពីភ័យ (និងសក្ខ
 សាហាវជាដើម) ពោលអំពីចម្បក់ ពោលអំពីបាយ ពោលអំពីទឹក
 ពោលអំពីសំពត់ ពោលអំពីទំផេក ពោលអំពីកម្រិត ពោលអំពីគ្រឿង
 ក្រអូប ពោលអំពីញាតិ ពោលអំពីយាន ពោលអំពីស្រុក ពោលអំពីធិតម
 ពោលអំពីធន ពោលអំពីជនបទ ពោលអំពីស្រី ពោលអំពីសុរា
 ពោលអំពីច្រក ពោលអំពីទំផេកល្អនៃក្រុម គឺកំពង់ទឹក ពោលអំពីញាតិ
 ដែលស្តាប់ទៅកាន់បរលោក ពោលអំពីរឿងផ្សេងៗ ពោលអំពីលោក
 (លទ្ធកុហាកក្នុងលោក) ពោលអំពីសមុទ្រ ពោលអំពីភិវិទិមអភិវិជ្ជលជា
 ហេតុឥតិយោវេនីដូច្នោះ ដូច្នោះ ។ កិច្ចទាំងឡាយបានព្រមមនុស្ស
 ទាំងនោះពាលពោសគិរិវិល បន្ទុះបង្ហាច់ហើយ ។ កិច្ចទាំងឡាយណា
 បានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្លះ ។ បេ ។ កិច្ចទាំងឡាយនោះពាលពោស គិរិវិល
 បន្ទុះបង្ហាច់ ពួកពួកខ្លះភិក្ខុ មិនគួរនឹងមកចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ

សភាយំ ធិសីទិក្ខា អនេកកវិហិតំ តិរច្ឆានកតំ
 កថេស្សតិ សេយ្យដីធំ រាជកតំ ។ បេ ។ ឥតិក-
 វាភវកតំ ឥតិ វាតិ ។ បេ ។ សច្ចំ តិវ តុម្ព
 តិក្កវេ វិការលេ តាមំ បវិសិក្ខា សភាយំ ធិសីទិក្ខា
 អនេកកវិហិតំ តិរច្ឆានកតំ កថេស្ស រាជកតំ
 រាជកតំ ។ បេ ។ ឥតិកវាភវកតំ ឥតិ វាតិ ។
 សច្ចំ តិកវាតិ ។ វិការយិ តុម្ពោ ភកវិ កតំ ហំ
 ធាម តុម្ពោ មោយមុវិសា វិការលេ តាមំ បវិសិក្ខា
 សភាយំ ធិសីទិក្ខា អនេកកវិហិតំ តិរច្ឆានកតំ
 កថេស្សតិ សេយ្យដីធំ រាជកតំ ។ បេ ។ ឥតិកវា-
 ភវកតំ ឥតិ វា រាជំ មោយមុវិសា អប្បសន្ធាធំ
 វា បសាធាយ បសន្ធាធំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 វរាត្យ បទ កំត្តវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុក្ខិសេយ្យថ

ហើយអង្គុយនិយាយតែប្តូរគ្នាថា ផ្សេងៗ ជាច្រើន ក្នុងរោងជាតិប្រែប្រួល
 រលាះ តែប្តូរគ្នាថា ទោះដូចម្តេចខ្លះ តែប្តូរគ្នាថា ទោះអី ពោលអំពី
 រឿងស្តេច ។ បេ ។ រោលអំពីភវៈទិវិភវ ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍
 ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ។ បេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរថា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកឯងរាល់គ្នាចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការល ហើយ
 អង្គុយនិយាយតែប្តូរគ្នាថា ផ្សេងៗ ជាច្រើន តែប្តូរគ្នាថា ទោះដូចម្តេចខ្លះ
 តែប្តូរគ្នាថា ទោះអី ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពី
 ភវៈទិវិភវ ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ពិតមែនឬ ។
 ពួកអ្នកនិយាយក្នុងពេលថា សូមទ្រង់មេត្តាជ្រាប ពិតមែន ។ ព្រះភិក្ខុ
 ជាម្ចាស់ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់និយាយថា ម្ចាស់មោយមុវិសាទាំងឡាយ
 ពួកអ្នកឯងមិនគួរនឹងចូលស្រុក ក្នុងវេលាវិការល ហើយអង្គុយនិយាយ
 តែប្តូរគ្នាថា ផ្សេងៗ ជាច្រើន តែប្តូរគ្នាថា ទោះដូចម្តេចខ្លះ តែប្តូរគ្នាថា
 ទោះអី ពោលអំពីរឿងស្តេច ។ បេ ។ ពោលអំពីភវៈទិវិភវ
 ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ដូច្នោះខ្លះ ដូច្នោះខ្លះ ម្ចាស់មោយមុវិសាទាំង
 ឡាយ កំពើនេះមិនមែនទាំងឡាយ ដែលពួកអ្នកដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
 ឬទាំងពួកអ្នកដែលជ្រះថ្លាហើយ ទ្រង់នឹកនៃជ្រះថ្លាទៀតទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីសំដែងរឿងខ្លីស្តីក្នុងទោះ

យោ ចធិ ភិក្ខុ វិការលេ តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិគ្គិ-
យន្តិ ។ ឯវញ្ជិណំ កកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ
បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៦៣] ភេទ ទោ ចធិ សមយេន សម្ពហុលា
ភិក្ខុ កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថិ កុច្ឆន្តា សាយំ
អញ្ញតិ តាមំ ឧបកថ្មីសុ ។ មទុស្សា ភេ ភិក្ខុ ចស្ស័-
ន្ទា ឯតទេវេចំ បរិសេដ កន្តេនិ ។ អដទោ ភេ ភិក្ខុ
កកវតា មជ្ជិក្ខត្តំ វិការលេ តាមំ បរិសិក្ខុនិ កុក្កុច្ឆា-
យត្តា^(១) ន បរិសិសុ ។ ទោភ ភេ ភិក្ខុ មជ្ជិក្ខីសុ ។
អដទោ ភេ ភិក្ខុ សាវត្ថិ កុច្ឆា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាភេ-
ទេសុ ។ ភិក្ខុ កកវតា ឯតមត្តំ អាភេទេសុ ។ អដទោ
កកវ ឯតស្មី ចំនានេ ឯតស្មី បកាណោ ចម្មី តមំ
កត្តា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាបាមិ ភិក្ខុវេ អាបុច្ឆា
វិការលេ តាមំ បរិសិក្ខុ ឯវញ្ជ ចធិ ភិក្ខុវេ ឧមំ សិក្ខា-
បទំ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ ចធិ ភិក្ខុ អនាបុច្ឆា វិការលេ
តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិគ្គិយន្តិ ។ ឯវញ្ជិណំ កកវតា
ភិក្ខុនំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

១ កុក្កុច្ឆាយត្តា ធម្មត្ថិកន្តិចំ យេន្តា វិស្សតិ ។

យាវិទេថ ភិក្ខុណាម្បយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ ត្រូវតាមភ្នំបាចិគ្គិយ ។
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយាវិទេថ ។
[៣៦៣] សម័យនោះឯង ភិក្ខុទាំងឡាយប្រើទម្រុញទៅកាន់គ្រឹះ
សាវត្ថិក្នុងកោសលេជនបទ គឺបានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ក្នុងវេលា ល្ងាច ។
មទុស្សាទាំងឡាយឃើញភិក្ខុទាំងនោះហើយ ក៏បានពាលខ្សឹកខ្សួលនេះថា
សូមលោកគ្មានទាំងឡាយទិមន្តចូលមក ចំណែកភិក្ខុទាំងនោះសន្សំយថា
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាមខ្សឹកខ្សួលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេហើយ
បានថាទិមន្តចូលទៅ ។ ពោរទាំងឡាយបានប្តូរភិក្ខុទាំងនោះ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះទៅគ្រឹះសាវត្ថិហើយប្រាប់សេចក្តីទុំដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំង
ឡាយក្រាបចូលចំណីទុំចំពោះព្រះជីមានព្រះភាគ ។ ព្រោះទិមន្តនេះ
ចំណើតនេះ ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់ច្នៃចម្អិនជាហើយក្រសះហៅភិក្ខុទាំង
ឡាយមកថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតិកិច្ចដែលបានលា
ភិក្ខុផងនោះហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មក
ទាំងឡាយគឺស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រីស្រី
បានលាហើយចូលទៅកាន់ស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ ត្រូវតាមភ្នំបាចិគ្គិយ ។
ព្រះជីមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយាវិទេថ ។

ចប់ដំបូង រាជវង្ស ធម៌យសិក្ខាបទស្ស អនុញ្ញាតិ

ចប់ដំបូង រាជវង្ស សំគ្រប់ទី ៣ សេចក្តីពញ្ញាតិជាបន្តបន្ទាប់

[៣៦៤] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ កិច្ច
 កោសលេសុ ជនបទេសុ សាវត្ថី កុច្ឆាត្តា សាយំ អញ្ញាតំ
 តាមំ ឧបកច្ឆិ ។ មនុស្សា តំ កិច្ចំ បស្សិត្តា ឯតទភោទំ
 បរិសេដ កន្តេតិ ។ អដទោ សោ កិច្ចំ កតវតា បដិស្តុត្តំ
 អនាបុច្ឆា វិការលេ តាមំ បរិសេដុ កុច្ឆា បាយោ
 ទ ចារិសំ ។ ហោក តំ កិច្ចំ អច្ឆិទ្ធិសុ ។ អដទោ សោ
 កិច្ចំ សាវត្ថី កុច្ឆា កិច្ចំ ឯ ឯតមត្តំ អាណេសិ ។ កិច្ចំ
 កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេសិ ។ អដទោ កតវិ ឯតស្មិ
 ឯនាទំ ឯតស្មិ បករណោ ធម្មិ តតំ តត្តា កិច្ចំ អា-
 មន្តេសំ អនុជាបាមំ កិច្ចំ បស្តំ កិច្ចំ អនុច្ឆា វិការលេ
 តាមំ បរិសេដុ វិវត្ត បទ កិច្ចំ វេ វេ វេ សំគ្រាបដំ ឧត្តិ-
 សេយ្យាដ យោ បទ កិច្ចំ សត្តំ កិច្ចំ អនាបុច្ឆា
 វិការលេ តាមំ បរិសេយ្យ ចាចិក្ខិយទ្ធិ ។ វិវត្តំ ឯ
 កតវតា កិច្ចំ សំគ្រាបដំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[៣៦៥] តេជ ទោ បទ សមយេន អញ្ញាតោ
 កិច្ច អហិថា ធម្មោ ហោតិ ។ អញ្ញាតោ កិច្ច អតិ
 អាហាវិស្សមីតិ តាមំ កុច្ឆិ ។ អដទោ សោ កិច្ច

[៣៦៤] សម័យនោះឯង កិច្ចមួយប្រទេសក្រុងសាវត្ថីក្នុងកោស-
 លវេស វេលាល្ងាចបានចូលទៅកាន់ស្រុកមួយ ។ មនុស្សទាំងឡាយ
 ឃើញកិច្ចនោះហើយបានដោលខ្លាចក្រែងនោះ សូមលោកម្ចាស់និមន្តចូល
 មក ។ ចំណែកកិច្ចនោះទៀតស្រាប់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាត់ហាម
 ការដែលនិមន្តលោកិកជនគ្នា ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការល ទើបនិម-
 ន្តចូលទៅ ។ លុះលោកិកទាំងនោះ ។ កិច្ចនោះទៅដល់ក្រុងសា-
 វត្ថីក៏ប្រាប់សេចក្តីនេះដល់កិច្ចទាំងឡាយ ។ កិច្ចទាំងឡាយក្រាបចូលដំ-
 ណើរនិមន្តព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិមន្តនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម៌ក៏ ហើយគ្រាសំគ្រាទាំងឡាយមកថា ខ្ញុំ
 កិច្ចទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាតិកិច្ចលោកិកដែលមានទៅជាមុន ហើយ
 ទើបចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលបាន ខ្ញុំកិច្ចទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 គប្បីសំគ្រាទៀតនូវសំគ្រាចនេះយ៉ាងនេះថា កិច្ចលោកិកដែល
 មានទៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការល គ្រាមត្តិបាចិត្តិយ ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសំគ្រាចនេះដល់កិច្ចទាំងឡាយយ៉ាងនេះហើយ ។

[៣៦៥] សម័យនោះឯង មានសំគ្រាមួយប្រទេស ។ កិច្ចមួយ
 ប្រទេសក្រុងសាវត្ថីដោយគិតថា អញ្ញាតិទៅយកភ្នំនិមក ។ កែកិច្ចនោះ

កតវតា បដិក្ខត្តំ សន្តំ កិក្ខត្តំ អនាបុត្តា វិការលេ កាមំ
 បវិសិក្ខត្តំ កុក្កុន្តាយន្តោ ឯ ចាវិសំ ។ កតវតា ឯត-
 មត្តំ អាណេចសំ ។ អថេតា កតវា ឯតស្មី ចំណេ
 ឯតស្មី ឯតវលេ ឯឌី កាមំ កត្តា កិក្ខត្ត អាមន្តសំ
 អនុជាតាមិ កិក្ខត្ត តថាវុប អន្តាយិកោ ករណីយេ
 សន្តំ កិក្ខត្តំ អនាបុត្តា វិការលេ កាមំ បវិសិក្ខំ ឯវត្ត
 បឯ កិក្ខត្ត ឥមំ សិក្ខាបដិ ឧត្តិសេយ្យាថ យោ
 បឯ កិក្ខត្ត សន្តំ កិក្ខត្តំ អនាបុត្តា វិការលេ កាមំ
 បវិសេយ្យ អញ្ញត្រិ តថាវុប អន្តាយិកា ករណីយោ
 ចាចិក្ខយន្តិ ។

[៣៦៦] យោ បថាតិ យោ យាធិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខតិ ។ បេ ។ អយំ ឥបស្មី អត្តេ អធិប្បតា កិក្ខតិ ។
 សន្តោ ចាម កិក្ខត្ត សញ្ញា យោតិ អាបុត្តា បវិសិក្ខំ ។
 អសន្តោ ចាម កិក្ខត្ត ឯ សញ្ញា យោតិ អាបុត្តា បវិសិក្ខំ ។
 វិការលោ ចាម មជ្ឈត្តិកោ វិការត្តេ យាវ អនុណត្ត-
 មតា ។ កាមំ បវិសេយ្យតិ បវិក្ខត្តស្ស កាមស្ស
 បវិក្ខត្តំ អតិក្ខមន្តស្ស អាបត្តំ ចាចិក្ខយសា ។

អន្លិសថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនយាត់ហាមការមិនបានលាភិក្ខុដែល
 មាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ ដើមមិនហើនចូលទៅ ។ កិក្ខ
 នោះគ្រាបចូលដំណើរចុះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះមិនមានទេ
 ដំណើរទេ ព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើនធ្វើតម្កល់ថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុ
 ចាំឱ្យយមកថា ម្ចាស់កិក្ខចាំឱ្យយ គឺថាឥតអនុញ្ញាតឱ្យភិក្ខុដែលមាន
 កិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ មិនទាច់លាភិក្ខុដែលមាននៅ ហើយចូលស្រុកក្នុង
 វេលាវិការលេបាន ម្ចាស់កិក្ខចាំឱ្យយ អ្នកចាំឱ្យយឧប្បវិសិក្ខុច្រើន
 ខ្ញុំសិក្ខាបទនេះយំទេចោ កិក្ខណាមួយមិនបានលាភិក្ខុដែលមាននៅ
 ហើយចូលស្រុកក្នុងវេលាវិការលេ ត្រូវគាច់ក្តីចាចិក្ខយ រៀនលះនៃខោនកិច្ច
 ប្រញាប់ដូច្នោះ ។

[៣៦៦] ត្រីវិក្ខត្តៈ កិក្ខណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាក្នុង
 សិក្ខាបទទី ១ នៃប្រាជ្ញាដំណើរ ។ ដែលហៅថា កិក្ខមាននៅ កិក្ខ
 ដែលគេគ្មានដំណាលហើយចូលទៅ (កាន់ស្រុក) បាន ។ ដែលហៅថា
 កិក្ខមិនមាននៅ គឺមិនមានកិក្ខដែលគេគ្មានដំណាលហើយចូលទៅ (កាន់
 ស្រុក) ។ ដែលហៅថា វេលាវិការលេនោះ គឺតាំងពីថ្ងៃជ្រកត្រង់ទៅ
 ដល់ចល័តន៍អរុណរយច្រើន ។ ពាក្យថា ចូលទៅកាន់ស្រុក សេចក្តីថា
 កិក្ខណាមួយដែលនិយមនៃស្រុកដែលមានបេស ត្រូវគាច់ក្តីចាចិក្ខយ ។

ចាចិត្តិយកល្យា រាមនិទ្ទស្ស អភិយសិប្បាចរស្ស អាចម្ពិរតា

ចាចិត្តិយកល្យា រាមនិទ្ទ សិប្បាចរ ៣ វិសេដិល្យុវិអាចម្ពិ

អចរិត្តិក្កស្ស កាមស្ស ឧបចារ ឧក្កាមន្តស្ស អាចម្ពិ
ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញត្រ តថាវុតា អប្បាយកា កា-
កាលីយាតិ វេយត្វា តថាវុចំ អប្បាយកំ កាលីយំ ។

ភិក្ខុយោ ឧបំហានចូល វេតានំ បចារស្រុកវេល ភាគរបេ ត្រៃភាចត្តិប្បា
ចិត្តិយ ។ ពាក្យថា វៀវេលវិកោមានភិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ រសចក្កិថា លើក
វេលវិកោភិច្ចប្រញាប់មានសភាពដូច្នោះ ។

[៣៦៧] វិកាលេ វិកាលសញ្ញំ សង្កំ ភិក្ខុំ អប្ប-
បុត្តា កាមំ ចរិសតិ អញ្ញត្រ តថាវុតា អប្បាយកា
កាលីយា អាមន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ វិកាលេ វេយតិកា
សង្កំ ភិក្ខុំ អប្បបុត្តា កាមំ ចរិសតិ អញ្ញត្រ តថាវុតា
អប្បាយកា កាលីយា អាមន្តំ ចាចិត្តិយស្ស ។ វិកា-
លេ កាលសញ្ញំ សង្កំ ភិក្ខុំ អប្បបុត្តា កាមំ ចរិសតិ
អញ្ញត្រ តថាវុតា អប្បាយកា កាលីយា អាមន្តំ ចា-
ចិត្តិយស្ស ។ កាលេ វិកាលសញ្ញំ អាមន្តំ ឧក្កាមន្តស្ស ។
កាលេ វេយតិកា អាមន្តំ ឧក្កាមន្តស្ស ។ កាលេ
កាលសញ្ញំ អប្បាចត្តិ ។

[៣៦៧] វេលវិកាល(កាលមិនគួរ) ភិក្ខុសំភាល់ថាវេលវិកាល
ហើយមិនបានលាភិក្ខុវេលមាននៅ ចូលវេតានំស្រុក ត្រៃភាចត្តិប្បាចិត្តិយ
វៀវេលវិកោមានភិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ វេលវិកាល ភិក្ខុមានរសចក្កិ
សន្សឹម ហើយមិនលាភិក្ខុវេលមាននៅ ចូលវេតានំស្រុក ត្រៃភា-
ចត្តិប្បាចិត្តិយ វៀវេលវិកោមានភិច្ចប្រញាប់ដូច្នោះ ។ កាលមិនគួរ ភិក្ខុ
សំភាល់ថាកាលគួរ ហើយមិនលាភិក្ខុវេលមាននៅ ចូលវេតានំ
ស្រុក ត្រៃភាចត្តិប្បាចិត្តិយ វៀវេលវិកោមានភិច្ចប្រញាប់មានសភាព
ដូច្នោះ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសំភាល់ថាកាលមិនគួរ ហើយ(មិនលាភិក្ខុវេល
ចូលវេតានំស្រុក) ត្រៃភាចត្តិប្បាចិត្តិយ ។ កាលគួរ ភិក្ខុមានរសចក្កិ
សន្សឹម ត្រៃភាចត្តិប្បាចិត្តិយ ។ កាលគួរ ភិក្ខុសំភាល់ថាកាលគួរ មិនត្រៃ
ភាចត្តិប្បាចិត្តិយ ។

(៣៦៥) អនាមត្តិ តដារូបេ អប្បាយិកេ ការណីយេ
សន្តំ កិក្ខុំ អាមុត្តា បរិសតិ អសន្តំ កិក្ខុំ អនាមុត្តា
បរិសតិ អន្តរាណម៌^(១) កច្ចតិ កិក្ខុំទូបស្សយំ កច្ចតិ
តំគ្គិយសេយ្យំ កច្ចតិ បដិក្កមចំ កច្ចតិ ការមេ មត្តោ
ហោតិ អាបនាសុ ឧម្ពុត្តោស្ស អាណិកាយ្ហិកស្សន្តិ ។

នតំយសំក្ខបំ ធម៌ំ ។

១ ឧ.ម. អន្តរាណម៌ ។

(៣៦៥) ករៈវិសេសមិទ្ធិត្រិវិកាចត្តំ (ក្នុងសិក្ខាបទខានេមាម ១១ យ៉ាង)
កិក្ខុំមានតំចូប្រញាប់ហ្មេនសភាពដូច្នោះ ១ កិក្ខុំបានលាភិក្ខុផលដែល
មាននៅហើយចូលទៅ ១ កិក្ខុំមិនបានលាព្រះគ្មានកិក្ខុហើយចូលទៅ ១
កិក្ខុដើរទៅកាន់ចំនាត់ភោគម ១ កិក្ខុទៅកាន់លំនៅកិក្ខុមិ ១ កិក្ខុទៅកាន់
លំនៅភ្នំភ្នំភ្នំយ ១ កិក្ខុទៅកាន់ចំនាត់ហើយត្រឡប់វិញ ១ កិក្ខុដើរ
កាមដូរមាននៅក្នុងស្រុក ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុធូត ១
កិក្ខុដើមចេញភ្នំ ១ ។

សំក្ខបទី ៣ ចប់ ។

បញ្ចស័ក្ខបទី

(២៦៧) ភេទ សមយេន តុន្តោ ភគវា សុត្តន្តសុ
វិហារនិ កាថលវត្តស្មី ធិត្រាជារមេ ។ ភេទ ទោ មន
សមយេន អញ្ញតារេន ឧទ្ធតារេន កិក្ខុ បរិវតា ហោន្តិ
យេសំ អយ្យចំ សូចិយេន អន្តោ អហំ សូចិយេនាតិ ។
ភេទ ទោ មន សមយេន កិក្ខុ ពហូ សូចិយេ វិញ្ញា-
បេន្តិ ។ យេសំ ឧទ្ធតារ សូចិយេន ភេ មហាន្តេ សូចិយេ
វិញ្ញាបេន្តិ ។ យេសំ មហាន្តា សូចិយេន ភេ ឧទ្ធតារ សូ-
ចិយេ វិញ្ញាបេន្តិ ។ អថទោ ឧទ្ធតារេន កិក្ខុនំ ពហូ
សូចិយេន ករោន្តោ ន សក្កោតំ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ កណ្ឌំ
កាតុំ អន្តបាមិ ន យាបេតិ ។ បុត្តនារាបិស្ស កិល-
មន្តិ ។ មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កង់
ហំ នាម សមណា សក្យបុត្តិយា ន មន្តិ ជាតិក្កា
ពហូ សូចិយេ វិញ្ញាបេស្សន្តិ អយំ វសេសំ ពហូ
សូចិយេ ករោន្តោ ន សក្កោតំ អញ្ញំ វិញ្ញាយិកំ
កណ្ឌំ កាតុំ អន្តបាមិ ន យាបេតិ បុត្តនារាបិស្ស

សិក្ខាបទទី ៤

(២៦៧) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំបានព្រះភាគ កាលនឹងទៅ
ធិត្រាជារមេ ទៀតព្រឹត្តិកថុលពស្មុ កុនិវេនសក្កុ ។ វេលានោះឯង បាន
ជាងវិទ្ធក្រម្នាត់ បានបរិវេណ កិក្ខុតាំងឡាយជា រោគក្ខាស័តាំងឡាយ
ណាត្រូវការបំបង់មូល ខ្ញុំព្រះករុណា នឹងប្រគេនបំបង់មូល ។ ព្រះនោះ
កិក្ខុតាំងឡាយក៏បានសូមបំបង់មូលជាច្រើន ។ ពួកកិក្ខុណា បានបំបង់
មូលក្នុង កិក្ខុតាំងនោះសូមបំបង់មូលច្រើន ពួកកិក្ខុណា បានបំបង់មូល
ចំ កិក្ខុតាំងនោះសូមយកបំបង់មូលក្នុងច្រើន ។ លំដាប់នោះ ជាងវិទ្ធក្រម
វេលាវិគេធ្វើបំបង់មូលច្រើនប្រគេនកិក្ខុតាំងឡាយ ក៏មិនអាចនឹងធ្វើរបស់
សម្រាប់លក់ដូរទៀតបានឡើយ ហើយមិនអាចនឹងញ៉ាំងអក្ខភាពឲ្យ
ប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រកាន់របស់ជាងនោះសោត ក៏ឡើយ
ព្រួយសំបុក ។ មទុស្សាទាំងឡាយក៏ពោលទោស ក៏ចៀល បន្ត
ចម្លាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំបង់
មូលច្រើន ឯជាងវិទ្ធក្រមនេះវេលាវិគេធ្វើបំបង់មូលច្រើនប្រគេនកិក្ខុតាំងនេះ
ក៏មិនអាចធ្វើរបស់សម្រាប់លក់ដូរទៀតបាន ហើយមិនបានញ៉ាំងអក្ខ-
ភាពឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងកូននឹងប្រកាន់របស់ជាងនោះសោត

កាលបទដ្ឋតិ ។ អស្សាសុំ ទោ កិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ
 ឧដ្ឋាយន្តានំ ច័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ
 កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ ច័យន្តិ វិចារេន្តិ
 កាដំ ហិ ចាម កិក្ខុ ឧ មត្តំ ជាធិត្វា ពហុ ស្វច័យេវ
 វិញ្ញាយេស្សន្តិ ។ បេ ។ សច្ចំ កាវ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ឧ
 មត្តំ ជាធិត្វា ពហុ ស្វច័យេវ វិញ្ញាយេន្តិ ។ សច្ចំ
 ភក្កវតិ ។ វិសហិ ពុន្ទោ ភក្កវ កាដំ ហិ ចាម
 ភេ កិក្ខុវេ មោយេបុរិសា ឧ មត្តំ ជាធិត្វា ពហុ
 ស្វច័យេវ វិញ្ញាយេស្សន្តិ ទេតំ កិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ
 វា មសាធាយ មសន្តានំ វា កិយ្យោកាវាយ ។ បេ ។
 វាវេត្វ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧដ្ឋិសេយ្យាថ យោ
 បទ កិក្ខុ អដ្ឋិមយំ វា ទន្តមយំ វា វិសាលមយំ វា
 ស្វច័យេវ កាវាវេយ្យ ភេទេតំ ចាធិត្វិយន្តិ ។

កិក្ខុវេត្វិយលំបាក ។ កាលបទស្សតាំងនោះកំពុងនៃកាលៈទេសៈ កិ
 ដ្រិល ឧដ្ឋុបដ្ឋិបំ កិក្ខុតាំងឡាយកំបាត់ព្រហ្មសំ ។ ពួកកិក្ខុណាខាង
 សេចក្តីប្រាប់ភិច ។ បេ ។ កិក្ខុតាំងនោះកំពាលៈទេសៈ កិដ្រិល បន្ត
 បង្ហាញថា កិក្ខុតាំងឡាយមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពន់ម្តួលច្រើន
 (ហួសកំណត់) ។ បេ ។ ព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំង
 ឡាយ ពួកកិក្ខុតាំងឡាយមិនស្គាល់ប្រមាណ សូមបំពន់ម្តួលច្រើន ភិក
 មែនឬ ។ កិក្ខុតាំងនោះក្រាបចូលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិកមែន ។ ព្រះ
 ពុទ្ធជាម្ចាស់ដំមានព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសួរថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ពួកនាយបុ
 សេតាំងនោះមិនគួរនឹងមិនដឹងប្រមាណ សូមបំពន់ម្តួលច្រើន ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 តាំងឡាយ គាំព័ទ្ធជមែនមិនមែនចាំពួកដទៃដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ឲ្យជ្រះ
 ថ្លាឡើង ចូលចាំពួកដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់ក្រដោះឡើងទេ ។ បេ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ ពួកតាំងឡាយគប្បីសំដែងឡើងទូរស៊ីក្តាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា កិក្ខុណាមួយឲ្យគេធ្វើបំពន់ម្តួលជាវិការវន្តិក្តិ ជាវិការ
 វន្តិក្តិ ជាវិការវន្តិស្និក្តិ ត្រូវតែទទេកបាច់ក្តិយេ ។

* អដ្ឋិមយំ គឺយន្តិយនេះមានកំពូត្រូវបំបែកបំពន់ម្តួលនោះចូលទៅនៃយក្ខ ទើបសំដែងបាន
 រឿងនេះយក្ខិយយក្ខេ សំដែងមិនបានអ្វីយ ។

[៣៧០] យោ បទាតិ យោ យោធិសោ ។ បេ ។
 កិក្ខុតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី អត្តេ អចិប្បតោ កិក្ខុតិ ។
 អង្គ ទាម យង្គិញ្ចំ អង្គ ។ ធម្មោ ទាម ហត្ថិធម្មោ
 វុត្តំ ។ វិសាលំ ទាម យង្គិញ្ចំ វិសាលំ ។ កាក-
 បេយ្យាតិ កាកេតិ វ កាកមេតិ វ បយោតេ ធុក្កដំ
 បដិលាភេធម ភិក្ខុតា ទាចិក្ខុយំ ទេសេតត្ថំ ។

[៣៧១] អត្តោ វិប្បកតំ អត្តោ បរិយោសាយេតិ
 អាមត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ។ អត្តោ វិប្បកតំ បរេហំ
 បរិយោសាយេតិ អាមត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ។ បរេហំ វិប្ប-
 កតំ អត្តោ បរិយោសាយេតិ អាមត្តិ ទាចិក្ខុយស្ស ។
 បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសាយេតិ អាមត្តិ ទាចិក្ខុ-
 យស្ស ។ អញ្ញស្សត្តាយ កាកេតំ វ កាកមេតិ វ
 អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។ អញ្ញេ កតំ បដិលកិក្ខុ
 បរិក្ខុញ្ចំ អាមត្តិ ធុក្កដស្ស ។

[៣៧២] គ្រីតិកាភ្នំ ភិក្ខុណាមួយ មាសេសត្តិដ៏បំណងសិក្សា-
 បទេ ។ បទេ ។ វិប្បកតំ អត្តោ ។ វិសាលំ អត្តោ ។ វិសាលំ
 ហៅថា គេ បំណងក្នុងការប្រាណ ។ វិសាលំ ហៅថា វិសាលំ គឺវិសាលំ
 ណាមួយ ។ ពាក្យថា ប្បត្តេ គឺថា ដោយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី
 ត្រូវតាមតម្រូវក្តី ប្រយោគវិសាលំ ត្រូវបំណងបំណងមួយដែលខ្លួនបាន
 មេត្តា ហើយសឹមសំដែងអាមត្តិបាចិត្តិយ ។

[៣៧៣] ភិក្ខុញ្ចំ បំណងមួយដែលខ្លួនធ្វើមិនទាន់ស្រេច ឲ្យ
 សាមិច្ឆិកាយ្យខ្លួនឯង ត្រូវតាមតម្រូវបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុបង្គាប់អ្នកដទៃឲ្យ
 សាមិច្ឆិកាយ្យខ្លួនឯង ត្រូវតាមតម្រូវបាចិត្តិយ ។ បំណងមួយដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ត្រូវតាមតម្រូវបាចិត្តិយ ។
 បំណងមួយដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុសាមិច្ឆិកាយ្យខ្លួនឯង ត្រូវ
 តាមតម្រូវបាចិត្តិយ ។ បំណងមួយដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នក
 ដទៃសាមិច្ឆិកាយ្យ ត្រូវតាមតម្រូវបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើអ្នក
 ដទៃឲ្យធ្វើក្តី ខ្លួនបំណងមួយដែលអ្នកដទៃ ត្រូវតាមតម្រូវក្តី ។ ភិក្ខុបាន
 បំណងមួយដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមតម្រូវ
 ក្តី ។

(៣៧៤) អបាមគ្គិ គណ្ណិកាយ អរណិកោ វិជ
 អញ្ញនិយា អញ្ញនិសលាកាយ វសិជេយ ឧទតា-
 បុញ្ញនិយា ឧទ្ទត្តកស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

បទ្កសំបូរេនំ និដ្ឋិតំ ។

(៣៧៥) វិជេយនិមិត្តិកាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេមាទ១៧ យ៉ាង)
 និក្ខយកម្ពុជិជាដើមមកធ្វើជាទៀវក្កំ ។ ធ្វើជាចេសំសម្រាប់ត្រួតត្រា ។
 ធ្វើជាគ្រិលវត្ថុនៃចារិក ។ ធ្វើជាភ្នាក់សម្រាប់ដាក់ក្នុងបង្កក់ក្រូច ។ ធ្វើជា
 ចង្កីវៃភ្នាក់នោះ ។ ធ្វើជាម្រៀមកំចិត ។ ធ្វើជាចេសំសម្រាប់ជូតចិត ។
 ក្នុងក្រុង ។ ក្នុងជីមបញ្ញតិ ។ ។

សិក្ខាបទទំ ៤ ចប់ ។

ចតុមសំព្វបទំ

[៣៧៣] គេន សមយេន តុន្តោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហាតំ ជេតវិទេ អនាជបិណ្ឌិតស្ស អាកាមេ ។ គេន
ទោ បទ សមយេន អាយស្មា ឧបទន្តោ សក្សបុត្តោ
ឧត្ថ ឆោ សយតិ ។ អថទា កកវា សម្ពហុលេហិ
កិក្ខុហិ សន្និ សេតសនទាវតំ អហិណ្ឌោ យេន
យស្មតោ ឧបទន្តស្ស សក្សបុត្តស្ស វិហារោ គេនុប-
សន្តមិ ។ អត្ថសា ទោ អាយស្មា ឧបទន្តោ សក្សបុត្តោ
កកវន្តំ ត្ថនោ ។ អាកច្ឆន្តំ ទិស្វាន កកវន្តំ ឯតទកេច
អាកច្ឆតុ មេ កន្ត កកវា សយនំ បស្សត្ថតិ ។ អថ-
ទោ កកវា តនោ ។ បដិច្ចំវត្តត្វា កិក្ខុ អាមន្តសំ
អាសយតោ កិក្ខុវ មោយបុរិសា វេទិតម្លោតិ ។ អថទោ
កកវា អាយស្មន្តំ ឧបទន្តំ សក្សបុត្តំ អនេកបរិយាយេន
វិសាហិត្វា ត្ថនោតាយ ។ មេ ។ ឯវត្វ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ
សិក្ខាបទំ ឧទ្ទិសយ្យាជ វេ បទ កិក្ខុវា មត្តំ ក

សិក្ខាបទទី ៥

[៣៧៤] សម័យនាៈ ព្រះតុច្ឆដំមានជាត កាលនឹងនៅក្នុង
ជេតពន របស់អនាជបិណ្ឌិតសន្និ ទៀបគ្រឿងសាត្រី ។ គ្រាពោះឯង
ព្រះបទន្តសក្សបុត្តដំមានអាយុសំរិលើគ្រឿងខ្ពស់ ។ វេលាពោះ ព្រះ
ដំមានព្រះភាគច្រើនពុទ្ធដំលើទៅកាន់សេនាសនចារិកជាមួយនឹងពួកកិក្ខុ
ម្រឹមមេ ហើយចូលទៅកាន់វិហារដែលព្រះបទន្តសក្សបុត្តដំមានអាយុ
នៅ ។ ឯព្រះបទន្តសក្សបុត្តដំមានអាយុបានគ្រឿងទៅឃើញព្រះដំ
មានព្រះភាគកំពុងយាមមកពីចម្ងាយ សុទ្ធានឃើញហើយ ក៏បានក្រាប
ទូលពាក្យនេះនឹងព្រះដំមានព្រះភាគថា បតិគ្រព្រះអង្គដំចំវែង
សូមព្រះដំមានព្រះភាគជាម្ចាស់ច្រើនចូលមកទសាមីលទ័ជេត របស់ខ្ញុំ
ព្រះអង្គសិន ។ លំដាប់ពោះ ព្រះដំមានព្រះភាគ ក៏ច្រើនគ្រឿងចក
ពីទិសាវិញ ច្រើនគ្រាសំហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
ឯអាយុបុរស អ្នកទាំងឡាយឧប្បវ័និដោយទ័តាស្រីយ^(១) ។ គ្រា
ពោះឯង ព្រះដំមានព្រះភាគច្រើនបន្ទោសព្រះបទន្តសក្សបុត្តដំមានអាយុ
ដោយអនេកបរិយាយ ។ មេ ។ ហើយគ្រាសំថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយឧប្បវ័និដោយទ័តាស្រីក្នុងទទេយោនីនេះថា កិក្ខុន្ទរេច្ឆិក្រតិ

។ ឃើញលំដៅ ។

បីបំ ៧ ការយោធន៍ អង្គុលចានកំ ការកត់
 សុភត្ថុលេខ អញ្ញត្រ ហេដ្ឋិមាយ អដទិយា កំ
 អត់ត្តាមយោ ទេទទកំ ចាបត្តិយន្តិ ។

[៣៧៤] ឧវ ធាម ការណំ ឧចានាយ វុច្ឆតិ ។

មនោ ធាម ចន្តារោ មន្យា មសារកោ កុច្ឆិកាតោ
 កុជ្ឈិរចានកោ អាហទូចានកោ ។ បីបំ ធាម ចន្តារំ
 បីហិទិ មសារកំ កុច្ឆិកាតំ កុជ្ឈិរចានកំ អាហទូ-
 ចានកំ ។ ការយោធន៍ ធាតិ ករណេត្តោ ៧ ការយោធន៍
 ៧ ។ អង្គុលចានកំ ការកត់ សុភត្ថុលេខ អញ្ញត្រ
 ហេដ្ឋិមាយ អដទិយាតំ មថេត្វា ហេដ្ឋិមំ អដទិយំ ។

កំភិក្ខុនិទ្ទេ ត្រូវឱ្យធ្វើឱ្យមានជើង៨ ភ្ជាប់ដោយភ្ជាប់ព្រះសុភត ៧សំភិ
 ត្រូវបដិសេធកិច្ចាចារ (បើធ្វើ) ឱ្យកត្តិយសុភិចារេវ ត្រូវ
 ទេវទេវទុច្ឆិយ(១) ។

[៣៧៥] វេលាយោថ បី ភិសំបេយកការធ្វើឱ្យនិច្ចាចាណ ។
 វេលាយោធនិទ្ធិ ភិទ្ធិចាម ៤ យ៉ាង បានវេលាវិទ្ធិវេលាគេដាច់
 ជើងយើងមហាលេវិទ្ធិទៅក្នុងដំណាច់នោះ ១ វិទ្ធិវេលាគេដាច់ជើង
 វិទ្ធិវេលាគេវិទ្ធិ យើងធ្វើដោយសេន្ទិចាចល្អន្តិ ១ វិទ្ធិវេលាគេធ្វើ
 ជើងប្រែប្រួលជើងសុភសេសុភតវេលាដើម ១ វិទ្ធិវេលាគេបាន
 បន្តិចបន្តួចទៅក្នុងមេ ១ ។ វេលាយោថ ភិកំ ភិកំ ៤ យ៉ាង
 ភិកំវេលាគេដាច់ជើងយើងមហាលេវិទ្ធិទៅក្នុងដំណាច់នោះ ១ ភិកំ
 វេលាគេដាច់ជើងភិកំដោយមកភិកំ យើងធ្វើដោយសេន្ទិចាចល្អន្តិ ១
 ភិកំវេលាគេធ្វើជើងប្រែប្រួលជើងសុភសេសុភតវេលាដើម ១ ភិកំ
 វេលាគេបានបន្តិចបន្តួចទៅក្នុងមេ ១ ។ ពាក្យថា ឱ្យធ្វើឱ្យធ្វើ
 ឯកិក្ខុ ឱ្យធ្វើឱ្យធ្វើ ។ ពាក្យថា ឱ្យធ្វើឱ្យមានជើង៨ ភ្ជាប់ ដោយភ្ជាប់
 ព្រះសុភត វៀរចារេវិទ្ធិភិកិច្ចាចារ ភិវៀរវេវិទ្ធិភិកិច្ចាចារ

១ អាចធ្វើឱ្យយេន្ទិយន្តិក្រវិកាតំ (ជើងវិទ្ធិ) ទោតុនិវេយកម្មវេលាវិទ្ធិបាន បើ
 ចិន្តាឱ្យយេន្ទិយន្តិ វិទ្ធិវេលាគេស្រៀយ ។

តំ អត់ត្រាមេត្រា ត្រពេតំ វា ត្រពេតំ វា ប្រយោសា-
នុត្តរំ បដិលកេច ចិន្ដា បាចិត្តិយំ នេសេតំ ។

[៣៧៤] អត្តនា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសា-
បេតិ អាមត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរមា
បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ បរមា វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។ បរមា
វិប្បកតំ បរមា បរិយោសាបេតិ អាមត្តិ បាចិត្តិយស្ស ។
អញ្ញាស្សត្ថាយ ត្រពេតំ វា ត្រពេតំ វា អាមត្តិ នុត្ត-
រំស្ស ។ អញ្ញោ តតំ បដិលកេត្តា បរិកុញ្ញតិ អាមត្តិ
នុត្តរំស្ស ។

[៣៧៥] អនាមត្តិ បដាលំកំ ត្រពេតំ ឧបេកំ
ត្រពេតំ អញ្ញោ តតំ បដាលំកំ បដិលកេត្តា
ចិន្ដា បរិកុញ្ញតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្ម្ហកស្សតិ ។

បញ្ជីបញ្ជីពាក្យ រង្វង់ ។

អិសំសំគ្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យគេធ្វើក្តី ឲ្យអ្នក
ហួសច្រឡំឈ្មោះទៅ ត្រូវអាចក្តីក្នុងក្តីប្រយោសាដល់ធ្វើ ត្រូវកាន់
ត្រូវក្នុងទ្រព្យដល់បាមកាចេញ ហើយសិទ្ធិសិទ្ធិអាចក្តីបាចិត្តិយ ។

[៣៧៦] ត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង
ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ ត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង
សម្រេចឲ្យ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ ត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង
ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។ ត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវត្រិយេវ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង
ធ្វើមិនបានស្រេច ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងឲ្យសម្រេចឲ្យ ត្រូវអាចក្តីបាចិត្តិយ ។
ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងក្តី ឲ្យអ្នកដទៃធ្វើក្តី ដើម្បីអ្នកដទៃ ត្រូវអាចក្តី
ក្នុង ។ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងដល់អ្នកដទៃធ្វើ (ហើយយកមក) ប្រើប្រាស់
ត្រូវអាចក្តីក្នុង ។

[៣៧៧] ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង ត្រូវអាចក្តី (ក្នុងស្តីបញ្ជីនេះទាំង ៧ យ៉ាង)
ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងប្រមាណ ១ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងប្រមាណ ១ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង
ប្រមាណ ១ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯងប្រមាណ (យកមក) កាន់ចេញហើយ
ប្រើប្រាស់ ១ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង ១ ភិកុម្មុយាយខ្លួនឯង ១ ។

ធូងសិក្ខាបទ

(៣៧៧) គេន សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវ្ម័យ
 វិហារនំ វេតវិទេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារមេ ។ គេន
 ទោ បន សមយេន ធូត្តិយា ភិក្ខុ មក្កុមិ បិប័មិ
 ត្រលោនន្តំ កាករេន្តិ ។ មនុស្សា វិហារនាវិកំ អា-
 បិណ្ឌិកា មស្សិកា ឧជ្ឈាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ កង
 បំ ធាម សមណា សក្យបុគ្គិយា មក្កុមិ បិប័មិ
 ត្រលោនន្តំ កាករេស្សន្តំ សេយ្យជាបិ កំហិ កាមកោ-
 គំនោតិ ។ អស្សាសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈា-
 យន្តានំ ច័យន្តានំ វិចារេន្តានំ ។ យេ គេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ បេ ។ គេ ឧជ្ឈាយន្តំ ច័យន្តំ វិចារេន្តំ កង បំ ធាម
 ធូត្តិយា ភិក្ខុ មក្កុមិ បិប័មិ ត្រលោនន្តំ កាករ-
 េស្សន្តិតំ ។ បេ ។ សន្តំ កកវា ត្រុដ្ឋ ភិក្ខុវេ មក្កុមិ
 បិប័មិ ត្រលោនន្តំ កាករេនាតិ ។ សន្តំ កកវាតិ ។

(៣៧៧) សមយេន ព្រះពុទ្ធដ៏ទានដោត កាលនឹងនៅវិញ
 វេតវិទេ បេសំអនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀចក្រសិសាភិ ។ គ្រាទោះឯង ពួក
 ធូត្តិយភិក្ខុឲ្យគេធ្វើគ្រូខ្លះ កាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡីនា ឬសំឡីតប្បកស
 (ដាំដើម) ។ ពួកមនុស្សនាំគ្នាដើរទៅកាន់វិហារចៅគេ បាទាយិញ
 ហើយក៏ពាលទោស កំរើង្រិល បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុគ្គ
 មិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រូខ្លះ កាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡីដូចពួកគ្រហស្ថ
 អ្នកបរិភោគកមណសៈ ។ កាលមនុស្សនាំគ្នាទោសពាលទោស កំរើ-
 ង្រិល បន្ទុះបង្ហាប់ ភិក្ខុកាំងខ្លាញយកបាទពុទ្ធសំ ។ ពួកភិក្ខុណា
 ទានសេចក្តីប្រាថ្នាភិ ។ បេ ។ ភិក្ខុកាំងខ្លាញពាលទោស កំរើង្រិល
 បន្ទុះបង្ហាប់ថា ពួកធូត្តិយភិក្ខុមិនគួរនឹងឲ្យគេធ្វើគ្រូខ្លះ កាំងខ្លះ ញាតំ
 ដោយសំឡីនា ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ពួកភិក្ខុកាំងខ្លាញ
 ពួកអ្នកកាំងខ្លាញឲ្យគេធ្វើគ្រូខ្លះ កាំងខ្លះ ញាតំដោយសំឡី ពិភវមេធុ ។

ចង្កឹមយក្ស រកវង្ស ចង្កឹមសុភារម្យ ចង្កឹម

វិភាសា តុល្យា អនុវិ កង ហិ ធាម តុល្យ មោឃបុរសា
 មក្សំបិ បិបំបិ គុណោធន្ឋំ កាវារមស្ស្រ ធនតំ មោឃបុ-
 រសា អប្បសន្នាធនំ វា មសាធាយ បសន្នាធនំ វា កិយ្យោ-
 កាវយ ។ បេ ។ ឃវត្ស បទ កិក្កុវេ ឥមំ សិក្កាបធំ
 ឧត្តិសយ្យាធរ យោ បទ កិក្កុ មក្សំ វា បិបំ វា
 គុណោធន្ឋំ កាវារមស្ស ឧត្តាលធនតំ ចាចិក្កិយធំ ។

[៣៧៨] យោ បទាតិ យោ យាធនសោ ។ បេ ។ កិក្កុតិ

។ បេ ។ អយំ ឥមស្មិ អន្តុ អធិប្បេនា កិក្កុតិ ។ មត្យា

ធាម ចត្តារោ មត្យា មសារកោ តុត្តិកាតាត្ថា កុត្តិវា-

តាតកោ អាហាតុតាតកោ ។ បិបំ ធាម ចត្តារិ បិហិធំ

ចង្កឹមយក្ស រកវង្ស សិក្កាបធំ ។ យេច្ឆិចត្តិ

កិក្កុតំនិរាខាត្រាបទ្ធករ ភូមិទ្រង់មេត្តាត្រាស កិក្កុវេ ។ ព្រះតុត្ត
 ជាត្តសំបិមាធិព្រះភាគទ្រង់បាត្រាសថា ម្នាលមោឃបុរសតាំងឡាយ អ្នក
 តាំងឡាយមិនគួរទំនិច្ចរកធ្វើត្រៃចុះ កាំងចុះ ញាតំដោយសិក្កាបធំ ម្នាល
 មោឃបុរសតាំងឡាយ អំពើទេមិនមែនមាំពួកចង់ដែលមិនចាត់ជ្រះថ្លាឱ្យ
 ជ្រះថ្លាឡើង ឬមាំពួកចង់ដែលជ្រះថ្លាហើយ ឱ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើងទេ
 ។ បេ ។ ម្នាលកិក្កុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយឃើញសំដីដកឡើងឱ្យ
 សិក្កាបធំនោះយ៉ាងនេះថា កិក្កុណាមួយឱ្យរកធ្វើត្រៃក្តី កាំងក្តី ញាតំ
 ដោយសិក្កា ត្រៃវត្ថុលនកទាចិក្កិយ^១ ។

[៣៧៨] ពាក្យថា កិក្កុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទំនិសិក្កាបធំ ។ ច
 ខែបុរាណកក្កុ ។ ដែលហៅថា ត្រៃ ក៏ត្រៃមាន ៤ យ៉ាង បុរា
 ដល់ត្រៃដែលគេដាច់ជើង ហើយបញ្ចូលមេត្រៃទៅក្នុងដំណាប់នោះ ។ ត្រៃ
 ដែលគេបង្កើតជើងត្រៃដោយមេត្រៃ ហើយបង្កើតដោយសារបុរាណបុរាណ ។ ត្រៃ
 ដែលគេបង្កើតប្រហែលនឹងជើងសេះដើងក្រវាត់ដើម ។ ត្រៃដែលគេបុរា
 បញ្ចុះចុះច្រូត្រៃក្នុងមេ ។ ដែលហៅថា កាំង គឺតាំងមាន ៤ យ៉ាង
 បុរាណដល់កាំងដែលគេដាច់ជើងហើយបញ្ចូលមេកាំងទៅក្នុងដំណាប់នោះ ។

១ អាចង្កឹមចង្កឹមនេះមានកិក្កុតុល្យាដោយ (សិក្កា) តោះមុខជាវិទ្យាធម្ម ទើបសំដីនោះ
 ចែងដោយឆ្លើយយក្ស ។ សំដីនោះបានឡើយ ។

ព្រះបាទសីហនុ រាជវង្សស្ស ធួនសិក្ខាបទស្ស ឧបាសម្ព័ន្ធវាច

[៣៥០] អធិបត្តិ អាណេតេ កាយតទ្ធវេន អំស-
ពន្ធភេត បត្តភូតិកាយ ហិស្សវេន តំឡោហាចំ កកេត
អញ្ញេន កាតំ បដិលកិកា ទន្ធលេត្តា បរិកុញ្ញតំ ទធម្ម-
កស្ស អាជិកាម្មិកស្សតិ ។

ធួនសិក្ខាបទ ចំដ្ឋិត ។

ព្រះបាទសីហនុ រាជវង្ស សិក្ខាបទ ៤ អាណេតេបទស្ស

[៣៥១] ព្រះវិជយទិទ្រិកោតត្តំ (កុន្តិសិក្ខាបទនេមាទ្រយាចំ)
គិត្តិកុម្មិជាសំរាតំភាយោ ១ ធ្វើជាវត្តពន្ធវេន ១ ធ្វើជាយោគបុត្រ ១
ធ្វើជាស្វាគមាត្រ ១ ធ្វើជាគ្រឹះមតិ ១ ធ្វើជាទិយ ១ ភិក្ខុបាទិទ្រិយុកំ
វេលក្កេនវិទ្ធិមិទ្ធិ (ហើយយកមក) ទម្លាយចេញទើបប្រើប្រាស់ ១
ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុជីវិតបរាតិ ១ ។

សិក្ខាបទ ៤ ចប់ ។

សត្តមសិក្ខាបទី

[២៩០] តេជ សមយេន តុដ្ឋោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហរតិ វេតវេន អនាថបិណ្ឌិតាស្ស អាហមេ ។ តេជ
ទោ មទ សមយេន កកវតា ភិក្ខុនំ ចំសីននំ
អនុញ្ញាតំ ហោតិ ។ ធាតុត្ថិយោ ភិក្ខុ កកវតា ចំសីននំ
អនុញ្ញាតន្តិ អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ ធារេន្តិ
មក្កស្សបិ បិវស្សបិ ធុរតាមិ បដ្ឋតាមិ ឱលម្ពេន្តិ ។
យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ
ទិយន្តិ វិទានេន្តិ កតំ ហំ ធាម ធាតុត្ថិយោ ភិក្ខុ
អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ ធារេស្សន្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ តិវ ឡុត្តេ ភិក្ខុវេ អប្បមាណិកានិ ចំសីននានិ
ធារេថាតិ ។ សច្ចំ កកវតិ ។ វិកេហំ តុដ្ឋោ កកវា
កតំ ហំ ធាម ឡុត្តេ ហោយធុរិសា អប្បមាណិកានិ
ចំសីននានិ ធារេស្សថ ទេតំ ហោយធុរិសា អប្ប-
សន្នានំ វា បសាទាយ មសន្នានំ វា កិយ្យោកាវាយ

សិក្ខាបទទី ៧

[២៩១] សមីយានេ ព្រះត្រៃបិដកេន កាលនិវេទនា
វេននេ បេសំកតាថបិណ្ឌិតាស្ស ទៀចក្រិសិតាភិ ។ ត្រាខានេនិ
សំពតំនិសីទនៈ (សំពតំសម្រាប់ស្រាប់កន្តីយ) ព្រះបិដកេន ព្រះភាគទ្រង់
បានអនុញ្ញាតហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ឯពួកធម្មតិយភិក្ខុនិកថា
សំពតំនិសីទនៈ ព្រះបិដកេន ព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ កិប្រិ
ព្រាស់សំពតំនិសីទនៈទាំងឡាយមិនសមប្រិមាណា ធ្វើឱ្យសំពតំនិសីទនៈ
រាំងនោះសំយុងពុំបានមុខៗ ពីភាគិក្រាយខ្លះទៀតទ្រង់កាំង ។
ភិក្ខុទាំងឡាយណា មានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
កិរោសចោស កិរេដ្ឋិល ចន្ទុបដ្ឋិថថា ពួកធម្មតិយភិក្ខុមិនស្ម
នឹងប្រិព្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រិមាណាសោះ ។ បេ ។ ព្រះ
អន្តិទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយប្រិ
ព្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រិមាណាពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
ក្រាចទូលហំ សូមទ្រង់ត្រាស ពិតមែន ។ ព្រះត្រៃបិដកេន
ព្រះភាគ ទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់ហោយបុរសទាំងឡាយ អ្នក
ទាំងឡាយ មិនគួរនឹងប្រិព្រាស់សំពតំនិសីទនៈមិនសមប្រិមាណា
នៃហោយបុរសទាំងឡាយ កំពើនេះមិនមែនទាំងពួកផងដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា
ឱ្យជ្រះថ្លាឡើយ ពួកអ្នកផងដែលជ្រះថ្លាហើយឱ្យកាន់តែជ្រះថ្លាឡើយ

ព្រះវិហារលោក រាជវង្ស សម្តេចសំបុកស្ស ចេញបញ្ជា

។ យេ ។ ឯវត្ត ចន កំភូម ឥសំ សិក្ខាបដំ ទន្ទិ-
សេយ្យាជ ឯសីទង ចន កំភូម ការយមាណន
បមាណីកំ តាមគង់ ។ គគ្រីធំ បមាណំ ជ័យសោ
ទ្វេ វិទត្តិយោ សុភកវិទត្តិយោ តិរិយំ ជ័យន្យ ។ កំ
អតិក្កាមយោ ទេននកំ ទាចិត្តិយន្តំ ។ ឯវត្តធំ
កកវតា កំភូមំ សិក្ខាបដំ បញ្ញត្តិ ហោតិ ។

[៣៧២] ទេន ទោ ចន សមយេន អាយស្មា
ទនាយំ មហាគាយោ ហោតិ ។ សោ កកវតា
បុរតា ឯសីទង បញ្ញាបេត្តា សមន្តតោ សមញ្ញមាថា
ឯសីទង ។ អថទោ កកវតា អាយស្មន្តំ ទនាយំ ឯកន-
កេច កំស្ស រុំ ទនាយំ ឯសីទង បញ្ញាបេត្តា សមន្តតោ
សមញ្ញសំ សេយ្យថាមិ បុរណសិរោកាដ្ឋោតិ ។ កថា
ម៉ា ចន កន្ត កកវតា កំភូមំ អតិទុត្តកំ ឯសីទង
អនុញ្ញាតន្តំ ។ អថទោ កកវតា ឯសីទង ឯតាន
ឯសីទង បញ្ញាបេត្តា ទន្ទិ កថំ កត្តា កំភូម អមន្តសិ
អនុនាថាមិ កំភូម ឯសីទងស្ស ទសាវិទន្តិ

ព្រះវិហារលោក រាជវង្ស សំបុកស្ស ទី ៧ សេចក្តីបញ្ជាដ៏សំខាន់

។ យេ ។ ខ្នាលកំភូមំ ខ្សោយ អ្នកទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ អញ្ជើញសំដី ទ្រង់ខ្ញុំ សិក្ខា-
បទនេះយ៉ាងនេះ កំភូមនេះ ឬសំភក់ឯសីទង ឬប្រាសាទនេះ ឬប្រាសាទនេះ ឬប្រាសាទនេះ
បមាណ ។ ឯប្រាសាទនេះ សំភក់ឯសីទង រោងយ៉ាងនេះ គឺបណ្តោយ ឯ
ចំកាម ទទឹង ទទឹង កាមកន្លះ ដោយចំកាម ព្រះសុភត ។ បើកំភូម ឬកំភូម
ហួសប្រមាណនោះទៅ ត្រូវទទួលបានប្រាក់ ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ជា ហើយដល់កំភូម ខ្សោយយ៉ាងនេះ ។

[៣៧២] សម័យនោះឯង ។ ខាងដ៏មានកាយ មានកាយធំ ។
។ ខាងដ៏មានព្រះភាគ សំភក់ឯសីទង ចំពោះព្រះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
រួចទាញឱ្យយើងដោយជុំវិញ ហើយសន្តិយទៅ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ទិញ ។ ខាងដ៏មានកាយយ៉ាងនេះ ខែ ។ ខាង អ្នកទាម
ដាត្រាលសំភក់ឯសីទង ហើយទាញឱ្យយើងដោយជុំវិញ ដូចជាដាច់
ស្បែកពីដើម ព្រោះហេតុអ្វី ។ ។ ខាងដ៏មានព្រះភាគ ចង់ទ្រព្យអង្គ
ដ៏ចំរើន បានជាទ្រព្យអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះសំភក់ឯសីទង វេលាព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ជា ដល់កំភូម ខ្សោយ ក្នុងពេលណា សំ ។ ព្រោះចំពោះ
នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឱ្យយើង ហើយត្រាស់ហៅកំភូ
ម ខ្សោយ ក្នុងវេលានោះ ខ្នាលកំភូម ខ្សោយ កថាអនុញ្ញាត(ឱ្យត)

ចាចិត្តិយកល្យ វេទន្តស្ស សត្តមសំបុត្រស្ស គណបដ្ឋិវាគ

ចាចិត្តិយស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសា-
បេតំ អាបត្តិ ចាចិត្តិយស្ស ។ អញ្ញាស្សត្តាយ ករោតំ
វា កាវាបេតំ វា អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។ អញ្ញោ កតំ
បដិលកិក្ខា បរិកុញ្ញតំ អាបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

[៣៥៨] អនាថត្ថំ បមាណិកំ ករោតំ ឧទកំ
ករោតិ អញ្ញោ កតំ បមាណាតិក្កត្ថំ បដិលកិក្ខា
ដិក្ខិត្តា បរិកុញ្ញតំ វិកាដំ វា កុម្មត្តរណំ វា សាណិច្ឆា-
ការំ វា កំសិ វា តិម្លោហាដំ វា ករោតិ ធុត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

សត្តមសំបុត្រំ ទិដ្ឋិវំ ។

ចាចិត្តិយកល្យ វេទន្ត សំបុត្រទី ៧ ព្រះវេលចិត្តស្សាបដ្ឋិ

បាចិត្តិយ ។ សំពតំទិសិទ្ធនៈដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនបានស្រេច ភិក្ខុឲ្យអ្នក
ដទៃទៀតសម្រេច ត្រូវតាមភ្នំបាចិត្តិយ ។ ភិក្ខុធ្វើដំណើរ ឲ្យធ្វើភ្នំ ដើម្បី
អ្នកដទៃ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានសំពតំទិសិទ្ធនៈដែលបុគ្គលដទៃ
ធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់ ត្រូវតាមភ្នំទុក្ខដ ។

[៣៥៩] ព្រះវេលចិត្តស្សាបដ្ឋិ (ក្នុងសំបុត្របទនេះមាន ៦ យ៉ាង)
គឺភិក្ខុធ្វើសំពតំទិសិទ្ធនៈត្រូវតាមប្រធាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពតំទិសិទ្ធនៈថយចុះ
ពីប្រធាណ ១ ភិក្ខុបានសំពតំទិសិទ្ធនៈ ដែលអ្នកដទៃធ្វើឲ្យសើសហួស
ប្រធាណ ហើយកាត់ចេញទិចប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពតំទិសិទ្ធនៈឲ្យ
ជាពិភានភ្នំ ឲ្យជាកម្រាលដៃដីភ្នំ ឲ្យជារនាំងភ្នំ ឲ្យជាកូកភ្នំ ឲ្យជា
ទ្រើយភ្នំ ១ ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុភ្នំ ១ ។

សំបុត្រទី ៧ ចប់ ។

អង្គប្រជុំសិក្សាបទី

[៣៨៦] គេន សមយេន តុត្រា កកក សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ជេតវនំ អនាគតបិណ្ឌិកាស្ស អាណមេ ។ គេន
ទោ បន សមយេន កកវតា កិក្ខុនំ កណ្តុប្បដិច្ឆានិ
អនុញ្ញាតា យោតិ ។ ចត្វក្កំយា កិក្ខុ កកវតា
កណ្តុប្បដិច្ឆានិ អនុញ្ញាតាតិ អប្បមាលំ កាយោ កណ្តុ-
ប្បដិច្ឆានិយោ តាវេន្តំ បុរោហិតិ បច្ឆតោបិ អាគម្ពត្តា
អាហិណ្ណន្តំ ។ យេ តេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។
តេ ឧណ្ណយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ ហិ ឆាម
ចត្វក្កំយា កិក្ខុ អប្បមាលំ កាយោ កណ្តុប្បដិច្ឆានិយោ
បាវស្សន្តំ ។ បេ ។ សទ្ធ�ុំ កកវ ឧត្តេ កិក្ខុវ អប្បមាលំ-
កាយោ កណ្តុប្បដិច្ឆានិយោ តាវេន្តំ ។ សទ្ធ�ុំ
កកវតំ ។ វិសហិ តុត្រា កកក កតំ ហិ ឆាម
ឧត្តេ មោយបុរិសា អប្បមាលំ កាយោ កណ្តុប្បដិច្ឆា-
និយោ បាវស្សន្តំ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តំ ក
បសាតាយ បសន្តំ ក កិយេកាកាយ ។ បេ ។ វិវេត្ត

សិក្សាបទី ៨

[៣៨៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដំទានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុង
ជេតវន របស់អនាគតបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងវិហារតិ ។ ព្រះនារោងតិ ព្រះ
ដំទានព្រះភាគបានអនុញ្ញាតសំពត់សម្រាប់គ្របកម (ជាដើម) ដល់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ ។ ពួកឧត្តយភិក្ខុភិក្ខុជា សំពត់សម្រាប់គ្របកមព្រះដំទាន
ព្រះភាគទ្រង់បានអនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់គ្រប
កមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ ចាញ់មុខទូរពិក្រាយទូរហើយចេញ
ដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា ទានសេចក្តីក្រៃបង្រួម ។ បេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពាល
ទោស គំរង្សិល បន្តបន្តាប់ថា ពួកឧត្តយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
សម្រាប់គ្របកមមិនសមប្រមាណសោះ ។ បេ ។ ព្រះដំទានព្រះភាគត្រាស់
សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវអ្នកទាំងឡាយប្រើប្រាស់សំពត់សម្រាប់
គ្របកមទាំងឡាយមិនសមប្រមាណ តតែមែនឬ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក្រាចទូល
ថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធដំទានព្រះភាគទ្រង់
បរទ្ទាសថា នៃពួកមោឃបុរស អ្នកទាំងឡាយមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំពត់
សម្រាប់គ្របកម មិនសមប្រមាណទេ នៃពួកមោឃបុរស គំរង្សិល
មិនមែនគំរង្សិលមិនទាន់ជ្រៅឡើយជ្រៅឡើយ ឬទាំងពួកជនដែល
ជ្រៅឡើយ ឲ្យកាន់កែជ្រៅឡើយទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ

៣៧៧

ធានីភ្នំពេញ រាជធានី ឧត្តរសំបូរៗ ស្រុក ច្បារ

បទ កិច្ចការ គម្រោង សំបូរៗ ឧត្តរស្រុក កណ្តាល-
ច្បារ បទ កិច្ចការ ការយោធន៍ បណ្តាញ
ការយោធន៍ ។ គម្រោង បណ្តាញ យោធន៍ បណ្តាញ
វិទ្យុយោធន៍ សុភវិទ្យុយោធន៍ គំរូ ទ្រុ វិទ្យុយោធន៍ ។
គំ អភិបាលការ យោធន៍ ចាត់តាំង ។

[៣៧៧] កណ្តាល ច្បារ ចាត់តាំង យោធន៍ អចិន្ត្រៃយ៍
ឧត្តរស្រុក កណ្តាល បណ្តាញ អភិបាល ក
កណ្តាល ក អភិបាល យោធន៍ បណ្តាញ ។
ការយោធន៍ កណ្តាល ក ការយោធន៍ ក ។
បណ្តាញ ការយោធន៍ ។ គម្រោង បណ្តាញ យោធន៍
បណ្តាញ វិទ្យុយោធន៍ សុភវិទ្យុយោធន៍ គំរូ ទ្រុ
វិទ្យុយោធន៍ ។ គំ អភិបាលការ យោធន៍ ក ការយោធន៍
ក យោធន៍ យោធន៍ បណ្តាញ ចាត់តាំង
យោធន៍ ។

[៣៧៨] អភិបាល វិទ្យុយោធន៍ អភិបាល យោធន៍
អភិបាល ចាត់តាំង ។ អភិបាល វិទ្យុយោធន៍ យោធន៍

កិច្ចការ គម្រោង សំបូរៗ ឧត្តរស្រុក កណ្តាល-
ច្បារ បទ កិច្ចការ ការយោធន៍ បណ្តាញ
ការយោធន៍ ។ គម្រោង បណ្តាញ យោធន៍ បណ្តាញ
វិទ្យុយោធន៍ សុភវិទ្យុយោធន៍ គំរូ ទ្រុ វិទ្យុយោធន៍ ។
គំ អភិបាលការ យោធន៍ ចាត់តាំង ។

[៣៧៨] សំបូរៗ ឧត្តរស្រុក កណ្តាល ច្បារ
កណ្តាល ក អភិបាល យោធន៍ បណ្តាញ ។
ការយោធន៍ កណ្តាល ក ការយោធន៍ ក ។
បណ្តាញ ការយោធន៍ ។ គម្រោង បណ្តាញ យោធន៍
បណ្តាញ វិទ្យុយោធន៍ សុភវិទ្យុយោធន៍ គំរូ ទ្រុ
វិទ្យុយោធន៍ ។ គំ អភិបាលការ យោធន៍ ក ការយោធន៍
ក យោធន៍ យោធន៍ បណ្តាញ ចាត់តាំង
យោធន៍ ។

[៣៧៩] សំបូរៗ ឧត្តរស្រុក កណ្តាល ច្បារ
កណ្តាល ក អភិបាល យោធន៍ បណ្តាញ ។
ការយោធន៍ កណ្តាល ក ការយោធន៍ ក ។
បណ្តាញ ការយោធន៍ ។ គម្រោង បណ្តាញ យោធន៍
បណ្តាញ វិទ្យុយោធន៍ សុភវិទ្យុយោធន៍ គំរូ ទ្រុ
វិទ្យុយោធន៍ ។ គំ អភិបាលការ យោធន៍ ក ការយោធន៍
ក យោធន៍ យោធន៍ បណ្តាញ ចាត់តាំង
យោធន៍ ។

វិធីបដិសេធ បណ្តែត

បរិយោសារមេតំ អាមត្តំ ចាចំត្តិយស្ស ។ បរេហំ
 វិប្បកតំ អត្តោ បរិយោសារមេតំ អាមត្តំ ចាចំត្តិយស្ស ។
 បរេហំ វិប្បកតំ បរេហំ បរិយោសារមេតំ អាមត្តំ
 ចាចំត្តិយស្ស ។ អត្តាស្សត្រាយ គរោតំ វា កាលមេតំ វា
 អាមត្តំ ធុត្តនស្ស ។ អញ្ញោ គតំ បដិលកិត្តា
 បរិកុញ្ញតិ អាមត្តំ ធុត្តនស្ស ។

[៣៧៧] អបាមត្តំ បណាលាតំ គរោតំ ឧទកំ
 គរោតំ អញ្ញោ គតំ បណាលាតិត្តន្តំ បដិលកិត្តា
 ចិត្តិត្តា បរិកុញ្ញតិ វិតានំ វា កុញ្ញត្តាលំ វា សាលាប្បុកាវ
 វា ភិសី វា តិភ្លោហនំ វា គរោតំ ឧម្មត្តកស្ស
 អាទិកម្មកស្សានំ ។

អដ្ឋមសំបូរៈ ឧដ្ឋិទំ ។

វិធីបដិសេធ បណ្តែត

ខ្លួនធ្វើមិនចាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនចាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេច
 ខ្លួនឯង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។ សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នកដទៃធ្វើ
 មិនចាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃទៀតសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយ ។
 ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឱ្យគេធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។
 ភិក្ខុបាទសំពត់សម្រាប់គ្របកម្ម ដែលអ្នកដទៃធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើ
 ប្រាស់ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[៣៧៨] វាវដិលមិនត្រូវគ្របកម្ម (គុណិសិក្ខាបទខេមាទ ៦ បរិវាច) ។
 គិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មត្រូវតាមប្រមាណ ១ ភិក្ខុធ្វើសំពត់សម្រាប់
 គ្របកម្មយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបាទសំពត់សម្រាប់គ្របកម្មដែលអ្នក
 ដទៃធ្វើឱ្យខ្លួនហួសប្រមាណហើយកាត់ចេញ ធ្វើប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើ
 សំពត់សម្រាប់គ្របកម្មឱ្យជាពិភានក្តី ជាគ្រឿងគ្រាលៅវែងដីក្តី ជាខ្លាំង
 ក្តី ជាពូកក្តី ជាទ្វីយក្តី ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តី ១ ។

វិមលសិក្ខាបទ

[៣៧៦] តេជ សមយេន ពុទ្ធា កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតំ ជេតវនំ អនាថមិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេជ
ទោ បទ សមយេន កកវតា ភិក្ខុនំ វស្ស័កសាដិកា
អនុញ្ញាតា ហោតិ ។ ទព្វត្ថិយោ ភិក្ខុ កកវតា វស្ស័-
កសាដិកា អនុញ្ញាតាតំ អប្បមាណិកាយោ វស្ស័ក-
សាដិកាយោ ជាបន្តិ ឬរោមិ បច្ឆតោមិ អកក្ខត្តា
អាមាណ្ឌត្ថិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា ។ បេ ។ តេ
ទដ្ឋ្យាបន្តិ ទិយន្តិ វិចារចន្តិ កតំ ហិ ជាម ទព្វត្ថិយោ
ភិក្ខុ អប្បមាណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ
ជាបស្សន្តិ ។ បេ ។ សព្វំ កិរ គុត្តំ ភិក្ខុវេ អប្បមា-
ណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ ជាបដាតំ ។ សព្វំ
កកវតិ ។ វិវារមា ពុទ្ធា កកវា កតំ ហិ ជាម គុត្តំ
មោយបុរិសា អប្បមាណិកាយោ វស្ស័កសាដិកាយោ
ជាបស្សថ ទេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្នាតំ វា បសា-
ងាយ បសន្នាតំ វា កំយេកាវាយ ។ យេ ។ វិវារ

សិក្ខាបទទី ៧

[៣៧៦] សមយេន ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគពាលគង្គនៅក្នុងជេ-
តវ មេសំអនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋិ ទៀបគ្រងសាវត្ថិ ។ ត្រាចារឯង សំគត់
ស្បែកសាដកព្រះដីមានព្រះភាគបុរាណករហើយដល់កិច្ចចាំទិព្វយ ។
ឯពួកពួកគ្នាភិក្ខុនិក្ខាមា សំគត់ស្បែកសាដកព្រះដីមានព្រះភាគបុរាណ
អនុញ្ញាតហើយ ។ ក៏ប្រើប្រាស់សំគត់ស្បែកសាដកមិនសមប្រមាណ ទាញ
ភិមុខខ្លះពីគ្រាយខ្លះហើយចេញដើរទៅ ។ ពួកភិក្ខុណា មានសេចក្តីប្រាថ្នា
តំប ។ បេ ។ ភិក្ខុចាំទិព្វចារឹកពាលទោស តិរចៀល បន្តបដិដាច់ថា ពួកភិក្ខុ-
និយភិក្ខុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់សំគត់ស្បែកសាដកមិនសមប្រមាណ រសា
។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទិព្វយ ពូថាអ្នកចាំទិ
ព្វយប្រើប្រាស់សំគត់ស្បែកសាដក មិនសមប្រមាណ ពិតមែនឬ ។
ភិក្ខុចាំទិព្វចារឹកពាលទោស មូមទ្រង់មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះគុដ្ឋដ៏
មានព្រះភាគទ្រង់ចរទូលថា ខែពួកមោយចុរស អ្នកចាំទិព្វយមិនគួរនឹង
ប្រើប្រាស់សំគត់ស្បែកសាដក មិនសមប្រមាណទេ ខែពួកមោយចុរស
អំពើទេមិនមែនចាំពួកដទៃដែលមិនចាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬចាំពួក
ដទៃដែលជ្រះថ្លាហើយ ឲ្យកាន់កែជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ

បទ កំភូរេ វមំ សំគ្គាបទំ ឧត្តំសេយ្យេន វស្សុកសា
ដិតំ បទ កំភូរេ ការយោធនេន បមាណិកា
ការេតព្វា ។ តត្រិទំ បមាណំ ធិយសោ ទ វិទត្តិយោ
សុតតវិទត្តិយា តវិយំ អន្ធិតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាម
យតោ ទេធនតំ វាចិត្តិយដ្ឋំ ។

(៣៧១) វស្សុកសាដិកា ធាម វស្សុទស្ស
ធាតុម្ហាសត្វាយ ។ ការយោធនេន តេរេនោ វ
ការយេនោ វ ។ បមាណិកា ការេតព្វា ។ តត្រិទំ
បមាណំ ធិយសោ ទ វិទត្តិយោ សុតតវិទត្តិយា តវិយំ
អន្ធិតេយ្យា ។ តំ អតិក្កាមេត្វា តេរេតំ ។ ការយេតំ
វ បយោតេ ធុត្តំ បដិលាភេន ចំដ្ឋិត្វា វាចិត្តិយំ
ទេសេតតំ ។

(៣៧២) អត្តោ វិប្បតតំ អត្តោ បរិយោសាមេតិ
អាមត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ អត្តោ វិប្បតតំ បរេហិ បរិ-
យោសាមេតិ អាមត្តិ វាចិត្តិយស្ស ។ បរេហិ វិប្បតតំ

តំវិទ្យាយ អ្នកតំវិទ្យាយតប្បិសំវិជនិវេទិទ្ធិសុភាបទោយោនិទេថា
ភិក្ខុឱ្យគេធ្វើសំពត់ស្ស៊ុកសាដក ត្រូវឱ្យគេធ្វើឱ្យត្រូវទីតាំងប្រមាណ ។ ឯ
ប្រមាណក្នុងសំពត់ស្ស៊ុកសាដកនោះយោនិទេថា គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម
ទទឹង ២ ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុភក ។ បើកុំធ្វើឱ្យកន្លងហួស
ប្រមាណនោះទេ ត្រូវទទេកបាចិត្តិយេ ។

(៣៧១) វេលាយោថា សំពត់ស្ស៊ុកសាដកនោះ គឺសំពត់ដែលភិក្ខុ
ធ្វើសម្រាប់ផ្លូវទំនៀងអស់២ ខែខែសព្វនាថ្ងៃ ។ ពាក្យថា ឱ្យគេធ្វើ គឺធ្វើ
ឯនិក្ខំ ឱ្យគេធ្វើក្តី ។ ភិក្ខុត្រូវឱ្យគេធ្វើឱ្យត្រូវតាមប្រមាណ ។ ឯប្រមាណ
ក្នុងសំពត់ស្ស៊ុកសាដកនោះយោនិទេថា គឺបណ្តោយ ៦ ចំអាម ទទឹង ២
ចំអាមកន្លះ ដោយចំអាមព្រះសុភក ។ បើកុំធ្វើឯនិក្ខំ ឱ្យគេធ្វើក្តី
ឱ្យកន្លងហួសប្រមាណនោះទេ ត្រូវអាចក្តីក្នុងក្នុងប្រយោគីវេលាធ្វើ ភិក្ខុ
ត្រូវតាមសំពត់ស្ស៊ុកសាដកក្នុងខណៈដែលទទេមក ហើយសម្រាប់វេលា
អាមត្តិបាចិត្តិយេចេញ ។

(៣៧២) សំពត់ស្ស៊ុកសាដកដែលខ្លះធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យ
សម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយេ ។ សំពត់ស្ស៊ុកសាដកដែល
ខ្លះធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យអ្នកដទៃសម្រេចឱ្យ ត្រូវអាមត្តិបាចិត្តិយេ ។
សំពត់ស្ស៊ុកសាដកដែលអ្នកដទៃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ភិក្ខុឱ្យសម្រេច

វិសមសិក្ខាបទ

(៣៧៤) តេជ សមយេន កុត្តោ កកក សាវត្ថុយំ
វិហារតិ ដេវកេន អបាដិច្ចិល្លាតិស្ស អាណមេ ។
តេជ ។ បទ សមយេន អាយស្សា នច្ឆោ កក-
រតោ វាគ្គុញ្ញាបុត្តោ អភិរូបោ ហោតិ ធម្មដិយោ
ន ហធិទា ចន្ទុន្ត្រណមតោ កកវតា ។ សោ
សុគតិវិវរាម្យមាលំ ចិវិ ធារតិ ។ អន្តសំសុ ទោ
ដេវ កិក្ខុ អាយស្សន្តំ ទន្តំ ទ្វរតោ ។ អាភច្ឆន្តំ
និស្វាន កកក អាភច្ឆតិវិ រាសនា វុឌ្ឍិហន្តំ ។ តេ
ធម្មតតំ សញ្ញាធិត្វា ធម្មាយន្តំ ទិយន្តំ វិហារេន្តំ កតំ
ហំ ធាម អាយស្សា នច្ឆោ សុគតិវិវរាម្យមាលំ ចិវិ
ធារស្សតិវិ ។ បេ ។ សន្ធិំ កិក ភ្នំ ទន្ធិ សុគតិវិវរាម្យ-
មាលំ ចិវិ ធារស្សតិ ។ សន្ធិំ កកកតិ ។ វិហារំ កុត្តោ
កកក កតំ ហំ ធាម ភ្នំ ទន្ធិ សុគតិវិវរាម្យ-
មាលំ ចិវិ ធារស្សសំ ទេតំ ទន្ធិ អប្បសន្ធានំ ។

សិក្ខាបទទី ១០

(៣៧៥) សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលគង់នៅក្នុងផត-
កន របស់អង្គាវចិល្លានុសេដ្ឋិ ទៀបក្រុងសាវត្ថុ ។ ព្រះបារមី ព្រះនរោត្តម
មានអាយុ ជាបុគ្គលនៃព្រះមាតុញ្ញានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានប្រល្លស្តវនិវិ
មើលមើល ទាំងឡាយដេញ មានកំរាស់ចាចជាដ៏ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ៤ ខ្លះ ។
ព្រះនរោត្តមទ្រង់ចិវិប្រើប្រាស់ប្រាសាទ ។ ក្នុងភិក្ខុជាវេទនាបាយិញ
ព្រះនរោត្តមមានអាយុ ដើរមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយក៏នាំគ្នាក្រោក
រៀនអំពីតាសន. ដោយគិតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ពុទ្ធដ៏រាសីមក ។
លុះព្រះនរោត្តមលមកនិស្សាយ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ស្គាល់ច្បាស់ ទើបពោល
ទោស គំរាម្យល បន្តបង្គាប់ថា ព្រះនរោត្តមមានអាយុមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់
ចិវិប្រើប្រាស់ព្រះសុគតសោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គទ្រង់ក្រាស់សួរថា នៃនគ្គ
ក្នុងអង្គនឹងប្រើប្រាស់ចិវិប្រើប្រាស់ព្រះសុគត ភិក្ខុមនុ ។ ព្រះនរោត្តម
ក្រាបទូលថា លុះទ្រង់មេត្តាប្រោស ភិក្ខុមនុ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់យាម្ចាស់ថា នៃនគ្គ អង្គនឹងមិនគួរនឹងប្រើប្រាស់ចិវិប្រើ
ចិវិព្រះសុគតទេ នៃនគ្គ អំពើនេះមិនមែនទាំងអស់នៃលមិនទាន់ដេញ

បសាធាយ មសន្នាធំ វា គិយ្យោភារិយ ។ បេ ។
ឯវត្ត បទ គិក្ខុវេ ធម៌ សិក្ខាបទធំ ឧទ្ទិសេយ្យាថ
យោ បទ គិក្ខុ សុគតចិវប្បមាណំ ចិវ កាវាមេយ្យ
អភិរេតំ វា វេទនកំ ចាចិក្ខុយំ ។ ឥត្រិធំ សុគតស្ស
សុគតចិវប្បមាណំ ធីយសោ វេ វិទត្តិយោ សុគ-
តវិទត្តិយោ តិវិយំ ធរ វិទត្តិយោ ។ វេធំ សុគតស្ស
សុគតចិវប្បមាណាធំ ។

[៣៧៥] យោ បថាតិ យោ យាទិហោ ។ បេ ។
គិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ វមស្ស អត្ត អចិវប្បមោ គិក្ខុតិ ។
សុគតចិវប្បមាណំ ធាម ធីយសោ វេ វិទត្តិយោ
សុគតវិទត្តិយោ តិវិយំ ធរ វិទត្តិយោ ។ កាវាមេយ្យតិ
គរោតំ វា កាវាមេតិ វា បយោគេ ឧត្តធំ បដិលាគេ
ចិក្ខុត្តា ចាចិក្ខុយំ វេសេតធំ ។

[៣៧៦] អត្តចា វិប្បកតំ អត្តនា បរិយោសាមេតិ
អបត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ អត្តនា វិប្បកតំ បរេហំ បរិ-
យោសាមេតិ អបត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។ បរេហំ វិប្បកតំ
អត្តនា បរិយោសាមេតិ អបត្តិ ចាចិក្ខុយស្ស ។

ឲ្យចិវច្ចៈឡិច ឬនំភូតដទៃវេស្សិច្ចៈវាយ ឲ្យកាន់គិវច្ចៈឡិចទេ
។ បេ ។ ឆ្មាវគិក្ខុតំវិទ្យាយ អ្នកតាំងឲ្យយកប្បិសំវេចិវច្ចៈឡិចសិក្ខាបទ
នេយ្យិចនេថា គិក្ខុវាមួយឲ្យគិក្ខុចិវច្ចៈឡិចសុគតឬចិវាធំ ត្រូវ
វេទនកចាចិក្ខុយ ។ ឯប្រមាណសុគតចិវបេសំព្រះសុគតនេយ្យិចនេ
គិបេណ្តាយ ៧ ចំកាម ១១៧ ចំកាម ដោយចំកាមព្រះសុគត ។ នេយ
ប្រមាណសុគតចិវបេសំព្រះសុគត ។

[៣៧៧] ពាក្យថា គិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាគង់សិក្ខាបទ
និទ្ធិវេទនកដកណ្ត ។ ដែលហៅថា ប្រមាណសុគតចិវ គិបេណ្តាយ ៧
ចំកាម ១១៧ ចំកាម ដោយចំកាមព្រះសុគត ។ ពាក្យថា ឲ្យគេធ្វើ
និក្ខុធ្វើនិក្ខុ ឲ្យគេធ្វើគិ ត្រូវកាមក្តីក្តីក្តីប្រយោគដែលធ្វើ គិក្ខុត្រូវកាត់
ចិវក្តីវេទន ដែលបានមក ហើយសឹមសំដង់កាមក្តីចាចិក្ខុយេចញ ។

[៣៧៨] ចិវវេស្សច្ចៈធ្វើមិចតាន់ស្រេច គិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយ
ខ្លួនឯង ត្រូវកាមក្តីចាចិក្ខុយ ។ ចិវវេស្សច្ចៈធ្វើមិចតាន់ស្រេច គិក្ខុ
ឲ្យអ្នកដទៃសម្រេចឲ្យ ត្រូវកាមក្តីចាចិក្ខុយ ។ ចិវវេស្សអ្នកដទៃធ្វើ
មិចតាន់ស្រេច គិក្ខុឲ្យសម្រេចដោយខ្លួនឯង ត្រូវកាមក្តីចាចិក្ខុយ ។

បរេហំ វិហ្សត្តតំ បរេហំ បរិយោសារបេតិ អាមត្តិ
 ចាចិទ្ធិយេស្ស ។ អញ្ញាស្សត្រាយ ករោតិ វា កាព-
 បេតំ វា អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អញ្ញាច កតំ
 បដិលភំត្វា បរិភុញ្ញតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

[១៧៧] អបាយត្តិ ទុក្ខកំ ករោតិ អញ្ញាច កតំ
 បដិលភំត្វា ចិច្ចុត្វា បរិភុញ្ញតិ វិពាចំ វា ភុម្មត្តុរណំ វា
 សាលំប្បកាវំ វា ភិសិ វា ពិម្ពោហានំ វា ករោតិ
 ទុម្មត្តុកស្ស អាទិកម្មិត្តុកស្សាតិ ។

ទសវសិក្ខាទំ ទិទ្ធិតំ ។
 អនេវត្ថា វាមោ ។

កស្សនានំ

ញោ ច វេទំ សង្កំ ស្វចិ មញ្ចត្តា ត្វលិកំ
 ចិសិទ្ធនត្តា កណ្តត្តា វស្សិកា សុត្តន្ត ចាតិ ។

ចិវដែលស្តកដវិទេធ្វើមិទ្ធាវំស្រច ភិក្ខុទ្ធស្តកដវិទេធ្វើសម្រេចទ្ធិ ត្រវ
 អាមត្តិជាមិត្តយ ។ ភិក្ខុធ្វើឯងក្តី ឲ្យរកធ្វើក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ត្រវ
 អាមត្តិទុក្ខដ ។ ភិក្ខុបានចិវដែលស្តកដវិទេធ្វើហើយ (យកមក) ប្រើប្រាស់
 ត្រវអាមត្តិទុក្ខដ ។

[២៧៧] វាវដែលមិទ្ធិត្រវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោម ៧ យ៉ាង)
 ភិក្ខុធ្វើចិវវេយចុះពីប្រមាណ ១ ភិក្ខុបានចិវដែលស្តកដវិទេធ្វើហើយ
 (យកមក) កាត់ចេញ ទើបប្រើប្រាស់ ១ ភិក្ខុធ្វើចិវវេនោះ ឲ្យជាពិភាស
 ក្តី ជាភិប្រាសវែងដីក្តី ជាភោតិក្តី ជាពូកក្តី ជាឡើយក្តី ១ ភិក្ខុធុត ១
 ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

សំពូចទទី ១០ ០៧ ។
 រកនវន្តទី ៧ ០៧ ។

ទុក្ខាធិនៃវត្តនវិគ្គដោះ (មាន ១០ សិក្ខាបទ) គឺ

- កដសិក្ខាបទ ១ រកនសិក្ខាបទ ១
- សុទ្ធសិក្ខាបទ ១ ស្វចិសិក្ខាបទ ១
- មញ្ចសិក្ខាបទ ១ ត្វលិកសិក្ខាបទ ១
- និសិទ្ធសិក្ខាបទ ១ កណ្តសិក្ខាបទ ១
- វស្សិកសិក្ខាបទ ១ សុត្តសិក្ខាបទ ១ ។

(៣៧៨) ឧទ្ទិសថា ទោ អាយស្មន្តា ទ្វេបុតិ ចាចិត្តយា
ធម្មា ។ ឧត្តាយស្មន្តា បុត្រាមី កាច្ឆិក្ខ បរិសុទ្ធា
នុតិយម្បិ បុត្រាមី កាច្ឆិក្ខ បរិសុទ្ធា ឧត្តាយម្បិ បុត្រាមី
កាច្ឆិក្ខ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធកាយស្មន្តា គស្មា តុណ្ណិ ។
ឯកោតំ ចារយាមិតំ ។

បច្ចុប្បន្នកម្ពុជា ជំនួញ ។

(៣៧៨) បពិត្រលោកដ៏មានអាយុវ័និទ្ធកាយ កាច្ឆិក្ខាចិត្តិយ
ចំនែក ខ្ញុំបានសិរិវន្តិបុព្វហិយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុង
កាច្ឆិក្ខាចិត្តិយ លើកវ័និទ្ធកាយជាអ្នកបរិសុទ្ធបើយ ខ្ញុំសូមសួរអស់
អស់លោកដ៏មានអាយុវ័និទ្ធកាយ លោកចំនែកជាអ្នកបរិសុទ្ធបើយ ខ្ញុំសូមសួរ
អស់លោកដ៏មានអាយុវ័និទ្ធកាយ លោកចំនែកជាអ្នកបរិសុទ្ធបើយ លោក
ដ៏មានអាយុវ័និទ្ធកាយ សុទ្ធតែជាអ្នកបរិសុទ្ធបើយ ក្នុងកាច្ឆិក្ខាចិត្តិយ
ព្រោះហេតុនេះបានជាអស់លោកស្រៀមនៅ ។ ខ្ញុំសូមបិទកន្លែងសច្ច័
បរិសុទ្ធិនេះ ដោយការស្រៀមនៅយ៉ាងរន្ធដង ។

បច្ចុប្បន្នកម្ពុជា ជំនួញ ។

បាដិទេសនីយកណ្ណំ

ឥមេ ទោ បទាយស្មុត្តា ចត្តារោ ចាដិទេសនីយា

ធម្មា ឧទ្ទេសំ អាត្មច្ឆន្តិ ។

បរិមសិក្ខាបទំ

[៣៧៧] ភេទ សមយេន ពុត្តា ភគវា សាវត្ថិយំ

វិហរតិ ដេតវេន អចាដបិណ្ឌិកស្ស អាហម ។ ភេទ

ទោ បទ សមយេន អញ្ញតវា កិក្កុដំ សាវត្ថិយំ

បិណ្ឌាយ ចរិត្តា បដិក្កមទកាលេ អញ្ញតវំ កិក្កុ

បស្សិត្តា ឯតនរោច ហទ្ធយ្យ កិក្កុ បដិក្កណាតិ ។

សុដ្ឋុ កតិធិតិ សព្វេ វ អត្តហោសិ ។ សា ឧបកម្មេ

កាលេ ធាសក្កុ បិណ្ឌាយ ចរិត្តុ ចិទ្ធកត្តា អហោសិ ។

អថទោ សា កិក្កុដំ ទុតិយម្យំ ធិវសំ ។ មេ ។

តតិយម្យំ ធិវសំ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្តា បដិក្កម-

ទកាលេ តំ កិក្កុ បស្សិត្តា ឯតនរោច ហទ្ធយ្យ

បាដិទេសនីយកណ្ណំ

បពិត្រលោកធិមានតាយុតាំងឡាយ តាបក្កបាដិទេសនីយ. ទំ ៤១៖

ភេទមកតានំទុស ។

សិក្ខាបទទី ១

[៣៧៧] សម័យនោះ ព្រះក្នុងនីមនព្រះរាគ កាលនឹងទៅក្នុង

ផេតនម យេសំអនាថចិណ្ឌិកស្មី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រានោះ

ឯង មានកិក្កុដំទម្រទៅបិណ្ឌាបាត ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ កាលដែលត្រឡប់

បរិវេញ បានឃើញកិក្កុដំមេ ហើយបាននិយាយភក្សនេះថា បពិត្រ

លោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់ទទួលចង្ហាន់សិន ។ កិក្កុនោះគបថា

នៃតាម ប្រិព្វហើយ ។ ក៏ទទួលយកចង្ហាន់ទាំងអស់ ។ កាលបើវេលា

ជិត (ថ្ងៃត្រង់ហើយ) កិក្កុនីនោះក៏មិនកាចនិវាដិរទៅបិណ្ឌាបាតបានឡើយ

ក៏ជាចង្ហាន់ ។ លុះគ្រាវាជីវិត្រាយមក កិក្កុនីនោះទៅបិណ្ឌាបាត

ក្នុងក្រុងសាវត្ថិ វេសិវ្វជាដំបើកដេញផង ។ មេ ។ អស់វ្វជាគំរប់

ចំផងផង ក្នុងវេលាដែលត្រឡប់មកវិញ ក៏បានឃើញកិក្កុនោះទៀត

ហើយបាននិយាយភក្សនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោកម្ចាស់

កំភ្លុំ បដិក្កណាតំ ។ សុដ្ឋ កង្កំតិ ស'ត្វ ។ អក្កហេសិ ។
 សា ឧបកាដ្ឋ កាលេ បាសត្តំ បិណ្ណាយ ចវត្តំ
 ដិទ្ធកត្តា អហោសិ ។ អថទា សា កំភ្លុំ ចតុត្ថ
 និវេស វដិយាយ បវេទន្តំ កច្ឆតិ ។ សេដ្ឋី កហាបតិ
 អថេន បដិបថំ អាគច្ឆន្តោ តំ កំភ្លុំ ឯកនិកោច អម-
 ហាយ្យតិ ។ សា ឧក្កមដ្ឋំ កត្តោ បវេទតិ ។ សេដ្ឋី
 កហាបតិ តំ កំភ្លុំ ទមាថេសិ ទមាហាយ្យ មយាសិ
 ចាតិភាតិ ។ បាយំ កហាបតិ កយា ចាតិភា អថេន
 អមាមេ ទុត្តលាតិ ។ តិស្ស បទ ត្ថំ អយ្យ ទុត្តលាតិ ។
 អថទា សា កំភ្លុំ សេដ្ឋីស្ស កហាបតិស្ស ឯកមត្ថំ
 អារាថេសិ ។ សេដ្ឋី កហាបតិ តំ កំភ្លុំ យវំ ទេត្តា
 កោដេត្តា ឧដ្ឋាយតិ ទ័យតិ វិហារេតិ កេតំ ហំ បាម
 កត្តន្តា កំភ្លុំយា ហត្ថតោ អាមំសំ បដិក្កហោស្សន្តំ

ទទួលយកចម្លងសំនុំ ។ ភិក្ខុនោះគបថា ខែនាង ច្រវែកហើយ ។ តំ
 ទទួលយកចម្លងសំនុំ ។ កាលៈទីកាលនិក (ច្រវែកហើយ)
 ភិក្ខុនោះក៏មិនអាចនិរទេវិទៅបិណ្ណបាតបានឡើយ ក៏ដាច់ចម្លង ។
 សំដាប់នោះ លុះដល់ថ្ងៃ ៤ ភិក្ខុនោះក៏ទេវិទៅនិរទេវិទៅតាមច្រក ។
 ពានរស្មីនិរទេវិទៅនិរទេវិទៅ កាលបរាថមកដល់ផ្លូវប្រែសក្ខត្ត ក៏បាននិយាយ
 ភាស្យនេះនឹងភិក្ខុនោះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ លោកចូរចៀសចេញ ។
 ភិក្ខុនោះកាលៈទីកាលចៀសចេញទៅក៏ជួលជំកន់ទូន្មាននាង ។ សេដ្ឋីកហា-
 បតិក៏បានប្រាប់ភិក្ខុនោះឲ្យអត់ទោសថា បពិត្រលោកម្ចាស់ សូមលោក
 មេត្តាអត់ទោស (ផ្សំ) លោកម្ចាស់ខ្ញុំបានធ្វើឲ្យជួលហើយ ។ ភិក្ខុ
 នោះគបថា ខែនាង ខ្លួនភាគ អ្នកឯងនឹងបានធ្វើឲ្យជួលកំទេ ខ្លួន
 ភាគ្នាជាស្រីទានកំលាំងនឹងស្រាប់ខេតិ ។ សេដ្ឋីកហាបតិសួរថា បពិត្រ
 លោកម្ចាស់ ព្រោះហេតុអ្វីបានជាលោកមានកំលាំងនឹងដឹង ។ ទលៈនា
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានប្រាប់សេចក្តីខ្លះដល់សេដ្ឋីកហាបតិ (ថោយសក្ខ
 ត្រប់) ។ សេដ្ឋីកហាបតិក៏បានចាំយកភិក្ខុនោះ ទៅបង្វែរឲ្យបានចម្លង
 ច្រវែកហើយក៏ពាលទោស និងចៀស ចន្តបដិបថំថា លោកម្ចាស់ទាំងឡាយ
 មិនគួរនឹងទទួលភាមិសៈកំពីដៃភិក្ខុនោះ ផ្សំភាគត្រូវបានលោក

កិច្ចណារោ មាតុត្តាមាតិ ។ អស្សោសុំ ទោ កិច្ច
 សេដ្ឋិស្ស កហបតិស្ស ទុដ្ឋាយន្តស្ស ច័យន្តស្ស
 វិចារេន្តស្ស ។ យេ តេ កិច្ច អប្បជ្រា ។ យេ ។
 តេ ទុដ្ឋាយន្ត ច័យន្ត វិចារេន្ត កតំ មាំ ធាម
 កិច្ច កិច្ចនិយា ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សតិភិ
 ។ យេ ។ សច្ចំ កំរ ភំ កិច្ច កិច្ចនិយា ហត្ថតោ
 អាមិសំ បដិក្កហេស្សតិ ។ សច្ចំ កកកំ ។ ញាតិកា
 តេ កិច្ច អញ្ញាតិកា ។ អញ្ញាតិកា កកកតិ ។
 អញ្ញាតិកា មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ ន ជាតាភិ
 ចដ្ឋិចំ ក អប្បដ្ឋិចំ ក សន្តំ ក មសន្តំ ក តតំ
 មាំ ធាម ភំ មោយបុរិស អញ្ញាតិកាយ កិច្ចនិយា
 ហត្ថតោ អាមិសំ បដិក្កហេស្សសិ នេតំ មោយបុរិស
 អប្បសង្ខាមំ ក មសាធាយ ចសង្ខាមំ ក កិយ្យោកា-
 កយ ។ យេ ។ ឯវក្ខ មន កិច្ចម ឥមំ សិក្ខាបដិ
 ទុដ្ឋិសេយ្យាមំ យោ បន កិច្ច អញ្ញាតិកាយ កិច្ច-
 និយា អន្តរយតំ បវិជ្ជាយ ហត្ថតោ ទាននិយំ ក
 កោជនិយ ក សហត្ថា បដិក្កហេត្ថា ទានេយ្យ ក

ដោយកម្រ ។ កាលដែលសេដ្ឋិស្សបតិ កាលពោស កិរដ្ឋិល
 បន្តបន្តិច កិច្ចចាំទ្បាយកំបានព្រហ្មសំ ពួកកិច្ចណា មានសេចក្តីប្រដូ
 ភិច្ច យេ ។ កិច្ចចាំទ្បាយកំពោស កិរដ្ឋិល បន្តបន្តិចថា កិច្ចមិនគួរ
 ខឹងទទួលយកគាត់សំគំពីដកិច្ចនិយា ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិច្ច ពួកអ្នកឯងទទួលយកគាត់សំគំពីដកិច្ច ពិតមែន
 ឬ ។ កិច្ចនោះត្រាច្បូលថា សូមទ្រង់មត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ខែកិច្ច កិច្ចនោះត្រាជាញាតិរបស់អ្នកដែរ
 ឬមិនត្រាជាញាតិទេ ។ កិច្ចនោះត្រាច្បូលថា សូមទ្រង់មត្តាប្រោស កិច្ចនិ-
 នោះមិនត្រាជាញាតិទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ខែមោយបុ-
 សេ បុគ្គលដែលមិនមែនជាញាតិ តែមិនដឹងខ្លាចសមគួរ ឬមិនសមគួរ
 អំពើល្អិតល្អន ឬមិនល្អិតល្អនស្រីដែលមិនមែនជាញាតិទៀយ ខែមោយ-
 បុសេអ្នកឯងមិនខ្លាចឯងទទួលយកគាត់សំគំពីដកិច្ចនិយាដែលមិនមែនជាញាតិ
 ទេ ខែមោយបុសេ អំពើនេះមិនមែនជាពួកជនដែលមិនមែនជាញាតិទៀយ
 ឬមិនមែនជាញាតិទេ ។ យេ ។
 ម្ចាស់កិច្ចចាំទ្បាយ អ្នកចាំទ្បាយកម្មសំដឹងឡើងខ្លាចសិក្ខាបទនេះ
 យ៉ាងនេះថា កិច្ចណាមួយទទួលយកទាននិយៈបូកាជនិយៈដោយដែលសំ
 ខ្លួន អំពើដកិច្ចនិយាដែលមិនមែនជាញាតិ ដែលចូលទៅកាន់ចន្លោះបុរ-

កុញ្ញាយ្យ វា បដិទេសេតត្ថំ តេជ កំក្កុយា តារាយ្យ
អាវុសោ ធម្មំ អាចម្មិ អសម្បាយំ ចាដិទេសនីយំ កំ
បដិទេសេមីតំ ។

[៤០០] យោ បទាតំ យោ យាដិសោ ។ បេ ។
កំក្កុយា ។ បេ ។ អយំ ឥនស្មី អន្តរ អចិប្បតោ កំក្កុយា ។
អញ្ញាតិសា ធាម មាតិសោ វា មិគិសោ វា យា សត្តុមា
មិតាមហយុតា អសម្ពត្តា ។ កំក្កុយា ធាម ទុកតោសាដ្ឋិ
ឧបសម្បត្តា ។ អន្តរយំ ធាម វដិយាវ្យាមំ សិដ្ឋាដកំ
យំ ។ ទាននីយំ ធាម បញ្ច កោដនាទិ យាមកាលិកំ
សត្តុមា កាលិកំ យាវដិកំ បេត្តា អវសេសំ ទាន-
នីយំ ធាម ។ កោដនីយំ ធាម បញ្ច កោដនាទិ ទិទេសោ
កុញ្ញាយោ សត្តុ មញ្ញោ មំសំ ។ ទានិស្សមិ កុញ្ញិស្ស-
មីតំ បដិកុញ្ញាតិ អាមត្តំ ធុត្តិដស្ស ។ អញ្ញោហារេ
អញ្ញោហារេ អាចម្មិ ចាដិទេសនីយស្ស ។ អញ្ញាតិកាយ
អញ្ញាតិកសត្តិ អន្តរយំ បវិដ្ឋាយ ហត្តាតា ទាននីយំ
វា កោដនីយំ វា សហត្តា បដិកុញ្ញាតា ទាននី វា

• តំកំបំ យាវ ។

ហើយទំតាស្មីក្តី បរិភោគក្តី កំក្កុយាត្រូវសំដែងអាចម្មិបុគ្គលិកទេសនីយៈ
ម្ចាស់អាវុសោ ឧប្បត្តិអាចម្មិបុគ្គលិកទេសនីយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគច្រើន
កំរាជ្យលាហើយមិនជាទិសច្បាយ ឧប្បត្តិសូមសំដែងអាចម្មិបុគ្គលិកទេសនីយ ។

[៤០១] ភាស្យថា កំក្កុយាមួយ មានសេចក្តីជួញដូរក្នុង
សំបុត្រទី ១ នៃបុគ្គលិកកសិកម្ម ។ កំក្កុយាដែលមិនបានជាប់ទាក់ទងគ្នា អំពី
ចំណែកទានិកាតាមប្រភេទកំរាជ្យនីយ៍ដូចជាកំរាជ្យ វា ហៅថាមិនមែន
ជាញាតិ ។ ស្រីដែលបានប្រសម្បទានសំណាក់សន្សំទំនងពីពួក
ហៅថាកំក្កុយា ។ ព្រះហត្ថក(ក្តី) ព្រះហត្ថ(ក្តី) ទិប្រដ្ឋិមាទ
ជ្រុង ៤ ឬមានជ្រុង ៣(ក្តី) ធូររបស់ត្រកូល(ក្តី) ហៅថាចន្ទាន្ទរ ។
ដែលហៅថា ទាននីយៈ គឺសំណាក់កោដនីយ៍ ឥតសំណាក់ដែល
ជាយាមកាលិក សត្តុមា កាលិក យាវដិកៈចេញ គ្រោងៈនោះហៅ
ថា ទាននីយៈទំនងអស់ ។ ដែលហៅថា កោដនីយៈនោះ គឺកោដន
មាន៥ យ៉ាង បានដល់បាយ ១ ទំកុម្មាស ១ សដ្ឋិ ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។
កំក្កុយាមួយមានទាននីយៈប្រភេទនីយៈ ដោយបំណងថា តាមអញ្ញាតិ
ទំរាស្មី ទិប្រដ្ឋិមាទ ត្រូវអាចម្មិបុគ្គលិក ។ កំក្កុយាត្រូវអាចម្មិបុគ្គលិកទេសនីយៈ
ត្រូវ ។ វាដែលលេចចូលទៅ ។ កំក្កុយាមិនមែនជាញាតិ កំក្កុយាស្រី
ជាមិនមែនជាញាតិ ហើយទំកុម្មាសមានទាននីយ ឬ កោដនីយៈដោយ
វាវេសន៍ អំពីកំក្កុយាដែលចូលទៅកាន់ចន្ទាន្ទរ យកមកទំរាស្មីក្តី

កុញ្ញតិ វា អាមត្តិ ចាដិទេសនិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ វេមតិកោ អន្តរាយវំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថកោ ទាននិយំ
 វា ភោជនិយំ វា សហត្តា បដិគ្គហេត្តា ទានតិ
 វា កុញ្ញតិ វា អាមត្តិ ចាដិទេសនិយស្ស ។ អញ្ញាតិ-
 កាយ ញាតិកសញ្ញិ អន្តរាយវំ បរិដ្ឋាយ ហត្ថកោ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា សហត្តា បដិគ្គហេត្តា
 ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាមត្តិ ចាដិទេសនិយស្ស ។ យាម-
 កាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ អាហារត្តាយ
 បដិគ្គណ្ហាតិ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោ-
 ហារេ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ វេកកោ ឧបសម្បន្ទាយ
 ហត្ថកោ ទានិស្សាបិ កុញ្ញិស្សាមិទំ បដិគ្គណ្ហាតិ
 អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ អញ្ញាតិកសញ្ញិ អាមត្តិ
 ទុក្ខដស្ស ។ ញាតិកាយ វេមតិកោ អាមត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 ញាតិកាយ ញាតិកសញ្ញិ អាមត្តិ ។

បរិភោគក្កិ ត្រៃភាចក្កិបាដិទេសនិយៈ ។ កិកុមាទសេចក្កិសន្សិយនិទិ
 កិកុនិវេលមិទំមេមជាញាតិ ហើយទទួលយកទាននិយៈប្បុរោភនិយៈដោយ
 វេមសំខ្លួន អំពីវេកិកុនិវេលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្សិក្កិ
 បរិភោគក្កិ ត្រៃភាចក្កិបាដិទេសនិយៈ ។ កិកុនិមិទំមេមជាញាតិ កិកុសំគាល់
 ជាញាតិ ហើយទទួលយកទាននិយៈប្បុរោភនិយៈ ដោយវេមសំខ្លួន
 អំពីវេកិកុនិវេលចូលទៅកាន់ចន្លោះផ្ទះ យកមកទំពាស្សិក្កិ បរិភោគក្កិ
 ត្រៃភាចក្កិបាដិទេសនិយៈ ។ កិកុទទួលយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក និទិរបស់ដែលជាយាវជីវិក ដើម្បីជាអាហារ ត្រៃ
 ភាចក្កិទុក្ខដ ។ កិកុត្រៃភាចក្កិទុក្ខដត្រប់ៗ ករៈដែលលេចចូលទៅ ។
 កិកុទទួលយកទាននិយៈប្បុរោភនិយៈអំពីវេកិកុនិ ដែលបានឧបសម្បន្ទា
 កុនិសំណា កំសន្សិត្រៃមាទ ដោយបំណងជា ភាគាគញ្ញានិទំពាស្សិ
 និទិបរិភោគ ត្រៃភាចក្កិទុក្ខដ ។ កិកុត្រៃភាចក្កិទុក្ខដត្រប់ៗ ករៈដែល
 លេចចូលទៅ ។ កិកុនិជាញាតិ កិកុសំគាល់ជាមិទំមេមជាញាតិ ត្រៃ
 ភាចក្កិទុក្ខដ ។ កិកុនិជាញាតិ កិកុមាទសេចក្កិសន្សិយ ត្រៃភាចក្កិទុក្ខដ ។
 កិកុនិជាញាតិ កិកុសំគាល់ជាញាតិ មិទំត្រៃភាចក្កិទុក្ខដ ។

[៤១១] អនាបត្តិ ញាតិកាយ ទានបេតិ ធន
 ទេតំ ឧបទ័ត្តិមិត្តា ទេតំ អន្តរាម ភិក្ខុទ្ធបស្សយ
 តំត្តិយសេប្បាយ បដិក្កាមទេ តាមតោ ចីហារិត្តា
 ទេតំ យាទកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យារជីវិតំ
 សតិ បច្ចយេ ចរិកុញ្ញាតិ ទេតំ សុត្តន្តាបាយ
 សាមណេវិយា ឧទ្ទត្តកស្ស អាទិកម្មិតកស្សតិ ។

បឋមសិក្ខាបទ ទំព័រ ១

(៤១១) វារិកិលមិទ្រព្រាគាជិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១១ យ៉ាង)
 ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិជាញាតិឱ្យធម្មឱ្យទាននិយៈនិវិកោជនិយៈ
 មិនទានឱ្យដោយខ្លួនឯង ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិជាញាតិ ទានដាក់ចុះឱ្យទាននិយៈ
 និវិកោជនិយៈ ហើយឱ្យ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ ទានឱ្យឱ្យទាននិយៈនិវិកោជនិយៈ
 កោជនិយៈក្នុងសំដៅរបស់ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ
 ទានឱ្យឱ្យទាននិយៈនិវិកោជនិយៈក្នុងដំណេករបស់ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ
 ជាញាតិ ទានដោយកទាននិយៈនិវិកោជនិយៈអំពីស្រែក ហើយឱ្យក្នុង
 វាលវិលស្រែច្បាប់មកវិញ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិទានដោយករបស់ដែលជាយាមកាលិក
 សត្តាហកាលិក និវិកោជនិយៈនិវិកោជនិយៈ ឱ្យដោយពាក្យថា កាលបើ
 ហេតុមាន សូមលោកស្តាប់និមន្តដាន់ចុះ ១ ភិក្ខុទទួលយកទាននិយៈនិវិកោជនិយៈ
 កោជនិយៈអំពីវិថីរបស់ភិក្ខុមាតា ១ ភិក្ខុទទួលយកទាននិយៈនិវិកោជនិយៈ
 និវិកោជនិយៈអំពីវិថីសាមណេវិ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ ១ ភិក្ខុនិទ្រព្រាគាជិ ១ ។

សិក្ខាបទ ១ ចប់ ។

ទុតិយសិក្ខាបទ

[២០២] តេជ សមយេន ពុទ្ធា ភគវា រាជគយោ
វិហាតិ វេន្តរេន កលទ្ធកាចំវារេ ។ តេជ ទេ មន
សមយេន កំក្កុ កុលេសុ ចិមន្តិកា កុញ្ញន្តិ ។ ធាតុ
ក្កិយា កំក្កុចិយោ ធាតុក្កិយាចំ កំក្កុចំ វេសាសន្តិយោ
ចិសា ហោន្តិ ឥន ស្វបំ ទេថ ឥន ទិទនំ ទេថាតិ ។
ធាតុក្កិយា កំក្កុ យាវទន្តំ កុញ្ញន្តិ ។ អត្ថោ កំក្កុ ធា
ចិគ្គរុបំ កុញ្ញន្តិ ។ យេ តេ កំក្កុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ
ទុដ្ឋយន្តិ ចិយន្តិ វិហាចន្តិ កាចំ ហិ ឆាម ធាតុក្កិយា
កំក្កុ កំក្កុចិយោ វេសាសន្តិយោ ធា ចិវាបស្សន្តិតិ
។ មេ ។ សច្ចំ កំ កុម្មេ កំក្កុវេ កំក្កុចិយោ វេសា-
សន្តិយោ ធា ចិវាវេថាតិ ។ សច្ចំ ភគវាតិ ។ វិភាវិ
ពុទ្ធា ភគវា កាចំ ហិ ឆាម កុម្មេ មោយមុវិសា កំក្កុ-
ចិយោ វេសាសន្តិយោ ធា ចិវាវេស្សម ទេតំ មោយមុវិសា
អប្បសន្នាចំ វា បសាឆាយ មសន្នាចំ វា កំយេកា-
វាយ ។ មេ ។ វេត្តា មន កំក្កុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ

សិក្ខាបទទី ២

[២០២] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធជំមានព្រះភាគ កាលគង់ទៅវត្តវេ-
ទ្យវេនកាលទុកនំចំបណ្ណាន ជិតក្រុងវិសេន្តិ ។ ព្រះនោះឯង មានភ្នំភ័ក្កុ
ដែលគេបានចំមន្តមកនាវំក្នុងសំណាក់របស់ត្រកូលពាំងឡាយ ។ ភ្នំ
ធាតុក្កិយាភ័ក្កុនិវេលាបន្តិយំគេថា អ្នកពាំងឡាយចូលប្រទេសសម្របក្នុងទី
នេះ អ្នកពាំងឡាយចូលប្រទេសបាយមកក្នុងទីនេះចូលចុះ ចំពោះធាតុក្កិយាភ័ក្កុ
ពាំងឡាយ ។ ឯភ្នំធាតុក្កិយាភ័ក្កុក៏បាននាវំដកបទលាវតែវត្ត ។ ភ្នំភ័ក្កុ
ឯទៀតនាវំចំមន្តិមិនបានបំបូណ៌ ។ ភ័ក្កុពាំងឡាយណាមានសេចក្តី
ប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ ភ័ក្កុពាំងឡាយព្រះភាគ គិរិវិល បន្ទុះបន្តិយំថា
ភ្នំធាតុក្កិយាភ័ក្កុមិនគួរនឹងមិនយាត់ភ័ក្កុភ័ក្កុនិវេលា ថាអ្នកបន្តិយំគេសោះ
។ មេ ។ ព្រះពុទ្ធជំទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភ័ក្កុពាំងឡាយ ត្រូវអ្នកពាំងឡាយ
មិនបានយាត់ភ័ក្កុភ័ក្កុនិវេលាភ័ក្កុបន្តិយំគេ ពិតមែន ។ ភ័ក្កុពាំងឡាយ
ត្រាបចូលថា សូមទ្រង់បញ្ជាប្រាស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជំម្ចាស់ដំមាន
ព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាថា វិទេមោយបុរសពាំងឡាយ អ្នកពាំងឡាយមិនគួរ
នឹងមិនយាត់ភ័ក្កុភ័ក្កុនិវេលាភ័ក្កុបន្តិយំគេទេ ម្ចាស់មោយបុរសពាំងឡាយ
អំពើនេះមិនមែននាំភ័ក្កុភ័ក្កុនិវេលាមិនបានដ្រែច្រាច្រៀងផ្លែផ្កាឡើយ ឬនាំភ័ក្កុភ័ក្កុ
ដែលដ្រែផ្កាហើយឲ្យបានតែដ្រែផ្កាឡើយទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភ័ក្កុពាំងឡាយ

ធុត្តិសយ្យាត ភិក្ខុ បទេវ កុលេសុ វិមជ្ជិតា កុញ្ញត្តិ ។
 តត្រិ ទេវា ភិក្ខុនិ វេសាសាមាជ្ជនា ថិតា យោតិ វេទ
 ស្វបំ ទេវ វេទ ធុត្តិ ទេវាតិ ។ តេហិ ភិក្ខុហិ សា
 ភិក្ខុនិ អបសាទេតព្វា អបសក្កា ភាវ ភតិធំ យាវ
 ភិក្ខុ កុញ្ញត្តិ ។ ឯកស្សបំ ទេវា ភិក្ខុទោ ធម្មជិ-
 កាសយ្យ តំ ភិក្ខុនិ អបសាទេតុំ អបសក្កា ភាវ ភតិធំ
 យាវ ភក្កុ កុញ្ញត្តិ បដិទេសេតព្វំ តេហិ ភិក្ខុហិ
 តាយ្ហំ ភាវសា ធម្មំ វាបជ្ជិត្តា វសម្បាយំ បដិទេ-
 សនិយំ តំ វេទនាសមាតិ ។

[៤០៣] ភិក្ខុ បទេវ កុលេសុ វិមជ្ជិតា កុញ្ញត្តិ
 កុលំ ធាម ចត្តាវ កុលាធំ ទុតិយកុលំ ព្រាហ្មណ-
 កុលំ វេស្សកុលំ សុត្តកុលំ ។ វិមជ្ជិតា កុញ្ញត្តិ
 បញ្ញត្តិ ភោជនាធំ អញ្ញាបនធំ ភោជនេធំ វិមជ្ជិតា
 កុញ្ញត្តិ ។ ភិក្ខុនិ ធាម ឧកាតាសាធឿ ឧបសម្បត្តា ។

១ ទេសាភិ កុលំ ទេវតា ទិស្សតិ ។ ២ ឧ. ម. ធាស្ស យេវិ ។

អ្នកទាំងឡាយត្រូវសំដែងឲ្យដឹងស្តីពីការបោះឆ្នោតនេះថា ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដែលជនបាននិមន្តហើយ គាត់ក្នុងសំណាត់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ ។
 បើមានភិក្ខុនិមន្តមកឈរឆ្កិះគេជំនុំនោះថា អ្នកទាំងឡាយចូលប្រកែកសម្ប
 បកក្នុងទីនេះ អ្នកទាំងឡាយចូលប្រកែកបាយមកក្នុងទីនេះ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ
 ត្រូវបណ្តាញភិក្ខុនិទាំងនោះថា នៃនាវាចូរយេចញាទៅសិន ទម្រាំតែពួក
 ភិក្ខុគាត់រួចសព្វគ្រប់ ។ ភិក្ខុសម្បទ្ធិចូរមើមិនបានពេលបណ្តាញភិក្ខុនិ
 នោះដោយពាក្យថា នៃនាវាចូរយេចញាទៅ ទម្រាំតែពួកភិក្ខុគាត់រួច
 សព្វគ្រប់ ឮចូរសិនទេ ភិក្ខុទាំងនោះត្រូវសំដែងដោយពាក្យថា ខ្ញុំ
 កាលណា យើងត្រូវហើយឲ្យអាចក្តីឈ្លោះប្រកែកទេសនិយៈដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់តែងតែជ្រើស មិនដាច់សម្បាយចិត្ត វាច្បាស់យើងស្តាប់សំឡេង
 អាចក្តីនាមចេញ ។

[៤០៣] ពាក្យថា ភិក្ខុទាំងឡាយដែលជនបាននិមន្តគាត់ក្នុងសំ
 ណាត់របស់ត្រកូលទាំងឡាយ ស្មើគ្នាថា ដែលហៅថា ត្រកូល បាន
 ដល់ត្រកូល ៤ ពួក គឺត្រកូលត្រិទ ត្រកូលព្រាហ្មណ៍ ១ ត្រកូល
 ឈ្មួញ ១ ត្រកូលអ្នកត្រិទ ។ ពាក្យថា ដែលនិមន្តគាត់ គឺភិក្ខុដែលពួក
 ជនបាននិមន្តគាត់ដោយភាពទំនុក ភោជនណាមួយ ។ ដែលហៅថា
 ភិក្ខុនិ គឺស្រីដែលបានបសម្បត្តា ក្នុងសំណាត់សង្ឃទាំងពីរពួក ។

វេសាសន្តិ ឆាម យថាមិគ្គតា យថាសន្តិដ្ឋតា យថា-
 សម្ពុត្តតា យថាសមាទុបដ្ឋិវាយកតា យថាសមាទា-
 ចិយកតា វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស
 វេស វេសាសន្តិ ឆាម ។ តេហំ ភិក្ខុហិទិ កុញ្ញតា-
 វេហំ ភិក្ខុហិ ។ សា ភិក្ខុវិទិ យា សា វេសាសន្តិ
 ភិក្ខុវិ ។ តេហំ ភិក្ខុហិ សា ភិក្ខុវិ អបសារទតត្វា
 អបសក្ក ភាវ ភតិទិ យាវ ភិក្ខុ កុញ្ញវិទិ ។ ឯសស្សប
 ចេ ភិក្ខុវោ អធិសេសិយស្ស ។ វាទិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិទិ
 បដិស្ត្រាតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោរោម អដ្ឋោ-
 បារម អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។

[២១២] ឧបសម្បន្ទាយ ឧបសម្បន្ទសញ្ញិ វេសា-
 សន្តិយា ទ វិវាវតិ អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។
 ឧបសម្បន្ទាយ វេសតិកោ វេសាសន្តិយា ទ វិវាវតិ
 អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ទាយ អនុប-
 សម្បន្ទសញ្ញិ វេសាសន្តិយា ទ វិវាវតិ អាមត្តិ

១ អធិសេសិយា កុញ្ញិ យេន្តេ វិស្សតិ ។ អធិសេសិយោ អធិសេសិយោ វិទិ
 អន្តរាម្ម ។ ១ ។

វេសាសន្តិ បដិស្ត្រាតិ ភិក្ខុវិទិ វេសាសន្តិ វេសាសន្តិ វេសាសន្តិ
 ភិក្ខុវិទិ វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស វេស
 វេស វេសាសន្តិ វេស ។ តេហំ ភិក្ខុហិទិ កុញ្ញតា-
 វេហំ ភិក្ខុហិ ។ សា ភិក្ខុវិទិ យា សា វេសាសន្តិ
 ភិក្ខុវិ ។ តេហំ ភិក្ខុហិ សា ភិក្ខុវិ អបសារទតត្វា
 អបសក្ក ភាវ ភតិទិ យាវ ភិក្ខុ កុញ្ញវិទិ ។ ឯសស្សប
 ចេ ភិក្ខុវោ អធិសេសិយស្ស ។ វាទិស្សមិ កុញ្ញិស្សមិទិ
 បដិស្ត្រាតិ អាមត្តិ ទុក្កជស្ស ។ អដ្ឋោរោម អដ្ឋោ-
 បារម អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។

[២១២] ឧបសម្បន្ទាយ ឧបសម្បន្ទសញ្ញិ វេសា-
 សន្តិយា ទ វិវាវតិ អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។
 ឧបសម្បន្ទាយ វេសតិកោ វេសាសន្តិយា ទ វិវាវតិ
 អាមត្តិ ទាដិទេសទិយស្ស ។ ឧបសម្បន្ទាយ អនុប-
 សម្បន្ទសញ្ញិ វេសាសន្តិយា ទ វិវាវតិ អាមត្តិ

១ ត្រូវដែលបានឧបសម្បន្ទាតិទេសនិយម ដែលហៅថា ភិក្ខុវិទិ ។

ចាង្គិកសិយមស្នេ ។ វិភាគនោ ធូបសម្បទាយ វេសា-
សន្តិយោ ១ វិភាគនោ អាមត្តិ ធូក្កជស្ស ។ អនុប-
សម្បទាយ ធូបសម្បទសញ្ញា អាមត្តិ ធូក្កជស្ស ។
អនុបសម្បទាយ វេសិកោ អាមត្តិ ធូក្កជស្ស ។ អនុ-
បសម្បទាយ អនុបសម្បទសញ្ញា អនាមត្តិ ។

[៤១៧] អនាមត្តិ អត្តនោ កត្តំ ធាយេតិ ១ ទេតិ
អញ្ញាសំ^(៤) កត្តំ ទេតិ ១ ធាយេតិ យំ ១ ទិដ្ឋំ តំ
ធាយេតិ យត្ត ៥ ទិដ្ឋំ តត្ត ធាយេតិ សព្វេសំ សមតំ
ធាយេតិ សិក្ខាទា វេសាសតិ សាមណេវ វេសាសតិ
បញ្ច ភោជនា ៥ វេសេតុ សព្វត្ត អនាមត្តិ ធូក្កជស្ស
អាណិកត្តិកស្សាទិ ។

វុស្សសិប្បាស្ស វិដ្ឋិតិ ។

៤ អញ្ញាស្សវិដ្ឋិតិ ពរោ ។

ពុទ្ធិសិយមស្នេ ។ វិសិដ្ឋេបទុសម្បទាស្នេសំណា កំភិក្ខុវិសិដ្ឋវិភ-
មាណិកំភុសិកោលបញ្ញិបំ ភិក្ខុមិនបាទោកោលយាម ត្រៃវិភាគត្តិក្កដ ។
អនុបសម្បទា ភិក្ខុសំគាលំថាធូបសម្បទាទៅវិញ ត្រៃវិភាគត្តិក្កដ ។ ភិក្ខុ
ចានសេចក្តីសន្សំយក្នុងអនុបសម្បទា ត្រៃវិភាគត្តិក្កដ ។ អនុបសម្បទា
ភិក្ខុសំគាលំថាអនុបសម្បទាមន មិនត្រៃវិភាគត្តិក្កដ ។

[៤១៨] វេសិកោវិចិត្តវិភាគត្តិ (ក្នុងសិប្បាស្សនេះមាន ១០ យ៉ាង)

ភិក្ខុវិភាគត្តិបំបាយកថិក្ខុប្រភេទកត្តបេសំខ្លួន មិនប្រភេទដោយខ្លួនឯង ១
ភិក្ខុវិភាគត្តិបំបាយកថិក្ខុប្រភេទកត្តបេសំខ្លួនដទៃ មិនបាទប្រើអ្នកដទៃឲ្យប្រភេទ ១
ក្រណាវិសេសបាយកមិនខានប្រភេទ ភិក្ខុវិភាគត្តិបំបាយកថិក្ខុប្រភេទក្នុងខ្លួន ១
បាយកមិនខានប្រភេទក្នុងទ័ណា ភិក្ខុវិភាគត្តិបំបាយកថិក្ខុប្រភេទក្នុងទ័ណេ ១
ភិក្ខុវិភាគត្តិបំបាយកថិក្ខុប្រភេទកត្តដ៏ស្មើគ្នាដល់ក្នុងភិក្ខុបំណង ១ សិក្ខាទា
កោលបញ្ញិបំ ១ សាហលោវិភាគត្តិ ១ អាមត្តិមិនមានដល់ភិក្ខុ
ត្រៃវិភាគត្តិក្កដ ១ វេសិកោវិចិត្តវិភាគត្តិ ៥ យ៉ាង ១ ភិក្ខុក ១ ភិក្ខុ
ដើមបញ្ញាភិក្ខុ ១ ។

តតិយសំក្កាបទំ

[២១៦] តេជ សមយេន ឡោ ភគវា សាវត្ថិយំ
 វិហាតំ ថេតវិនេ អនាជបំណុំកស្ស អនាមេ ។ តេជ ទោ
 យេន សមយេន សាវត្ថិយំ អញ្ញាតំ គុលំ ឧតតោ ធម្មត្ថំ
 ហោតិ សញ្ញាយ វិជ្ជាតំ កោកេន ហាយតំ ។ យំ តស្មី
 គុលេ ឧប្បជ្ជតិ បុរោត្ថំ ទានជ័យំ វា កោជជ័យំ វា
 តំ សត្វំ ភិក្ខុចំ វិស្សាធិត្វា អប្ប្រកាណ អនសំតា
 អច្ឆន្តំ ។ អនុស្សា ឧដ្ឋាយត្ថំ ទិយត្ថំ វិហារេត្ថំ កាតំ
 យំ បាម សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មត្ថំ ជាតិក្កា
 បដិក្កហេស្សត្ថំ ឥមេ ឥមេសំ ធាតុ អប្បកាណ អន-
 សំតា អច្ឆន្តិតំ ។ អស្សេនសុំ ទោ ភិក្ខុ តេសំ ឧនុស្សាតំ
 ឧដ្ឋាយត្ថានំ ទិយត្ថានំ វិហារេត្ថានំ ។ អដទោ តេ
 ភិក្ខុ ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារាមេសុំ ។ អដទោ ភគវា
 ឯតស្មី ជំនានេ ឯតស្មី បកាណេ ធម្មំ កាតំ កត្វា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជានាមិ ភិក្ខុវេ យំ គុលំ

សិក្ខាបទទី៣

[២១៦] សម័យនាះ ព្រះពុទ្ធចំមានព្រះភាគ កាលភគវិនេវក្ក
 វេតពន របស់អនាជបំណុំកស្ស ទៀចក្រុំសិស្សាភិ ។ ត្រាវនាះឯង ក្នុង
 ក្រុំសាវត្ថិមានត្រកូល ១ មានសេចក្តីជ្រើសចំរើនពិភាក្សា (១) (ប្តីប្រពន្ធ)
 បានចំរើនដោយសត្វ តែសេចក្តីច្បាស់ច្បាស់សម្បត្តិ ។ ខាងដើម្បី
 កោដនិយៈណាដែលភិក្ខុភិក្ខុត្រកូលនោះក្នុងវេលាមុខក្នុង ជនចំរើន
 នោះជួនកាលមានបរិភោគខ្លួនឯង ព្រោះចាត់ចែងខាងដើម្បីកោដនិយៈ
 ចំរើនរបស់ពាប្រែគេដល់ភិក្ខុចំរើនខ្លាញ ។ មនុស្សចំរើនខ្លាញក៏កាល
 ទោស ក៏រៀប បន្តបង្កប់ថា ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនគួរនឹង
 ទិទស្គាល់ប្រមាណហើយទទួលយកសារៈ ដទៃចំរើនខ្លាញនេះបានប្រែង
 ទូទាត់ដើម្បីភិក្ខុភិក្ខុត្រកូលនោះ ហើយជួនកាលមានបរិភោគ
 ខ្លួនឯង ។ កាលពួកមនុស្សចំរើននោះពាលទោស ក៏រៀប បន្តបង្កប់
 ភិក្ខុចំរើនខ្លាញក៏បានឮច្បាស់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុចំរើននោះបានប្រាប់
 សេចក្តីខ្លះចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះនិពាននេះ ដំណើរនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មត្ថំក្នុងត្រាវនាះ ហើយទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ភិក្ខុចំរើនខ្លាញមកដោយព្រះពុទ្ធវិនិកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនខ្លាញ ត្រកូល
 ។ អង្គការ ធម្មត្ថំព្រះពុទ្ធវិនិកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនខ្លាញ ត្រកូល ។

សន្ទាយ វស្សតិ កោគេន ហាយតិ វេរុបស្ស កុលស្ស
 ញត្តិធុនិយេន កង្កេន សេតុសម្មតិ ធាតុំ វេរុត្ត បទ
 កិក្កវេ ធាតត្តា ។ ឡត្តេន កិក្កុធា បដិពលេន សង្កេ
 ញាបេតត្តោ សុណាតុ មេ កង្កេ សង្កេ ឥត្តន្ទាមំ កុលំ
 សន្ទាយ វស្សតិ កោគេន ហាយតិ ។ យធំ សង្កេស្ស
 បត្តកលំ សង្កេ ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស សេតុសម្មតិ
 នទេយ្យ ។ វសោ ញត្តិ ។ សុណាតុ មេ កង្កេ សង្កេ
 ឥត្តន្ទាមំ កុលំ សន្ទាយ វស្សតិ កោគេន ហាយតិ ។
 សង្កេ ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស សេតុសម្មតិ នេតំ ។
 យស្សាយស្សតោ ទមតិ ឥត្តន្ទាមស្ស កុលស្ស
 សេតុសម្មតិយា ធានំ សោ តុណ្ណាស្ស យស្ស ទត្ត-
 មតិ សោ កាសេយ្យ ។ ធិត្តា សង្កេន ឥត្តន្ទាមស្ស
 កុលស្ស សេតុសម្មតិ ។ ទមតិ សង្កេស្ស តស្មា

ណាដែលចំរើនដោយសត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ គឺជាគត
 អនុញ្ញាតដើម្បីឱ្យវាឱ្យសេតុសម្មតិ និសម្មតិគ្រកូលនោះជាសេតុគ្រកូល
 ដោយកម្មមានញត្តិជាតំរប់ពីរ ចំពោះគ្រកូលបែបនេះចុះ ម្ចាស់កំកុំរាំង
 ឡាយ (សេតុសម្មតិ) សង្ឃត្រិវិទ្ធិយោងនេះ ។ ភិក្ខុ ១ ប្តូរដែលជា
 អ្នកឃ្លាសច្រកំពលត្រូវផ្ញើសង្ឃទ្រង់ដឹងថា បតិគ្រិព្រះសង្ឃដំបំរើន
 ព្រះសង្ឃសូមស្តាប់ទូរោក្សខ្ញុំ (ជឿត) គ្រកូលឈ្មោះនេះតែងចំរើនដោយ
 សត្វ តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យសម្បត្តិ ។ បើកម្មមានកាលដ៏សមគួរដល់
 សង្ឃហើយ សង្ឃតប្បិទ្ធិឱ្យសេតុសម្មតិដល់គ្រកូលឈ្មោះនេះចុះ ។
 នេះជាភាគ្រឿងសង្ឃទ្រង់ដឹង ។ បតិគ្រិព្រះសង្ឃដំបំរើន ព្រះសង្ឃ
 សូមស្តាប់ទូរោក្សខ្ញុំ (ជឿត) គ្រកូលមានឈ្មោះនេះចំរើនដោយសត្វ
 តែសាបសូន្យចាកទ្រព្យ ។ ឥឡូវសង្ឃទ្រង់ឱ្យសេតុសម្មតិដល់គ្រកូល
 ឈ្មោះនេះ ។ គិរិយាឱ្យឱ្យសេតុសម្មតិដល់គ្រកូលឈ្មោះនេះ បើសមគួរ
 ដល់លោកដ៏មានកាយុអង្គណា លោកដ៏មានកាយុអង្គនោះត្រូវស្ងៀម បើ
 មិនសមគួរដល់លោកដ៏មានកាយុអង្គណា លោកដ៏មានកាយុអង្គនោះតប្បិ
 រោលច្រើន ។ សេតុសម្មតិសង្ឃទ្រង់ឱ្យដល់គ្រកូលមានឈ្មោះនេះប្តូរ
 ស្រេចហើយ ។ ការឱ្យសេតុសម្មតិសមគួរដល់សង្ឃហើយ ព្រោះហេតុនោះ

កុស្តី ។ ឯវេទនំ ជាយាយីតិ ។ ឯវេតុ បទ កិក្ខុវេ
 ឥមំ សិក្ខាបទំ ឧត្តិសេយ្យាជ យាចំ ទោ បទ កាជំ
 សេត្តុសម្មតាជំ កុលាជំ យោ បទ កិក្ខុ តថា-
 មេសុ សេត្តុសម្មតេសុ កុលេសុ ទានជិយំ វា
 ភោជជិយំ វា សហត្ថា បដិក្កហត្ថា ទានេយ្យ វា
 កុញ្ញេយ្យ វា បដិទេសេតតំ ភេទ កិក្ខុជា ការ្យំ
 ការ្យសោ ជង្គ អាបដ្ឋិ អសម្បាយំ ទានិទេសជិយំ
 តំ បដិទេសេមីតិ ។ ឯវេតុនំ ភក្កតា កិក្ខុនំ
 សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២១៧] ភេទ ទោ បទ សមយេទ សាវគ្គិយំ
 ឧស្សវេ ហោតិ ។ មនុស្សធិក្ខុ ជិមន្តត្ថា ភោជន្តំ ។
 តំបិ ទោ កុលំ កិក្ខុ ជិមន្តសិ ។ កិក្ខុ កុក្កុប្បា-
 យត្តា ទានិកំសេន្តិ បដិក្ខុត្តំ ភក្កតា សេត្តុសម្ម-
 តេសុ កុលេសុ ទានជិយំ វា ភោជជិយំ វា សហត្ថា
 បដិក្កហត្ថា ទានិកំ កុញ្ញត្តិ ។ ភេ ឧស្សាយន្តិ ទិយន្តិ
 វិចារេន្តិ តំន្តិ ទោ ជាម អម្ពាតំ ដិវេភេទ យំ

បានជាសិក្សាស្រ្តីនៅ ។ ឯសូម្បថំទុក្ខនូវ្យិននេត្រីងហេតុវេសេស្រ្តីម
 នៅយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កំកុតំវិទ្យាយ អ្នកទាំងឡាយធម្មសំវេសន៍ឡើង
 ឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសិក្សាបានសន្មតថា
 ជាសេត្តុត្រកូលហើយ កំកុលណាមួយទទួលយករាជនិយ័ត្ត ភោជនិយ័ត្ត
 ដោយវេសេស្រ្តី អំពីពួកត្រកូលដែលសិក្សាបានឲ្យសេត្តុសម្មតិបបទនោះ
 ហើយទំពារស៊ីត្តិ បរិភោគក្តី កំកុតនោះត្រូវសំវេសន៍ថា ម្ចាស់ការ្យសោ ឯត្រូវ
 ពាបន្តិណ្ណេបោជិទេសនិយ័ មិនជាទិសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភោគ
 ទ្រង់កំរងៀល ឥឡូវឯសូម្បថំវិទ្យាឯបន្តិភោគេយ្យ ។ សិក្ខាបទនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភោគទ្រង់បាចបញ្ញត្តិហើយដល់ពួកកំកុតទាំងនេះ ។

[២១៧] សម័យនោះឯង មហោស្រព (គេលេង) នៅក្រុង
 លាវត្តិ ។ ពួកមនុស្សគេបាននិមន្តកំកុតទាំងឡាយឲ្យឆាន់ ។ ចំណែក
 ទាំងត្រកូលនោះឯង កំកុតនិមន្តកំកុតទាំងឡាយឲ្យ (ឆាន់ចង្កាន់) ។ កំកុ
 តទាំងឡាយនិករន្ត្រីសមិទ្ធិហិទទួលនិមន្ត ព្រោះគិតថា ការដែលទទួល
 យករាជនិយ័ត្ត ភោជនិយ័ត្ត ដោយវេសេស្រ្តី អំពីពួកត្រកូលដែល
 សិក្សាបានសន្មតថាសេត្តុហើយ (យកមក) ទំពារស៊ី ប្របរិភោគ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភោគយកហើយ ។ មនុស្សទាំងឡាយនោះកំរាលពេស
 កំរងៀល បទុបត្តិបំបំ យើងនឹងសំនៅប្រយោជន៍ក្តី ដ្បិតលោកម្ចាស់

អយ្យា អន្តាភកំ ន បដិក្កុណ្ណាភិក្ខុនិ ។ អស្សោសុំ ទោ
 ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈាយន្តានំ ទិយន្តានំ វិចារ-
 េន្តានំ ។ អថទោ ភេ ភិក្ខុ ភកវតា ឯតមន្តំ
 អាណេសុំ ។ អថទោ ភកវា ឯតស្មី ចំណេន ឯតស្មី
 បឆរណោ ធម្មំ ភកវំ ភក្ខា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជា-
 យាមំ ភិក្ខុវេ ធម្មន្តិភេន សេត្តុសម្មតេសុ កុលេសុ
 ទាននិយំ វា ភោជនិយំ វា សហន្តា បដិក្កុហេត្វា
 ទានិកុំ កុញ្ញិកុំ ឯវត្តា មន ភិក្ខុវេ ភមំ សិក្ខាបដំ
 ឧជ្ឈិសេយ្យាថ យានំ ទោ មន ភាជំ សេត្តុសម្មតានំ
 កុលានិ យោ មន ភិក្ខុ ភកវាបេសុ សេត្តុសម្មតេសុ
 កុលេសុ មុទេ អនិមន្តិភោ ទាននិយំ វា ភោជនិយំ
 វា សហន្តា បដិក្កុហេត្វា ទេនេយ្យ វា កុញ្ញេយ្យ
 វា បដិទេសេភក្កំ ភេន ភិក្ខុវា ការយ្ហំ អាវុសា
 ធម្មំ អាមន្តិ អសប្បាយំ បាដិទេសនិយំ តំ បដិ-
 ទេសេមីតិ ។ ឯវត្តានំ ភកវតា ភិក្ខុនំ សិក្ខាបដំ
 បញ្ញត្តំ ហេតុនំ ។

ទាំងឡាយ មិនហ៊ានទទួលយកទាននិយៈភោជនិយៈរបស់យើង កាល
 មនុស្សទាំងនោះពោលពោស គំរងៀល បន្តិចបន្តួច ពួកភិក្ខុកំពុងព្យា-
 ប្បាស ។ វេលានោះ ភិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបចូលសេចក្តីផ្តើមការព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រះនិពាខានៈ ដំណើរនេះ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់រើចម្លែកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយ
 មកក្នុងវេលានោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លងព្រះភាគ ដើម្បី
 ឲ្យភិក្ខុដែលមានគេនិមន្ត ហើយទទួលយកទាននិយៈភិក្ខុ ភោជនិយៈភិក្ខុ
 ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកគ្រកូល ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជា
 សេត្តុគ្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស្តី ឬបរិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ពួកទាំងឡាយក៏ប្រសើរដែរ ទ្រង់ខ្ញុំសុំកាបចុះទេយោនិ
 នេះថា ពួកគ្រកូលណាមួយ ដែលសង្ឃបានសន្មតថាជាសេត្តុគ្រកូល
 ហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងភាវមុន ហើយទទួលយក
 ទាននិយៈភិក្ខុ ភោជនិយៈភិក្ខុ ដោយដៃរបស់ខ្លួន អំពីពួកគ្រកូលដែល
 សង្ឃបានសន្មតថាជាសេត្តុគ្រកូល មានសភាពបែបនោះហើយ (យកមក)
 ទំពាស្តីក្តី បរិភោគក្តី ភិក្ខុនោះត្រូវសំដែងថា ម្ចាស់ភាវសោ ខ្ញុំត្រូវហើយ
 ខ្ញុំកាបក្តីទាននិយៈ មិនជាទិសប្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់គំរងៀល ខ្ញុំសូមសំដែងខ្ញុំកាបភិក្ខុនោះចេញ ។ សុំកាបចុះនេះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ភិក្ខុទាំងឡាយយោនិទេ ។

(៤១៨) ភេទ ទោ បទ សមយោទ អន្តរាហ ភិក្ខុ
 កស្ស កុលស្ស កុលុបកោ ហោតិ ។ អថទា សោ
 ភិក្ខុ បុគ្គល្លាសមយំ និវាសេត្វា បត្តិចារោតាយ យេន
 តំ កុលំ ភេទបស្កន្តិមំ ឧបស្កន្តិមំត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ
 និសិទំ ។ អថទា សោ ភិក្ខុ កិលាណោ ហោតិ ។
 អថទា ភេ មនុស្សា ភិ ភិក្ខុំ ឯតទាវចំ កុញ្ញថ
 កន្តេតិ ។ អថទា សោ ភិក្ខុ កតវតា បដិក្ខុត្តំ អនិ-
 មន្តិភេទ សេត្តុសម្មភេសុ កុលេសុ ទាននិយំ វា
 កោជនិយំ វា សហត្វា បដិក្ខុហេត្វា ទានិកំ កុញ្ញត្តិ
 កុញ្ញត្តាយន្លោ ធម្មំ បដិក្ខុហេសំ ជាសត្វំ បិណ្ណាយ
 ចារិកំ ចំខ្មតត្តោ អហោសំ ។ អថទា សោ ភិក្ខុ អារាមំ
 កត្តា ភិក្ខុនំ ឯតមត្តំ អាណេសំ ។ ភិក្ខុ កតវតោ ឯត-
 មត្តំ អាណេសុំ ។ អថទា កតវា ឯតស្មំ ជិដានេ ឯតស្មំ
 បតវលោ ធម្មំ កាដំ កត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាបាទំ
 ភិក្ខុវេ កំលានេន ភិក្ខុវា សេត្តុសម្មភេសុ កុលេសុ
 ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្វា បដិក្ខុហេត្វា

(៤១៨) សម័យនោះឯង មានភិក្ខុ ទួល ជាដំបូងរបស់ត្រកូល
 នោះ ។ លំដាប់នោះ ក្នុងវេលាព្រឹកព្រហាម ភិក្ខុនោះបានស្រៀក
 ស្រៀវហើយប្រាប់ដោយពាក្យគ្រងនិច្ចិតិ ដើរចូលទៅកាន់ត្រកូលនោះ លុះ
 ចូលទៅហើយ ក៏អង្គុយលើកាសនៈដែលគេក្រាលទុក ។ វេលានោះ
 ភិក្ខុនោះជូនដំបូងនិយមន័យ ។ គ្រានោះ មនុស្សទាំងឡាយក៏បាននិយាយ
 ពាក្យទេវនិក្ខុនោះថា បតិគ្រាលាកម្ពស់ដំបូង ចូរលោកចូលនិមន្ត
 ទាន់សិន ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹកឆ្លើយថា ភិក្ខុដែលគេនិមន្តនិមន្ត
 ហើយទទួលយកទាននិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយវេទរបស់ខ្លួន អំពីពួក
 ត្រកូលដែលសង្ស័យបានសន្មតថាជាសត្វត្រកូលហើយ (យកមក) ទំពាស្តី
 ឬចំរោត ព្រះដ៏មានព្រះភាគហាមហើយ បានជាមិនហ៊ានទទួល ហើយ
 បិទគាចដើម្បីដើរទៅបិណ្ណបាតបាន ក៏អត់ចង្វាក់ ។ វេលានោះ ភិក្ខុនោះ
 ត្រឡប់ទៅត្រង់ត្រង់ បានចំណាយប្រាប់រឿងនេះដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយក៏បានក្រាបចូលសេចក្តីផ្តុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រោះ
 និពន្ធនេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើធម្មិតថាគ្រាសំហៅ
 ភិក្ខុទាំងឡាយអំពីក្នុងវេលានោះថា ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាអនុញ្ញាត
 ឱ្យភិក្ខុដែលបានជូនទទួលយកទាននិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយវេទរបស់ខ្លួន
 អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ស័យបានសន្មតថាជាសត្វត្រកូលហើយ (យកមក)

ទានិកំ បុក្ខំតំ ឯវក្ខ បទ កិក្ខុវេ វងំ សិក្ខាបទំ
 ទន្ធសេយ្យទេ យានិ ទោ បទ តានិ សេក្ខុសម្មតានិ
 កុណានិ យោ បទ កិក្ខុ វដ្ឋាបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ
 កុលេសុ បុព្វេ អនិមន្តិកោ អតិលាហោ ទាននិយំ វ
 កោនិយំ វ សហគ្គា បដិក្កហេត្វា ទានេយ្យ វ
 កុត្តយ្យ វ បដិទេសេក្ខំ ភេទ កិក្ខុវា ភាវយ្ហំ
 ភាវសោ ធម្មំ អាបដ្ឋិ អសម្មាយំ ចានិទេសនិយំ
 តំ បដិទេសេនីតំ ។

[៤២១] យានិ ទោ បទ តានិ សេក្ខុសម្មតានិ
 កុណានិ សេក្ខុសម្មតំ ជាម យំ កុលំ សម្មាយ
 វដ្ឋតិ ភោភេទ ហាយតិ ឯវុបស្ស កុលស្ស ញត្តិទុតិ
 យេន កាម្មន សេក្ខុសម្មតិ ទំប្លា ហោតិ ។ យោ បទាតិ
 យោ យានិសា ។ បេ ។ កិក្ខុតំ ។ បេ ។ អយំ វងស្មី
 អត្ថ អនិមន្តិកោ កិក្ខុតំ ។ វដ្ឋាបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ
 កុលេសុតិ ឯវុបេសុ សេក្ខុសម្មតេសុ កុលេសុ ។
 អនិមន្តិកោ ជាម អំប្លតាយ វ ស្វាតាយ វ

ទំពាស្សិ បុប្ផិភោគបាទ ម្នាលភិក្ខុព័ន្ធយោ ឌុកព័ន្ធយោធប្សិសំវដេន
 ទៀងទ្បិសិក្ខាបទានេយានិទេនេថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបាទ
 សន្មតថាជាសេក្ខុត្រកូលហើយ ភិក្ខុណាមួយឥតមានគេនិមន្តក្នុងកាលមុន
 ហើយឥតព័ន្ធចេតិយ្យ បាទទទួលយកទាទងយះក្តី ភោជនីយះក្តី ដោយ
 វដ្ឋេសំខ្លួន អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបាទសន្មតថាជាសេក្ខុត្រកូលបែប
 ទោរហើយ (យកមក) ទំពាស្សិ បុប្ផិភោគ ភិក្ខុទោះត្រូវសំវដេនថា ម្នាល
 ភាវសោ ខ្ញុំត្រូវហើយទូរកាបក្តិបាទិទេសនិយះ មិនជាទិសច្បាយ ដែល
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់និរេច្យល ខ្ញុំសូមសំវដេនកាបក្តិភោគបាទ ។

[៤២១] ពាក្យថា ពួកត្រកូលណាមួយដែលសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេក្ខុត្រកូលហើយ សេចក្តីថា ត្រកូលណាដែលចំរើនវាយសត្វ
 តែសាបសូន្យបាតទ្រព្យសម្បត្តិ សង្ឃបាទទ្រូសេក្ខុសម្មតិដោយញត្តិទុតិយ
 កង្វះពោះត្រកូលបែបនេះ (ត្រកូលទោះ) ឈ្មោះជាសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេក្ខុត្រកូល ។ ពាក្យថា ភិក្ខុណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទំនិសិក្ខា-
 បទទី ១ នៃបាទដ៏កណ្ត ។ ពាក្យថា អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបាទ
 សន្មតថាជាសេក្ខុត្រកូលបែបនោះ អំពីពួកត្រកូលដែលសង្ឃបាទសន្មត
 ថាជាសេក្ខុត្រកូល មានសភាពយានិទោះ ។ ដែលហៅថា ឥតគេ
 និមន្ត អីវតគេនិមន្តដើម្បីទាន់ក្នុងវិជ្ជាទះ ឬដើម្បីទាន់ក្នុងវិជ្ជាស្តុក ទោរ
 បដិ

អធិមន្តិកោ យុវបថាវំ ឱក្កមរណ្ណំ ធិមន្តេន្តិ ឯសោ
 អធិមន្តិកោ បាម ។ ធិមន្តិកោ បាម អន្តរិកាយ វា
 ស្វាគនាយ វា ធិមន្តិកោ យុវបថាវំ អនោក្កមន្តេ
 ធិមន្តេន្តិ ឯសោ ធិមន្តិកោ បាម ។ អតិលាបោ
 បាម សក្កោតិ មិណ្ណាយ ចរិកុំ ។ តិលាបោ បាម
 ឧ សក្កោតិ មិណ្ណាយ ចរិកុំ ។ ទានធិយំ បាម
 បញ្ច កោជនាធិ យាមកាលិកំ សក្កាហកាលិកំ
 យាវជិកំ វេយ្យា អវសេសំ ទានធិយំ បាម ។
 កោជនិយំ បាម បញ្ច កោជនាធិ ឱនោ តុម្មាសោ
 សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អធិមន្តិកោ អតិលាបោ
 ទានស្សនំ កុញ្ញិស្សនិកិ បដិក្កណ្ណាតិ អាមត្តិ
 ធុក្កដស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ
 ចាដិទេសនិយស្ស ។

[៤១៤] សេត្តុសម្មតេ សេត្តុសម្មតសញ្ញំ អធិមន្តិកោ
 អតិលាបោ ទានធិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្ថា

ភិក្ខុជីវិតោកានំ បចារេបសំព្វះ ទើបមានពួកដទៃមន្ត ភិក្ខុនេះគំហៅថា
 ឥតមានគេមន្តថា ។ ដែលហៅថា មានគេមន្ត គឺមានគេមន្តដើម្បីចាត់
 ក្នុងវិញ្ញ័យ ឬដើម្បីចាត់ក្នុងវិញ្ញ័យ កាលភិក្ខុមិនចាត់ចារេបសំព្វេកានំ
 បចារេបសំព្វេកានំ ទៀត (សាវ័ត្តមានពួកដទៃមន្ត ភិក្ខុនេះហៅ
 ថាមានគេមន្ត ។ ភិក្ខុណាដែលអាច ដើម្បីនិរិយោទិយោកានំ
 ភិក្ខុនោះហៅថាមិនមានដើម្បី ។ ភិក្ខុណាដែលមិនអាចនិរិយោទិយោកានំ
 បានហៅថា ភិក្ខុនោះហៅថាមានដើម្បី ។ ដែលហៅថា ភាទនិយៈ គឺវិញ្ញ័យ
 លែងតែភាទន ៥ យ៉ាង នឹងរបស់ជាយាមកាលិក សក្កាហកាលិក
 នឹងរបស់ជាយាវជិកៈចញ្ញ ក្រៅពីនោះហៅថា ភាទនិយៈ គឺវិញ្ញ័យ ។ ដែល
 ហៅថា ភោជនិយៈ បានដល់ភោជន ៥ យ៉ាង គឺបាយ ១ ម្ហូបស្រស់ ១ ម្ហូប
 ក្រៀម ១ ត្រី ១ សាច់ ១ ។ ភិក្ខុឥតមានគេមន្ត ឥតមានដើម្បីចូល
 យកទៅភាទនិយៈ ឬកោជនិយៈ ដោយគិតថា អាត្មាអញនឹងទំពាស្តី នឹង
 ចរិតោត (ត្រូវកាន់ក្នុងក្រដាស ។ ភិក្ខុត្រូវកាន់ក្នុងក្រដាសនិយៈ គឺប្រាប់ ព្រះ
 ដែលលេចចូលទៅ ។

[៤១៥] (ភិក្ខុណាដែលសន្សំបានសន្សំថាជាសេត្តុ ភិក្ខុសំគាល់ថា
 ភិក្ខុណាសន្សំបានសន្សំថាជាសេត្តុវិមល ឥតមានគេមន្ត ឥតមានដើម្បី
 ហើយចូលយកភាទនិយៈក្តី ភោជនិយៈក្តី ដោយដៃរបស់ខ្លួន (យកមក)

បដិគ្គហេត្វា ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចាដិ-
 ទេសនីយស្ស ។ សេត្តុសម្មតេ វេមតិកោ អនិមន្តិទោ
 អភិលាទោ ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា សហត្វា
 បដិគ្គហេត្វា ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ ចាដិ-
 ទេសនីយស្ស ។ សេត្តុសម្មតេ អសេត្តុសម្មតសញ្ញិ
 អនិមន្តិទោ អភិលាទោ ទាននិយំ វា កោជនិយំ វា
 សហត្វា បដិគ្គហេត្វា ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចត្តិ
 ចាដិទេសនីយស្ស ។ វេមតិកាលិកំ សត្តាហានាលិកំ
 យាវជីវិកំ អាហារត្ថាយ បដិគ្គហេតិ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។ អសេត្តុ-
 សម្មតេ សេត្តុសម្មតសញ្ញិ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អសេត្តុសម្មតេ វេមតិកោ អាចត្តិ ទុក្ខជស្ស ។
 អសេត្តុសម្មតេ អសេត្តុសម្មតសញ្ញិ អនាចត្តិ ។

ទំពាស្សិ ប្បបរិភោគ ត្រូវកាចត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុសង្ឃិយក្នុងត្រកូល
 ដែលសង្ឃបុរិសសម្មតថាវាសេត្តុៈ ឥតមានគន្លង ឥតទាំងមានផ្លូវ
 ហើយទទួលយកទាននីយៈក្តី កោជនីយៈក្តី ដោយវិធរបស្សន្ត (យកមក)
 ទំពាស្សិប្បបរិភោគ ត្រូវកាចត្តិបាដិទេសនីយៈ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃសម្មត
 ថាវាសេត្តុៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសម្មតថាវាសេត្តុៈ
 ឥតមានគន្លង ឥតទាំងមានផ្លូវ ហើយទទួលយកទាននីយៈក្តី
 កោជនីយៈក្តី ដោយវិធរបស្សន្ត (យកមក) ទំពាស្សិ ប្បបរិភោគ ត្រូវកាចត្តិ
 បាដិទេសនីយៈ ។ ភិក្ខុទទួលយករបស់ជាយាមកាលិក សត្តាហានាលិក
 និវិរេស្តិយាវជីវិក ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អាហារ ត្រូវកាចត្តិក្នុង ។
 ភិក្ខុត្រូវកាចត្តិក្នុងគ្រប់ ។ វាដែលលេចចូលទៅ ។ ត្រកូលដែលសង្ឃ
 មិនបានសម្មតថាវាសេត្តុៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលសង្ឃបុរិសសម្មតថាវាសេត្តុៈ
 វិញ ត្រូវកាចត្តិក្នុង ។ ភិក្ខុមានសេចក្តីសង្ឃិយក្នុងត្រកូលដែលសង្ឃមិន
 បានសម្មតថាវាសេត្តុៈ ត្រូវកាចត្តិក្នុង ។ ត្រកូលដែលសង្ឃមិនបាន
 សម្មតថាវាសេត្តុៈ ភិក្ខុសំគាល់ថាត្រកូលដែលសង្ឃមិនបានសម្មតថា
 វាសេត្តុវិមន មិនត្រូវកាចត្តិឡើយ ។

[៤១១] អបាយត្ថិ ធិមន្តិកស្ស តិលាទស្ស ធិមន្តិ-
 កស្ស វ តិលាទស្ស វ សេសតំ កុញ្ញតិ អញ្ញាសំ
 ភិញ្ញា ភត្ថ បញ្ញត្តា យោតំ យរោតា ធិហិវត្តា ធិន្តិ
 ធិប្បកត្តេ សលាភកតត្តេ បក្ខិកេត ឧបោសថិកេត ចាដិប-
 ទិកេត យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវជីវិកំ
 សតិ បទ្ទយេ បរិកុញ្ញតិ ធិតិ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកត្ថិ-
 កស្សតិ ។

ធិតិយសិញ្ញាបទំ ធិន្តិកំ ។

[៤១១] ព្រះវិទ្យុនិទ្ទេសក្រិយាបក្ខិ. (ក្រិយសិក្ខាបទនេះមាន ១៣ យ៉ាង)
 ធិតិកុមានគឺធិមន្តិ ១ ធិតិកុមានធិម្មិ ១ ធិតិកុមានធិបសវៃវលសលវិកិកុវៃវល
 គេបាទធិមន្តិ ធិបសវៃវលសលវិកិកុវៃវលធិម្មិ ១ ធិតិកុវៃវលគេបាទធិតិ
 ត្រង់ខុកក្នុងទីនោះចំពោះត្រង់ក្នុងខែ ១ ក្នុងជនបាទនាំយកអាទនិយៈ ឬ
 ភោជនិយៈនកភិវ្យុនិយ្យប្រទេស ៤ ក្នុងកុល្យាននិប្បកត្ត ១ សលាភកត្ត ១
 បក្ខិកត្ត ១ ឧបោសថិកត្ត ១ បាដិបទិកត្ត ១ ជនបាទប្រភេទនូវបសវ
 ជាយាមកាលិក សត្តាហកាលិក ធិវិយសជាយាវជីវិក ជាយាវចាវ
 កាលបិមានបេតុ ធិមន្តិណកម្មាសធិនិប្ប ១ ធិតិកត្ត ១ ធិតិកដើម
 បញ្ញតិ ១ ។

សិញ្ញាបទី ៣ ចប់ ។

បញ្ចសិក្ខាបទី

សិក្ខាបទទី ៤

[៤០៦] គេន សមយេន ពុទ្ធា ភគវ សន្តោសុ
វិហារតិ គមិលវគ្គុស្មី ឯត្រៃតារាមេ ។ គេន ទេ បន
សមយេន សាកិយនាសកា អវុត្តា ហោន្តំ ។
សាកិយាធិយោ ភន្តន្តំ អាញ្ញកេសុ សេនាសទេសុ កត្តំ
កានុំ ។ អស្សាសុ ទេ សាកិយនាសកា សាកិយា-
ធិយោ កិវ អាញ្ញកេសុ សេនាសទេសុ កត្តំ គត្តុកា-
ហតិ ។ តេ មត្តេ បរិយុដ្ឋិសុ ។ សាកិយាធិយោ
បណ្ឌិតំ ទានធិយំ កោដធិយំ(១) អាធាយ ហារាញ្ញាតំ
សេនាសទំ អគមិសុ ។ សាកិយនាសកា ឯត្តុមិគ្វា
សាកិយាធិយោ អដ្ឋិដ្ឋិសុ ច ទ្ធសេសុញ្ញ ។ សាកិយា
ឯត្តុមិគ្វា តេ ចោវ សគស្មោ កហេត្វា ឧដ្ឋាយន្តិ
ទិយន្តិ វិទាចេន្តិ គដំ ហំ នាម ភន្តុត្តា អារាមេ ចោវ
បដិវសន្តេ នារោចេស្សន្តិកិ ។ អស្សាសុ ទេ កិក្ខុ
សាកិយាធិ ឧដ្ឋាយន្តាធិ ទិយន្តាធិ វិទាចេន្តាធិ ។

[៤០៦] សមិយនោះ ព្រះពុទ្ធចម្រើនដោយ កាលគង់នៅទិ-
ត្រៃតារាម ទៀបក្រុងនិរមលត្ប ក្នុងវិវេសក្កៈ ។ គ្រោះនោះឯង មាន
ពួកពាសៈរបស់សាកិយជន ជាមនុស្សទូចភាច ។ ពួកស្រីសាកិយៈ
ប្រាថ្នាឃើញទីដីធ្លីខ្ពស់ (ប្រគេនពួកកុក្កុវេលាទៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈ
ដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួកពាសៈរបស់សាកិយជនបានក្នុងដំណឹងថា
អម្បូរ ក្នុងពួកស្រីសាកិយៈមានសេចក្តីប្រាថ្នាឃើញទីដីធ្លីខ្ពស់ (ប្រ-
គេនពួកកុក្កុវេលាទៅ) ក្នុងទីសេនាសនៈដែលតាំងនៅក្នុងព្រៃ ។ ពួក
ពាសៈទាំងនោះនាំគ្នាទៅទូនសម្លាប់ស្លាប់ជិតខ្លួន ។ (លុះ) ពួកស្រី
សាកិយៈនាំយកទាខធិយៈនឹងកោដធិយៈដ៏ទុច្ចរិតចេញទៅទីសេនា-
សនៈ ដែលតាំងក្នុងព្រៃ ឯពួកពាសៈរបស់សាកិយជន ក៏ចុះចេញទៅប្លន់
ពួកស្រីសាកិយៈ ហើយប្រឡូស្តវ័យទៀតផង ។ ពួកសាកិយជនក៏បាន
ចេញទៅចាប់ពួកចោរទាំងនោះព្រមទាំងពស្សនាផង ហើយក៏ពាលពោស
កិរវៀល ចន្ទុះបង្ហូរចំ កាលពួកចោរនៅជិតវត្ត លោកច្បាស់ទាំងឡាយ
មិនអ្នកនឹងមិនប្រាប់ (យើងឱ្យដឹងផងសោះ) ។ កាលពួកសាកិយជនពាល
ពោស កិរវៀល ចន្ទុះបង្ហូរចំ ក៏ចុះទាំងឡាយក៏បានពូកស ។

១ កាវស័យំ វា ហាជនិយំ វាដំ អន្តិ ពេញ្ញា ទំស្សតិ ។

អដទោ តេ កិក្ខុ ភគវតោ ឯតមម្ហំ អាណេចេសុំ ។
 អដទោ ភគវ ឯតស្មី ឯណាទេ ឯតស្មី បក្ការណេ ធម្មិ
 តាធំ កក្កា កិក្ខុ អាមន្តសិ ភេទហំ កិក្ខុវេ កិក្ខុធំ
 សិក្ខាបធំ បញ្ញាបេស្សាមិ ទស អក្កវសេ បដិទុ
 សង្ឃសុដ្ឋុតាយ ។ បេ ។ សទ្ធម្មដ្ឋិតិយា វិទយានុក្កហាយ
 ឯវក្កុ បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបធំ ធុធំសេយ្យាដំ យាធំ
 ទោ បទ តាធំ អាញ្ញកាធំ សេនាសនាធំ សាសន្ត-
 សម្មតាធំ សប្បដិកយាធំ យោ បទ កិក្ខុ ភគវេសុ
 សេនាសនេសុ វិហារញ្ញា^(១) បុទ្ធល អប្បដិសិវិនិតំ ទានធំ
 យំ កំ ភោជនីយំ កំ អដ្ឋិកមេ សហត្ថា បដិគ្គហេត្តា
 ទានេយ្យ ក កុញ្ញយ្យ កំ បដិទេសេតត្ថំ ភេទ កិក្ខុជា
 ការយ្ហំ អាវុសា ធម្មំ អាមម្ហំ អសប្បាយំ ចាដិទេស-
 នីយំ តំ បដិទេសេមិតំ ។ ឯវក្កុធំ ភគវតោ កិក្ខុធំ
 សិក្ខាបធំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

១ ឧ.ប. ពេត្តតេ អយំ ចារា ៩ ហោតិ ។

វេលាទោ កិក្ខុតាំងទោបុទ្ធលក្របទ្ធលសេចក្តីខ្ពស់បំពោះព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ។ ព្រះដ៏មានទោះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ធ្វើធម្មិកថា ហើយត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងទ្បាយមកឆ្លងវេលាទោដោយ
 ព្រះពុទ្ធដីតាថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំងទ្បាយ បើដូច្នោះនោះគងទីបញ្ញត្តសិក្ខាបទ
 ដល់ពួកកិក្ខុ ព្រះភាស្រ្តយតំណាចប្រយោជន៍ទាំង ១០ យ៉ាង គឺដើម្បី
 ជាការស្រួលដល់សិក្ខុ ។ បេ ។ ដើម្បីញ៉ាំងព្រះសទ្ធម្មទ្បបិទេវ
 ដើម្បីអនុព្រះផលព្រះវិទីយ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងទ្បាយ អ្នកតាំងទ្បាយធម្ម
 សិវធិច្បើនទ្បសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ចំសេនាសនៈតាំងទ្បាយណា
 ដែលមាននៅក្នុងព្រៃ ដែលគេសន្មតថាច្រកចរដោយភ្លៀស ច្រកច
 ដោយគំយប់រោះមុខ កិក្ខុណាមួយនៅក្នុងទីសេនាសនៈ តាំងទ្បាយមាន
 សភាពដូច្នោះ ហើយទទួលយកទាននិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី ដែលគេមិន
 បានទ្បដំណឹងថាមុន ដោយវេលាសំខ្លួនទានក្តីក្នុងកាយ (យកមក) ទំនា
 ស៊ីប្តបរិភោគ កិក្ខុនោះត្រូវសិវធិតាបត្តិថា ម្ចាស់កុរិសោ ខ្ញុំត្រូវហើយទ្ប
 អាមក្តីឈ្មោះបុរិទេសនីយៈ មិនជាទីសច្បាយ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់តិរច្រៀល ខ្ញុំសូមសិវធិកាយត្តិទោះបីចេញ ។ សិក្ខាបទនេះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគទ្រង់បញ្ញត្តហើយ ដល់ពួកកិក្ខុដោយនិយៈដូចបុរាណាលម្អ
 យ៉ាងនេះ ។

ពន្លឺសេនីយកល្យ ចន្ទសិប្បវេស្ស អញ្ញត្ថន្តី

[៤០៣] ខេត ខេត មន សមយេន អញ្ញត្ថន្តី ភិក្ខុ
 អាញ្ញតេស្ម សេនាសនេស្ម ភិលាហោ ហោតំ ។
 មនុស្ស ទាននិយំ កោដនិយំ អាធាយ អាញ្ញតំ
 សេនាសនំ អតម័ស្ម ។ អថខោ ខេ មនុស្ស តំ ភិក្ខុ
 ឯតទភេតុំ កុញ្ញត កន្តេតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ កតវតា
 បដិក្ខុតំ អាញ្ញតេស្ម សេនាសនេស្ម ទាននិយំ វ
 កោដនិយំ វ សហត្ថា បដិក្ខុហេត្វា ទានិកុំ កុញ្ញតុត្ថ
 កុញ្ញត្ថាយោ ធម បដិក្ខុហេសិ ធាសត្តិ បិណ្ណាយ
 ចរិកុំ ចិទ្ធកត្តោ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភិក្ខុនំ
 ឯតមត្តំ អាណេសេ ។ ភិក្ខុ កតវតោ ឯតមត្តំ អាណេ-
 ចេស្ម ។ អថខោ កតវា ឯតស្មី ចិណានេ ឯតស្មី បត-
 រណោ ធម្មី កាថំ កាត្វា ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អនុជាធាមិ
 ភិក្ខុវេ ភិលានេន ភិក្ខុវា អាញ្ញតេស្ម សេនាសនេស្ម
 ទាននិយំ វ កោដនិយំ វ សហត្ថា បដិក្ខុហេត្វា
 ទានិកុំ កុញ្ញតុំ វិវត្ត បន ភិក្ខុវេ វិចំ សិក្ខាបនំ

ពន្លឺសេនីយកល្យ សិប្បវេស្ស ៤ សេនត្ថិចញ្ញនិវាទត្ថំ

[៤១៣] សម័យនោះឯង មានភិក្ខុទម្រង់មួយទៅក្នុងវិសេនា-
 សនៈទាំងឡាយដែលកំពុងនៅក្នុងព្រៃ ។ មនុស្សទាំងឡាយបោះបង្គោល
 ទានិយកោដនិយកោដិយហោតវិសេនាសនៈដែលកំពុងនៅក្នុង
 ព្រៃ(នោះ) ។ គ្រានោះឯង មនុស្សទាំងនោះក៏បោះបង្គោលពាក្យទេនើង
 ភិក្ខុនោះថា បតិគ្រលោកម្ចាស់ដីចំរើន លោកម្ចាស់ចូរមិនខ្ពស់ ។
 វេលានោះ ភិក្ខុនោះនឹកឆ្លើសថា ការដែលភិក្ខុទទួលយកទានិយៈ
 ឬកោដនិយៈ ដោយវែងបេសំខ្លួនក្នុងវិសេនាសនៈទាំងឡាយដែលកំពុងនៅ
 ក្នុងព្រៃ (ហើយយកមក) ទំភាស្តិប្បវិភោគ ព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់
 ទ្រង់ហាមហើយ ក៏មិនហ៊ានទទួលយក ហើយមិនអាចនឹងទៅបិណ្ណបុក
 បានឡើយក៏រត់ចង្អុល ។ លុះគ្រានោះគ្រាយមក ភិក្ខុនោះបោះបង្គោល
 ឡើងខ្លួនដល់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយក៏បោះគ្រាបចូលសេចក្តីខ្លះចំ
 ពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាម្ចាស់ ។ ព្រៃនៃទាននេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាម្ចាស់ទ្រង់ធ្វើប្តីកថា ហើយត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកក្នុង
 វេលានោះភ័យព្រះក្នុងដីកាថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កថាគម្ពុញ្ញត
 ឲ្យភិក្ខុដែលមានជំនុំទទួលយកទានិយៈឬកោដនិយៈ ចោយវែងបេសំ
 ខ្លួន ក្នុងវិសេនាសនៈទាំងឡាយដែលកំពុងនៅក្នុងព្រៃ (យកមក) ទំភា-
 ស្តិប្បវិភោគបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រសើរដល់ឡើង

ឧទ្ទិសេយ្យោ យោ ច ឆោ បទ តាចិ អាណ្ហតាចិ សេនា-
 សតាចិ សាសន្ត្តិសម្មតាចិ សប្បដិកយោចិ យោ បទ
 ភិក្ខុ តថាវុបសុ សេនាសនេសុ វិហារន្តោ ឬទ្វេ អប្ប-
 ដិសំវិនិកំ ទាធនិយំ វា កោជនិយំ វា អដ្ឋរាមេ
 សហត្តា ចដិក្កហេត្វា អភិណាថោ ទានេយ្យំ វា កុញ្ញយ្យ
 វា ចដិទេសេតត្ថំ តេជ ភិក្ខុនា ការ្យំ អាវុសា ចន្ទំ
 អាចន្ទិ អសប្បយំ ទាដិទេសនិយំ តំ ចដិទេសេ-
 មីតិ ។

[៤៤៤] យោ ច ឆោ បទ តាចិ អាណ្ហតាចិ សេនា-
 សតាចិ អាណ្ហតំ ធាម សេនាសនំ ចន្ទុធនុ-
 សតំ ចន្ទំ ។ សាសន្ត្តិ ធាម អាណមេ អាណមុបចារ
 ចោរនំ ធិវិជ្ជោកាសោ ធិស្សតំ កុត្តាកាសោ ធិស្សតំ
 បំភោកាសោ ធិស្សតំ ធិសិវ្រោកាសោ ធិស្សតំ
 ធិបន្ទោកាសោ ធិស្សតំ ។ សប្បដិកយំ ធាម អាណមេ
 អាណមុបចារ ចោរណំ មនុស្សា ហតា ធិស្សន្តិ វិលុត្តា
 ធិស្សន្តិ អាតោជិតា ធិស្សន្តិ ។ យោ បដាតំ យោ

ន្តុសំកាចរនេយានិទេហេ ចិសេនាសនៈតាំងឡាយណាមួយដែល
 ទាននៅក្នុងវិទ្រ ដែលសេសន្តថាជាច្រកបដោយន្ទៀស ច្រកប
 ដោយភ័យចំពោះមុខ ភិក្ខុណាមួយនៃកាន់មិនទាន់ទិសនាសនៈតាំង
 ឡាយទានសភាពដូច្នោះ បានទទួលយកទាននិយៈក្តី កោដនិយៈក្តី ដែល
 គេមិនបានឲ្យដំណឹងជាមុន ដោយវិធីរបស់ខ្លួនក្នុងពាក្យ (ហើយយកមក)
 ចំណាស់ប្តូរវិភោគ ភិក្ខុនាត្រូវសំដែងភាពត្រូវ ខ្មាលអាវុសា ខ្ញុំត្រូវ
 ហើយនូវភាពត្រូវឆ្ងាយជាដើមនិយៈ មិនជាទិសច្បាយ ដែលព្រះជំទាវ
 ព្រះភាគច្រើននិយៈ ខ្ញុំសូមសំដែងនូវភាពត្រូវនោះចេញ ។

[៤៤៥] ពាក្យថា ទិសនាសនៈតាំងឡាយណាមួយដែលទាន
 នៅក្នុងវិទ្រ គឺទិសនាសនៈយានិទេហេនិក្ខបមុនគ្រឹម ៩០០ ជួរគ្រឹមស្រុក ហៅ
 ថា រសនាសនៈតាំងនៅក្នុងវិទ្រ ។ ដែលហៅថា ច្រកបដោយន្ទៀស
 គឺទោសថាទីនៅ ទោសសម្រាប់វិភោគ ទោសសម្រាប់ឈរនៅ
 ទោសសម្រាប់ក្នុងយេនេ ទោសសម្រាប់ជននៅ របស់ភ្នកចោរក៏ត្រូវ
 ក្នុងក្នុងភាព ឬក្នុងមហានិទ្ទេ ។ ដែលហៅថា ច្រកបដោយ
 ភ័យចំពោះមុខ គឺមនុស្សទាំងឡាយដែលភ្នកចោរសម្រាប់ វប្បនំ វា
 វាយទូលំទូលាយក៏ត្រូវក្នុងភាព ឬមហានិទ្ទេ ។ ពាក្យថា

យោធិសោ ។ បេ ។ កិក្ខតិ ។ បេ ។ អយំ ឥមស្មី
 អត្ថុ អធិប្បតោ កិក្ខតិ ។ តត្ថាបេសុ សេនា-
 សទេស្មតិ ឯក្ខបេសុ សេនាសទេសុ ។ អប្បដិសំវិនិតំ
 ឆាម បញ្ចន្តំ បដិសំវិនិតំ ឯតំ អប្បដិសំវិនិតំ ឆាម ។
 អារាមំ អារាមុបចារំ វបេត្តា បដិសំវិនិតំ ឯតំ
 អប្បដិសំវិនិតំ ឆាម ។ បដិសំវិនិតំ ឆាម យោ
 កោធិ ឥត្ថំ វិ បុរិសោ វិ អារាមំ វិ^(១) អារាមុ-
 បចារំ វិ^(២) អាកត្តា វារាហទេតិ ឥត្តញ្ញាមស្ស កន្តេ
 ទាននិយំ វិ^(៣) កោជនិយំ វិ^(៤) អាហារិយស្សតិតិ ។
 សទេ សាសន្តំ ហោតិ សាសន្តន្តំ អាធិត្តិតត្ថំ ។
 សទេ សប្បដិគយំ ហោតិ សប្បដិគយន្តំ អាធិត្តិតត្ថំ ។
 សទេ ហោតុ កន្តេ អាហារិយស្សតិតិ កណាតិ ចោរា
 វត្តញ្ញា មទុស្សា ឥន្ទបចន្តំ អបសក្កជាតិ ។ យាកុយោ
 បដិសំវិនិតេ តស្សា ចរិវារោ អាហារិយតំ ឯតំ

១.២.៣.៤ ៥. ៦. ៧. ៨. ៩. ១០. ១១. ១២. ១៣. ១៤. ១៥. ១៦. ១៧. ១៨. ១៩. ២០. ២១. ២២. ២៣. ២៤. ២៥. ២៦. ២៧. ២៨. ២៩. ៣០. ៣១. ៣២. ៣៣. ៣៤. ៣៥. ៣៦. ៣៧. ៣៨. ៣៩. ៤០. ៤១. ៤២. ៤៣. ៤៤. ៤៥. ៤៦. ៤៧. ៤៨. ៤៩. ៥០. ៥១. ៥២. ៥៣. ៥៤. ៥៥. ៥៦. ៥៧. ៥៨. ៥៩. ៦០. ៦១. ៦២. ៦៣. ៦៤. ៦៥. ៦៦. ៦៧. ៦៨. ៦៩. ៧០. ៧១. ៧២. ៧៣. ៧៤. ៧៥. ៧៦. ៧៧. ៧៨. ៧៩. ៨០. ៨១. ៨២. ៨៣. ៨៤. ៨៥. ៨៦. ៨៧. ៨៨. ៨៩. ៩០. ៩១. ៩២. ៩៣. ៩៤. ៩៥. ៩៦. ៩៧. ៩៨. ៩៩. ១០០.

កិក្ខណាមួយ មានសេចក្តីដូចគ្នាទ្វិសិក្ខាបទទី ១ នៃបារមីកណ្តុ ។
 ពាក្យថា ក្នុងវិសេនាសនៈ ព័ន្ធខ្យាយ មានសភាពដូច្នោះ គឺវិសេនាសនៈ
 ព័ន្ធខ្យាយ មានសភាពបែបនេះឯង ។ ដែលហៅថា គេមិនបានឱ្យដំណឹង
 ទោចេសហធម្មិកបុគ្គលព័ន្ធ ៨ បានឱ្យដំណឹងហើយក្តី ការឱ្យដំណឹងនេះ
 គឺគង្វរហៅថា គេមិនបានឱ្យដំណឹងដែល ។ ការឱ្យដំណឹងក្នុងទី ៧១
 ត្រៃវិភាគម ឬមចារាបេសំភាគមក្តី ការឱ្យដំណឹងយ៉ាងនេះក៏ឈ្មោះ
 ថា គេមិនបានឱ្យដំណឹងដែល ។ ដែលហៅថា មានគេឱ្យដំណឹង
 គឺបុគ្គលណាមួយទោះស្រីក្តី ប្រុសក្តី មកកាន់ភាគម ឬមចារាបេសំភាគម
 ប្រាប់ (ចំពោះភិក្ខុ) ថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ត្រកូលឈ្មោះនេះគេ
 ដឹងតាយកអាទិយៈ ឬកោជនិយៈ (មកប្រគេន) ។ មើរប្រកបដោយរន្ធិស
 ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយរន្ធិស ។ មើទីប្រកបដោយភីយ
 ចំពោះមុខ ភិក្ខុត្រូវប្រាប់ថា ទីប្រកបដោយភីយចំពោះមុខ ។ មើទាយក
 និយាយថា បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចម្រើន សេចក្តីរន្ធិសក្តី សេចក្តីភីយ
 ក្តីក៏លើកទុកចុះ ជនមុខជាដឹងតាយក អាទិយៈ ឬកោជនិយៈ មកម៉ែន
 ទានទេ (នោះ) ភិក្ខុត្រូវនិយាយដឹងពួកចោរថា ប្តីគេមានពួកមទុស្ស
 គេនឹងប្តូរមកក្នុងទីនេះ អ្នកព័ន្ធខ្យាយចូរវេយចេញសិន ។ កាល
 តាយកឱ្យដំណឹងថាដឹងប្រគេនចេញ តែតាយកនោះត្រូវប្រាប់តាយក

បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ កត្តេន បដិសំវិទិតេ កស្ស
 បរិករោ អាហារិយតំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ទានន័-
 យេន បដិសំវិទិតេ កស្ស បរិករោ អាហារិយតំ ឯតំ
 បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ កុលេន បដិសំវិទិតេ យេ កស្ស
 កុលេ មទុស្សា ទានន័យំ វា ភោជនីយំ វា អាហារន្តំ
 ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ តាមេន បដិសំវិទិតេ យេ
 កស្ស តាមេ មទុស្សា ទានន័យំ វា ភោជនីយំ វា
 អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ប្បភេន បដិសំ-
 វិទិតេ យេ កស្ស ប្បភេ មទុស្សា ទានន័យំ វា ភោជនីយំ
 វា អាហារន្តំ ឯតំ បដិសំវិទិតំ ឆាម ។ ទានន័យំ ឆាម
 បញ្ច ភោជនាចិ យាមតាលំកំ សក្កហតាលំកំ
 យោវិទិតំ បមេត្តា អវិសេសំ ទានន័យំ ឆាម ។
 ភោជនីយំ ឆាម បញ្ច ភោជនាចិ ឧទនោ កុម្មាសោ
 សត្តុ មច្ឆោ មំសំ ។ អជ្ឈារោ ឆាម បរិក្ខត្តស្ស

ចរិករបេសបថរោនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថា ទានបទ្យដំណឹងដែរ ។
 កាលតាយកឱ្យដំណឹងថា ទិវិប្រគេនកត្ត តែតាយកនោះត្រឡប់ជា តាយក
 ចរិករបេសបថរោនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថា ទានបទ្យដំណឹងដែរ ។
 កាលចេតាយកបានឱ្យដំណឹងថា ទិវិប្រគេនទានន័យៈ តែតាយកនោះ
 ត្រឡប់ជា តាយកចរិករបេសបថរោនាមេកប្រគេនវិញ នេះហៅថា ទាន
 បានឱ្យដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយកបានឱ្យដំណឹងថា ត្រកូលនោះទិវិ
 ប្រគេន មានតួកមទុស្សណាក្នុងត្រកូលនោះតាយកទានន័យៈ ឬភោជ-
 ន័យៈមកប្រគេន នេះហៅថា ទានបទ្យដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយក
 ទានបទ្យដំណឹងថា អ្នកស្រុកគេទិវិប្រគេន មានតួកមទុស្សណាក្នុងស្រុក
 នោះតាយកទានន័យៈ ឬភោជន័យៈមកប្រគេន នេះហៅថា ទានបទ្យ
 ដំណឹងដែរ ។ កាលចេតាយកបានឱ្យដំណឹងថា ប្រជុំជនគេទិវិប្រគេន
 មានតួកមទុស្សណាក្នុងប្រជុំជននោះតាយកទានន័យៈ ឬភោជន័យៈមក
 ប្រគេន នេះហៅថា ទានបទ្យដំណឹងដែរ ។ ដែលហៅថា ទានន័យៈ
 គឺរៀបរយភោជនទានន័យំ យ៉ាង ទិវិបេសំ យាមតាលិក សក្កហតាលិក
 ទិវិយោវិការបញ្ច ត្រកិរោនហៅថា ទានន័យៈ ទាំងអស់ ។ ដែលហៅថា
 ភោជន័យៈ បានដល់ភោជន័យំ យ៉ាងធម្មបទ ទំស្រស់ ទំ ទំ គ្រឿង ទំ ទំ
 សាច់ ទំ ។ ដែលហៅថា ទានក្នុងភាព គឺ ទានក្នុងភាព មិនមែន ភាព

អាកមស្ស អន្តោអាហារោ អយិក្ខុក្ខស្ស ទុបបាហោ ។
អតិលាហោ ឆាម សក្កោតិ បិណ្ណាយ វរិត្តិ ។ តិលាហោ
ឆាម ឧ សក្កោតិ ចិណ្ណាយ វរិត្តិ ។ អប្បដិសិវិធិតំ
អតិលាហោ ទានិស្សមំ កុញ្ញិស្សមំតិ បដិក្កណាតិ
អាចគ្គិ ទុក្ខុវស្ស ។ អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាចគ្គិ
ចាដិទេសនីយស្ស ។

[៤០៥] អប្បដិសិវិធិតេ អប្បដិសិវិធិតសញ្ញិ ទាន-
នីយំ វា កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហន្តា បដិក្កហេត្វា
អតិលាហោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចគ្គិ ចាដិទេស-
នីយស្ស ។ អប្បដិសិវិធិតេ វេមតិកាតំ ទាននីយំ វា
កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហន្តា បដិក្កហេត្វា អតិ-
លាហោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចគ្គិ ចាដិទេសនី-
យស្ស ។ អប្បដិសិវិធិតេ បដិសិវិធិតសញ្ញិ ទាននីយំ វា
កោជនីយំ វា អដ្ឋោហារេ សហន្តា បដិក្កហេត្វា
អតិលាហោ ទានតិ វា កុញ្ញតិ វា អាចគ្គិ ចាដិទេសនី-
យស្ស ។ យាមកាលំកំ សន្តាហកាលំកំ យា-
ដិវិកំ អាហារត្ថាយ បដិក្កណាតិ អាចគ្គិ ទុក្ខុវស្ស ។

ដែលមានបដិ ពុទ្ធបញ្ញាវិភាគដែលតំបន់ ។ ភិក្ខុណាដែលមាន
ទីនិវេទន៍បិណ្ណាត្រាត្រា ភិក្ខុនោះឈ្មោះជាគ្មានដើម្បី ។ ភិក្ខុណាដែល
មិនមានទីនិវេទន៍បិណ្ណាត្រាត្រា ភិក្ខុនោះឈ្មោះជាមានដើម្បី ។ ភិក្ខុ
មិនមានដើម្បីចូលយកទានដោយប្រភេទនិយៈ ដែលតាមកតិកាទ្យង្សនីយិ
ដោយគិតថា អាត្មាអញទីនិវេទន៍ ទីនិវេទន៍ (ត្រូវអាចគ្គិទុក្ខុវ ។
ភិក្ខុត្រូវអាចគ្គិពុទ្ធសនិយៈត្រូវ ។ វារៈដែលលេចចូលវោ ។

[៤០៥] តាយកមិនបានទ្យង្សនីយិ ភិក្ខុមិនមានដើម្បីសំគាល់ថា
តាយកមិនបានទ្យង្សនីយិ ដោយចូលយកទាននិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលបេសុខទានក្នុងភាគ (យកមក) ទំពាស្សិប្បហិតោត (ត្រូវ
អាចគ្គិពុទ្ធសនិយៈ ។ ភិក្ខុមិនមានដើម្បីនាសេចក្តីសង្ស័យក្នុងវេសវិល្លា
តាយកមិនបានទ្យង្សនីយិ ដោយចូលយកទាននិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលបេសុខទានក្នុងភាគ (យកមក) ទំពាស្សិប្បហិតោត (ត្រូវ
អាចគ្គិពុទ្ធសនិយៈ ។ តាយកមិនបានទ្យង្សនីយិ ភិក្ខុមិនមានដើម្បីសំគាល់
ថាតាយកបានទ្យង្សនីយិ ដោយចូលយកទាននិយៈក្តី ភោជនីយៈក្តី
ដោយដែលបេសុខទានក្នុងភាគ (យកមក) ទំពាស្សិប្បហិតោត (ត្រូវ
អាចគ្គិពុទ្ធសនិយៈ ។ ភិក្ខុចូលរបស់ជាយាមកាលិក សន្តាហកាលិក ទីនិ
វេសវិល្លា ដើម្បីប្រយោជន៍ជាអាហារ (ត្រូវអាចគ្គិទុក្ខុវ ។

អដ្ឋោហារេ អដ្ឋោហារេ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 បដិសំវិទិតេ អប្បដិសំវិទិតសញ្ញី អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។
 បដិសំវិទិតេ វេទគិកោ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។ បដិសំ-
 វិទិតេ បដិសំវិទិតសញ្ញី អនាបត្តិ ។

(៤១៦) អនាបត្តិ បដិសំវិទិតេ តិលានស្ស បដិ-

សំវិទិតេ វា តិលានស្ស វា សេសសា កុញ្ញតិ ធម្មា-
 រាមេ បដិគ្គយេត្វា អន្តោអាវមេ កុញ្ញតិ តត្ថ ជាតតំ
 ប្បលំ វា នចំ វា បត្តំ វា បុម្ភំ វា វេលំ វា កុញ្ញតិ
 យាមកាលិកំ សត្តាហកាលិកំ យាវដីវកំ សតិ

បច្ចុយេ បរិកុញ្ញតិ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សតិ^(១) ។

១ នេះ ចាំ គណ្ណតាំង គណ្ណតាំង ចិវិជ្ជាយ ហិសាសន្តំ ឧ វិវាយ សេត្តសុខ្តតាវេម
 សញ្ញាកោដិមេ បាទី តត្ថិ ញេត្តេ ទិស្សតិ ។

កិកុក្ខត្រាភាបត្តិទុក្ខដគ្រប់ វារវេលេលេបចូលទៅ ។ របស់ដែលទាយក
 បានឱ្យដំណឹងហើយ ក៏កុស្តសំគាល់ថាគេមិនបានឱ្យដំណឹងទៅវិញ ត្រូវ
 អាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់ដែលទាយកបានឱ្យដំណឹងហើយ ក៏កុមាទ
 សេចក្តីសង្ស័យ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។ របស់ដែលទាយកបានឱ្យដំណឹង
 ហើយ ក៏កុស្តសំគាល់ថាគេបានឱ្យដំណឹងមែន មិនត្រូវអាបត្តិឡើយ ។

[៤១៦] វារវេលេមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោម ៨ យ៉ាង)
 គឺរបស់ដែលទាយកបានឱ្យដំណឹង ១ កុមាទដម្បី ១ កុក្ខទាន់ទាន់និយៈ
 ប្បភោជនិយវេលេសលក្ខណ៍ក៏កុស្តសំគាល់បានឱ្យដំណឹង បូរិតិកិកុមាទដម្បី ១
 កិកុក្ខទូលយេកទាន់និយៈប្បភោជនិយៈពិភាពិត្រាភាម (ហើយយេកមក)
 បានទាន់ក្នុងភាម ១ កិកុមាទដម្បី ១ សំបកឈើក្តី ស្នឹកឈើក្តី ថ្នាំ
 ឈើក្តី វែងឈើក្តី ថែលដុំរទៅទាន់ក្នុងភាមាទារ ១ កាលបើមានហេតុ
 កិកុមាទដរបស់ជាយោមភាសិត សត្តាហកាលិក ខឹងរបស់ជាយាវដីវិក
 បាន ១ កិកុក្ខ ១ កិកុមាទដមញ្ញតិ ១^(១) ។

១ ធម៌វិទេវេ មានបាលីប្រាណិក្ខតម្បីខ្លះទា ទទួលទោសិវេសនិយកល្លានោះថាមាន ៤
 សិប្បបទ្បី កិកុក្ខទៅកាន់ទ្រង់ស្រែកហើយទទួលយកបង្គាប់កំណែត្បូងដែលមិនមែនជា
 ញាតិ ១ កិកុមាទដមញ្ញតិដែលកំណែបង្គាប់ចេញច្រហន្ត ១ ការឱ្យទូរសេត្តសុខ្តតិ ១
 ការបានបង្គាប់ទូរសេសសនៈតាំងទៅក្នុងវិញ ។

[៤១៧] ឧទ្ទិដ្ឋា ហោ អាយស្មត្តោ ចក្កុរោ ទាដិទេ-
សនិយា ចឡា ។ វត្តាយស្មត្តោ បុត្តាមំ កក្កិក្កុ បរិសុត្តា
ធុតិយម្យិ បុត្តាមំ កក្កិក្កុ បរិសុត្តា តតិយម្យិ បុត្តាមំ
កក្កិក្កុ បរិសុត្តា បរិសុត្តោ វស្មោ វុត្តិកំ ។
វរាទេតំ ពារយាមីតិ ។

បដិទេសន៍យកស្មោ ធុតិកំ ។

[៤១៧] បដិទេសន៍យកស្មោ អាយស្មត្តោ វាបក្កិក្កុ វេសនិ-
យៈ តំ ឯ ខ្ញុំ បានសំរេចវេសន៍ ។ ខ្ញុំ សូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុ
ក្នុងកាលក្កិក្កុនោះ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំ សូមសួរ
ជាគំរប់វេសន៍ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំ សូមសួរជា
គំរប់វេសន៍ លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ លោកដ៏មាន
អាយុទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយក្នុងកាលក្កិក្កុនេះ ព្រោះហេតុនោះ
បានជាលោកស្ងៀមទៅ ។ ខ្ញុំ ចាំទុកឲ្យវេសន៍បរិសុទ្ធត្រងការស្ងៀម
នោះទេឯង ។

បដិទេសន៍យកស្មោ ចក្កុស្សិក្កុ ។

សេក្ខីយកណ្ណំ

ឥមេ ទោ បដាយស្មត្តោ សេក្ខីយា

ធម្មា ទុទ្ទេសំ អាគច្ឆន្តំ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គោ

ធម្មីសតិ លារុប្បា

[៤០៨] ភេទ សមយេន តុត្តោ ភគវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថមិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេឯ
ទោ បទ សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ បុរោភិ
បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា ធិរាសេន្តំ ។ មទុស្សា ទុដ្ឋាយន្តិ
ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ ឆាម សមណា សក្ក-
បុត្តិយា បុរោភិ បច្ឆតោមិ ឱលម្ពេត្តា ធិរាសេស្សន្តិ
សេយ្យថាមិ ភិហំ កាមកេភិចោតិ ។ អស្សេស្សំ ទោ
ភិក្ខុ តេសំ មទុស្សនំ ទុដ្ឋាយន្តានំ ទ័យន្តានំ
វិចារេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា ។ មេ ។ តេ
ទុដ្ឋាយន្តិ ទ័យន្តិ វិចារេន្តិ កថំ ហំ ឆាម ធម្មត្ថិយា

សេក្ខីយកណ្ណំ

បពិត្រសោភជំនានាយុទាំងឡាយ វត្តដែល

ឧប្បសិក្សទាំងនេះវេទនិមកកាន់ខ្មែរ ។

បរិមណ្ឌលវគ្គ

លារុប្ប មាត ២៦

[៤១៨] សម័យនោ ព្រះពុទ្ធវិនិច្ឆ័យព្រះភាគ កាលសម្រេចកិរិយា-
បថានុក្ខន្ធក្នុងជេតវេន របស់អនាថមិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រឡប់សាវត្ថី ។ សម័យ
នោះវេទនិ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុស្យៀកស្សន៍ទ្យស្វយមុខខ្លះ ស្វយក្រាយខ្លះ ។
មទុស្សទាំងឡាយក៏ពោលទោស ក៏រៀប បន្តបង្ហាត់ថា សមណៈទាំង
ឡាយជាសក្យបុត្រមិនសមបើទិវស្យៀកស្សន៍ទ្យស្វយមុខខ្លះ ស្វយក្រាយ
ខ្លះ ដូចជាពួកគ្រិយស្តដែលជាអ្នកបរិភោគកាមសោន ។ ភិក្ខុទាំងឡាយ
បានត្រឡប់ទៅវិញនោះពោលទោស ក៏រៀប បន្តបង្ហាត់ ។
ពួកភិក្ខុណាដែលបានសេចក្តីប្រាជ្ញាភិច ។ មេ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ពោល
ទោស ក៏រៀប បន្តបង្ហាត់ថា អ្នកបើដៃ ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុបរិទ

កិច្ច បុរោហិត បដ្ឋតោមិ ទិវសេស្ស្រឹតិ ។
 អដទា រោ កិច្ច(១) អគរតា ឯតមត្តំ អាវារិចស្សំ ។
 អដទា អគរ ឯតស្សំ ទិវានេ ឯតស្សំ បគរណា
 ទន្ទិ តតំ តាតា កិច្ចសង្ខំ សង្ខតាតាវេត្តា
 ទត្តិយេ កិច្ច បដ្ឋត្តិ សង្ខំ តត តុត្ត កិច្ចវ
 បុរោហិត បដ្ឋតោមិ ទិវសេស្ស្រឹតិ ។ សង្ខំ
 តតរតិ ។ វិគហិ តុត្តោ តតរ តតំ ហិ បាម
 តុត្ត រោយបុរសា បុរោហិត បដ្ឋតោមិ ទិវសេស្ស្រឹតិ
 ទិវសេស្ស្រឹតិ រោតិ រោយបុរសា អប្បសន្ទានំ ក
 មសារោយ មសន្ទានំ ក កិយ្យភាវយ ។ បេ ។
 វេត្ត មទ កិច្ចវ តម សិក្ខាបតិ ទុត្តិសេយ្យេត
 បរិមណ្ឌលំ ទិវសេស្ស្រឹតិ សិក្ខា តរណីយា ។

បរិមណ្ឌលំ ទិវសេស្ស្រឹតិ តាតមណ្ឌលំ ជាទុមណ្ឌលំ
 បដ្ឋត្តានេត្តេ ។ យោ អនាតវយំ បដ្ឋត្ត បុរោ ក
 បដ្ឋតោ ក ទិវសេស្ស្រឹតិ អាមត្តំ ទុត្តវស្ស្រឹតិ ។

១ អដទា ភេ កិច្ចតិ ១, ២, ១៣៧៤ ទន្ទិ ។

ស្រៀកស្រង់ទ្យស្តុយមុខ្មុរ ស្តុយក្រាយខ្មុរ ។ ទណៈនោ កិច្ចតាំងនោភ
 ក្រាបទូលរឿនខ្មុរចំនោត្រៃដំមានព្រះកាតជាម្ចាស់។ ព្រោះនិទាននេះ ដំ
 ហើរនេះ ព្រៃដំមានព្រះកាតទ្រង់ធ្វើធម្មិតជាហើយក្រាស់ទ្រង់បដ្ឋកិច្ចសង្ខ
 ហើយទ្រង់ស្តាប់ពារពៅក្នុងក្បួនភិក្ខុជា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងទ្បាយ បានព្រ
 ជាអ្នកតាំងទ្បាយស្រៀកស្រង់ស្តុយមុខ្មុរ ស្តុយក្រាយខ្មុរ ពិតមែន ។
 ក្នុងក្បួនភិក្ខុក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រៃ
 កុខនីមានជាតិទ្រង់ត្រាស់តិរវិលថា ម្ចាស់រោយបុរសតាំងទ្បាយ អ្នក
 តាំងទ្បាយមិនសមបើនឹងស្រៀកស្រង់ទ្យស្តុយមុខ្មុរ ស្តុយក្រាយខ្មុរ
 ម្ចាស់រោយបុរសតាំងទ្បាយ អំពើនេះទ្រង់បាននាំទ្រង់ជ្រះថ្លាផលដទៃតាំង
 ទ្បាយដែលមិនខានជ្រះថ្លា ឬនាំទ្រង់វិភិក្ខុជ្រះថ្លាផលដទៃតាំងទ្បាយដែល
 ជ្រះថ្លារួចហើយតិរវិល ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងទ្បាយ អ្នកតាំងទ្បាយ
 ឆប្បីសំផែនឿនទ្រង់សិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុឆប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្ខា
 ថា អញនឹងស្រៀក(ស្រង់)ទ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុត្រូវស្រៀកទ្យជាបរិមណ្ឌល គឺបទជាមណ្ឌលន្តិក(១)មណ្ឌល
 ផង(២) ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយសេចក្តីមិនអំពើ ហើយស្រៀកទ្យស្តុយមុខ
 ឬស្តុយក្រាយ ត្រូវអោយភិក្ខុក្នុង ។

១-២ អង្គថា ភិក្ខុត្រូវស្រៀកស្រង់ទ្យជាបរិមណ្ឌល រាងសេចក្តីមណ្ឌលន្តិក រាងក្រាម
 មិនមណ្ឌលផង តំសង្កេតទៅទោសប្បទេសិក្ខុនិង បរាណ ៨ ឆាប់ ។

វិធីបិណ្ឌ បោះវិញ្ញាណ

វិធីបិណ្ឌ បោះវិញ្ញាណ

អនាមត្តិ អសត្វិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កំណា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៧) សាវត្ថិនិទានំ(១) ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន

ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ បុរោចិ បច្ឆតោចិ ឱលម្ពេត្តា
ចារុបត្ថិ ។ មេ ។ បរិមណ្ឌលំ ចារុចិស្សាមីតិ សិក្ខា
ករណីយា ។

បរិមណ្ឌលំ ចារុចិកត្វំ ឧតោ កណ្ណោ សមំ កត្វា ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច បុរោចិ បច្ឆតោចិ ឱលម្ពេត្តា
ចារុបតិ រាមត្ថិ ធុក្កាជស្ស ។

អនាមត្តិ អសត្វិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កំណា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

(៤២៨) សាវត្ថិនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន

ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិក្ខា អន្តរយេរ កច្ឆត្ថិ ។ មេ ។
សុប្បដិច្ឆោ អន្តរយេរ ភិមិស្សាមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

• យក សាវត្ថិនិទានំ ទំស្សតំ កត្ត ភេទ សមយេន ពុត្តោ កតិ សាវត្ថិយំ វិហារិ
ភេទវេន ឧតោចិបុណ្ណស្ស អាមេតិ យាមិ ហេតិ ។

អរវិជលមិទ្រវិកោបត្តិ (ក្រិសិកាបទនេនោនេវយោនិ) ភិក្ខុមិទ
វ្រុតិទ ភិក្ខុមិទនោសតិទ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធិទ ភិក្ខុមិទជម្ពិទ ភិក្ខុមិទសេចក្តិ
អន្តរយទ ភិក្ខុមិទ ភិក្ខុមិទបញ្ញាតិទ ។

(៤២៩) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យោនោឯនិ ពួកចតុត្ថិយភិក្ខុដណ្តប់
(ចីវរ) សុយមុខ្លះ សុយោក្រាយខ្លះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសប្បិធ្វើ
សេចក្តិសិក្សាថា អញ្ជើងដណ្តប់ (ចីវរ) ឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

ភិក្ខុសប្បិធ្វើដណ្តប់ឲ្យជាបរិមណ្ឌលគឺ ធ្វើទូរដាយ វាទិកិឲ្យត្រិមស្មី
គា ។ ភិក្ខុណា គាស្រីយសេចក្តិមិទអិរិ ដណ្តប់ (ចីវរ) ឲ្យសុយមុខ្លះ
សុយោក្រាយខ្លះ ភិក្ខុនោះត្រូវភិក្ខុដណ្តប់ ។

អរវិជលមិទ្រវិកោបត្តិ (ក្រិសិកាបទនេនោនេវយោនិ) ភិក្ខុមិទ
វ្រុតិទ ភិក្ខុមិទនោសតិទ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធិទ ភិក្ខុមិទជម្ពិទ ភិក្ខុមិទសេចក្តិ
អន្តរយទ ភិក្ខុមិទ ភិក្ខុមិទបញ្ញាតិទ ។

(៤៣០) សាវត្ថិនិទាន ។ សម័យោនោឯនិ ពួកចតុត្ថិយភិក្ខុទាយ
ប្រឹក្សាចារុកាយ(១) ហើយរដិរេវភិក្ខុចារុកាយ (ភិក្ខុនិស្រុក) ។ មេ ។
ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសប្បិធ្វើសេចក្តិសិក្សាថា អញ្ជើងបិណ្ឌបិណ្ឌឲ្យឈរដិរេវ
ក្រិសិកាបទ្រង់ ។

• ភិក្ខុមិទនោនិទបិណ្ឌបិណ្ឌឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។

សុប្បដិច្ចទ្ធន អន្តរាយេ កត្តង្គំ ។ យោ អនាទិយំ

បដិច្ច កាយំ វិវិទ្ធា អន្តរាយេ កត្តង្គំ អាមត្តំ ទិក្ខុដស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្តិច្ចំ អសតិយា អជាទន្តស្ស

តិលានស្ស អាមទាសុ ឧប្បន្តកស្ស អាទិកាម្មិតស្សាតំ ។

[២២៦] សាវត្តិទិដានំ ។ ខេន ទោ បទ សមយេន

ចត្តត្តិយា ភិក្ខុ កាយំ វិវិទ្ធា អន្តរាយេ ទិសិទន្តិ

។ ចេ។ សុប្បដិច្ចទ្ធន អន្តរាយេ ទិសិទិស្សាមិត្តិ សិក្ខា

ករណីយា ។

សុប្បដិច្ចទ្ធន អន្តរាយេ ទិសិទិកត្តំ ។ យោ

អនាទិយំ ចដិច្ច កាយំ វិវិទ្ធា អន្តរាយេ ទិសិទតិ

អាមត្តំ ទិក្ខុដស្ស ។

ភិក្ខុត្របិទប្រាំដំ(១)ឱ្យល្អដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវ
អាមត្តិទក្ខដ ។

ព្រះដែលមិនត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ក្រែងទ ភិក្ខុគានសភិទ ភិក្ខុមិនដំណឹងទ ភិក្ខុមានដើម្បីទ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ទ ភិក្ខុឆក់ទ ភិក្ខុដើមបញ្ញាភិទ ។

[២២៧] សាវត្តិទិទាន ។ សមីយាទារាង ចត្តត្តិយភិក្ខុចាំឱ្យយ
បើកចំហកាយអន្តរាយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ យេ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុអប្បិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងបិទប្រាំដំ(កាយ)ឱ្យល្អអន្តរាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្របិទប្រាំដំ(២)ឱ្យល្អអន្តរាយទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយបើកចំហកាយអន្តរាយទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវតាមភិក្ខុទក្ខដ ។

១ អង្គថា បាចិទប្រាំដំឱ្យល្អ ទិដិទម្បរក្សាល អធិប្បយថា ភិក្ខុទិដិទម្បរក្សាល យកបិសានដាក់គ្របលើស្នា ពាក់ព័ន្ធហើយយកនាយតាំងពីបិទប្រាំដំ រួចហើយធ្វើទុកដុំទាំង
ពីរឱ្យត្រឹមស្មើគ្នា លើយប្រទូលចូលមក ប្របិទប្រាំដំរួចចប់ស្នាតែ លើយបញ្ជីដើរទៅ ។
២ អង្គថា បាចិទប្រាំដំឱ្យល្អអន្តរាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវចែកកាយខាងលើតាំងពីកញ្ចឹមរយ្យផល
ក្សាល ខាងលើតាំងពីកញ្ចឹមក្រែងទៅចុងម្រាម ខាងលើតាំងពីកញ្ចឹមក្រែងទៅចុងម្រាម
លើយបញ្ជីអន្តរាយ ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស វាសុបកតស្ស អាបណសុ ឧត្តត្តកស្ស អាទិ-
កម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤២២] សាវត្ថិវិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ចព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ហត្ថម្យំ ចានម្យំ តីណ្ណបេន្តា អន្តរ-
យេវ កច្ឆត្តិ ។ បេ ។ សុសុវុតា អន្តរយេវ តម្មិស្សាមិតិ
សិក្ខា កាណិយា ។

សុសុវុតេន អន្តរយេវ កច្ឆត្តិ ។ យោ អនាទិវយំ
បដិទ្ធិ ហត្ថំ វា ចានំ វា តីណ្ណបេន្តា អន្តរយេវ កច្ឆតិ
អាមត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបណសុ ឧត្តត្តកស្ស អាទិកម្មត្តកស្សាតិ ។

[៤២៣] សាវត្ថិវិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ចព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ហត្ថម្យំ ចានម្យំ តីណ្ណបេន្តា
អន្តរយេវ ចិសិទ្ធិត្ថិ ។ បេ ។ សុសុវុតា អន្តរយេវ
ចិសិទ្ធិស្សាមិតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុដែលចូលទៅកាន់
សំដៅ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២២] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយេនាវេន ធម្មត្ថិយភិក្ខុវាជិទ្យាយ
វាសវេន្ទុះ វាសវេនិទ្ទុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិនសង្រឹមទ្យល្លដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។
ភិក្ខុត្រូវតែសង្រឹមទ្យល្លដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនដើរ ហើយត្រូវតែស្រែវិវេន្ទុះ ដើរទ្ទុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រូវអាមត្តិទុក្ខជ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុគ្មានសតិ ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុធាតុ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤២៣] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយេនាវេន ធម្មត្ថិយភិក្ខុវាជិទ្យាយ
វាសវេន្ទុះ វាសវេនិទ្ទុះ អត្ថិយក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុគប្បិ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិនសង្រឹមដោយស្មុគស្មាទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

សុសំរុំនាម អន្តរាយេ ចំសីទិកត្ថំ ។ យោ អនា-
នវិយំ បដិច្ច ហត្ថំ វា ចាជំ វា តំនិទ្ធរាយោ អន្តរាយេ
ចំសីទិកតិ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
ទស្ស អាបនាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាជិកម្មិកស្សាតំ ។

(២២២) សាវត្តិចិដានំ ។ ភេទ ទៅ បទ សមយេទ
ទព្វត្តិយោ កិក្ខុ តហំ តហំ ទិលោកេត្តា អន្តរាយេ
តច្ចត្តំ ។ យេ ។ ទំត្តិក្ខុទក្ខុ អន្តរាយេ តមិស្សាមិក
សិទ្ធា ករណីយា ។

ទំត្តិក្ខុទក្ខុតា អន្តរាយេ តច្ចត្តំ យុត្តមត្តំ មេត្ត-
ទ្គេទ ។ យោ អនាទវិយំ បដិច្ច តហំ តហំ ទិលោ-
កេត្តោ អន្តរាយេ តច្ចតិ អាបត្តិ ទុក្ខាជស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
ទស្ស អាបនាសុ ទុម្មត្តកស្ស អាជិកម្មិកស្សាតំ ។

កិក្ខុត្រវៃតសទ្រិមច្យល្អក្ខិយោទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណា កាស្រិយ
សេចក្តីមិនកើត ហើយកសិដៃ ឬវិសាជីនិក្ខិយោទៅ ក្នុងចន្លោះផ្ទះ
ត្រវៃបត្តិទុក្ខជ ។

វាវៃលមិមិត្រវៃតាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវាយ៉ាង) គឺកិក្ខុមិម
ក្រែង ១ កិក្ខុមានសតិ ១ កិក្ខុមិមជីវ្ខុទ ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ កិក្ខុឆក ១ កិក្ខុជើមបញ្ញាភិ ១ ។

(២២៦) សាវត្តិភាទ ។ សមីយោនាឯង ពួកព្រះគ្រូយកិក្ខុ
ត្រឡែកមើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា កិក្ខុតប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជូនវិធានត្រកសំឡើងចុះដើរទៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុត្រវៃតមានត្រកសំឡើងចុះ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រឡែកមើល
ត្រង់តមួយជួរនឹង ។ កិក្ខុណា កាស្រិយសេចក្តីមិនកើត ហើយត្រឡែក
មើលត្រង់ទីនោះៗ ដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រវៃតាបត្តិទុក្ខជ ។

វាវៃលមិមិត្រវៃតាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានវាយ៉ាង) គឺកិក្ខុមិម
ក្រែង ១ កិក្ខុមានសតិ ១ កិក្ខុមិមជីវ្ខុទ ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ កិក្ខុឆក ១ កិក្ខុជើមបញ្ញាភិ ១ ។

[៤៤៥] សាវត្ថិដំណាង់ ។ តេជ ទោ ចន សមយេន
ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ទិលោកេត្តោ អន្តរាយេ
និសីទន្តំ ។ បេ ។ ទុត្ថិត្តត្តត្តុ អន្តរាយេ និសីទិស្សាមិទិ
សិក្ខា កាណិយា ។

ទុត្ថិត្តត្តត្តុ អន្តរាយេ និសីទន្តំ យុត្តមត្តំ
បេត្តន្តេន ។ យោ អបាណិយំ បដិច្ច តហំ តហំ
ទិលោកេត្តោ អន្តរាយេ និសីទតិ អាមត្តំ ទុត្តិយស្ស ។

អបាចត្តំ អសញ្ញិច្ច មសតិយា អជាទទ្ធស្ស កិលា-
ទស្ស អាបណសុ ទុត្តិកស្ស អាទិកម្មិតស្សាតំ ។

[៤៤៦] សាវត្ថិដំណាង់ ។ តេជ ទោ បន សមយេន
ចតុត្ថិយា ភិក្ខុ ទុត្ថិត្តកាយ អន្តរាយេ កច្ចន្តំ ។ បេ ។
ន ទុត្ថិត្តកាយ អន្តរាយេ តមិស្សាមិទិ សិក្ខា
កាណិយា ។

ន ទុត្ថិត្តកាយ អន្តរាយេ កច្ចន្តំ ។ យោ អបា-
ណិយំ បដិច្ច វិកតោ វា ទុកតោ វា ទុត្ថិបិក្ខា
អន្តរាយេ កច្ចតិ អាមត្តំ ទុត្តិយស្ស ។

[៤៤៧] សាវត្ថិដំណាង់ ។ សមិយៈនាវេនិ ច្ចុត្តិយភិក្ខុ
ត្រៃល្យកមិលត្រីនិទំនោវេ អន្តរាយេក្នុងវាទ្វេរដុះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់
ថា ភិក្ខុសប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនិមិទានវិក្កាសំប្បិទិចុះអន្តរាយេនា
ក្នុងវាទ្វេរដុះ ។

ភិក្ខុត្រីវេតនាវិក្កាសំប្បិទិចុះត្រីមប្បយថ្មរើមអន្តរាយេនា ក្នុងវាទ្វេរដុះ
នុះ ។ ភិក្ខុណាភាស្រីយសេចក្តីមិទាអើតិ ហើយត្រៃល្យកមិលត្រីនិទំ
នោវេ អន្តរាយេក្នុងវាទ្វេរដុះ ត្រៃល្យក្នុងវាទ្វេរដុះ ។

ករវេជលមិទត្រៃល្យក្នុង (ក្នុងសិក្សាបទបទ្វេរដុះ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ
ក្រដាម ភិក្ខុសាសនិក ភិក្ខុមិទនីមិទ្ធផល ភិក្ខុមានផល្លិ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុត្រីវេត ភិក្ខុដើមចក្ខុភិក្ខុ ។

[៤៤៨] សាវត្ថិដំណាង់ ។ សមិយៈនាវេនិ ច្ចុត្តិយភិក្ខុតាំងទ្បុយេ
សើយចិវេនិវេក្នុងវាទ្វេរដុះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសប្បិធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ញនិមិទានវិក្កាសំប្បិទិចុះសើយចិវេនិវេក្នុងវាទ្វេរដុះ ។

ភិក្ខុមិទត្រៃល្យកមិលត្រីនិទំនោវេ ។ ភិក្ខុណាភាស្រីយ
សេចក្តីមិទាអើតិ ហើយសើយចិវេក្នុងវាទ្វេរដុះ ភិក្ខុមិទនីមិទ្ធផល ភិក្ខុមាន
ផល្លិ ភិក្ខុត្រីវេត ភិក្ខុដើមចក្ខុភិក្ខុ ។

អនាមត្តិ អសញ្ញា អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
ទស្ស អាចណស្ស ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្ស ។

(២២៧) សាវត្ថិទិដាច់ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ទត្ថិយា កិក្ខុ ឧត្តិក្ខតាយ អន្តរយេ ធិសីទន្ត
។ មេ ។ ឧ ឧត្តិក្ខតាយ អន្តរយេ ធិសីទិស្សមីតិ
សិក្ខា តារណីយា ។

ឧ ឧត្តិក្ខតាយ អន្តរយេ ធិសីទន្ត ។ យោ
អនាទរិយំ បដិច្ច ឯកតោ វា ឧតតោ វា ឧត្តិចិត្តា
អន្តរយេ ធិសីទតិ អាមត្តិ ឧត្តស្ស ។

អនាមត្តិ អសញ្ញា អសតិយា អជាទន្តស្ស
កិលាទស្ស វា សុបកកស្ស អាចណស្ស ឧប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្ស ។

ការដែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិច្ចមិន
ត្រូវ ១ កិច្ចមានសភី ១ កិច្ចមិនដឹងខ្លួន ១ កិច្ចមានជម្ងឺ ១ កិច្ចមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ កិច្ចធុត ១ កិច្ចដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(២២៨) សាវត្ថិទិដាច់ ។ សម័យនោះឯង ធូត្តិយកិច្ចចំណុះ
សើយចិវ្រអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិច្ចស្សរិទ្ធិ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមិនសើយចិវ្រអន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

កិច្ចមិនត្រូវសើយចិវ្រ អន្តិយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ កិច្ចណា គា
ស្រែយសេចក្តីមិនអើតិ ហើយសើយចិវ្រនាទិម្បាទ្វិច្ចចំណីនាទិអន្តិយនៅ
ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខ ។

ការដែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិច្ចមិន
ត្រូវ ១ កិច្ចមានសភី ១ កិច្ចមិនដឹងខ្លួន ១ កិច្ចមានជម្ងឺ ១ កិច្ចដែលចូល
ទៅក្នុងភាវស ១ កិច្ចមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិច្ចធុត ១ កិច្ចដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ឧដ្ឋក្ស័រវិគ្គោ^(១)

(២២៤) សារក្ខិណិភាវំ ។ ភេទ ។ មន សមយេន
ធាតុយោ ភិក្ខុ មហាហសិកំ ហសន្តា អន្តរយេ
កច្ឆន្តិ ។ មេ ។ ន ឧដ្ឋក្ស័រកាយ អន្តរយេ ធម៌ស្សមិទិ
សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧដ្ឋក្ស័រកាយ អន្តរយេ កច្ឆន្តិ ។ យោ អនាទិយំ
មជ្ជិ មហាហសិកំ ហសន្តា អន្តរយេ កច្ឆន្តិ អាមត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្តិ អសត្តិ អសនិយោ អនិទន្តស្ស
តិលានស្ស ហសនិយស្ស វត្តស្ស មហិទ្ធមត្តិ^(២) ករោតិ
អាមតាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មតស្សាតិ ។

(២២៥) សារក្ខិណិភាវំ ។ ភេទ ។ មន សមយេន
ធាតុយោ ភិក្ខុ មហាហសិកំ ហសន្តា អន្តរយេ
ធម៌សិទ្ធិ ។ មេ ។ ន ឧដ្ឋក្ស័រកាយ អន្តរយេ ធម៌សិ-
ទិស្សមិទិ សិក្ខា ករណីយា ។

• ឧដ្ឋក្ស័រវិគ្គោ កត្តិ ចេត្តេ ទិស្សំ ។ ៦ ហសនមត្តិ ធាយំ កត្តិ
ចេត្តេ ទិស្សំ ។

ឧដ្ឋក្ស័រវិគ្គ

(២២៤) សារក្ខិណិភាវំ ។ សមយេនោធម៌ ធាតុយោភិក្ខុតាំងឡាយ
សេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មិសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើងមុខសេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រសេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយេ
សេចក្តីមិទ្ធិអំពី ហើយសេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ត្រសេចក្តីទុក្ខ ។

ការវេលាមិទ្ធិត្រសេចក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រុង ១ ភិក្ខុស្ថានសតិ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិវិនិច្ឆ័យ ១ ភិក្ខុមានធម៌ ១ ភិក្ខុត្រាស់ត្រាស់
ញញឹមក្នុងវេលាបញ្ចក្សមិទ្ធិ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ត្រង ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្ស ១ ។

(២២៥) សារក្ខិណិភាវំ ។ សមយេនោធម៌ ធាតុយោភិក្ខុតាំង
ឡាយសេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
ធម្មិសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមុខសេចក្តីនិរោធិក្ខន្ធចច្ឆន្តិ ។

១ ឧត្តមភិក្ខុកាយ អន្តរាយវេ វិសិទ្ធិត្ថំ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច មហាសាសនំ ហសន្តោ អន្តរាយវេ
វិសិទ្ធិត្ថំ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយោ អជាទន្តស្ស
តិណាទស្ស ហសនិយស្ស វត្ថុស្ស មិហិតមត្តំ^(១) តកោតំ
អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិតកស្សាតិ ។

[៤៣០] សាវត្ថិវិទានំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ទត្ថត្ថិយោ ភិក្ខុ ឧប្បាសន្តំ មហាសន្តំ តកោត្តា អន្ត-
រាយវេ តច្ឆត្តំ ។ បេ ។ អប្បសន្តោ អន្តរាយវេ តមិស្សា-
មីតិ សិទ្ធា តករណិយោ ។

អប្បសន្តោ អន្តរាយវេ តច្ឆត្តំ ។ យោ អនាធរិយំ
បដិច្ច ឧប្បាសន្តំ មហាសន្តំ តកោត្តោ អន្តរាយវេ តច្ឆតិ
អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយោ អជាទន្តស្ស តិណា-
ទស្ស អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិតកស្សាតិ ។

[៤៣១] សាវត្ថិវិទានំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ទត្ថត្ថិយោ ភិក្ខុ ឧប្បាសន្តំ មហាសន្តំ តកោត្តា អន្តរាយវេ

១ ហសនិយស្ស ឆ្លើយ កថា យោគ ទិស្សា ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្រឡាត់អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវឡើយ ។ ភិក្ខុណា
ណាស្រឡាត់ក្នុងចន្លោះផ្លូវ ហើយស្រឡាត់អង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ត្រូវ
កាចក្តីទុក្ខ ។

ការដែលមិនត្រូវកាចក្តី (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុ
មិនត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុគ្រាន់
តែធ្វើឲ្យភ្លឺមតិវិភាវិសន្ធាញ្ញាម ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគ្រាន់
ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣០] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយោនេវេន ពួកទត្ថត្ថិយភិក្ខុធ្វើឲ្យ
សំឡេងហើរ សំឡេងក្នុងផ្ទះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា
ភិក្ខុឬធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញមិននិយាយសំដីចមើរនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។

ភិក្ខុត្រូវមានសំឡេងក្នុងផ្ទះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ ភិក្ខុណាណាស្រឡា
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយធ្វើឲ្យសំឡេងហើរ សំឡេងក្នុងផ្ទះអង្គុយនៅក្នុង
ចន្លោះផ្លូវ ត្រូវកាចក្តីទុក្ខ ។

ការដែលមិនត្រូវកាចក្តី (ក្នុងសិទ្ធិបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុគ្រាន់ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៣១] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយោនេវេន ពួកទត្ថត្ថិយភិក្ខុធ្វើឲ្យសំ
ឡេងហើរ សំឡេងក្នុងផ្ទះអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្លូវ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា

ចំសីទង្គំ ។ មេ ។ អប្បសាទ្តោ អន្តរាយេ ចំសីទង្គំស្សមិច្ចិ
សំន្តា កាណិយា ។

អប្បសាទ្តោ អន្តរាយេ ចំសីទង្គំ ។ យោ អបា-
និយំ បដិច្ច ឧបាសន្តំ មហាសន្តំ កាណេន្តោ អន្តរាយេ
ចំសីទង្គិ អាបត្តិ ធុញ្ញដស្ស ។

អបាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដាទង្គស្ស កិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៣៧] សារត្តិទិដាចំ ។ តេន ទោ មន សមយេន
ទត្តតិយា ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្គតិ
កាយំ ទិលម្ពេន្តា ។ មេ ។ ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ
តមិស្សមិច្ចិ សំន្តា កាណិយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្គតិ កាយំ
បត្តមេន្តា តទ្គតិ ។ យោ អបាណិយំ បដិច្ច កា-
យប្បចាលកំ អន្តរាយេ តទ្គតិ កាយំ ទិលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ធុញ្ញដស្ស ។

អបាបត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អដាទង្គស្ស កិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧដ្ឋត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុស្សិម្ពេសេចក្តិសិក្សាថា អញ្ញាទំនិទិយាយសំដីតំអន្តិយេវោកុច្ច
ចន្ទាផ្ទះ ។

ភិក្ខុត្រៃតែមានសំឡេងតិចអន្តិយេវោកុច្ចចន្ទាផ្ទះ ។ ភិក្ខុណា
កាស្រីយេសេចក្តិមិទាអីតិ ហើយធ្វើសំឡេងហោសំឡេងក្នុងម្ខាងអន្តិយ
នៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ត្រៃតែបត្តិក្នុង ។

ពិវេជនមិទិត្រៃតែបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ
ក្រុង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិទដ៏វិទូ ១ ភិក្ខុមានធម្មិ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តិអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុដ៏មហាភិក្ខុ ១ ។

[៤៣៨] សារត្តិទិដាចំ ។ សមិយោនេនិ ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុត្រៃ
តែនិកាយ យោលកាយដើរនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ។ មេ ។ វិនិគ្រាសំថា ភិក្ខុ
ស្សិម្ពេសេចក្តិសិក្សាថា អញ្ញាទំនិមិទិត្រៃតែនិកាយដើរនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិទិត្រៃតែនិកាយត្រៃតែនិកាយនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ។ ត្រៃតែក្នុង
កាយដើរនៅ (ក្នុងចន្ទាផ្ទះ) ។ ភិក្ខុណា កាស្រីយេសេចក្តិមិទាអីតិ
ហើយត្រៃតែនិកាយ យោលកាយដើរនៅក្នុងចន្ទាផ្ទះ ត្រៃតែបត្តិក្នុង ។

ពិវេជនមិទិត្រៃតែបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ
ក្រុង ១ ភិក្ខុមានសតិ ១ ភិក្ខុមិទដ៏វិទូ ១ ភិក្ខុមានធម្មិ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តិ
អន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុដ៏មហាភិក្ខុ ១ ។

[២៣៣] សាវត្ថិវិណិទំ ។ តេជ ទោ បទ សម-
យេន ចត្តត្តិយោ ភិក្ខុ កាយប្បចាលកំ អន្តរយេ
និសីទត្ថំ កាយំ ឱលម្ពេត្តោ ។ បេ ។ ន កាយប្បចាលកំ
អន្តរយេវ និសីទិស្សមិទិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន កាយប្បចាលកំ អន្តរយេវ និសីទិតត្ថំ កាយំ
បក្កហេត្វា និសីទិតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ បដិទ្ធ កា-
យប្បចាលកំ អន្តរយេវ និសីទតិ កាយំ ឱលម្ពេត្តោ
រាមត្ថំ ឧត្តរិក្ខេស្ស ។

អនាមត្ថំ អសត្ថិទ្ធ អសតិយា អនិទទ្ធស្ស
តិលានស្ស វិសុបតតស្ស អាមណស្ស ឱប្បត្តកស្ស
អាទិកម្មតស្សតិ ។

[២៣៤] សាវត្ថិវិណិទំ ។ តេជ ទោ បទ សម-
យេន ចត្តត្តិយោ ភិក្ខុ តាហុប្បចាលកំ អន្តរយេវ
កច្ឆត្តំ តាហុំ ឱលម្ពេត្តោ ។ បេ ។ ន តាហុប្បចាលកំ
អន្តរយេវ កមិស្សមិទិ សិក្ខា ករណីយា ។

ន តាហុប្បចាលកំ អន្តរយេវ កច្ឆត្ថំ តាហុំ បក្កហេ-
ត្វា កច្ឆត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ បដិទ្ធ តាហុប្បចាលកំ
អន្តរយេវ កច្ឆតិ តាហុំ ឱលម្ពេត្តោ អាមត្ថំ ឧត្តរិក្ខេស្ស ។

[២៣៥] សាវត្ថិវិណិទំ ។ សម័យោនាវេន ធាតុភ័យភិក្ខុតាំងឱរយ
ត្រៃវេទិកាយ យោលកាយអន្តិយេវេក្ខន្ធបោះផ្លូវ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មិច្ឆេសេចក្តិសិក្ខុថា អញ្ញមិទិមិទត្រៃវេទិកាយ អន្តិយេវេក្ខ
បោះផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិទត្រៃវេទិកាយ អន្តិយេវេក្ខបោះផ្លូវ ។ ត្រៃវេទក្តីផ្លូវ
កាយហើយអន្តិយេវេ (ក្ខន្ធបោះផ្លូវ) ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយេសេចក្តិ
មិទត្រៃវេ ហើយយោនិកាយ យោលកាយ អន្តិយេវេក្ខបោះផ្លូវ
ត្រៃវេក្តីក្តីផ្លូវ ។

ព្រះវេលមិទត្រៃវេក្តី (ក្ខន្ធសិក្ខុបទរោមាទ ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុ
ត្រៃវេ ១ ភិក្ខុធានសតិ ១ ភិក្ខុមិទដំបូង ១ ភិក្ខុមាទជម្ងឺ ១ ភិក្ខុវេលចូលទៅ
កាន់ទីនោ ១ ភិក្ខុមាទសេចក្តិអន្តរាយ ១ ភិក្ខុក្ខត ១ ភិក្ខុវេលបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៣៦] សាវត្ថិវិណិទំ ។ សម័យោនាវេន ធាតុភ័យភិក្ខុតាំងឱរយ
បន្តិបោយ ពសវដេវេវេក្ខន្ធបោះផ្លូវ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មិ
ច្ឆេសេចក្តិសិក្ខុថា អញ្ញមិទិមិទបន្តិបោយដើរទៅក្ខន្ធបោះផ្លូវ ។

ភិក្ខុមិទត្រៃវេក្តីបន្តិបោយដើរទៅក្ខន្ធបោះផ្លូវ ។ ត្រៃវេក្តីវេទិក្ខុស្រួល
ដើរទៅ (ក្ខន្ធបោះផ្លូវ) ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយេសេចក្តិមិទត្រៃវេ ហើយ
បន្តិបោយពសវដេវេវេក្ខន្ធបោះផ្លូវ ត្រៃវេក្តីក្តីផ្លូវ ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយា អជាទន្តស្ស គិលា-
ទស្ស អាមធាស្ស ឧឌ្ឍតកស្ស អាទិកម្មតកស្សាតំ ។

[៤៣៧] សារត្ថិទិដានំ ។ ភេទ ទោ ថទ សមយេទ
ទព្វក្កិយា ភិក្ខុ ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេវ ទិសីទន្តំ
ពាហំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ទ ពាហុប្បចាលកំ
អន្តរយេវ ទិសីទិស្សាមីតិ សំគ្គា ករណីយា ។

ទ ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេវ ទិសីទិទត្ថំ ពាហំ
បត្តិហេត្វា ទិសីទិទត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច
ពាហុប្បចាលកំ អន្តរយេវ ទិសីទិទតិ ពាហំ ឱលម្ពេន្តា
អាមត្តិ ទុន្តេស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្យំ អសតិយា អជាទន្តស្ស
គិលាទស្ស វិសុបកកស្ស អាមធាស្ស ឧឌ្ឍតកស្ស
អាទិកម្មតកស្សាតំ ។

[៤៣៦] សារត្ថិទិដានំ ។ ភេទ ទោ ថទ សម-
យេទ ទព្វក្កិយា ភិក្ខុ សិសប្បចាលកំ អន្តរយេវ
កច្ឆន្តិ សិសំ ឱលម្ពេន្តា ។ បេ ។ ទ សិសប្បចាលកំ
អន្តរយេវ កមិស្សាមីតិ សំគ្គា ករណីយា ។

វារៃវេលមិទត្រៃហេបក្កិ (ក្នុងសំគ្គាបទនេះមានដំយ៉ាង) ធិក្កមិទ
ក្រៃទិ ទ ភិក្ខុគានសុតិ ទ ភិក្ខុមិទដ៏ទិទន ទ ភិក្ខុមានជម្ងិ ទ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុធម ទ ភិក្ខុរាជិមបញ្ញាតិ ទ ។

[៤៣៨] សារត្ថិទិទាន សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុទាំងឡាយ
ត្រូវ វាសន៍អន្តរយេវនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
គប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញទិទិមិទត្រូវ អន្តរយេវនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិទត្រូវត្រូវ អន្តរយេវនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវថាវាដ៏ឱ្យស្រួល
អន្តរយេវនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ ភិក្ខុណាគាស្រីយេសេចក្តីមិទអំពើ ហើយត្រា
ដៃ វាសន៍អន្តរយេវនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវហេបក្កិក្នុង ។

វារៃវេលមិទត្រៃហេបក្កិ (ក្នុងសំគ្គាបទនេះមានដំយ៉ាង) ធិក្កមិទ
ក្រៃទិ ទ ភិក្ខុគានសុតិ ទ ភិក្ខុមិទដ៏ទិទន ទ ភិក្ខុមានជម្ងិ ទ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ទ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុធម ទ ភិក្ខុរាជិមបញ្ញាតិ ទ ។

[៤៣៦] សារត្ថិទិទាន ។ សម័យនោះឯង ព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុ
ត្រូវលើក្បាល អញលើកនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុគប្បីធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញទិទិមិទត្រូវលើក្បាលនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

១ សីសប្បចារលក់ អន្តរាយេ កន្លង់ សីសំ បន្ត-
ហេតុ កន្លង់ ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច សីសប្បចារលក់
អន្តរាយេ កន្លង់ សីសំ ឱលម្ពេន្តោ អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វុច្ឆ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបទស្ស ឧត្តត្តកស្ស អាទិកត្តិកស្សាតិ ។

[២៣៧] សាវត្ថុចំដាច់ ។ គេខ ទោ បទ សមយេទ
ទទ្ធក្តិយា ភិក្ខុ សីសប្បចារលក់ អន្តរាយេ ចិសីទន្តិ
សីសំ ឱលម្ពេន្តោ ។ បេ ។ ១ សីសប្បចារលក់
អន្តរាយេ ចិសីទន្តិ ភិក្ខុ ករណីយា ។

១ សីសប្បចារលក់ អន្តរាយេ ចិសីទន្តិ សីសំ
បន្តហេតុ ចិសីទន្តិ ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច
សីសប្បចារលក់ អន្តរាយេ ចិសីទន្តិ សីសំ ឱលម្ពេន្តោ
អាបត្តិ ធុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសព្វុច្ឆ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស ភិសុបត្តស្ស អាបទស្ស ឧត្តត្តកស្ស អាទិ-
កត្តិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រៃត្រៃលទ្ធិក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រៃត្រៃផ្គត់ផ្គង់
ក្បាលទ្វេស្រួលដើរទៅ ។ ភិក្ខុណា ភាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពើ ត្រៃលទ្ធិ
ក្បាល ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រៃត្រៃត្រៃត្រៃ ។

ព្រះវិសេនមិទ្ធិត្រៃត្រៃ (ក្នុងសីក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រសី ១ ភិក្ខុភានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិទ្ធិមិទ្ធិ ១ ភិក្ខុមានដើម្បី ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយេ ១ ភិក្ខុគុណ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញាតិ ១ ។

[២៣៧] សាវត្ថុចំដាច់ ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុមួយភិក្ខុ
ត្រៃលទ្ធិក្បាល ក្បាលអន្តរាយេនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុមិទ្ធិសេចក្តីសីក្បាល អញទាំងមុខត្រៃលទ្ធិក្បាល អន្តរាយេនៅក្នុង
ចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រៃត្រៃលទ្ធិក្បាលអន្តរាយេនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ត្រៃត្រៃផ្គត់ផ្គង់
ក្បាលទ្វេស្រួលអន្តរាយេ ។ ភិក្ខុណា ភាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពើ ហើយ
ត្រៃលទ្ធិក្បាល ក្បាលអន្តរាយេនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រៃត្រៃត្រៃត្រៃ ។

ព្រះវិសេនមិទ្ធិត្រៃត្រៃ (ក្នុងសីក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រសី ១ ភិក្ខុភានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិទ្ធិមិទ្ធិ ១ ភិក្ខុមានដើម្បី ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយេ ១ ភិក្ខុគុណ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញាតិ ១ ។

ទម្រង់វិគ្គ

[២៣៨] សាវត្ថុវិទាធំ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ចតុត្ថយា ភិក្ខុ ទម្ពុកតា អន្តរាយេ កន្តត្ថំ ។ បេ ។ ន
ទម្ពុកតោ អន្តរាយេ តិមិស្សមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ទម្ពុកតោន អន្តរាយេ កន្តត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ
បដិច្ច វិកតតោ វិ ឧកតោ វិ ទម្ពំ កត្វា អន្តរាយេ
កត្វតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្យិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កិលា-
នស្ស អាបនាស្ស ទម្ពុកតស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

[២៣៩] សាវត្ថុវិទាធំ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ចតុត្ថយា ភិក្ខុ ទម្ពុកតា អន្តរាយេ ធិសីនត្ថំ ។ បេ ។
ន ទម្ពុកតោ អន្តរាយេ ធិសីនិស្សមីតំ សិក្ខា ករ-
ណីយា ។

ន ទម្ពុកតោន អន្តរាយេ ធិសីនត្ថំ ។ យោ
អនាធិយំ បដិច្ច វិកតតោ វិ ឧកតោ វិ ទម្ពំ
កត្វា អន្តរាយេ ធិសីនតិ អាបត្តិ ទុក្កដស្ស ។

ទម្រង់វិគ្គ

[២៣៨] សាវត្ថុវិទាធំ ។ សម័យោនាធិនំ ភូតព្វត្ថិយភិក្ខុ (យកវែដ)
ស្នំមចន្តិះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បិទ្ធិ
សិក្សាថា អញ្ជាវិមិទ (យកវែដ) ស្នំមចន្តិះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវស្នំមចន្តិះដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយ
សេចក្តីមិនកើត ហើយធ្វើឲ្យអិរិយាស្នំមចន្តិះកម្មានិក្ខិ ពាំពីរិកានិក្ខិ
ហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។

ករ. វែដមិទត្រូវកេចក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេនោន វែយ៉ាវ) ភិក្ខុមិទ
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជិវ្វិទ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគួត ១ ភិក្ខុដើមចក្ខុ ១ ។

[២៣៩] សាវត្ថុវិទាធំ ។ សម័យោនាធិនំ ភូតព្វត្ថិយភិក្ខុ (យកវែដ)
ស្នំមចន្តិះអន្តិយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បិទ្ធិ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជាវិមិទ (យកវែដ) ស្នំមចន្តិះអន្តិយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវ (យកវែដ) ស្នំមចន្តិះហើយអន្តិយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះទេ ។
ភិក្ខុណាតាស្រីយសេចក្តីមិនកើត ហើយធ្វើឲ្យអិរិយាស្នំមចន្តិះកម្មានិក្ខិ
ពាំពីរិកានិក្ខិ អន្តិយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។

អនាមត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិណាទស្ស វាសុបតតស្ស អាមធាស្ស ទុម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤២២] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
នទ្ធក្ខិយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ កច្ចតិ
។ មេ ។ ន ទិទុណ្ណិតោ អន្តរយេ កមិស្សាមិទិ សិក្ខា
ករណីយោ ។

ន ទិទុណ្ណិតេន អន្តរយេ កច្ចតិ ។ យោ អនា-
និយំ បដិច្ច សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ កច្ចតិ
អាមត្តំ ទុក្ខនិរុត្តិយ ។

អនាមត្តំ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិណា-
ទស្ស អាមធាស្ស ទុម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤២៣] សាវត្ថិនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
នទ្ធក្ខិយា ភិក្ខុ សសីសំ ចារុមិត្តា អន្តរយេ ចិសិទ្ធក្ខិ
។ មេ ។ ន ទិទុណ្ណិតោ អន្តរយេ ចិសិទិស្សាមិទិ
សិក្ខា ករណីយោ ។

ព័រវេលមិទិត្រិវាបត្តិ (ក្រិសិកាបទនេរោន ៨ យ៉ាវិ) ភិក្ខុមិទ
ក្រិសិ ១ ភិក្ខុនាទស្សាតិ ១ ភិក្ខុមិទដីវិទ្ធិ ១ ភិក្ខុនាទដមិទ ភិក្ខុចូលទៅ
កាន់ចំរៅ ១ ភិក្ខុនាទសេចក្តីអន្តរយេ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤២៤] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមិយោនោវេន ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុទទួរ
ក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធុប្បិធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើងមិទទទួរក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ភិក្ខុមិទត្រិវាបត្តិ (ក្រិសិកាបទនេរោន ៧ យ៉ាវិ) ភិក្ខុនា
កាស្រីយសេចក្តីមិទអើតិ ហើយទទួរក្បាលដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រិ
វាបត្តិទុកដ ។

ព័រវេលមិទិត្រិវាបត្តិ (ក្រិសិកាបទនេរោន ៧ យ៉ាវិ) ភិក្ខុមិទ
ក្រិសិ ១ ភិក្ខុនាទស្សាតិ ១ ភិក្ខុមិទដីវិទ្ធិ ១ ភិក្ខុនាទដមិទ ភិក្ខុនា
សេចក្តីអន្តរយេ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤២៥] សាវត្ថិនិទានំ ។ សមិយោនោវេន ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុទទួរ
ក្បាលកម្ពុយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធុប្បិធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើងមិទទទួរក្បាលកម្ពុយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

ន ឧត្តរាភិក្ខុ អន្តរាយេ ជិសីជិតត្ថំ ។ យោ
អនាទិយំ បដិទុ សសីសំ ចារុច្ឆិកា អន្តរាយេ ជិសី-
នតិ អាមត្តំ ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្ថំទុ អសតិយា អនាទុក្ខស្ស
កិលានស្ស វិសុបតតស្ស អាមតាស្ស ទុម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

[២២២] សាវត្ថិទិណំ ។ ភេន ទោ បន សមយេន
ចត្តត្ថិយា កិក្ខុ ទុក្ខដិកាយ អន្តរាយេ កច្ឆត្ថិ
។ បេ ។ ន ទុក្ខដិកាយ អន្តរាយេ កមិស្សមិតិ
សិក្ខា កាណិយា ។

ន ទុក្ខដិកាយ អន្តរាយេ កច្ឆត្ថំ ។ យោ អនា-
ទិយំ បដិទុ ទុក្ខដិកាយ អន្តរាយេ កច្ឆតិ អាមត្តំ
ទុក្ខដស្ស ។

អនាមត្តំ អសត្ថំទុ អសតិយា អនាទុក្ខស្ស កិ-
លានស្ស វិសុបតតស្ស អាមតាស្ស ទុម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

កិក្ខុមិនត្រូវទទួលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណា ភាស្រីយេ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទទួលអង្គុយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។

ភវៈវៃលមិនត្រូវតាមកិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទទេមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយេ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២២] សាវត្ថិទិណំ ។ សម័យេនាវេនិ ពួកទុក្ខគ្រិយកិក្ខុដើរ
ចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុឧប្បិធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនចំអើតដើរហើយដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

កិក្ខុមិនត្រូវចំអើតដើរដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ កិក្ខុណា ភាស្រីយេ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយដើរចំអើតដើរទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវតាមកិក្ខុក្នុង ។

ភវៈវៃលមិនត្រូវតាមកិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទទេមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុចូលទៅ
កាន់ទីនៅ ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយេ ១ កិក្ខុឆត ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២២៣] សាវត្ថិទិណំ ។ សម័យេនាវេនិ ពួកទុក្ខគ្រិយកិក្ខុអង្គុយ
ត្រឡាមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុឧប្បិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនឹងមិនអង្គុយត្រឡាមក្បាលជង្គង់ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

[៤៤៣] សាវត្ថិទំនាធំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្តិយោ ភិក្ខុ បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេវ ទំសិទំនិ
។ វេ ។ ន បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេវ ទំសិទំស្សម័តំ
សិទ្ធា កាលាយា ។

ន បល្ល័ត្តិកាយេ អន្តរយេវ ទំសិទំតត្ថំ ។ យោ
អនាទរិយំ បដិទ្ធិ ហត្ថបល្ល័ត្តិកាយេ វា នុស្សបល្ល័ត្តិ-
កាយេ វា អន្តរយេវ ទំសិទំតំ អាបត្តំ ធុត្តនិស្ស ។

អនាបត្តំ អសញ្ញំ អសតិយា អនាធាន្តស្ស
តិណាធាន្តស្ស វា សុបតតស្ស អាបតាស្ស ធុត្តនិស្ស
អាទិកត្តិកស្សតិ ។

សមត្ថិស ភោជនប្បដិសំយុត្តា

[៤៤៤] សាវត្ថិទំនាធំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្តិយោ ភិក្ខុ អសក្កត្ថំ បិណ្ឌាចាតំ បដិក្កណ្ឌនិ
ធាតុកុកាមា វិយេ ។ វេ ។ សក្កត្ថំ បិណ្ឌាចាតំ បដិក្ក-
វោស្សម័តំ សិទ្ធា កាលាយា ។

ភិក្ខុមិនត្រូវអង្គុយត្រឡប់មកលេងនឹង ក្នុងចន្លោះផ្ទះឡើយ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ អង្គុយត្រឡប់មកលេងនឹងដោយវេក្តី ត្រឡប់
ដោយវេក្តីនឹងសំពត់ក្តី ក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសំបុកបទខេមាទ ៨ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ភ្លេង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចូលរោ
គាន់ទំនេរ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធម៌ ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចតិ ១ ។

ភោជនប្បដិសំយុត្ត ៣០

[៤៤៥] សាវត្ថិទំនាធំ ។ សម័យនោះឯង ត្បិតត្បិតយភិក្ខុទទួល
តាហារបិណ្ឌបាតមិនអាច ធ្វើដូចជាមានសេចក្តីប្រាថ្នានឹងពាក់ពល
។ វេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវ្រឹសេចក្តីសិក្សថា អញ្ជើងទទួលតាហារ
បិណ្ឌបាតដោយអាច ។

សក្កិក្ខុំ ចិណ្ឌាចារោ បដិក្កហោតញោ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច អសក្កិក្ខុំ ចិណ្ឌាចារំ បដិក្កណ្ណាតិ
នទ្កេត្តកាមោ វិយ អាបក្កំ ធុក្កជស្ស ។

អនាបក្កំ អសក្កិក្ខុំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧធុក្កកស្ស អាទិកក្កិកស្សាតិ ។

(៤៤៩) សាវត្ថិចំនាធំ ។ តេន ទោ មន សមយេន
ចត្វក្កិយា ភិក្កុ ភហំ ភហំ ឱលោកេត្តា ចិណ្ឌាចារំ
បដិក្កណ្ណាតិ អាតិក្កន្តបិ អតិក្កន្តបិ ន ជាទន្តិ ។ មេ ។
បក្កសញ្ញិ ចិណ្ឌាចារំ បដិក្កហោស្សនីតិ សំក្កា
កាលំយា ។

បក្កសញ្ញិចា ចិណ្ឌាចារោ បដិក្កហោតញោ ។ យោ
អនាធរិយំ បដិច្ច ភហំ ភហំ ឱលោកេត្តោ ចិណ្ឌាចារំ
បដិក្កណ្ណាតិ អាបក្កំ ធុក្កជស្ស ។

អនាបក្កំ អសក្កិក្ខុំ អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧធុក្កកស្ស អាទិកក្កិកស្សាតិ ។

ភិក្កុត្រិវទ្ធសោភារាបិណ្ឌាបុនៈជាយោគោរោ ។ ភិក្កុណាភាស្រិយ
សេចក្តីមិនអើពើ ហើយទ្រូលអាហារបិណ្ឌាបុនៈនោរោ ធ្វើដូចជាមាន
សេចក្តីប្រាថ្នាមិនចាត់ចោល ត្រូវអាបក្កិក្ខុក្កជ ។

ពៈវេលមិច្ឆិត្រិកាបក្កិ (ក្នុងសិក្កាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្កុមិច
វិក្កជ ១ ភិក្កុមិចមានស្មារតី ១ ភិក្កុមិចដ៏ធំខ្លួន ១ ភិក្កុមានជម្ងឺ ១ ភិក្កុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្កុធម៌ ១ ភិក្កុដើមបញ្ញក្តិ ១ ។

(៤៥៥) សាវត្ថិនិកា ។ សម័យនោះប៉ង ពួកទន្ធកិយភិក្កុ
សំរៀងមើលទៅក្នុងទិវានោះ ។ ទ្រូលបិណ្ឌាបុន កាលបើមានជនកំពុង
ជាក់បាត្រក្តី ដាក់ចូលហើយដើរទៅក្តី ក៏មិនបាច់ដំរិះសោះ (ព្រោះមិន
សង្រួមរលំតែមើលទៅដ្ឋេស្តស្តុស) ។ មេ ។ (ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្កុកប្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងសំគាល់ក្នុងបាត្រហើយទ្រូលបិណ្ឌាបុន ។

ភិក្កុត្រិវសំគាល់ក្នុងបាត្រហើយទ្រូលបិណ្ឌាបុន ។ ភិក្កុណា
ភាស្រិយសេចក្តីមិនអើពើ សំរៀងមើលទៅក្នុងទិវានោះ ។ ទ្រូលបិណ្ឌាបុន
ត្រូវអាបក្កិក្ខុក្កជ ។

ពៈវេលមិច្ឆិត្រិកាបក្កិ (ក្នុងសិក្កាបទនេះមាន ៧យ៉ាង) គឺភិក្កុមិច
វិក្កជ ១ ភិក្កុមិចមានស្មារតី ១ ភិក្កុមិចដ៏ធំខ្លួន ១ ភិក្កុមានជម្ងឺ ១ ភិក្កុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្កុធម៌ ១ ភិក្កុដើមបញ្ញក្តិ ១ ។

(៤៤៦) សាវត្តិវិទានំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ទត្តិយោ កិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កណ្ណានិ ស្វប័យេវ
ពហុំ បដិក្កណ្ណានិ ។ បេ ។ សមស្វបកំ បិណ្ឌចាតំ
បដិក្កហេស្សាមិភិ សិក្ខា កាណិយា ។

សូចោ ធាម ទ្វេ សូចា មុត្តសូចោ មាសសូចោ
ហត្ថហារិយោ ។ សមស្វបកោ បិណ្ឌចាតោ បដិក្ក-
ហេតតោ ។ យោ អដាទិយំ បដិក្ក ស្វប័យេវ ពហុំ
បដិក្កណ្ណានិ អាមត្តិ ធុត្តធម្ម ។

អធាបត្តិ អសត្ថិច្ច អសតិយា អដាទ្គស្ស កិណ-
ទស្ស រសារេស ញាតកាធំ ចរិវតាធំ អញ្ញាស្សត្តាយ
អត្តោ ធើទេ អាមធាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្ម-
កស្សានិ ។

(៤៤៧) សាវត្តិវិទានំ ។ តេជ ទោ ចទ សមយេន
ទត្តិយោ កិក្ខុ ឪបិកតំ^(១) បិណ្ឌចាតំ បដិក្កណ្ណានិ
។ បេ ។ សមតត្តិកំ បិណ្ឌចាតំ បដិក្កហេស្សាមិភិ
សិក្ខា កាណិយា ។

១. វ វិបិកតំ ។

(៤៤៦) សាវត្តិវិទានំ ។ សម័យោនោធិនំ ពួកពុទ្ធិយកិក្ខុកាលទទួល
បិណ្ឌចាត ទទួលយកសម្បទាច្រើនជាង ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា កិក្ខុសម្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងទទួលបិណ្ឌចាតទ្រព្យសម្បទានិសម្ប^(១) ។

ដែលហៅថា សម្ប បានដល់សម្បទាហើយ ក៏សម្បសណ្តែក
បាយ ១ សម្បសណ្តែករាជទាស ១ ថែលគ្នាដទៃនឹងគ្នាទៅដោយដៃបាន ។
កិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌចាតសម្បទានិសម្ប ។ កិក្ខុណាពេស្រីយសេចក្តីមិន
អើបើ ហើយទទួលយកសម្បទាច្រើនជាង ត្រូវកាបត្តិទុកផ ។

ព្រះដែលមិនត្រូវកាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទទេមោទ ១២ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ក្រីក្រ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្បមាន
សេដ្ឋីក្រៃលែង ១^(២) កិក្ខុទទួលយករបស់ដទៃជាញាតិ ១ របស់ដទៃដែល
បានហវរណា ១ កិក្ខុទទួលយកដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អ្នកដទៃ ១ កិក្ខុទទួល
យកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុធាត ១ កិក្ខុ
ដើមចញ្ញាតិ ១ ។

(៤៤៧) សាវត្តិវិទានំ ។ សម័យោនោធិនំ ពួកពុទ្ធិយកិក្ខុទទួល
បិណ្ឌចាតពញាកំពុងបាត្រ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា កិក្ខុសម្បធ្វើសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើងទទួលបិណ្ឌចាតទ្រព្យស្រីត្រឹមកណ្តាប់តាមបាត្រ ។

១ អញ្ជើងថា សម្បដែលមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ២ ដែលខ្លួន ហៅថា សម្បសម្បនិកបិណ្ឌចាត ។
២ អញ្ជើងថា អ្នកមានសេដ្ឋី ។ មានសម្បទា ប្រើលាច់ដំណើរ ដែលប្រើពិសេសស្រឡា
បាយនិងសម្បសណ្តែករាជទាសៈចេញ ។

សមត្ថិភាព បិណ្ឌទាន បដិស្ឋាន ។ យោ
អចារ្យយំ ថង់ទូ ធូបិកង់ បិណ្ឌទាន់ បដិស្ឋានតិ
អាមត្ថិ ឡុក្ក ៥ស្ស ។

អចារ្យត្ថិ អសញ្ញិ អសតិយោ អនាធន្តស្ស
អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាទិកង្កកស្សតិ ។

ប្រដាប់វិញ ធម៌យោ ។

ភិក្ខុត្រូវទទួលបិណ្ឌទានឱ្យពេញស្មើត្រឹមកណ្តាប់មាត់បាត ។ ភិក្ខុ
ណាគាស្រីយសេចក្តីមិនដើរ ហើយទទួលបិណ្ឌទាន ឱ្យកំហុនលើស
កណ្តាប់មាត់បាត ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

ពេលដែលមិនត្រូវតាមភិក្ខុ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៦ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុគួត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ប្រដាប់វិញ ទី ៣ ចប់ ។

សក្ខីភាព

[២២៥] សាវត្ថីចំណាស់ ។ គេទ ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ អសក្កច្នំ បិណ្ឌោចាតំ កុញ្ញតិ អកុញ្ញ-
តុកាមា វិយ ។ មេ ។ សក្កច្នំ បិណ្ឌោចាតំ កុញ្ញស្ស-
មីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

សក្កច្នំ បិណ្ឌោចាតោ កុញ្ញតត្វា ។ យោ អនាទិយំ
បដិទ្ធ អសក្កច្នំ បិណ្ឌោចាតំ កុញ្ញតិ អកុញ្ញតុកាមា
វិយ^(១) អាបត្ថំ ធុក្កជស្ស ។

អនាបត្ថំ អសក្កិទ្ធ អសនិយា អនាទន្តស្ស កិលា-
ទស្ស អាបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មត្តស្សាតំ ។

[២២៦] សាវត្ថីចំណាស់ ។ គេទ ទោ បទ សមយេន
ធម្មតិយា ភិក្ខុ តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ បិណ្ឌោចាតំ
កុញ្ញតិ អាត្តេវន្តបិ អត្តញ្ញាន្តបិ ន ជាទន្តំ ។ មេ ។
បត្តសញ្ញិ បិណ្ឌោចាតំ កុញ្ញស្សមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

បត្តសញ្ញិជា បិណ្ឌោចាតោ កុញ្ញតត្វា ។ យោ
អនាទិយំ បដិទ្ធ តហំ តហំ ឱលោកេន្តោ បិណ្ឌោចាតំ
កុញ្ញតិ អាបត្ថំ ធុក្កជស្ស ។

១ កុញ្ញតុកាមាវិយាតំ ខ. គ. បោត្តេ ខន្តី ។

សក្ខីភាព

[២២៧] សាវត្ថីចំណាស់ ។ សមីយោនោធម៌ ពួកធម្មតិយភិក្ខុធម៌
បិណ្ឌោចាតមិទោគារោ ធ្វើដូចជាមិនចង់បាន ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសប្បិ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងនឹងបានបិណ្ឌោចាតជាយោគារោ ។

ភិក្ខុត្រូវបានបិណ្ឌោចាតជាយោគារោ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើប្តី ហើយបានបិណ្ឌោចាតមិទោគារោ ធ្វើហាក់ដូចជាមិនចង់បាន ត្រូវ
តាមក្តីទុក្ខដ ។

ករវេជលមិនត្រូវតាមក្តី (គុណសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវទិ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ភិក្ខុមានជម្ងឺ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ភិក្ខុអត់ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ។

[២២៨] សាវត្ថីចំណាស់ ។ សមីយោនោធម៌ ពួកធម្មតិយភិក្ខុវិហា
មើលទៅទីនោះៗ បានបិណ្ឌោចាត កាលបើពាយកំពុងអង្គុសក្តី អង្គុស
រួចហើយចេញទៅក្តី ក៏មិនជឿអ្វីឡើយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុសប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងនឹងសំគាល់នៃក្នុងបាត្របានបិណ្ឌោចាត ។

ភិក្ខុត្រូវសំគាល់នៃក្នុងបាត្រ ហើយបានបិណ្ឌោចាត ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើប្តី សំឡឹងមើលទៅទីនោះៗ បានបិណ្ឌោចាត
ចរណីរ ត្រូវតាមក្តីទុក្ខដ ។

អនាមត្តិ អសត្តិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស កំលា-
ទស្ស អាមធាសុ ឧម្មត្តកស្ស អាជិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៩០] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេទ ចោ មទ សមយេទ
ចក្កត្ថិយា កិក្ខុ តហំ តហំ ឧមសិក្ខា^(១) បិណ្ឌចាតំ
កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ សមនាទំ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ
សិក្ខា ករណីយា ។

សមនាទំ បិណ្ឌចាតោ កុញ្ញតាត្វា ។ យោ
អនាទិយំ មទិច្ច តហំ តហំ ឧមសិក្ខា^(២) បិណ្ឌចាតំ
កុញ្ញតំ អាមត្តិ ឧម្មត្តស្ស ។

អនាមត្តិ អសត្តិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស
កំលាទស្ស អញ្ញាសំ ទេញោ ឧមសតិ អញ្ញាភាជិទ
អាតិរញោ ឧមសតិ ឧត្តរិកថ្កេ អាមធាសុ ឧម្មត្ត-
កស្ស អាជិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៩១] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេទ ចោ មទ សមយេទ
ចក្កត្ថិយា កិក្ខុ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញត្ថា ស្វបំយេវ តហំ
កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ សមស្វមកំ បិណ្ឌចាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ
សិក្ខា ករណីយា ។

១.២ ឧ. ឧ. ឧទ្ទិក្ខ ។

កាវដលមិទត្រៃវាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ
ក្រូង ១ ភិក្ខុមិទមានស្មាតិ ១ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធា ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទឹក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤៩០] សាវត្ថិទិដានំ ។ សម័យានាវេនិ ភ្នកត្តក្ខិយភិក្ខុកាយ
បាយទ្យទ្ធុនក្នុងវិទ្យានោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុត្បវិ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងឆាន់បិណ្ឌបាតវេទ្យស្មី ។

ភិក្ខុត្រូវឆាន់បិណ្ឌបាតវេទ្យស្មី ។ ភិក្ខុណា ពេស្រីយសេចក្តីមិទ
តើរតិ កាយបាយទ្យទ្ធុនក្នុងវិទ្យានោះ ។ ឆាន់បិណ្ឌបាត ត្រៃវាមត្តិទុក្ខេ ។

កាវដលមិទត្រៃវាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ
ក្រូង ១ ភិក្ខុមិទមានស្មាតិ ១ ភិក្ខុមិទជីវិទ្ធា ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុកាយ
បិណ្ឌបាតទ្យទ្ធុនក្នុងសេចក្តីក្នុងដៃ ១ ភិក្ខុកាយបិណ្ឌបាតទ្យទ្ធុនក្នុងរោយ
រាយចុះក្នុងភាជនដៃ ១ ភិក្ខុកាយសម្បុក្ខភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្ត-
រាយ ១ ភិក្ខុទឹក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤៩១] សាវត្ថិទិដានំ ។ សម័យានាវេនិ ភ្នកត្តក្ខិយភិក្ខុកាយ
ឆាន់បិណ្ឌបាត ក៏ឆាន់សម្បុក្ខច្រើនជាង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុត្បវិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងឆាន់បិណ្ឌបាតទ្យទ្ធុនក្នុងសម្បុក្ខ ។

ស្មោះ ចាម ទ្រុ ស្មោះ ឧត្តស្មោះ មាសស្មោះ
ហត្ថហារិយោ ។ សមស្មោះ ចំណូល គុញ្ញត្រា ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច ស្មោះ យោ គុញ្ញត្រា
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាមត្តិ អសក្ខិច្ច អសតិយោ អនាមត្តស្ស
កិសានស្ស រសារសេ ញាតតានំ បរិវាទំ
អញ្ញស្សត្ថាយ(១) អត្តនោ ពរេន អាបនាសុ ទុក្ខតាស្ស
អាទិកម្មតស្សតិ ។

[២៨៦] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធនត្ថិយោ កិក្ខុ ដូមតោ(២) ទុមត្ថិក្ខា ចំណូល គុញ្ញត្រា
។ បេ ។ ន ដូមតោ(៣) ទុមត្ថិក្ខា ចំណូល គុញ្ញស្សមិគិ
សិក្ខា តារណិយោ ។

ន ដូមតោ(៤) ទុមត្ថិក្ខា ចំណូល គុញ្ញត្រា ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច ដូមតោ(៥) ទុមត្ថិក្ខា ចំណូល
គុញ្ញត្រា អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

១ អញ្ញស្សត្ថាយាភី ខ. ម. ចោត្តា ភិ ។ ២-៣-៤-៥ បំណិកោភី កន្លង ចោត្តា
ទិស្សនំ ។

ដែលហៅថា សម្ម បានដល់សម្មតិយោនី ភិសម្មសិក្ខាភាយ ១
សម្មសិក្ខាភាយ ១ ដែលជនគ្មាននឹងទាំងពេញដោយដៃបាន ។ កិក្ខុត្រា
នានំបិណ្ឌបាតឲ្យល្មមគ្នាខ្លីសម្ម ។ កិក្ខុណាភាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ
នានំសម្មត្រាច្រើនជាង ត្រាភាបត្តិក្ខត ។

ព. ដែលមិនត្រាភាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១២ យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ត្រា ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ សម្មមាន
សេដីត្រាលើ ១ កិក្ខុនានំសម្មរបស់ញាតិ ១ កិក្ខុនានំសម្មរបស់ជនដែល
បានបរិវេណ ១ កិក្ខុនានំសម្មដើម្បីបាច្រាយជនដែលជនដទៃ(២) ១ កិក្ខុ
នានំសម្មដែលបានមកដោយទ្រព្យរបស់ខ្លួន ១ កិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
កិក្ខុធន ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[២៨៦] សាវត្ថិទិដាន ។ សម្មយោនានំន ពួកទុក្ខនិយកិក្ខុច្រមក្រង
កិក្ខុលុប្បាយ ហើយនានំបិណ្ឌបាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាសំថា កិក្ខុធម្មៈធ្វើសេច-
ក្តីសិក្សាថា កញ្ញានិមិនបានច្រមក្រងកិក្ខុលុប្បាយហើយនានំបិណ្ឌបាត ។

កិក្ខុមិនត្រាច្រមក្រងកិក្ខុលុប្បាយហើយនានំបិណ្ឌបាតទេ ។ កិក្ខុ
ណាភាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ ច្រមក្រងកិក្ខុលុប្បាយហើយនានំបិណ្ឌបាត
ត្រាភាបត្តិក្ខត ។

១ ច្រមក្រងនេះហៅកិក្ខុចង្វើស ប្រិហោលើទ្រង់ពានសិក្សាបទនានដើមទ្រង់និងថា កិក្ខុ
ទទួលសម្មតិយោនី ទេនីនី តែសំព្វាទនេះនិយាយពីនានំសម្ម កិក្ខុនានំដើម្បីជនដទៃ ដូច
ម្តេចបាន បានចេះនេះមិនមែនជនដទៃទេ ។

អនាមគ្គិ អសត្យុត្ត អសតិយា អនាទន្ធស្ស តិណ-
ទស្ស បរិស្តុកេ គេសេ ឯកាតា សង្កត្តិកា ធិមន្តិកា
កុញ្ញតិ អាមនាស្ស ឧម្មត្តក ឃ្ម អាទិក្ខត្តិកា ស្សាតិ ។

[៤៨៣] សារត្តិធិនាទំ ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
នព្វត្តិយា ភិក្ខុ ស្វបំបិ ឡញ្ញនំបិ ឧទទេន បដិច្ឆានេត្តិ
ភិយ្យោកម្យតំ ឧទានាយ ។ បេ ។ ទ ស្វបំ វ ឡញ្ញនំ
វ ឧទទេន បដិច្ឆានេស្សាមិ ភិយ្យោកម្យតំ ឧទានា-
យាតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ទ ស្វបំ វ ឡញ្ញនំ វ ឧទទេន បដិច្ឆានេត្តិ
ភិយ្យោកម្យតំ ឧទានាយ ។ យោ អនាទរិយំ បដិច្ច
ស្វបំ វ ឡញ្ញនំ វ ឧទទេន បដិច្ឆានេតិ ភិយ្យោ-
កម្យតំ ឧទានាយ អាមត្តិ ឧត្តដស្ស ។

វារវេលមិទ្ធិត្រាភបត្តិ (គុណសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) ភិក្ខុមិទ
វ្រុនិទ ភិក្ខុមិទធានស្វាភិទ ភិក្ខុមិទដីនិទ្ធិទ ភិក្ខុមិទធានមិទ ភិក្ខុ
ប្រមូលមិស្តុភានវេលសេសសលំបន្តិចបន្តួច ទ្រូប្បល ជាមួយគ្នា ហើយ
ប្រមាទំទ ភិក្ខុមិទសេចក្តីអន្តរាយទ ភិក្ខុមិទ ភិក្ខុមិទបញ្ញត្តិទ ។

[៤៨៣] សារត្តិធិនាទ ។ សមិយានាវេន ពួននព្វត្តិយភិក្ខុ
កាយបាយលុបសម្បុរៈ ឬម្បុរៈ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តីល្មោភច្រើន
។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុកម្យវិញ្ញាសនត្តិបិក្សាថា អញ្ជីនិទិមិទកាយ
បាយលុបសម្ប ឬម្បុរ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តីល្មោភច្រើន ។

ភិក្ខុមិទត្រាភាយបាយលុបសម្ប ឬម្បុរ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តី
ល្មោភច្រើនទេ ។ ភិក្ខុលាភាស្រីយសេចក្តីមិទអំពើ ហើយកាយបាយ
លុបសម្បឬម្បុរ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តីល្មោភច្រើន ត្រាភបត្តិទ្ធិដ ។

អនាមគ្គី អសត្យភ័យ អសត្យភ័យ អនាមគ្គីស្ស
សាមីកា បដិច្ចាទេត្តា ទេត្តិ ឧ កិយ្យោកម្សតំ ឧបា.
នាយ អាបនាស្ស ឧម្ពុត្តកស្ស អាទិកម្ម័តស្សាតិ ។

(២៧២) សាវត្ថិដំបូង ។ តេន មោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ ស្មម័មិ ឱទ្ធនំមិ អត្តនោ អត្តាយ
វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញត្ថិ ។ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ ម័យន្តិ
វិចារេត្ថិ កតំ ហិ បាម សមណា សក្សប្បត្តិយា^(១)
ស្មម័មិ ឱទ្ធនំមិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញ-
ស្សត្ថិ កស្ស សម្បត្តិ ឧ មនាម កស្ស សាទុ
ឧ កុញ្ញតិ ។ អស្សាសុំ មោ កិក្ខុ តេសំ មនុស្សា
ឧជ្ឈាយន្តា ម័យន្តា វិចារេត្តា ។ យេ តេ កិក្ខុ
អប្បិច្ឆា ។ មេ ។ តេ ឧជ្ឈាយន្តិ ម័យន្តិ វិចារេត្តិ កតំ
ហិ បាម ធម្មត្ថិយា កិក្ខុ ស្មម័មិ ឱទ្ធនំមិ អត្តនោ
អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា កុញ្ញស្សត្ថិ ។ មេ ។ សត្វំ កេវ កុម្ម
កិក្ខុវេ ស្មម័មិ ឱទ្ធនំមិ អត្តនោ អត្តាយ វិញ្ញាមេត្តា
កុញ្ញតិ ។ សត្វំ កកវតិ ។ វិករហិ ត្បាច្ឆា កកវ

១ ភវី ហិ ធម្ម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧ. ធម្មោ មិស្សតិ ។

ព្រះវេលាមិទ្រាតាមគ្គី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិទ
ក្រវិទ កិក្ខុមិទានុស្សាវតិទ កិក្ខុមិទដីនិទ្ធិទ ពួកដទៃជាម្ចាស់របស់
អនុបសម្ម ឬម្ពុច ហើយប្រទេន ១ កិក្ខុមិទអាស្រ័យសេចក្តីល្អាត
ច្រើន ១ កិក្ខុមិទសេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុមិទ ១ កិក្ខុមិទតាតិ ១ ។

(២៧២) សាវត្ថិទាន ។ សមីយាទានេវ ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុ
សូមសម្មុទ្ធៈ បាយន្ទៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយទាន់ ។ មនុស្ស
ទាំងឡាយកំរោលទោស ភិរម្យិល បន្តបន្តិប័យ ពួកសមណៈជា
សក្សបុគ្គ មិនសមបើទីហិទសូមសម្មុទ្ធៈ បាយន្ទៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
ឯងហើយទាន់សោះ អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដើម្បីបូណ៌
អ្នកណាហើយដែលមិនគាប់ចិត្តនឹងអាហារដែលមានសេដ្ឋកិច្ច ។ ពួកកិក្ខុ
បានពូមស្សទាំងនោះពាលទោស ភិរម្យិល បន្តបន្តិប័យ ។ ពួកកិក្ខុណា
មានសេចក្តីប្រាថ្នាភិច ។ មេ ។ កិក្ខុទាំងនោះកំរោលទោស ភិរម្យិល
បន្តបន្តិប័យ ពួកធម្មត្ថិយកិក្ខុមិនសមបើទីហិទសូមសម្មុទ្ធៈ បាយន្ទៈ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយទាន់សោះ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ច្រើនត្រាស់សួរថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយសូមសម្មុទ្ធៈ
បាយន្ទៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយទាន់ កិក្ខុមិទ ។ កិក្ខុទាំងនោះ
កំរោលទោសថា សូមច្រើនព្រះមេត្តាប្រោស កិក្ខុមិទ ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់

កង់ ចាំ បាម ឧត្ត មោយបុរិសា សូម័យ ឱទ្ធនិម
 អត្តោនា អត្តោយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្ស័យ ទេតិ មោយបុ-
 រិសា អប្បសន្តានំ វា មសាធាយ មសន្តានំ វា កិយ្យោ-
 ភាវិយ ។ មេ ។ ឯវត្ត មន កិក្ខុវ ឥតិ សិក្ខាមនំ
 ទន្ធិសេយ្យនំ ទ សូម័ វា ឱទ្ធនំ វា អត្តោនា អត្តោយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្ស័យ កិក្ខុ ករណីយា ។
 ឯវត្តនំ កកវតា កិក្ខុនំ សិក្ខាមនំ មញ្ញត្តំ ហោតិ ។

[២៧៧] ភេន ទោ មន សមយេន កិក្ខុ កិលាន
 ហោតិ ។ កិលានបុត្តកា កិក្ខុ កិលានេ កិក្ខុ ឯវត្ត-
 ភេតុំ កត្តាវសោ ទមនីយំ កត្តិ យាមនីយត្តិ ។
 បុត្តេ មយំ កាវសោ សូម័យ ឱទ្ធនិម អត្តោនា អត្តោយ
 វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញម ភេន ទោ ជាសុ ហោតិ ឥនាចំ
 មន កកវតា មនីកុត្តនំ កុក្កុយាយន្តា ទ វិញ្ញាបេម
 ភេន ទោ ទ ជាសុ ហោតិ ។ កកវតោ ឯវត្តនំ

ជំនាន់ព្រះភោគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយមិនគួរប្រើនិមិត្តសូមសម្បទ្ធា បាយន្ទ្រ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន
 ហើយនាវាសារ ម្ចាស់មោយបុរសទាំងឡាយ ព័រតិវេលាអ្នកធ្វើនេះ
 នឹងបាននឹកនាំពួកជនវេលាមិនទាន់ប្រែថ្លៃឲ្យព្រះបាទឡើយ ឬពួកជនវេលា
 ប្រែថ្លៃហើយ ឲ្យកាន់តែប្រែថ្លៃឡើយទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កុត្តទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសំដែងរឿងខ្ញុំសិក្ខាមននេះយោងនឹងនេះថា កិក្ខុឬ
 ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អត្តនិមិត្តសូមសម្បទ្ធាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង
 ហើយនាវាទេ ។ សិក្ខាមននេះព្រះជំនាន់ព្រះភោគទ្រង់បញ្ជាហើយនល
 ពួកកុត្តយានិទនៈ ។

[២៧៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានជម្ងឺ ។ ឯពួក
 កិក្ខុអ្នកស្មារតីប្រាណាសាសនានិងកិក្ខុវេលាមានជម្ងឺថា ម្ចាស់កាវសោ
 អ្នកទាំងឡាយល្មមអត់ទប់ទល់បានឬទេ អ្នកទាំងឡាយល្មមកាន់កកវតាឲ្យ
 ច្រើនទៅបានឬទេ ។ កិក្ខុទាំងនោះធ្វើយថា ម្ចាស់កាវសោ ព័រដឹម
 យើងនិងសូមសម្បទ្ធា បាយន្ទ្រ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងហើយនាវា ហេតុ
 នោះបានជាយើងសប្បាយ តែវត្តនេះ ព្រះជំនាន់ព្រះភោគទ្រង់ហោម
 យាន់ហើយ ពួកយើងមានសេចក្តីរឿសដូច្នោះបានជាមិនហ៊ានសូមគេ
 ហេតុនោះបានជាយើងមិនសប្បាយ ។ កិក្ខុទាំងនោះបានក្រាបទូល

អាណាចក្រ ។ អធិបតី កតក ឯកស្មី ជំនាន់ ឯកស្មី
បតករណ ធម្មី កាថ កតក ភិក្ខុ អាមន្តសិ^(១) អនុជាន
ធម្មី ភិក្ខុវេ ភិណ្ឌានេ ភិក្ខុយា សូម្បី ឱទ្ធនិម អត្តោ
អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញត្ថំ ឯកស្មី ធម្ម ភិក្ខុវេ ឥម
សំគ្គាចនំ ឱទ្ធិសេយ្យវេ ធម្ម សូម្បី វា ឱទ្ធនំ វា អភិ-
ណាណោ អត្តោ អត្តាយ វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញស្សមិទិ
សំគ្គា ករណីយា ។

ធម្ម សូម្បី វា ឱទ្ធនំ វា អភិណាណោ អត្តោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញត្ថំ ។ យោ អបាទវិយំ ចន្ទ
សូម្បី វា ឱទ្ធនំ វា អភិណាណោ អត្តោ អត្តាយ
វិញ្ញាបេត្តា កុញ្ញតិ អាមត្តិ ធម្មត្ថស្ស ។

អបាមត្តិ អសត្ថិទ្ធ អសតិយា អជាធម្មស្ស ភិណ្ឌា-
នស្ស ញាតកាចំ ចរិវិតាចំ អញ្ញស្សត្តាយ អត្តោ
នេនេ អាមនាស្ស ឱទ្ធក្កកស្ស អាធិកម្មិកស្សតិ ។

១ អធិបតី កតក ឯកស្មី ។ ឃ ។ ភិក្ខុ អាមន្តសិទិ វាចន្តយោធម្ម ធម្ម ។

សេចក្តីនិវត្តន៍ព្រះជំនាន់ព្រះភោគ ។ ព្រះទិពានេនេ ជំណើនេ ព្រះ
ជំនាន់ព្រះភោគទ្រង់ទ្រង់ធម្មិកតាមវេលានោ ព្រះទ្រង់ព្រះសំហេតិកុ
តាំងឱ្យយមកហើយព្រះសំហេតិកុតាំងឱ្យយ គង់អកអនុញ្ញាតដើម្បី
ឱ្យភិក្ខុដែលបានជម្ងឺសូមសម្បទា បាយក្តី ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ
ពាន់បាទ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឱ្យយ អ្នកតាំងឱ្យយព្រះសំណើឱ្យសំគ្គាចន
ទេរយ៉ាងនេះថា ភិក្ខុអ្នកសេចក្តីសំគ្គាចន អញ្ញាតមានជម្ងឺនិមន្តបាទ
សូមសម្បទាយ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន ហើយពាន់ ។

ភិក្ខុគឺមានជម្ងឺ បំនិទ្រូសូមសម្បទាយដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយ
ពាន់ ។ ភិក្ខុណា គឺមានជម្ងឺអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សូមសម្បទាយ
ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនហើយពាន់ ព្រះភាបត្តិកុដ ។

ព្រះវេលបិទព្រះវាចក្តី (ក្នុងសំគ្គាចនៈនេនេនេ ១១ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ភិក្ខុស្របក្នុងសំ
ណា កំញាតិ ១ ភិក្ខុសូមក្នុងសំណា កំផ្តៅដែលបានបរិភោគ ១ ភិក្ខុសូមដើម្បី
ប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ១ ភិក្ខុបាទមកហើយព្រះភារសំខ្លួន ១ ភិក្ខុមានសេចក្តី
ធម្មកាយ ១ ភិក្ខុមត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

(២៤៦) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 ធាតុភ្នំយា កំភូ ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេត្តិ ។ យេ ។ ន ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេស្សាមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ឧជ្ឈានសញ្ញិថា បរេសំ បត្តំ ឱលោកេតតោ ។
 យោ អនានវយំ បដិច្ច ឧជ្ឈានសញ្ញិ បរេសំ បត្តំ
 ឱលោកេតិ អាមត្តិ ឧត្តាដស្ស ។

អនាមត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយា អនាឧត្តស្ស
 ឧស្សាមីតំ វា នាមស្សាមីតិ វា ឱលោកេតិ ន
 ឧជ្ឈានសញ្ញិស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តកេស្ស អាទិកម្មិ-
 កេស្សាតិ ។

(២៤៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
 ធាតុភ្នំយា កំភូ មហាត្ថំ កាតឡិ កាភេត្តិ ។ យេ ។
 ហតិមហាត្ថំ កាតឡិ កាស្សាមីតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ហតិមហាត្ថា កាតឡិ កាតតោ ។ យោ
 អនានវយំ បដិច្ច មហាត្ថំ កាតឡិ កាភេតិ អាមត្តិ
 ឧត្តាដស្ស ។

(២៤៦) សាវត្ថុនិទានំ ។ សមីយោទោវេនី ពួកត្រៃភ្នំយកំភូប្រទិនីតិ
 លើកេទោស ហើយសំឡើងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
 កំភូតប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនប្រើនិរលើកេទោស ហើយសំឡើង
 មើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ។

កំភូមិនត្រូវសំឡើងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ដោយប្រទិនីនិរលើកេទោស
 នេ ។ កំភូណាពាស្រីយេសេចក្តីមិនអំពើ ហើយប្រទិនីនិរលើកេទោស ក៏
 សំឡើងមើលបាត្រពួកកំភូដទៃ ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។

ការវែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទៈនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកំភូមិន
 ត្រូវ ១ កំភូមិនមានស្មារតី ១ កំភូមិនដឹងខ្លួន ១ កំភូសំឡើងមើលដោយភិកថា
 អញនឹងឱ្យអញនឹងប្រែគេឱ្យឱ្យ ១ កំភូមិនបានប្រទិនីនិរលើកេទោស ហើយ
 សំឡើងមើល ១ កំភូមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ កំភូត្រង ១ កំភូដើមបញ្ចកិ ១ ។

(២៤៧) សាវត្ថុនិទានំ ។ សមីយោទោវេនី ពួកត្រៃភ្នំយកំភូធ្វើតំភូ
 បាយជំពេក ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កំភូតប្បិធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
 អញនឹងមិនធ្វើតំភូបាយឱ្យជំពេក ។

កំភូមិនត្រូវធ្វើតំភូបាយឱ្យជំពេកនេ(១) ។ កំភូណាពាស្រីយេសេចក្តី
 មិនអំពើ ហើយធ្វើតំភូបាយឱ្យជំពេក ត្រូវអាមត្តិខ្ពស់ ។

១ អដ្ឋកថា តំភូបាយជំពេកចំណង់ប្រា ពុទ្ធសាសនាបិណ្ឌបិណ្ឌបិណ្ឌ បិណ្ឌបិណ្ឌបិណ្ឌ
 ពុទ្ធសាសនា ។

អនាមត្តិ អសត្វិក អសតិយា អនាមត្តិស្នេ
តិលានស្នេ ឧត្តរោ ដលាដលេ ឧត្តរិកាត្តិ អាមតាស្នេ
ឧត្តរិកាស្នេ អាតិកាម្មិកាស្នេ ។

[២២៧] សាវត្តិចិណ្ឌិ ។ ទេន ទោ មន សមយេន
ចត្វក្កិយា តំក្ក ទិយេ អាណេ កោណ្ឌ
កុញ្ញត្តិ ។ មេ ។ បរិមណ្ឌលំ អាណេ កោស្ស្រមិទិ
សិក្កា កោណិយា ។

បរិមណ្ឌលា អាណេ កោស្រោ ។ យេ អនា-
និយំ បតិក្ក ទិយេ អាណេ កោតំ អាមត្តិ ឧត្តរិកាស្នេ ។

អនាមត្តិ អសត្វិក អសតិយា អនាមត្តិស្នេ
តិលានស្នេ ឧត្តរោ ដលាដលេ ឧត្តរិកាត្តិ អាមតាស្នេ
ឧត្តរិកាស្នេ អាតិកាម្មិកាស្នេ ។

សន្តវិញ ចេតោ ។

ព្រះវិស្ណុមិទ្ធិត្រៃហស្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទទេវតា ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រូង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិស្នេភិ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិ
បរិវ្រឹម ១ វ្រៃលេយ្យភិក្ខុ ១ សម្មុត្តិភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ក្នុង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញាភិ ១ ។

[២២៨] សាវត្តិចិណ្ឌិ ។ សមយេនាវេន ពួកចត្វក្កិយក្កិ
ធ្វើពុទ្ធបាយវេនិកោយោយោ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុកប្បិធ្វើ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ភិក្ខុមូល ។
ភិក្ខុត្រូវធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យជាបរិមណ្ឌល ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
មិទ្ធិភិក្ខុ ហើយធ្វើពុទ្ធបាយឲ្យវេនិក (ត្រៃហស្តិក្នុង) ។

ព្រះវិស្ណុមិទ្ធិត្រៃហស្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទទេវតា ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រូង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិស្នេភិ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ ភិក្ខុមិទ្ធិ
បរិវ្រឹម ១ វ្រៃលេយ្យភិក្ខុ ១ សម្មុត្តិភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមិទ្ធិសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុ
ក្នុង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញាភិ ១ ។

សន្តវិញ ទំ ៤ ចំ ។

ករណីទី១

[២៥៧] សាវត្ថីខ្ញុំនាង ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្តិយា កំត្វ អនាហដេ កតនធឿ មុទន្ទារំ វិវេត្តិ
។ បេ ។ ឧ អនាហដេ កតនធឿ មុទន្ទារំ វិវេស្សមីតិ
សំត្វា កាណិយា ។

ឧ អនាហដេ កតនធឿ មុទន្ទារ វិវេត្តិ ។ យោ
អនាណិយំ បដិច្ច អនាហដេ កតនធឿ មុទន្ទារំ វិវេតិ
អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អនាចត្តិ អសត្តិច្ច អសតិយា អនាធាតុស្ស កិណ-
ធាស្ស អាមណិស្ស ធម្មត្តកស្ស អាណិកម្មត្តកស្សតិ ។

[២៦០] សាវត្ថីខ្ញុំនាង ។ តេជ ទោ បទ សមយេន
ធាតុក្តិយា កំត្វ កុញ្ញមាណា សត្វំ ហត្ថំ មុទេ
បត្តិបត្តិ ។ បេ ។ ឧ កុញ្ញមាណា សត្វំ ហត្ថំ មុទេ
បត្តិបស្សមីតិ សំត្វា កាណិយា ។

ករណីទី២

[២៥៧] សាវត្ថីខ្ញុំនាង ។ សម័យនោរោនិ ពួកធាតុក្តិយកិក្កកាល
ពំនុកបាយទៅមិនទាន់មកដល់មាត់ កំហារមាត់ចាំ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
កិក្កកប្បិច្ឆិសេចក្តីសិក្សាថា កាលពំនុកបាយមិនទាន់មកដល់ អញទីនី
មិនបើកទ្រាមាត់ចាំ ។

កិក្កមិនត្រូវហារមាត់ចាំពំនុកបាយដែលមិនទាន់ទាន់មកដល់មាត់
ទេ ។ កិក្កណាគាស្រីយសេចក្តីមិនអើពើ ហើយហារមាត់ចាំពំនុកបាយ
ដែលមិនទាន់មកដល់មាត់ ត្រូវពាបត្តិក្នុង ។

ព្រះដែលមិនត្រូវអាមត្តិ (ក្នុងសំកាបទនេមោន ៧ យ៉ាង) និកិក្កមិន
ត្រូវទេ កិក្កមិនមានស្មារតី កិក្កមិនដឹងខ្លួន កិក្កមានដំបូង កិក្កមាន
សេចក្តីអន្តរាយ កិក្កអត់ កិក្កដើមបញ្ញត្តិ ។

[២៦០] សាវត្ថីខ្ញុំនាង ។ សម័យនោរោនិ ពួកធាតុក្តិយកិក្កកាល
ទាន់បាយ កំញាក់ (ត្រាម) ដៃពាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។ បេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា កិក្កកប្បិច្ឆិសេចក្តីសិក្សាថា អញកាលទាន់បាយ ទីនីមិនញាក់
(ត្រាម) ដៃពាំងអស់ចូលទៅក្នុងមាត់ ។

ន កុញ្ញមាទេន សញ្ញា ហត្ថោ មុទេ បត្តិបិកញ្ញោ ។
យោ អនាគរិយំ បដិច្ច កុញ្ញមាទោ សត្វំ ហត្ថំ មុទេ
បត្តិបតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយោ អជាទទ្ធស្ស ភំណា-
ទស្ស អាបទាសុ ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

[៤៦៦] សាវត្ថិទិទានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ចត្វត្តិយោ កិក្ខុ សកតទ្យេន មុទេន ព្យាហរត្ថំ
។ មេ ។ ន សកតទ្យេន មុទេន ព្យាហរិស្សាមីតិ សិក្ខា
តទេសិយោ ។

ន សកតទ្យេន មុទេន ព្យាហរត្ថំ ។ យោ អនា-
នរិយំ បដិច្ច សកតទ្យេន មុទេន ព្យាហរតិ អាបត្តិ
ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញិច្ច អសតិយោ អជាទទ្ធស្ស ភំណា-
ទស្ស អាបទាសុ ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកាម្មិកស្សាតិ ។

ភិក្ខុកាលធានំបាយមិទ្ធិត្រាញាតំ(ត្រាម)វែដតំនិកសំចូលទៅក្នុងមាត់
ទេ ។ ភិក្ខុណា កាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយធានំបាយញាតំ (ត្រាម)
វែដតំនិកសំចូលទៅក្នុងមាត់ (ត្រាម)បត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះវែដលមិទ្ធិត្រាម (ក្នុងសិក្ខាចទ្រោះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិទ្ធិដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៧] សាវត្ថិទិទាន ។ សមិយទោធិនិ ត្ថុកត្តវិញ្ញាណិយាយ
តំនិទ្ធិត្ថុបាយទៅក្នុងមាត់ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាសំពៅ ភិក្ខុកប្បិដ្ឋិសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើនិមិទ្ធិយាយតំនិទ្ធិត្ថុបាយទៅក្នុងមាត់ ។

ភិក្ខុមិទ្ធិត្រាមិយាយតំនិទ្ធិត្ថុបាយទៅក្នុងមាត់ ។ ភិក្ខុណា
កាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ហើយនិយាយតំនិទ្ធិត្ថុបាយ ទៅក្នុងមាត់
ត្រាម)បត្តិទុក្ខដ ។

ព្រះវែដលមិទ្ធិត្រាម (ក្នុងសិក្ខាចទ្រោះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិទ្ធិដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៤] សារត្តិចំណាត់ ។ គេច ទោ បទ សមាយេន
ធម្មតិយោ ភិក្ខុ បិណ្ណត្រ្យមតំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ន
បិណ្ណត្រ្យមតំ កុញ្ញស្សាមិទំ សិក្ខា កាណិយោ ។

ន បិណ្ណត្រ្យមតំ កុញ្ញត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច បិណ្ណត្រ្យមតំ កុញ្ញតិ អាមត្តំ ទុក្ខធម្ម ។

អនាមត្តំ អសត្យច្ច អសតិយោ អនាទន្តស្ស
តំលាទស្ស ទន្ធកេ ផលាផលេ អាមតាសុ ឧប្បត្ត-
កាស្ស អាតំតាម្ពិតាស្សាតំ ។

[៤៦៥] សារត្តិចំណាត់ ។ គេច ទោ បទ សមាយេន
ធម្មតិយោ ភិក្ខុ កាតធិរាវច្ឆនតំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ន
កាតធិរាវច្ឆនតំ កុញ្ញស្សាមិទំ សិក្ខា កាណិយោ ។

ន កាតធិរាវច្ឆនតំ កុញ្ញត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច កាតធិរាវច្ឆនតំ កុញ្ញតិ អាមត្តំ ទុក្ខធម្ម ។

អនាមត្តំ អសត្យច្ច អសតិយោ អនាទន្តស្ស
តំលាទស្ស ទន្ធកេ ផលាផលេ ឧត្តរិកេន្តំ អាមតាសុ
ឧប្បត្តកាស្ស អាតំតាម្ពិតាស្សាតំ ។

[៤៦៦] សារត្តិចំណាត់ ។ សម័យនោរោងំ ពួកធម្មតិយភិក្ខុនាមំ
បោរេដុបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវិទូសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ជើងមិនទាន់បោរេដុបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់បោរេដុបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ទេ ។ ភិក្ខុណាពាស្រីយ
សេចក្តីមិនអើពើ ទាន់បោរេដុបាយ (ទៅក្នុងមាត់) ត្រូវតាមត្តិម្តង ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ៧៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនត្រូវ
ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនុំខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមានបរិវ័ន្ត ១
ផ្ទៃឈើតូចធំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុរើមេចតាត្ថំ ១ ។

[៤៦៧] សារត្តិចំណាត់ ។ សម័យនោរោងំ ពួកធម្មតិយភិក្ខុនាមំ
កាតំតិទុកបាយ ។ បេ ។ ច្រើនត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បវិទូសេចក្តីសិក្សាថា
អញ្ជើងមិនទាន់កាតំតិទុកបាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់កាតំតិទុកបាយទេ ។ ភិក្ខុណាពាស្រីយសេចក្តីមិន
អើពើ ទាន់កាតំតិទុកបាយ ត្រូវតាមត្តិម្តង ។

ព្រះវិសេនមិនត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន ១០ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនុំខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុទាន់
បរិវ័ន្ត ១ ផ្ទៃឈើតូចធំ ១ សម្បុកត្តិកេន្តំ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុធូត ១ ភិក្ខុរើមេចតាត្ថំ ១ ។

[៤៦៦] សារត្តិវិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ចត្តត្តិយោ ភិក្ខុ អវគណ្ណការាភំ កុញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ន អវគណ្ណការាភំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន អវគណ្ណការាភំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច ឯតកោ វិ ទុកតោ វិ កណ្ណំ កត្តា កុញ្ញតិ
អបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អនាចត្តិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលាទស្ស^(១) ឥលាដលេ អបនាស្ស ឧម្មត្តកស្ស
អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៦៧] សារត្តិវិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ចត្តត្តិយោ ភិក្ខុ ហត្ថវិទូនកំ កុញ្ញត្តិ ។ បេ ។
ន ហត្ថវិទូនកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា កាណិយា ។

ន ហត្ថវិទូនកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិច្ច ហត្ថវិទូនកំ កុញ្ញតិ អបត្តិ ធុត្តដស្ស ។

អនាចត្តិ អសញ្ញត្ត អសតិយា អជាទន្តស្ស
តិលាទស្ស កាវចរំ ជេទ្ធកោ ហត្ថ វិទូនតិ អបនាស្ស
ឧម្មត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

១ តិលាទស្ស ទដ្ឋុពេរំ កុញ្ញំ ពោត្តពេ ទំស្សតិ ។

[៤៦៨] សារត្តិវិទានំ ។ សម័យោទោនិ ពួកធុត្តិយភិក្ខុធានំប្រិម
ពំនុកបាយក្នុងក្តីរាល់ (គំប្រិមដូស្ស) ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសម្ប
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមិនទាន់ប្រិមពំនុកបាយក្នុងក្តីរាល់ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់ប្រិមពំនុកបាយក្នុងក្តីរាល់ទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យ
សេចក្តីមិនគេតើ ធាន់ប្រិមពំនុកបាយ ក្នុងក្តីរាល់ទាន់ ឬទាំងពីរទាន់
ត្រូវកាបក្តីខ្ពស់ ។

ការដែលមិនត្រូវកាបក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោទដ៍យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុធានថ្លៃ
ឈើជិត្ត ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[៤៦៩] សារត្តិវិទានំ ។ សម័យោទោនិ ពួកធុត្តិយភិក្ខុធានំ
លាសិវដ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុសម្បធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា
អញ្ជើងមិនទាន់លាសិវដ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវធាន់លាសិវដទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនគេតើ
ធាន់លាសិវដបណ្តើរ ត្រូវកាបក្តីខ្ពស់ ។

ការដែលមិនត្រូវកាបក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោទដ៍យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិនក្រែង ១
ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជឿខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុចោលសម្រាម
ហើយរលាសិវដ ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ចក្តិ ១ ។

[៤៦៥] សារត្តិទំនាត់ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ សំគ្រាវការកំ កុញ្ញត្ថំ ។ យេ ។
សំគ្រាវការកំ កុញ្ញិស្សន្ទទំតិ សិក្ខា ការណីយា ។

ន សំគ្រាវការកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ
បដិច្ច សំគ្រាវការកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្ថិច្ច អសតិយា អំជាទទ្ធស្ស
តិលានស្ស ការចរំ ទទ្ធខ្មោ សិក្ខំ ទទ្ធយតិ(*) អាបនាសុ
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សន្តិ ។

[៤៦៦] សារត្តិទំនាត់ ។ គេន ទោ បទ សមយេន
ធាតុត្តិយា ភិក្ខុ ដិក្ខំនិច្ឆារកំ កុញ្ញត្ថំ ។ យេ ។ ន ដិក្ខំ-
និច្ឆារកំ កុញ្ញិស្សន្ទទំតិ សិក្ខា ការណីយា ។

ន ដិក្ខំនិច្ឆារកំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាធិយំ
បដិច្ច ដិក្ខំនិច្ឆារកំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

១ ។ ប ផ្សំយ្យតិ ។

[៤៦៦] សារត្តិទំនាត់ ។ សម័យនោះឯង ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុទាំងបី
គ្រាប់បាយឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុនប្បិច្ឆិសេចក្តី
សិក្សថា អញនឹងមិនទាន់គ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់ប្តីគ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយទេ ។ ភិក្ខុណា
អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ទាន់ប្តីគ្រាប់បាយ ឲ្យជ្រុះរោយរាយ ត្រូវ
តាបត្តិទុក្ខដ ។

ស្រដៀងមិនត្រូវតាបត្តិ (ភិក្ខុសិក្ខុបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
រុក្ខិទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតីទ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួនទ ភិក្ខុមានជម្ងឺទ ភិក្ខុចាស
សម្រាមាជាយពៅទាំងបីគ្រាប់បាយទ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយទ ភិក្ខុ
ច្រូតទ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិទ ។

[៤៦៧] សារត្តិទំនាត់ ។ សម័យនោះឯង ពួកធាតុត្តិយភិក្ខុទាំង
ល្បឿនអណ្តាត ។ យេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុនប្បិច្ឆិសេចក្តីសិក្សថា
អញនឹងមិនទាន់ល្បឿនអណ្តាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់ល្បឿនអណ្តាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិន
អើពើ ទាន់ល្បឿនអណ្តាត ត្រូវតាបត្តិទុក្ខដ ។

អនាមត្តិ អសត្តិ អសតិយា អនាទទ្ធស្ស តិលា-
នស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តនស្ស អាទិកម្មត្តនស្ស ។

[៤៦៨] សារត្តិដំណឹង ។ គេន ទោ បន សមយេន
ធម្មតិយេ ភិក្ខុ ធម្មចម្មការកំ កុញ្ញត្តិ ។ បេ ។ ធម្ម
ធម្មចម្មការកំ កុញ្ញស្សមីតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ធម្មចម្មការកំ កុញ្ញត្តិ ។ យេ អនាទិយំ
បដិច្ច ធម្មចម្មការកំ កុញ្ញតិ អាមត្តិ ធម្មត្តស្ស ។

អនាមត្តិ អសត្តិ អសតិយា អនាទទ្ធស្ស
តិលានស្ស អាមនាស្ស ឧម្មត្តនស្ស អាទិកម្មត្តនស្ស ។

ករឿនត្រា បញ្ចមោ ។

ភិវេជនមិនត្រូវអាមត្តិ (ភូមិសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានសារតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងទូទ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៦៨] សារត្តិដំណឹង ។ សមីយោនារង្វង ពួកពួកគ្នាភិក្ខុបាន
ធ្វើសំឡេងក្នុងដំបូង ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុបង្កើតសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនត្រូវធ្វើសំឡេងក្នុងដំបូង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវត្រាន់ធ្វើសំឡេងក្នុងដំបូង ។ បេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តី
មិនអើពើ បានធ្វើសំឡេងក្នុងដំបូង ។ ត្រូវអាមត្តិទុក្ខដ ។

ភិវេជនមិនត្រូវអាមត្តិ (ភូមិសិក្ខាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានសារតិ ១ ភិក្ខុមិនដឹងទូទ ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

ករឿនត្រា ៤៦៧ ។

សូត្រសុត្តន្ត

(៤៦៧) តេ ភិក្ខុ ភិក្ខុសម្មាសម្ពុទ្ធិយំ
វិហារិនិ យោសំភារមេ ។ តេ ទោ បទេ សមយេន
អញ្ញតរេន ព្រាហ្មណេន សង្ឃស្ស មយោទាចំ បដិ-
យត្តំ យោតិ ។ ភិក្ខុ សុវុស្សតារតំ ទិវំ បិវត្តិ ។
អញ្ញតរេ ធម្មត្ថកោ ភិក្ខុ ឯវមាហ សញ្ញាយំ មញ្ញ
សង្ឃោ សីតំ កតោតិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិញ្ញា
។ យេ ។ តេ ធម្មាយន្តំ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កតំ ហិ
ជាម ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្តំ ធនំ កាវិស្សតិនិ ។ យេ ។ សង្ឃំ
ករិ ភ្នំ ភិក្ខុ សង្ឃំ អារត្តំ ធនំ អកាសីតិ ។ សង្ឃំ
កតារតិ ។ វិការហំ ពុទ្ធា ភតវា កតំ ហិ ជាម ភ្នំ
មោយបុរិស សង្ឃំ អារត្តំ ធនំ កាវិស្សសំ ធនំ មោយ-
បុរិស អប្បសញ្ញាចំ កំ បសាទាយ បសញ្ញាចំ កំ កំយោ-
កាភយ ។ យេ ។ វិការហំត្វា ធម្មិ កតំ កត្វា ភិក្ខុ

សូត្រសុត្តន្ត

(៤៦៧) សម័យនាធនិ ព្រះក្មេងជំនាន់ជាត កាលធនំខេ
យោសំភារម ជិតក្រិនិកាសម្ពិ ។ វេហាននាធនិ មានព្រាហ្មណ៍ម្នាក់
បានកាត់កែដីដីដោះចំពោះសង្ឃ ។ អស់វាដីក្នុងភិក្ខុក៏បានទិកដោះធ្វើ
សំឡេងឲ្យឮត្រង ។ ។ មានភិក្ខុ ១ ប្រឆាប់ជាអ្នកដាក់ (កិរិយ) បាន
ចោលពាក្យនេះថា សង្ឃទាំងអស់នេះចំនងជាធ្វើទិកដោះឲ្យទ្រង់ដាក់
ទេវីនិ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាបានសេចក្តីប្រាថ្នាចំ ។ យេ ។ ភិក្ខុទាំង
នោះកំពាលភោស កំដៀល បន្តបន្តិប្រាប់ថា ភិក្ខុ(នេះ) មិនសមបើ
នឹងហិរោកាលកំប្រើប្រាណព្រះសង្ឃ (ដូច្នោះ) ហោះ ។ យេ ។ ព្រះ
ជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុ បានក្លាយអ្នកឯងនិពាលកំប្រើ
ប្រាណសង្ឃ ចិត្តមេ ។ ភិក្ខុនោះក្រាបទូលថា សូមទ្រង់មេត្តា-
ប្រោស ចិត្តមេ ។ ព្រះក្មេងនោះម្ចាស់ជំនាន់ព្រះភាគទ្រង់បញ្ជាសថា ម្ចាស់
មោយបុរស អ្នកឯងមិនសមបើនឹងហិរោកាលកំប្រើប្រាណសង្ឃ (ដូច្នោះ)
ហោះ ម្ចាស់មោយបុរស អំពើដែលអ្នកឯងធ្វើនេះមិនបានជិតទំនាក់ទំនង
ដែលមិនបានជ្រះថ្លាឲ្យបានជ្រះថ្លាឡើង ឬក្នុងនៃសេចក្តីជ្រះថ្លាហើយឲ្យវិនិ
វិត្តជ្រះថ្លាឡើងទេ ។ យេ ។ ទ្រង់បញ្ជាសច្ចាហើយ ទ្រង់ធ្វើអ្នកដាក់

អាមាត្រ មិន គិតគូរ កុំផ្គូ កុំ គង់ កុំ មឃ្លី កុំ
អាមាត្រ ដេរ កាតព្វ យោ កាមយ្យ អាមត្តិ ធុត្ត-
ជស្សនិ ។ អនិទា អតក តំ កិក្ខុ អាទកមរិយាយេន
វិភហិត្តា ធុត្តុតាយ ។ មេ ។ ឃីត្ត មន កិក្ខុម
នមំ សិក្ខាមនំ ធុត្តិសេយ្យេន ន ស្សុស្សុកាវកំ
កុញ្ញិស្សនមិតំ វិភិត្តា ករណីយា ។

ន ស្សុស្សុកាវកំ កុញ្ញិត្តិ ។ យោ អនាធិយំ
មនិច្ច ស្សុស្សុកាវកំ កុញ្ញិតំ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

អាមាត្រ អាមាត្រ អាសតិយា អាមាត្រស្ស
កិលានស្ស អាមាត្រ ធុត្តកុតស្ស អាមាត្រ ធុត្តកុតស្ស ។

[២៧០] សាវត្តិដំណាច់ ។ គេន ទោ មន វិភាយន
ធុត្តិយា កិក្ខុ ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញត្តិ ។ មេ ។ ន
ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញិស្សនមិតំ សិក្ខា ករណីយា ។

ន ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញិត្តិ ។ យោ អនាធិយំ
មនិច្ច ហត្ថនិល្លេហតំ កុញ្ញិតំ អាមត្តិ ធុត្តជស្ស ។

ត្រាស់ហៅកិក្ខុតាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធដីភាព ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ
កិក្ខុមិនត្រូវនិយាយកំហែងប្រែប្រួលព្រះពុទ្ធប្រាសាទព្រះសង្ឃ កិក្ខុណា
និយាយ ត្រូវអាមត្តិកុដ ។ លំដាប់នោះព្រះបីមានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោស
កិក្ខុនោះដោយអាមត្តិយាយ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុតាំង
ឡាយ អ្នកតាំងឡាយ ឃ្លីសំដែងឡើងទូរស័ក្តិសាមទេនេយ៉ាទិទេថា កិក្ខុ
ឃ្លីស្រីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនទុះទាត់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រេក ។ ។

កិក្ខុមិនត្រូវទាត់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រេក ។ ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យ
សេចក្តីមិនអើពើ ទាត់ធ្វើសំឡេងឲ្យឮត្រេក ។ ត្រូវតាមត្រូវកុដ ។

នា ដែលមិនត្រូវតាមត្រូវ (ក្នុងសិក្សាបទនេមោន ពី យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ កិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តកាយ ១ កិក្ខុអន្ត ១ កិក្ខុជម្រក្ខិត ១ ។

[២៧០] សាវត្តិទី៣១ ។ សម័យនោះឯង ពួកនក្ខត្តិយកិក្ខុទាន់
លិខ្លាង ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុឃ្លីស្រីសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹង
មិនទាត់លិខ្លាង ។

កិក្ខុមិនត្រូវទាត់លិខ្លាង ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ
ហើយទាត់លិខ្លាង ត្រូវតាមត្រូវកុដ ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាទុ អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៧១] សាវត្ថិទិណាមំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ទព្វត្តិយា ភិក្ខុ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ទ
បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ សិក្ខា ករណីយា ។

ទ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិទុ បត្តនិល្លេហាតំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាបត្តិ អសញ្ញាទុ អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កំលា-
ទស្ស បរិក្កេត សេសេ ឯកតោ សង្ករិក្ខា និល្លេហិត្វា
កុញ្ញតិ អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៧២] សាវត្ថិទិណាមំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេន
ទព្វត្តិយា ភិក្ខុ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញត្ថំ ។ បេ ។ ទ
ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញស្សាមិទិ សិក្ខា ករណីយា ។

ទ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញតត្ថំ ។ យោ អនាទិយំ
បដិទុ ឱដ្ឋនិល្លេហាតំ កុញ្ញតិ អាបត្តិ ទុក្ខដស្ស ។

វេរវែលមិនត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) នីភិក្ខុមិន
ក្រែង ទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ទ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ទ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុភក ទ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ទ ។

[៤៧១] សាវត្ថិទិណាមំ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុខាន់
លិទ្ធជាត្រ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសេចក្តីសិក្សាថា អញ
នឹងមិនទាន់លិទ្ធជាត្រ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់លិទ្ធជាត្រទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត
ហើយទាន់លិទ្ធជាត្រ ត្រូវតាមត្តិខ្លួន ។

វេរវែលមិនត្រូវតាមត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) នីភិក្ខុមិន
ក្រែង ទ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ទ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ទ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ទ ភិក្ខុប្រមូល
កោដនទាំងឡាយ ដែលសេសសល់បន្តិចបន្តួចមកក្នុងទីជាមួយគ្នាលិទ្ធ
ហើយទាន់ ទ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ទ ភិក្ខុភក ទ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ទ ។

[៤៧២] សាវត្ថិទិណាមំ ។ សម័យនោះឯង ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុទាន់
លិទ្ធជម្ពូធាត ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិញ្ញាណសេចក្តីសិក្សាថា
អញនឹងមិនទាន់លិទ្ធជម្ពូធាត ។

ភិក្ខុមិនត្រូវទាន់លិទ្ធជម្ពូធាតទេ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនកើ
តើ ហើយទាន់លិទ្ធជម្ពូធាត ត្រូវតាមត្តិខ្លួន ។

៤៧៣

ពោធិ៍យកល្ហ សុសុវត្ថិស្ស សមគ្គីស ហង្សប្បវេសិយ្យា

អបាចន្តំ អសញ្ញំ អសតិយា អនាទន្តិស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ឧដ្ឋានុកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[៤៧៣] គេន សមយេន ពុទ្ធា កតិ កត្តេសុ
វិហារតំ សុសុហារតិវេ កេសកណ្ណារនេ ចំគនាយេ ។
គេន ទោ បន សមយេន កិក្ខុ កោកននេ ចាសានេ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាចិយជាលកំ បដិក្កណ្ណានិ ។
មទុស្សា ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិហាចន្តំ កតំ ហិ បាម
សមណា សក្សបុត្តិយា សាមិសេន ហត្ថេន ចាចិយ-
ជាលកំ បដិក្កហោស្សន្តំ សេយ្យជាបិ តិហិ កាមកោ-
តិណោតិ ។ អាស្សាសុ ទោ កិក្ខុ តេសំ មទុស្សានំ
ឧដ្ឋាយន្តានំ ចិយន្តានំ វិហាចន្តានំ ។ យេ ភេ កិក្ខុ
អប្បប្បា ។ បេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តំ ចិយន្តំ វិហាចន្តំ កតំ
ហិ បាម កិក្ខុ សាមិសេន ហត្ថេន ចាចិយជាលកំ
បដិក្កហោស្សន្តិតំ ។ បេ ។ សន្ធិំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
សាមិសេន ហត្ថេន ចាចិយជាលកំ បដិក្កណ្ណានិ ។

សេដ្ឋិយកល្ហ សុសុវត្ថិស្ស ហង្សប្បវេសិយ្យា ៣១

អវៈដែលមិនត្រូវតាមគ្គី (គតិសុភុបទានេនោន ជយានិ) គឺកិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ កិក្ខុមិនមានសារតិ ១ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ កិក្ខុមានជម្ងឺ ១ កិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុឆន ១ កិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៣] សមិយទោធលង ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានជោគទ្រង់គង់
នៅកេសកណ្ណារន (វិព្រសម៉) ជាចិប្បអភិយដល់សត្វម្រឹម ចៀចក្រិច
សុសុហារិវេ គតិវេនគត្តៈ ។ សមិយទោធលង ពួកកិក្ខុទៅលើ កោកន
ព្រាសាទ (ក្រិសាទទានសណ្ឋានដូចផ្កាឈូក) មានដ៏ប្រឡាក់ដោយ
កាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់ ។ មទុស្សាទាំងឡាយ កិកោល
ចោស គិរវៀល បន្តបង្ហាត់ថា ពួកសមណៈជាសក្សបុត្ត មានដ៏
ប្រឡាក់ដោយកាមិសៈ មិនសមរម្យនឹងទទួលបាត់ភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់
ដូចជាពួកគ្រិហស្តវ័ជយបរិភោគតាមគុណៈលោះ ។ ពួកកិក្ខុបានឮមទុស្ស
ទាំងនោះកោលចោស គិរវៀល បន្តបង្ហាត់ហើយ ។ កិក្ខុទាំងឡាយ
ណាមានសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ។ បេ ។ កិក្ខុទាំងនោះកិកោលចោស
គិរវៀល បន្តបង្ហាត់ថា កិក្ខុទាំងឡាយមានដ៏ប្រឡាក់ដោយកាមិសៈ
មិនសមរម្យនឹងហ៊ានទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់លោះ ។ បេ ។ ព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បាទពួកកិក្ខុទាំងឡាយ
មានដ៏ប្រឡាក់ដោយកាមិសៈ ទទួលភាជនៈទឹកសម្រាប់បាត់ ពិរវិមធម្ម ។

សត្វ កតកតិ ។ វិទ្យាបិណ្ឌ ពុទ្ធា កតកតិ កតកតិ ឃា ធាម
 គេ គិត្តារ ហោយធម្មិកា សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយ-
 ចាលតំ បដិគ្គហេស្សន្តំ នេតំ គិត្តារ អប្បសញ្ញានំ វា
 បសាទាយ បសញ្ញានំ វា កិយ្យោភាវាយ ។ បេ ។
 ឯវត្ថុ បន គិត្តារ ឧប សុត្តាបនំ ឧត្តិសេយ្យនំ ន
 សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយចាលតំ បដិគ្គហេស្សន្តិ
 សុត្តា តារណិយា ។

ន សាមិសេន ហត្ថេន ចានីយចាលតោ បដិគ្គហេ-
 តញ្ច ។ យោ អនាទិយំ បដិគ្គ សាមិសេន ហត្ថេន
 ចានីយចាលតំ បដិគ្គណាតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្តិ អសតិយា អនាទុស្ស កិលា-
 នស្ស ចោវិស្សនីតំ វា ចោវិស្សនីតំ វា បដិគ្គណាតិ
 អាបតាស្ស ឧត្តត្តស្ស អាទិកម្មត្តស្សន្តិ ។

[២៧២] គេន សមយេន ពុទ្ធា កតកតិ កត្តេស្ត
 វិហារតិ សុសុហតិវ កេសកណ្តវេន មិកតាយេ ។

កិកុតំនិទានេកិកាចទ្ធលថា សូមទ្រង់មេត្តាប្រាស កតិមេ ។ ព្រះពុទ្ធ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទាសថា ម្ចាស់កិកុតំនិទ្ធរយ ហោយបុរសចាំនិទាន
 មានដ៏ច្រឡំ ដោយកាមិសៈ មិនសមាចរីនិទ្ធរយកាជនៈទឹកសម្រាប់
 ចាន់សោះ ម្ចាស់កិកុតំនិទ្ធរយ អំពើនេះមិនបានដឹកចាំក្នុងជន្មដែលមិន
 ចាន់ជ្រៃថ្លៃជ្រៃថ្លៃទៀន ឬក្នុងជន្មដែលជ្រៃថ្លៃហើយ ឲ្យកាន់គ្រែជ្រៃ
 ទៀនទេ ។ បេ ។ ម្ចាស់កិកុតំនិទ្ធរយ អ្នកចាំនិទ្ធរយត្រូវសំដីនិទ្រឹ
 ឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិកុតប្បិច្ឆេសេនក្តិសិក្ខាថា អញមានវេ
 ច្រឡំដោយកាមិសៈ នឹងមិនទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ចាន់ ។

កិកុតមានដ៏ច្រឡំដោយកាមិសៈ មិនត្រូវទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់
 ចាន់ទេ ។ កិកុតណាស្រ័យសេចក្តីមិនអំពើ មានដ៏ច្រឡំដោយ
 កាមិសៈទទួលកាជនៈទឹកសម្រាប់ចាន់ ត្រូវកាបត្តិក្តី ។

វារវេនមិនត្រូវកាបត្តិ (ក្តិសិក្ខាបទនេះមាន៨យ៉ាង) គឺកិកុមិ
 វ្យាង កិកុមិនមានស្មារតី កិកុមិនដឹងខ្លួន កិកុមានជម្ងឺ កិកុទទួល
 កាជនៈទឹកសម្រាប់ចាន់ដោយចំងង អញនឹងលាង ឬអញនឹងប្រើគេឲ្យ
 លាង កិកុមានសេចក្តីអន្តរាយ កិកុក្ត កិកុដើមចិត្ត ។

[២៧២] សម័យនោះឯង ព្រះពុទ្ធដ៏មានព្រះភាគ កាលនឹង
 ទៅក្នុងភេសកទ្ធរវេ (វិប្រាសមិ) ជាទីឲ្យអភិយដល់សត្វម្រឹក ទៀប

តេជ ទោ មធ សមយេន ភិក្ខុ គោកេនទាម ខាសារន
 ស ភិក្ខុកំ បត្តនោវំ អន្តរយេវ ធម្មេន្តិ ។ មនុស្សា
 ឧជ្ឈោយន្តិ ទ័យេន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ ចាម សមណ
 ស ក្សេត្តិយោ សសិក្ខុកំ បត្តនោវំ អន្តរយេវ ធម្មេស្សន្តិ
 សេយ្យោវេ ភិមំ កោមកោតិចោតិ ។ អស្សាសុំ ទោ
 ភិក្ខុ តេសំ មនុស្សានំ ឧជ្ឈោយន្តានំ ទ័យេន្តានំ វិចា-
 រេន្តានំ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បជ្ជា ។ យេ ។ តេ ឧជ្ឈា-
 យន្តិ ទ័យេន្តិ វិចារេន្តិ កមំ ហិ ចាម ភិក្ខុ សសិក្ខុកំ
 បត្តនោវំ អន្តរយេវ ធម្មេស្សន្តិ ។ យេ ។ សច្ចំ តេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សសិក្ខុកំ បត្តនោវំ អន្តរយេវ ធម្មេន្តិ ។
 សច្ចំ កកវតិ ។ វិចារិ ត្បាញ កុកវ កមំ ហិ ចាម
 តេ ភិក្ខុវេ មោយពុំសា សសិក្ខុកំ បត្តនោវំ អន្តរយេវ
 ធម្មេស្សន្តិ ទេតំ ភិក្ខុវេ អប្បសន្តានំ វិ មសាធាយ

ក្រុងសុរស្សាតៈ ក្នុងវេទក្ក ។ សម័យនោះឯង ពួកភិក្ខុនោះលើ
 កោកេនត្រាសា (ត្រាសាមានសណ្ឋានដូចគ្នាឈ្នួត) បានទឹកដែល
 លាងបាត្រចំនីគ្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។ មនុស្សចំនីឡាយក៏ពាល
 ទោស ក៏ដើរល បន្តបញ្ជប់ថា ពួកសមណៈជាសក្សបុគ្គ មិនសមរើទឹក
 ហើនចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រចំនីគ្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ដូចជាពួក
 គ្រហស្ថដែលបរិភោគអាមត្តណសោះ ។ ភិក្ខុចំនីឡាយបានមនុស្សចំនី
 នោះពាលទោស ក៏ដើរល បន្តបញ្ជប់ហើយ ។ ភិក្ខុចំនីឡាយលា
 មានសច្ចត្រាថ្នតិច ។ យេ ។ ភិក្ខុចំនីនោះក៏ពាលទោស ក៏ដើរល បន្ត
 បញ្ជប់ថា ភិក្ខុចំនីឡាយមិនសមរើទឹកហើនចាក់ទឹកដែលលាងបាត្រចំនី
 គ្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះសោះ ។ យេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ បានដូច ភិក្ខុចំនីឡាយចាក់ទឹក
 លាងបាត្រចំនីគ្រាប់បាយនៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ពិតមែនឬ ។ ភិក្ខុចំនីនោះ
 ក្រាបទូលថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាព្រៀស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បន្ទោសថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ មោឃបុរសចំនី
 នោះ មិនសមរើទឹកហើនចាក់ទឹកលាងបាត្រចំនីគ្រាប់បាយនៅក្នុង
 ចន្លោះផ្ទះសោះ ម្ចាស់ភិក្ខុចំនីឡាយ អំពើនេះមិនបានដឹកតាមគុណផល
 មិនទាន់ព្រះថ្លាឱ្យព្រះថ្លាឡើង ឮពួកផលដែលព្រះថ្លាហើយឱ្យកាន់វៃត

បសុទ្ធានំ និ កិយ្យោកានិយ ។ មេ ។ ឃីវត្ថុ បទ កិច្ចករ
ភមំ សំគ្គាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យាដ ទ សសំគ្គតំ បត្តនោវនំ
អន្តរាយេ ធន្តេស្សមិតិ សិក្ខា ករណីយា ។

ទ សសំគ្គតំ បត្តនោវនំ អន្តរាយេ ធន្តេតត្ថំ ។
យោ អនាទិយំ បដិច្ច សសំគ្គតំ បត្តនោវនំ អន្តរ-
យេវ ធន្តេតិ អាបត្តិ ទុដ្ឋន្តស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្ថំ អសតិយា អនិទន្តស្ស កិលា-
ទស្ស ទុដ្ឋិត្វា វ កិច្ចិត្វា វ បដិគ្គហោ វ ជីហិត្វា
ធន្តេតិ អាបនាសុ ទុដ្ឋត្តកស្ស អាទិត្តម្មិត្តស្សាតិ ។

សោឡុស ធម្មទេសនាបដិសំយុត្តា

[៤៧៧] សាវត្តិទីបាទំ ។ តេទ ចោ មទ សមយេម
ធម្មតិយា កិច្ច ទុដ្ឋនាណស្ស ធម្មំ នេសេន្តិ ។
យេ តេ កិច្ច អប្បត្វា ។ មេ ។ តេ ទុដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ

[ដេវ្វាទៀនិទ ។ មេ ។ ខ្នាសកិច្ចវាទិយាយ អ្នកចាំទិយាយធម្មិសំវែង
ធម្មិទិស្តិសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះចា កិច្ចធម្មិទិសេចក្តីសិក្សាជា អញ្ជើងនឹងមិន
ចាត់ទុកលាទិបាត្រចាំនឹងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។

កិច្ចមិនត្រូវចាត់ទុកលាទិបាត្រចាំនឹងគ្រាប់បាយទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ។
កិច្ចណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ចាត់ទុកលាទិបាត្រចាំនឹងគ្រាប់បាយ
ទៅក្នុងចន្លោះផ្ទះ ត្រូវអាបត្តិទុកផ្ទះ ។

ពរ-អវលម៌្មន្ត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះទានដយ៉ាង) កិច្ចមិនត្រូវទិ
កិច្ចមិនទាន ស្មារតីទ កិច្ចមិនដឹងទុកទ កិច្ចមានដើម្បីទ កិច្ចប្រមូលគ្រាប់បាយ
មកផ្គុំគ្នាហើយសម្រិតទាល់តែទំនុក កិច្ចប្របាច់គ្រាប់បាយឱ្យរលាយជា
ទឹកហើយចាក់ចោលទាំងស្រុង កិច្ចចាត់ទុកលាទិបាត្រចាំនឹងគ្រាប់បាយទៅ
ក្នុងកាដេម (កន្លែង) ក្តី កិច្ចនាំយកទឹកលាទិបាត្រចាំនឹងគ្រាប់បាយទៅចាក់
ចោលត្រឹមត្រូវ កិច្ចមានសេចក្តីអន្តរាយទ កិច្ចទុកទ កិច្ចដើមបញ្ជាក់ទ ។

ធម្មទេសនាបដិសំយុត្ត មន ១៦ សិក្ខាបទ

[៤៧៨] សាវត្តិទីបាទ ។ សម័យនារងនិ ពួកធម្មតិយកិច្ច
សំវែងធម៌ដល់មនុស្សមានច្រើនក្នុងវិជ្ជ ។ កិច្ចចាំទិយាយណាទាន
សេចក្តីប្រាថ្នាដឹង ។ មេ ។ កិច្ចចាំនឹងនារកំពាលទោស កិច្ចវ័ជ្ជស

សេចក្តីយកល្អ សុខសុភ័ក្ត្រស្ស លេខ១៧ ធម្មទេសនាចម្រើនសិល្បៈ

វិចារចេត្តិ កតំ ហិ នាម ធម្មតិវេន កិក្ខុ ធម្មតាណិស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សធួតិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិរ កុម្មេ កិក្ខុវេ
ធម្មតាណិស្ស ធម្មំ ទេសេនាតិ ។ សច្ចំ កតាតំ ។
វិកាហិ កុដ្ឋា ។ កា កាចំ ហិ នាម កុម្មេ មោយ-
បុរិសា ធម្មតាណិស្ស ធម្មំ ទេសេស្សថ ទេតំ មោយ-
បុរិសា មប្បសន្នាធំ កិ បសាទាយ បសន្នាធំ កិ
កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ វិវត្តា ថធម កិក្ខុវេ ធម្មំ
សិក្ខាថធំ ធម្មំសេយ្យថ ធម្ម ធម្មតាណិស្ស ធម្មំ
ទេសេស្សមិតំ សិក្ខា កាណិយា ។ វិវត្តំ
កតាតា កិក្ខុវេ សិក្ខាថធំ មញ្ញត្តំ មោតិ ។

[២៧៦] តេន ទេ បធម សមយេន កិក្ខុ ធម្ម-
តាណិស្ស កិណធម្ម ធម្មំ ទេសេតុំ កុម្មេ តាយន្តិ ។
មទុស្សនំ ធម្មាយន្តិ ធម្មន្តិ វិចារចេត្តិ កតំ ហិ នាម
សមណា សក្យបុត្តិយា ធម្មតាណិស្ស កិណធម្ម ធម្មំ
ធម្ម ទេសេស្សធួតិ ។ អស្សនសុំ ទេ កិក្ខុ តេសំ
មទុស្សនំ ធម្មាយន្តាធំ ធម្មន្តាធំ វិចារចេត្តាធំ ។ អថទេ

ធម្មតាណិស្ស កតំ ហិ នាម ធម្មតិវេន កិក្ខុ ធម្មតាណិស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សធួតិ ។ មេ ។ ក្រដំទានក្រដោតទ្រង់ក្រដោស្សថា
ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ បានក្រដោ អ្នកតាំងឡាយសំដែងធម្មិវលំមទុស្ស
មានក្រដោក្រដោ កិក្ខុវេ ។ កិក្ខុតាំងនោះក្រដោម្ចាស់ សូមទ្រង់
ក្រដោម្ចាស់ក្រដោ កិក្ខុវេ ។ ក្រដោម្ចាស់មានក្រដោទ្រង់បន្ទាសថា
ម្ចាស់មោយបុរសតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយមិនគួរនឹងសំដែងធម្មិវលំ
មទុស្សមានក្រដោក្រដោ ម្ចាស់មោយបុរសតាំងឡាយ កំពើទេមិន
បានដឹកនាំពួកផនវិលមិនទាន់ជ្រះថ្លាឲ្យជ្រះថ្លាឡើង ឬពួកផនវិលជ្រះថ្លា
ហើយឲ្យកាន់ក្រដោឡើងទេ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំង
ឡាយធម្មិវលំឡើងឲ្យសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះ កិក្ខុធម្មិវលំសេចក្តី
សិក្ខាថ អញ្ញនឹងមិនសំដែងធម្មិវលំមទុស្សមានក្រដោក្រដោ ។ សិក្ខា-
បទនេះក្រដំទានក្រដោទ្រង់បានបញ្ញត្តិហើយដល់ពួកកិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[២៧៦] សម័យនោះឯង កិក្ខុតាំងឡាយរឿសក្នុងការសំដែងធម្មិ
វលំមទុស្សធម្មិវលំមានក្រដោក្រដោ ។ មទុស្សតាំងឡាយកំពើទេមិន
គំរឿល បន្តិចឡើយ កុរសមណៈថាសក្យបុគ្គមិទសមាប៊ីនីសំដែង
ធម្មិវលំមទុស្សធម្មិវលំមានក្រដោក្រដោនោះ កិក្ខុតាំងឡាយបានពូមទុស្ស
តាំងនោះពាលពាល គំរឿល បន្តិចឡើយហើយ ។ វេលានោះ កិក្ខុតាំង

គេ កិច្ច ភក្តី ឯកភាព ឯកមត៌ អាណាចេស្តី ។ មជ្ឈមា
 ភក្តី ឯកភាព ឯកមត៌ ឯកភាព ឯកមត៌ ឯកភាព ឯកមត៌ គេ
 កត្តា កិច្ច អាមន្តសិ អនុជាធានី កិច្ច ធម្ម-
 ចាណិស្ស កិលាណស្ស ធម្មំ ទេសេតំ វេទនា ចន កិច្ចាវ
 ធម៌ សិក្ខាធម៌ ឧត្តិសេយ្យា ធម ចន្តកាណិស្ស
 អកិលាណស្ស ធម្មំ ទេសេស្ស មិគិ សិក្ខា កាលភិយា ។

ធម្មំ យម ភិណិ ធម្មាធិ សេតិច្ឆតំ កិលាណ្ណច្ឆតំ
 ចណ្ណច្ឆតំ មណ្ឌលតន្តំ សុលាតតន្តំ ។ ធម្មា យម
 ពុទ្ធកាសិភោ សាវនកាសិភោ ធម៌កាសិភោ ទេវតា-
 កាសិភោ អនុបសត្តិភោ ធម្មបសត្តិភោ ។ ទេសេយ្យ-
 ភិ^(១) យទេ ទេសេតិ យទេ យទេ អាមត្តំ ទុក្ខជស្ស ។
 អត្តភាយ ទេសេតិ អត្តភាយ អាមត្តំ ទុក្ខជស្ស ។

១ អយំ យាវិ វិបសនេត្តា មាភិយេ ធម្មិមាធម្មា ។

នោះបានក្រាបខ្យល់សេចក្តីខ្ញុំចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះនិទាន
 នេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើឲ្យធម្មិកថា ក្នុងវេលានោះ
 រួចទ្រង់ក្រាស់បៅកិក្ខុទាំងឡាយមកហើយក្រាស់ថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 នថាធម្មអនុក្កត ដើម្បីឲ្យកិក្ខុសំដែងធម៌ ដល់មនុស្សឈឺមានគ្រ
 នៅក្នុងវេទនា (ឥតមានទោស) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ធម្មសំដែងធ្វើឲ្យស្មោះត្រង់នោះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុធម្មិក្ខុសេចក្តីសិក្សាថា
 អញនឹងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានធម៌មានគ្រនៅក្នុងវេទ ។

ដែលហៅថា គ្រ បានដល់គ្រយ៉ាងនី គ្រដែលគេពោល
 ដោយសំនត់មានណិស្ស គ្រដែលគេធ្វើដោយវេទនិ គ្រដែលគេធ្វើ
 ដោយស្វិការឃី ១ (គ្រទាំងឡានេះ) ដែលគេចង់ឲ្យមានភក្តីមូល^(១) បង
 ឲ្យដាច់ម៉ាដាយធ្មីគ្រ^(២) ។ ដែលហៅថា ធម៌ គឺធម៌ដែលព្រះពុទ្ធ
 ទ្រង់សំដែង ភាវកសំដែង ឥសីសំដែង ទេវកាសំដែង ប្រកបដោយអដ្ឋក-
 ថា ប្រកបដោយបាឡី ។ គ្រនីភាគ្យថា សំដែង គឺកិក្ខុសំដែងដោយច
 គ្រិកាចក្តីទុក្ខ គ្រិកាចក្តីទុក្ខ គ្រិកាចក្តីទុក្ខ គ្រិកាចក្តីទុក្ខ
 គ្រិកាចក្តីទុក្ខ គ្រិកាចក្តីទុក្ខ ។

១ ធម្មិក្ខុយ ព្រះនេះធ្វើឲ្យដឹងទាំងមានភក្តីមូលដ្ឋិមាភក្តី ហើយយកមត្តាបដិសេធ្មី
 យក្ខាយយកវិគតិយល ។ ២ ព្រះនេះធ្វើឲ្យដឹងចេញយកវិគតិយក្ខាយដឹងឲ្យដឹងទាំងមាន
 គង្គ (ធម្មិក្ខុ) ធ្វើឲ្យបើកបិទយា ។

១ ធនាគារស្តុក អគិលានស្តុក ធានា ទេសេតត្រោ ។
យោ អបាទវិយំ បដិទ្ធិ ធនាគារស្តុក អគិលានស្តុក
ធម្មំ ទេសេតំ អាបត្តិ ធុត្តនស្តុក ។

អបាបត្តិ អសក្ខិទ្ធិ អសតិយា អជាធានស្តុក
កិលានស្តុក អាបទានស្តុក ឧបទ្វីបកស្តុក អាទិកកម្មកស្តុក ។

(២៧៧) សាវត្ថិទិដានំ ។ តេ ១ ទោ បទ សមយេ ១
ធាតុកិយា កិក្ខុ ធនាគារស្តុក ធម្មំ ទេសេតំ ។ បេ ។
១ ធនាគារស្តុក អគិលានស្តុក ធម្មំ ទេសេស្តុកមិគិ
សិក្ខា កសិកម្ម ។

ធនាគារ បាម បដិទ្ធិស្តុក បុរិសស្តុក ធាតុកិយា
ធនាគារ ។ តេ ១ ធាតុកិយា អធនាគារ ឧបទ្វីប
អធនាគារ ។ ១ ធនាគារស្តុក អគិលានស្តុក ធានា
ទេសេតត្រោ ។ យោ អបាទវិយំ បដិទ្ធិ ធនាគារស្តុក
អគិលានស្តុក ធម្មំ ទេសេតំ អាបត្តិ ធុត្តនស្តុក ។

អបាបត្តិ អសក្ខិទ្ធិ អសតិយា អជាធានស្តុក កិលា-
នស្តុក អាបទានស្តុក ឧបទ្វីបកស្តុក អាទិកកម្មកស្តុក ។

កិក្ខុមិទ្ធិត្រាសំវែងធម្មិដលំមនុស្សភ្នានជម្ងឺ មានទ្រព្យក្នុងវិជ្ជា ។
កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិទ្ធិអំពើ សំវែងធម្មិដលំមនុស្សភ្នានជម្ងឺ មាន
ទ្រព្យក្នុងវិជ្ជា ត្រាបត្តិក្នុង ។

ព្រះវិជ្ជាមិទ្ធិត្រាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទៈទោ ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រុង ១ កិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ កិក្ខុមិទ្ធិជម្ងឺ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ ១ កិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញា ១ ។

(២៧៧) សាវត្ថិទិដានំ ។ សម័យាទារប័ន ភូតធាតុកិយា កិក្ខុសំវែង
ធម្មិដលំមនុស្ស មានជំនឿទៅក្នុងវិជ្ជា ។ បេ ។ ទ្រព្យក្រាសំវែង កិក្ខុមិទ្ធិ
ធ្វើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិទ្ធិសំវែងធម្មិដលំមនុស្សភ្នានជម្ងឺ មានជំនឿ
ទៅក្នុងវិជ្ជា ។

វិជ្ជាហៅថា ជំនឿ បានដល់ជំនឿប្រវែង ២ ហត្ថមជ្ឈិមបុរស ។
វិជ្ជា ២ ហត្ថនោះ ក៏មិទ្ធិហៅថាជំនឿ ភ្នំ ២ ហត្ថនោះក៏មិទ្ធិហៅថា
ជំនឿវិជ្ជា ។ កិក្ខុមិទ្ធិត្រាសំវែងធម្មិដលំមនុស្សភ្នានជម្ងឺ មានជំនឿទៅក្នុង
វិជ្ជា ។ កិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិទ្ធិអំពើ សំវែងធម្មិដលំមនុស្សភ្នាន
ជម្ងឺ មានជំនឿទៅក្នុងវិជ្ជា ត្រាបត្តិក្នុង ។

ព្រះវិជ្ជាមិទ្ធិត្រាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទៈទោ ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រុង ១ កិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ កិក្ខុមិទ្ធិជម្ងឺ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ
សេចក្តីអន្តរាយ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ ១ កិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញា ១ ។

[៤៧៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
ទត្តក្កិយា កំត្តុ សត្តបាលីស្ស ធម្មំ ទោសេន្តំ ។ បេ ។
ន សត្តបាលីស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទោសេស្សមិគំ
សិក្ខា ការណីយា ។

សត្តំ ធាថ ឯកាគោតាវ ទុកាគោតាវ បហរណី^(១) ។
ន សត្តបាលីស្ស អតិលានស្ស ទន្មា ទោសេតត្វោ ។
យោ អនាទាយំ បដិច្ច សត្តបាលីស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទោសេតិ អាចត្តំ ទុក្ខាជស្ស ។

អនាចត្តំ អសត្វិច្ច អសតិយា អដាលទ្គស្ស តិលា-
នស្ស អាចធាសុ ទុម្ពត្តកាស្ស អាទិកាម្ពិកាស្សាតិ ។

[៤៧៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
ទត្តក្កិយា កំត្តុ អាវុទបាលីស្ស ធម្មំ ទោសេន្តំ ។ បេ ។
ន អាវុទបាលីស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទោសេស្សមិគំ
សិក្ខា ការណីយា ។

១ បហរណី ក្នុងចំ ឃោត វិស្សតិ ។

[៤៧៨] សាវត្ថុនិទានំ ។ សម័យនោះឯង ពួកទត្តក្កិយកិក្ខុសំដែង
ផលវេទនាស្សមានគ្រឿងស្រ្តាទៅក្នុងវិជ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុ
ធម្មិញ្ញេសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងផលវេទនាស្សគ្មានផម្ងី មាន
គ្រឿងស្រ្តាទៅក្នុងវិជ ។

គ្រឿងដែលសម្រាប់ប្រហារមានមុខមុតតែម្នាក់ ឬមានមុខមុតចាំ
ពីរចាំ ហៅថា គ្រឿងស្រ្តា ។ កិក្ខុមិនត្រូវសំដែងផលវេទនាស្ស
គ្មានផម្ងី មានគ្រឿងស្រ្តាទៅក្នុងវិជ ។ កិក្ខុណាគាស្រយេសេចក្តី
មិនអើពើ សំដែងផលវេទនាស្សគ្មានផម្ងី មានគ្រឿងស្រ្តាទៅក្នុងវិជ
ត្រូវអាចក្តីទុក្ខជ ។

វារៈដែលមិនត្រូវអាចក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមានពីរយ៉ាង) គឺកិក្ខុមិន
ត្រូវទ កិក្ខុមិនមានស្មារតីទ កិក្ខុមិនដឹងខ្លួនទ កិក្ខុមានផម្ងីទ កិក្ខុមាន
លេចក្តីអន្តរាយទ កិក្ខុទេវទ កិក្ខុជើមបញ្ញត្តិទ ។

[៤៧៩] សាវត្ថុនិទានំ ។ សម័យនោះឯង ពួកទត្តក្កិយកិក្ខុសំដែងផល
វេទនាស្សមានគ្រឿងតាវុទទៅក្នុងវិជ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា កិក្ខុធម្មិ
ញ្ញេសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនសំដែងផលវេទនាស្សគ្មានផម្ងី មាន
គ្រឿងតាវុទទៅក្នុងវិជ ។

សេចក្តីយកល្ខោ បាវកាវិទ្យាស្ត លោក្យស ឧត្តទេសនាបដិសំយុត្តា

អាវុធ ធាម ជាតោ គោនិល្លោក ។ ១ អាវុធចា-
ណិស្ស អភិលាទស្ស ធម្មោ ទេសេនាត្រា ។ យោ
អចាធិយំ បដិច្ច អាវុធចាណិស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ
ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អបាបត្តិ អសញ្ញច្ច អសតិយា អជាទទ្ធស្ស កិលា-
ទស្ស អាបជាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាណកម្មិកស្សកតិ ។

ស្មារណ៍តា ធម្មោ ។

សេចក្តីយកល្ខោ ស្មារណ៍តា ឧត្តទេសនាបដិសំយុត្ត ១២

ច្ចុប្បាទដ៏កង់ដីតា (ដូចដង្កែ) ច្ចុប្បាទដ៏មូល ហៅថា គ្រឿង
កាវុធ ។ ភិក្ខុមិនគ្រូវសំដែងបដិសំយុត្តស្សគ្នាដើម្បី មានគ្រឿងកាវុធ
នៅក្នុងដៃទេ ។ ភិក្ខុណា អាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងបដិសំយុត្តស្ស
គ្នាដើម្បី មានគ្រឿងកាវុធនៅក្នុងដៃ គ្រូអាបត្តិទុក្ខជ ។

ករ. ដែលមិនគ្រូអាបត្តិ (ភិក្ខុសិក្ខាបទទេមោន វេ យ៉ាង) ភិក្ខុមិន
ភិក្ខុ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានដើម្បី ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគួរ ១ ភិក្ខុដើមបាត ១ ។

ស្មារណ៍តា ១២ ចប់ ។

បាទុការវគ្គ

[២៧០] សាវត្ថិវិទានំ ។ គេ ទេ បទ សមយេន
ចក្ខុភិយា ភិក្ខុ បាទុការុជ្ឈស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ ។ មេ ។
ន បាទុការុជ្ឈស្ស អតិលានស្ស ធម្មំ ទេសេស្សាមិទិ
សិក្ខា ការណីយា ។

ន បាទុការុជ្ឈស្ស អតិលានស្ស ធាត្រា
ទេសេតត្រោ ។ យោ អនាទិយំ បទិច្ច អក្កន្តស្ស វា
បទិម្ពក្កស្ស វា ឱម្ពក្កស្ស វា អតិលានស្ស ធម្មំ
ទេសេតិ អារម្ភំ ទុក្កជស្ស ។

អបាបតំ អសក្ខិច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបទាសុ ឧម្ពត្តកស្ស អាទិកម្ព័ត្តកស្សាតិ ។

[២៧១] សាវត្ថិវិទានំ ។ គេ ទេ បទ
សមយេន ចក្ខុភិយា ភិក្ខុ ឧបាហនារុជ្ឈស្ស ធម្មំ
ទេសេន្តិ ។ មេ ។ ន ឧបាហនារុជ្ឈស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ ទេសេស្សាមិទិ សិក្ខា ការណីយា ។

បាទុការវគ្គ

[២៧០] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមីយោនោរិយំ ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុ
សំវេនិចមិវលំមនុស្សពាក់ទ្រព្យាបំជើង ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុ
ភក្ខិវិញ្ញេសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ញនិវិទិសំវេនិចមិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់
ទ្រព្យាបំជើង ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំវេនិចមិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ទ្រព្យាបំជើង មេ ។ ភិក្ខុ
ណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនកើត សំវេនិចមិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺថាទ្រព្យាបំ
ជើងក្តី ពាតក្តី ដោយស្មើបរិក្ខេបន្តិចក្តី ត្រូវអាចក្តីទុកជ ។

វិវេនិវលំមិទ្រព្យាបំជើង (ព្រឹសិក្ខុបទេនោន ជយាវី) ភិក្ខុមិន
វ្រង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនបរិវិទូន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុធុត ១ ភិក្ខុដើមចញ្ញាតិ ១ ។

[២៧១] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមីយោនោរិយំ ពួកព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុសំវេនិចមិ
វលំមនុស្សពាក់ស្បែកជើង ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុភក្ខិវិញ្ញេសេចក្តី
សិក្សាថា អញ្ញនិវិទិសំវេនិចមិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺពាក់ស្បែកជើង ។

លេខបញ្ជីលេខ ៣១៣/ខ្មោ សេចក្តីសម្រេច អង្គការសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

១ ឧបាយការណ៍ស្នូល អតិណិយស្នូល ធានា ទេសេ-
សត្វា ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច អង្គការស្នូល វា បដិ-
ឌុក្ខស្នូល វា ឧប្បត្តិស្នូល វា អតិណិយស្នូល ធានា ទេសេតំ
អាបត្តិ ឧប្បត្តិស្នូល ។

អនាបត្តិ អសត្តិច្ច អសតំយោ អនាធានុស្នូល តំលា-
នស្នូល អាបត្តិស្នូល ឧប្បត្តិស្នូល អាធិការកម្មស្នូលតំ ។

(៤៨៦) សារក្តីចំណាត់ ។ គេន ទោ បទ
សមយេន ចត្តិយោ ភិក្ខុ យានកតស្នូល ធានា
ទេសេតំ ។ បេ ។ ១ យានកតស្នូល អតិណិយស្នូល
ធានា ទេសេស្សមិតិ សិក្ខា ការណ៍យោ ។

យានំ បាម វ័យ្ហំ រោ សកតំ សន្តមាធិការ
សិក្ខា ចានត្តិ ។ ១ យានកតស្នូល អតិណិយស្នូល ធានា
ទេសេសត្វា ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច យានកតស្នូល
អតិណិយស្នូល ធានា ទេសេតំ អាបត្តិ ឧប្បត្តិស្នូល ។

ឃ្លៀងឃ្លា បាវកវិទ្យា ធម្មសេដ្ឋកិច្ច ១៦

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាក់ស្តែងជំងឺទេ ។ ភិក្ខុ
ណាតាស្រ្តិយសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាក់ស្តែង
ស្បែកជើងក្តី ពាក់ក្តី ដោះបង្ហើបកែងចង្កិតក្តី (ត្រូវកាបក្តីក្នុង ។

វារៈដែលមិនត្រូវកាបក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទទេរោមន វេយាសី) គឺភិក្ខុមិន
ក្រង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំងឺខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុអន្ត ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាក្តី ១ ។

(៤៨៦) សារក្តីចំណាត់ ។ សម័យោនាធិនំ ព្វកត្តក្តិយភិក្ខុសំដែង
ធម៌ដល់មនុស្សនៅលើយោន ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុអប្បិធ្វើសេចក្តី
សំព្វថា អញ្ជាធិនំមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាក់ស្តែងនោះទេ ។

ដែលហៅថា យោន គឺសិរីវេយភវ(១) បេ ១:១១ ចេទ្រង់
ត្រៀម(២)ត្រូវស្រង មិនអង្រើង ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺជាក់ស្តែងនោះទេ ។ ភិក្ខុណាតាស្រ្តិយសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌
ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺជាក់ស្តែងត្រូវកាបក្តីក្នុង ។

១ អង្គការ យោនធិនំវេយាភវ(១) ព្រះបាទសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី ។ ២ ភិក្ខុ
គឺភាសិតនោះ គេហ្នឹងបង្កំស្រងសំដែងធម៌ដល់មនុស្ស ។ អនាបត្តិប្រាក់ជាដើម មានទ្រង់
ត្រៀមប្រុងស្រងទ្រង់ ។

អនាមិក្ខំ អសត្យំ អសតិយោ អជាទន្តស្ស កំលា-
ទស្ស អាបនាសុ ទុម្មត្តកាស្ស អាទិកាម្មិកាស្សាភិ ។

[៤៧៣] សាវត្ថិទំនាទ ។ ភេទ ទោ បទ
សមយេន ទត្តកំយា កិក្ខុ សយទតតស្ស ទម្មំ
ទេសេន្តំ ។ បេ ។ ទ សយទតតស្ស អតំលាទស្ស ទម្មំ
ទេសេស្សាមិភិ សិក្ខា កាណំយា ។

ទ សយទតតស្ស អតំលាទស្ស ទម្មា ទោស-
តត្យោ ។ យោ អចាទិយំ បដិទូ អន្តមសោ ទមាយំបិ^(១)
និបទ្ធស្ស^(២) អតំលាទស្ស ទម្មំ ទេសេតិ អាមត្ថិ
ទុក្ខដស្ស ។

អនាមិក្ខំ អសត្យំ អសតិយោ អជាទន្តស្ស កំលា-
ទស្ស អាបនាសុ ទុម្មត្តកាស្ស អាទិកាម្មិកាស្សាភិ ។

[៤៧៤] សាវត្ថិទំនាទំ ។ ភេទ ទោ បទ
សមយេន ទត្តកំយា កិក្ខុ បល្លត្ថិកាយ ទិសិទ្ធស្ស
ទម្មំ ទេសេន្តំ ។ បេ ។ ទ បល្លត្ថិកាយ ទិសិទ្ធស្ស
អតំលាទស្ស ទម្មំ ទេសេស្សាមិភិ សិក្ខា កាណំយា ។

១ ទ. ទោមបំ ។ ២ ទ. ប. និបទ្ធស្ស សយទតតស្ស ។

ការវែលមិនត្រូវតាមគ្នា (គ្រឹស្តសិក្ខាបទខេនេមាទ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៥] សាវត្ថិទំនាទ ។ សម័យទោវេន ពួកទត្តក្ខិយភិក្ខុសំដែន
ធម៌ផលមនុស្សនាវេនិណោក ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មវិទូសេចក្តី
សិក្សាថា អញទិដ្ឋិមិនសំដែនធម៌ផលមនុស្សនាវេនិណោក ។

ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែនធម៌ផលមនុស្សនាវេនិណោក ។ ភិក្ខុ
ណាកស្រីយោសេចក្តីមិនអាច សំដែនធម៌ផលមនុស្សនាវេនិណោក ដោយ
ហោចៅសូម្បីជេកនៅលើផែនដី គឺត្រូវតាមគ្នា ។

ការវែលមិនត្រូវតាមគ្នា (គ្រឹស្តសិក្ខាបទខេនេមាទ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុទុក ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញត្តិ ១ ។

[៤៧៦] សាវត្ថិទំនាទ ។ សម័យទោវេន ពួកទត្តក្ខិយភិក្ខុសំដែន
ធម៌ផលមនុស្ស អន្តិយត្រិបោមក្សាលជន្តិធំ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មវិទូសេចក្តីសិក្សាថា អញទិដ្ឋិមិនសំដែនធម៌ផលមនុស្សនាវេនិណោក
អន្តិយត្រិបោមក្សាលជន្តិធំ ។

១ បណ្ឌិតកាយ វិសិទ្ធសិលា អតិលាទស្ស ធម្មោ
ទេសេតព្វា ។ យោ អនាទិយំ បដិទ្ធ ហត្ថបណ្ឌិតិ-
កាយ ១ ទុស្សបណ្ឌិតិកាយ ២ វិសិទ្ធសិលា អតិ-
លាទស្ស ៣ ធម្មោ ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខផស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្យិទ្ធ អសតិយា អនាទិទុស្ស កំលា-
ទស្ស អាបទានុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកត្តិកស្សានំ ។

[៤៥៥] សាវត្ថិទិទានំ ។ ទេស ទោ បទ
សមាយ ១ ធម្មតិយា កិក្ខុ វេបិតសីសស្ស ធម្ម
ទេសេតិ ។ បេ ១ ១ វេបិតសីសស្ស អតិលាទស្ស ធម្ម
ទេសេស្សមីតិ សិក្ខា កាលិយា ។

វេបិតសីសោ បាម កេសត្ថំ ១ ទស្សបេត្វា
វេបិតោ ហោតិ ។ ១ វេបិតសីសស្ស អតិលាទស្ស ធម្មោ
ទេសេតព្វា ។ យោ អនាទិយំ បដិទ្ធ វេបិតសីសស្ស
អតិលាទស្ស ធម្ម ទេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខផស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្យិទ្ធ អសតិយា អនាទិទុស្ស
កំលាទស្ស កេសត្ថំ វិហរេត្វា ទេសេតិ អាបទានុ
ឧប្បត្តកស្ស អាទិកត្តិកស្សានំ ។

កិក្ខុមិទ្ធិត្រាសំវែងធម្មិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺក្ខុយត្រាបាមក្សាលជន្តិវ
១ ។ កិក្ខុលាភាស្រីយេសេចក្តីមិនអើពិសំវែងធម្មិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺ
អនិយត្រាបាមក្សាលជន្តិវ ដោយវេចក្តី អនិយត្រាបាមក្សាលជន្តិវដោយ
សំរាមក្តី ត្រាបាមក្សាលជន្តិវ ។

សេដលមិទ្ធិត្រាបាមក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៧ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រុង ១ កិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ កិក្ខុមិទ្ធិជម្ងឺ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ
សេចក្តីអនុកាយ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ ១ កិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញា ១ ។

[៤៥៦] សាវត្ថិទិទានំ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកនិយកិក្ខុសំវែង
ធម្មិវលំមនុស្សជួរក្សាល ។ ១០ ។ វិទ្ធិត្រាសំវែង កិក្ខុមិទ្ធិធ្វើសេចក្តី
សិក្សា អនាទិមិទ្ធិសំវែងធម្មិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺក្សាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សជួរក្សាល គឺសំវែងធម្មិវលំមនុស្សជួរក្សាល
មិនឱ្យឃើញចុងសក់ ។ កិក្ខុមិទ្ធិត្រាសំវែងធម្មិវលំមនុស្សគ្មានជម្ងឺជួរក្សាល
គ្មានជម្ងឺជួរក្សាល ត្រាបាមក្តីក្តី ។

សេដលមិទ្ធិត្រាបាមក្តី (ក្នុងសិក្ខាបទនោះមាន ៨ យ៉ាង) គឺកិក្ខុមិទ្ធិ
ក្រុង ១ កិក្ខុមិទ្ធិមានស្មារតី ១ កិក្ខុមិទ្ធិជីវិត ១ កិក្ខុមិទ្ធិជម្ងឺ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ
មនុស្សគ្មានឱ្យចិត្តល្អធម្មិវលំមនុស្សគ្មានឱ្យចិត្តល្អ ហើយទើបសំវែង ១
កិក្ខុមិទ្ធិសេចក្តីអនុកាយ ១ កិក្ខុមិទ្ធិ ១ កិក្ខុមិទ្ធិបញ្ញា ១ ។

[៤៨៦] សារវត្តិទំនាច់ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
ទទ្ធក្តិយា ភិក្ខុ ឧត្តរាភិក្ខុសិស្ស ធម្មំ ទោសន្តិ
។ មេ ។ ទ ឧត្តរាភិក្ខុសិស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ
ទោសស្សម័តិ សិក្ខា កាណ័យា ។

ឧត្តរាភិក្ខុសិស្សា ធម្មំ សសិសំ ចារុតោ វុទ្ធកំ ។
ទ ឧត្តរាភិក្ខុសិស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ ទោស-
តោ ។ យោ អនាធរិយំ បដិច្ច ឧត្តរាភិក្ខុសិស្ស
អភិលាទស្ស ធម្មំ ទោសតិ អាបត្តិ ទុក្ខនស្ស ។

អនាចត្តិ អសញ្ញិច្ច អសមិយា អនាទទ្ធស្ស កិលា-
ទស្ស សិសំ វិកាចេត្តា ទោសតិ អាបដាស្ស ឧត្តរាភិក្ខុសិស្ស
អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

[៤៨៧] សារវត្តិទំនាច់ ។ ភេទ ទោ បទ សមយោទ
ទទ្ធក្តិយា ភិក្ខុ ធម្មាយំ^(១) ចិសិទិក្ខា អាសាទ ចិសិទ្ធស្ស
ធម្មំ ទោសន្តិ ។ មេ ។ ទ ធម្មាយំ^(២) ចិសិទិក្ខា អាសាទ
ចិសិទ្ធស្ស អភិលាទស្ស ធម្មំ ទោសស្សម័តិ សិក្ខា
កាណ័យា ។

១.២ ១. ពោធិ ។

[៤៨៦] សារវត្តិទំនាច់ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកភិក្ខុ
សំដែងធម៌ដល់មនុស្សទទ្ធក្សាល ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បិក្ខុ
សេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមិនសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទ្ធក្សាល ។

ដែលហៅថា មនុស្សទទ្ធក្សាល គឺសំដៅយកមនុស្សដណ្តប់សំពត់
គ្រឿងទិក្សាល ។ ភិក្ខុមិនត្រូវសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺទទ្ធក្សាល
ទេ ។ ភិក្ខុណាតាស្រីយាសេចក្តីមិនអើពើ សំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មាន
ជម្ងឺទទ្ធក្សាល ត្រូវអាបត្តិទុក្ខ ។

ករណីដែលមិនត្រូវអាបត្តិ (ក្នុងសិក្ខាបទនេះមាន៧យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ក្រែង ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុប្តីប្រពន្ធ
គេទ្រព្យកាយភក្ត្រាលហើយរទ្ធិបសំដែង ១ ភិក្ខុមានសេចក្តីអន្តរាយ ១
ភិក្ខុធម្ម ១ ភិក្ខុចម្រើនភិក្ខុ ។

[៤៨៧] សារវត្តិទំនាច់ ។ សម័យនោះឯង ពួកពួកភិក្ខុ
អន្តិយថ្កាសំនឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សអន្តិយ ទៅលើអាសាទ
។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បិក្ខុសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើងមិនអន្តិយ
ថ្កាសំនឹងដី ហើយសំដែងធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺអន្តិយទៅលើ
អាសាទ ។

សេចក្តីយកព្រះ បាទកថាខុទ្ទក ធម្មបទសម្ភោសិក្ខន្ត ។

១ ធម្មាយំ ចិនិវិទិត្តា អាសានេ ចិនិវិទិត្តស្ស អតិ-
លានស្ស ធម្មោ នេសេតតោ ។ យោ អចានិវិយំ ចនិវិ-
ទិត្ត ធម្មាយំ ចិនិវិទិត្តា អាសានេ ចិនិវិទិត្តស្ស អតិលានស្ស
ធម្មំ នេសេតិ អាបត្តិ ទុក្ខាស្ស ។

អនាថត្តំ អសត្តិច្ច អសតិយា អចានិវិទិត្តស្ស តិលា-
នស្ស អាបនាសុ ទុក្ខត្តកស្ស អាទិកម្មិត្តកស្សាតិ ។

[៤៨៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ តេន ទោ មន សមយេន
ធម្មត្តិយោ ភិក្ខុ ធិនេ អាសានេ ចិនិវិទិត្តា ទុក្ខ អាសានេ
ចិនិវិទិត្តស្ស ធម្មំ នេសេត្តិ ។ យេ តេ ភិក្ខុ អប្បិទ្ធា
។ បេ ។ តេ ទុក្ខាយត្ថិ ចិយត្ថិ វិចារេត្ថិ កតំ
ហំ នាម ធម្មត្តិយោ ភិក្ខុ ធិនេ អាសានេ ចិនិវិទិត្តា
ទុក្ខ អាសានេ ចិនិវិទិត្តស្ស ធម្មំ នេសេត្តិ ។ បេ ។
សច្ចំ កិវ តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ធិនេ អាសានេ ចិនិវិទិត្តា
ទុក្ខ អាសានេ ចិនិវិទិត្តស្ស ធម្មំ នេសេតាតិ ។
សច្ចំ កករាតិ ។ វិករហិ តុម្ពោ កករា កាមំ
ហំ នាម តុម្ពេ មោយបុរិសា ធិនេ អាសានេ ចិនិវិទិត្តា

ភិក្ខុមិច្ឆត្រៃអន្តិយ ពុលវិនិវិទនមិ ហើយសំវែនិវិទនមិ វេលមនុស្សនាម
ជម្ពីអន្តិយ ទោលីភាសនៈ ។ ភិក្ខុលកា គ្រិយេសេចក្តីមិច្ឆា គិវិ អន្តិយ
ទោលីវិទនមិ ហើយសំវែនិវិទនមិ វេលមនុស្សនាម ជម្ពីអន្តិយ ទោលីភាសនៈ
គ្រិយេសេចក្តីមិច្ឆា ។

អរិវេលមិច្ឆត្រៃអបត្តិ (កុសិវិសុចរនេ មោ យោនិ) ភិក្ខុមិច្ឆ
ក្រិវិ ១ ភិក្ខុមិច្ឆានុក្រិវិ ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆ
សេចក្តីអន្តិយ ១ ភិក្ខុមិច្ឆ ១ ភិក្ខុមិច្ឆបញ្ញាតិ ១ ។

[៤៨៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយទោនេន ពួកពួកនឹងភិក្ខុអន្តិយ
លើភាសនៈ ចាប ហើយសំវែនិវិទនមិ វេលមនុស្សនាម ជម្ពីអន្តិយ ទោលីភាសនៈ ទុក្ខ ។
ភិក្ខុមិច្ឆានុក្រិវិ ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆ
សេចក្តីអន្តិយ ១ ភិក្ខុមិច្ឆ ១ ភិក្ខុមិច្ឆបញ្ញាតិ ១ ។
[៤៨៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយទោនេន ពួកពួកនឹងភិក្ខុអន្តិយ
លើភាសនៈ ចាប ហើយសំវែនិវិទនមិ វេលមនុស្សនាម ជម្ពីអន្តិយ ទោលីភាសនៈ ទុក្ខ ។
ភិក្ខុមិច្ឆានុក្រិវិ ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆ
សេចក្តីអន្តិយ ១ ភិក្ខុមិច្ឆ ១ ភិក្ខុមិច្ឆបញ្ញាតិ ១ ។
[៤៨៨] សាវត្ថិវិទានំ ។ សមិយទោនេន ពួកពួកនឹងភិក្ខុអន្តិយ
លើភាសនៈ ចាប ហើយសំវែនិវិទនមិ វេលមនុស្សនាម ជម្ពីអន្តិយ ទោលីភាសនៈ ទុក្ខ ។
ភិក្ខុមិច្ឆានុក្រិវិ ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆជិវិវុទ្ធស ១ ភិក្ខុមិច្ឆ
សេចក្តីអន្តិយ ១ ភិក្ខុមិច្ឆ ១ ភិក្ខុមិច្ឆបញ្ញាតិ ១ ។

ទិដ្ឋ អាសនេ ធិសីទ្ធស្ស ចម្លំ ទេសស្សដ ទេតំ
 មោយឃុំសា អប្បសាដ្ឋានំ ក មសាធាយ បសដ្ឋានំ
 ក កិឃ្យោភាវាយ ។ មេ ។ វិកេហំត្វា ចម្លំ កថំ
 កត្វា កិក្ខុ អាមទ្តេសិ ។

(២៨៧) ក្នុងកិច្ចការ ពាក្យណាមួយ អញ្ញាស្ស
 ទេសស្សដ^(១) បដាបតិ កត្តិធិ អាមោសិ ។ អដទោ
 កិក្ខុវ សា ទេតិ^(២) តំ ទេតំ ឯតទាវច កត្តិធិ
 អប្បឃុត កត្តិមិ អម្ពំ ទានិកុត្តិ ។ ទត្តិ អាម្ពា
 អតោលោ អម្ពស្សាភិ ។ សទេ^(៣) ទ លតិស្សាមិ
 មិស្សាមិ ។ ភេទ ទោ បទ សមយេទ អញ្ញា
 អម្ពោ ទុវេលោ ហោតិ ។ អដទោ កិក្ខុវ សោ ទេតោ
 យេទ សោ អម្ពោ កេទុបសត្តមិ ទុបសត្តមិ ត្វា តំ អម្ពំ
 អកិរ្យហំត្វា ធិសីទោ អត្ថំ ។ អដទោ កិក្ខុវ វាជា
 ឃុំកេហំភេទ ព្រាហ្មណោទ សន្និ យេទ សោ មម្ពោ
 កេទុបសត្តមិ ទុបសត្តមិ ត្វា ទិដ្ឋ អាសនេ ធិសីទ្ធិត្វា

១ ទ. ទ. ទេសស្ស ។ ២ ទ. ទ. ទេតិ ។ ៣ សព្វាវាស្តិ កត្តិ យោគ្តេ វិស្សាភិ ។

លើកសនៈភាប ហើយសំដែងទិដ្ឋនិងមនុស្សគន្ធីយាលីភាសនៈខ្ពស់ទេ
 ខ្លាចរមោយបុរសចំនិច្ចយ អំពើដែលអ្នកធ្វើនេះមិនបានដឹងតំក្នុងកម្ម
 ដែលមិនទាន់ជ្រៅឲ្យជ្រះច្បាច្បើន ឬក្នុងកម្មដែលជ្រៅហើយ ឲ្យកាន់
 តែជ្រៅឡើងទៅ ។ មេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់បោះបង្គោលហើយ
 ទ្រង់ធ្វើឲ្យធម៌កថាត្រាស់ហៅកំកុចំនិច្ចយមកដោយព្រះត្រឡប់ពីកាថា ។

(២៨៨) ខ្លាចកំកុចំនិច្ចយ កាលពីដើមក្នុងក្រុងនារណាសីមានស្រី
 ជាប្រពន្ធរបស់បុរសចណ្ឌាល គ្នាភ្នំជាស្រីមានភតិ ។ ខ្លាចកំកុចំនិច្ចយ
 វេលានោះ ស្រីចណ្ឌាលនោះបាននិយាយពាក្យនេះនឹងបុរសចណ្ឌាល
 នោះថា បតីត្រូវអ្នកជាអយ្យចុត្រៃ ឥឡូវខ្លួនខ្ញុំមានភតិហើយ ខ្ញុំចង់ទទួល
 ភាន់ផ្ទៃស្វាយណាស់ ។ ឯប្តីនោះក៏បញ្ជាក់ ផ្ទៃស្វាយគ្នាទៅ (ត្រា) ។
 កាលនេះមិនមែនជាកាលនាខែផ្ទៃស្វាយ ។ ប្រពន្ធនោះនិយាយថា ខ្ញុំមិន
 បានផ្ទៃស្វាយទេ ខ្ញុំមុខជាមិនស្លាប់ (កុំភាន់ឡើយ) ។ (ត្រា) នោះឯង មាន
 ដើមស្វាយរបស់ស្តេច (ទាដឹម) តែងមានផ្លែជាប់ជាទិច ។ ខ្លាចកំកុ
 ចំនិច្ចយ សម័យនោះ បុរសចណ្ឌាលនោះក៏ចូលទៅកេរដឹមស្វាយនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ឡើងទៅកូនលើដើមស្វាយនោះ ។ ខ្លាចកំកុ
 ចំនិច្ចយ វេលានោះឯង ស្តេចបានទ្រង់រាជប័ណ្ណទៅកាន់ដើមស្វាយ
 នោះជាមួយនឹងព្រាហ្មណបុរោហិត លុះដល់ហើយក៏និយាយលើកសនៈខ្ពស់

សេចក្តីយកព្រះ បាទព្រះវិស្ណុ ស្រាវ្យស ធម្មសេនាចង្អុលយុត្តា

មន្ត្រី បរិយាយុណាតិ ។ អនេទា កិក្ខុវេ តស្ស ចរិតស្ស
 ឯតនយោសិ យាវ អនម្ពុតោ អយំ ភជា យត្រិ ហិ
 បាម ឧទ្ធ អាសនេ ចិសិទិក្ខា មន្ត្រី បរិយាយុណិស្សតិ
 អយត្ត ព្រាហ្មណោ អនម្ពុតោ យត្រិ ហិ បាម ឯចេ
 អាសនេ ចិសិទិក្ខា ឧទ្ធ អាសនេ ចិសិទ្ធស្ស មន្ត្រី
 វាចស្សតិ អហត្តម្ពី អនម្ពុតោ យោហំ ភត្តិយា
 ការណា ពញា អម្ពុ អវហរមិ សត្វមិនំ ច ចរិតតម្ពី ។
 ភត្តា បរិបតិ ។

ឧកោ អម្ពុ ច ជាទន្តិ ឧកោ ចម្ពុ ច មស្សរ
 យោបាយំ មន្ត្រី វាចតិ យោបាទធម្មេ ជិយតិ ។
 សាលិទំ ឧទេចោ កុត្តា សុទិទំសូមសេនេនា^(១)
 តស្សា ធម្មេ ច វត្តាមិ ចេញា អវិយកំ វណ្ណិកោ

• ១. សុទិទំសូមសេនេនា ។

សេចក្តីយកព្រះ បាទព្រះវិស្ណុ ធម្មសេនាចង្អុលយុត្តា

ហើយក៏) មន្ត្រីមន្ត ។ មូលភិក្ខុទាំងឡាយ (ត្រាហ្មណ៍ បុរសចណ្ឌាល
 នោះមានសេចក្តីរិះគិតយ៉ាងនេះថា ស្តេចណា គង់លើកាសនៈខ្ពស់ហើយ
 រៀនទូរមន្ត ស្តេចនេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ឡើយ ។ ម្យ៉ាង
 ទៀត (ត្រាហ្មណ៍ណា អង្គុយលើកាសនៈទាប ហើយបង្ហាញមន្តដល់មនុស្ស
 ដែលអង្គុយលើកាសនៈខ្ពស់ (ត្រាហ្មណ៍នេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយ
 ធម៌ដែរ ចំណែកខ្លះអញ្ជាវដល់មនុស្សចម្រុះស្តេច ត្រាហ្មណ៍គង់
 លើ កញ្ជាវនេះឯងហៅថាមិនប្រកបដោយធម៌ដែរ ឯច្បាប់ទាំងនេះ
 ច្រឡំគ្នាច្រឡំគ្នាអស់ហើយ ។ បុរសនោះគិតច្បាញហើយក៏លោភក្នុង
 ពិរិយស្តាយមកគង់ទីនោះឯង (ហើយតោលភាថា) ថា

(ត្រាហ្មណ៍ណា បង្ហាញមន្ត (ដល់ស្តេច) ក្តី
 ស្តេចអង្គុយរៀនមន្តមិនប្រកបដោយធម៌ក្តី
 ដទៃទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនស្គាល់នូវហេតុ
 ដទៃទាំងពីរនោះឈ្មោះថាមិនដឹងទូរផល ។

ត្រាហ្មណ៍ក៏តោលភាថាដូច្នោះ

(ខែអ្នកចណ្ឌាល) ថ្មីបាទទទួលទានបាយអង្ករ
 ស្រីសាលីដែលឈរដោយសាច់ដីស្តេចរស់ស្តេច
 (ជាពលវិថុ) (ត្រាហ្មណ៍នោះ ម្នីនិងប្រព្រឹត្ត

វិធីបដិសេធ មហាវិទ្យា

ជំរក្ក តំ ធនលាតំ យសលាភត្ថុ ព្រាហ្មណ
 យា វុត្តិ វិនិច្ឆ័យោ អនុប្បវេណិ វា ។
 បរិព្វនំ មហាព្រិហ្ម បទន្តត្រាមិ ចាលវិចោ
 មា តំ អនម្មោ អាចរិកា អស្មា កុម្មមិវា កិណតំ ។
 [៤៧៦] តតាបំ មេ កិក្ខវេ អមតាចា ធិនេ
 អាសនេ ធិសិទិក្ខា ឧទ្ធេ អាសនេ ធិសិទិស្ស មន្តំ
 វាចតុំ តំមន្តំ បទ ឯកវហិ ធន អមតាចា កវិស្សតិ
 ធិនេ អាសនេ ធិសិទិក្ខា ឧទ្ធេ អាសនេ ធិសិទិស្ស
 មន្តំ ធនេសតុំ ធនតំ កិក្ខវេ អច្យសន្តាមំ វា បសាធាយ
 បសន្តាមំ វា កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។ ឯវត្ថុ បទ

វិធីបដិសេធ មហាវិទ្យា

ទៅក្នុងបដិសេធនេះបានទេ (អង្វែងដឹងថា)
 ធននេះពួកព្រះអរិយៈកែងសរសើរហើយ ។
 ឯបុរសច្បា យកំនាលភាពជាបរិក្ខេប
 បតិព្រាហ្មណំ ការដែលបានទ្រព្យ
 ខ្ពង់ខ្ពស់យសបែបនោះ ភាគរួមគ្នាកែងមាត
 (ជាធម្មតា) ម្យ៉ាងវៀន ការចំពោះជីវិត
 ដែលមិនប្រព្រឹត្តតាមចម្រើន ជាហេតុខាងច្បាប់ចុះគាំក្នុង
 អបាយ បតិព្រមពាទ្រព្យ អ្នកឯងចូររៀនរៀន
 សូម្បីត្រូវសង្កត់ទឹកភ្នែកចំណាយបរិភោគ (ដូចគ្នាទេ)
 អ្នកកុំប្រព្រឹត្តទុក្ខសន្តិភាពទៀត បើអ្នកប្រព្រឹត្តទុក្ខសន្តិ
 ហើយ មុនជាងនឹងបែកបាក់ដូចជាអ្នកមិនមែននេះទេ ។
 [៤៧៧] ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ សូម្បីតែក្នុងព្រះនោះបុគ្គលអង្គិយាលី
 ភាសនៈភាចហើយបង្ហាញមន្តផលបុគ្គលដែលអង្គិយាលីភាសនៈខ្ពស់នោះ
 ម្តងក៏អង្គិយាលីមិនអាចចំក្នុងផលនោះឡើយ ខ្ពង់ខ្ពស់នោះទៅផ្តល់បុគ្គលដែល
 អង្គិយាលីភាសនៈភាច ហើយសំដែងចម្រើនបុគ្គល ដែលអង្គិយាលី
 ភាសនៈខ្ពស់ ក្នុងកាលអច្យវិទ្យា ក៏ដឹងតែមិនបានជាមិនចំក្នុងនោះឡើយ
 ព្រៃពេក ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អំពើនេះមិនជាចិដ្ឋានផលពួកផងដែល

កិច្ចការ ដំបូង សិក្សាបដិ ទុរិសេយ្យថ ទ ដំបូង អាសាទ
ដំបូងគ្នា ទទួល អាសាទ ដំបូងស្នូ អតិលាទស្ស
ទទួល ទេសស្នាម័តិ សិក្សា ការណ៍យា ។

ទ ដំបូង អាសាទ ដំបូងគ្នា ទទួល អាសាទ
ដំបូងស្នូ អតិលាទស្ស ទទួល ទេសស្នាម័តិ ។ យោ
អនាទិយំ ថដិទូ ដំបូង អាសាទ ដំបូងគ្នា ទទួល
អាសាទ ដំបូងស្នូ អតិលាទស្ស ទទួល ទេសស្នាម័តិ
អាចគ្គិ ទុក្ខដស្ស ។

អនាចត្តិ អសត្តិទូ អសតិយា អនាទស្ស
តិលាទស្ស អាចគាស្ស ទុក្ខគ្គិកស្ស អាទិកត្តិកស្សាទំ ។

[២៧១] សាវត្តិដំបូង ។ គេទ ទោ ថទ សមយេទ
ទទួលយា កិច្ច បំបា ដំបូងស្នូ ទទួល ទេសស្នាម័តិ
។ បេ ។ ទ បំបា ដំបូងស្នូ អតិលាទស្ស ទទួល
ទេសស្នាម័តិ សិក្សា ការណ៍យា ។

ទ បំបា ដំបូងស្នូ អតិលាទស្ស ទទួល ទេស-
ស្នាម័តិ ។ យោ អនាទិយំ ថដិទូ បំបា ដំបូងស្នូ
អតិលាទស្ស ទទួល ទេសស្នាម័តិ អាចគ្គិ ទុក្ខដស្ស ។

មិនបានប្រែប្រួល ប្រតិបត្តិការនៃលទ្ធផលនៃការងារ ឲ្យបាននូវលទ្ធផលនៃការងារ
។ បេ ។ ម្នាក់ក្នុងចំណោម អ្នកទាំងឡាយគប្បីសំដែងឲ្យដឹងថា
បទនេះយ៉ាងនេះ ក៏គួរឲ្យប្រើសេចក្តីសិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើ
ភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។

ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារ
នេះឡើយ ។ ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ។ ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ។
ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។
ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។

ការងារនៃការងារ (ក្នុងសិក្សាបទនេះមាន ៧ យ៉ាង) គឺក៏គួរឲ្យ
ប្រើ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១ ក៏គួរឲ្យប្រើ ១ ។

[២៧២] សាវត្តិដំបូង ។ សម័យនេះនឹង ពួកគេក៏យកកិច្ចការ
សំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។ បេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ក៏គួរឲ្យប្រើសេចក្តី
សិក្សាថា អញនឹងមិនអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។

ក៏គួរឲ្យប្រើអង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។ ក៏គួរឲ្យប្រើ
អង្គុយលើភាសនៈរបស់ ហើយសំដែងនូវលទ្ធផលនៃការងារនេះឡើយ ។

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

វិធីបដិសេធ មហាវិញ្ញាណ

អនាមត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[២៧២] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថំយោ ភិក្ខុ បច្ឆតោ គច្ឆន្តា បុរោ គច្ឆន្តស្ស ធម្មំ
នេសេន្តំ ។ មេ ។ ទ បច្ឆតោ គច្ឆន្តោ បុរោ គច្ឆន្តស្ស
អតិលាទស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិតំ សំគ្គា ករណីយោ ។

ទ បច្ឆតោ គច្ឆន្តទ បុរោ គច្ឆន្តស្ស អតិលាទស្ស
ធម្មោ នេសេតទោ ។ យោ អនាទិយំ បដិច្ច បច្ឆតោ
គច្ឆន្តោ បុរោ គច្ឆន្តស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ នេសេតិ
អាបត្តិ ទុក្ខជស្ស ។

អនាមត្តិ អសញ្ញាច្ច អសតិយា អជាទន្តស្ស តិលា-
ទស្ស អាបនាសុ ឧប្បត្តកស្ស អាទិកម្មិកស្សាតិ ។

[២៧៣] សាវត្ថិទិដានំ ។ តេន ទោ បទ សមយេន
ធម្មត្ថំយោ ភិក្ខុ ឧប្បដេន គច្ឆន្តា បដេន គច្ឆន្តស្ស
ធម្មំ នេសេន្តំ ។ មេ ។ ទ ឧប្បដេន គច្ឆន្តោ បដេន
គច្ឆន្តស្ស អតិលាទស្ស ធម្មំ នេសេស្សាមិតំ សំគ្គា
ករណីយោ ។

ករៈវៃលមិនត្រូវតាមគ្គិ (ក្នុងសិក្ខាបទទោមោទ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនំខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគង ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[២៧២] សាវត្ថិទិដានំ ។ សមីយោនោវេន ពួកធម្មត្ថំយភិក្ខុ
វាទិក្រាយ សំវែនធម៌ដល់មនុស្សដើរវាទិមុខ ។ មេ ។ ទ្រង់
ត្រាស់ថា ភិក្ខុធម្មិក្ខុសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើនិមិទៈដើរវាទិក្រាយ
សំវែនធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរវាទិមុខ ។

ភិក្ខុមិនត្រូវដើរវាទិក្រាយ សំវែនធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរ
វាទិមុខ ។ ភិក្ខុណាអាស្រ័យសេចក្តីមិនអើពើ ដើរវាទិក្រាយ
ហើយសំវែនធម៌ដល់មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរវាទិមុខ (ត្រូវតាមគ្គិទុក្ខជ ។

ករៈវៃលមិនត្រូវតាមគ្គិ (ក្នុងសិក្ខាបទទោមោទ ៧ យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនមានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនជំនំខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុគង ១ ភិក្ខុដើមបញ្ញាតិ ១ ។

[២៧៣] សាវត្ថិទិដានំ ។ សមីយោនោវេន ពួកធម្មត្ថំយភិក្ខុ
ដើរត្រាវុ សំវែនធម៌ដល់មនុស្សដើរតាមផ្លូវ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា
ភិក្ខុធម្មិក្ខុសេចក្តីសិក្សាថា អញ្ជើនិមិទៈដើរត្រាវុ សំវែនធម៌ដល់
មនុស្សគ្មានជម្ងឺដើរតាមផ្លូវ ។

វិធមចំណី មហានិទ្ទេ

[៤៧៥] សាវត្ថិដំណាច់ ។ តេជ ចោ បទ សមយេន
នព្វត្ថិយា ភិក្ខុ ហរិតេ ឧប្បាវម្បិ បស្សវម្បិ ទេធឿម្បិ
កកេដ្ឋំ ។ មេ ។ ន ហរិតេ អតិលាទោ ឧប្បាវំ វា បស្សវំ
វា ទេធឿ វា កវស្សាមិទំ សិក្ខា កាណិយា ។

ន ហរិតេ អតិលាទេន ឧប្បាវេ វា បស្សវេ វា
ទេធឿ វា កាតាត្វា ។ យោ អនាធិយំ បដិច្ច ហរិតេ
អតិលាទោ ឧប្បាវំ វា បស្សវំ វា ទេធឿ វា កកេដ្ឋំ
អាបត្តិ ឧក្កដស្ស ។

អនាបត្តិ អសត្ថំច អសតិយា អនាធឧក្កស្ស តិលា-
នស្ស អមហរិតេ កកតោ ហរិតំ ឧត្តរតិ អាបជាស្ស
ឧត្តត្ថកស្ស អាណិកម្មកស្សាតិ ។

[៤៧៦] តេជ សមយេន ពុត្តោ កកវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ទេភវិន អនាថមិណ្ឌុកស្ស អារាមេ ។ តេជ

[៤៧៥] សាវត្ថិដំណាច់ ។ សម័យនោះឯង ពួកពុទ្ធក្នុងកិច្ច
បន្ទាបនឹងច្បារៈខ្លះ បស្សវៈខ្លះ ស្តោះទឹកមាត់ខ្លះ លើស្មៅស្រស់ឬឈើ
ស្រស់ ។ មេ ។ ទ្រង់ត្រាស់ថា ភិក្ខុប្បិវេសេចក្តីសិក្សាថា អញ
គ្មានជម្ងឺនឹងមិនបន្ទាបនឹងច្បារៈ ឬបស្សវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់
ឬឈើស្រស់ ។

ភិក្ខុគ្មានជម្ងឺមិនត្រូវបន្ទាបនឹងច្បារៈ ឬបស្សវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់លើ
ស្មៅស្រស់និងឈើស្រស់ទេ ។ ភិក្ខុណាគ្មានជម្ងឺស្រិះសេចក្តីមិន
អើពើ ហើយបន្ទាបនឹងច្បារៈ ឬបស្សវៈ ឬស្តោះទឹកមាត់លើស្មៅស្រស់
ឬឈើស្រស់ ត្រូវតាមភិក្ខុក្នុង ។

ពរដដែលមិនត្រូវតាមភិក្ខុ (ភិក្ខុសិក្ខាបទនេះមាន ៨យ៉ាង) គឺភិក្ខុមិន
ត្រូវ ១ ភិក្ខុមិនបានស្មារតី ១ ភិក្ខុមិនដឹងខ្លួន ១ ភិក្ខុមានជម្ងឺ ១ ច្បារៈ ឬ
បស្សវៈ ឬទឹកមាត់ដែលភិក្ខុបន្ទាបនឹងទៅលើទីដែលត្រូវសាតកស្រស់
ហើយហូរទៅត្រង់ទីដែលមានស្មៅស្រស់ ឬឈើស្រស់ ១ ភិក្ខុមាន
សេចក្តីអន្តរាយ ១ ភិក្ខុឆក ១ ភិក្ខុរើមបញ្ញាតិ ១ ។

[៤៧៦] សម័យនោះ ព្រះពុទ្ធដំណាច់ថា កាលទ្រង់ឆ្លងទៅ
វត្តរដកនរបស់អនាថមិណ្ឌុកសេដ្ឋី ទៀបត្រង់សាវត្ថិ ។ វេលានោះឯង

ទោ ចន សមយេន ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ
 បស្សវម្បិ ទេធស្សម្បិ កាហេន្តិ ។ មនុស្សា ឧដ្ឋា-
 យន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហំ ធាម សមណា
 សក្យបុត្តិយា ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ បស្សវម្បិ ទេធស្សម្បិ
 កវិស្សន្តិ សេយ្យចាថំ ភំហំ កាមកោតិចាតិ ។
 អស្សសុំ ទោ ភិក្ខុ ភេសំ មនុស្សានំ ឧដ្ឋាយន្តានំ
 ទិយន្តានិ វិចារេន្តានំ ។ យេ ភេ ភិក្ខុ អប្បិច្ឆា
 ។ មេ ។ ភេ ឧដ្ឋាយន្តិ ទិយន្តិ វិចារេន្តិ កងំ ហំ
 ធាម ធម្មត្ថិយា ភិក្ខុ ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ បស្សវម្បិ
 ទេធស្សម្បិ កវិស្សន្តិ ។ មេ ។ សច្ចំ កិរ គុម្ព ភិក្ខុវ
 ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ បស្សវម្បិ ទេធស្សម្បិ កាហេចាតិ ។
 សច្ចំ កកវតិ ។ វិគវហំ តុន្ណោ កកវា កងំ ហំ
 ធាម គុម្ព មោយបុរិសា ឧទកេ ឧទ្ធារម្បិ បស្សវម្បិ
 ទេធស្សម្បិ កវិស្សន្តិ មេតំ មោយបុរិសា អប្បសន្តានំ វា
 បសាធាយ មសន្តានំ វា កិយ្យោកាវយ ។ មេ ។

ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុបន្ទាបន៍ ។ ចារ ។ បស្សវ ។ ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។ ដាក់លើ
 ទឹក ។ មនុស្សទាំងឡាយគំពោលពោស និងម្រៀល បន្តបង្កើតថា
 ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តមិនសមបើទីនិហិទបន្ទាបន៍ ។ ចារ ។ បស្សវ ។ ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។ ដាក់លើ
 ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។ ដាក់លើទឹក ដូចជាក្បួនគ្រិយស្តម្តងហិភោគកាមគុណ
 ហោរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយទាញមនុស្សទាំងនោះពោលពោស និងម្រៀល
 បន្តបង្កើត ។ ភិក្ខុទាំងឡាយណាដែលមានសេចក្តីប្រាជ្ញាពិត ។ មេ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះគំពោលពោស និងម្រៀល បន្តបង្កើតថា ពួកធម្មត្ថិយភិក្ខុ
 មិនសមបើទីនិហិទបន្ទាបន៍ ។ ចារ ។ បស្សវ ។ ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។ ដាក់លើ
 ទឹកហោរ ។ មេ ។ ព្រៃទីមានព្រះភោគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកអ្នកទាំងឡាយបន្ទាបន៍ ។ ចារ ។ បស្សវ ។ ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។
 ដាក់លើទឹក ពិតមែន ។ ភិក្ខុទាំងនោះត្រាចូលថា សូមទ្រង់
 មេត្តាប្រោស ពិតមែន ។ ព្រះពុទ្ធជាម្ចាស់ដ៏មានពោធិ៍ចម្រោសថា
 ម្ចាស់មោយបុរិសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយមិនគួរទីនិហិទបន្ទាបន៍ ។ ចារ ។
 បស្សវ ។ ឆ្ពោះទឹកមាត់ ។ ដាក់លើទឹក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើនេះ
 មិនជាវិជ្រៃផ្កាផលពួកដទៃដែលមិនខាន់ជ្រៃផ្កា ឬទាំងពួកដទៃដែលជ្រៃផ្កា
 ហើយឲ្យកាន់ត្រជ្រៃផ្កាឡើយ ។ មេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំង

វរក្ស បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ ទុដ្ឋិសេយ្យាថ
ន ទទតេ ទុច្ឆារំ វ បស្សុវំ វ ទេធឿ វ កាសិស្សាមិភ
សិក្ខា កាលីយា ។ វរក្សំ វ កតវតា កិក្ខុវេ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ ហោតំ ។

[២៧៧] ភេទ ទោ បទ សមយេន កិលាជា
កិក្ខុ ទទតេ ទុច្ឆារម្យំ បស្សុវម្យំ ទេធឿម្យំ កាតុំ
កុក្កុត្តាយន្តិ^(១) ។ កតវតា ឯកមន្តំ កាលេយស្យំ ។
អថទោ កតវំ ឯកស្មី វិទានេ ឯកស្មី បតេយលា
នម្មី កតវំ កតវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ អនុជាតាមិ
កិក្ខុវេ កិលានេន កិក្ខុជា ទទតេ ទុច្ឆារម្យំ បស្សុវម្យំ
ទេធឿម្យំ កាតុំ វរក្ស បទ កិក្ខុវេ ឥមំ សិក្ខាបទំ
ទុដ្ឋិសេយ្យាថ ន ទទតេ អតិលានោ ទុច្ឆារំ វ
បស្សុវំ វ ទេធឿ វ កាសិស្សាមិភ សិក្ខា កា-
លីយា ។

១ ព្រហ្មញ្ញយន្តា ពតវតោភំ វគ្គិយំ យោន្តេន ទិស្សនំ ។

ឡាយត្រូវសិវជនឡើងខ្លួនសិក្ខាបទនេះ យ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បិថ្វីសេចក្តី
សិក្សថា អក្ខន្តិវិមិទបានបន្ទាបនឹងចូលបស្សុវ. បុស្សាវេកមាតំ ជាតំ
លើទឹក ។ សិក្ខាបទនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានបញ្ញត្តិចំពោះភូត
កិក្ខុយ៉ាងនេះ ។

[២៧៨] សម័យនោះឯង កិក្ខុទាំងឡាយមានផ្លូវនិករន្ត្រីសន្តិ
ការបន្ទាបនឹងចូលបស្សុវ. បុស្សាវេកមាតំ ជាតំលើទឹក ។
កិក្ខុទាំងនោះ ក៏បានត្រាបចូលសេចក្តីនិចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
ព្រោះទិវានេះ ដំណើរនេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ធ្វើចម្អិនថា កុរិវាលា
នោះរួមទ្រង់ត្រាស់ទៅទិក្ខុទាំងឡាយមកដោយព្រះពុទ្ធវិភាថា ម្ចាស់កិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភវីភកអនុញ្ញាតឱ្យកិក្ខុដែលមានផ្លូវ បន្ទាបនឹងចូលបស្សុវ. បុស្សាវេកមាតំ
បស្សុវ. បុស្សាវេកមាតំ ជាតំលើទឹកបាន ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
អ្នកទាំងឡាយគប្បីសិវជនឡើងខ្លួនសិក្ខាបទនេះយ៉ាងនេះថា កិក្ខុគប្បិថ្វី
សេចក្តីសិក្សថា អក្ខន្តិវិមិទបានបន្ទាបនឹងចូលបស្សុវ. បុស្សាវេកមាតំ
ជាតំលើទឹក ។

ឧ ឧទេស អភិណិទេស^(១) ឧទ្ធារេ ភិ បស្ស្សវេ
ភិ ទេស្យេ ភិ កាតតេ ។ យោ អនាទិយំ បដិទ្ធ
ឧទេស អភិណិទេស ឧទ្ធារេ ភិ បស្ស្សវេ ភិ ទេស្យេ
ភិ កាលេតិ អាបត្តិ ឧត្តរេស្ស ។

អនាបត្តិ អសភិទ្ធិ អសភិយា អនាឧត្តស្ស
តិណិទស្ស ឧលេ កតោ ឧទេសំ ឧទ្ធារេ អាបត្តិ
ឧត្តរេស្ស អាទិកម្មិតស្សាតិ ។

ចៅហ្វាយស្រុក លទ្ធារេ ។

១ ភិកុមារិ ធម្មិ ចៅហ្វាយស្រុក ។

ភិកុមារិទេស្យេតិ ត្រូវបន្ទាបនឹង ឧទ្ធារេ ឬបស្ស្សវេ ឬស្មេតិ ឬភិកុមារិ ដាក់
លើវិសេ ។ ភិកុមារិ គ្មានដើម្បីស្រាយសេចក្តីមិនមែន ហើយបន្ទាបនឹង
ឧទ្ធារេ ឬបស្ស្សវេ ឬស្មេតិ ដាក់លើភិកុមារិ (ត្រូវតាមភិកុមារិ ។

កាលដែលមិនត្រូវតាមភិកុមារិ (ក្នុងសិទ្ធិបរទេសនៃយោង) គឺភិកុមារិ
ក្នុង ១ ភិកុមារិ ឧទ្ធារេ ១ ភិកុមារិ ឧទ្ធារេ ១ ភិកុមារិ ឧទ្ធារេ ១ ឧទ្ធារេ
ឬបស្ស្សវេ ឬភិកុមារិ ដែលភិកុមារិ ដាក់លើភិកុមារិ ហើយ ឬភិកុមារិ
ភិកុមារិ ភិកុមារិ ដែលភិកុមារិ ១ ភិកុមារិ ១ ភិកុមារិ ១ ។

ចៅហ្វាយស្រុក លទ្ធារេ ។

តស្សន្តាដំ(១)

បរិមណ្ឌលំ បដិច្ចដំ

សុសុភុតោ ត្តិ ត្ត ច ត្ត ទ

ទ ត្តិ ត្តិ ត្តិ ត្តិ កា ប្ប សា ន្តា

តេ យា ទេវ ប្ប បាល កា ។

ទ ត្តិ ទុ ត្តិ តោ ។ ១៨

ទ ត្តិ ដំ ប ល្អ ត្តិ កាយ ច

ស ត្តិ ដំ ប ត្ត ស ត្តិ ច

ស ម ស្ស ម ស ម ត្តិ ត្តិ ។

ស ត្តិ ដំ ប ត្ត ស ត្តិ ច

ស ម នា ម ស ម ន ច

ដំ ប ត្ត តោ ប ដិ ច្ច ដំ

១ ត. ម. យេត្ត កេសុ ទ្រោម តា ឆន្ទំ ។

បិដ្ឋនសំក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវិញ្ញា(១) តោះ គំ

បរិមណ្ឌលនិព័សន ១ បរិមណ្ឌលបារមន ១ សុបដិច្ចនគមន ១

សុបដិច្ចនិស័ទន ១ សុសុភុតមន ១ សុសុភុតនិស័ទន ១

ទុក្ខិក្ខន្តកមន ១ ទុក្ខិក្ខន្តកុសិទន ១ នទុក្ខិក្ខន្តកមន ១

នទុក្ខិក្ខន្តនិស័ទន ១ នទុក្ខិក្ខន្តកមន ១ នទុក្ខិក្ខន្តកុសិទន ១

អប្បសន្តមន ១ អប្បសន្តនិស័ទន ១ នកាយប្បបាលកមន ១

នកាយប្បបាលកុសិទន ១ នកាយប្បបាលកមន ១

នកាយប្បបាលកុសិទន ១ នសីសប្បបាលកមន ១

នសីសប្បបាលកុសិទន ១ នក្ខន្តកមន ១ នក្ខន្តកុសិទន ១

នទុក្ខិក្ខន្តកមន ១ នទុក្ខិក្ខន្តកុសិទន ១ នទុក្ខិក្ខន្តកមន ១

នបល្ល័ក្ខនិស័ទន ១ សក្ខិបិណ្ឌ បុរសបដិស្តោ ១

បក្ខិសភិបដិស្តោ ១ សមស្សបកបដិស្តោ ១

សមស្សិកបដិស្តោ ១ សក្ខិបិណ្ឌ បុរសបដិស្តោ ១

បក្ខិសភិបិណ្ឌ បុរសបដិស្តោ ១ សប្បបាលបិណ្ឌ បុរសបដិស្តោ ១

១ ព្រះត្រៃបិដកព្យាស្សនិក្ខណ្ឌ មុនមានជាច្រើនបិដ្ឋនសំក្ខាបទក្នុងសេក្ខិយវិញ្ញាតោះ ដំបូងក្នុងកណ្តាលទៀត ។ គាត់និទានតោះទេ ឯកណ្តាលខាងដើម គឺចោកដកកណ្តាល គោរមកកណ្តាល គោរម ដល់ជាច្រើនយកល្អ ក៏សុទ្ធតែមានជាច្រើនបិដ្ឋនសំក្ខាបទទាំងអស់ ព្រែកក្រែកក្រែកចុះក្រាប កណ្តាលខាងក្រិច្ចនិស័ទន កណ្តាលខាងក្រិច្ចនិស័ទន ឯកណ្តាលស្ទើរតែអញ្ចាញមាត់ គាត់ច្រើនបិដ្ឋនសំក្ខាបទ គ្រែកក្រែក ក៏គឺជាបាណិកណ្តាលដល់សេចក្តីយកល្អ ។

សេចក្តីយកស្នងទ្រព្យជាថ្មី

សេចក្តីយកស្នងទ្រព្យជាថ្មី

វិញ្ញាបនបត្រ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ។
 បឋម្នី អន្តរាស័ ផ្ទះ
 សត្វ មាត់ ១ ក្បាល
 ទេស្ត បច្ចុប្បន្ន (១) កន្លែង
 ដូច ម៉ឺន្តរាស័ ។
 វិញ្ញាបនបត្រ ១
 ១ ធុមមុ ធុមមុ
 ឈ្មោះ ឈ្មោះ ឈ្មោះ ។
 សាមីសេន មាស័ដ្ឋកា ។
 ឧត្តមាណីស្ស មាស័ដ្ឋកា
 ២ ឈ្មោះ ឈ្មោះ
 ឈ្មោះ ១ ឈ្មោះ ឈ្មោះ
 សត្វកុមារ ឈ្មោះ ។
 មាតុកា ឈ្មោះ ឈ្មោះ
 យាមសេយ្យកមស្ស ១
 បណ្ឌិត្តិកាយ ឈ្មោះ
 វេជ្ជិកា កុណ្ឌិកា ១ ។

សមស្ថប្បកម្ម ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ស្រុបត្យក្ស័យ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 បរិមណ្ឌល ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១
 ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ១

១ ឧប្បត្តិសម្បត្តិ ឈ្មោះ ឈ្មោះ ។

វិធីបំផុស ធម្មាវិភាគ

ធម៌ ជំនាសដេ ហ៊ាន
 បច្ចុតោ ឧប្បុរេច ច
 បិគោត ធន កាតត្ថំ
 ហវិត ឧទកត្ថំ បាតិ ។
 បរិមណ្ឌលុដ្ឋក្សិតា
 ទត្ថំ សត្តិក្ខ បាហជា
 ធន ស្សស្ស មាទុកា
 តិច្ឆេត សត្តតិយា ។
 ចត្តាត្តា អតិលោក
 តោតាម យសស្សិទា
 សារតេ សិក្ខានត្តាយ
 បត្តសត្តតិសេត្តិយាតិ ។

ទុក្ខំត្វា ទោ អាយស្មាត្ត សេក្ខិយោ ធម្មា ។ តត្តា-
 យស្មាត្ត បុត្តាមំ កត្តិក្ខ បរិសុត្តា ទុតិយម្យំ បុត្តាមំ
 កត្តិក្ខ បរិសុត្តា តតិយម្យំ បុត្តាមំ កត្តិក្ខ បរិសុត្តា
 បរិសុត្តន្តាយស្មាត្ត តស្មា កុណី ។ បរិមតំ បារយាមិតំ ។

ស្រ្តីយកល្អំ ទំដ្ឋិតំ ។

វិធីបំផុស ធម្មាវិភាគ

ឧទ្ទេស ១	ឧទ្ទេស ១
ឧបិកេស ១	ឧបច្ឆេសា ១
ឧប្បុរេស ១	ឧបិកករណ ១
ឧបវិធករណ ១	ឧទ្ទេសករណ ១ ។
វត្តបាតិ វេ វេនិ	បរិមណ្ឌលវត្ត ១ ឧទ្ទេសវត្ត ១
ឧទ្ទេសវត្ត ១	ឧសត្តវត្ត ១ ឧបាហវត្ត ១
ឧស្សវត្ត ១	ឧបាទុកវត្ត ១ ។ សេក្ខិយវត្តបាតិ

ក៏ដ សិក្ខាបទ(នេះ) ព្រះគោតមដ៏មានយសជាទេវតាវិគ្រលេង
 ជាដទៃតា បានបញ្ញត្តិហើយ ដើម្បីឱ្យពួកសាវ័កសិក្សតាម ។
 បតិគ្រលោកដ៏មានអាយុទាំងឡាយ ត្រូវដែលប្រសិក្សទាំងឡាយ
 ខ្ញុំបានសំដែងឡើងហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកដ៏មានអាយុក្នុងសេក្ខិ-
 យវត្តទាំងនោះ លោកទាំងឡាយបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរទាំងបើក៏ដឹងផង
 លោកទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរទាំងបើក៏ដឹងផង លោក
 ទាំងឡាយជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកដ៏មានអាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុង
 សេក្ខិយវត្តទាំងនោះហើយ ព្រោះហេតុនោះបានជាអស់លោកស្សៀមទៅ ។
 ខ្ញុំសូមចាំទុកឱ្យសេចក្តីបរិសុទ្ធនេះ ដោយអាការៈស្សៀមទៅហើយនេះ ។

សេក្ខិយកល្អ ចប់ ។

អធិករណសមហំ ធម្មា

ពួកធម៌សម្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះអធិករណៈ

(២៧៦) ឥមេ ចោ បនាយស្មុត្តា សត្ត អធិក-

រណសមហំ ធម្មា ឧន្តេសំ អាគច្ឆន្តំ ។ ឧប្បន្តុប្បន្តាចំ

អធិករណចំ សមថាយ វ្យុសមាយ សម្មទារិនយោ

នាគាត្វា សតិវិនយោ នាគាត្វា អម្បន្តវិនយោ

នាគាត្វា បដិស្វាយ កាវេតត្វំ យេកុយ្យសំការ

កស្ស ចាម័យសំការ តិណវត្តារកោតិ ។

[២៧៦] បពិត្រលោកម៉ែមានកាយវាងឡាយ ពួកធម៌ ៧ យ៉ាង
សម្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះអធិករណៈនេះ តែងមកកាន់ទទួល (និការវេសសំវែង
ទៀត) ។ (ឯធម៌ ៧ យ៉ាងនោះគឺ) សន្សំត្រូវឱ្យសម្មទារិន័យ^(១) ១
សន្សំត្រូវឱ្យសតិវិន័យ^(២) ១ សន្សំត្រូវឱ្យអម្បន្តវិន័យ^(៣) ១ សន្សំត្រូវ
វិនិច្ឆ័យកាត់ទោសភាមពាក្យប្តេជ្ញាបេសំភិក្កុអ្កកាធិយ ១ សន្សំត្រូវវិនិច្ឆ័យ
ភាមពាក្យទានិច្ឆិទដាប្រមាណ ១ សន្សំត្រូវចិញ្ចឹមទោសភាមកម្មបេសំភិក្កុ
វេសប្រព្រឹត្តលាមក^(៤) ១ សន្សំត្រូវវិនិច្ឆ័យឱ្យពួកភិក្កុវេសវិវាទទោសវិវាទ
គ្នា សន្សំបេសន្តិមអក់ទេត្ថាទៅវិញៈទៅមក ដូច្នោះគេប្រមូលរណបទាយ
ស្មៅដើម្បីស្រាប់ម្ចាស់ផ្ទះអធិករណៈ (វាងនោះ) ដែលគេត្រូវចេះហើយ ។

១ ធម្មនិទុក្ខសពន្ធស្រែចង្ក្រអធិករណៈជាយក្សតិ ទេនានិមំ ទេនាវិលេនេ
នាសន្តុសាសនេនេវាទុកេនំយកម្បវិន័យនេនេនុ វេកាទុក្ខស្រឡាញ់ធម្មវិន័យនេនេនុ យើ
អធិករណៈម្ចាស់ផ្ទះនោះគឺ យេវេថា សម្មទារិន័យ ។ ២ សន្សំត្រូវឱ្យសតិវិន័យជេសំភិក្កុ
វេសប្រព្រឹត្តលាមកអាចម្មិមានសិយវិបុលំ ដោយត្រង្គិចន្តកម្មវិហារ ។ ៣ សន្សំត្រូវឱ្យអម្បន្ត-
វិន័យជេសំភិក្កុវេសប្រព្រឹត្តលាមក ដោយត្រង្គិចន្តកម្មវិហារ ដើម្បីមិនឱ្យវិលាមួយខោទឹក្កុ
នោះដោយភាវគ្គិក្កុវេស ។ ៤ ភិក្កុប្រព្រឹត្តលាមក ភិក្កុនេនេនេដោយភាវគ្គិក្កុនេកល្ហានស
ជំនុំសង្ស្រឡាចំដេចតែត្រូវបដិកោលនាវាវេកា ។ សន្សំត្រូវឱ្យស្រឡាញ់ធម្មវិន័យសំភិក្កុ
នោះ ដោយត្រង្គិចន្តកម្មវិហារ ហើយភិក្កុនោះត្រូវប្រព្រឹត្តវត្ថុ មានមិត្តវត្ថុវត្ថុ ១ ធម្មវត្ថុ
និងមិត្តវត្ថុនោះ ។ (ស្រង់យកពីពុទ្ធសាស្ត្រ សម្មវិទ្យា) ។

ទុក្ខិក្ខុ ទោ អាយស្មន្តោ សត្ត អនិកាយសមថា
 ធម្មា ។ ភត្តាយស្មន្តោ បុត្តាមិ កត្តិកុ បរិសុទ្ធា
 ទុតិយម្យំ បុត្តាមិ កត្តិកុ បរិសុទ្ធា តតិយម្យំ បុត្តាមិ
 កត្តិកុ បរិសុទ្ធា បរិសុទ្ធាយស្មន្តោ កស្មា កុត្តិ ។
 ឯកមេតំ នារយាមិតំ ។

អនិកាយសមថា ធម្មា ទុក្ខិកា ។

(២៧៧) ទុក្ខិក្ខុ ទោ អាយស្មន្តោ វិដានំ ទុក្ខិក្ខុ

ធម្មា ភោ ខារាជិកា ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ តោស សង្ខារិបេសា
 ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ ទេ អនិយតា ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ តំស
 វិស្សត្តិយា វាចិត្តិយា ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ ទេ ទុតំ វាចិត្តិ-
 យា ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ ធម្មា ភោ វាចិត្តិយា ធម្មា ទុក្ខិក្ខុ

បពិត្រលោកនីមានកាយុទាំងឡាយ អមិសត្រាបម្រាប់អធិការណៈ
 ខាងក្រៅនៃខ្ញុំបានសំដែងរួចហើយ ។ ខ្ញុំសូមសួរអស់លោកនីមានកាយុក្នុង
 ចម្រើយាំងនោះ អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាន់ចំពីរជើងផង
 អស់លោកជាអ្នកបរិសុទ្ធហើយឬ ខ្ញុំសួរជាន់រយៈបីជើងផង អស់លោកជាអ្នក
 បរិសុទ្ធហើយឬ អស់លោកនីមានកាយុជាអ្នកបរិសុទ្ធក្នុងចម្រើយាំងនោះហើយ
 ហេតុនោះបានជាអស់លោកស្ងៀមទៅ ។ ខ្ញុំសូមចាំទុកទូរឿនរះដោយ
 អាការស្ងៀមទៅយាំងនេះ ។

ធម៌សម្រាប់ម្ចាស់ទុរិយាធម៌ ០០ ។

(២៧៨) បពិត្រលោកនីមានកាយុទាំងឡាយ ខិតខំសំដែងឡើង

ហើយ អាបត្តិបាណ៍ក៏២ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិសិទ្ធិទិសេសទត
 ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អនិយតសិក្ខាបទ២ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិ
 វិស្សត្តិយបាចិត្តិយ ៣០ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ ៧២
 ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ អាបត្តិបាចិត្តិយ ៧ ខ្ញុំសំដែងឡើងហើយ

ឧទេសវេទ

សេត្តំយា នន្តា ឧត្តិដ្ឋា សត្តំ អនិគរណសមថា នន្តា ។
ឯត្តកំ តស្ស កករតា សុត្តាតតំ សុត្តបរិយាបដ្ឋំ
អទ្ធក្សមាសំ ឧទ្ទេសំ អាទច្ឆតំ ។ តត្ថ សាស្ត្រេយោ សម-
ត្តេហំ សម្មោទមាទេហិ អវិទមាទេហិ សិក្ខិតត្បន្តិ ។

មហានិទ្ទេ ឧដ្ឋិទោ ។

ឧទេសវេទ

សេត្តិយវត្តង្គំសំដែនឡើងហើយ គមិសម្រាប់រៀបអតិករណៈមាន ៧
យ៉ាងខ្ញុំក៏សំដែនឡើងហើយ ។ សំគាល់មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ របស់ព្រះ
អ៊ីមានព្រះភាគនោះ មកហើយក្នុងសុត្តៈ (ហតិកា) កប់បញ្ចូលហើយក្នុង
សុត្តៈ តែងមកកាន់ឧទ្ទេស (គឺការសំដែនបុរិសោក្ខ) រាល់ៗ កន្លះខែ ។
អសរេសាភកលំអន្តិគប្បិព្រមព្រៀងគ្នា គប្បិភកយភេត្តា កុំរីកេត្តា
គប្បិសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទចំនីនោះទៅហោតិ ។

មហានិទ្ទេ ធម៌ ។

សង្ខេបច្បាប់សម្រាប់មាតិកា

៧០៧
លេខរៀង

សិក្ខាបទទី ៦

ធិកាធន្ទិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំលង	២
បទភាសិនីយ	៣
ការដែលមិនត្រូវអោបន្តិ	៤

សិក្ខាបទទី ៧

ធិកាធន្ទិយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៧
សិក្ខាបទរំលង	៨
បទភាសិនីយ	៩
ការដែលមិនត្រូវអោបន្ទិ	១០

សិក្ខាបទទី ៨

ធិកាធន្ទិយភិក្ខុ	១១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទរំលង	១២
បទភាសិនីយ	១៣
ការដែលមិនត្រូវអោបន្ទិ	១៤

សិក្ខាបទទី ៩

ធិកាធន្ទិយភិក្ខុ	១៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទរំលង	១៦

៧០៦ សន្និកម្ម ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

	លេខទំព័រ
ចក្ខុភាវណា	១៨
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	១៩
សិក្ខាបទទី ១០	
និទានភិក្ខុស្រុកអាណាចក្រ	២០
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី១២ និងបទភាវណា	២១
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	២២
ទោសដែលបានបញ្ជាក់	២៣
ទស្សន្ត សិក្ខាបទទី ១	
និទានភិក្ខុស្រុក	២៤
ការសន្មតភិក្ខុស្រុកជាអ្នកប្រកាន់កិច្ច	២៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	២៧
ការសន្មតភិក្ខុដែលប្រកាន់កិច្ច ៧ ប្រការឱ្យជាអ្នកប្រកាន់កិច្ច	៣០
សិក្ខាបទទី១២	៣១
គម្រោង ៧ ប្រការ	៣៣
ចក្ខុភាវណា	៣៤
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៣៥
សិក្ខាបទទី ២	
និទានព្រះបុព្វបុត្រ	៣៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី១២ និងបទភាវណា	៣៧
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៣៨

សន្និកម្ម ចង្អុល ប្រាប់ មាតិកា

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ៣	
និទានភិក្ខុស្រុក	៣៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤០
និទានព្រះបាទបាទពិភោគមី	៤១
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទទី១២	៤២
ចក្ខុភាវណា	៤៣
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៤៤
សិក្ខាបទទី ៤	
និទានភិក្ខុស្រុក	៤៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី១២ និងចក្ខុភាវណា	៤៦
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៤៧
សិក្ខាបទទី ៥	
និទានភិក្ខុ ១ រូបប្រាប់ទៅបណ្ឌិត	៤៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	៤៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៥០
សិក្ខាបទទី១២ និងចក្ខុភាវណា	៥១
ការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៥២
សិក្ខាបទទី ៦	
និទានព្រះបាទបាទពិភោគមី	៥៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១២	៥៤
ចក្ខុភាវណា និងការដែលមិនប្រកាន់កិច្ច	៥៥

សិក្ខាបទទី ៧

៦៣

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដំបូង	៦៥
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដាច់ដាច់ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៦៥
បទភាជនីយ	៦៧
ការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៦៨

សិក្ខាបទទី ៨

៦៧

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដំបូង	៧០
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដាច់ដាច់ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៧១
បទភាជនីយ	៧២
ការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៧៣

សិក្ខាបទទី ៩

៧៦

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដំបូង	៧៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដាច់ដាច់ និងសិក្ខាបទវិក្ក	៧៧
បទភាជនីយ	៧៨
ការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៧៩

សិក្ខាបទទី ១០

៨០

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដំបូង និងសិក្ខាបទវិក្ក	៨១

បទភាជនីយ និងការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៨២
ទាននៃទាវវិក្ក	៨៣

ការងារក្នុង បដមសិក្ខាបទ

៨៤

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដំបូង និងឱទានព្រះសាវិបុលក្លេរ	៨៦
សេចក្តីចក្ខុវិស័យដាច់ដាច់ និងបទភាជនីយ	៨៧
ការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៨៨

សិក្ខាបទទី ៦

៨៨

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុ	៦
បដមប្បញ្ញត្តិ និងបដមាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩០
ទុតិយាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩១
តតិយាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩២
ពន្លាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩៣
បញ្ចមាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩៤
ជដ្ឋាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩៥
សន្តមាធម្មប្បញ្ញត្តិ	៩៧
បទភាជនីយ និងការដែលមិនត្រូវអាចត្តិ	៩៩

សិក្ខាបទទី ៧

១០០

ឱទានចតុត្ថយភិក្ខុជាម្ចាស់ជាម្ចាស់ធម្មប្បញ្ញត្តិ	៦
បដមប្បញ្ញត្តិ	១០៣
ឱទានភិក្ខុ ឧបមាជនីម្ចី និងបដមាធម្មប្បញ្ញត្តិ	១០៤

៥១០ សន្និកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
ទុក្ខិយកម្មបញ្ញត្តិ.....	១០៥
គតិយកម្មបញ្ញត្តិ.....	១០៦
និយាយពីកម្មបញ្ញត្តិទុក្ខិយកម្មបញ្ញត្តិគតិយកម្មបញ្ញត្តិ (និយាយប្រែប្រួលទៅវិញទៅហើយ) និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១០៧
បទភាសិនីយ.....	១០៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១០៩

សិក្ខាបទទី ៤

	១១០
និទាននិទានសិក្ខាបទសំខាន់ៗ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១១៤
បទភាសិនីយ.....	១១៦
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១១៧

សិក្ខាបទទី ៥

	១១៨
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មាន.....	១១៩
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១២០
បទភាសិនីយ.....	១២៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១២៤

សិក្ខាបទទី ៦

	១២៥
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១២៧

សន្និកាចង្អុលប្រាប់មាតិកា ៥១១

	លេខទំព័រ
បទភាសិនីយ.....	១២៩
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១៣០
សិក្ខាបទទី ៧	
	១៣១
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១៣២
បទភាសិនីយ.....	១៣៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១៣៤

សិក្ខាបទទី ៨

	១៣៥
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ.....	១៣៦
សិក្ខាបទវិក្កង និងបទភាសិនីយ.....	១៣៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១៣៨

សិក្ខាបទទី ៩

	១៣៩
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាធម្មាន.....	១៤០
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិក្កង.....	១៤១
បទភាសិនីយ.....	១៤២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	១៤៣

សិក្ខាបទទី ១០

	១៤៤
និទានតំកុប្រើឱ្យរួច.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់.....	១៤៦

សន្និករណ៍សម្រាប់មាតិកា

លេខរៀង

សិក្ខាបទទី១	១៤៧
បទភាសីនិយ័យ ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	១៤៨
ទុក្ខនៃភាសីនិយ័យ	១៤៩

អរហន្តសិក្ខាបទទី ១

១៥០

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១	១៥៣
បទភាសីនិយ័យ	១៥៤
ការដែលមិត្តភាព	១៥៥

សិក្ខាបទទី ២

១៥៦

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	១៥៧
សិក្ខាបទទី២	១៥៨
បទភាសីនិយ័យ	១៥៩
ការដែលមិត្តភាព	១៦០

សិក្ខាបទទី ៣

១៦១

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី៣	១៦៣
បទភាសីនិយ័យ ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	១៦៤

សិក្ខាបទទី ៤

១៦៥

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី៤	១៦៦

សន្និករណ៍សម្រាប់មាតិកា

លេខរៀង

បទភាសីនិយ័យ	១៦៧
ការដែលមិត្តភាព	១៦៨

សិក្ខាបទទី ៥

១៦៩

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី៥	១៧១
បទភាសីនិយ័យ	១៧២
ការដែលមិត្តភាព	១៧៣

សិក្ខាបទទី ៦

១៧៣

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី៦	១៧៥
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ទី ១ និង ទី ២	១៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ទី ៣	១៧៨
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាមួយ ទី ៤ និងសិក្ខាបទទី៦	១៧៩
បទភាសីនិយ័យ	១៨០
ការដែលមិត្តភាព	១៨១

សិក្ខាបទទី ៧

១៨៧

ទំនាក់ទំនងមិត្តភាព	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី៧ និងបទភាសីនិយ័យ	១៨៨
បទភាសីនិយ័យ	១៨៩
ការដែលមិត្តភាព	១៩០

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៧

១៩២

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង	១៩៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	១៩៤
បទភាសនិយ	១៩៥
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩៦

សិក្ខាបទទី ៨

១៩៧

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាសនិយ	១៩៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	១៩៩

សិក្ខាបទទី ១០

២០០

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២០១
បទភាសនិយ	២០២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ និងទោសនៃអយុត្តរាជ្យ	២០៣

សក្ការៈនៃសិក្ខាបទទី ១

២០៤

និទានសក្ការៈនៃសិក្ខាបទទី ១ និងសក្ការៈនៃសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាសនិយ	២០៥
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២០៦

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

២១០

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាសនិយ	២១២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១៣

សិក្ខាបទទី ៧

២១៤

និទានសច្ចាសវន្តិយភិក្ខុ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២១៥
បទភាសនិយ	២១៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២១៧

សិក្ខាបទទី ៦

២១៨

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សិក្ខាបទវិភង្គ បទភាសនិយ	២១៩
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២២០

សិក្ខាបទទី ៨

២២១

និទានធម្មត្ថិយភិក្ខុ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិ	"
សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភាសនិយ	២២២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២២៣

សិក្ខាបទទី ៦

២២៤

និទានសិក្ខាបទទី ១	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់ទី ១	២២៥

៥១៦ សន្តិកាចម្ពុល ប្រាប់ មាតិកា

	លេខទំព័រ
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ២ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២២៦
ចក្រភាសិយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២២៧

សិក្ខាបទទី ៧ ២២៨

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយភាសិ	"
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ១	២២៨
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ២	២៣១
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ៣	២៣២
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ៤	២៣៣
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ៥	២៣៤
សេចក្តីចម្លងជាបន្ទាប់ទី ៦	២៣៥
សិក្ខាបទវិភង្គ	២៣៦
ចក្រភាសិយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៣៦

សិក្ខាបទទី ៨ ២៣៧

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៣៧
ចក្រភាសិយ	២៣៨
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៤០

សិក្ខាបទទី ៩ ២៤១

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៤១

សន្តិកាចម្ពុល ប្រាប់ មាតិកា

៥១៧
លេខទំព័រ

ចក្រភាសិយ	២៤៣
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៤៤

សិក្ខាបទទី ១០ ២៤៨

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	២៤៦
ចក្រភាសិយ	២៤៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ និងទម្រង់នៃស្តាយសីទ្ត	២៤៨

សច្ចណាគវត្ត សិក្ខាបទទី ១ ២៤៩

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងចក្រភាសិយ	២៥០
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៥១

សិក្ខាបទទី ២ ២៥២

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សិក្ខាបទវិភង្គ ចក្រភាសិយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៥៣

សិក្ខាបទទី ៣ ២៥៤

ឱទ្ធិព្រះចៅ កិរិយសរសេសិយ	"
សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងករណីនៃសីទ្ត	២៥៥
ចក្រភាសិយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	២៥៦

៥១៨ សន្និកាសង្គមសម្រាប់មាតិកា

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ៤	២៥៧
ឪពុកព្រះចៅសង្គមសម្រាប់.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី១ និងចក្ខុវិស័យ.....	២៥៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៦៦
សិក្ខាបទទី ៥	២៦១
ឪពុកចៅសិក្ខាបទ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ.....	២៦៥
សិក្ខាបទទី១ និងចក្ខុវិស័យ.....	២៦៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៦៧
សិក្ខាបទទី ៦	២៦៨
ឪពុកព្រះចៅ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១.....	២៦៩
ចក្ខុវិស័យ.....	២៧០
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៧១
សិក្ខាបទទី ៧	២៧២
ឪពុកព្រះចៅ.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ.....	២៧៣
សិក្ខាបទទី១ និងចក្ខុវិស័យ.....	២៧៤
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៧៥

សន្និកាសង្គមសម្រាប់មាតិកា ៥១៩

	លេខទំព័រ
សិក្ខាបទទី ៨	២៧៦
ឪពុកព្រះចៅសង្គមសម្រាប់.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១.....	២៧៦
ការស្រ្តីសម្រាប់សង្គម.....	២៧៦
ចក្ខុវិស័យ.....	២៧៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៧៧
សិក្ខាបទទី ៩	២៧៨
ឪពុកព្រះចៅសង្គមសម្រាប់.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១.....	២៧៩
ការបរិភោគស្រា មានពីរយ៉ាង.....	២៨០
ចក្ខុវិស័យ.....	២៨០
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ.....	២៨២
សិក្ខាបទទី ១០	២៨៣
ឪពុកសមណស្រ្តីសង្គមសម្រាប់.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១.....	៣០៩
ចក្ខុវិស័យ.....	៣០៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ និងទ្វារនៃសប្បុរសភាព.....	៣០៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទទី ១	៣០៦
ឪពុកព្រះចៅសង្គមសម្រាប់.....	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទទី១.....	៣០៧

៥២០ សន្និកាសង្គ្រោះប្រាប់មាតិកា

លេខទំព័រ

បទភាសនីយ	៣១៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣១១

សិក្ខាបទទី ២

៣១១

ឱទានព្រះជំនាន់ព្រះភាសនីយនិងសង្គ្រោះសង្គ្រោះនីយ ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣១៣
បទភាសនីយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣១៤

សិក្ខាបទទី ៣

៣១៥

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣១៧
មោហាពេចនេន្ទ	៣១៧
បទភាសនីយ	៣១៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២០

សិក្ខាបទទី ៤

៣២១

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាសនីយ	៣២២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២៣

សិក្ខាបទទី ៥

៣២៤

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាសនីយ	៣២៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២៦

សន្និកាសង្គ្រោះប្រាប់មាតិកា

៥២១

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

៣២៧

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាសនីយ	៣២៧
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២៧

សិក្ខាបទទី ៧

៣២៧

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៣១
បទភាសនីយ	៣៣២
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៣៣

សិក្ខាបទទី ៨

៣២៧

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៣៧
បទភាសនីយ	៣៣៦
ការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៣៧

សិក្ខាបទទី ៩

៣២៧

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៣៧
បទភាសនីយ និងការដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣២០

សិក្ខាបទទី ១០

៣២៧

ឱទានព្រះភាសនីយភិក្ខុ	១
--------------------------------	---

សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	លេខទំព័រ
បទភាននិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៤២

សិក្ខាបទទី ១១

និទានទត្តបន្តបន្ត	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៤៦
បទភាននិយម	៣៤៧
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៤៨

សិក្ខាបទទី ១២

និទានទត្តបន្តបន្ត	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៥១
បទភាននិយម	៣៥២
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់ និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៥៣

កេនវត្ត សិក្ខាបទទី ១

និទានត្រូវគ្រោះថា មធសេនទីកោសល	"
និយាយក៏ទោសចូលទៅកាន់កំណត់ព្រឹក្សាលមា ១០ យកិដ	៣៥៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៦២
សិក្ខាបទវិវាទ	៣៦៣
បទភាននិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៦៤

សិក្ខាបទទី ២

និទានកិច្ច ១ រូប	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងនិទាននាវិលនាវិលនាវា	៣៦៦

សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចម្បាំងទី ១ និងនិទានទត្តបន្តបន្តនាវិលនាវា	លេខទំព័រ
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចម្បាំងទី ២ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៦៨
បទភាននិយម	៣៧១
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៧២

សិក្ខាបទទី ៣

និទានទត្តបន្តបន្ត និងយាយក៏ប្រោសជា	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាដំបូង និងនិទានកិច្ចប្រើប្រាស់ និងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាចម្បាំងទី ១	៣៧៦
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចម្បាំងទី ២	៣៧៧
សេចក្តីបញ្ញត្តិជាចម្បាំងទី ៣ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៧៨
បទភាននិយម	៣៧៩
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៨០

សិក្ខាបទទី ៤

និទានកិច្ចប្រើប្រាស់	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ	៣៨២
សិក្ខាបទវិវាទ និងបទភាននិយម	៣៨៣
ការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៨៤

សិក្ខាបទទី ៥

និទានត្រូវបទឧសក្សប្រព្រឹ	"
សេចក្តីបញ្ញត្តិ និងសិក្ខាបទវិវាទ	៣៨៦
បទភាននិយម និងការដែលមិនត្រូវអោយធ្លាក់	៣៨៧

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៦

៣៧៨

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	៣៧៧
បទភោជនីយ	៣៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៧៩

សិក្ខាបទទី ៧

៣៧៩

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	៣៧៧
សេចក្តីចម្លងជាតិភាព និងសិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភោជនីយ	៣៧៨
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៧៩

សិក្ខាបទទី ៨

៣៨០

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភោជនីយ	៣៧៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៣៧៨

សិក្ខាបទទី ៩

៣៨១

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភោជនីយ	៤០០
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤០១

សិក្ខាបទទី ១០

៤០២

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
----------------	---

លេខទំព័រ

សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភោជនីយ	៤០៣
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤០៤
ឧទានបទនិយមិត្ត	៤០៥

ប្រការទី ១ សិក្ខាបទទី ១

៤០៦

ឧទានបទនិយមិត្ត ទូទៅបិណ្ឌបាត	១
សេចក្តីចម្លង សិក្ខាបទវិភង្គ និងបទភោជនីយ	៤០៧
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤០៨

សិក្ខាបទទី ២

៤០៩

ឧទានបទនិយមិត្ត	១
សេចក្តីចម្លង និងសិក្ខាបទវិភង្គ	៤០៣
បទភោជនីយ	៤០៤
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤០៥

សិក្ខាបទទី ៣

៤១៦

ឧទានបទនិយមិត្ត មានសេចក្តីជ្រើសរើសតំណែងប្រពន្ធ	១
សេចក្តីចម្លង	៤១៧
សេចក្តីចម្លងជាតិភាព និងឧទានបទនិយមិត្ត	៤១៨
សេចក្តីចម្លងរបស់បាទី ១	៤១៩
ឧទានបទនិយមិត្ត	៤២០
សេចក្តីចម្លងជាតិភាពទី ២ និងសិក្ខាបទវិភង្គ	៤២១
បទភោជនីយ	៤២២
វារៈដែលមិនត្រូវអាចធ្វើ	៤២៤

សង្ខេបបទសម្រាប់មហាទិកា

លេខទំព័រ

សិក្ខាបទទី ៤

៤២៨

និទានក្នុងទស្សនាបដិសោធិយវិទ្យា	៣
សេចក្តីបញ្ញត្តិដានីក្នុង	៤២៦
និទានភិក្ខុ ១ រួម នឹងសេចក្តីបញ្ញត្តិជាបន្ទាប់	៤២៧
សិក្ខាបទទី១២	៤២៨
ជេទកាតិកិយ	៤៣១
វិវារវេសិយមិទ្ធក្រមសម្តី	៤៣២

សេចក្តីយកក្បួន

៤៣៤

ចរិយស្នាសវន្ត	៣
សាស្ត្រ ២១៩ ២២០	៣
ទង្គិកវន្ត	៤២២
ទង្គកតវន្ត	៤២៨

ការដេញដំសំយោគ ៣០

៤៥១

សំយោគវន្ត	៤៥៥
កតខ្យវន្ត	៤៦៤
សុរសុវន្ត	៤៧០

បទបទសមាធិសំយោគទាន ១៦ សិក្ខាបទ

៤៧៦

បទបទវន្ត	៤៨២
បទបទ ២១៩ ៣ សិក្ខាបទ	៤៨៣
ក្នុងធម៌សម្រាប់ម្ចាស់ប្រតិបត្តិការណៈ	៥០១

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានចេញផ្សាយដោយសេចក្តីចាត់ចែងរបស់
អ្នកបោះពុម្ពក្រុងភ្នំពេញ :

Printing costs were met through the gift of

Nui Tanaka
1197 Nagaoka, Santor-cho, Sakata-gun, Shiga Japan

この本は次の方によって複製されました。

田中ゆい
〒521-02 滋賀県坂田郡山東町及岡1197
☎0749-55-0022
新平和平等 又 暇死 菩提の為に